

Geïntegreerd jaarverslag **2023**

Vastberaden bouwen
aan een betrouwbare,
digitale wereld
die de samenleving
doet groeien

Inhoudstafel

1	Overzicht van de Proximus Groep	04		
	Voorwoord van onze CEO en onze voorzitter	05	Regelgevend kader	143
	Wie we zijn	08	Het Proximus-aandeel	147
	Inspelen op de prioriteiten van de stakeholders	15	Bijdrage aan de SDG's	155
	Kerncijfers en belangrijkste prestaties	20	GRI en SASB	158
2	Verslag over onze activiteiten	23	4 Geconsolideerde jaarrekening	165
	Overzicht bold2025	24	5 Geconsolideerd jaarverslag	276
	Het beste gigabitnetwerk in België uitrollen	25	Bespreking en analyse van de financiële resultaten door het management	277
	Technologische instrumenten ontwikkelen om digitale ecosystemen te creëren	29	Risicobeheersverslag	306
	Een motiverende cultuur met stimulerende werkmethodes bevorderen	32	Interne controle	322
	Klanten verbluffen met een ongeëvenaarde ervaring	35	Deskundigheid van de leden van het Audit- en Toezichtscomité	325
	Nationaal en internationaal winstgevend groeien dankzij onze sterke merken	39	Evolutie in de research & development-activiteiten	325
	Werken aan een inclusieve samenleving en de bescherming van het milieu	46	Andere inlichtingen	328
3	Niet-financiële verslagen	55	6 Verslagen van de auditors	329
	Milieu	56		
	Milieuverslag	56		
	EU taxonomie	70		
	Tabel van de TCFD	76		
	Sociaal	78		
	Sociaal verslag	78		
	Diversiteit en inclusie	92		
	Het Campus-project	96		
	Governance	97		
	Corporate governance verklaring	97		
	Bezoldigingsverslag	121		

Aanpak van de geïntegreerde rapportering 2023

Het doel van dit verslag is **onze stakeholders te informeren** over onze rol in de samenleving. We zetten onze bedrijfsstrategie uiteen en de vooruitgang die we hebben geboekt bij de verwezenlijking van onze doelstellingen, en leggen daarbij de link met onze meest relevante thema's. Het verslag omvat ook de volledige financiële, milieu-, sociale en governanceverklaringen en toelichtingen.

Onze stakeholders omvatten alle personen en organisaties die invloed ondergaan van onze activiteiten of met wie we een relatie onderhouden. Het gaat onder meer om bedrijven, particuliere klanten en wholesaleklanten, investeerders, medewerkers, politieke en regelgevende stakeholders, leveranciers, partners, journalisten en opinievormers.

De informatie in dit verslag heeft betrekking op de **Proximus Groep**, tenzij anders vermeld. De Proximus Groep omvat Proximus NV, zijn dochterondernemingen evenals de belangen van de Groep in geassocieerde ondernemingen en joint ventures opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode en gezamenlijke bedrijfsactiviteiten. We verwijzen naar Toelichting 8 ([pagina 208](#)) voor de lijst van dochterondernemingen, geassocieerde ondernemingen, joint ventures en gezamenlijke bedrijfsactiviteiten. Proximus NV is een naamloze vennootschap van publiek recht die in België is geregistreerd.

Sinds 2020 hanteert Proximus een **geïntegreerde rapporteringsaanpak**. Dit verslag 2023 is gebaseerd op het kader van de International Integrated Reporting Council (IIRC). Het legt uit hoe we waarde creëren voor onze stakeholders en de maatschappij, in het licht van onze ambities, missie en doelstellingen.

Het Audit- en Toezichtscomité staat de Raad van Bestuur bij en adviseert hem met betrekking tot de efficiëntie van de systemen voor interne controle en risicobeheer van de onderneming, het werk van de commissarissen en de conformiteit met de policy's en de juridische en regelgevingsvereisten.

Dit verslag is opgesteld in overeenstemming met de huidige EU-richtlijn met betrekking tot de bekendmaking van niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit, en met verwijzing naar de GRI-standaarden (Global Reporting Initiative) en SASB (Sustainability Accounting Standards Board).

De richtlijn met betrekking tot duurzaamheidsrapportering door ondernemingen (CSRD - **Corporate Sustainability Reporting Directive**) wordt in 2024 van toepassing op de Proximus Groep. Ter voorbereiding op de CSRD hebben we onze eerste dubbele materialiteitsbeoordeling uitgevoerd ([zie pagina 16](#)), waarmee zowel de werkelijke als de potentiële positieve en negatieve effecten op de waarde van het bedrijf en op de samenleving en het milieu kunnen worden geïdentificeerd. Momenteel zijn we bezig om het resultaat van deze beoordeling - de lijst met relevante thema's - te integreren in onze strategie. In overeenstemming hiermee zullen we een geïntegreerde roadmap met bijbehorende policy's, actieplannen en KPI's bekendmaken in het verslag over het boekjaar 2024. Proximus rapporteert ook aan de hand van de **EU taxonomieverordening**.

Sinds het jaarverslag van 2021 integreert Proximus de aanbevelingen van de **TCFD** (Task Force on Climate-related Financial Disclosures) in zijn rapportering om zijn inspanningen voor het identificeren en beperken van klimaatrisico's en het identificeren van klimaatkansen te benadrukken. We zullen de komende jaren deze aanbevelingen van de TCFD blijven integreren.

Elk jaar beantwoordt Proximus vragenlijsten van **ESG-ratingagentschappen** zoals CDP, Sustainalytics, EcoVadis en S&P. Deze beoordelingen stellen ons in staat om onze prestaties te monitoren en acties te bepalen om milieu-, sociale- en governance (ESG) criteria nog verder in te bedden in onze processen, policy's, strategie en roadmaps.

Overzicht van de Proximus Groep

Voorwoord van onze CEO en onze voorzitter	05
Wie we zijn	08
Inspelen op de prioriteiten van de stakeholders	15
Kerncijfers en belangrijkste prestaties	20

Een jaar met vastberaden stappen vooruit, in België en internationaal

Beste lezer,

2023 zal voor Proximus de geschiedenis ingaan als een scharnierjaar, en dat is nog zacht uitgedrukt. Het was een jaar waarin we resoluut stappen hebben gezet om een toonaangevende internationale speler te worden, terwijl we onze positie in België bleven versterken. Door onze vastberaden strategische keuzes zijn we beter geplaatst dan ooit om de digitale partner van alle Belgen te worden én een wereldleider in digitale communicatie en digitale identiteit. De diversificatie van onze groeipolen zorgt ervoor dat we massaal kunnen blijven investeren in onze netwerken en in innovatie.

Een snelle uitrol van fiber en 5G

Zoals bekend lanceerden we eind 2022 ons nieuwe strategisch driejarenplan, bold2025. Het woord 'bold' werd niet lukraak gekozen. Het onderstreept onze ambitie om 'vastberaden te bouwen aan een betrouwbare, digitale wereld die de samenleving doet groeien'. Dit is precies wat we doen met de verdere snelle uitrol van fiber en 5G in België, waardoor we de concurrentie een belangrijke stap voor blijven.

2023 was ook een mijlpaal omdat 29% van de Belgische woningen en bedrijven nu aansluitbaar zijn op fiber. In totaal, inclusief de bijdrage van onze joint ventures, is er een dekking van 34% "fiber in the street".¹ Dit hebben we te danken aan het voortreffelijke werk van onze teams op het terrein. Het tempo zal trouwens nog verder worden opgedreven.

Zowel onze eigen medewerkers als onze joint ventures doen het hele jaar door hun uiterste best om zoveel mogelijk woningen en bedrijven toegang te bieden tot de voordelen van fiber. Daarom zijn we blij dat het BIPT zich onlangs bereid verklaard heeft om de samenwerking tussen de verschillende operatoren in België in het kader van de fiberuitrol te evalueren. Dit zou het voor ons gemakkelijker moeten maken om minder dichtbevolkte gebieden te bedekken, en het effent ook de weg voor een efficiëntere uitrol, op zowel economisch als ecologisch vlak. In een steeds sneller digitaliserende wereld is dit goed nieuws voor het concurrentievermogen van België.

‘Het woord ‘bold’ onderstreept onze ambitie om ‘vastberaden te bouwen aan een betrouwbare, digitale wereld die de samenleving doet groeien.’

1 1,75 miljoen aansluitbare woningen en bedrijven + 300.000 wooneenheden waar de joint ventures fiber in de straat hebben aangelegd.

Ook voor 5G gaat het de goede richting uit. Dankzij het huidige wetgevende kader gaat de dekking er in de drie gewesten van het land gestaag op vooruit, waardoor we onze doelstelling van 100% indoor dekking in de periode 2025-2026 zullen bereiken. We zijn nog nooit zo vastberaden geweest om onze gigabitnetwerken uit te rollen naar alle burgers en bedrijven in het land.

Een zeer positieve commerciële dynamiek

Dankzij fiber hebben we het beste vaste netwerk van België, met downloadsnelheden die in 2024 zullen oplopen tot 100 Gbps. We kunnen ook prat gaan op het beste mobiele netwerk van België. Tijdens de spectrumveiling van 2022 is Proximus erin geslaagd het grootste deel van het spectrum te verwerven, waardoor we nog jarenlang de beste mobiele ervaring zullen kunnen aanbieden. Netwerken alleen volstaan echter niet. We zijn ook erg trots op onze teams, die deze technologische voorsprong hebben benut om de beste producten en diensten op de markt te brengen voor onze klanten. Technologieën zoals Wi-Fi 6 of digitale diensten zoals Doktr zullen ons in staat stellen om dé digitale partner van alle Belgen te worden.

‘Zowel onze eigen medewerkers als onze joint ventures doen hun uiterste best om zoveel mogelijk woningen en bedrijven toegang te bieden tot de voordelen van fiber.’

Deze strategie werpt vruchten af, zoals mag blijken uit de uitstekende commerciële dynamiek in 2023, en dat hebben we te danken aan zowel de superioriteit van onze netwerken en producten als aan onze multimerkenstrategie op de residentiële markt (Proximus, Scarlet, Mobile Vikings). Dankzij deze aanpak kunnen we voldoen aan de behoeften van alle consumenten, ook die met een lagere koopkracht. Als we daar de wholesaleovereenkomst aan toevoegen die we in 2023 hebben ondertekend met de nieuwe operator die in 2024 wordt verwacht, is Proximus ideaal geplaatst om het hoofd te bieden aan de veranderende structuur van de Belgische markt en mag het de toekomst met vertrouwen tegemoet te zien.

Enkele maanden geleden hebben we ook een ongeziene stap gezet met de herpositionering van ons commerciële aanbod voor zakelijke klanten. Dit wordt nu door één sterk merk vertegenwoordigd: Proximus NXT. Het is onze ambitie ervoor te zorgen dat onze klanten altijd een stap voor blijven door hun bedrijfsmodellen voortdurend te optimaliseren op een veilige, soevereine en duurzame manier. Met Proximus NXT maken we ons op om de belangrijkste technologie- en ICT-partner voor zakelijke klanten te worden in de Benelux.

Proximus innoveert op alle vlakken

Innovatie is diep verankerd in de bedrijfscultuur van Proximus. In 2023 brachten we als pioniers soevereine cloudoplossingen op de markt met Microsoft en Google. We waren zelfs de eerste operator in Europa die gedeconnecteerde soevereine cloudoplossingen aanbod. Dit deden we via Clarence, een joint venture die we oprichtten samen met LuxConnect. Dit is een essentiële stap voorwaarts om bedrijven in staat te stellen hun gevoelige gegevens beter te beschermen, terwijl de naleving van de Europese regelgeving wordt gegarandeerd. Dankzij Proximus zijn België en Luxemburg koplopers op dit gebied, dat van cruciaal belang is voor de toekomst.

Bij Proximus beperkt innovatie zich niet tot technologie. Ook de medewerkers gaan hierin mee. In 2023 hebben we onze manier van werken verder laten evolueren om in te spelen op een wereld die almaar meer hybride en agile wordt. Zo beschikken al onze medewerkers nu over een veilige chat op basis van generatieve AI. Er worden ook sessies georganiseerd om ideeën uit wisselen over hoe generatieve AI ieders werk kan verbeteren. Parallel met de verhuis van 6.000 medewerkers hebben we onze bedrijfscultuur verder bijgestuurd door onze teams aan te moedigen meer initiatieven te nemen en onze gewoonten in vraag te stellen. Tegelijk stomen we onze medewerkers klaar voor de jobs van de toekomst via omscholing en bijscholing. Dit is een verantwoord, toekomstgericht beleid dat we hebben gecreëerd gebaseerd op een voortdurende, op vertrouwen gebaseerde dialoog met onze sociale partners.

Nog een belangrijke innovatie in 2023 was de lancering van het Supplier Engagement Program in samenwerking met onze 150 belangrijkste leveranciers. Via dit programma helpen we onze leveranciers om emissiereductiedoelstellingen vast te leggen die even ambitieus zijn als de onze. Deze doelstellingen worden zwart-op-wit opgenomen in de contracten die we met

hen hebben. Zo positioneren we ons in onze hele waardeketen als een belangrijke speler voor de klimaattransitie.

In de top drie wereldwijd met Route Mobile

Tot slot was de belangrijkste gebeurtenis van 2023 ongetwijfeld onze overeenkomst om een meerderheidsbelang te verwerven in Route Mobile.¹ Deze investering zal echt een keerpunt voor onze Groep zijn waardoor we een plaats zullen innemen in de top drie wereldwijd voor digitale communicatie en digitale identiteit. Het gaat om een snelgroeiende markt die van de digitale ruimte een veilige plek wil maken voor iedereen. Deze visie sluit perfect aan bij onze maatschappelijke rol.

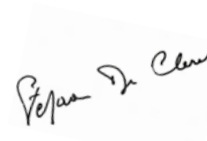
Met BICS, Telesign en Route Mobile zal de Proximus Groep beschikken over sterke en zeer complementaire wereldwijde troeven, zowel uit geografisch standpunt als uit dat van productexpertise. Deze overname houdt ook in dat over drie of vier jaar 50% van onze omzet afkomstig zal zijn van activiteiten die geen verband houden met onze fysieke netwerken. Zodra de transactie met Route Mobile is afgerond,

zal de Proximus Groep zich geleidelijk aan ontpoppen tot een internationaal technologiebedrijf en tegelijk zijn leiderschap op de thuismarkten voor telecommunicatie en ICT versterken. We kunnen 2024 dus sereen en met vertrouwen tegemoet zien, ook al zal het jaar wellicht uitdagingen in petto hebben. Zoals de geschiedenis al vaker heeft aangetoond, versterken de diversificatie en de internationalisering van onze activiteiten enkel de veerkracht van de Proximus Groep.

Nooit eerder werd de nood om te digitaliseren zo sterk gevoeld als vandaag. En nooit eerder waren we zo goed voorbereid om aan die nood tegemoet te komen, in België en in de rest van wereld. #thinkpossible

Guillaume Boutin,
CEO

Stefaan De Clerck,
Voorzitter van de Raad van Bestuur

1 De overeenkomst blijft onder voorbehoud van het vervullen van de voorwaarden die in het akkoord zijn opgenomen, met inbegrip van goedkeuring door de regelgevende en de antitrustinstanties en de voltooiing van het verplichte overnamebod (MTO).

Wie we zijn

De Proximus Groep (Euronext Brussel: PROX) is een leverancier van toekomstzekere connectiviteit en digitale diensten die actief is in de Benelux en op internationale markten.

Als een belangrijke economische speler in België nemen we elke gelegenheid te baat om de wereld om ons heen positief te beïnvloeden. De investeringen die we doen in onze open vaste en mobiele netwerken zijn cruciaal voor de groei van de Belgische economie en de ontwikkeling van nieuwe digitale ecosystemen en innovatieve oplossingen.

Dankzij onze filialen BICS en Telesign – internationale koplopers in communicatieplatformen en digitale identiteit – zorgen we wereldwijd voor betrouwbare en veilige communicatie-ervaringen.

In juli 2023 ondertekende de Proximus Groep een definitieve overeenkomst om een meerderheidsbelang te verwerven in Route Mobile.¹ Dankzij deze overname zal de Proximus Groep een van de wereldleiders in digitale communicatie (CPaaS) en digitale identiteit (DI) worden, voortbouwend op de gecombineerde sterktes van Route Mobile en Telesign.

Onze internationale activiteiten zijn nu al goed voor 26% van de omzet van de Proximus Groep en zullen de komende jaren nog aan belang winnen.

Door middel van onze nationale en internationale activiteiten geven we vorm aan een eerlijke, betrouwbare en inclusieve digitale wereld, en streven we tegelijk naar duurzame groei ten voordele van al onze stakeholders.

1 De overeenkomst blijft onderworpen aan het nakomen van de gestelde voorwaarden, waaronder het verkrijgen van goedkeuringen van de regelgevende en antitrustinstanties en het afronden van het verplicht overnamebod.

Onze merken

Via onze toonaangevende merken komen we tegemoet aan de noden van een brede waaier van klanten in het residentiële en bedrijvensegment, in de openbare sector en op de wholesalem Markt.

Consumentenmarkt

Proximus is ons referentiemerkt in België en leider in geconvergeerde connectiviteitsdiensten. Met Proximus helpen we onze klanten om het maximum te halen uit de digitale wereld via onze superieure connectiviteitsoplossingen, onze innovatieve digitale platformen en een uitstekende servicebenadering.

Scarlet is een merk 'zonder franjes' voor klanten die op zoek zijn naar eenvoudige oplossingen tegen de voordeligste prijzen. Scarlet maakt kwaliteitsvolle connectiviteit thuis en onderweg betaalbaar voor iedereen.

Mobile Vikings is een 100% digitaal merk dat zowel mobiele telefonie als internet thuis aanbiedt. Zijn performante en

concurrentieel geprijsde oplossingen spreken jonge (en zich jong voelende), digitaal onderlegde klanten aan.

Tango is de grootste alternatieve operator in Luxemburg en biedt vaste en mobiele telefonie, internet en televisiediensten aan residentiële klanten en kleine bedrijven aan.

Doktr is een veilige en gebruiksvriendelijke videoconsultatiedienst voor patiënten en professionele zorgverleners.

De mobiliteitsapp **4411** en de navigatie-app **Flitsmeister** zijn diensten die de dagelijkse mobiliteit van reizigers verbeteren.

Bedrijvenmarkt

Proximus NXT is het nieuwe overkoepelende ICT-merk van Proximus voor de Benelux. Samen met zijn partners en filialen helpt Proximus NXT bedrijven om op een veilige en duurzame manier het hoofd te bieden aan de nieuwe uitdagingen van de digitalisering, zoals artificiële intelligentie, mixed reality en cloudificatie, door gebruik te maken van zijn unieke expertise in next-gen IT-diensten en geavanceerde connectiviteit.

Proximus Ada, een 100%-filiaal van Proximus, is het eerste Belgische center of excellence dat artificiële intelligentie en cybersecurity combineert. De expertise van Proximus Ada staat ten dienste van de verschillende entiteiten van de Groep en komt dus ook hun klanten ten goede. Via samenwerkingsverbanden en partnerships wil het een lokaal ecosysteem ontwikkelen en de invoering van digitale technologie in de samenleving stimuleren.

Davinsi Labs is een van de toonaangevende spelers op het gebied van digitale beveiliging en intelligencediensten in de Benelux. Het biedt cyberbeveiligings- en intelligenceoplossingen waardoor ondernemingen gewapend zijn tegen cyberaanvallen. In 2023 bundelden onze filialen Davinsi Labs en Umbrio hun krachten om commercieel te opereren onder de naam Davinsi Labs.

Codit ontwerpt, bouwt en beheert datagestuurde cloudoplossingen. Codit verbindt en aggregereert de gegevens van apps, objecten en systemen en zet deze om in waarde voor bedrijven.

Proximus NXT SpearIT is een ICT-integrator voor middelgrote bedrijven. Het helpt klanten bij de digitale transformatie van hun bedrijfsprocessen met een focus op IT-personeel, datacenters en cloudbeheer.

ClearMedia biedt oplossingen zoals Infrastructure as a Service (IaaS), cybersecuritydiensten en digitale werkplekoplossingen op maat van de kmo-markt.

Be-Mobile is gespecialiseerd in slimme mobiliteitsoplossingen voor overheden, wegbeheerders, autofabrikanten en bedrijven.

Telindus Nederland staat garant voor een veilige en betrouwbare ICT-infrastructuur. Gekwalificeerde experts in cybersecurity, hybride cloudomgevingen en netwerken zorgen ervoor dat de continuïteit van organisaties gewaarborgd blijft.

Telindus Luxembourg is marktleider in ICT- en telecomdiensten in Luxemburg. Zijn expertisegebieden omvatten ICT-infrastructuur, multicloud, fintechoplossingen, cybersecurity, bedrijfsapplicaties, managed services, telecomdiensten en opleidingen.

Internationaal

BICS opereert als communicatieplatform dat oplossingen biedt voor wereldwijde spraak, messaging, CPaaS, fraudepreventie, IoT, roaming en cloudcommunicatie. Het is een van de belangrijkste wereldwijde spraakcarriers en de grootste aanbieder van mobiele datadiensten wereldwijd. BICS heeft zijn hoofdzetel in Brussel en is sterk vertegenwoordigd in Europa, Afrika, Amerika, Azië en het Midden-Oosten.

Telesign is gevestigd in de VS en is een snelgroeiende leider gespecialiseerd in oplossingen voor digitale identiteit en programmeerbare communicatie. Het levert diensten aan negen van 's werelds tien grootste digitale bedrijven. Telesign helpt bedrijven te connecteren met hun klanten, online gebruikers te beschermen en hen te verdedigen tijdens het volledige klantentraject. Het bedrijf biedt diensten aan in meer dan 230 landen en gebieden.

Onze strategie

De wereld om ons heen

We hebben onze belangrijkste initiële financiële doelstellingen voor 2023 overtroffen, ook al hadden we af te rekenen met een complex sociaaleconomische klimaat, zoals een inflatie die hoog bleef vergeleken met de afgelopen decennia. Bovendien blijft de geopolitieke context voor uitdagingen zorgen, waardoor ook cybersecurity en datasoevereiniteit aan belang winnen.

De Belgische markt is een evoluerende markt met een voortdurend veranderende concurrentiedynamiek. In Vlaanderen zijn Telenet en Fluvius via hun joint venture Wyre begonnen met de uitrol van fiber. In Wallonië heeft Orange Belgium een meerderheidsbelang verworven in VOO. Telecomoperator DIGI Communications Belgium kondigde zijn commerciële start in 2024 aan.

Een nieuwe missie, het kompas van onze ESG-verbintenissen

In 2023 zijn we gestart met onze nieuwe strategische cyclus **bold2025**. Het was het juiste ogenblik om na te denken over onze missie en de grotere rol die we willen spelen in de samenleving.

Onze nieuwe missie, **‘Vastberaden bouwen aan een betrouwbare, digitale wereld die de samenleving doet groeien’**, vervat het DNA van ons bedrijf. Ze steunt op drie dimensies:

We bouwen actief aan een **digitale wereld (1)** en spelen een unieke rol in het waarborgen van de **betrouwbaarheid (2)**, veiligheid en soevereiniteit van de digitale samenleving. Door te investeren in digitale toegankelijkheid en inclusie, en door actie te ondernemen in de strijd tegen de opwarming van de aarde, zullen personen, gezinnen, bedrijven en overheden zich volledig kunnen ontplooiën en zal de **samenleving (3)** daarvan de vruchten kunnen plukken.

We creëren immers de meeste waarde voor de samenleving door vastberaden te zijn. We hebben vastberadenheid getoond door onze fiberuitrol te versnellen. We hebben vastberadenheid getoond door volledig eigenaar te worden van BICS en Telesign. En we willen vastberaden blijven. Daarom hebben we onze nieuwe strategische cyclus voor 2023-2025 ‘bold2025’ genoemd.

‘We creëren de meeste waarde voor de samenleving door vastberaden te zijn.’

Zoals hieronder te zien is, is onze missie ook ons kompas, die ons leidt bij alles wat we doen en die onze **negen verbintenissen** in de domeinen milieu, maatschappij en governance (ESG) definieert:

Bijdragen aan de SDG's

De duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals of SDG's) van de VN leggen de wereldwijde prioriteiten voor duurzame ontwikkeling voor 2030 vast en willen overheden, bedrijven en de samenleving in het algemeen mobiliseren rond gemeenschappelijke doelstellingen en resultaten.

Als leverancier van toekomstzekere connectiviteit en digitale diensten is er voor ons een rol weggelegd bij het bereiken van deze doelstellingen. Onze negen ESG-verbintenissen zijn direct gelinkt aan **zeven SDG's van de VN**, met name aan SDG 8 (Waardig werk en economische groei) en SDG 9 (Industrie, innovatie en infrastructuur). Daarnaast geloven we dat Proximus via zijn activiteiten, corporate governance en strategische prioriteiten ook een – positieve of negatieve – impact kan hebben op SDG 4 (Kwaliteitsonderwijs), SDG 5 (Gendergelijkheid), SDG 12 (Verantwoorde consumptie en productie), SDG 13 (Klimaatactie) en SDG 16 (Vrede, justitie en sterke publieke diensten). Details over onze impact op de SDG's zijn te vinden in het '[Sociaal verslag](#)'.

bold2025: een groeiambitie die duurzame waarde creëert

Onze bold2025-strategie versterkt de weg die we zijn ingeslagen met onze vorige strategische cyclus. In januari 2023 heeft de Proximus Groep dit driejarig strategisch traject aangevat.

bold2025 steunt op drie uitzonderlijke sterktes die de basis vormen van alles wat we doen: onze medewerkers, ons gigabitnetwerk en onze technologische troeven. Deze sterktes stellen ons in staat om op lange termijn duurzame waarde te creëren voor onze stakeholders: onze klanten, de samenleving en onze aandeelhouders.

We leveren een **uitstekende waarde** voor **onze stakeholders**

Klanten verbluffen met een ongeëvenaarde ervaring

Nationaal en internationaal winstgevend **groeien** dankzij onze sterke merken

Werken aan een inclusieve **samenleving** en de **bescherming van het milieu**

door middel van **uitzonderlijke sterktes**

Het **beste gigabitnetwerk** in België uitrollen

Technologische instrumenten ontwikkelen om digitale ecosystemen te creëren

Een motiverende **cultuur** met stimulerende **werkmethodes** bevorderen

Waarde creëren voor onze stakeholders

Klanten verbluffen met een ongeëvenaarde ervaring

We streven ernaar toonaangevend te zijn op het gebied van klantenervaring, zowel op de consumenten- als op de bedrijvenmarkt. Hiervoor steunen we op de superieure kwaliteit en de prestaties van fiber en 5G, de nieuwste wifitechnologieën en onze investeringen in cybersecurity en de cloud.

Nationaal en internationaal winstgevend groeien dankzij onze sterke merken

Op de consumentenmarkt zorgen de commercialisering van fiber, onze convergente strategie en premium content voor groei. Onze ambitie op de bedrijvenmarkt is om de omzet te laten groeien door een evenwicht te vinden tussen IT-omzet met een lagere marge en telecomomzet met een hogere marge. De ontwikkeling van onze internationale activiteiten biedt toegang tot sterk groeiende, aangrenzende digitalecommunicatiemarkten. Deze internationale activiteiten zullen naar verwachting een groeimotor zijn in de komende jaren.

Werken aan een inclusieve samenleving en de bescherming van het milieu

We hebben er ons meer dan ooit toe verbonden onze maatschappelijke rol te vervullen, door te streven naar groene duurzaamheid, digitale inclusie, onderwijs en vertrouwen. Naast onze verbintenissen om tegen 2030 circulair te zijn en tegen 2040 in onze waardeketen net zero uitstoot van broeikasgassen te bereiken, speelt Proximus een cruciale rol om andere sectoren in staat te stellen net zero te worden. We dichten de digitale kloof door de Belgische bevolking zo snel mogelijk multigigabitconnectiviteit te bieden en bouwen digitaal vertrouwen op via cybersecurity, online fraudepreventie en gegevensbescherming.

Onze sterktes

Het beste gigabitnetwerk in België uitrollen

Door onze investeringen in fiber maken we werk van onze ambitie om onze fibervoetafdruk uit te breiden tot 50% van de Belgische gebouwen tegen eind 2025. Voor 5G is het onze ambitie om alle grote Belgische steden te bedekken tegen eind 2024 en 100% van het land in de periode 2025-2026.

Technologische troeven ontwikkelen om digitale ecosystemen te creëren

We leveren een IT-landschap en infrastructuur die klaar zijn voor de toekomst. We transformeren onze technologie om nieuwe, toonaangevende app-ecosystemen te ontwikkelen. Deze ecosystemen zijn gebouwd op digital-native gebruikerservaringen op al onze digitale platformen, waarbij gebruik wordt gemaakt van data, artificiële intelligentie (AI) en generatieve AI.

Een motiverende cultuur met stimulerende werkmethodes bevorderen

We blijven de voordelen van agile manieren van werken benutten: we bevorderen de ontwikkeling van onze medewerkers met opleiding en coaching, bouwen aan onze Think possible-cultuur en verbeteren de manier waarop we als groep actief zijn. Om talent te blijven behouden en aan te trekken, willen we een toonaangevende werkgever zijn die boeiende en zinvolle banen biedt aan zijn medewerkers.

Inspelen op de prioriteiten van de stakeholders

Dialogoog met onze stakeholders

We gaan op gestructureerde en regelmatige basis actief de dialoog aan met onze stakeholders. Deze interacties worden geleid door een degelijk governancekader en een duidelijk ethisch kompas, zodat we verantwoordelijk en respectvol handelen.

Onze stakeholders beïnvloeden en vormen onze bedrijfsactiviteiten. We vragen feedback en integreren die in onze strategie en activiteiten, en zorgen ervoor dat er adequaat gevolg wordt gegeven aan hun bekommernissen en suggesties.

Zoals hieronder getoond wordt, werkt de Proximus Groep via verschillende initiatieven samen met verschillende groepen

stakeholders. Het gaat onder meer om medewerkers, bedrijfs- en particuliere klanten, leveranciers, investeerders, overheden en regelgevende instanties, en de maatschappij in het algemeen. Meer informatie over onze initiatieven en verwezenlijkingen ten voordele van onze stakeholders is te vinden in hoofdstuk 2 van dit verslag.

Daarnaast houden we rekening met de belangen van onze stakeholders bij de identificatie van relevante thema's voor de Proximus Groep. We zorgen ervoor dat onze strategieën en praktijken beantwoorden aan hun verwachtingen en uiteindelijk een positieve maatschappelijke impact hebben.

Stakeholdergroep	Hoe we hen betrekken
Medewerkers <i>Management, medewerkers, vakorganisaties</i>	<ul style="list-style-type: none">· Jaarlijkse enquête· Regelmatige communicatie met de Leadership Squad en de CEO· Interne events· Digitale communicatie· Dialoog in het kader van de arbeidsrelaties
Particuliere klanten	<ul style="list-style-type: none">· Directe contactpunten (shops, technici, contactcenters)· Digitale kanalen en selfserviceportals· Communicatiecampagnes· Consumentenenquêtes en focusgroepen
Bedrijfsklanten	<ul style="list-style-type: none">· Account- en customer success managers· Indirecte partnerkanalen· Digitale kanalen en selfserviceportals· Klantenenquêtes en focusgroepen· Professionele beurzen en evenementen
Overheid en regelgevers <i>Lokale overheden, nationale overheid, Europese beleidsmakers</i>	<ul style="list-style-type: none">· Regelmatige vergaderingen· Sector- en handelsorganisaties
Investeerders	<ul style="list-style-type: none">· Jaarlijkse Algemene Vergadering· Presentaties van de kwartaalresultaten· Regelmatige vergaderingen waaronder roadshows, conferenties en webinars
Leveranciers	<ul style="list-style-type: none">· On-site leveranciersaudits via de JAC (Joint Alliance for CSR)· Supplier Relationship Management en Supplier Engagement Program· EcoVadis
Maatschappij in het algemeen <i>Media, ngo's, gemeenschapsorganisaties, academische wereld, industrie, brede publiek</i>	<ul style="list-style-type: none">· Digitale kanalen· Lidmaatschap van verenigingen· Dialoog met ngo's· Persconferenties· Consumentenenquêtes en reputatietracker

Dubbele materialiteitsanalyse

De richtlijn met betrekking tot duurzaamheidsrapportering door ondernemingen (Corporate Sustainability Reporting Directive - CSRD) wordt in 2024 van toepassing op de Proximus Groep. Ter voorbereiding op de CSRD hebben we in 2023 onze eerste **dubbele materialiteitsanalyse** uitgevoerd, in samenwerking met externe consultants. De analyse had betrekking op de hoofdactiviteiten van de Proximus Groep, inclusief de waardeketens stroomopwaarts en stroomafwaarts. De analyse liet toe om ESG-gerelateerde onderwerpen en de bijbehorende effecten, risico's en kansen te beoordelen op basis van twee dimensies:

- **impactmaterialiteit** (inside-out- perspectief): de impact van de Proximus Groep op mens, samenleving en milieu;
- **financiële materialiteit** (outside-in-perspectief): externe evoluties (risico's en kansen) – zowel ecologisch als sociaal – die een invloed hebben op de financiële prestaties van de Proximus Groep.

Dit tweeledige materialiteitsperspectief dat door de CSRD wordt gevraagd, is het belangrijkste verschil met onze materialiteitsmatrix in het jaarverslag voor het boekjaar 2022 ten opzichte van de beoordeling die in 2021 werd uitgevoerd. Onze vorige matrix combineerde de impact van de relevante thema's op het zakelijke succes van Proximus (horizontale as) en op het belang voor de stakeholders (verticale as).

Thema's die meer verband houden met de bedrijfsstrategie van Proximus, zoals 'beloften aan de klanten nakomen', 'waar voor geld voor de klant', 'ondersteuning van de ontwikkeling van kleine en middelgrote ondernemingen', zijn niet opgenomen in het DMA, omdat ze al zijn geïntegreerd in de bedrijfsrisicobeoordeling via het ERM (Enterprise Risk Management) proces. Het thema 'de bekommernissen met betrekking tot 5G aanpakken' is nu opgenomen in twee van de CSRD-thema's: 'lokale gemeenschappen' en 'digitale stress en veilige producten'. Het thema 'CO₂-uitstoot en energie' is nu opgesplitst in drie verschillende thema's 'matiging van de klimaatverandering', 'aanpassing aan de klimaatverandering' en 'energie' zoals vereist door de CSRD. 'Dataprivacy, databeveiliging en cybersecurity' blijft het meest relevante thema.

Benadering

Het volledige proces van de dubbele materialiteitsanalyse omvat vijf stappen:

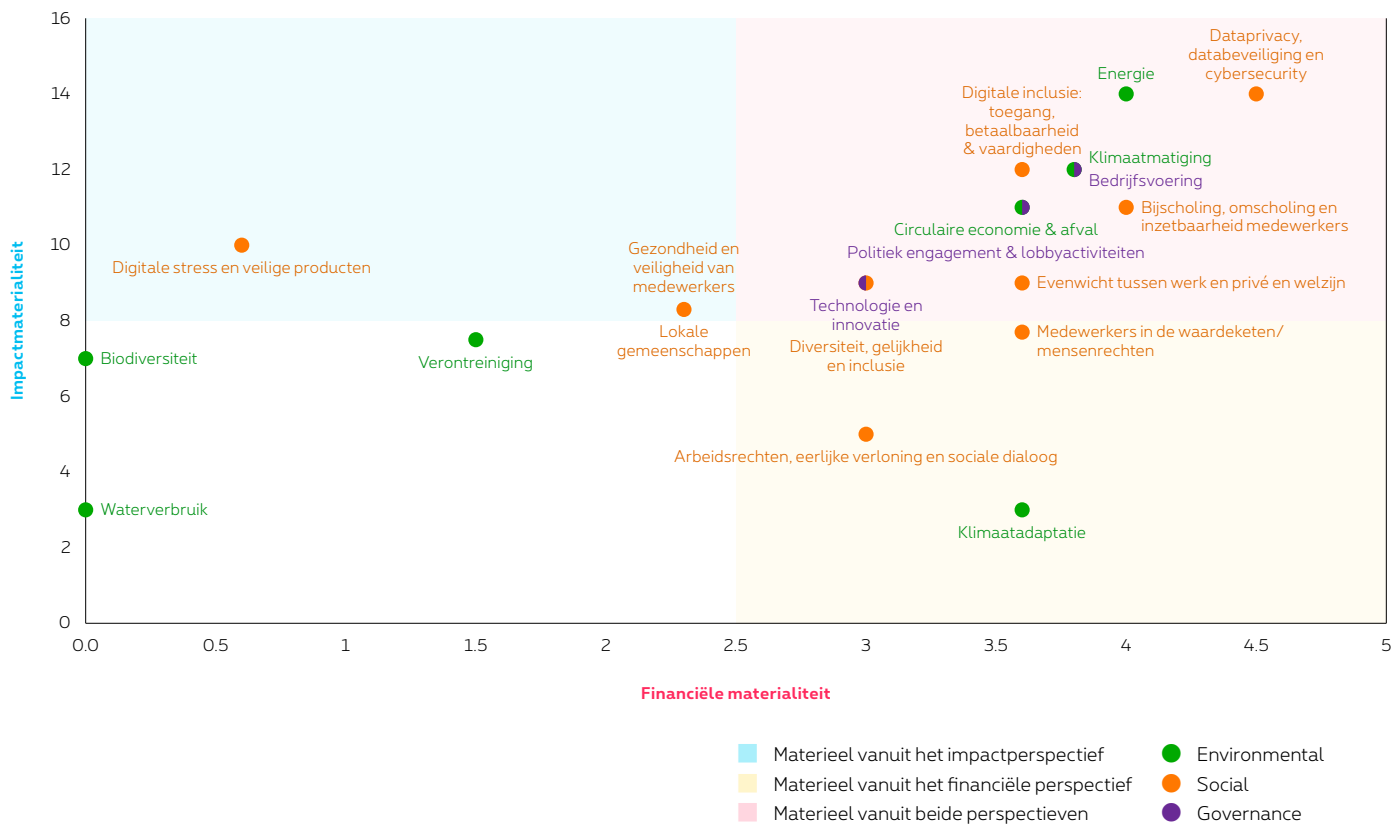
1. definitie van de scope van de beoordeling;
2. identificatie van de thema's en bijbehorende effecten, risico's en kansen;
3. beoordeling van de impact (impactmaterialiteit) en de risico's en kansen (financiële materialiteit);
4. validatie in samenwerking met het senior leadership en de Raad van Bestuur;
5. creëren van adequate documentatie en interne betrokkenheid.

Om de thema's en gerelateerde effecten, risico's en kansen te identificeren, werden een aantal externe en interne stakeholders geraadpleegd via een directe (interviews, workshops en bilaterale vergaderingen) en indirecte (desk-based research) dialoog. De stakeholders werden zorgvuldig geselecteerd op basis van hun kennis en hun rol in de waardeketen van de Proximus Groep.

Nemen we het thema 'Energie' als voorbeeld: we identificeerden de evolutie naar energie-efficiënte technologieën zoals de cloud en fiber als een positief effect. Anderzijds werd het feit dat de Proximus Groep verantwoordelijk is voor 57% van het energieverbruik in de telecommarkt in België aangezien als een negatief effect. Een potentieel risico dat werd geïdentificeerd was de oorlog in Oekraïne en de daaruit voortvloeiende geopolitieke verstoringen van de toeleveringsketen die kunnen leiden tot mogelijke energietekorten.

Er werd kwalitatieve input verzameld via overleg met de stakeholders, die vervolgens werd vertaald in een kwantitatieve rangschikking. De analyse van de financiële materialiteit werd ondersteund door rangschikkingsscores en een redenering die te vergelijken zijn met die van het bestaande ERM-proces (Enterprise Risk Management). Thema's zijn relevant als ze als zodanig worden beoordeeld, vanuit een impactperspectief, een financieel perspectief of beide. Op basis hiervan werden **17 relevante ESG-thema's** geïdentificeerd.

Resultaat materialiteitsmatrix

De dubbele materialiteitsmatrix werd in juli 2023 gevalideerd door de Proximus Leadership Squad en de Raad van Bestuur, en zal minstens om de twee jaar worden herzien en bijgewerkt.

Momenteel integreren we de relevante thema's, inclusief gerelateerde effecten, risico's en kansen in onze strategie. Dit houdt in dat er een gapanalyse moet worden uitgevoerd en dat de middelen effectief moeten worden toegewezen. In overeenstemming hiermee zullen we een geïntegreerde roadmap met bijbehorende policy's, actieplannen en KPI's bekendmaken in het verslag voor het boekjaar 2024, zodat we voldoen aan de CSRD.

ESG-thema's en definities

Relevante thema's voor de Proximus Groep

Aanpassing aan de klimaatverandering: het proces van aanpassen en reageren op feitelijke en verwachte extreme weersomstandigheden (zoals hittegolven, overstromingen, stijgingen van de zeespiegel en droogte) en de gevolgen daarvan.

Energie: het proces van het beheren van energieproductie en -verbruik in de hele waardeketen van het bedrijf, inclusief het overschakelen op hernieuwbare bronnen en het implementeren van energie-efficiënte systemen en producten.

E Circulaire economie en afval: het model van productie en consumptie waarbij materialen en producten zo lang mogelijk worden gedeeld, geleased, hergebruikt, hersteld, opgeknapt en gerecycleerd om hun levenscyclus te verlengen, de milieu-impact van hun gebruik te verminderen en afval en het vrijkomen van gevaarlijke stoffen in alle stadia van hun levenscyclus te minimaliseren.

Matiging van de klimaatverandering: het proces van het verminderen van de uitstoot van CO₂ en andere broeikasgassen en het beperken van de stijging van de wereldwijde gemiddelde temperatuur tot ruim onder 2°C en het voortzetten van de inspanningen om deze terug te dringen tot 1,5°C boven het pre-industriële niveau, zoals vastgelegd in het Akkoord van Parijs.

Arbeidsrechten, eerlijke verloning en sociale dialoog: veilige tewerkstelling, werktijd, adequate lonen, collectieve onderhandelingen, sociale dialoog, vrijheid van vereniging, het bestaan van ondernemingsraden en het recht op informatie, consultatie en participatie van medewerkers.

Bijtscholing, omscholing en inzetbaarheid van de medewerkers: op de juiste manier investeren in het personeel om ervoor te zorgen dat het bedrijf blijft innoveren, dat het talent blijft aantrekken en dat de medewerkers gemotiveerd blijven.

Dataprivacy, databeveiliging en cybersecurity: het verzekeren en voortdurend versterken van de veiligheid en privacy van klantgegevens via producten, diensten, cloudopslagsystemen en innovatie van Proximus. Cybersecurity verwijst naar de bescherming van elektronische toestellen, netwerken en gevoelige informatie tegen ongeoorloofde toegang, diefstal of beschadiging.

Digitale inclusie: toegang, betaalbaarheid en vaardigheden: iedereen hoogstaande en betaalbare connectiviteit bieden, met bijzondere aandacht voor kansarme groepen, met behulp van methodes om alle burgers, jong en oud, op te leiden en te ondersteunen zodat ze om kunnen met de complexiteit van onze digitale wereld, o.a. door klantenservice, openbare e-diensten en kansen voor werkgelegenheid.

Digitale stress en veilige producten: digitale stress verwijst naar de negatieve psychologische en fysiologische effecten die kunnen voortvloeien uit overmatig of langdurig gebruik van digitale technologieën. Veilige producten zijn consumentenproducten – waaronder elektronica en huishoudelijke artikelen – die zijn ontworpen en geproduceerd met veiligheid in het achterhoofd.

S Diversiteit, gelijkheid en inclusie: zorgen voor een divers personeelsbestand, een inclusieve en rechtvaardige bedrijfscultuur en minderheden zichtbaar maken in onze marketing.

Evenwicht tussen werk en privé en welzijn: een bevredigend evenwicht tussen werk en privéleven en het waarborgen van de fysieke, sociale en mentale gezondheid van onze medewerkers.

Gezondheid en veiligheid van de medewerkers: het anticiperen op, herkennen, evalueren en beheersen van gevaren die op of vanuit de werkplek ontstaan en die de gezondheid en het welzijn van de medewerkers kunnen schaden, rekening houdend met de mogelijke gevolgen voor de omringende gemeenschappen en de omgeving in het algemeen.

Lokale gemeenschappen: de ecologische en sociale effecten van de bedrijfsactiviteiten van Proximus op lokale gemeenschappen en de kansen en risico's die daaruit voortvloeien. Hieronder vallen ook de economische, sociale en culturele rechten van gemeenschappen.

Medewerkers in de waardeketen/mensenrechten: arbeidsomstandigheden, gelijkheid/non-discriminatie en andere rechten van medewerkers in de waardeketen.

Technologie en innovatie: het ontwikkelen of invoeren van technologische oplossingen die helpen om maatschappelijke uitdagingen aan te gaan, de milieu-impact van klanten te verminderen of nieuwe marktperspectieven te creëren om competitief te blijven op de markt, waarbij ook rekening wordt gehouden met de trend naar 'low-tech' die zich aftekent in sommige klantensegmenten.

G Gedrag in de bedrijfscontext: gedrag als bedrijf dat transparante en duurzame bedrijfspraktijken ondersteunt ten gunste van alle stakeholders in de waardeketen van het bedrijf. Dit omvat bedrijfscultuur, beheer van de relaties met leveranciers, bescherming van klokkenluiders, en betalingspraktijken, specifiek met betrekking tot achterstallige betalingen aan kmo's.

Politiek engagement en lobbyactiviteiten: activiteiten en verbintenissen met betrekking tot het uitoefenen van politieke invloed door middel van politieke bijdragen, inclusief de types en het doel van lobbyactiviteiten.

Thema's die niet als materieel worden beschouwd voor de Proximus Groep

Vervuiling: de directe of indirecte introductie, als gevolg van menselijke activiteit, in de lucht, het water of de bodem van verontreinigende stoffen die schadelijk kunnen zijn voor de menselijke gezondheid en/of het milieu.

Waterverbruik: water in termen van hoe, waar en in welke hoeveelheden het wordt gewonnen, verbruikt en geloosd in de waardeketen van het bedrijf. Het waterverbruik omvat zowel het oppervlaktewater als het grondwater.

Biodiversiteit: de integriteit van en mogelijke veranderingen in de biodiversiteit en ecosystemen doorheen de waardeketen van het bedrijf. Dit slaat op land- en zoetwaterecosystemen en gerelateerde populaties van flora en fauna.

Overzichtstabel

ESG-verbintenissen

	Het beste gigabitnetwerk voor België bouwen	Digitale oplossingen ontwikkelen voor het dagelijkse leven	Mensen en toestellen wereldwijd verbinden	Cybersecurity voor onze klanten garanderen	Europa ondersteunen bij het bereiken van soevereiniteit	De hoogste normen inzake ethiek en compliance verankeren	Voluit gaan in de strijd tegen de opwarming van de aarde	Investeren in digitale toegankelijkheid, inclusiviteit en bijscholing	Een inspirerende en inclusieve werkomgeving bevorderen
Technologie en innovatie	✓	✓	✓	✓	✓			✓	
Digitale stress en veilige producten	✓	✓	✓					✓	
Dataprivacy, databeveiliging en cybersecurity	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
Medewerkers in de waardeketen, mensenrechten	✓					✓			
Gedrag in de bedrijfscontext						✓			
Politiek engagement en lobbying						✓			
Lokale gemeenschappen	✓					✓			
Aanpassing aan de klimaatverandering							✓		
Matiging van de klimaatverandering							✓		
Energie	✓						✓		
Circulaire economie en afval							✓		
Digitale inclusie: toegang, betaalbaarheid en vaardigheden		✓	✓					✓	
Evenwicht tussen werk en privé en welzijn									✓
Gezondheid en veiligheid van medewerkers									✓
Arbeidsrechten, eerlijke lonen en sociale dialoog									✓
Diversiteit, gelijkheid en inclusie									✓
Bijscholing/omscholing en inzetbaarheid van medewerkers									✓
Strategische pijlers bold2025									
Bijdrage aan de SDG's									

Kerncijfers en belangrijkste prestaties

Kerncijfers

Onderliggende omzet van de Groep	Onderliggende EBITDA van de Groep	CapEx ¹	Vrije kasstroom (gecorrigeerd ²)
€ 6.042 mio	€ 1.757 mio	€ 1.325 mio	€ 61 mio

Aantal medewerkers	Raad van Bestuur	Leadership Squad
11.654	50% vrouwen	22% vrouwen

Totale CO ₂ -uitstoot ³	CO ₂ -uitstoot vermeden door klanten
551,1 kton	769,6 kton

1 Excl. spectrum en voetbaluitzendrechten

2 Excl. M&A-transacties en transactiekosten in het kader van M&A's

3 Scope 1, 2 en 3

Belangrijkste prestaties

29% woningen
en bedrijven
in België
aansluitbaar op
fiber¹

**Fiber
Multigig
technology**
uitgerold in België

Indoor
5G-dekking
bereikt **40%**

**Proximus
NXT**

het nieuwe
overkoepelende
ICT-merk van
Proximus

Nieuwe joint venture Clarence

biedt als eerste een

**gedeconnecteerde soevereine
cloudoplossing** in Europa

Definitieve overeenkomst voor de verwerving
van een meerderheidsbelang in

Route Mobile²

Wholesale-
overeenkomst
met DIGI
Communications
Belgium

1 In totaal, inclusief de bijdrage van onze joint ventures, is er een dekking van 34% "fiber in the street"

2 De overeenkomst blijft onderworpen aan het nakomen van de gestelde voorwaarden, waaronder het verkrijgen van goedkeuringen van de regelgevende en antitrustinstanties en het afronden van het verplicht overnamebod.

Generatieve AI toegepast in onze activiteiten

128.002 mobiele telefoons ingezameld voor **recyclage**

799.432 vaste toestellen opgeknapt

CDP A LIST 2023 CLIMATE
A-score van CDP voor klimaatacties

6.000 medewerkers verhuisd naar nieuwe gebouwen in Brussel

BICS lanceerde 5G Standalone Roaming Hub

Telesign lanceerde Continuous Trust™ Authority

77% personeels-engagement

Verlag over onze activiteiten

Overzicht bold2025	24
Het beste gigabitnetwerk in België uitrollen	25
Technologische instrumenten ontwikkelen om digitale ecosystemen te creëren	29
Een motiverende cultuur met stimulerende werkmethodes bevorderen	32
Klanten verbluffen met een ongeëvenaarde ervaring	35
Nationaal en internationaal winstgevend groeien dankzij onze sterke merken	39
Werken aan een inclusieve samenleving en de bescherming van het milieu	46

Overzicht bold2025

Ambities op 3 jaar

Status 2023

Het beste gigabitnetwerk in België uitrollen

50% fiberdekking tegen eind 2025 (> 3 miljoen aansluitbaar)¹ 29% van alle Belgische woningen en bedrijven zijn aansluitbaar
34% "fiber in the street"²-dekking

100% indoor 5G-dekking in 2025¹ 40% indoor dekking
100% indoor dekking verwacht in de periode 2025-2026

Technologische instrumenten ontwikkelen om digitale ecosystemen te creëren

~ € 70 miljoen vermindering van de TCO (Total Cost of Ownership) voor IT tegen 2025¹ Goed op schema

Behoud van een hoog niveau van cybersecurity weerbaarheid³ Weerbaarheidsindex voor cybersecurity⁵: 95,9%

Een motiverende cultuur met stimulerende werkmethode bevorderen

Personeelsengagement bereiken van > 75% tegen 2025¹ Personeelsengagement: 77%

Toename % vrouwen in managementfuncties¹ 24% vrouwen in een managementfunctie

Tegen 2025 zal 95% van de medewerkers minstens 5 opleidingsdagen/jaar hebben gevolgd¹ 63% van de medewerkers heeft minstens 5 opleidingsdagen gevolgd

Klanten verbluffen met een ongeëvenaarde ervaring

De nummer 1 zijn qua NPS in de respectieve segmenten³ NPS residentiële convergente klanten (internet + TV + postpaid): +11
NPS Scarlet: +17
NPS Mobile Vikings: +42

Nationaal en internationaal winstgevend groeien dankzij sterke merken

Meer dan 1 miljoen fiberaansluitingen (residentiële en bedrijfsklanten)¹ 397.000 fiberaansluitingen

Groei van de omzet op de thuismarkten³ 4,2% groei van de omzet op de thuismarkten op jaarbasis

Groei van de EBITDA op de thuismarkten vanaf 2024 en terugkeer van de EBITDA op het niveau van 2022 in 2025³ -1,7% groei van de EBITDA op de thuismarkten op jaarbasis, beter dan verwacht

Meer dan 35% van de omzet van Enterprise uit IT³ 33% van de omzet van Enterprise uit IT

De internationale directe marge laten groeien met een hoog enkelcijferig CAGR⁴ 4,9% groei van de internationale directe marge op jaarbasis

Werken aan een inclusieve samenleving en de bescherming van het milieu

Net zero bereiken tegen 2040⁴ -13% CO₂-uitstoot voor scope 1+2
+1% CO₂-uitstoot voor scope 3

Echt circulair zijn tegen 2030⁴ 799.432 opgeknapt vaste toestellen
128.002 ingezamelde mobiele toestellen

Bijdragen aan digitale inclusie in België¹ 15.515 personen opgeleid via projecten voor digitale inclusie

¹ Proximus NV

² 1,75 miljoen aansluitbare woningen en bedrijven + 300.000 wooneenheden waar de joint ventures fiber in de straat hebben aangelegd.

³ Proximus - thuismarkten

⁴ Proximus Groep

⁵ De Cyber Security Resilience Index geeft de verhouding weer tussen: [het aantal belangrijke incidenten waarvoor een zichtbare bedrijfsimpact werd voorkomen dankzij adequate beveiligingsmaatregelen of waarvoor het CSIRT snel kon ingrijpen om de impact te beperken] op [het totale aantal belangrijke incidenten]. Deze index wordt berekend op groepsniveau, exclusief BICS en Telesign.

Het beste gigabitnetwerk in België uitrollen

Het beste gigabitnetwerk in België uitrollen is een van de belangrijkste strategische prioriteiten van Proximus. We willen investeren in een toekomstbestendig netwerk met onbeperkte capaciteit dat altijd en voor iedereen een veilige verbinding garandeert. Dit netwerk speelt een cruciale rol in de ondersteuning van de digitale versnelling van onze samenleving. Fiber en 5G zijn in dit opzicht onbetwist superieure technologieën.

Het is onze ambitie om tegen eind 2025 50% fiberdekking te hebben in België, wat neerkomt op meer dan 3 miljoen woningen en bedrijven. Uiteindelijk streven we naar 95% dekking of ongeveer 6 miljoen woningen en bedrijven. Om deze ambitie waar te maken en tegelijk de efficiënte uitrol van fiber in België mogelijk te maken, geloven we sterk in nieuwe vormen van fiberpartnerships. Een initiatief dat wordt gesteund door de telecomregulator BIPT.

Wat 5G betreft, heeft Proximus de ambitie om tegen eind 2024 alle grote Belgische steden te bedekken, en tegen 2025-2026 100% van het land.

We bevorderen een gelijk speelveld voor concurrenten, aangezien ons gigabitnetwerk een volledig open platform is, waarop alle andere dienstverleners welkom zijn om hun eigen diensten aan hun eindklanten aan te bieden.

Fibernetwerk

In 2023 bleven we ons fibernetwerk in hoog tempo uitrollen: elke 15 seconden kwam er een woning of bedrijf bij. Aan het einde van het jaar bedroeg de dekking van ons fibernetwerk in België 29% van alle gebouwen, wat neerkomt op 1,75 miljoen woningen en bedrijven die op fiber kunnen worden aangesloten. In totaal, inclusief de bijdrage van onze joint ventures, is er een dekking van 34% "fiber in the street".¹ 64% van de bedrijven in industriezones was aansluitbaar op fiber en er werden in 147 steden en gemeenten fiberwerken uitgevoerd.

Investerings in een gigabitnetwerk komen de hele Belgische samenleving ten goede

Waarom is de uitrol van fiber en 5G in België belangrijk? Ten eerste is het een echte katalysator voor de economie. Het zet aan tot innovatie, bevordert het concurrentievermogen, maakt nieuwe businessmodellen mogelijk, stimuleert jobcreatie en ondersteunt de digitale transformatie van het Belgische onderwijssysteem. Dit vertaalt zich uiteindelijk in een betere plaats van België in de DESI-rangschikking (Digital Economy and Society Index), een controle-index die door de Europese Commissie werd gecreëerd om de digitale vooruitgang van de lidstaten bij te houden.

Digitalisering heeft echter ook een keerzijde. Zonder snelle verbinding kunnen mensen worden uitgesloten van overheidsdiensten, sollicitatiegesprekken, inschrijvingen voor scholen, bankdiensten en nog veel meer. Connectiviteit voor alle consumenten, bedrijven van gelijk welke omvang, openbare diensten en steden, waar ze zich ook bevinden, is dan ook een prioriteit voor Proximus. Daarom investeren we aanzienlijk om de connectiviteit te verbeteren in gebieden in België waar mensen geen toegang hebben tot een krachtige internetverbinding. Deze zogenaamde 'witte zones' bevinden zich voornamelijk in landelijke gebieden in Wallonië.

Tot slot maken gigabitnetwerken deel uit van ons plan om onze CO₂-voetafdruk te verkleinen (meer informatie in: ['Werken aan een inclusieve samenleving en de bescherming van het milieu'](#)).

1 1,75 miljoen aansluitbare woningen en bedrijven + 300.000 wooneenheden waar de joint ventures fiber in de straat hebben aangelegd.

Innovatieve technologieën

Multigigabit

Proximus lanceerde zijn Multigig-technologie in juli 2023 in heel België. Daardoor kunnen klanten profiteren van het snelste internet in België op het gebied van uploads, downloads en latency, met superieure internetsnelheden (tot 8,5 Gbps download/1 Gbps upload) overal waar fiber-beschikbaar is.

‘We werken samen met partners die mee-investeren en fiber uitrollen in minder dichtbevolkte gebieden.’

Technologieën voor landelijke gebieden

We blijven elke dag meer middelen inzetten om hogesnelheidsinternet (snelheid boven de 30 Mbps) aan te bieden, zelfs in landelijke gebieden – de zogenaamde ‘witte zones’ – waar de internetsnelheid momenteel onder de 30 Mbps ligt. Door fiber te combineren met andere innovatieve technologieën wil Proximus alle Belgen optimale toegang bieden tot digitale diensten. Daarom proberen we verschillende technieken uit in landelijke gebieden waar de traditionele aanleg van kabels te duur of niet haalbaar is, zoals de uitrol van fiber door de lucht. En deze inspanningen werpen vruchten af: eind 2023 had 95,9% van de inwoners toegang tot hogesnelheidsinternet, tegenover 95,3% in 2022.

Bij de installatie van fiber door de lucht wordt gebruikgemaakt van elektriciteitspalen, wat de kosten verlaagt in vergelijking met kabels die door conventionele sleuven lopen. In 2023 ondertekenden we een overeenkomst met distributienetbeheerder **RESA**, wat een aanvulling vormt op de samenwerking die we al sinds 2022 hebben met **ORES**, een grote beheerder van de elektriciteits- en aardgasnetten in Wallonië. We zijn ook een proof-of-conceptproject gestart in Vlaanderen met de elektriciteitspalen van **Fluvius**.

Eerste demonstratie van een ‘quantum safe’ netwerk

In 2023 voerden we met succes een field trial uit van een ‘quantum safe’ netwerk met onze partner **Nokia** (meer

informatie in: [‘Technologische instrumenten ontwikkelen om digitale ecosystemen te creëren’](#)).

Partnerships voor de uitrol van fiber

Voor deze grootschalige onderneming – de uitrol van het beste gigabitnetwerk in België – werken we samen met partners die mee-investeren in fiber en fiber uitrollen in minder dichtbevolkte gebieden. Onze joint ventures **Fiberklaar** in Vlaanderen en **Unifiber** in Wallonië leggen zich toe op de uitrol van fiber naar 2,1 miljoen gebouwen in gebieden met een matige bevolkingsdichtheid.

De joint venture **Glasfaser Ostbelgien (GOfiber)** – opgericht door de Duitstalige Gemeenschap van België, Proximus en Ethias – zorgt voor de uitrol van fiber in de hele regio tegen 2026. Dankzij dit publiek-private partnership, een primeur in België, krijgen bijna alle 40.000 gebouwen in de Duitstalige gemeenten toegang tot de beste beschikbare breedbandverbinding.

Proximus onderzoekt andere partnerships om fiber naar landelijke gebieden in het hele land te brengen.

In oktober 2023 kondigde het **BIPT** (Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie) aan open te staan voor samenwerkingsovereenkomsten met operatoren voor de uitrol van fibernetwerken. Proximus juicht deze mededeling toe, omdat dergelijke samenwerkingen de snelle beschikbaarheid van fiber voor iedereen kunnen vergemakkelijken, wat gezinnen, bedrijven en de samenleving in haar geheel ten goede komt.

Uitfasering van het kopernetwerk

Ons fibernetwerk vervangt het bestaande kopernetwerk; de deactivering van ons kopernetwerk maakt operationele en energiebesparingen, en een eenvoudiger infrastructuurbeheer mogelijk. Eind 2023 waren er meer dan 300.000 huizen en bedrijven waar enkel fiber beschikbaar was. Het koper dat we kunnen terugwinnen wordt verkocht voor hergebruik.

Verwezenlijkingen in 2023

- **29%** van alle Belgische woningen en bedrijven zijn aansluitbaar (vs. 21% eind 2022).
- **467.000** nieuwe woningen en bedrijven zijn aansluitbaar op fiber, goed voor een totaal van **1,75 miljoen** (vs. 1,28 miljoen eind 2022).
- **34%** “fiber in the street”-dekking
- De fiberuitrol is in **147** steden en gemeenten aan de gang (vs. 93 eind 2022).

5G-netwerk

We hebben een sterk palmares als pionier op het gebied van mobiele communicatie om onze klanten de best mogelijke mobiele ervaring te bieden. We willen hierop voortbouwen door ons mobiele netwerk verder te versterken. 5G speelt een belangrijke rol wegens de hogere snelheid – tien keer hoger dan die van 4G – die nieuwe toepassingen en manieren van werken mogelijk maakt, zoals gedecentraliseerde clouds en IoT (Internet of Things). Bovendien maakt de ultralage ‘latency’ (reactietijd van het netwerk) een hyperrealistische weergave in virtualrealitybeelden mogelijk.

Dekking

In 2022 had Proximus het grootste spectrumaandeel op de markt voor de komende 20 jaar, waardoor we onze mobiele capaciteit kunnen verhogen en 5G optimaal kunnen uitrollen. Hierdoor hebben we een voorsprong op het gebied van netwerkqualiteit en kunnen we de beste mobiele ervaring in België blijven bieden.

In 2023 was 5G vooral beschikbaar in Vlaanderen. Dankzij de positieve evolutie van het wettelijke kader konden we in de loop van 2023 ook starten met de uitrol in Wallonië en het Brusselse Gewest. Eind 2023 bereikten we 40% nationale indoor 5G-dekking.

Partnerships

MWingz, onze joint venture met Orange Belgium, wil een mobiel toegangsnetwerk ontwikkelen door telecomapparatuur te delen. De frequentiespectra en onze corenetwerken blijven echter gescheiden. Door apparatuur te delen kan het aantal mobiele sites van elke operator met 40% worden verminderd tegen 2026, terwijl tegelijk de dekking van het gedeelde netwerk met 20% wordt verbeterd. De belangrijkste voordelen voor de eindgebruikers en de samenleving zijn een betere algemene mobiele ervaring dankzij een bredere dekking outdoor, een diepere dekking indoor en een snellere uitrol van 5G, terwijl het cumulatieve totale aantal sites van beide operatoren wordt verminderd.

Proximus werkt ook samen met **Nokia** en **Ericsson** om een efficiënt, betrouwbaar en duurzaam mobiel netwerk uit te bouwen. Via ons partnership met Nokia upgraden we onze apparatuur voor het Mobile Radio Access Network (RAN), terwijl we een partnership met Ericsson zijn aangegaan om ons Mobile Data Core Network te upgraden en te moderniseren.

Samen met Nokia en Ericsson ontwikkelen we ook technologische innovaties die zullen leiden tot nieuwe mogelijkheden voor onze klanten. Een voorbeeld hiervan is **5G slicing**, waarmee het netwerk kan worden opgesplitst in 'slices' (of 'virtuele netwerken') en toegewezen aan specifieke

toepassingen, zoals de hulpdiensten bij een bepaald incident. In 2023 werd de eerste use case met 5G slicing getest in ons 5G-innovatielab.

Daarnaast bouwt Proximus aan een ecosysteem van partners (waaronder bedrijven, universiteiten en onderzoekscentra) om relevante en innovatieve 5G-toepassingen te identificeren en te ontwikkelen die beantwoorden aan de maatschappelijke en zakelijke behoeften van vandaag. In 2023 hebben we verder gewerkt aan verschillende innovatieve 5G-toepassingen (meer informatie in: ['Nationaal en internationaal winstgevend groeien dankzij onze sterke merken'](#)).

Aandacht voor gezondheidsaspecten

Proximus is zich bewust van de bezorgdheid over elektromagnetische velden en gezondheid. We verstrekken uitleg over deze aspecten en nemen de nodige maatregelen om mogelijke negatieve gevolgen voor de gezondheid te voorkomen. We voldoen aan de geldende wetgeving voor netwerken en toestellen, en volgen de ontwikkelingen in het wetenschappelijk onderzoek op de voet.

De potentiële gezondheidseffecten van radiogolven, met name die gebruikt voor mobiele telefonie, werden gedurende meer dan 30 jaar wetenschappelijk onderzocht. De overgrote meerderheid van de (inter)nationale instanties en instellingen – waaronder de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) – zijn het erover eens dat wanneer radiofrequenties voor mobiele communicatie onder de internationaal toegestane drempels blijven, er geen bewijs is dat ze schadelijke gevolgen hebben voor de gezondheid. Dit zal niet anders zijn met 5G.

Op onze websites verstrekken we informatie over de mogelijke gevolgen van elektromagnetische golven voor de gezondheid en het milieu. Er zijn ook links naar informatie van de Belgische regionale overheden en de WHO over wetenschappelijk onderzoek op dit gebied, en er wordt gereageerd op de bezorgdheid over de mogelijke risico's van blootstelling aan elektromagnetische straling van mobiele telefoons.

Verwezenlijkingen in 2023

- Indoor 5G-dekking: **40%** (vs. 11% eind 2022)
- 5G is beschikbaar in **337** steden en gemeenten (vs. 94 in 2022)
- **264 sites** ontmanteld via MWingz (vs. 72 in 2022)

Technologische instrumenten ontwikkelen om digitale ecosystemen te creëren

Proximus evolueert van een telecombedrijf naar een technologiebedrijf. Deze transformatie vereist de invoering van flexibele, cloudgebaseerde IT-systemen die geavanceerde technologieën kunnen ondersteunen. Dit is essentieel om in te spelen op de veranderende behoeften van onze klanten. De voortdurende modernisering van onze IT-systemen omvat gegevensautomatisering, advanced analytics en de migratie van onze activiteiten naar de cloud, waardoor ze worden gestroomlijnd en de kosten verlaagd.

We erkennen ook de belangrijke rol die we moeten spelen op het gebied van cybersecurity en artificiële intelligentie. Daarom investeren we in programma's en expertise om onze eigen infrastructuur te beschermen en hebben we Proximus Ada opgericht, het eerste center of excellence voor artificiële intelligentie en cybersecurity.

Modernisering van de infrastructuur

Het proces om onze netwerken te virtualiseren is aan de gang en alles verloopt volgens plan.

In 2023 introduceerde Proximus Oracle en Netaxis voor de softwarisering van zijn spraakplatform. Dit platform wordt gebruikt om het netwerk van Proximus te verbinden met alle telecomoperatoren voor spraak. Met dit project worden alle beslissingen over spraakroutering gecentraliseerd binnen een eenvoudig te programmeren engine.

Vereenvoudiging en IT-transformatie

We willen evolueren naar een **modulaire, veerkrachtige en kosteneffectieve IT** voor een betere dienstverlening aan onze klanten. Met dit doel voor ogen hebben we dit jaar een aantal projecten uitgevoerd. We hebben bijvoorbeeld een nieuwe functie voor 'Billing Account Management' in het leven geroepen, waarmee onze klanten zelf correcties kunnen aanbrengen en voorkeuren beheren. We hebben

ook met succes fiberklanten aangesloten op een nieuw servicingplatform, een nieuwe stap in het stroomlijnen van onze IT-infrastructuur en het verbeteren van de klantenervaring. Daarnaast hebben we speciale aandacht besteed aan het verbeteren van de prestaties en de stabiliteit van onze digitale applicaties en platformen. Dit is cruciaal om een volledig digitaal verkoop- en servicingtraject te garanderen, zowel voor onze klanten als voor onze medewerkers met rechtstreeks klantencontact.

We hebben onze digitale kanalen verder verbeterd om de klantenervaring te optimaliseren en e-sales en e-servicing te versnellen. In deze context hebben we een nieuwe applicatie ingevoerd voor onze callcentermedewerkers. Zo kunnen operationele en automatiseringsopportunities worden geïdentificeerd en kan de coaching van de medewerkers worden ondersteund.

Tot slot is de IT-transformatie van Scarlet goed op dreef. De IT-systemen werden er geïntegreerd in de IT-platformen van Proximus, wat voordelen op het vlak van klantenervaring en operationele synergieën oplevert.

Cybersecurity en gegevensbescherming

Security is een van onze topprioriteiten. Dit is vooral belangrijk bij de ontwikkeling van nieuwe infrastructuur en digitale diensten. In 2023 heeft de Proximus Groep € 7,2 miljoen geïnvesteerd in zijn **Corporate Cyber Security Program**. Dit programma moet ons bedrijf cyberbestendig maken en onze klanten veilige diensten en netwerken van topklasse aanbieden. Bovendien wil het verstoren van onze activiteit voorkomen en focust het op de beveiliging van onze kritieke infrastructuur, zoals API's en onze private en publieke clouds. Het versterkt ook onze cyberbeveiligingscapaciteit om de versnelling van bedreigingen het hoofd te bieden. Om dit laatste probleem aan te pakken, hebben we in 2023 verder geïnvesteerd in de bescherming van ons netwerk tegen **DDoS-aanvallen** (Distributed Denial of Service).

In ons Cyber Security Program wordt er ook steeds vaker gebruikgemaakt van artificiële intelligentie en machine learning. Zo ontwikkelde Proximus met de steun van de overheid een op AI gebaseerde oplossing voor zijn platformen ter bestrijding van phishing en fraude (meer informatie in: [‘Werken aan een inclusieve samenleving en de bescherming van het milieu’](#)).

Om onze bedrijfsgegevens en de privacy van onze klanten te beschermen, werken we bovendien voortdurend onze **systemen voor Identity and Access Management (IAM)** bij. Zo lanceren we bijvoorbeeld een project dat het gemakkelijker zal maken om de toegang tot onze applicaties te beheren op basis van gebruikersprofielen, waardoor we beter kunnen voldoen aan de wetgeving inzake gegevensbescherming.

Proximus is houder van een Trusted Introducer-certificaat en een **ISO 27001-certificaat** dat nu de certificeringen voor housing en hosting in onze datacenters, ons Remote Operations Center en onze Explore-connectiviteitsdiensten voor Enterprise-klienten combineert.

Investeren in de toekomst met kwantumcryptografie

Om onze voorsprong te behouden, verkennen we het veelbelovende domein van kwantumcommunicatie. Eenvoudig gezegd kunnen in fibernetwerken speciale ‘sleutels’, kwantumsleutels genaamd, worden gegenereerd en gebruikt om berichten te versleutelen en te ontsleutelen. Deze nieuwe versleutelingstechnieken zorgen voor uiterst veilige communicatiestromen. Tijdens een laboratoriumtest in 2023 hebben we Quantum Key Distribution (QKD) gerealiseerd over een afstand van 150 km. We hebben ook met succes een field trial afgerond waarbij we kwantumveilige communicatie via fiber hebben getest tussen onze datacenters in Evere en Mechelen, over een afstand van 63 km. In juni 2023 organiseerden we samen met Nokia en met behulp van QKD-apparatuur van ID Quantique de eerste demo van een kwantumveilig netwerk op een operationeel fiber netwerk in België.

Proximus Ada

Center of excellence voor artificiële intelligentie en cybersecurity

Proximus Ada, een 100%-filiaal van Proximus, werd gelanceerd in maart 2022 en is het eerste Belgische center of excellence voor artificiële intelligentie (AI) en cybersecurity. De voornaamste doelstelling van Proximus Ada is om een **pijler van innovatie** en een **expertisecentrum** te worden voor alle bedrijven van de Proximus Groep, zodat ze nieuwe toepassingen kunnen ontwikkelen en lanceren, een veiligere digitale samenleving creëren en vertrouwen bevorderen in de digitale economie. Eind 2023 telde Proximus Ada 80 experts.

‘In ons Cyber Security Program wordt steeds vaker gebruikgemaakt van artificiële intelligentie en machine learning.’

Proximus Ada versterkt de cyberweerbaarheid van de bedrijven van de Proximus Groep via het **CSIRT** (Cyber Security Incident Response Team). Het CSIRT behandelde in 2023 1.453 beveiligingsincidenten en 22.464 alarmen voor Proximus. Een incident kan bijvoorbeeld phishingmails zijn die naar klanten of medewerkers uit naam van Proximus worden gestuurd. Door de algemene toename van het aantal phishingaanvallen spelen de experts van het CSIRT een belangrijke rol bij het opleiden en sensibiliseren van onze medewerkers. Ze houden informatiesessies over bedreigingen en trends inzake cybersecurity die binnen Proximus worden gedetecteerd. Ze hebben ook verschillende simulaties uitgevoerd om het reactievermogen van Proximus op cyberaanvallen te evalueren en verbeteracties te bepalen. Ze houden het internet nauwlettend in de gaten om pogingen van cybercriminelen om misbruik te maken van Proximus en zijn filialen te blokkeren. Het CSIRT biedt zijn diensten ook aan andere bedrijven aan. In 2023 kwam het driemaal tussen tijdens cyberaanvallen.

Op het gebied van AI werkt Proximus Ada samen met **Proximus NXT** en **Codit** om op de Benelux-markt oplossingen aan te bieden die volledig beveiligde datafundamenten, AI-algoritmen en AI-integratie omvatten. Tegen het einde van 2023 konden ze

hun eerste twee deals binnenhalen. Parallel bleef Proximus Ada zijn AI-modellen ontwikkelen en verbeteren om de operationele efficiëntie en de klantenervaring van de Proximus Groep te verbeteren.

Proximus Ada werkt samen met externe stakeholders om lokale innovatie te stimuleren. Zo lanceerde Proximus Ada in september 2023 samen met Proximus NXT, ID2Move, Phoenix-Tech en Deltrian International het eerste Waalse project rond magazijnbeheer met behulp van een drone in combinatie met 5G en artificiële intelligentie. Het is de bedoeling om 5G en artificiële intelligentie te gebruiken om een drone autonoom in een overdekt magazijn te laten vliegen zodat die relevante en realtime-informatie kan doorgeven aan de stockbeheerder van het bedrijf. Dit project is een grote stap voorwaarts om tegemoet te komen aan de behoeften van bedrijven op het vlak van stockbeheer met behulp van drones.

Generatieve AI

Gestimuleerd door de komst van ChatGPT begin 2023, ontwikkelt en evalueert Proximus Ada al verschillende use cases voor generatieve AI. Een van de use cases zal het bijvoorbeeld gemakkelijker maken voor klanten om via chatbots de juiste en meest recente informatie te vinden over al onze producten, promoties, methodes en procedures. Met behulp van een schrijfassistent of een tool voor de vertaling en correctie van teksten kunnen we de kwaliteit van onze chatreacties verbeteren. Generatieve AI stelt ons ook in staat om de chatinterface van onze FAQ's te verbeteren, zodat we onze klanten een natuurlijke-taalinterface kunnen bieden.

Lokaal ecosysteem

De ambitie van Proximus Ada reikt verder dan de Proximus Groep. Het wil een echt lokaal ecosysteem ontwikkelen door samen te werken met universiteiten, hogescholen, onderzoeksinstituten, overheden en andere bedrijven. In 2023 werd in samenwerking met de UCLouvain een onderzoeksproject opgezet op het raakvlak van AI en cybersecurity. Proximus Ada heeft ook praktische AI-oefeningen ontwikkeld voor studenten aan de universiteiten van Gent en Bergen die ze kunnen toepassen op concrete use cases.

Een veiligere digitale ruimte

Proximus Ada wil een veiligere digitale ruimte uitbouwen voor gebruikers en de samenleving. Hiertoe lanceerde het in 2023 twee concrete projecten. Het ging een partnership aan met **Paradigm** in Brussel (het vroegere CIBG). Sedert augustus 2023 stellen de cybersecurity-experts van Proximus Ada hun vaardigheden en expertise gratis ter beschikking van de openbare computerruimtes (OCR's) in Brussel. Hier kunnen de meest kwetsbare en digitaal minst toegeruste personen computerapparatuur gebruiken en IT-initiaties en -opleidingen volgen. De experts van Proximus Ada bieden informatie en advies over cyberbeveiliging aan de gebruikers en basisopleidingen aan de medewerkers van de OCR's. De experts bieden ook een volledige controle van het beveiligingsniveau van de infrastructuur van de OCR's. Eind 2023 hadden 191 personen deelgenomen aan deze initiaties. Bovendien organiseerde Proximus Ada gratis inspiratiesessies over AI en het potentieel ervan voor leerlingen uit het secundair onderwijs.

Verwezenlijkingen in 2023

- Cyber Security Resilience-index: **95,9%** van de grote cyberbeveiligingsincidenten met een potentieel zichtbare impact op het bedrijf (bv. een DDoS-aanval) werd voorkomen (vs. 98,3% in 2022).
- **1.453** incidenten en **22.464** alarmen werden afgehandeld door het CSIRT (vs. 764 incidenten en 23.590 alarmen in 2022).
- Het CSIRT voorkwam dat **2.088.227** klanten toegang kregen tot frauduleuze websites (vs. 1.808.008 in 2022).

Een motiverende cultuur met stimulerende werkmethodes bevorderen

'Think possible' is niet alleen onze merkbelofte, maar ook onze bedrijfscultuur. Het is een belangrijke succesfactor om de prestaties van onze organisatie en onze klantgerichtheid verder te verbeteren. We moedigen onze medewerkers ook actief aan om voortdurend te groeien en zich te ontwikkelen, wat cruciaal is om ons voortdurend te kunnen aanpassen aan een steeds veranderende bedrijfscontext.

Om talent te behouden en te blijven aantrekken, willen we onszelf positioneren als baanbreker op de werkgeversmarkt, door jobs van de toekomst – zoals in artificiële intelligentie (AI) en cybersecurity – en internationale ontwikkelingsmogelijkheden aan te bieden, naast een moderne werkomgeving die diversiteit, inclusie en welzijn bevordert.

Bovendien passen we onze werkruimtes aan om een collaboratieve en digitale campus te creëren.

Think possible-cultuur

Onze Think possible-cultuur is een cruciale factor voor de uitvoering van onze bold2025-strategie. Het is de **mindset** die onze medewerkers stimuleert om in elke situatie kansen te zien. Onze cultuur moedigt ons aan om dingen te herdenken, voortdurend te verbeteren, te vereenvoudigen en de status quo in vraag te stellen. In 2023 lag onze focus op het stimuleren van de medewerkers om deze mindset aan te nemen. We organiseerden **Think possible Days**, interne communicatiecampagnes, vaardigheidstrainingen en ontwikkelden een reeks toolkits voor teamleaders. Ook hebben we een netwerk van ambassadeurs en change managers opgezet om deze cultuur verder te verspreiden in ons bedrijf.

Nieuwe manieren van werken

Agile manier van werken

Een onderdeel van onze cultuur is een agile manier van werken, die we begin 2022 op grote schaal zijn beginnen invoeren. Agile draait niet alleen om de adoptie van een methode, maar ook om het cultiveren van een **mindset** waarin aanpassingsvermogen en voortdurende verbetering de hoekstenen van innovatie worden. Dit stuwt Proximus naar klantgerichtheid, een betere samenwerking en een veerkrachtige toekomst in een steeds veranderend marktlandschap.

Campus, onze toekomstige werkplek

Het Campus-project wil een **inspirerende digitale campus** creëren die verbonden is met een nationaal netwerk van kantoren die ons in staat stellen slimmer te werken en die connectie, samenwerking en innovatie stimuleren. Dit alles gebeurt door de medewerkers en andere stakeholders te betrekken via cocreatie (meer informatie in: '[Het Campus-project](#)').

4 KWALITEITS-
ONDERWIJS

5 GENDER-
GELIJKHEID

8 WAARDIG WERK
EN ECONOMISCHE
GROEI

AI-applicaties voor de medewerkers

We streven ernaar onze medewerkers te voorzien van de meest recente applicaties en technologieën om hun werkervaring te verbeteren. Daarom omarmen we de nieuwe mogelijkheden van **generatieve AI** en de instrumenten die hierdoor toegankelijk wordt. Alle medewerkers beschikken nu over een beveiligde chat gebaseerd op generatieve AI en er worden sessies georganiseerd om ideeën uit te wisselen over hoe dit hun werk kan verbeteren. We testen ook **GitHub Copilot** als een live-coderingsassistent voor ontwikkelaars in het hele bedrijf. Deze tool automatiseert repetitieve en foutgevoelige taken, wat leidt tot meer efficiëntie, kwaliteit en tevredenheid. We hebben onze doelstelling van een uitrol van 30% tegen eind van 2023 bereikt, en voorzien een volledige uitrol voor alle ontwikkelaars in 2024, mits een positieve evaluatie. Tot slot testen we ook de persoonlijke AI-assistent **Office365 Copilot**, die in 2023 werd uitgerold naar 300 medewerkers.

‘We omarmen de nieuwe mogelijkheden van generatieve AI.’

Talent ontwikkelen en aantrekken

Onze medewerkers gemotiveerd houden om te groeien is net zo belangrijk als de beste talenten aantrekken. Elk jaar investeren we aanzienlijk in opleidingsprogramma's om de persoonlijke ontwikkeling van onze medewerkers te ondersteunen.

Bijscholing en omscholing van onze medewerkers

Onze medewerkers hebben via ons platform ‘**learning@proximus**’ toegang tot een ruim aanbod aan opleidingen, waaronder klassikale opleidingen, digitale modules en e-books. De onderwerpen variëren van de basisprincipes van digitaal werken tot specifieke cursussen om de medewerkers op de hoogte te houden van de ontwikkelingen in hun vakgebied (zoals netwerken en connectiviteit, cybersecurity, datawetenschap en de cloud), of zelfs om hun loopbaan een nieuwe wending te geven.

Bovendien stellen we een uitgebreide catalogus voor met **opleidingen** over thema's die individuele ontwikkeling ondersteunen (creatief denken, welzijn en communicatie, om er maar een paar te noemen) en een aantrekkelijk aanbod van programma's voor leiderschapsontwikkeling die leiders ondersteunen tijdens hun hele traject, of ze nu net beginnen of al ervaren leiders zijn. Experts kunnen ook baat hebben bij een specifiek programma over vaardigheden rond self-leadership, communicatie en beïnvloeden.

Medewerkers **ouder dan 50 jaar** hebben toegang tot gepersonaliseerde ontwikkelingstrajecten, te beginnen met het in kaart brengen van hun vaardigheden, competenties en ambities. Bovendien informeren we onze medewerkers van 55+ regelmatig over duurzame inzetbaarheid en bieden we wie zwaar werk verricht mogelijkheden om het einde van hun loopbaan aan te passen.

We streven naar een voortdurende verbetering van de kennis en vaardigheden van onze ingenieurs, technici, lassers en medewerkers met rechtstreeks contact met klanten. Dit omvat opleidingen in specifieke domeinen zoals fiber en andere nieuwe technologieën, maar ook opleidingen die focussen op soft skills zoals ‘problemen oplossen’, ‘omgaan met klanten’ en ‘veerkracht & stress’.

Uiteraard besteden we ook aandacht aan **interne mobiliteit** en promoten we kandidaten waar mogelijk intern.

Talent aantrekken

De concurrentie op de arbeidsmarkt maakt het nog uitdagender om talent aan te trekken en aan te werven. Daarom **zoeken we gericht** in domeinen zoals sales, techniek, data-analyse, UX-design, IT-architectuur en softwareontwikkeling.

Dankzij andere initiatieven, zoals het Graduate Program, kregen 18 pas afgestudeerde talenten de kans om in een uitgebreid leertraject te stappen. Onze IT-activiteiten wekten ook de interesse van nieuw talent: zo trok Proximus Ada, ons center of excellence voor artificiële intelligentie en cybersecurity, 16 lokale talenten aan voor jobs van de toekomst. Onze Proximus NXT-filialen verwelkomden 229 nieuwe IT-medewerkers.

Mobiliteitsvoordelen

Proximus investeert in flexibele mobiliteit, niet alleen om zijn duurzaamheidsambities waar te maken, maar ook om zijn medewerkers een bredere waaier aan mobiliteitsvoordelen te bieden. Dit jaar zijn we nog een stap verder gegaan door vanaf juli 2023 bestellingen van nieuwe bedrijfswagens uitsluitend te beperken tot elektrische voertuigen. Om alternatieven voor bedrijfswagens te stimuleren, hebben we ook het **federale mobiliteitsbudget** geïntegreerd in Vaigo, ons platform waarmee medewerkers hun persoonlijke mobiliteitsbudget kunnen beheren en volledig flexibel kunnen kiezen uit tal van transportmiddelen.

Diversiteit en inclusie

Diversiteit en inclusie zijn volledig verankerd in onze manier van zijn. Door diversiteit te bevorderen en te sensibiliseren voor inclusie, leveren we een essentiële bijdrage tot het welzijn van onze medewerkers en creëren we de beste voorwaarden voor hun persoonlijke en professionele ontwikkeling (meer informatie in: '[Diversiteit en inclusie](#)').

Welzijn op het werk

We creëren een positieve werkomgeving waar mensen zich goed en gewaardeerd voelen, waar de werkomstandigheden aangepast zijn aan de persoonlijke noden en waar medewerkers zich betrokken voelen en bijdragen aan het realiseren van de ambities van Proximus. Ons departement Human Resources is de drijvende kracht achter alle activiteiten rond welzijn. Het legt

een gemeenschappelijk beleid vast en biedt ondersteuning en advies over alle problemen rond dit onderwerp.

Om het welzijn van onze medewerkers te waarborgen:

- Houden we twee keer per jaar **Speak Up-enquêtes** onder onze medewerkers om te peilen naar hun werkervaringen. Zo beoordelen we alle aspecten die een invloed hebben op hun engagement en welzijn. De enquêtes zijn een soort 'welzijnsbarometer' en hebben ons geholpen focusgebieden te identificeren en de nodige acties te bepalen.
- Bieden we leermogelijkheden met betrekking tot **mentale en fysieke gezondheid** (bijv. persoonlijke energie, evenwichtige werklust, stressbeheer, gezonde voeding).
- Hebben we een community opgericht om voorwerpen en goederen uit te wisselen tussen medewerkers, met als doel circulariteit en duurzaamheid te stimuleren.
- Bieden we de medewerkers een **app voor mentale gezondheid** met zelfleersessies, korte zelftests en ademhalings- en meditatieoefeningen.
- Doen we regelmatig een beroep op onze interne **social consultants en preventieadviseurs** om onze medewerkers te ondersteunen binnen verschillende domeinen van welzijn op het werk, zoals psychosociale en ergonomische behoeften of stressbeheer.
- Bieden we onze medewerkers en hun gezin een reeks voordelen via onze **Work-Life Community**. Deze gaan van sport- en gezondheidsinitiatieven tot andere diensten zoals de Proximus Fun Day, vakantiecampen voor kinderen en kortingen op verschillende merken via Proximus Affinity.

Tot slot werd in februari 2023 de nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst 2023-2024 voor medewerkers van Proximus NV goedgekeurd.

Verwezenlijkingen in 2023

- Engagement van de medewerkers: **77%**.
- **€ 40,83 miljoen** geïnvesteerd in omscholing en bijscholing.
- **63%** van onze medewerkers heeft vijf of meer opleidingsdagen gevolgd.
- **683** interne verschuivingen (Proximus NV).
- **424** nieuwe aanwervingen (Proximus NV).
- Gedetailleerde lijst met sleutelindicatoren in het '[Sociaal verslag](#)' (S1-S4).

Klanten verbluffen met een ongeëvenaarde ervaring

Onze klanten staan centraal in alles wat we doen. Het is onze ambitie om onze residentiële en professionele klanten te verbluffen door de superioriteit van onze netwerken te benutten, gebruiksvriendelijke en persoonlijke ervaringen te bieden en feedback van klanten te integreren in onze activiteiten.

We willen de operator met de beste merkaanbeveling (Net Promoter Score - NPS) worden voor onze merken Proximus, Proximus NXT, Scarlet en Mobile Vikings, in alle klantensegmenten op de Belgische telecommarkt.

Superieure connectiviteit en productervaring

Ultrasnel internet

Met onze **multigigabittechnologie** bieden we het snelste internet via fiber, waarmee we ons onderscheiden van onze concurrenten. Deze multigigattechnologie werd geïntegreerd in het fiberaanbod voor onze residentiële, professionele en wholesalesklanten. Afhankelijk van hun behoeften kunnen klanten kiezen uit drie superieure internetsnelheden, tot 8,5 Gbps download/1 Gbps upload overall waar fiberdekking beschikbaar is. Voor professionele klanten gaat de aangeboden uploadsnelheid tot 1,5 Gbps.

Dankzij het gecombineerde gebruik van Wi-Fi 6, de nieuwste wifitechnologie, en onze nieuwe Wi-Fi Boosters blijven we het **wifibereik** verbeteren en de beste ervaring thuis en op kantoor garanderen. Onze Smart Wi-Fi-oplossing monitort op afstand de wifi-ervaring van onze klanten en stelt via de MyProximus-app proactieve acties voor om deze te verbeteren. Bovendien beheert Smart Wi-Fi alle connecties, waarbij automatisch de nodige aanpassingen worden gedaan om de klanten het beste wifibereik te bieden.

Mobielenetwerkervaring

Door gebruik te maken van het spectrum dat het in 2022 verwierf, optimaliseert Proximus zijn mobiele netwerk voortdurend om de beste ervaring op de markt te bieden. We hebben momenteel een groot moderniseringsproject lopen om door de uitrol van 5G de capaciteit te verhogen en zo de mobiele ervaring te verbeteren.

Proximus Pickx

We willen ons entertainmentplatform Pickx positioneren als de belangrijkste streamingdienst op de markt, die de klanten een uitmuntende kijkervaring biedt. Om Pickx neer te zetten als een alles-in-eenplatform waar iedereen gemakkelijk zijn favoriete inhoud en apps kan vinden, innoveren we voortdurend met nieuwe inhoud en functies.

In 2023 hebben we voor Pickx-klanten met een Netflix-abonnement die de meest recente TV Box gebruiken, hun gepersonaliseerde **Netflix**-voorstellen geïntegreerd op de Pickx-homepage op hun televisiescherm. We hebben ook ons partnership met de **UEFA Champions League** verlengd, waardoor we onze klanten het beste van het Europese voetbal kunnen blijven bieden via Pickx.

Om het lokale reclame-ecosysteem te ondersteunen, lanceerden we samen met DPG Media een niet-doorspoelbaar reclameblok van 60 seconden voorafgaand aan elk opgenomen programma op Pickx.

8 WAARDIG WERK EN ECONOMISCHE GROEI

9 INDUSTRIE, INNOVATIE EN INFRASTRUCTUUR

Net Promoter Score (NPS)

We meten de merkaanbeveling van onze klanten aan de hand van de NPS, een veelgebruikte maatstaf voor marktonderzoek. We vragen onze klanten in welke mate ze bereid zijn om onze merken aan te bevelen aan vrienden en familie. Hun antwoorden geven ons inzicht in hun merkloyaliteit. In het residentiële segment behoudt Mobile Vikings de hoogste NPS-score van de mobiele markt, terwijl Scarlet de hoogste NPS-score heeft van de vaste markt. De NPS van Proximus voor convergente klanten bleef grotendeels positief, maar kwam onder druk te staan door de inflatiegebonden prijsstijgingen.

Op de bedrijvenmarkt werd voor klanten die door een accountmanager worden opgevolgd een betere NPS opgetekend, vooral dankzij de goede klantenservice van onze accountteams.

Zorgeloos 'digital first' en persoonlijk contact

Proximus-klanten kunnen op verschillende manieren met ons in contact komen: via een bezoek aan onze shops, de telefoon, e-mail, websites, de MyProximus- of de MyProximus Enterprise-app, Proximus Assistant, enz. Door deze contactpunten te verbeteren en naadloze interacties aan te bieden, willen we de verwachtingen overtreffen telkens wanneer klanten met ons in contact komen. Onze inspanningen om onze digitale applicaties te optimaliseren - met behoud van een menselijke benadering - brengt ons dichterbij onze klanten, komt de klantentevredenheid ten goede en verbetert uiteindelijk onze Net Promoter Score.

Doe-het-zelfactiveringen

We willen onze klanten stimuleren om hun nieuwe toestellen zelf te installeren. Dit verbetert de klantenervaring dankzij een snellere activering en maakt tijd vrij voor onze technici om andere klanten te helpen met complexere installaties en diensten. Het stelt ons ook in staat om de wachttijden voor nieuwe installaties te verkorten.

In 2023 hebben we een nieuw proces opgestart dat de mogelijkheid biedt om naar een ander merk van de Proximus Groep over te stappen in doe-het-zelfmodus (bijvoorbeeld een Proximus-klant die Scarlet-klant wordt of omgekeerd). Waar mogelijk maken we dit proces nog eenvoudiger voor de klanten door hen dezelfde toestellen te laten gebruiken.

We zien veelbelovende resultaten op het gebied van de klantenervaring. De **Customer Effort Score (CES)** voor doe-het-zelfinstallaties, die meet hoe gemakkelijk het voor klanten is om hun activering zelf uit te voeren, overtrof onze ambities voor 2023 en lag op hetzelfde niveau als de CES voor activeringen door technici.

Dienstverlening aan residentiële klanten en kmo's

In 2023 bleven we werken aan de verbetering van onze dienstverlening en operationele efficiëntie in alle klantensegmenten. We deden dit onder meer door steeds meer gebruik te maken van AI-technologie.

We hebben ons **agile model** voor de klantendienst verder uitgebouwd door de verschuiving van expertisegerichte teams naar klantgerichte teams verder door te voeren en de manier van werken van onze cirkels te verbeteren. Deze cirkels bestaan uit multidisciplinaire teams rond specifieke klantenprofielen, waaronder kmo-klanten. Ze zijn verantwoordelijk voor de online end-to-end ervaring van onze klanten en hebben een zeer positieve impact op onze klantentevredenheidscijfers.

Sinds augustus 2022 is de dienst **Proximus Assistant** voor onze klanten beschikbaar via chat (chatbot) en sinds maart 2023 ook via de telefoon (voicebot). Deze geautomatiseerde ondersteuning biedt onze klanten nog meer flexibiliteit bij het beheren van hun diensten en het oplossen van technische en administratieve problemen. De Proximus Assistant zorgt ervoor dat klanten de klok rond een antwoord krijgen, terwijl interactiviteit en persoonlijke dienstverlening behouden blijven.

Met de **Smart Technical Assistant**, die toegankelijk is via onze webpagina's, kunnen klanten online end-to-end diagnoses stellen en eventuele technische problemen zelf oplossen vóór

ze een operator aan de lijn krijgen en/of een afspraak maken met een technicus, mocht dat nodig zijn.

De **interface van de Proximus.be-webshop** werd geoptimaliseerd. Bezoekers van de website krijgen nu gepersonaliseerde voorstellen te zien op basis van hun profiel.

Voor klanten die de voorkeur geven aan persoonlijk contact spelen de **medewerkers in onze shops** een cruciale rol. Klanten kunnen een beroep op hen doen in een van onze 82 shops of via de shops van onze partners.

Voor **Business Flex-klanten** bleven we onze vijf bedrijfsgaranties op maat van hun specifieke behoeften aanbieden, zoals de klok rond technische ondersteuning en herstelling de dag zelf.

Dienstverlening voor zakelijke klanten

De voorbije drie jaar hebben we onze **klantentrajecten** voor bedrijven aanzienlijk verbeterd en zo eenvoudig mogelijk gemaakt door specifieke ondersteuning en gebruiksvriendelijke digitale interfaces aan te bieden, zoals MyProximus Enterprise en ServiceNow. We hebben bijvoorbeeld het traject voor het beheer en de registratie van gebruikers vernieuwd, waardoor 90% van de activaties van nieuwe gebruikers op MyProximus Enterprise automatisch via selfservice kan verlopen. Daarnaast introduceerden we in 2023 meer dan 20 nieuwe functies op MyProximus Enterprise. Daardoor bestaat voor meer dan 50% van alle interacties waarvoor onze klanten contact met ons opnemen, nu een digitaal alternatief. Deze inspanningen worden weerspiegeld in positieve resultaten op het gebied van klantenervaring, waardoor de NPS-score voor onze professionele klanten aanzienlijk is verbeterd.

Een belangrijk project waar we de afgelopen jaren aan hebben gewerkt, is het volledig hertekenen van het traject van offerte tot factuur. Dit omvat een reeks IT-applicaties die worden gebruikt voor offertes, bestellingen en facturen voor mobiele, vaste of ICT-oplossingen voor onze klanten. De eerste resultaten van deze inspanningen zullen naar verwachting zichtbaar zijn vanaf 2024.

Transformatie van MyProximus in Proximus+

In 2024 plant Proximus de lancering van **Proximus+** voor zijn residentiële en kleine zakelijke klanten, een verrijkte versie van de MyProximus-app. De app zal alle functies bevatten die MyProximus tot nu toe bood om telecomproducten te beheren maar zal ook diensten aanbieden in domeinen zoals mobiliteit, energie en gezondheidszorg. Kleine ondernemingen krijgen toegang tot zowel Proximus+ als MyProximus Enterprise. Middelgrote en grote ondernemingen zullen MyProximus Enterprise blijven gebruiken.

Continue verbetering op basis van klantenfeedback

Proximus gaat actief op zoek naar waardevolle klantenfeedback en beschikt over verschillende kanalen om deze effectief te verzamelen en te analyseren.

Via **'Voice of the Customer'**, ons platform voor klantenfeedback, verzamelen en analyseren we feedback van residentiële en zakelijke klanten. Op die manier kunnen we snel reageren. In 2023 hebben we verder dashboards uitgerold voor alle medewerkers met rechtstreeks klantencontact en hebben we verschillende enquêtes voor zakelijke klanten gehouden.

We hebben met enkele van onze **belangrijkste zakelijke klanten** een adviesraad opgericht om hun feedback over strategische thema's te verzamelen en een hechtere klantenrelatie te bevorderen. We werken ook aan nieuwe mogelijkheden door voortdurend feedback van klanten te

meten en te verzamelen via marktonderzoek, digitale enquêtes, data analytics, klantenevenementen, enz.

Daarnaast gebruiken we het **customer experience dashboard** voor residentiële en kleine zakelijke klanten om de redenen van klantentevredenheid en -ontevredenheid in kaart te brengen en op te volgen. Zo kunnen we de oorzaken analyseren en actieplannen opstellen. Dit stelt ons in staat het traject van onze klanten sterk te verbeteren, met vooral aandacht voor de levering van fiber en administratieve en technische bijstand.

We organiseren specifieke **sessies over design thinking** en focusgroepen om samen met onze klanten oplossingen te ontwikkelen of te testen. Ter illustratie: in 2023 werd een bètaversie van Proximus+ getest door 35.000 medewerkers en klanten.

Verwezenlijkingen in 2023

Net Promoter Scores (NPS):

- Residentiële convergente klanten (Internet + TV + postpaid): **+11**
- Scarlet: **+17**
- Mobile Vikings: **+42**

Nationaal en internationaal winstgevend groeien dankzij onze sterke merken

Onze bold2025-strategie is een groeiplan waarin we onze investeringen in onze kernactiviteiten verzilveren en nieuwe wegen verkennen om zowel nationaal als internationaal te groeien.

Onze multimerkenstrategie en onze superieure netwerken en producten leiden tot groei op de consumentenmarkt. Op de bedrijvenmarkt willen we de toonaangevende technologiespeler in de Benelux worden door onze superioriteit op het gebied van connectiviteit te benutten en voort te bouwen op onze IT-fundamenten. De groei zal ook afkomstig zijn van de wholesalem Markt, dankzij onze open netwerkstrategie.

Op internationaal vlak bieden BICS en Telesign de Proximus Groep een uniek groeipad. Met de overeenkomst om een meerderheidsbelang in Route Mobile¹ te verwerven, willen we die groei versnellen en een van de wereldleiders in digitale communicatie worden.

Activiteiten in de Benelux

Ondanks uitdagende marktomstandigheden in 2023 hebben we sterke commerciële resultaten neergezet, dankzij onze multimerkenstrategie en onze superioriteit qua netwerken en producten.

Residentiële markt

Multimerkenstrategie

In België kunnen we dankzij onze multimerkenstrategie (Proximus, Mobile Vikings en Scarlet) inspelen op alle behoeften van de markt, van waardezoekers tot prijsbewuste consumenten.

Proximus

De uitrol van de multigigfibertechnologie over heel België is een van onze groeimotoren. Sedert juli is deze technologie geïntegreerd in de Flex Fiber-packs. Bestaande Flex Fiber-klanten zagen hun internetsnelheid verhogen. Tegelijkertijd lanceerden we verschillende reclamecampagnes rond fiber om het bewustzijn te vergroten en het merk Proximus te associëren met fiber.

Daarnaast zijn we onze residentiële klanten blijven overbrengen naar flexibele aanbiedingen op maat van hun behoeften, de zogenaamde Flex-packs, die televisie, internet en mobiel combineren. Het aantal residentiële Flex-packs was eind 2023 gestegen tot 1,054 miljoen (ten opzichte van 927.000 eind 2022).

Klanten met een mobiel abonnement in hun Flex-pack zagen hun datavolume aanzienlijk toenemen. Klanten met enkel een mobiel abonnement konden ook kiezen voor nieuwe mobiele tariefplannen met aanzienlijk meer datavolume en hogere snelheden dankzij de geleidelijke uitrol van het 5G-netwerk van Proximus.

Het derde sterkste merk in België in 2023

Volgens de Kantar BrandZ-studie van 2023 is Proximus het derde sterkste merk in België, na Samsung en Google. Dit uitstekende resultaat laat zien dat we erin slagen onze missie – vastberaden bouwen aan een betrouwbare, digitale wereld die de samenleving doet groeien – om te zetten in realiteit.

Mobile Vikings

Mobile Vikings is een 100% digitaal merk dat zowel mobiele telefonie als internet thuis aanbiedt en zich richt op het leveren van de beste data-aanbiedingen. In 2023 begon Mobile

1 De overeenkomst blijft onder voorbehoud van het vervullen van de voorwaarden die in het akkoord zijn opgenomen, met inbegrip van goedkeuring door de regelgevende en de antitrust-instanties en de voltooiing van het verplicht overnamebod (mandatory takeover offer of MTO).

Vikings met de verdeling van de Internet Box, uitgerust met de recentste Wi-Fi 6-technologie om een maximaal bereik thuis te garanderen. Langs de mobiele kant lanceerde de operator de Global Data Pass. Hiermee kunnen mobiele klanten een databundel activeren voor gebruik op reis in 28 landen buiten de EU. Op basis van inzichten in het datagebruik van klanten het mobiele datavolume in een aantal tariefplannen opgetrokken zonder de prijs te verhogen. Klanten met een abonnement vanaf € 15 kunnen ook zonder extra kosten gebruikmaken van 5G. In oktober 2023 werd Mobile Vikings bekroond met een zilveren Effie Award voor zijn campagne rond de lancering van internet thuis.

Scarlet

Gezien de huidige economische context hecht Scarlet meer dan ooit belang aan zijn missie om betaalbare telecommunicatie aan te bieden aan alle Belgische gezinnen. Om tegemoet te komen aan de veranderende digitale behoeften, heeft Scarlet begin 2023 de snelheid van zijn internetproducten verhoogd, zowel in als buiten pack. Om onze klanten te beschermen tegen hoge facturen, heeft Scarlet ook dataroaming buiten Europa geblokkeerd, tenzij de klant dit expliciet vraagt. Sedert juli 2023 worden nieuwe Scarlet-klanten bediend op de IT-systemen van Proximus. Met deze wijziging zijn de Scarlet-producten nu compatibel met fibertechnologie, en gelden dezelfde snelheid en prijs voor zowel koper als fiber (voor Internet Loco, Trio en Trio Mobile).

Bestaande Scarlet-klanten worden geleidelijk overgezet naar de Proximus IT-omgeving. Met deze wijziging zullen ze ook kunnen gebruikmaken van fiber (na migratie), een nieuwe selfservice-app en vele andere voordelen.

Daarnaast lanceerde Scarlet een **nieuwe reclamecampagne** getiteld 'Bij Scarlet is er geen maar', waarin het zijn eerlijke, competitieve en transparante dienst op een humoristische manier promoot.

Tango (Luxemburg)

In 2023 ondernam Tango, dat vaste en mobiele telefonie aanbiedt in Luxemburg, een aantal acties die aanzienlijk bijdroegen aan zijn groei. Het heeft bijvoorbeeld zijn breedbandpromoties meer afgestemd op producten in het hogere gamma, om zijn productmix te verbeteren en in te spelen op de veranderende vraag van zijn klanten. Daarnaast

heeft het zijn mobiele portfolio vereenvoudigd en zijn high-endaanbiedingen vernieuwd om de concurrentiepositie van Tango op de markt te verbeteren en het aandeel van zijn premiumaanbiedingen te vergroten.

Meer dan telecom: premium content, sponsoring en apps

Entertainment en sport

De premium content op ons digitale entertainmentplatform **Proximus Pickx** was dit jaar een andere groeimotor (meer informatie in: '[Klanten verbluffen met een ongeëvenaarde ervaring](#)'). Eind 2023 hadden we 1,24 miljoen maandelijkse actieve gebruikers op onze Pickx-app en ons Pickx-webplatform (1,24 miljoen maandelijkse actieve gebruikers eind 2022).

Proximus zendt niet alleen entertainment- en sportevents uit op Pickx, maar sponsort ook Belgische muziek en sport. Zo zijn we al jarenlang een trouwe partner van de grootste Belgische zomerfestivals. In 2023 verlengden we onze overeenkomsten met Graspop Metal Meeting, Rock Werchter, TW Classic, Werchter Boutique, Pukkelpop, Les Francofolies de Spa en Les Ardentes voor minstens drie jaar.

Naast de festivals steunt Proximus ook partners zoals De Munt, BOZAR, AB, de Koningin Elisabeth Muziekkapel, de Koningin Elisabethwedstrijd, het Klarafestival (VRT), Festival Musiq3 (RTBF) en de MIA's (VRT).

In 2023 hebben we ook onze samenwerking met Flanders Classics, de organisator van wielervedstrijden, en met de UEFA Champions League verlengd.

Apps

In 2023 hebben we onze digitale oplossingen om onze klanten het leven gemakkelijker te maken verder verbeterd.

Onze klanten gebruiken de **MyProximus-app** om hun telecomverbruik te controleren, hun producten en facturen te beheren en toegang te krijgen tot een aantal bijkomende digitale oplossingen. In 2023 waren er 1,119 miljoen maandelijkse actieve gebruikers van MyProximus (ten opzichte van 1,175 miljoen maandelijkse actieve gebruikers eind 2022).

We hebben het ecosysteem rond onze **Doktr**-app uitgebreid. Het is een veilige en gebruiksvriendelijke videoconsultatiedienst voor patiënten en zorgverleners. Doktr wordt ingezet in nauwe samenwerking met de belangrijkste spelers in het lokale ecosysteem van de gezondheidszorg. We werken samen met ziekenfondsen (CM en Solidaris), privéverzekeraars (AG Insurance en Vanbreda), huisartsenverenigingen (Domus Medica) en arbeidsgeneeskundige diensten (Cohezio). In samenwerking met Solidaris Wallonië biedt Doktr ook online consultaties aan met erkende psychologen. Eind 2023 telde de Doktr-app 106.000 geregistreerde gebruikers (ten opzichte van 68.000 eind 2022).

Onze **Banx**-app voor digitaal bankieren, in samenwerking met Belfius, biedt klanten een complete digitale bankervaring en stimuleert hen tegelijk om bewustere en duurzamere keuzes te maken.

Bedrijvenmarkt

Op de bedrijvenmarkt willen we de toonaangevende technologiestrategie in de Benelux worden door onze superioriteit op gebied van **connectiviteit** te benutten en verder te bouwen op onze **IT-capaciteit** met cloud, cybersecurity en data als belangrijkste strategische domeinen. De combinatie van slim telco value management, IT-groei en voortdurende innovatie zal ons succes op deze markt stimuleren.

Lancering van Proximus NXT

In 2023 werd Proximus Enterprise **Proximus NXT**. Deze nieuwe naam staat synoniem voor een strategie die niet alleen ons telecom-DNA, maar ook onze IT-expertise benadrukt. Hij weerspiegelt onze knowhow in technologieën van de toekomst en belichaamt onze wens om samen te werken in een open ecosysteem, dat we samen met onze klanten en partners uitbouwen.

Proximus NXT biedt een waaier van diensten aan, waaronder cloud, data en cybersecurity, die samen de digitale ontwikkeling van bedrijven mogelijk maken. Voor deze diensten werken we samen met grote wereldwijde techbedrijven, zoals Google, Microsoft en Amazon, lokale IT-partners en onze gespecialiseerde filialen: Proximus NXT SpearIT, Codit, ClearMedia, Davinsi Labs, Telindus Nederland en Telindus Luxembourg.

Cloud en security

Enkele mijlpalen die we dit jaar hebben bereikt op het gebied van **cloud en security**:

- Bundeling van de krachten met **Google Cloud** in 2023 om als eerste in Europa Google Distributed Cloud Hosted te leveren, een gedeconnecteerde soevereine cloudoplossing. Met dit partnership en Clarence, de joint venture die in oktober 2023 werd opgericht met LuxConnect, stelt Proximus overheidsinstellingen en geregeerde ondernemingen in staat om gebruik te maken van de krachtige mogelijkheden en voordelen van een publieke cloud en tegelijk te voldoen aan de regelgeving inzake gegevenssoevereiniteit. We garanderen volledige gegevenssoevereiniteit in Europa. In 2022 ging Proximus ook een uniek partnership aan met **Microsoft** om Microsoft Encrypted Cloud aan te bieden. Met het aanbod van Microsoft en Google brengt Proximus een uniek soevereinecloudaanbod op de markt.
- Levering van geavanceerde **SASE**-oplossingen (Secure Access Service Edge), waaronder Fortinet, Cisco, Netskope en Palo Alto, aan bedrijfsklanten. SASE combineert netwerk- en beveiligingsbeheer ter plaatse, in de private en in de publieke cloud. Deze oplossingen worden steeds belangrijker, omdat traditionele firewalls cloudgegevens niet afdoend kunnen beschermen.
- Uitrol van **Managed Detection and Response-oplossingen (MDR)** met technologieën van toonaangevende providers,

zoals Microsoft, Fortinet en Palo Alto, terwijl tegelijk het gebruik van onze bestaande op Splunk gebaseerde omgeving wordt uitgebreid.

- Selectie door **VITO (Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek)** als een van haar voorkeurspartners voor netwerk- en securitydiensten. Dit is een belangrijke erkenning van onze expertise en ervaring en versterkt onze ambitie om een onbetwiste leiderspositie op te eisen op de IT-markt in de Benelux. We willen optimale ondersteuning bieden aan alle geïnteresseerde overheidsinstanties en een innovatieve, veilige en toekomstzekere IT-omgeving creëren.

Data en AI

We versterken onze mogelijkheden om datagestuurde oplossingen te ontwerpen en te beheren door middel van **Microsoft Azure**. Deze oplossingen ondersteunen een breed scala aan toepassingen voor data analytics, variërend van volledig geïntegreerde Internet of Things-omgevingen (IoT) tot klantspecifieke use cases. In 2023 hebben we ons geconcentreerd op de ontwikkeling van schaalbare oplossingen en de integratie van AI-mogelijkheden in onze oplossingen, wat data analytics en voorspelling met een ongekennde efficiëntie mogelijk maakt.

Proximus NXT werkt ook samen met Proximus Ada. Het is onze ambitie om in België en Luxemburg de referentie te worden voor AI en generatieve AI (meer informatie in: [‘Technologische instrumenten ontwikkelen om digitale ecosystemen te creëren’](#)).

5G-innovatie

5G wordt algemeen gezien als cruciaal voor de digitale transformatie in bijna elke sector, en dus als een groeimotor op lange termijn voor Proximus. We hebben verschillende **5G-innovatiehubs** in samenwerking met A6K, Fabriek Logistiek en de hogescholen Howest en VIVES, waar industriële klanten en partners innovatieve use cases ontwikkelen en hun 5G-projecten testen. Deze toepassingen strekken zich uit over verschillende domeinen zoals bijvoorbeeld industriële toepassingen, bouw, entertainment, transport en logistiek, gezondheidszorg en landbouw.

In 2023 hebben we 12 nieuwe 5G-use cases onderzocht, zoals bijvoorbeeld:

- Met **Port of Antwerp-Bruges**, DroneMatrix en SkeyDrone lanceerden we een netwerk van autonome drones om vlotte, veilige en duurzame operaties in het Antwerpse havengebied te helpen coördineren.

- Met EventPay, een provider van cashloze betalingen, hebben we de mogelijkheden van 5G slicing getest om te zorgen voor vlotte mobiele betalingstransacties tijdens het **Wintermonde-event** in Dendermonde. De netwerkconfiguratie omvatte een specifieke toegewezen slice (of segment) op het openbare 5G-netwerk met een gegarandeerde capaciteit voor betalingen, zonder het risico op netwerkverzadiging.
- We ondersteunden het **UZ Brussel** bij het bouwen van een hightechziekenwagen voor transport tussen ziekenhuizen. Het medisch team staat tijdens het traject in rechtstreeks contact met de ziekenhuizen via een Proximus-verbinding over het 5G-netwerk voor het monitoren van patiënten. Het gebruik van camera's, headsets en AR-brillen (Augmented Reality) door alle inzittenden is een innovatieve manier om patiënten, ambulanciers en medisch deskundigen op afstand in real time met elkaar te verbinden.
- Voor de omroep **RTBF** zetten we een privaat 5G-netwerk op dat een zeer hoge performantie en gegevensbeveiliging garandeert. Deze private 5G-verbinding garandeert de kwaliteit en stabiliteit van de live audio- en videostreams, of het nu gaat om nieuwsuitzendingen of evenementen zoals Viva for Life.

Zoom op de kmo-markt

Dankzij ons nieuwe organisatie-model voor de kmo-markt, dat in 2022 werd ingevoerd, kunnen we ons beter richten op kmo's, gelet op hun specifieke behoeften in vergelijking met die van grote ondernemingen en residentiële klanten. We bieden hun een reeks relevante oplossingen aan, zoals Business Flex, Business Booster en Enterprise Pack Together. Ons filiaal ClearMedia biedt IT-oplossingen op maat van hun behoeften.

De multigigtechnologie werd beschikbaar gemaakt voor kmo's en is sinds augustus 2023 geïntegreerd in de **Business Flex Fiber**- en Enterprise Pack Together-packs met drie verschillende internetsnelheden, tot 8,5 Gbps/1,5 Gbps voor respectievelijk download en upload. Nog in 2023 ontwikkelden we **Secure Net** in cocreatie met onze klanten. Secure Net is een gestandaardiseerde securityoplossing voor kmo's om hen te beschermen tegen cyberdreigingen.

Wholesalemarkt

Het open netwerk van Proximus verwelkomt wholesalepartners op een niet-discriminerende manier en bevordert zo een gelijk speelveld onder concurrenten. In 2023, hebben we onze wholesalepartners toegang gegeven tot onze multigigfibertechnologie.

We hebben ook een overeenkomst gesloten met DIGI Communications Belgium en Citymesh Connect om op nationaal niveau wholesaletoegang te bieden tot ons mobiele netwerk. Deze overeenkomst benadrukt de uitstekende kwaliteit van ons mobiele netwerk en bewijst de kracht van onze open netwerkstrategie, waardoor we waarde kunnen halen uit de capaciteit, dekking en prestaties van onze gigabitnetwerken.

Eind 2023 gebruikten meer dan 40 fiberpartners en een twaalfstal Mobile Virtual Network Operators (MVNO) het Proximus-netwerk. We hebben meer dan 600 actieve roamingovereenkomsten, met onder andere Voice over LTE- (4G), 5G- en IoT-dekking.

Verwezenlijkingen in 2023

- Actieve fiberlijnen voor residentiële en zakelijke klanten eind 2023: **397.000** (vs. 252.000 eind 2022).
- Flex Pack-abonnementen voor residentiële klanten: **1,054 miljoen** (vs. 927.000 eind 2022).
- Wholesaleovereenkomst met DIGI Communications Belgium en Citymesh Connect.
- Gedetailleerde informatie over onze uitstekende commerciële resultaten in '[Bespreking en analyse van de financiële resultaten](#)'

Wereldwijde activiteiten

BICS

Ons filiaal BICS biedt een brede waaier van diensten, van wereldwijde spraak en mailsystemen tot IoT, roaming en cloudcommunicatie, CPaaS (Communications Platforms as a Service) en fraudepreventie.

BICS bleef in 2023 samenwerken met toonaangevende wereldwijde spelers. Zo heeft het zijn partnership verlengd met **MTN GlobalConnect**, een pan-Afrikaans bedrijf voor digitale wholesale- en infrastructuurdiensten, waarmee het samenwerkt aan internationale mobiliteit en connectiviteit voor Afrika. BICS is ook een partnership aangegaan met netwerksoftwareprovider **Mavenir** om een nieuwe Voice over LTE-oplossing (4G) te lanceren die operatoren helpt zich voor te bereiden op de uitfasering van 2G- en 3G-diensten wereldwijd. Een andere strategische partner is **Microsoft**: samen helpen ze bedrijven om 'network lock-ins' te vermijden en zorgen ze ervoor dat toestellen kunnen roamen via private en publieke mobiele netwerken over de hele wereld, zonder dat er complexe overeenkomsten tussen operatoren nodig zijn.

Bovendien heeft BICS zijn netwerk versterkt met een nieuwe SDN-controller (software-defined networking), ontwikkeld door **Nokia**. De nieuwe intelligence module automatiseert de optimale routing van het verkeer op het netwerk, waardoor de algemene performantie voor consumenten verbetert en tegelijk de basis wordt gelegd voor use cases zoals 5G network slicing en bandwidth calendaring.

Bij BICS wordt een reeks innovaties ontwikkeld, waaronder de **5G Standalone Roaming Hub**. Het kondigde in oktober 2023 de eerste fullservice 5G Standalone-verbinding aan. De hub van BICS maakt het voor operatoren eenvoudig om data, sms'en en oproepen via een mobiel 5G-netwerk te transporteren. Bovendien genieten ze extra fraude- en informatiebeveiliging, bovenop de SEPP-standaardvereisten (Secure Edge Protection Proxy) voor 5G Standalone. De hub bevindt zich op het dataroamingnetwerk van de volgende generatie (IPX) van BICS en geeft operatoren eenvoudig toegang tot de businessopportunities en innovatie die 5G Standalone biedt.

Telesign

Ons filiaal Telesign biedt oplossingen voor digitale identiteit en CPaaS-oplossingen.

In 2023 lanceerde Telesign de **Continuous Trust™ Authority**, een nieuw wereldwijd initiatief dat een geheel wil bieden van hulpmiddelen, inzichten en experts die samenwerken om een dieper inzicht te bieden in de kritieke rol die vertrouwen speelt in de digitale economie (meer informatie in: ['Werken aan een inclusieve samenleving en de bescherming van het milieu'](#)).

In 2023 heeft Telesign talrijke productinnovaties uitgewerkt:

- Met de **'selfservice'-functie** kunnen bedrijven van gelijk welke omvang hun klantenrelaties verbinden, beschermen en verdedigen met dezelfde diensten die Telesign al levert aan de grootste bedrijven ter wereld.
- De lancering van **Breached Data** stelt bedrijven in staat om op kritieke momenten te bepalen of en wanneer een telefoonnummer en eventuele bijbehorende data-attributen ten prooi zijn gevallen aan een datalek. De oplossing van Telesign helpt kwetsbaarheden te detecteren bij resets van wachtwoorden voor accounts, ongeoorloofde aankopen, rekeningovername en het aanmaken van synthetische identiteiten.
- De introductie van **e-mail in de Messaging API**: het ondersteunt het programmeren van de levering van e-mails en biedt bedrijven de flexibiliteit om naadloos te communiceren via zes kanalen – sms, mms, RCS, WhatsApp, Viber en e-mail – met behulp van één enkele API.
- De integratie van **Automatic Speech Recognition (ASR)** in de voice API: met ASR kunnen zakelijke gebruikers IVR-systemen (Interactive Voice Response) inzetten om de gebruiksvriendelijkheid en de toegankelijkheid te verbeteren.

Route Mobile

In juli 2023 ondertekende de Proximus Groep een overeenkomst om een meerderheidsbelang te verwerven in Route Mobile, een sterke speler op het gebied van digitale communicatie die focust op opkomende markten zoals Afrika, Azië en het Stille Oceaangebied en Latijns-Amerika.

Voortbouwend op de gecombineerde sterktes van Route Mobile en Telesign, effent de Groep de weg om een wereldleider te worden in de domeinen CPaaS (Communications Platforms as a Service) en digitale identiteit. Op 31 december 2023 bleef de overeenkomst onder voorbehoud van het vervullen van de voorwaarden die in het akkoord zijn opgenomen, met inbegrip van goedkeuring door de regelgevende en de antitrustinstanties en de voltooiing van het verplicht overnamebod (Mandatory Takeover Offer of MTO). Meer informatie op onze website [‘Conference call van maandag 17 juli 2023’](#).

Verwezenlijkingen in 2023

- BICS introduceerde zijn 5G Standalone Roaming Hub.
- Telesign lanceerde Breached Data.
- Overeenkomst voor het verwerven van een meerderheidsbelang in Route Mobile.

Werken aan een inclusieve samenleving en de bescherming van het milieu

We ondersteunen de digitale samenleving door digitaal vertrouwen op te bouwen en digitale inclusie te bevorderen via internetconnectiviteit en digitale vaardigheden. Daarom is Proximus een drijvende kracht achter DigitAll, dat streeft naar een welvarend en inclusief België, waar iedereen gelijke kansen krijgt om te genieten van de voordelen van de digitalisering. We bieden hoogstaande cybersecuritydiensten en lokale expertise, en ondersteunen de Europese soevereiniteit met soevereine cloudoplossingen in België en Luxemburg. Ons doel is om tegen 2040 net zero te worden, terwijl we onze klanten helpen om hun uitstoot te verminderen. Daarnaast streven we ernaar om tegen 2030 echt circulair te worden via de transformatie van onze activiteiten.

Bijdragen aan een groene transitie

Als telecom- en technologiebedrijf heeft Proximus een dubbele rol te spelen in de strijd tegen de klimaatverandering. We moeten de uitstoot van broeikasgassen verminderen en evolueren in de richting van een circulaire economie, terwijl we tegelijkertijd technologieën en oplossingen ontwikkelen om de transitie naar een groenere samenleving te ondersteunen.

Net zero-status

In 2022 heeft het **SBTi** (Science Based Targets initiative) onze doelstellingen voor de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen (Greenhouse Gases - GHG) op korte en lange termijn gevalideerd. Concreet hebben we ons ertoe verbonden om tegen 2040 in onze hele waardeketen net zero uitstoot van broeikasgassen te bereiken tegenover basisjaar 2020, tien jaar vroeger dan de ambitie van België voor 2050. Deze doelstelling houdt in dat we onze totale (directe en indirecte) uitstoot effectief met minstens 90% verminderen en dat we een beroep doen op koolstofverwijderingstechnologie voor de resterende uitstoot (minder dan 10%).

Doelstellingen op korte termijn:

- de totale uitstoot van broeikasgassen voor scope 1 en 2 tegen 2030 met 95% verminderen (ten opzichte van basisjaar 2020);
- jaarlijks 100% van onze elektriciteit uit hernieuwbare energie blijven halen;
- de totale uitstoot van broeikasgassen voor scope 3 tegen 2030 met 60% verminderen (ten opzichte van basisjaar 2020).

Doelstellingen op lange termijn:

- de vermindering van de totale uitstoot van broeikasgassen voor scope 1 en 2 van 2030 tot en met 2040 op minstens 95% houden (ten opzichte van basisjaar 2020);
- de totale uitstoot van broeikasgassen voor scope 3 tegen 2040 met 90% verminderen (ten opzichte van basisjaar 2020).

Om onze net zero-doelstelling te bereiken, moeten we op de drie scopes werken. Voor een telecom- en technologiebedrijf zoals Proximus ligt het meeste werk echter in het verminderen van de uitstoot voor scope 3.

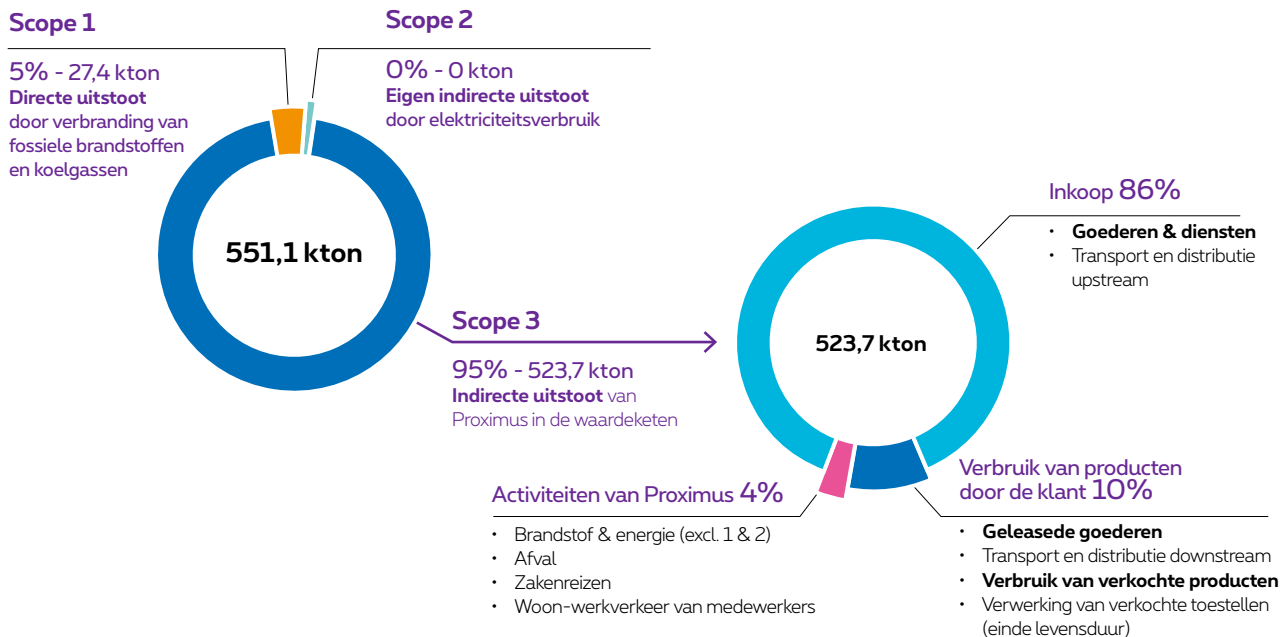
Scope 1 en 2: directe en indirecte uitstoot

Om de doelstellingen met betrekking tot scope 1 en 2 te bereiken – d.w.z. onze eigen directe en indirecte uitstoot van elektriciteit en fossiele brandstoffen – ondernemen we actie op drie fronten.

Eerst en vooral blijven we **groene elektriciteit** gebruiken door onze eigen productie via zonnepanelen te maximaliseren en door geleidelijk over te stappen op de juiste mix van stroomafnameovereenkomsten. Dit is in lijn met het wereldwijde initiatief RE100, geleid door de Climate Group, om de evolutie naar hernieuwbare energie te versnellen. In dit verband hebben we in oktober 2023 een stroomafnameovereenkomst ondertekend met Engie die ertoe zal bijdragen Proximus ongeveer 20% groene elektriciteit te verzekeren en die de blootstelling aan een volatiele elektriciteitsmarkt zal beperken.

Uitsplitsing van de koolstofvoetafdruk van de Proximus Groep in 2023, scope 1, 2, 3

Ten tweede houden we ons **electriciteitsverbruik** nauwlettend in het oog en nemen we een reeks maatregelen om het binnen de perken te houden, ondanks de groeiende vraag naar bandbreedte en data en de daaruit voortvloeiende stijging van het elektriciteitsverbruik in onze netwerken en datacenters. Bij het uitfaseren van oude netwerkapparatuur, zoals spraakcentrales, integreren we bijvoorbeeld energie-efficiënte technologie. We vereenvoudigen ook ons netwerk door technische gebouwen te vervangen door uiterst compacte en meer energie-efficiënte units. Via MWingz, onze joint venture met Orange Belgium, hebben we de consolidatie van onze mobiele sites voortgezet. Zo hebben we in 2023 264 mobiele sites kunnen afschakelen. Bovendien hebben we de energie-efficiëntie (Power Usage Efficiency - PUE) van onze datacenters in 2023 constant gehouden op 1,47. Dit vertegenwoordigt een daling met 25% van ons energieverbruik in de afgelopen tien jaar. Samen leidden deze initiatieven in een nettobesparing van 10 GWh, wat neerkomt op een extra nettobesparing van 3% in 2023.

Om net zero te worden, bannen we ten derde het gebruik van **fossiele brandstoffen** geleidelijk door verwarmingssystemen op fossiele brandstoffen te vervangen door alternatieve technologieën. Dit vertegenwoordigt een investering van € 17 miljoen in de periode 2021-2030. Daarnaast intensiveren

we de elektrificatie van ons park van bedrijfswagens. Sinds juli 2023 kunnen de medewerkers alleen nog kiezen uit een gamma elektrische voertuigen. De zware bestelwagens van ons technische voertuigenpark blijven echter een uitdaging vormen aangezien er momenteel geen geschikte alternatieven op de markt beschikbaar zijn. Tot slot gebruiken onze technici en koeriers steeds vaker de fiets. Dankzij het project CULT (Collaborative Urban Logistics & Transport) bijvoorbeeld zijn leveringen in het centrum van Antwerpen nu bijna volledig emissievrij. We hebben onze CO₂-uitstoot met 95% en de afgelegde kilometers voor leveringen met 25% verminderd. CULT ging in 2023 ook in Brussel van start.

Scope 3: indirecte uitstoot afkomstig van onze waardeketen

Onze uitstoot voor scope 3, die hoofdzakelijk afkomstig is van onze 'Aangekochte goederen en diensten', is 19 keer groter dan de hoeveelheid die door onze eigen activiteiten wordt gegenereerd. Onze inkoopactiviteiten zijn goed voor ongeveer 95% van onze totale CO₂-uitstoot in 2023. Om onze emissiereductiedoelstellingen te halen, stappen we standaard over op **duurzame sourcing**, wat gevolgen heeft voor onze manier van werken en de manier waarop we omgaan met onze leveranciers.

Intern passen we stapsgewijs onze manier van werken aan om koolstofuitstoot te vermijden door minder in te kopen en indien mogelijk over te stappen op circulaire bedrijfsmodellen. Bovendien streven we ernaar om 'juist' in te kopen, wat betekent dat we milieucriteria integreren in onze inkoopbeslissingen.

Via ons **Supplier Engagement Program** werken we samen met onze 150 belangrijkste leveranciers, die samen 85% van onze emissies voor scope 3 (categorie 1 'Aangekochte goederen en diensten' en categorie 2 'Kapitaalgoederen') in 2023 vertegenwoordigen. We ondersteunen hen om emissiereductiedoelstellingen vast te leggen die even ambitieus zijn als de onze en om jaarlijks hun vooruitgang bekend te maken. Deze doelstellingen worden geïntegreerd in contractuele bepalingen. Met deze acties positioneren we onszelf als een belangrijke facilitator van klimaatactie doorheen onze hele waardeketen. Het is onze ambitie dat leveranciers met gevalideerde emissiereductiedoelstellingen tegen 2025 35% vertegenwoordigen van deze scope 3 categorieën.

'We hebben 799.432 toestellen, waaronder modems, decoders, voedingen en Wi-Fi Boosters opgeknapt.'

Echt circulair tegen 2030

Een van de grootste hefboomen voor het terugdringen van de wereldwijde uitstoot is de toepassing van principes van de circulaire economie. Volgens een onderzoek van de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) kan ruwweg 50% van de uitstoot worden gelinkt aan ons gebruik van geproduceerde goederen en grondstoffen. Ons engagement om tegen 2030 echt circulair te zijn, zal interne verandering stimuleren en ertoe bijdragen dat we net zero uitstoot bereiken. Onze ambitie is om tegen 2025 tot 90% van ons afval te hergebruiken of te recyclen en om tegen 2030 'zero waste' te zijn. In 2023 recycleerde of hergebruikte Proximus 84% van zijn afval, ten opzichte van 87% in 2022. Meer concreet kunnen we ingrijpen op drie domeinen: toestellen, netwerken en datacenters, en gebouwen.

Voor vaste toestellen vertrouwen we op **ecodesign**. In 2022 hebben we bijvoorbeeld een Internet Box gelanceerd waarvan de behuizing volledig uit gerecycleerd plastic bestaat.

We blijven consumenten ook aanmoedigen om hun mobiele toestellen naar ons terug te brengen. In 2023 hebben we 128.002 mobiele telefoons ingezameld voor **refurbishment of recyclage**, wat neerkomt op een retourpercentage van 24% op 528.000 verkochte toestellen. Dit is in lijn met ons engagement tegenover de GSMA (een organisatie die de belangen van mobiele operatoren wereldwijd behartigt) om mobiele toestellen te recyclen. In 2023 hebben we 799.432 toestellen, waaronder modems, decoders, voedingen en Wi-Fi Boosters opgeknapt.

Dankzij herstellingen en updates is meer dan 90% van onze **modems en decoders** perfect herbruikbaar. We brengen deze toestellen tot vier keer terug op de markt voor ze door vertrouwde partners worden gerecycleerd. Tot slot bieden we onze apparatuur 'as a service' aan, wat betekent dat we ze leasen. We blijven eigenaar. Na gebruik nemen we de toestellen terug, knappen we ze op of recyclen we ze.

We knappen niet alleen onze toestellen op, we beperken ook papier en plastic in onze **verpakkingen**, bijvoorbeeld door minder verpakkingsmateriaal te gebruiken voor kleinere toestellen en te kiezen voor gerecycleerd karton en plantaardige inkt.

Ook bij het moderniseren van onze infrastructuur houden we ons aan de principes van de circulaire economie. Door ons kopernetwerk door fiber te vervangen, konden we bijvoorbeeld 590 ton koperkabel terugwinnen en vervolgens verkopen voor recycling of hergebruik. We delen via de joint venture MWingz ook een mobiel netwerk met Orange, waardoor we, zodra dit volledig operationeel is, het aantal basisstations met 40% en het elektriciteitsverbruik met 20% zullen kunnen terugdringen vergeleken met een standalone scenario (meer informatie in: [‘Het beste gigabitnetwerk in België uitrollen’](#)).

Een goed voorbeeld van onze inzet voor de circulaire economie op het gebied van gebouwen is ten slotte het Campus-project (meer informatie in: [‘Het Campus-project’](#)).

Transitie naar een groenere samenleving

Als telecom- en ICT-provider is Proximus goed geplaatst om zijn klanten en de samenleving in het algemeen in staat te stellen hun uitstoot van broeikasgassen te verminderen.

Op de consumentenmarkt verstrekt Proximus via zijn websites informatie aan zijn klanten en neemt het deel aan verschillende initiatieven om duurzame praktijken aan te moedigen:

- Proximus stimuleert milieuverantwoord gedrag via zijn **Use-Reuse-Recycle-programma**. We helpen onze klanten om duurzamere aankoopbeslissingen te nemen (bijvoorbeeld door te kiezen voor de Fairphone). Om de levensduur van hun smartphone te verlengen, bieden we hun de optie om een screenprotector of een verzekering tegen schermschade te nemen. We bieden onze klanten ook een vervangtelefoon tijdens de herstelling van hun toestel.
- Om de **inzameling van smartphones en tablets** te versnellen, lanceerden we in september 2023 een inruilproject waarbij klanten de restwaarde van hun toestellen terugkrijgen wanneer ze die terugbrengen naar een shop van Proximus.

Op de bedrijvenmarkt ontwikkelt Proximus samen met zijn partners en klanten **innovatieve digitale oplossingen** die het gebruik van resources optimaliseren en de CO₂-uitstoot verminderen. We sluiten nu bijvoorbeeld meer dan 1,7 miljoen slimme meters aan om het energieverbruik in huishoudens

nauwkeurig te meten en te verbeteren. Daarnaast introduceren we nieuwe connectiviteitsapparatuur die zeer efficiënt is, meer bandbreedte biedt en minder stroom verbruikt. Bovendien geven onze cloudbaanbiedingen hoge prioriteit aan energie-efficiëntie en zijn ze gekoppeld aan cloudoptimalisatiediensten, zodat klanten hun toepassingen kunnen migreren naar de cloud en tegelijkertijd het energieverbruik verlagen.

We werken ook samen met **GoodPlanet** om mobiele telefoons in te zamelen in scholen. In 2023 werd de inzameltdag in Wallonië gecombineerd met een workshop om kinderen bewust te maken over ‘het leven van hun gsm’. We zijn van plan om deze workshops uit te breiden naar scholen in Vlaanderen en Brussel.

In 2023 bedroeg de uitstoot die door klanten vermeden werd dankzij oplossingen van Proximus 769,6 kiloton CO₂. Dit cijfer is hoger dan de totale koolstofvoetafdruk van Proximus (551,1 kiloton in 2023). Meer informatie in: [‘Milieuverlag’](#).

‘In 2023 bedroeg de uitstoot die door klanten vermeden werd dankzij oplossingen van Proximus 769,6 kiloton CO₂.’

Biodiversiteit

Ook als het effect van Proximus op biodiversiteit niet erg substantieel is vanwege de aard van onze activiteiten, toch engageert Proximus zich voor een beter **behoud van de biodiversiteit**. In samenwerking met onze consultancy partner BeeOdiversity hebben we de belangrijkste factoren gedefinieerd die de biodiversiteit beïnvloeden, samen met hun afhankelijkheden en effecten. Wat onze directe activiteiten betreft, omvatten deze factoren de plaats van gebouwen in of bij gevoelige gebieden, netwerkactiviteiten en materiaalvereisten.

Onze toeleveringsketen stroomopwaarts heeft echter duidelijk de grootste impact in onze sector, door de winning van grondstoffen en de uitstoot van koolstof. Door biodiversiteit op te nemen in onze gedragscode voor leveranciers, met hen samen te werken om hun CO₂-uitstoot te verminderen en in te

zetten op de circulaire economie en de modernisering van ons netwerk, zullen we de impact van onze activiteiten verkleinen.

In 2024 zullen we samenwerken met onze stakeholders en sectorgenoten om een gemeenschappelijke standaard, benadering, strategie en mitigatieplannen te ontwikkelen.

Compliance en erkenning

Verwezenlijkingen in 2023

- Elektriciteitsbesparing van **10 GWh**.
- **128.002** smartphones ingezameld voor refurbishment of recyclage.
- **799.432** opgeknapte vaste toestellen.
- **20%** van onze elektriciteit uit windenergie.
- Gedetailleerde lijst met sleutelindicatoren in het [‘Milieuverslag’](#).

Digitale inclusie bevorderen

In een wereld die steeds afhankelijker wordt van digitale oplossingen, is het onze verantwoordelijkheid ervoor te zorgen dat iedereen mee is met deze digitalisering en ze kan gebruiken. Eerst en vooral doen we dit door een netwerk voor alle Belgen uit te rollen en ervoor te zorgen dat onze digitale diensten en producten veilig, inclusief en voor iedereen toegankelijk zijn. Vervolgens door de mensen te helpen de vaardigheden te verwerven die ze nodig hebben om digitale kansen te grijpen. Digitale inclusie is een complexe uitdaging met tal van facetten die we niet alleen aankunnen. Daarom bundelen we onze krachten met die van partners om een grotere impact te bereiken.

Toegang tot de digitale wereld voor iedereen

Connectiviteit en apparatuur

Proximus heeft de ambitie om 100% gigabitdekking aan te bieden in het hele land en investeert aanzienlijk om de connectiviteit in landelijke gebieden te verbeteren (meer informatie in: [‘Het beste gigabitnetwerk in België uitrollen’](#)).

Scholen zijn een belangrijke doelgroep in onze fiberuitrol.

Tegen eind 2025 willen we bijna alle middelbare scholen en grote basisscholen in België op fiber aansluiten. We nemen een deel van de aansluitkosten voor onze rekening en stellen onze expertise op het gebied van wifi-oplossingen en beveiliging ter beschikking. Dit initiatief kadert in ons partnership met Signpost om de digitale transformatie van het Belgische

onderwijssysteem te ondersteunen. Eind 2023 waren al 292 scholen aangesloten op het gigabitnetwerk van Proximus.

Dankzij ons partnership met **Bednet** en **ClassContact** kunnen meer dan 1000 langdurig zieke kinderen thuis of in het ziekenhuis les blijven volgen via videoconferentieoplossingen. We ondersteunen deze organisaties door internetverbindingen en financiële steun aan te bieden.

Betaalbaarheid

Dankzij ons **brede gamma aan producten** zorgen we voor een passende oplossing voor iedereen. Scarlet Poco heeft het goedkoopste aanbod voor vast internet in België, terwijl Mobile Vikings onbeperkt internet thuis aanbiedt tegen concurrentiële prijzen. We kennen ook **sociale tarieven** toe aan meer dan 150.000 personen in een ongunstige economische situatie.

Tijdens de aardbevingen van 2023 in Turkije, Syrië en Marokko boden we gratis gesprekken en sms'en aan om de communicatie met slachtoffers, familie en vrienden te vergemakkelijken.

Inclusie

Proximus werkt samen met partners om de **toegankelijkheid van zijn platformen**, producten en diensten voor mensen met een handicap te verbeteren. We testen bijvoorbeeld de toegankelijkheid van nieuwe smartphones en tablets in samenwerking met Passe Muraille, een vereniging die zich inzet voor de inclusie van mensen met een handicap. In onze onlinecatalogus gebruiken we pictogrammen om aan te duiden welke toestellen aangepast zijn voor gebruikers met een beperking.

Onze websites Proximus.be en Proximus.com en onze platformen MyProximus en Pickx zijn toegankelijk voor mensen met gehoorproblemen of een visuele beperking. We bieden ook aangepaste ondertitels en audiobeschrijving aan op verschillende zenders van het tv-platform Pickx en we willen deze functionaliteit uitbreiden naar andere zenders en programma's in onze video-on-demandcatalogus. Tegen 2024 moet 25% van de programma's in deze catalogus voorzien zijn van audiobeschrijving en 25% ook van aangepaste ondertitels.

Empowerment dankzij opleiding

Proximus is al lange tijd partner van MolenGeek, School19 en Technobel. **MolenGeek** is een organisatie die kansarme werkzoekenden met ondernemerszin helpt een loopbaan uit te bouwen in de digitale wereld, terwijl **School19** de eerste gratis Belgische codeerschool is. **Technobel** biedt ICT-opleidingen voor werkzoekenden, alsook informatie- en sensibiliseringsinitiatieven voor burgers, scholen en professionals. Deze samenwerkingen willen de digitale vaardigheden van werkzoekenden verbeteren om hun betere vooruitzichten te bieden op de arbeidsmarkt.

We werken ook samen met **onderzoekscentra**, zoals A6K (Charleroi), en hogescholen, zoals Howest en VIVES, om 5G-innovatielabs op te zetten, die ook ter beschikking worden gesteld van de studenten. Deze laboratoria ondersteunen verschillende onderwijsprogramma's en stellen onderzoekers en studenten in staat om nieuwe use cases te ontdekken, te testen en te bouwen met complementaire technologieën zoals IoT, artificiële intelligentie, virtual reality en edge computing.

Kleine en middelgrote ondernemingen ondersteunen

Kmo's hebben niet altijd voldoende digitale maturiteit om in een digitale en meer geglobaliseerde economie te gedijen. Proximus ondersteunt ondernemers bij hun **digitale transformatie**, met opleidingen, coaching en oplossingen op maat van hun behoeften. Business Booster omvat tal van digitale en coachingoplossingen om kmo's te helpen hun online aanwezigheid te verbeteren en hun zichtbaarheid op digitale platformen te vergroten.

DigitAll

De digitale kloof wordt steeds breder. Digitale uitsluiting treft niet alleen kwetsbare groepen, maar alle lagen van de samenleving. Proximus is samen met BNP Paribas Fortis een drijvende kracht achter DigitAll, een ecosysteem van meer dan 100 bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheidsinstanties die digitale inclusie in België willen bevorderen. Door de ondertekening van het Digitale Inclusie Charter verbinden ze zich ertoe actie te ondernemen om de digitale kloof te dichten en bewustzijn te creëren. In de zomer van 2023 was DigitAll er terug met een sensibiliseringscampagne op de sociale media om eens te meer de aandacht te vestigen op de digitale kloof en organisaties en burgers ertoe aan te moedigen actie te ondernemen.

Verwezenlijkingen in 2023

- **292** scholen aangesloten op ons netwerk.
- **24** toestellen getest op hun toegankelijkheid, **75%** van de geteste toestellen was toegankelijk voor minstens vijf beperkingen.
- **1.949** werkzoekenden opgeleid via MolenGeek, School19 en Technobel.
- **27** nieuwe handtekeningen onder het Digitale Inclusie Charter van DigitAll.
- Gedetailleerde lijst met sleutelindicatoren in het '[Sociaal verslag \(S6\)](#)'.

Digitaal vertrouwen opbouwen

Onze rol als groot techbedrijf is digitaal vertrouwen op te bouwen door het voortouw te nemen inzake cybersecurity, (online) fraudepreventie en gegevensbescherming.

We zijn actief betrokken bij de ontwikkeling van een veiligere digitale samenleving en we zijn er ons sterk van bewust dat het gebruik van onze netwerken en diensten een risico kan inhouden voor de veiligheid van gegevens en de privacy. Cybercriminaliteit is nu de snelstgroeiende criminele activiteit geworden, met voorbeelden die variëren van cyberpesten tot identiteits- en gegevensdiefstal.

Fraudepreventie op internationaal niveau

BICS

De proactieve fraudebeschermingsoplossingen van BICS blokkeerden in 2023 meer dan 617 miljoen pogingen tot fraude, waardoor operatoren naar schatting op één jaar tijd

alleen al € 87 miljoen konden uitsparen. In totaal hebben zijn diensten de sector meer dan € 2,3 miljard aan pogingen tot telecommunicatiefraude bespaard.

BICS is actief lid van internationale sectororganisaties die focussen op **fraudepreventie**, zoals i3Forum, GSMA, BEREC, MEF, enz. en bevordert samenwerking over alle sectoren heen in de strijd tegen fraude. In 2023 werd BICS wegens zijn expertise in fraudebewustzijn en in bescherming tegen telecomfraude verkozen tot lid van de raad van bestuur van i3Forum, een organisatie die innovatie en wereldwijde samenwerking tussen internationale dienstverleners, spraakcarriers en technologiepartners stimuleert.

In 2023 werd opnieuw bevestigd dat BICS helemaal voldoet aan de **GLF-gedragscode**, een streng gecontroleerd sectorinitiatief om frauduleuze activiteiten in de telecomsector te voorkomen.

Telesign

In mei 2023 lanceerde het bedrijf de **Continuous Trust™ Authority** om van de digitale wereld een veiligere plaats te maken.

Via dit initiatief wil Telesign mee vormgeven aan een nieuwe digitale toekomst waarin mensen veilig online zaken kunnen doen zonder dat ze hoeven te vrezen voor gegevens- of digitale diefstal. De Continuous Trust™ Authority biedt naast middelen en inzichten ook experts die samenwerken aan een beter begrip van het kritieke belang van vertrouwen voor de digitale economie. Dit omvat het volgende:

- Trust Index – Een jaarlijks onderzoeksrapport over trends in consumentenvertrouwen en de impact op merken;
- Trust Certified Badge – Een visueel middel voor bedrijven om hun klanten te verzekeren dat ze voldoen aan strenge normen voor fraudebescherming;
- Trust Alliance – Een groep thought leaders die best practices inzake fraudedetectie en -preventie delen om bedrijven te helpen betrouwbaardere digitale platformen te ontwikkelen.

Cybersecurity en fraudepreventie op nationaal niveau

De eigen infrastructuur van Proximus wordt voortdurend beschermd door 350 experts in de hele Groep (meer informatie in: [‘Technologische instrumenten ontwikkelen om digitale ecosystemen te creëren’](#)), die ook cybersecurity- en intelligentieoplossingen aanbieden die bedrijven beschermen tegen cyberaanvallen (meer informatie in: [‘Nationaal en internationaal winstgevend groeien dankzij onze sterke merken’](#)). Zo volgde het Security Operations Center (SOC) van Proximus in 2023 3,5 miljard opmerkelijke gebeurtenissen op voor onze bedrijfsklanten. Daarvan waren er 57.000 belangrijke incidenten waarvan 11.600 incidenten een interventie vereisten.

Bovendien is Proximus een drijvende kracht achter de cybersecurityprogramma's in België. We zijn nauw betrokken bij het **StopPhishing**-project, een overheidsinitiatief dat telecomoperatoren aanmoedigt om antiphishing- en antifraudeplatformen te implementeren voor sms'en, e-mails en spraakoproepen. We hebben mee geïnvesteerd in de ontwikkeling van een op AI gebaseerde detectieoplossing om

onze klanten te beschermen tegen frauduleuze sms'en, die half oktober 2023 in gebruik werd genomen. Op één maand tijd hebben we 50 maal meer frauduleuze sms'en geblokkeerd. In 2024 zullen we deze aanpak uitbreiden naar e-mails en telefoonoproepen.

Proximus werkt ook samen met het Centre for Cybersecurity Belgium in het kader van het **Belgian Anti-Phishing Shield**-project (**BAPS**). Het laat alle Belgische telecomoperatoren toe om kwaadwillige websites die door het Centre for Cybersecurity werden geïdentificeerd en gecontroleerd, te blokkeren.

Het delen van kennis en ervaring is essentieel om organisaties cyberweerderbaarder te maken en om mensen verder te beschermen. In 2023 behandelde Proximus 1.083 aanvragen van wetshandhavingsautoriteiten om de toegang tot websites te blokkeren. We werken nauw samen met de **gerechtelijke autoriteiten** in het kader van strafbare feiten, zoals het bezit en de verspreiding van beelden die verband houden met kinderpornografie.

We breiden onze expertise uit en delen ze via een aantal samenwerkingen:

- Op nationaal niveau blijven we een geëngageerde partner van **BE-Alert**, een waarschuwingssysteem waarmee de Belgische overheid in crisissituaties de klok rond nieuws en informatie kan verspreiden.
- De **Belgische Cyber Security Coalition**, waarvan we medestichter zijn, is een samenwerkingsplatform van cybersecurity-experts uit de openbare en de privésector en de academische wereld. De bedoeling is bewustzijn te creëren, de uitwisseling van expertise te vergemakkelijken en beleidsaanbevelingen te delen.
- We werken nauw samen met andere Europese telecomoperatoren via het **ETIS-platform**, waar we voorzitter zijn van de veiligheidswerkgroep. We werken ook samen met het **Europees Agentschap voor netwerk- en informatiebeveiliging** (European Network & Information Security Agency - ENISA) om een beter inzicht te verwerven in de regelgeving en evolutie ervan.
- Om op de hoogte te blijven van nieuwe cyberdreigingen, werken we ook samen met de **NAVO, Europol** (Cybercrime Centre) en **INTERPOL** (Global Cybercrime Expert Group).

Cyberbewustzijn

Bewustmaking blijft de beste manier om het risico op een aanval te beperken. Daarom organiseren de experts van ons Cyber Security Incident Response Team (CSIRT) elk jaar informatiesessies voor onze **medewerkers**, waarop ze inzichten delen over de trends en bedreigingen die het CSIRT bij Proximus opvolgt. We zagen een toename van het aantal socialengineeringaanvallen op onze medewerkers, met 650 pogingen in 2023 vergeleken met 199 in 2022. Als reactie op phishingaanvallen hebben we de training van onze medewerkers geïntensiveerd door frequentere en meer gevarieerde interne phishingsimulaties uit te voeren. We moedigen hen ook aan verdachte e-mails te melden aan ons CSIRT. Dankzij deze meldingen kan het Centre for Cybersecurity Belgium (CCB) proactief voorkomen dat andere organisaties het slachtoffer worden van phishing. Het CSIRT plaatst **waarschuwingen op sociale media** wanneer een nieuwe phishingcampagne wordt gedetecteerd waarbij men zich voordoet als Proximus. We geven mensen via dit kanaal ook advies over hoe ze zich het beste kunnen beschermen tegen cyberdreigingen.

Om jongeren te sensibiliseren voor internetveiligheid neemt Proximus tweemaal per jaar deel aan de **Internet Safe & Fun**

Days. Al 13 jaar lang bezoeken onze medewerkers, opgeleid door partnerorganisatie Child Focus, basisscholen om kinderen bewust te maken van veilig en verantwoord internetgebruik.

We hebben ook de handen in mekaar geslagen met het **Centre for Cybersecurity Belgium** en de **Cyber Security Coalition** voor de 9de nationale sensibiliseringscampagne rond cybersecurity. In 2023 lag de focus van de campagne op phishing, een van de snelst groeiende digitale bedreigingen van onze tijd.

Samen met Paradigm (het vroegere CIBG), dat de digitale transformatie van het Brusselse Gewest beheert, stellen de **cybersecurityexperts van Proximus Ada** hun vaardigheden en expertise gratis ter beschikking van de openbare computerruimtes (OCR's) in Brussel. Hier kunnen kwetsbare burgers met beperkte toegang tot digitale middelen computerapparatuur gebruiken en IT-initiaties en cybersecurityopleidingen volgen (meer informatie in: [‘Technologische instrumenten ontwikkelen om digitale ecosystemen te creëren’](#)).

Verwezenlijkingen in 2023

- BICS herbevestigd als compliant met de GLF-gedragscode.
- Continuous Trust™ Authority gelanceerd door Telesign.
- StopPhishing: **50 maal** meer frauduleuze sms'en geblokkeerd dankzij AI.
- De Internet Safe & Fun Days bereikten **5.512** kinderen in **104** scholen (vs. 4.600 kinderen in 111 scholen in 2022).

Niet-financiële verslagen

Milieu	56
Sociaal	78
Governance	97
Bijdrage aan de SDG's	155
GRI en SASB	158

Milieu

Milieuverslag

Algemene nota bij het milieuverslag

Het milieuverslag beschrijft de sleutelindicatoren, reikwijdte, grenzen, berekeningsmethoden en rapporteringsnormen voor alle milieudomeinen. De aangevinkte indicatoren worden onderworpen aan een externe beperkte assurance door Deloitte.

Reikwijdte van het milieuverslag

We meten alle activiteiten waarvoor een operationele controle van toepassing is en die relevant zijn voor de Proximus Groep. Het gaat onder meer om Proximus, Proximus Media House, BICS, Telesign Corporation, Connectimmo, Proximus ICT, Davinsi Labs, Codit, ClearMedia, Telindus - ISIT, Umbrio, Proximus Luxembourg, Mobile Vikings, Be Mobile NV, Doktr en Proximus Ada. Alle gerapporteerde cijfers zijn gebaseerd op de Proximus Groep, tenzij anders vermeld.

E1: Energie

E1	Energie	Eenheid	2019	2020	2021	2022	2023	✓*
	Totaal energieverbruik binnen de organisatie	TJ	1.808	1.652	1.571	1.625	1.618	✓
	Evolutie totaal energieverbruik (vs. het jaar voordien)	%	-4%	-9%	-5%	3%	0%	
	Evolutie totaal energieverbruik (vs. 2020)	%	-	-	-5%	-2%	-2%	
	Evolutie totaal energieverbruik (vs. 2007)	%	-29%	-35%	-38%	-36%	-36%	
	Totaal brandstofverbruik binnen de organisatie uit niet-hernieuwbare bronnen	TJ	525	384	391	446	405	✓
E1.1	Verwarming: aardgas	TJ	105	62	73	71	62	✓
E1.1	Verwarming: stookolie	TJ	35	46	25	38	28	✓
E1.2	Wagenpark: diesel	TJ	373	262	259	261	213	✓
E1.3	Wagenpark: benzine	TJ	12	15	30	69	97	✓
	Wagenpark: cng	TJ	-	-	4	5	5	✓
	Totaal brandstofverbruik binnen de organisatie uit hernieuwbare bronnen	TJ	0	0	0	0	0	
	Verbruik van verwarming, koeling of stoom	TJ	0	0	0	0	0	
	Verkochte elektriciteit, verwarming, koeling of stoom	TJ	0	0	0	0	0	
	Elektriciteitsverbruik binnen de organisatie	TJ	1.283	1.267	1.180	1.180	1.213	✓
	Elektriciteitsverbruik binnen de organisatie in GWh	GWh	357	352	328	329	337	
	Evolutie elektriciteitsverbruik (vs. het jaar voordien)	%	-3%	-1%	-7%	0%	3%	
	Evolutie elektriciteitsverbruik (vs. 2020)	%	-	-	-7%	-7%	-4%	
	Evolutie elektriciteitsverbruik (vs. 2007)	%	-23%	-24%	-29%	-29%	-27%	
	Vast en mobiel netwerk	GWh	268	272	251	253	255	
	Datacenters	GWh	53	51	53	49	53	
	Kantoren + shops	GWh	36	28	24	27	29	
	% elektriciteitsverbruik uit hernieuwbare bronnen met GoO of eigen productie (RE100 België/Groep)	%	100/100	100/100	100/100	100/100	100/100	
E1.4	Energie-efficiëntieverhouding (op basis van de netto-omzet)	TJ/Mio €	0,321	0,304	0,284	0,278	0,270	✓
	Energie-efficiëntieverhouding (op basis van vte's)	TJ/vte	0,140	0,140	0,136	0,140	0,139	✓
E1.5	Energiebesparing netwerk	TJ	40	29	22	36	45	
	PUE datacenters	Verhouding	1,60	1,56	1,49	1,49	1,47	

* In de scope voor de beperkte assurance-opdracht 2023

Definities

- **TJ:** terajoule is een eenheid van energie.
- **Verwarming:** aardgas: berekening op basis van de factuurgegevens van de leveranciers op basis van de gasmeterstanden.
- **Stookolie:** berekening op basis van de factuurgegevens van de leveranciers op basis van de aanvullingen van de stookolietanks.
- **Elektriciteitsverbruik binnen de organisatie:** berekening op basis van het intern energiemanagementsysteem GENY (Belgische activiteiten) van Proximus en de facturen van energieleveranciers vanaf 2023.
- **GoO:** een Garantie of Origin of garantie van oorsprong is een tracerinstrument en labelt elektriciteit uit hernieuwbare bronnen om de afnemers van elektriciteit informatie te verschaffen over de bron van hun energie.
- **RE100:** RE100 is een wereldwijd initiatief dat honderden grote en ambitieuze bedrijven samenbrengt die zich inzetten voor 100% hernieuwbare energie.
- **Vte's:** aantal werknemers in voltijdequivalenten.
- **Energiebesparing netwerk:** berekening op basis van de acties ondernomen in de rapporteringsperiode berekend over een periode van 12 maanden. Aangezien de besparingsprojecten in de loop van het rapporteringsjaar werden uitgevoerd, worden de resultaten pas materieel in het lopende en volgende rapporteringsjaar, maar de grootteorde blijft jaar op jaar vergelijkbaar. De besparing voor infrastructuur wordt berekend op basis van het direct gemeten elektriciteitsverbruik en een geschat indirect verbruik zoals voor koeling voor en na de besparingsingreep.
- **PUE:** Power Usage Effectiveness, verhouding die beschrijft hoe efficiënt een datacenter energie gebruikt, waarbij de nadruk ligt op hoeveel de computerapparatuur verbruikt in vergelijking met de koeling en andere vaste verbruikers.

Toelichtingen

- **E1.1:** de aanzienlijke daling van het aardgas- en stookolieverbruik is te danken aan het besluit om de temperatuur in technische ruimtes te verlagen naar 16°C en de tijdelijke maatregel om de temperatuur in de kantoorgebouwen tijdens de energiecrisis te verlagen naar 19°C.
- **E1.2:** de verschuiving naar Plug-in hybride voertuigen (PHEV) en elektrische voertuigen (EV) veroorzaakt een daling van 18% in dieselgerelateerde koolstofemissies.
- **E1.3:** het aantal PHEV's is in 2023 verdubbeld ten opzichte van 2022 met een stijging van het benzineverbruik van 40% als gevolg.
- **E1.4:** eerdere jaren werden aangepast met netto-omzet als basis.
- **E1.5:** aanzienlijke stijging voornamelijk door buitengebruikstelling van straatkasten (voor koperdistributie) na FTTH-uitrol en uitfasering van verouderde technologie (SDH, Switching). Besparingen als gevolg van RAN-sharing waren niet beschikbaar op het moment van publicatie en zijn daarom niet opgenomen in deze cijfers.

E2: Uitstoot

E2	Uitstoot	Eenheid	2019	2020	2021	2022	2023	✓*
	CO₂e-uitstoot scope 1, 2 en 3	Kton	779,3	554,6	536,0	551,4	551,1	✓
	Evolutie CO₂e-uitstoot scope 1, 2 en 3 (vs. vorig jaar) en 3 (vs. 2020 baseline) – SBTi Net- Zero	%	-8%	-29%	-3%	3%	0%	
	Evolutie CO₂e-uitstoot scope 1, 2 en 3 (vs. 2020 baseline) – SBTi Net- Zero	%	-	-	-3%	-1%	-1%	
	CO ₂ e-uitstoot scope 1 en 2 marktgebaseerd	Kton	36,9	27,4	26,6	31,5	27,4	✓
	Evolutie CO ₂ e-uitstoot scope 1 en 2 (vs. vorig jaar)	%	-5%	-26%	-3%	18%	-13%	
	Evolutie CO ₂ e-uitstoot scope 1 en 2 (vs. 2020 baseline) – SBTi Net-Zero	%	-	-	-3%	15%	0%	
	Evolutie CO ₂ e-uitstoot scope 1 en 2 (vs. 2007 baseline)	%	-79%	-83%	-84%	-81%	-83%	
	Verworven carbon credits (scope 1 en 2)	Kton	40,1	27,4	26,6	5,9	6,7	
E2.1	Koolstofintensiteit (scope 1 en 2, op basis van netto-omzet)	Ton CO ₂ e/ Mio €	6,5	5,0	4,8	5,4	4,6	✓
E2.2	Koolstofintensiteit (scope 1 en 2, op basis van vte's)	Ton CO ₂ e/vte's	2,9	2,4	2,3	2,7	2,4	✓
	CO ₂ e-uitstoot scope 1 - verwarming, koeling en brandstof wagenpark	Kton	36,0	26,6	26,6	31,5	27,4	✓
E2.3	CO ₂ e-uitstoot scope 1 - verwarming	Kton	9,2	7,2	6,4	7,3	5,6	✓
E2.4	CO ₂ e-uitstoot scope 1 - koeling	Kton	0,3	0,3	0,2	1,2	0,4	✓
	CO ₂ e-uitstoot scope 1 - brandstof wagenpark	Kton	26,5	19,1	20,1	22,9	21,5	✓
	CO ₂ e-uitstoot scope 2 - elektriciteit - marktgebaseerde methode	Kton	0,9	0,8	0,0	0,0	0,0	✓
E2.5	CO ₂ e-uitstoot scope 2 - elektriciteit - locatiegebaseerde methode	Kton	62,5	70,4	52,2	53,9	45,4	
	CO ₂ e-uitstoot scope 3 - 12 relevante categorieën	Kton	742,4	527,2	509,4	519,9	523,7	✓
	Evolutie CO ₂ e-uitstoot scope 3 (vs. 2020 baseline) – SBTi Net-Zero	%	-	-	-3,4%	-1,4%	-0,7%	
	Scope 3 - categorie 1 - aangekochte goederen en diensten	Kton	460,4	440,6	421,7	437,3	449,5	
	Scope 3 - categorie 2 - kapitaalgoederen	Kton	199,8	0,0	0,0	-	-	
	Scope 3 - categorie 3 - brandstof en energiegerelateerde activiteiten (niet in scope 1 en 2)	Kton	9,3	8,7	8,9	15,1	14,5	
	Scope 3 - categorie 4 - transport en distributie upstream	Kton	2,9	3,4	4,0	4,1	4,2	
E2.6	Scope 3 - categorie 5 - gegenereerd afval	Kton	1,0	0,7	0,5	0,6	0,6	
	Scope 3 - categorie 6 - zakenreizen	Kton	1,8	1,6	0,4	1,4	1,3	
E2.7	Scope 3 - categorie 7 - woonwerkverkeer van medewerkers incl. thuiswerk	Kton	5,4	2,8	1,3	2,5	3,1	
E2.8	Scope 3 - categorie 9 - transport en distributie downstream	Kton	/	/	0,7	0,7	0,9	
E2.5	Scope 3 - categorie 11 - verbruik van verkochte producten	Kton	4,5	13,4	19,8	2,9	2,4	
	Scope 3 - categorie 12 - verwerking van verkochte producten (einde levensduur)	Kton	/	/	0,01	0,01	0,01	
E2.5	Scope 3 - categorie 13 - geleasede goederen downstream	Kton	57,4	55,9	52,1	55,4	47,1	
	Scope 3 - Categorie 15 - Investerings	Kton	N.V.T.	0,1	0,1	0,1	0,1	
	Scope 3 - categorie 8, 10, 14 - niet van toepassing	Kton	N.V.T.	N.V.T.	N.V.T.	N.V.T.	N.V.T.	

* In de scope voor de beperkte assurance-opdracht 2023

Definities

- **CO₂e-uitstoot scope 1+2+3:** het CO₂e-verbruik staat voor een CO₂-equivalent emissiecijfer van alle broeikasgassen samen, zijnde CO₂, CH₄, N₂O, HFC's, PFC's, SF₆. Voor Proximus zijn hoofdzakelijk CO₂ en HFC's van belang, maar ook CH₄ en N₂O werden opgenomen in de berekening, zoals bepaald door het GHG-protocol. We hanteren sinds jaren het principe van de best beschikbare datakwaliteit.
 - **Science Based Target:** wetenschappelijk onderbouwde doelstellingen bieden een duidelijk omschreven traject voor bedrijven om de uitstoot van broeikasgassen (Greenhouse Gas - GHG) te verminderen, de ergste gevolgen van de klimaatverandering te helpen voorkomen en bedrijven toekomstzeker te laten groeien. Uitstootreductiedoelstellingen worden als 'wetenschappelijk onderbouwd' beschouwd als ze in overeenstemming zijn met wat de meest recente klimaatwetenschap noodzakelijk acht om de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs te halen - beperking van de opwarming van de aarde. De Intergouvernementele Werkgroep inzake Klimaatverandering (IPCC) heeft gewaarschuwd dat de opwarming van de aarde niet meer dan 1,5°C mag bedragen om catastrofale gevolgen van de klimaatverandering te voorkomen, en dat de uitstoot van broeikasgassen tegen 2030 moet zijn gehalveerd en tegen 2050 tot nul herleid.
 - Het Science Based Targets initiative (SBTi) heeft gevalideerd dat de door Proximus ingediende doelstellingen voor de vermindering van zijn uitstoot van broeikasgassen als conform de SBTi-criteria en -aanbevelingen (versie 5) worden beschouwd. Het Target Validation Team van het SBTi heeft de beoogde doelstellingen van Proximus voor scope 1 en 2 geïdentificeerd en vastgesteld dat ze in overeenstemming zijn met een traject van 1,5°C.
- Proximus verbindt zich ertoe om de totale uitstoot van broeikasgassen voor scope 1 tegen 2030 met 95% te verminderen ten opzichte van basisjaar 2020. Proximus verbindt zich er ook toe om tot 2030 jaarlijks 100% hernieuwbare energie te blijven afnemen. Proximus verbindt zich er verder toe om de totale uitstoot van broeikasgassen voor scope 3 tegen 2030 met 60% te verminderen ten opzichte van basisjaar 2020.
- Het Science Based Targets initiative heeft eveneens de korte- en langetermijndoelstellingen van Proximus getoetst aan de Net-Zero-criteria van het SBTi (versie 5) en de door ons ingediende doelstellingen goedgekeurd.
 - Doelstellingen op korte termijn
Proximus verbindt zich ertoe om de totale uitstoot van broeikasgassen voor scope 1 tegen 2030 met 95% te verminderen ten opzichte van basisjaar 2020. Proximus verbindt zich er ook toe om tot 2030 jaarlijks 100% hernieuwbare energie te blijven afnemen. Proximus verbindt zich er verder toe om de totale uitstoot van broeikasgassen voor scope 3 tegen 2030 met 60% te verminderen ten opzichte van basisjaar 2020.
 - Doelstellingen op lange termijn
Proximus verbindt zich ertoe om de totale uitstoot van broeikasgassen voor scope 1 en 2 van 2030 tot en met 2040 op minstens 95% ten opzichte van basisjaar 2020 te houden. Proximus verbindt zich ertoe om de totale uitstoot van broeikasgassen voor scope 3 tegen 2040 met 90% te verminderen ten opzichte van basisjaar 2020.
 - **Carbon credits:** Proximus is de belangrijkste drijvende kracht achter het meerjarige 'Gold Standard'-gecertificeerde klimaatproject TEG STOVE (meer info: www.tegstove.org).

Toelichtingen

- **E2.1:** de daling van 15% is voornamelijk te danken aan de daling van 13% van onze Scope 1 koolstofemissies in 2023 vergeleken met 2022. De netto-omzet steeg met 2,4%. Eerdere jaren werden aangepast met de netto-omzet als basis.
- **E2.2:** de afname van 13% is het gevolg van de afname van 13% van onze scope 1 koolstofemissies in 2023 vergeleken met 2022. Het aantal vte's steeg met 0,2%.
- **E2.3:** de aanzienlijke daling is te wijten aan het besluit om de temperatuur in technische ruimtes te verlagen naar 16°C en de tijdelijke maatregel om de temperatuur in de kantoorgebouwen te verlagen naar 19°C tijdens de energiecrisis.
- **E2.4:** de aanzienlijke daling is te wijten aan minder buitengebruikstelling van installaties, een minder intense zomer in vergelijking met 2022 en de implementatie van verschillende maatregelen om betrouwbaarheidsproblemen te verminderen.
- **E2.5:** de daling wordt veroorzaakt door een aanzienlijke verlaging van de emissiefactor van het Belgische elektriciteitsnet in 2023 ten opzichte van 2022.
- **E2.6:** er wordt een algemene vermindering van afval waargenomen, met de grootste bijdrage van de vermindering van afval in verband met graafwerken (grond en puin). Dit is het gevolg van een verminderd aantal interventies op het kopernetwerk en een toename in de uitbesteding van deze werken via strategische partnerschappen.
- **E2.7:** de stijging wordt veroorzaakt door een verandering in de berekeningsmethode voor sommige filialen.
- **E2.8:** de stijging wordt veroorzaakt door een hoger aantal downstreamleveringen.

Overzicht van onze scope 1-, 2- en 3-standaarden

Scope (GHG-protocol) + activiteit	Mogelijke impact vanuit Proximus	Scope/% vs. groepstotaal	GWP	Bron emissiefactoren	Externe 'assurance level'
Scope 1 - Directe emissies					
Brandstof wagenpark	Hoog	Proximus Groep/100%	AR5 IPCC	Base Carbone + Bilan Carbone	Gelimiteerd
Verwarming van gebouwen/ installaties	Hoog	Proximus Groep/100%	AR5 IPCC	Gas: GHG-protocol stookolie: Base Carbone + Bilan Carbone	Gelimiteerd
Koeling van gebouwen/ installaties - koelmiddelen	Hoog	Proximus Groep/100%	AR5 IPCC	Bilan Carbone	Gelimiteerd
Scope 2 - Indirecte emissies					
Emissies die vrijkomen bij het opwekken van elektriciteit aangekocht door het bedrijf. Dit omvat ook het opladen van EV.	Hoog	Proximus Groep/100%	AR5 IPCC	IEA (CO2-uitstoot uit elektriciteit - highlights) - 2022	Gelimiteerd
Scope 3 - Cat. 1					
Grondstofwinning, transport en productie van aangekochte goederen en diensten	Gemiddeld	Proximus Groep/100%	AR5 IPCC	Levenscyclusanalyses (LCA) opgemaakt door leveranciers (op productniveau), Bilan Carbone + Ademe, IEA, Carnegie Mellon EIO-LCA, CO2 emissies op leveranciersniveau	Gelimiteerd
Scope 3 - Cat. 2					
Kapitaalgoederen	Gemiddeld	Proximus Groep/100%	AR5 IPCC	Opgenomen in scope 3 - cat. 1	Gelimiteerd
Scope 3 - Cat. 3					
Extractie, productie en transport van directe brandstoffen en elektriciteit aangekocht door de Proximus Groep die niet in scope 1 en 2 werden gerapporteerd. Netwerkverliezen e.a. worden meegerekend onder transport.	Hoog	Proximus Groep/100%	AR5 IPCC	Bilan Carbone, IEA	Gelimiteerd
Scope 3 - Cat. 4					
Transport van onderaannemers voor netwerooperaties, opslag in onderaanneming	Laag	Proximus Groep/100%	AR5 IPCC	Bilan Carbone EEIO-model (overige onderaannemers vallen onder cat.1)	Gelimiteerd
Scope 3 - Cat. 5					
Verwerking van afvalstromen	Gemiddeld	Proximus Groep/100%	AR5 IPCC	Bilan Carbone, Defra	Gelimiteerd
Scope 3 - Cat. 6					
Internationale reizen per vliegtuig of trein	Laag	Proximus in België/100%	AR5 IPCC	Officiële cijfers van reisbureau - Defra	Gelimiteerd

Scope 3 - Cat. 7

Woon-werkverkeer van medewerkers. Bedrijfswagens worden meegeteld in scope 1. Thuiswerk werd verwijderd in lijn met de SBTi Net Zero-richtlijnen.	Hoog	Proximus Groep/100%	AR5 IPCC	Bilan Carbone	Gelimiteerd
---	------	---------------------	----------	---------------	-------------

Scope 3 - Cat. 9

Uitgaand transport van het magazijn naar klanten en winkels	Laag	Proximus in België/100%		Emissiefactoren van de leveranciers of opgenomen in scope 3 - cat.1	Gelimiteerd
---	------	-------------------------	--	---	-------------

Scope 3 - Cat. 11

Energieverbruik van Proximus-toestellen bij klanten (verkochte mobiele telefoons)	Hoog	Proximus Groep/100%	AR5 IPCC	Bilan Carbone, IEA	Gelimiteerd
---	------	---------------------	----------	--------------------	-------------

Scope 3 - Cat. 12

Verwerking van mobiele telefoons (einde levensduur)	Laag	Proximus Groep/100%	AR5 IPCC	Bilan Carbone	Gelimiteerd
---	------	---------------------	----------	---------------	-------------

Scope 3 - Cat. 13

Energieverbruik van Proximus-toestellen bij klanten (geleasede modems, tv-decoders, ONT's en Wi-Fi Boosters)	Gemiddeld	Proximus in België/98%	AR5 IPCC	Bilan Carbone, IEA	Gelimiteerd
--	-----------	------------------------	----------	--------------------	-------------

Scope 3 - Cat. 15

Activiteiten van joint ventures Mwingz, Fiberklaar en Unifiber	N.V.T.	Proximus in België/100%	AR5 IPCC	N.V.T.	Gelimiteerd
--	--------	-------------------------	----------	--------	-------------

Scope 3 - Cat. 8, 10, 14

N.v.t.	N.V.T.	N.V.T.	AR5 IPCC	N.V.T.	N.V.T.
--------	--------	--------	----------	--------	--------

E3: Vermijden van koolstofuitstoot met behulp van onze producten en diensten

E3	Vermindering van de koolstofuitstoot	Eenheid	2019	2020	2021	2022	2023	✓*
	Totaal	Kton CO₂e	/	465,19	501,9	741,4	769,6	
	Homeworking dankzij breedband	Kton CO ₂ e	/	372,5	382,2	612,2	629,0	
	Dematerialisatie en leasing van toestellen	Kton CO ₂ e	/	41,2	63,2	66,5	69,1	
E3.1	Onlineconferenties en -samenwerking	Kton CO ₂ e	/	32,9	36,6	34,4	39,7	
	Cloud en IP-communicatie	Kton CO ₂ e	/	1,3	1,5	1,6	1,8	
	Proximus en publieke cloud	Kton CO ₂ e	/	3,9	4,0	1,6	1,8	
E3.2	Voertuigen- en verkeersbeheer	Kton CO ₂ e	/	7,4	8,7	9,1	7,5	
E3.3	Slimme gebouwen en meters	Kton CO ₂ e	/	5,9	5,7	16,1	20,7	

* In de scope voor de beperkte assurance-opdracht 2023

Definities

- **Vermijden van koolstofuitstoot:** we kozen ervoor om onze vermeden uitstoot te berekenen op basis van de directe marges op onze producten en oplossingen. De volgende elementen werden in de berekening opgenomen:
 - het volume van verkochte producten en oplossingen;
 - de bijdrage van onze oplossing of ons product aan het vermijden van koolstofuitstoot;
 - de directe marge op onze producten of oplossingen (gebruikt om de bijdrage van Proximus aan de vermindering te ramen).
- **Dematerialisatie:** het gebruik van fysiek materiaal terugdringen door bijvoorbeeld een digitaal alternatief aan te bieden.
- **IP:** het internetprotocol is een familie van computernetwerkcommunicatieprotocollen die zijn ontworpen voor gebruik op internet.
- **Slimme gebouwen en meters:** de IoT-oplossing (Internet of Things) omvat slimme gebouwen met het oog op een efficiënter verbruik van energie en ruimte. IoT-oplossingen zullen ook helpen om te monitoren hoe ruimtes worden gebruikt en om waar mogelijk hun functie aan te passen.

Toelichtingen

- **E3.1:** de toename van Online Conferencing wordt veroorzaakt door een hoger aantal teleconferencing systemen geleverd aan onze klanten in 2023 vs. 2022.
- **E3.2:** de daling van Voertuigen- en verkeersbeheer is te wijten aan een verandering in de berekeningsmethode (kortere jaarlijkse afstand in aanmerking genomen voor vrachtwagens).
- **E3.3:** stijging van de emissiereductie in verband met de Smart building & metering-oplossing is voornamelijk het gevolg van de grootschalige implementatie van slimme elektriciteits- en gasmeters in België.

E4: Circulariteit

E4	Circulariteit	Eenheid	2019	2020	2021	2022	2023	✓*
E4.1	Totaal afval - België	Kton	13,60	10,78	8,70	6,97	5,39	✓
	% gevaarlijk afval - België	%	8,7%	5,4%	3,5%	2,7%	4,1%	✓
E4.2	% hergebruikt/gerecycleerd afval - België	%	87%	88%	89%	87%	84%	✓
E4.1	Niet-gevaarlijk afval - gerecycleerd of hergebruikt - België	Kton	10,60	8,82	7,45	5,86	4,30	✓
E4.3	Gerecycleerde koperkabels - België	Kton	/	/	0,86	0,63	0,59	✓
	Niet-gevaarlijk afval - met energierugwinning - België	Kton	1,80	1,32	0,95	0,92	0,86	✓
E4.2	Gevaarlijk afval - gerecycleerd of hergebruikt - België	Kton	1,20	0,57	0,30	0,19	0,22	✓
E4.4	Papierverbruik - België	Kton	0,65	0,59	0,38	0,29	0,34	
E4.5	Waterverbruik - België	'000L	109.392	87.551	77.823	62.919	78.812	
	Totaal ingezamelde mobiele telefoons en opgeknapte vaste apparaten - België en Proximus Luxembourg	Aantal	/	/	907.194	776.914	927.434	✓
E4.6	Totaal aantal ingezamelde mobiele telefoons - België en Proximus Luxembourg	Aantal	31.475	72.764	80.406	121.042	128.002	✓
	Mobiele telefoons voor hergebruik en recyclage ingezameld bij Proximus NV en Proximus Luxembourg	Aantal	19.255	64.941	70.830	103.435	109.279	✓
	Mobiele telefoons voor hergebruik en recyclage ingezameld in scholen met GoodPlanet - België	Aantal	12.220	7.823	9.576	17.607	18.723	✓
	Aantal opgeknapte computers aangeboden aan scholen als beloning voor recyclage van mobiele telefoons - België	Aantal	189	239	432	349	351	
E4.7	Totaal opgeknapte vaste apparaten - België	Aantal	336.000	409.476	826.788	655.872	799.432	✓
	Aantal opgeknapte Internet Boxen - België	Aantal	140.000	164.340	178.520	143.970	177.759	✓
	Aantal opgeknapte Internet Boxen/aantal nieuwe geïnstalleerde Internet Boxen - België	%	26%	32%	28%	25%	31%	
	Aantal opgeknapte TV Boxen - België	Aantal	196.000	245.136	314.407	244.990	211.987	✓
	Aantal opgeknapte TV Boxen/aantal nieuwe geïnstalleerde TV Boxen - België	%	39%	41%	51%	38%	53%	
	Aantal opgeknapte afstandsbedieningen - België	Aantal	/	/	8.348	31.789	17.120	✓
	Aantal opgeknapte PSU's - België	Aantal	/	/	231.357	173.385	329.139	✓
	Aantal opgeknapte Wi-Fi Boosters - België	Aantal	/	/	78.400	46.460	39.775	✓
	Aantal opgeknapte PABX'en - België	Aantal	/	/	9.250	5.929	3.966	✓
	Aantal opgeknapte netwerkapparatuurelementen - België	Aantal	/	/	6.506	6.363	8.501	✓
	Aantal opgeknapte ONT's - België	Aantal	/	/	/	2.986	11.185	✓

* In de scope voor de beperkte assurance-opdracht 2023

Definities

- **Afvalberekening:** maandelijkse facturen en attesten van afvalverwerkers worden samengevoegd tot één jaarrapport, dat wordt bijgewerkt met extra informatie van de afvalverwerkers: de gewichten van de abonnementen en de individueel gemeten gewichten van de afvalophalingen. Onderscheid tussen gevaarlijk en niet-gevaarlijk afval. Verwerkingsmanieren zoals composteren, recycleren, herwerken, hergebruiken of restafval met energierecuperatie.
- **Gerecycleerde koperkabels:** de meeste koperkabels zijn afkomstig van onze netwerkactiviteiten. Ze worden gecombineerd met andere kabels die bij onze activiteiten worden gerecupereerd.
- **Waterverbruik:** het waterverbruik wordt gemeten op basis van periodieke facturen.
- **PSU's:** Power supply units zijn de stroomkabels van de toestellen die we opknappen.
- **PABX:** Private Automatic Branch Exchange, een privételefooncentrale. Dit is een telefooncentrale die privé door een bedrijf wordt gebruikt.
- **ONT:** de Optical Network Terminal is een toestel dat het optische signaal dat via fiber toekomt, omzet in afzonderlijke signalen voor televisie, spraak en gegevens.

Toelichtingen

- **E4.1:** er wordt een algemene vermindering van afval waargenomen, waarbij de grootste bijdrage komt van de vermindering van afval in verband met graafwerken (grond en puin). Dit is het gevolg van een verminderd aantal interventies op het kopernetwerk en een toename van de uitbesteding van deze werken via strategische partnerschappen.
- **E4.2:** 97% van het gevaarlijk afval heeft betrekking op batterijen. In 2023 was er een vermindering van de hoeveelheden algemeen afval, terwijl de hoeveelheden gevaarlijk afval licht stegen, wat resulteerde in een hoger % gevaarlijk afval.
- **E4.3:** het aantal koperkabels bestaat uit 508 ton ingezameld door onze netwerkdienst en 82 ton uit andere bronnen.
- **E4.4:** de toename in papierverbruik wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere bezettingsgraad in de kantoren.
- **E4.5:** de toename in waterverbruik wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere bezettingsgraad in de kantoren.
- **E4.6:** de verzamelde mobiele telefoons bestaan uit 125.724 toestellen van Proximus SA & 2.278 toestellen van Proximus Luxembourg.
- **E4.7:** sinds dit jaar bestaat deze KPI alleen uit vaste apparaten: vanaf dit jaar nemen we geen opgeknapte mobiele telefoons meer mee in deze berekening. We hebben de cijfers van de voorgaande jaren overeenkomstig gecorrigeerd. Dit jaar lag de focus op het opknappen van internetboxen en PSU's, wat resulteerde in veel hogere volumes. Dat betekent dat er wat minder aandacht werd besteed aan andere categorieën, wat de lagere volumes verklaart. Netwerkmateriaal zal van jaar tot jaar variëren, omdat de instroom moeilijk te voorspellen is. ONT's werden opgestart in oktober 2022, dus dit eerste volledige jaar geeft een hoger resultaat in vergelijking met vorig jaar.

E5: Toeleveringsketen

E5	Toeleveringsketen	Eenheid	2019	2020	2021	2022	2023	✓*
E5.1	% van de totale uitgaven gedekt door duurzaamheidsscorecards van EcoVadis voor leveranciers - Proximus NV	%	32%	55%	56%	68%	47%	✓
E5.2	Totaal aantal audits op locatie tot op heden uitgevoerd in samenwerking met JAC	Aantal	661	741	812	910	1060	
	Aantal onsite-audits uitgevoerd in samenwerking met JAC	Aantal	84	80	71	98	150	✓
	% van de totale uitgaven bij Proximus-leveranciers onderworpen aan audits op locatie in samenwerking met JAC - Proximus SA	%	/	/	/	/	19%	✓
	% van de CO ₂ e uitstoot vertegenwoordigd door leveranciers met wetenschappelijk onderbouwde emissiereductiedoelstellingen in lijn met 1,5°C klimaatscenario's - Proximus SA	%	/	/	16%	18%	29%	
E5.3	% van de totale uitgaven bij aangesproken leveranciers met een voltooide Climate Maturity Assessment - Proximus SA	%	/	/	/	/	76%	
E5.3	% van de totale uitgaven bij aangesproken leveranciers met klimaatclausules in het contract - Proximus SA	%	/	/	/	/	13%	
	% aankopers dat een opleiding heeft gevolgd over duurzame inkooppraktijken - Proximus SA	%	/	/	100%	100%	100%	

* In de scope voor de beperkte assurance-opdracht 2023

Definities

- **JAC:** Joint Alliance for CSR (JAC), een vzw van 27 telecomoperatoren wereldwijd met als doel de implementatie van MVO (maatschappelijk verantwoord ondernemen) in de productiecentra in de toeleveringsketen van ICT-leveranciers te controleren, te beoordelen en te ontwikkelen.
- **EcoVadis:** EcoVadis is een gereputeerd commercieel platform voor organisaties om zelf ESG-evaluaties (Environmental Social Government) uit te voeren en bekend te maken. We nemen leveranciers in aanmerking die op het platform van EcoVadis een geldige scorecard van niet meer dan drie jaar oud hebben en deze scorecard openbaar bekendmaken.
- **De op de wetenschap afgestemde emissiereductie-doelstellingen met het oog op 1,5°C** zijn ofwel door het Science Based Targets initiative gevalideerde doelstellingen die in overeenstemming zijn met de klimaatwetenschappelijke doelstelling van 1,5°C ofwel openbaar gemaakte doelstellingen die in overeenstemming zijn met de technische criteria van het SBTi zonder door het SBTi zelf te zijn gevalideerd.
- **Maturiteitsbeoordeling van de klimaatstrategie:** de maturiteitsbeoordeling is een beoordelingsmethode uitgewerkt door Proximus NV die een leverancier een score toekent voor zijn prestaties op het vlak van koolstofboekhouding, koolstofreductiedoelstellingen en zijn roadmap voor hernieuwbare energie. Deze beoordeling resulteert in een maturiteitsniveau dat door Proximus wordt gebruikt om met een leverancier samen te werken op basis van zijn huidige prestaties.
- **Klimaatclausules:** klimaatclausules zijn clausules op maat uitgewerkt door Proximus NV die een formeel engagement vereisen door actie te ondernemen via het opstellen van een koolstofboekhouding, koolstofreductiedoelstellingen en een roadmap voor hernieuwbare energie binnen een bepaalde tijdsperiode.

Toelichtingen

- **E5.1:** de grote daling ten opzichte van vorig jaar in het percentage uitgaven bij leveranciers met een geldige EcoVadis-scorekaart is te wijten aan een verandering in de definitie van de maatstaf. Proximus is strenger geworden en aanvaardt enkel de EcoVadis-scorecards als geldig wanneer de laatst beschikbare scorecard niet ouder is dan 3 jaar en een minimumscore van 45 op 100 haalt. Dit resulteerde in een lager aantal geldige scorekaarten. Een retroactieve herziening van de cijfers van voorgaande jaren was niet mogelijk.
- **E5.2:** de grote toename van het aantal on-site audits ten opzichte van vorig jaar is het gevolg van een toename van het aantal uitgevoerde audits na de crisis. Het grote aantal audits in vergelijking met de periode vóór Covid komt door een toename van het aantal leden in de Joint Alliance for CSR (JAC).
- **E5.3:** met de operationele lancering van ons Supplier Engagement Program hebben we voor het eerst een door Proximus gelanceerde Climate Maturity Assessment verstuurd en opgevolgd. Op basis van het maturiteitsniveau dat uit die beoordeling naar voren kwam, zijn we begonnen met de aanpassing van klimaatclausules in contracten met leveranciers met een lagere maturiteit.

E6: Milieubeheersysteem

Het milieubeheersysteem van Proximus bestaat uit verschillende componenten. Er zijn verschillende betrokken partijen en het systeem behelst diverse tools en middelen.

Stakeholders

- Het departement Sustainability, met een sterke focus op de milieuproblematiek, circulariteit en klimaatverandering
- Het departement Corporate Prevention & Protection, met inbegrip van het departement Milieu
- Het departement Interne Audit, dat rapporteert aan de Raad van Bestuur en audits betreffende alle milieuaspecten uitvoert op verzoek van de departementen Milieu en Sustainability, de Raad van Bestuur of de Proximus Leadership Squad
- Door de overheid geaccrediteerde onafhankelijke externe organisaties die ons afvalbeleid en onze afvalprocedures auditen (verpakking, AEEA, batterijen)

Middelen en activiteiten

- Procedures, richtlijnen, plannen en campagnes betreffende milieukwesties (bv. enquêtes en infosessies voor het personeel om ons beleid inzake mobiliteit te verbeteren)
- Nieuw verpakkingsafvalpreventieplan 2022-2025, goedgekeurd door de Interregionale Verpakkingscommissie, en sensibiliseringscampagnes rond het recyclen van afval

- Antipollutieplan in geval van zware luchtvervuiling in het Brusselse Gewest
- Geactualiseerd milieubeleid
- Terreinbezoeken betreffende milieukwesties zoals gevaarlijke producten, afval, controle van vergunningen
- Communicatiekanalen: intranetnieuws, toolboxes, interne rapportering aan de Proximus Leadership Squad
- Geïntegreerd managementsysteem, ISO9001-certificaat en ISO14001-certificaat voor ons datacenter in Machelen en de activiteiten van Telindus Nederland
- Milieu- en duurzaamheidsclausules in aankoopprocedures
- Gewestelijke vergunningen voor een 5G-uitrol in Vlaanderen, Brussel en Wallonië
- Geluidsstudies en controlemetingen om de geluidsnormen te respecteren en burenhinder te beperken
- Bodemonderzoek bij risico-installaties
- E-learningmodule rond de gezondheidsimpact van mobiele en draadloze telefonie voor het personeel
- Samenstelling van en bekendmaking aan betrokken werknemers van een toolbox over PFAS-aangelegenheden en goede afvalsortering in verschillende afvalstromen (pmd, AEEA, restafval ...).

EU taxonomie

Inleiding tot de EU taxonomie

De EU taxonomie is een classificatiesysteem dat economische activiteiten oplijst die als ecologisch duurzaam kunnen worden aangemerkt en dat de basis vormt van het actieplan 'Duurzame groei financieren' ter ondersteuning van de Europese Green Deal. Door een gemeenschappelijke taal voor duurzame activiteiten te bieden, wil de EU taxonomie kapitaalstromen heroriënteren in de richting van de overgang naar een koolstofarme, veerkrachtige en duurzame samenleving.

De ICT-sector, die wordt gedefinieerd als de bedrijfstakken die 'als doel hebben de elektronische verwerking en communicatie van informatie mogelijk te maken of uit te voeren', valt gedeeltelijk onder de taxonomieverordening door de relatieve omvang van de ICT-sector binnen de economie en meer bepaald de rol die datacenters spelen door hun aanzienlijke energieverbruik.

Proximus is een cruciale speler in de mitigatie van de klimaatverandering en loopt voorop wat duurzame investeringen betreft, meer bepaald via zijn fiber- en 5G-netwerken. Door het beperkte toepassingsgebied van de huidige taxonomie, waarvan de kernactiviteiten van de telecomsector uitgesloten zijn, kunnen we onze meest duurzame activiteiten echter niet belichten (meer informatie in: ['Werken aan een inclusieve samenleving en de bescherming van het milieu'](#)).

Resultaat van de voor de taxonomie in aanmerking komende economische activiteiten en van de op de taxonomie afgestemde economische activiteiten

In het algemeen heeft Proximus, net als zijn sectorgenoten, slechts in beperkte mate activiteiten die in aanmerking komen, omdat de taxonomie de telecomnetwerken op cruciale wijze uitsluit van de beoogde activiteiten. Van deze in aanmerking komende activiteiten zijn de meeste niet afgestemd op de taxonomie omdat Proximus niet voldoet aan een aantal van de in dit stadium vastgestelde technische screeningcriteria.

KPI's van de EU taxonomie	Totaal 2023 (€ M)*	In aanmerking komend (%)**	Afgestemd (%)***
Omzet	€ 6.042	0%	0%
CapEx	€ 1.325	0%	0%
OpEx	€ 2.091	0%	0%

* Meer informatie in: ['Geconsolideerde jaarrekening'](#), p. 165.

** Rekening houdend met de zes milieudoelstellingen.

*** Rekening houdend met de mitigatie van de klimaatverandering en de aanpassing aan de klimaatverandering.

Gezien het gebrek aan omzet, capex en opex die gelinkt zijn aan in aanmerking komende activiteiten binnen de totale activiteiten van Proximus, blijkt uit het resultaat van onze afstemming op de EU taxonomie dat de in aanmerking komende en afgestemde activiteiten **voor Proximus in 2023 niet materieel zijn**. Proximus is niettemin vastbesloten om zijn duurzaamheidsambities te blijven nastreven via talrijke initiatieven, zoals de uitrol van energie-efficiënte en toekomstzekere telecomnetwerken, die op hun beurt onze klanten in staat zullen stellen om voor hun eigen activiteiten meer energie-efficiëntiewinsten te realiseren.

Gedetailleerde beoordeling van relevante activiteiten

Aan de hand van zijn jaarverslag 2022 heeft Proximus een geactualiseerde beoordeling van het boekjaar 2022 uitgevoerd, rekening houdend met de zes milieudoelstellingen van de taxonomie voor het boekjaar 2023.

Daarbij werden zeven economische activiteiten in de zin van de EU taxonomie aangemerkt als potentieel in aanmerking komend. De activiteiten zijn in kaart gebracht op basis van de gedetailleerde beschrijvingen in de verordening:

Van de eerder genoemde activiteiten werden **laadstations voor elektrische voertuigen** en de **IoT-diensten** op het gebied van slimme gebouwen en meters beoordeeld als in aanmerking komend.

Taxonomie-activiteit	Activiteit van Proximus	Mitigatie van de klimaatverandering	Aanpassing aan de klimaatverandering	Water en mariene hulpbronnen	Circulaire economie	Preventie van vervuiling	Bio-diversiteit
6.15. Infrastructuur voor koolstofarm wegvervoer en openbaar vervoer	Laadstations voor elektrische voertuigen	✓	✓				
8.1. Gegevensverwerking, hosting en bijbehorende activiteiten	Datacenters	✓	✓				
8.2. Gegevensgestuurde oplossingen voor broeikasgasemissiereducties	IoT-activiteiten	✓					
8.2. Computerprogrammering, consultancy en aanverwante activiteiten	ICT-consultancy		✓				
8.3. Uitzending van radio- en televisieprogramma's	Proximus Media House		✓				
1.2. Vervaardiging van elektrische en elektronische apparatuur	Internet Box, TV Box, enz.				✓		
5.1. Reparatie, renovatie en herproductie	Opgeknapte toestellen				✓		

Gedetailleerde hypothesen voor in aanmerking komende activiteiten die werden weerhouden:

- Activiteit 6.15 is gericht op infrastructuur die emissievrij wegvervoer mogelijk maakt, wat volledig aansluit bij de activiteiten van Proximus op het gebied van laadstations voor elektrische voertuigen. Hoewel de ontwikkeling van **laadstations voor elektronische voertuigen** zich momenteel in de pilootfase bevindt, maakt deze activiteit deel uit van de strategische ambitie van Proximus en zal ze naar verwachting in de komende jaren nog groeien.
- Activiteit 8.2 focust op oplossingen die voornamelijk gericht zijn op het verstrekken van gegevens en analyses om broeikasgasemissiereducties mogelijk te maken, zoals bij de activiteiten van Proximus op het gebied van **slimme gebouwen en meters**. Net als de laadstations voor elektrische voertuigen zijn deze activiteiten nog relatief beperkt, maar ze maken ook deel uit van de strategische ambitie van Proximus en zullen naar verwachting de komende jaren aan belang winnen.

Deze in aanmerking komende activiteiten vertegenwoordigen zeer kleine bedragen aan omzet, capex en opex, wat resulteert in 0% in aanmerking komende activiteiten na afronding.

We kunnen niet verwijzen naar de jaarrekening voor de in aanmerking komende activiteiten, omdat we dat niveau van detail niet hebben in de jaarrekening.

Datacenteractiviteiten, ICT-consultancydiensten, Proximus Media House, vervaardiging van elektrische en elektronische apparatuur en reparatie, renovatie en aanverwante activiteiten werden niet beoordeeld als in aanmerking komend voor Proximus, gelet op de volgende interpretaties van de EU taxonomieverordening:

- In aanmerking komende activiteiten zijn enkel die activiteiten waarvoor Proximus rechtstreeks verantwoordelijk is: veel van de hierboven vermelde activiteiten worden uitbesteed via strategische partnerships.
- In aanmerking komende activiteiten moeten rechtstreeks gericht zijn op de aanpassing van de samenleving aan de klimaatverandering (voor activiteiten die onder de milieudoelstelling 'Aanpassing aan de klimaatverandering' vallen) of op de vermindering van lekken (voor activiteiten die onder de milieudoelstelling 'Duurzaam gebruik van water en mariene hulpbronnen' vallen) of op de transitie naar een circulaire economie (voor activiteiten die onder de milieudoelstelling 'Circulaire economie' vallen). Voor deze specifieke activiteiten wordt onze impact eerder beoordeeld als cruciaal maar indirect, gezien onze rol als belangrijke facilitator voor de communicatie over specifieke oplossingen.

De kernactiviteit van Proximus, de uitbouw en het beheer van telecomnetwerken, valt buiten het toepassingsgebied van de huidige taxonomieverordening.¹

1 Paragraaf 159 van de "Mededeling van de Commissie over de uitlegging en uitvoering van een aantal wettelijke bepalingen uit de op de EU-taxonomieverordening gebaseerde gedelegeerde verordening klimaat tot vaststelling van technische screeningcriteria voor economische activiteiten die substantieel bijdragen tot de mitigatie van of adaptatie aan klimaatverandering en die geen ernstige afbreuk doen aan andere milieudoelstellingen." <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:52023XC00267>

De in aanmerking komende activiteiten werden vervolgens getoetst aan de technische screeningcriteria (substantiële bijdrage, geen ernstige afbreuk doen aan de andere doelstellingen ('do no significant harm'-principe of DNSH) en minimumgaranties) en worden beschouwd als niet afgestemd:

- De laadstations voor elektrische voertuigen bevinden zich nog in de proeffase, waardoor de activiteit nog niet volledig kan worden beoordeeld.
- Wat de IoT-activiteiten betreft, is momenteel formeel nog geen volledige levenscyclusanalyse van de broeikasgasemissies afgerond.
- Ten slotte is Proximus als Groep gedeeltelijk afgestemd op de minimumgaranties, aangezien aan de criteria inzake mensenrechten en corruptie, omkoping en afpersing is voldaan, maar er moeten nog enkele inspanningen inzake publicatie worden geleverd opdat Proximus volledig zou zijn afgestemd op de andere voorwaarden van de minimumgaranties.

Vooruitzichten

Duurzame verandering is een van de belangrijkste pijlers van Proximus. We ondernemen krachtige acties om de overgang naar een duurzame samenleving te ondersteunen. Proximus zal zijn verwezenlijkingen en engagement op het gebied van duurzaamheid in ruimere zin kunnen aantonen in het kader van de komende richtlijn inzake duurzaamheidsrapportage door ondernemingen (CSRD - Corporate Sustainability Reporting Directive). Die zal grote bedrijven verplichten om vanaf boekjaar 2024 te rapporteren over hun ecologische en sociale impact.

Ongeacht het feit dat de economische activiteiten van Proximus volgens de EU taxonomieverordening slechts in beperkte mate in aanmerking komen en ondanks het ontbreken van zijn kernactiviteiten in dat kader, zijn we ervan overtuigd dat de telecomsector en zijn netwerkinfrastructuur van cruciaal belang zijn voor de ontwikkeling van oplossingen voor klimaatmitigatie, zowel voor onze klanten als voor de samenleving.

Activiteiten in verband met kernenergie

De onderneming verricht, financiert of heeft blootstellingen aan onderzoek, ontwikkeling, demonstratie en uitrol van innovatieve installaties voor elektriciteitsopwekking die energie produceren uit nucleaire processen met een minimum aan afval van de splijtstofcyclus.	NEE
De onderneming verricht, financiert of heeft blootstellingen aan de bouw en veilige exploitatie van nieuwe nucleaire installaties voor de productie van elektriciteit of proceswarmte, voor onder meer stadsverwarming of industriële processen zoals de productie van waterstof, alsook verbetering van de veiligheid daarvan, met gebruikmaking van de beste beschikbare technologieën.	NEE
De onderneming verricht, financiert of heeft blootstellingen aan de veilige exploitatie van bestaande nucleaire installaties die elektriciteit of proceswarmte produceren, voor onder meer stadsverwarming of industriële processen zoals de productie van waterstof uit kernenergie, alsook verbetering van de veiligheid daarvan.	NEE

Activiteiten in verband met fossiel gas

De onderneming verricht, financiert of heeft blootstellingen aan de bouw of exploitatie van installaties voor elektriciteitsopwekking die elektriciteit produceren uit fossiele gasvormige brandstoffen.	NEE
De onderneming verricht, financiert of heeft blootstellingen aan de bouw, renovatie en exploitatie van installaties voor warmte-/koudekrachtkoppeling met behulp van fossiele gasvormige brandstoffen.	NEE
De onderneming verricht, financiert of heeft blootstellingen aan de bouw, renovatie en exploitatie van installaties voor warmteopwekking die warmte/koude produceren met behulp van fossiele gasvormige brandstoffen.	NEE

Aandeel omzet uit producten of diensten die verband houden met op taxonomie afgestemde economische activiteiten - rapportage over jaar 2023

Boekjaar 2023	Jaar		Criteria inzake substantiële bijdrage						GEAD-criteria ("geen ernstige afbreuk doen aan") (h)								Aandeel van op taxonomie afgestemde (A.1.) of ervoor in aanmerking komende (A.2.) omzet, jaar N-1 (18)	Aandeel van op taxonomie afgestemde (A.1.) of ervoor in aanmerking komende (A.2.) omzet, jaar N (19)	Categorie faciliterende activiteit (19)	Categorie transitieondersteunende activiteit (20)
	Code (a) (2)	Omzet (3)	Aandeel omzet, jaar N (4)	Klimaatmitigatie (5)	Klimaatadaptatie (6)	Water (7)	Verontreiniging (8)	Circulaire economie (9)	Biodiversiteit (10)	Klimaatmitigatie (11)	Klimaatadaptatie (12)	Water (13)	Verontreiniging (14)	Circulaire economie (15)	Biodiversiteit (16)	Minimumgaranties (17)				
Tekst		Valuta	%	J; N; niak (b) (c)	J; N; niak (b) (c)	J; N; niak (b) (c)	J; N; niak (b) (c)	J; N; niak (b) (c)	J; N; niak (b) (c)	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	%	F	T	

A. VOOR DE TAXONOMIE IN AANMERKING KOMENDE ACTIVITEITEN

A.1. Ecologisch duurzame activiteiten (op taxonomie afgestemd)

Omzet ecologisch duurzame activiteiten (op taxonomie afgestemd) (A.1)	€ 0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	N	N	N	N	N	N	N	0%		
Waarvan faciliterend	€ 0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	N	N	N	N	N	N	N	0%	F	
Waarvan transitieondersteunend	€ 0	0%	0%							N	N	N	N	N	N	N	0%		T

A.2 Voor de taxonomie in aanmerking komende, maar ecologisch niet duurzame activiteiten (niet op taxonomie afgestemde activiteiten) (g)

				iak; niak (f)	iak; niak (f)	iak; niak (f)	iak; niak (f)	iak; niak (f)	iak; niak (f)										
6.15 Infrastructuur voor koolstofarm wegvervoer en openbaar vervoer	CCM 6.15	€ 0	0%	iak	iak				iak									0%	
8.2 Gegevensgestuurde oplossingen voor broeikasgasemissiereducties	CCM 8.2	€ 0	0%	iak	iak				iak									0%	
Omzet van voor de taxonomie in aanmerking komende, maar ecologisch niet duurzame activiteiten (niet op taxonomie afgestemde activiteiten) (A.2)		€ 0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%									0%	
A. Omzet van voor de taxonomie in aanmerking komende activiteiten (A.1+A.2)		€ 0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%										

B. NIET VOOR DE TAXONOMIE IN AANMERKING KOMENDE ACTIVITEITEN

Omzet niet voor de taxonomie in aanmerking komende activiteiten	€ 6.042 M	100%																	
TOTAAL*		100%																	

* Hoewel we naar de jaarrekening verwijzen voor de totaalbedragen (zie 'Geconsolideerde jaarrekening', p. 165), kunnen we niet naar de jaarrekening verwijzen voor de in aanmerking komende activiteiten, omdat we dat niveau van detail niet hebben in de jaarrekening.

Aandeel CapEx uit producten of diensten die verband houden met op taxonomie afgestemde economische activiteiten - rapportage over jaar 2023

Boekjaar 2023	Jaar		Criteria inzake substantiële bijdrage							GEAD-criteria ("geen ernstige afbreuk doen aan") (h)							Aandeel van op taxonomie afgestemde (A.1.) of ervoor in aanmerking komende (A.2.) CapEx, jaar N-1 (18)	Aandeel van op taxonomie afgestemde (A.1.) of ervoor in aanmerking komende (A.2.) CapEx, jaar N (19)	Categorie faciliterende activiteit (19)	Categorie transitieondersteunende activiteit (20)
	Code (a) (2)	CapEx (3)	Aandeel CapEx, jaar N (4)	Klimaatmitigatie (5)	Klimaatadaptatie (6)	Water (7)	Verontreiniging (8)	Circulaire economie (9)	Biodiversiteit (10)	Klimaatmitigatie (11)	Klimaatadaptatie (12)	Water (13)	Verontreiniging (14)	Circulaire economie (15)	Biodiversiteit (16)	Minimumgaranties (17)				
Tekst		Valuta	%	J; N; niak (b) (c)	J; N; niak (b) (c)	J; N; niak (b) (c)	J; N; niak (b) (c)	J; N; niak (b) (c)	J; N; niak (b) (c)	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	%	F	T	

A. VOOR DE TAXONOMIE IN AANMERKING KOMENDE ACTIVITEITEN

A.1. Ecologisch duurzame activiteiten (op taxonomie afgestemd)

CapEx ecologisch duurzame activiteiten (op taxonomie afgestemd) (A.1)	€ 0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	N	N	N	N	N	N	N	0%		
Waarvan faciliterend	€ 0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	N	N	N	N	N	N	N	0%	F	
Waarvan transitieondersteunend	€ 0	0%	0%							N	N	N	N	N	N	N	0%		T

A.2 Voor de taxonomie in aanmerking komende, maar ecologisch niet duurzame activiteiten (niet op taxonomie afgestemde activiteiten) (g)

				iak; niak (f)	iak; niak (f)	iak; niak (f)	iak; niak (f)	iak; niak (f)	iak; niak (f)										
6.15 Infrastructuur voor koolstofarm wegvervoer en openbaar vervoer	CCM 6.15	€ 0	0%	iak	iak				iak									0%	
8.2 Gegevensgestuurde oplossingen voor broeikasgasemissiereducties	CCM 8.2	€ 0	0%	iak	iak				iak									0%	
Omzet van voor de taxonomie in aanmerking komende, maar ecologisch niet duurzame activiteiten (niet op taxonomie afgestemde activiteiten) (A.2)		€ 0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%									0%	
A. CapEx van voor de taxonomie in aanmerking komende activiteiten (A.1+A.2)		€ 0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%										

B. NIET VOOR DE TAXONOMIE IN AANMERKING KOMENDE ACTIVITEITEN

CapEx van niet voor de taxonomie in aanmerking komende activiteiten	€ 1.325 M	100%																	
TOTAAL*		100%																	

* Hoewel we naar de jaarrekening verwijzen voor de totaalbedragen (zie 'Geconsolideerde jaarrekening', p. 165), kunnen we niet naar de jaarrekening verwijzen voor de in aanmerking komende activiteiten, omdat we dat niveau van detail niet hebben in de jaarrekening.

Aandeel OpEx uit producten of diensten die verband houden met op taxonomie afgestemde economische activiteiten - rapportage over jaar 2023

Boekjaar 2023	Jaar		Criteria inzake substantiële bijdrage						GEAD-criteria ("geen ernstige afbreuk doen aan") (h)								Aandeel van op taxonomie afgestemde (A.1.) of ervoor in aanmerking komende (A.2.) OpEx, jaar N-1 (18)	Categorie faciliterende activiteit (19)	Categorie transitieondersteunende activiteit (20)
	Code (a) (2)	OpEx (3)	Aandeel OpEx, jaar N (4)	Klimaatmitigatie (5)	Klimaatadaptatie (6)	Water (7)	Verontreiniging (8)	Circulaire economie (9)	Biodiversiteit (10)	Klimaatmitigatie (11)	Klimaatadaptatie (12)	Water (13)	Verontreiniging (14)	Circulaire economie (15)	Biodiversiteit (16)	Minimumgaranties (17)			
Tekst	Valuta	%	J; N; niak (b) (c)	J; N; niak (b) (c)	J; N; niak (b) (c)	J; N; niak (b) (c)	J; N; niak (b) (c)	J; N; niak (b) (c)	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	%	F	T

A. VOOR DE TAXONOMIE IN AANMERKING KOMENDE ACTIVITEITEN

A.1. Ecologisch duurzame activiteiten (op taxonomie afgestemd)

OpEx ecologisch duurzame activiteiten (op taxonomie afgestemd) (A.1)	€ 0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	N	N	N	N	N	N	N	0%		
Waarvan faciliterend	€ 0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	N	N	N	N	N	N	N	0%	F	
Waarvan transitieondersteunend	€ 0	0%	0%							N	N	N	N	N	N	N	0%		T

A.2 Voor de taxonomie in aanmerking komende, maar ecologisch niet duurzame activiteiten (niet op taxonomie afgestemde activiteiten) (g)

				iak; niak (f)	iak; niak (f)	iak; niak (f)	iak; niak (f)	iak; niak (f)	iak; niak (f)										
6.15 Infrastructuur voor koolstofarm wegvervoer en openbaar vervoer	CCM 6.15	€ 0	0%	iak	iak				iak									0%	
8.2 Gegevensgestuurde oplossingen voor broeikasgasemissiereducties	CCM 8.2	€ 0	0%	iak	iak				iak									0%	
Omzet van voor de taxonomie in aanmerking komende, maar ecologisch niet duurzame activiteiten (niet op taxonomie afgestemde activiteiten) (A.2)		€ 0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%									0%	
A. OpEx van voor de taxonomie in aanmerking komende activiteiten (A.1+A.2)		€ 0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%										

B. NIET VOOR DE TAXONOMIE IN AANMERKING KOMENDE ACTIVITEITEN

OpEx van niet voor de taxonomie in aanmerking komende activiteiten	€ 2.091 M	100%																	
TOTAAL*		100%																	

* Hoewel we naar de jaarrekening verwijzen voor de totaalbedragen (zie 'Geconsolideerde jaarrekening', p. 165), kunnen we niet naar de jaarrekening verwijzen voor de in aanmerking komende activiteiten, omdat we dat niveau van detail niet hebben in de jaarrekening.

Tabel van de Task Force on Climate-Related Financial Disclosures (TCFD)

Omdat klimaatverandering van groot belang blijft, zijn we in 2023 doorgegaan met de implementatie van de aanbevelingen van de Task Force on Climate-Related Financial Disclosures (TCFD), een internationaal raamwerk om klimaatrisico's en -kansen financieel te beoordelen. Proximus is officieel voorstander [van de TCFD-aanbevelingen](#).

Governance

Toelichten hoe de onderneming omgaat met klimaatrisico's en -kansen.

Aanbevelingen	Referenties
a Beschrijven hoe de Raad toezicht houdt op de klimaatrisico's en -kansen.	<ul style="list-style-type: none">• Corporate governance verklaring, p. 97• Bestuur van duurzaamheid, p. 103• Risicobeheersverslag, p. 306• Risk Management & Compliance Committee, p. 319• CDP Climate Change antwoorden 2023: C1.1a, C1.1b, C1.2
b Beschrijven van de rol van het management bij het evalueren en beheren van de klimaatrisico's en -kansen.	<ul style="list-style-type: none">• Bestuur van duurzaamheid, p. 103• Bezoldigingsverslag: variabele verloning op korte en lange termijn, p. 127• Milieubeheersysteem, p. 69• CDP Climate Change antwoorden 2023: C1.2

Strategie

Toelichten wat de huidige en potentiële impact is van klimaatrisico's en -kansen op de activiteiten, strategie en financiële planning van de onderneming, indien dergelijke informatie relevant is.

Aanbevelingen	Referenties
a De klimaatrisico's en -kansen beschrijven die de onderneming heeft geïdentificeerd voor de korte, middellange en lange termijn.	<ul style="list-style-type: none">• Hoge ethische normen toepassen, p. 117• Milieurisico's en klimaatverandering, p. 313• Sourcing & bevoorradingsketen, p. 318• CDP Climate Change antwoorden 2023: C2.1a, C2.3, C2.3a, C2.4, C2.4a
b De impact beschrijven van de klimaatrisico's en -kansen op de activiteiten, strategie en financiële planning van de onderneming.	<ul style="list-style-type: none">• Bijdragen aan de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de VN, p. 12• Werken aan een inclusieve samenleving en de bescherming van het milieu, p. 46• Materialiteit en dialoog met de stakeholders, p. 15• EU taxonomie, p. 70• CDP Climate Change antwoorden 2023: C3.1, C3.3, C3.4
c Beschrijven in hoeverre de strategie van de onderneming veerkrachtig is, rekening houdend met verschillende klimaatscenario's.	<ul style="list-style-type: none">• Milieurisico's en klimaatverandering, p. 313• Operationele risico's, p. 317• CDP Climate Change antwoorden 2023: : C2.3a, C2.4a, C3.1, C3.2, C3.2a, C3.2b

Risicobeheer

Toelichten hoe de onderneming klimaatrisico's identificeert, evalueert en beheert.

Aanbevelingen	Referenties
a De processen beschrijven die de onderneming gebruikt om klimaatrisico's te identificeren en te evalueren.	<ul style="list-style-type: none">Risicobeheersverslag, p. 306Milieurisico's en klimaatverandering, p. 313CDP Climate Change antwoorden 2023: C2.2, C2.2a, C3.1, C3.2
b De processen beschrijven die de onderneming gebruikt om de klimaatrisico's te beheren.	<ul style="list-style-type: none">Werken aan een inclusieve samenleving en de bescherming van het milieu, p. 46Risicobeheersverslag, p. 306CDP Climate Change antwoorden 2022: C2.2, C2.2a, C3.1, C3.2
c Beschrijven hoe de processen voor het identificeren, evalueren en beheren van de klimaatrisico's zijn geïntegreerd in het globale risicobeheer van de onderneming.	<ul style="list-style-type: none">Risicobeheersverslag, p. 306CDP Climate Change antwoorden 2023: C2.2

Parameters en doelstellingen

Toelichten welke parameters en doelstellingen worden gebruikt om relevante klimaatrisico's en -kansen te evalueren en te beheren, indien dergelijke informatie relevant is.

Aanbevelingen	Referenties
a Toelichten welke parameters de onderneming gebruikt om klimaatrisico's en -kansen te evalueren.	<ul style="list-style-type: none">Werken aan een inclusieve samenleving en de bescherming van het milieu, inclusief een stand van zaken van onze net zero CO₂-uitstoot en circulaire ambities, p. 46Milieuverslag, p. 56CDP Climate Change antwoorden 2023: C4.1a, C4.1b, C9.1
b Scope 1, scope 2 en, indien van toepassing, scope 3 uitstoot van broeikasgassen (BKG) en de daaraan verbonden risico's toelichten.	<ul style="list-style-type: none">Stand van zaken van onze net zero CO₂-uitstoot en circulaire ambities, p. 46Emissies, p. 59Vermindering van de koolstofuitstoot met behulp van onze producten en diensten, p. 64CDP Climate Change antwoorden 2023: C6.1, C6.3, C6.5, C6.5a
c De doelstellingen beschrijven die de onderneming hanteert om de klimaatrisico's en -kansen, alsook de prestaties ten opzichte van de doelstellingen te beheren.	<ul style="list-style-type: none">Milieuverslag, p. 56CDP Climate Change antwoorden 2023: C4.1a, C4.1b, C4.2a, C4.2c, C4.3a, C4.3c, C4.5a

Sociaal

Sociaal verslag

Algemene nota bij het sociaal verslag

Het sociaal verslag beschrijft de sleutelindicatoren, reikwijdte, grenzen, berekeningsmethoden en rapporteringsnormen voor alle sociale domeinen.

De aangevinkte indicatoren worden onderworpen aan een beperkte externe assurance-audit door Deloitte.

Reikwijdte van het sociaal verslag

De reikwijdte van dit verslag is beperkt tot de activiteiten van Proximus NV, tenzij anders vermeld. Het sociaal verslag omvat geen activiteiten die verband houden met onze Belgische filialen. De cijfers worden uitgedrukt in vte's, tenzij anders vermeld. De gerapporteerde gegevens hebben betrekking op het volledige jaar.

4 KWALITEITS-
ONDERWIJS

5 GENDER-
GELIJKHEID

8 WAARDIG WERK
EN ECONOMISCHE
GROEI

S1: Personeel

S1	Personeel	Eenheid	2019	2020	2021	2022	2023	✓*
	Totaal aantal medewerkers (vte's) voor de Proximus Groep	Aantal	12.931	11.423	11.532	11.634	11.654	
	BICS	Aantal	467	468	450	503	514	
	Telesign	Aantal	322	425	504	704	782	
	Proximus Groep excl. BICS and Telesign	Aantal	12.143	10.530	10.577	10.427	10.358	
	Totaal aantal medewerkers (vte's)	Aantal	10.556,2	8.824,0	8.796,2	8.615,70	8.484,50	
	Bedienden	Aantal	9.651,6	8.180,3	8.796,2	8.615,70	8.484,50	
	Arbeiders	Aantal	904,6	643,7	0,0	0,0	0,0	
	Totaal aantal medewerkers (vte's) per geslacht	Aantal	10.556,2	8.824,0	8.796,2	8.615,7	8.484,5	
	Vrouw	Aantal	3.232,7	2.629,5	2.633,5	2.627,6	2.581,6	
	Man	Aantal	7.323,5	6.194,5	6.162,7	5.988,1	5.902,9	
	Totaal aantal medewerkers (vte's) per niveau	Aantal	10.556,2	8.824,0	8.796,2	8.615,7	8.484,5	
	Top management	Aantal	153,5	164,0	167,0	166,0	156,5	
	Vrouw	Aantal	35,5	39,0	37,0	37,0	37,0	
	Man	Aantal	118,0	125,0	130,0	129,0	119,5	
	Senior management	Aantal	914,8	899,4	953,0	1.059,4	1.074,9	
	Vrouw	Aantal	234,0	239,4	268,6	313,5	316,8	
	Man	Aantal	680,8	660,0	684,4	745,9	758,1	
	Middle management	Aantal	2.171,7	2.060,9	2.155,2	2.109,6	2.094,9	
	Vrouw	Aantal	577,2	571,1	614,9	615,7	620,4	
	Man	Aantal	1.594,5	1.489,8	1.540,3	1.493,9	1.474,5	
	Lower management	Aantal	605,7	539,2	524,5	520,4	489,8	
	Vrouw	Aantal	235,2	209,2	199,2	207,8	191,5	
	Man	Aantal	370,5	330,0	325,3	312,6	298,3	
	Sales	Aantal	1.516,6	1.123,1	1.087,8	1.049,1	1.077	
	Vrouw	Aantal	643,0	435,0	403,9	377,6	381,2	
	Man	Aantal	873,6	688,1	683,9	671,5	695,8	
	Bedienden	Aantal	5.194,0	4.037,5	3.908,7	3.711,2	3.591,35	
	Vrouw	Aantal	1.507,8	1.135,9	1.109,9	1.076,0	1.034,65	
	Man	Aantal	3.686,1	2.901,6	2.798,8	2.635,2	2.556,7	
S1.1	Totaal aantal medewerkers (vte's) per arbeidscontract en per geslacht en per gewest	Aantal	10.556,2	8.824,0	8.796,2	8.615,7	8.484,5	
	Bepaalde duur	Aantal	164,8	131,8	99,0	118,0	131,0	
	Vrouw	Aantal	58,8	65,8	33,0	43,0	52,0	
	Man	Aantal	106,0	66,0	66,0	75,0	79,0	
	Brussel	Aantal	37,8	28,8	27,0	26,0	21,0	
	Vlaanderen	Aantal	68,0	77,0	42,0	56,0	86,0	
	Wallonië	Aantal	59,0	26,0	30,0	36,0	24,0	
	Vervangingscontract	Aantal	0,0	0,0	1,0	2,0	1,0	
	Vrouw	Aantal	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	
	Man	Aantal	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	
	Brussel	Aantal	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	Vlaanderen	Aantal	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	
	Wallonië	Aantal	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	
	Statutair	Aantal	2.768,8	1.879,1	1.737,6	1.544,8	1.401,5	
	Vrouw	Aantal	512,6	336,6	318,3	290,6	265,4	
	Man	Aantal	2.256,6	1.542,5	1.419,3	1.254,2	1.136,1	

Brussel	Aantal	1.226,1	955,3	897,1	843,3	788,2
Vlaanderen	Aantal	779,3	424,5	384,2	316,1	279,6
Wallonië	Aantal	763,4	499,3	456,3	385,4	333,7
Onbepaalde duur	Aantal	7.622,6	6.813,1	6.958,6	6.950,9	6.947,0
Vrouw	Aantal	2.661,5	2.227,1	2.282,2	2.293,0	2.263,2
Man	Aantal	4.961,1	4.586,0	4.676,4	4.657,9	4.683,8
Brussel	Aantal	4.956,8	4.551,2	4.645,2	4.674,0	4.661,4
Vlaanderen	Aantal	1.312,1	1.127,4	1.180,0	1.150,1	1.149,7
Wallonië	Aantal	1.353,7	1.134,6	1.133,4	1.126,8	1.135,8
Totaal aantal medewerkers (vte's) per taal	Aantal	10.556,2	8.824,0	8.796,2	8.615,70	8.484,5
Nederlands	Aantal	5.625,4	4.717,5	4.700,3	4.593,20	4.543,1
Frans	Aantal	4.900,4	4.088,7	4.078,6	4.006,90	3.926
Duits	Aantal	30,4	17,8	17,3	15,5	15,3
Totaal aantal medewerkers (vte's) per leeftijdsgroep	Aantal	10.556,2	8.824,0	8.796,2	8.615,7	8.484,5
< 30	Aantal	861,3	838,9	758,2	695,1	689,4
30-50	Aantal	5.917,9	5.038,4	4.869	4.683,20	4.084,5
> 50	Aantal	3.777,1	2.946,8	3.169	3.237,30	3.710,6
Totaal aantal medewerkers (vte's) per tewerkstellingstype, per geslacht	Aantal	10.556,2	8.824,0	8.796,2	8.615,70	8.484,5
Voltijds	Aantal	9.125,9	8.093,7	8.063,9	7.894,00	7.728,8
Vrouw	Aantal	2.499,6	2.202,3	2.224,7	2.234,30	2.186
Man	Aantal	6.626,3	5.891,4	5.839,2	5.659,70	5.542,8
Brussel	Aantal	5.623,3	5.224,4	5.245,5	5.203,60	5.105,4
Vlaanderen	Aantal	1.701,1	1.423,3	1.413,8	1.343,10	1.334,6
Wallonië	Aantal	1.801,5	1.446,0	1.404,6	1.347,30	1.288,8
Deeltijds	Aantal	1.430,3	730,3	732,3	721,7	755,7
Vrouw	Aantal	733,1	427,2	408,8	393,3	395,6
Man	Aantal	697,2	303,1	323,5	328,4	360,1
Brussel	Aantal	597,4	310,9	323,8	339,7	368,2
Vlaanderen	Aantal	458,3	205,6	192,4	180,1	181,7
Wallonië	Aantal	374,6	213,9	216,1	201,9	205,7
Percentage van het totale aantal medewerkers dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt	%	98,5%	98,1%	98,1%	98,1%	98,1%

* In de scope voor de beperkte assurance-opdracht 2023

Definities

- **Personeel:** aantal actieve medewerkers op de loonlijst van Proximus NV op het einde van de rapporteringsperiode. Deze cijfers omvatten deeltijdse medewerkers en medewerkers met een contract van bepaalde duur/vervangingscontract, maar niet de medewerkers met een slapend contract, langdurig zieken, studenten en onderaannemers.
- **Proximus Groep:** Proximus NV en zijn filialen vormen de Proximus Groep.
- **Bedienden:** Elk personeelslid dat niet behoort tot de categorie “statutaire werknemer”.
- **Statutaire medewerker:** elke medewerker die permanent in een bepaalde graad is benoemd door de benoemende overheid van Proximus.
- **Voltijdequivalent (vte):** het vte van een medewerker wordt berekend door het werkelijke aantal werkuren van deze medewerker te delen door het totale aantal werkuren van een voltijdse medewerker op het einde van de rapporteringsperiode.
- **Collectieve arbeidsovereenkomsten:** de collectieve overeenkomst (CO) verwijst naar een overeenkomst tussen Proximus en zijn sociale partners (de drie representatieve vakorganisaties). Een CO bestaat uit verschillende thema's, verdeeld over vier hoofdpijlers, voor de actieve medewerkers: generiek, welzijn, tewerkstelling (arbeidsvoorwaarden) en kwantitatief (vergoedingen en voordelen). De maatregelen die van toepassing zijn op de niet-actieve populatie worden ondergebracht in een vijfde hoofdpijler. Sommige maatregelen zijn strikt beperkt tot de duur van de CO, terwijl andere over een langere periode lopen en nog andere een terugkerend effect hebben. Onderhandelingen over een CO worden gestuurd door een eisenkohier opgesteld door de representatieve vakorganisaties. Alle medewerkers vallen onder de collectieve arbeidsovereenkomsten, met uitzondering van het Top en Senior Management. De collectieve arbeidsovereenkomsten van Proximus lopen systematisch over twee jaar: 2017-2018, 2019-2020, 2021-2022 en 2023-2024.

Toelichtingen

- **S1.1:** de stijging van het aantal medewerkers met een contract van bepaalde duur is vooral te danken aan een wervingscampagne bij Sales.
- Het aantal statutaire medewerkers (vte's) neemt elk jaar af omdat Proximus in 1996 besloot te stoppen met de aanwerving van personen met een statutair contract. Aangezien huidige statutaire personeelsleden tot de oudere leeftijdsgroepen behoren, evolueren ze op natuurlijke wijze naar pensionering.

S2: Welzijn, tevredenheid en retentie

S2	Welzijn, tevredenheid en retentie	Eenheid	2019	2020	2021	2022	2023	✓*
S2.1	Resultaten van de tevredenheids-enquête bij het personeel	Gemiddelde score%	56%	71,5%	70%	71%	77%	
	% van het totale personeelsbestand dat beoordelingen heeft ontvangen							
S2.2	Totaal personeelsverloop in vte's (aantal en percentage) in de rapporteringsperiode, per geslacht en leeftijdsgroep	% (Eenheid)	7,6% (807)	24,7% (2.179,7)	4,4% (388,7)	5,9% (506,2)	5,1% (432,6)	
	Vrouw	% (Eenheid)	6,5% (208,5)	30,5% (803,3)	3,8% (100,7)	4,4% (116,5)	4,5% (116,5)	
	Man	% (Eenheid)	8,2% (598,5)	22,2% (1.376,4)	4,7% (288)	6,5% (389,7)	5,4% (316,1)	
	< 30	% (Eenheid)	14,8% (128,1)	20,1% (168,9)	13,4% (101,6)	14,7% (102,0)	16,8% (115,6)	
	30-50	% (Eenheid)	3,2% (189,1)	16,1% (810,7)	2,8% (135,6)	4,2% (194,5)	3,8% (156,3)	
	> 50	% (Eenheid)	13% (489,8)	40,7% (1.200)	4,8% (151,5)	6,5% (209,7)	4,3% (160,7)	
	Totaal aantal en percentage nieuwe aanwervingen (vte's) in de rapporteringsperiode, per geslacht en leeftijdsgroep	% (Eenheid)	2,9% (308,8)	5,2% (458,9)	5,0% (442,5)	5,3% (455,3)	5% (424,3)	
	Vrouw	% (Eenheid)	3,1% (101,8)	6,2% (161,9)	5,5% (146,0)	5,7% (150,5)	4,8% (123,8)	
	Man	% (Eenheid)	2,8% (207,0)	4,8% (297,0)	4,8% (296,5)	5,1% (304,8)	5,1% (300,5)	
	< 30	% (Eenheid)	18,8% (162,00)	32,9% (276,0)	28,1% (213,0)	29,2% (202,8)	36,7% (253)	
	30-50	% (Eenheid)	2,3% (133,5)	3,5% (175,9)	4,5% (217,5)	4,9% (228,5)	3,8% (156)	
	> 50	% (Eenheid)	0,4% (13,3)	0,2% (7,0)	0,4% (12,0)	0,7% (24,0)	0,4% (15,3)	
S2.3	Totaal aantal medewerkers die in de rapporteringsperiode het werk hervatten na afloop van hun ouderschapsverlof, per geslacht	Eenheid	340	537	231	276	277	
	Vrouw	Eenheid	181	261	119	126	126	
	Man	Eenheid	159	276	112	150	151	
S2.4	Totaal aantal medewerkers die het werk hervatten na afloop van hun ouderschapsverlof en 12 maanden na hun terugkeer nog tewerkgesteld waren, per geslacht	Eenheid	342	274	525	220	271	
	Vrouw	Eenheid	180	136	259	112	124	
	Man	Eenheid	162	138	266	108	147	
	Werkhervattingen en retentie-percentages van medewerkers die ouderschapsverlof namen, per geslacht	%						
	Werkhervatting	%	95,2%	88,6%	96,7%	96,5%	91,1%	
	Vrouw	%	95,8%	85,6%	96,0%	98,4%	96,9%	
	Man	%	94,6%	91,7%	97,4%	94,9%	91,9%	
	Retentie	%	95,5%	76,8%	87,2%	92,1%	94,1%	
	Vrouw	%	95,7%	72,0%	85,2%	90,3%	90,6%	
	Man	%	95,3%	82,1%	89,3%	93,9%	91,5%	
S2.5	Evenwicht tussen werk en privé	%						
	Thuiswerk	%	N.V.T.	55,0%	76,0%	N.V.T.	N.V.T.	
	Goed fysiek en mentaal welzijn	%	N.V.T.	55,0%	56,0%	78,0%	81,0%	
	Goed evenwicht tussen werk en privéleven	%	69,0%	68,0%	73,0%	79,0%	82,0%	

S2.6	Beoordeling van de gelijke verloning van mannen en vrouwen	%					
	Management	Vaste verloning in €	N.V.T.	N.V.T.	€ 146.617,7	€ 162.841,0	€ 171.908,0
	Man	%	N.V.T.	N.V.T.	100,1%	100,11%	100,17%
	Vrouw	%	N.V.T.	N.V.T.	99,8%	99,61%	99,46%
	Medewerkers	Vaste verloning in €	N.V.T.	N.V.T.	€ 55.765,3	€ 62.348,0	€ 63.495,0
	Man	%	N.V.T.	N.V.T.	101,4%	101,08%	101%
	Vrouw	%	N.V.T.	N.V.T.	97,1%	97,72%	97,88%

* In de scope voor de beperkte assurance-opdracht 2023

Definities

- **Verloop:** aantal medewerkers (vte's) die het bedrijf in de rapporteringsperiode hebben verlaten. Dit aantal omvat alle soorten vertrek (al dan niet vrijwillig, einde contract, pensioen). Het percentage wordt berekend door het aantal vertrekkers (vte's) in de rapporteringsperiode te delen door het aantal medewerkers (vte's) op het einde van de rapporteringsperiode.
- **Nieuwe aanwervingen:** aantal medewerkers (vte's) die in de rapporteringsperiode werden aangeworven. Het percentage wordt berekend door het aantal medewerkers (vte's) aangeworven in de rapporteringsperiode te delen door het aantal medewerkers (vte's) op het einde van de rapporteringsperiode. Het is het aantal nieuwe aanwervingen in de rapporteringsperiode, gedeeld door het totale aantal medewerkers die op het einde van de rapporteringsperiode in die categorie werkzaam waren. Bv. (aantal nieuwe vrouwelijke medewerkers in de rapporteringsperiode/aantal vrouwelijke medewerkers van Proximus NV op het einde van de rapporteringsperiode)*100.
- **Percentage werkhervatting:** berekening: (totaal aantal medewerkers die het werk hervatten na ouderschapsverlof/ totaal aantal medewerkers die verwacht werden het werk te hervatten na ouderschapsverlof)*100. Deze cijfers worden uitgedrukt in headcount, niet in vte's.
- **Retentiepercentage:** berekening: (totaal aantal medewerkers die 12 maanden na hun terugkeer uit ouderschapsverlof nog in dienst zijn/ totaal aantal medewerkers die terugkeren uit ouderschapsverlof in de voorgaande rapporteringsperiode(s))*100.
- **Thuiswerk:** percentage van de totale werkduur diethuis wordt verricht.
- **Goed fysiek en mentaal welzijn:** we berekenen een gemiddelde van de scores op alle vragen gerelateerd aan Welzijn in onze Speak Up. Speak Up is een interne enquête die peilt naar de betrokkenheid van de medewerkers.
- **Goed evenwicht tussen werk en privéleven (het percentage medewerkers dat een score 'goed' geeft in de Speak Up-enquête):** 'De verantwoordelijkheden van mijn functie zijn in die mate beheersbaar dat ik een gezond evenwicht kan vinden tussen mijn werk en privéleven'. Schaal van 1-5, Goed = 4 of 5. Speak Up is een interne enquête die peilt naar de betrokkenheid van de medewerkers.
- **Verloning per geslacht:** is een analyse van de verloningsstructuur per niveau. Deze KPI gaat over het percentage en de vaste verloning. Percentage (%): 100% is hier gelijk aan het gemiddelde Proximus-loon per niveau (management of medewerkers) waarmee de lonen per geslacht worden vergeleken.
- **De vaste verloning omvat het vaste loon** dat de medewerker in het gerapporteerde jaar heeft verdiend. Deze wordt bepaald door de aard en de specifieke kenmerken van de functie en door het niveau van de individuele vaardigheden en ervaring, rekening houdend met de marktpraktijken.

Toelichtingen

- **S2.1:** voor het eerst werd de enquête verzonden naar alle collega's van de 16 bedrijven van de Proximus Groep in België en internationaal. Acht op tien collega's deden mee. We zien een algemene stijging voor alle afdelingen van het bedrijf op de volledige engagementpijler ten opzichte van 2022.
- **S2.2:** 2020 was een bijzonder jaar als gevolg van het transformatieplan. Sinds 2021 zien we dat de normale verloopcijfers van de jaren vóór 2020 terugkeren.
- **S2.3:** in 2023 zijn 277 werknemers teruggekeerd uit ouderschapsverlof. Er werd rekening gehouden met alle soorten ouderschapsverlof in het jaar, ongeacht of de betrokkene aan het einde van het jaar vertrok of niet.
- **S2.4:** in lijn met de vorige KPI.
- **S2.5:** drie dagen thuiswerk per week worden toegestaan voor medewerkers met een functie die daarvoor in aanmerking komt. Door de invoering van een nieuw mobiliteitsbeheersysteem kunnen we het percentage thuiswerkdagen voor 2023 niet berekenen.
- In ons jaarlijks medewerkersonderzoek wordt de vraag over mentaal en fysiek welzijn niet meer als zodanig gesteld, we berekenen nu het gemiddelde van de scores voor alle vragen gerelateerd met welzijn. We kijken naar welzijn vanuit een meer holistisch perspectief, waaronder het hebben van vertrouwensrelaties op het werk, het ontvangen van waardering, het krijgen van energie, plezier hebben op het werk naast de balans tussen werk en privéleven, en

ondersteund worden om veerkrachtig te blijven. Er werden nieuwe elementen toegevoegd om deze ruimere visie te weerspiegelen en we merken op dat onze medewerkers zich over het algemeen goed voelen bij Proximus.

- **S2.6:** in 2023 ontvingen vrouwelijke managers 0,54% minder dan het gemiddelde loon voor hun status, terwijl vrouwelijke medewerkers 2,28% minder ontvingen dan het gemiddelde loon voor hun status. Dit verschil is te wijten aan het feit dat vrouwen bij Proximus meer deeltijds dan voltijds werken in vergelijking met hun mannelijke collega's. Het verschil is dus niet te wijten aan een verschillend verloningsbeleid voor mannen en vrouwen.

S3: Opleiding en ontwikkeling

S3	Opleiding en ontwikkeling	Eenheid	2019	2020	2021	2022	2023	✓*
S3.1	Totaal aantal interne verschuivingen (functiewijzigingen) in de rapporteringsperiode	Aantal	621	1.385	887	1.342	683	
S3.2	Gemiddeld aantal uren opleiding dat de medewerkers (vte's) van de organisatie hebben gevolgd in de rapporteringsperiode, per geslacht en per personeelscategorie	Uren	39	39,5	41,3	42,3	53,4	
	Vrouw	Uren	30	34,5	30,8	36,3	53,5	
	Man	Uren	42	41,7	45,8	44,9	53,4	
	Top Management	Uren	37	26,1	26,3	47,7	39,4	
	Senior management	Uren	38	32,3	30,3	42,4	51,7	
	Middle management	Uren	38	30,3	32,2	41,6	54,7	
	Lower management	Uren	41	30,8	30,7	40,8	51,3	
	Medewerkers	Uren	39	46,5	50,6	42,6	53,8	
S3.3	% van het totale personeelsbestand dat trainingen heeft gevolgd over diversiteit, discriminatie en intimidatie	%					7,4%	
S3.3	% van het totale personeelsbestand dat een loopbaan-/vaardigheidstraining heeft gevolgd	%					99,52%	

* In de scope voor de beperkte assurance-opdracht 2023

Definities

- **Interne verschuivingen:** alle verschuivingen die werden doorgevoerd via een selectieprocedure. De volgende verschuivingen worden als interne verschuivingen beschouwd: laterale verschuivingen, promoties, laterale verschuivingen via de Mobility Board, promoties via de Mobility Board, mutaties, demoties, securisaties (Wijziging voor Sales bediende van contract bepaalde duur tot een contract onbepaalde duur) en securisaties + promoties.
- **Uren opleiding:** gemiddeld aantal uren opleiding dat de medewerkers (vte's) van de organisatie in de rapporteringsperiode hebben gevolgd.
- **% van het totale personeelsbestand dat loopbaan-/vaardigheidsopleiding heeft gekregen:** aantal medewerkers met minstens één (formele of informele) opleiding gedeeld door het aantal medewerkers.

Toelichtingen

- **S3.1:** de methode voor het berekenen van overstappen binnen het bedrijf is herzien (zie definitie) en de cijfers zijn sinds 2018 opnieuw berekend.
- **S3.2:** de stijging is een direct gevolg van de stijging van het aantal leeruren. Dit is te danken aan de introductie van een KPI, die de business, de teamleiders en de leerpartners ertoe heeft aangezet om veel meer dan voorheen te focussen op het opleiden van iedere medewerker. Wat duidelijk het gewenste resultaat had.

S4: Gezondheid en veiligheid

S4	Gezondheid en veiligheid	Eenheid	2019	2020	2021	2022	2023	✓*
S4.1	Cijfers inzake veiligheid per geslacht (Proximus Groep)							
	Letselcijfer (injury Cijfer - IR)	Cijfer	0,000007	0,000008	0,000004	0,00001	0,000009	
	Vrouw	Cijfer	0,000008	0,000002	0,000001	0,000008	0,000005	
	Man	Cijfer	0,00001	0,00001	0,000005	0,00001	0,00001	
	Beroepsziektecijfer (occupational disease Cijfer - ODR)	Cijfer	0,0000007	0,0000005	0,0000003	0,00000007	0,00000007	
	Vrouw	Cijfer	0	0,0000002	0	0,0000002	0	
	Man	Cijfer	0,000001	0,0000006	0,0000005	0	0,0000001	
	Cijfer van verloren dagen (lost day Cijfer - LDR)	Cijfer	0,0001	0,0002	0,0001	0,0001	0,0001	
	Vrouw	Cijfer	0,0001	0,000004	0,000009	0,000010	0,00002	
	Man	Cijfer	0,0001	0,0002	0,0002	0,00015	0,0002	
	Afwezigheidscijfer (absentee Cijfer - AR)	%	7,9%	6,3%	6,3%	7,1%	7,3%	
	Vrouw	%	11,6%	8,2%	8,2%	9,4%	9,9%	
	Man	%	6,2%	5,5%	5,4%	6,1%	6,1%	
	Afwezigheidscijfer (absentee Cijfer - AR)	Aantal	0	0	0	1	1	
	Vrouw	Aantal	0	0	0	0	0	
	Man	Aantal	0	0	0	1	1	
S4.2	Letselcijfer en werkgerelateerde sterfgevallen voor alle medewerkers (met uitzondering van bedienden) van wie het werk, of de werkplaats, door de Proximus Groep wordt gecontroleerd	Aantal						
	Letselcijfer	Aantal	28	15	10	10	12	
	Werkgerelateerde sterfgevallen	Aantal	0	0	0	0	0	
	% locaties met risicobeoordeling voor gezondheid en veiligheid	%						

* In de scope voor de beperkte assurance-opdracht 2023

Definities

- **Letselcijfer:** frequentie van letsels in verhouding tot de totale gewerkte tijd van alle medewerkers in de rapporteringsperiode. Berekening: aantal letsels binnen de Proximus Groep/totaal aantal geplande werkuren van alle medewerkers van de Proximus Groep.
- **Beroepsziektecijfer:** frequentie van beroepsziekten (ziekte die voortkomt uit een werksituatie of -activiteit, of een werkgerelateerd letsel) in verhouding tot de totale gewerkte tijd van alle medewerkers in de rapporteringsperiode. Berekening: aantal beroepsziekten/totaal aantal geplande werkuren van alle medewerkers van de Proximus Groep.
- **Cijfer van verloren dagen:** impact van beroepsziekten en arbeidsongevallen zoals weerspiegeld in de tijd die de betrokken medewerkers niet kunnen werken. Een verloren dag wordt gedefinieerd als tijd ('dagen') die niet kan worden gewerkt (en dus 'verloren' is) omdat een of meer

medewerkers hun gebruikelijke taken niet kunnen uitvoeren als gevolg een beroepsziekte of arbeidsongeval. Berekening: totaal aantal verloren dagen (als gevolg van beroepsziekte of arbeidsongeval)/totaal aantal geplande werkuren van medewerkers van de Proximus Groep.

- **Afwezigheidscijfer:** meting van de werkelijk verloren afwezigheidsdagen, uitgedrukt als het aantal ziektedagen gedeeld door het aantal theoretische werkdagen, per definitie rekening houdend met de geplande werkuren van de persoon. Een afwezige is een medewerker die afwezig is van het werk omdat hij een ziektedag opneemt (met of zonder attest), met uitzondering van arbeidsongevallen en zwangerschap. Berekening (voorbeeld voor vrouwelijke medewerkers): (som van alle geregistreerde ziektedagen van vrouwelijke medewerkers/som van alle theoretische werkdagen van vrouwelijke medewerkers)*100.

Toelichtingen S4.1 en S4.2

- De afdeling Preventie en Bescherming (CPP) is de drijvende kracht achter de welzijnsactiviteiten van Proximus. Het definieert een gemeenschappelijk welzijnsbeleid en geeft advies over alle kwesties rond dit onderwerp. Alle producten, goederen en diensten bij Proximus moeten voldoen aan de normen voor "welzijn op het werk".
- Het Welzijnscomité houdt zich bezig met de uitwerking en opvolging van de preventie- en beschermingsplannen en behandelt aspecten zoals risicoanalyse van werkplekken, medisch toezicht, persoonlijke beschermingsmiddelen, brandveiligheidsmaatregelen om werknemers te beschermen en de evaluatie en oplossing van psychologische risico's en problemen. Daarnaast bespreken lokale welzijnscomités onderwerpen als arbeidsongevallen, lokale preventiekwesties of het naleven van veiligheidsinstructies en andere onderwerpen zoals psychosociale risico's.
- In 2023 waren wij betrokken bij het opzetten van Campus. We hebben het nieuwe Boréal-gebouw voorbereid om het personeel tijdens de verhuizing in een veilige en comfortabele omgeving te huisvesten.
- We hebben een medisch toezichtprogramma voor werknemers die worden blootgesteld aan beroepsrisico's. Samen met onze dochteronderneming DOKTR en onze medische partner Cohezio hebben we in 2023 het

programma gelanceerd om het arbeidsgeneeskundig toezicht op digitale wijze uit te voeren, met behulp van een speciale smartphone App zodat arts en medewerker elkaar digitaal kunnen spreken en zien.

- In 2023 hebben we een nieuw Jaaractieplan geïmplementeerd door het uitvoeren van risicoanalyses, het nemen van de nodige preventie- en beschermingsmaatregelen om werkgerelateerde ongevallen te verminderen, het communiceren van veiligheidsinstructies aan medewerkers en de VCO/VCA-regels voor operationele afdelingen.
- We hebben ook een risicoanalyse uitgevoerd voor onze technici ter plaatse, facilitaire klusjesmannen en magazijnmedewerkers voor onze technici die met de bakfiets reizen, en hebben met VIAS e-learnings opgezet over verkeersveiligheid (gevaar van elektrische auto's, elektrische fietsen, scooters, etc.), voerden we ook de e-learning 'Zit je lekker uit?' op kantoor/thuis/in de auto, psychosociale risicoanalyse op verschillende afdelingen, introductie van een app ter ondersteuning van het mentale welzijn, het definiëren van preventieve maatregelen tegen agressie van derden voor klantgerichte medewerkers, en we organiseerden trainingen over brandbestrijding en BA4/BA5 training voor veilig werken aan elektrische installaties.

- Ook zijn we een proefproject gestart om stress te beheersen door toepassingen te integreren in informele interventieprocessen. Ook zullen wij het VCA/VCO-beleid blijven implementeren en ons beleid op het gebied van ergonomie blijven herzien en de risico's gerelateerd aan het gebruik van verschillende apparatuur zoals onze nieuwe (digitale) werkapparatuur en telecomminstallaties analyseren en passende preventie- en beschermingsmaatregelen bepalen. Daarnaast zullen we veiligheidstrainingen blijven organiseren met behulp van digitale technologie.

S5: Verantwoorde marketing

S5	Verantwoorde marketing	Eenheid	2019	2020	2021	2022	2023	✓*
S5.1	Aantal klachten vanwege de JEP (# terechte klachten)	Aantal (Aantal)	2 (1)	1 (0)	2 (0)	1 (1)	1 (1)	

* In de scope voor de beperkte assurance-opdracht 2023

Definities

- **Verantwoorde marketing:** de toepassing van verantwoorde en ethische methodes in marketingcampagnes. Deze omvatten transparantie over de kosten en voorwaarden van promoties, respect voor het schuldprofiel/de kredietsituatie van de klant, proactief advies over het beste aanbod voor de klant, inzet voor een beter milieu en het streven naar meer digitale versies om het gebruik van natuurlijke hulpbronnen te verminderen.
- **JEP:** de Jury voor Ethische Praktijken inzake reclame is het onafhankelijke zelfregulerende orgaan van de Belgische reclamesector en heeft als missie eerlijke, oprechte en maatschappelijk verantwoorde reclame te verzekeren. Elke consument kan een klacht indienen bij de JEP.

Toelichtingen

Proximus besteedt bijzondere aandacht aan verantwoorde marketingpraktijken en houdt zich aan het verbod op reclame voor mobiele telefoons bij kinderen jonger dan zeven.

Proximus wil zijn mobiele postpaidklanten actief beschermen tegen hoge facturen. Met Mobilus Full Control kunnen klanten hun budget onder controle houden. Met onze nieuwe Flex-packs met mobiel kunnen klanten zonder extra kosten buiten de bundel surfen, zij het met een lagere snelheid. Op de MyProximus-app kunnen mobiele postpaidklanten hun verbruik voor oproepen, sms'en en data bijhouden. We sturen hun ook waarschuwingen over hun actuele verbruik binnen en buiten de bundel en informeren hen over de mogelijkheid om extra eenmalige databundels aan te kopen of extra data om met een normale snelheid te surfen wanneer de bundel bijna opgebruikt is. Daarnaast nemen we proactief contact op met klanten met een regelmatig verbruik buiten de bundel om beter op maat gesneden plannen voor te stellen.

S5.1: we ontvingen van de Jury voor Ethische Praktijken slechts één klacht die niet gegrond was, wat opvallend laag blijft, zoals de afgelopen jaren het geval was. De klacht in kwestie heeft enkel betrekking op reclame van Proximus NV.

S6: Digitale inclusie

S6	Digitale inclusie	Eenheid	2019	2020	2021	2022	2023	✓*
Investeren in gemeenschappen								
S6.1	Investeren in gemeenschappen	€	N.V.T	N.V.T	436.191	469.332	374.391	
S6.2	Investeren in gemeenschappen	Uren	N.V.T	N.V.T	2.961	2.295	2.453	
Toegang tot digitaal								
		Aantal						
	Geschonken laptops	Aantal	N.V.T	N.V.T	445	259	351	
	Geschonken wificodes	Aantal	N.V.T	24.693	2.581	N.V.T	N.V.T	
Digitale opleiding								
		Aantal						
	Totaal aantal mensen opgeleid via projecten voor digitale inclusie	Aantal	12.524	10.400	14.144	8.594	15.515	
S6.3	Digitale toegankelijkheid	%						
	Geteste toestellen toegankelijk voor minstens vijf categorieën handicaps (percentage toestellen)	%	44%	73%	55%	52%	75%	✓
	Percentage toegankelijkheidsgeteste apparaten (voor minstens 5 invaliditeits - categorieën)	%	N.V.T	N.V.T	61%	86%	96%	✓

* In de scope voor de beperkte assurance-opdracht 2023

Definities

- **Investeren in gemeenschappen – in geldwaarde:** geldelijke investering die we doen in maatschappelijke organisaties met een focus op digitale inclusie.
- **Investeren in gemeenschappen – in uren (vrijwilligers-) werk:** uren vrijwilligerswerk door medewerkers in initiatieven voor digitale inclusie.
- **Geschonken laptops:** aantal computers geschonken aan scholen die oude smartphones inzamelen.
- **Projecten voor digitale inclusie (# bereikte personen):** aantal mensen (studenten, leerkrachten, senioren) die werden opgeleid via initiatieven die we ondersteunen (MolenGeek, School19, Technobel, Internet Safe & Fun).
- **Toegankelijkheidstoestellen getest voor minstens vijf invaliditeitscategorieën:** percentage geteste smartphones en tablets die toegankelijk zijn voor minstens vijf invaliditeitscategorieën (in totaal worden zes invaliditeitscategorieën door Proximus getest).
- **Percentage toegankelijkheidsgeteste toestellen (voor minstens vijf invaliditeitscategorieën):** % geteste toestellen tijdens het rapporteringsjaar in vergelijking met alle toestellen toegevoegd aan het aanbod tijdens het rapporteringsjaar.

Toelichtingen

- **S6.1:** we investeren € 374.391 in digitale inclusieprojecten voor werkzoekenden (MolenGeek, School19 en Technobel), kinderen (Internet Safe & Fun samen met Child Focus), langdurig zieke kinderen (Bednet en ClassContact), mensen met een handicap (Passe-Muraille) en in de Digital Inclusion Alliance, DigitAll.
- **S6.2:** onze medewerkers hebben 2.453 uren besteed aan initiatieven voor digitale inclusie, als vrijwilliger in het project Internet Safe & Fun, als General Manager van Technobel en om internetlijnen aan te leggen voor langdurig zieke kinderen.
- **S6.3:** we streven ernaar om alle nieuwe toestellen die we integreren in ons aanbod te testen. Deze stijging van het percentage toegankelijkheidsgeteste toestellen (voor minstens vijf handicapcategorieën) toont aan dat we op de goede weg zijn.

Diversiteit en inclusie

In overeenstemming met artikel 3 van de wet van 3 september 2017 op de openbaarmaking van niet-financiële en diversiteitsinformatie door bepaalde grote ondernemingen en groepen, worden het diversiteitsbeleid evenals de objectieven en resultaten van Proximus hieronder beschreven.

Strategische oriëntatie over diversiteit en inclusie

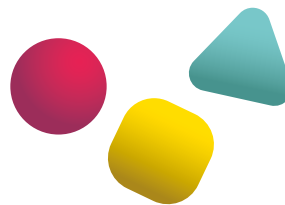
Proximus is ervan overtuigd dat een divers personeelsbestand, dankzij de unieke talenten, ervaringen en alle andere kenmerken die geen verband houden met iemands capaciteiten, zal helpen om een meer diverse markt te bereiken en zal leiden tot een duurzame bedrijfsvoering.

Daarom heeft Proximus een [policy inzake diversiteit en gelijke kansen](#), die deel uitmaakt van de [Gedragscode](#) en dus van toepassing is op alle medewerkers.

Met deze policy wil Proximus een positieve en veilige werkomgeving stimuleren waar individuele authenticiteit wordt gerespecteerd en gewaardeerd en waar alle medewerkers eerlijk en gelijk worden behandeld, ongeacht hun achtergrond. Voor Proximus betekent dit:

- gelijke behandeling van alle kandidaten en medewerkers, uitsluitend op basis van relevante competenties en objectieve criteria;
- het promoten van een mentaliteit van respect en openheid op alle niveaus van de organisatie;
- gedrag vertonen dat vrij is van elke vorm van racisme, intolerantie, discriminatie, intimidatie of een andere houding die de waardigheid van mannen, vrouwen en x op de werkplek kan aantasten;
- diversiteit integreren in alle aspecten van de manier waarop het zakendoet, zonder enige vorm van intolerantie.

Binnen Proximus zijn specifieke teams verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van de policy en voor het nemen van de juiste maatregelen in geval van niet-naleving.

diversity & inclusion

Diversiteit en inclusie in onze leiderschaps- en werknemersgemeenschappen

Proximus is zich bijzonder bewust van het belang van diversiteit op alle niveaus van de organisatie. Om zijn engagement te versterken om medewerkers aan te werven met een inclusie- en groeimindset die gedrag vertonen dat in overeenstemming is met zijn Think possible-cultuur, heeft Proximus een **non-discriminatieclausule** ingevoerd voor elke nieuwe sollicitatie. Zodra ze deel uitmaken van het bedrijf, zorgt Proximus ervoor dat ze de ambassadeurs van de bedrijfscultuur worden. Zo zijn elementen van het inclusieprogramma geïntegreerd in zijn onboardingmodule, zijn welkomdagen en alle gerelateerde opleidingen voor teamleaders, experts, trainees, enz.

Proximus ontwikkelde ook een nieuwe opleiding over onbewuste vooroordelen en een verplichte opleidingsmodule die alle medewerkers in 2024 zullen moeten volgen om bewustwording te creëren over het belang van diversiteit en inclusie binnen zijn gemeenschap.

Proximus zorgt voor evenwichtige en getalenteerde gemengde teams, maar versterkt tegelijkertijd zijn innovatievermogen en bevordert zijn leer- en feedbackcultuur, de inzet van zijn medewerkers en hun creativiteit met het oog op de toekomstige uitdagingen van een digitale wereld.

Integratie van de genderdimensie

Proximus streeft naar een genderneutraal en niet-discriminerend beleid, dat wordt weerspiegeld in alle communicatievormen.

We zijn een inclusieve onderneming en gelijke kansen vormen een basisprincipe van onze missie dat op iedereen van toepassing is, ongeacht geslacht of seksuele geaardheid.

Inclusie brengt het concept van een genderneutraal en niet-discriminerend beleid in de praktijk door een omgeving van betrokkenheid, respect en verbondenheid te creëren.

De kracht van de onderneming ligt in de rijkdom van de talenten van alle medewerkers, die een bron van toegevoegde waarde is.

Proximus heeft ook besloten zijn genderstrategie uit te breiden door middel van de volgende acties:

- viering van internationale dagen (Internationale dag van vrouwen en meisjes in de wetenschap op 11/02, Internationale vrouwendag op 08/03, Internationale dag van transgendervisibiliteit op 31/03);
- pariteit van de leden van de Raad van Bestuur van Proximus na nieuwe benoemingen in 2023;
- vieringen georganiseerd tijdens de maand van de diversiteit (mei) via diverse blogposts op het intranet en socialenetwerksites;
- acties in het kader van de Internationale dag tegen homofobie, transfobie en bifobie op 17 mei;
- verdere samenwerking met Open@Work voor het uitwerken van een LGBTQIA+-beleid;
- herziening van het opleidingsaanbod met betrekking tot diversiteit en inclusie en toevoeging van metadata om het zoeken te vergemakkelijken;
- herziening van onze wervingsaanpak om recruiters meer bewust te maken van onbewuste vooroordelen tijdens het wervingsproces en hen te helpen deze opzij te zetten;
- analyse van de verloningsstructuur per niveau (pay equity check);
- lancering en promotie van de nieuwe functie van MS Office 365 waarmee medewerkers hun voornaamwoorden zichtbaar kunnen maken op hun profielkaart om de werkplek inclusiever en comfortabeler te maken voor iedereen;

- organisatie van een Top Women Tech-event om internationale vrouwelijke profielen aan te trekken en digitale functies binnen Proximus te promoten;
- officiële lancering van onze nieuwe visuele bedrijfsidentiteit.

Proximus heeft zijn ambitie uitgebreid om het meest actieve bedrijf te zijn voor de promotie van vrouwen in de digitale wereld en heeft zijn doel bereikt om tegen eind 2023 30% vrouwen met een universitair diploma in een technisch domein aan te werven.

In het kader van zijn Collectieve Overeenkomst 2023-2024 verbindt Proximus zich ertoe initiatieven op dit gebied te blijven nemen en open en niet-beperkend te blijven in zijn communicatie-, marketing- en aanwervingscampagnes. Proximus heeft ook bijkomende initiatieven genomen om zijn visie, strategie en acties inzake diversiteit en inclusie bekend te maken via een live keynote door een internationale spreker die werd voorgesteld aan het Proximus Leadership Team en alle medewerkers, een video door drie leden van de Proximus Leadership Squad om het bewustzijn rond diversiteit en inclusie te vergroten, interne communicaties van de CEO aan alle medewerkers, verschillende sociale media en berichten op de corporate website van Proximus.

We hebben ook onze pagina's over diversiteit en inclusie op onze bedrijfswebsite en ons intranet volledig herzien en in een nieuw kleedje gestoken. Deze pagina's bieden informatie over evenementen, vieringen en nog veel meer over diversiteit en inclusie bij Proximus en wereldwijd.

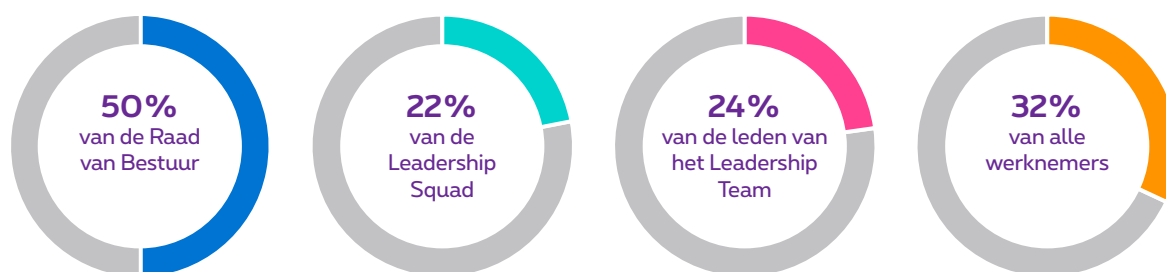
In 2023 hebben we ook een inspirerende interne en externe employerbrandingcampagne gelanceerd die focust op het vergroten van het bewustzijn van onze relevante strategie en acties en het versterken van de positie van Proximus inzake diversiteit en inclusie. De campagne was een ongezien succes: de video's werden meer dan 8.400 keer bekeken door onze medewerkers en kregen miljoenen views op de sociale netwerken.

We hebben ons partnership met Google verder versterkt door onze #IamRemarkable-gemeenschap te ontwikkelen via de organisatie van nieuwe sessies doorheen het jaar. Het

#IamRemarkable-initiatief draait om een 90 minuten durende workshop die de deelnemers in staat stelt om openlijk hun persoonlijke en professionele realisaties te bespreken en te verbeteren, waarbij tools worden aangereikt om vaardigheden te ontwikkelen en ze worden aangemoedigd om vooroordelen met betrekking tot zelfpromotie aan te vechten.

We zullen ondersteunende netwerkgroepen blijven creëren, zodat iedereen het gevoel krijgt tot onze gemeenschap te behoren.

Met betrekking tot genderdiversiteit komt deze benadering ook tot uiting in de vrouwelijke vertegenwoordiging op de verschillende niveaus van ons bedrijf:

De Proximus Groep heeft ook cultureel gezien een zeer divers personeelsbestand met 70 nationaliteiten.

Een cultuur die het voor iedereen mogelijk maakt om activiteiten tijdens verschillende levensfasen met elkaar te verzoenen

Proximus wil de voorwaarden creëren om de verschillende aspecten van het beroeps- en privéleven van zijn medewerkers tijdens hun verschillende levensfasen met elkaar te verzoenen door mogelijkheden te bieden voor interne jobrotatie, ontwikkeling, thuiswerk, deeltijds werk, thuisopvang van zieke kinderen, ... Deze maatregelen stellen onze medewerkers in staat om te werken in een veilige, inspirerende en inclusieve werkomgeving met gelijke kansen voor iedereen, zodat ze hun persoonlijke en professionele leven optimaal kunnen combineren en ze zich gesteund, gemotiveerd en betrokken voelen bij hun werk.

Proximus is stichtende partner van Experience@Work. Dankzij dit project kunnen ervaren talenten van organisaties worden ingezet in andere organisaties die op zoek zijn naar specifieke ervaring en/of talent.

We bieden medewerkers van 50 jaar of ouder ondersteuning bij hun persoonlijke ontwikkeling door via een persoonlijke vragenlijst hun vaardigheden te evalueren, zodat ze de resultaten kunnen analyseren en zich desgewenst op basis hiervan te oriënteren. Via een geactualiseerde brochure op ons intranet informeren we onze 55+-medewerkers regelmatig over duurzame inzetbaarheid en de mogelijkheden voor medewerkers met een zware functie om hun carrière doelen aan te passen.

Een cultuur van inclusiviteit en respect op de werkplek bevorderen

Onze superieure ethische bedrijfspraktijken worden uiteengezet in de Gedragscode. Met dit document willen we voorwaarden creëren waarin verschillen worden erkend en gerespecteerd en alle medewerkers gelijke kansen krijgen. Dit document is van toepassing op elk lid van onze diverse gemeenschap en worden belichaamd door alle managers, teamleaders en medewerkers.

Werkomstandigheden

Proximus zet zich in om werkomstandigheden te creëren die eerlijke tewerkstellingspraktijken bevorderen en waarbij ethisch gedrag wordt erkend en gewaardeerd. We hebben een professionele werkplek met een inclusieve werkomgeving en we verbinden ons ertoe de Belgische wetgeving en de fundamentele conventies van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) te respecteren.

Proximus erkent en respecteert het recht op vrijheid van vereniging en het recht op collectieve onderhandelingen binnen de nationale wet- en regelgeving. We zullen geen kinderarbeid of enige vorm van gedwongen of verplichte arbeid contracteren zoals gedefinieerd door de fundamentele conventies van de IAO. Bovendien zijn we tegen discriminerende praktijken en doen we ons uiterste best om gelijkheid, diversiteit en inclusie in alle arbeidspraktijken te bevorderen.

Onze normen betreffende de werkomgeving zijn van toepassing op elk lid van onze diverse gemeenschap en worden belichaamd door alle managers, teamleaders en medewerkers die in deze context als rolmodel moeten optreden.

Het Campus-project

De visie van het Campus-project is een inspirerende digitale campus te creëren die verbonden is met een nationaal netwerk van kantoren die ons in staat stellen slimmer te werken en die connectie, samenwerking en innovatie stimuleren. Dit alles door medewerkers, partners en andere stakeholders bij dit proces te betrekken via cocreatie.

Campus werd werkelijkheid in 2023

Het Campus-traject begon in 2021 en werd een concrete realiteit in 2023, met de **verhuizing van het hoofdkantoor van Proximus** in het centrum van Brussel naar een nabijgelegen gebouw, Boreal, en naar ons gebouw in Evere. Bij deze verhuizing waren meer dan 8000 medewerkers en aannemers betrokken.

Om tijdens het verhuisproces een optimale ervaring voor de medewerkers te garanderen, werden vanaf begin 2023 inspanningen gedaan om de verandering te begeleiden, zoals cocreatiesessies, briefingsessies en rondleidingen in Boreal. De feedback van de medewerkers werd voortdurend gemeten en er werden verbeteringen doorgevoerd.

Ook de **Proximus Art Collection**, tentoongesteld op verschillende verdiepingen van het hoofdkantoor van Proximus, moest verhuizen. Elk kunstwerk werd met grote zorg overgebracht naar een speciale opslagplaats. Met meer dan 500 kunstwerken van nationale en internationale kunstenaars is de Proximus Art Collection een van de grootste bedrijfscollecties in België.

Een duurzame werkplek

Het Campus-project helpt ons om **onze groene ambities waar te maken** en om duurzaam te zijn in alles wat we doen. Door bijvoorbeeld het gebruik van onze kantoorruimte te optimaliseren, verminderen we het energieverbruik en de kosten. We hebben ervoor gekozen om nieuw, bestaand én opgeknapt meubilair te gebruiken en om bestaande en nieuwe diensten en technologieën te combineren.

In 2022 bereikten Proximus en Immobel een bindend akkoord met betrekking tot de herontwikkeling van de hoofdzetel van Proximus in Brussel. In december 2023 zijn beide partijen overeengekomen om de aanvankelijk voorziene termijn voor closing met negen maanden te verlengen, waarbij enkel Immobel het recht heeft om de closing van de transactie te bevestigen, in het derde kwartaal van 2024.

Onze manier van werken hervormen

Campus gaat niet alleen om gebouwen, maar ook om de transformatie van onze cultuur. We zijn **onze manier van werken volledig aan het hervormen** om efficiënter en effectiever te zijn en tegelijk het welzijn van onze medewerkers te waarborgen.

Om iedereen in een optimale omgeving te verwelkomen, werden het Boreal-gebouw en ons gebouw in Evere gerenoveerd met bijzondere aandacht voor hun behoeften. Focusgroepen boden ons meer inzicht in de manier van werken, de noden en de werkplekvoorkeuren van verschillende groepen, en in het evenwicht tussen taken thuis en op kantoor.

Dit leidde ook tot de lancering van nieuwe diensten, zoals Microsoft Teams Rooms, om de ervaring van medewerkers tijdens hybride vergaderingen te verbeteren.

En Campus beperkt zich niet alleen tot Brussel. Begin 2024 werd een proefproject gestart in twee van onze **regionale Campus-kantoren**, waar we nieuwe werkplekken hebben uitgerold, getest en het succes ervan gemeten in lijn met de Campus-visie. De uitrol in de overige regionale Campus-kantoren zal tegen eind 2024 voltooid zijn.

Corporate governance verklaring

Het doel van corporate governance (in het Nederlands “deugdelijk bestuur”) is een stel regels en gedragingen vast te leggen om ondernemingen behoorlijk te besturen en te controleren, met als uiteindelijk resultaat een verhoogde transparantie. Het is een systeem van controles en afwegingen tussen de aandeelhouders, de Raad van Bestuur, de Gedelegeerd Bestuurder en de Leadership Squad. Proximus heeft zich ertoe verbonden de wettelijke en regelgevende bepalingen en de ‘best practices’ na te leven.

Het bestuursmodel van Proximus

Bij Proximus weten we dat correct zakendoen onze exploitatievergunning is. We willen nooit voor ethische dilemma’s worden geplaatst en treffen de juiste maatregelen om te garanderen dat onze activiteiten ethisch correct verlopen. Dat betekent in de eerste plaats beschikken over een duidelijk bestuursmodel, waartoe we als naamloze vennootschap van publiek recht worden verplicht door de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven (de ‘wet van 1991’). Voor aangelegenheden die niet uitdrukkelijk worden geregeld door de wet van 1991, valt Proximus onder het Belgisch Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019 (het ‘Belgisch Wetboek van vennootschappen en verenigingen’) en de Belgische Corporate Governance Code 2020 (de ‘Corporate Governance Code 2020’).

De belangrijkste kenmerken van het bestuursmodel van Proximus zijn:

- een Raad van Bestuur die het algemene beleid en de algemene strategie van Proximus vastlegt en toezicht houdt op het operationele management;
- een Audit- en Toezichtcomité, een Benoemings- en Bezoldigingscomité en een Transformatie- en

Innovatiecomité opgericht door de Raad van Bestuur binnen zijn structuur;

- een Gedelegeerd Bestuurder, die de verantwoordelijkheid draagt voor het operationele beheer, met inbegrip van, maar niet beperkt tot het dagelijkse bestuur;
- een Leadership Squad, dat de Gedelegeerd Bestuurder bijstaat in de uitoefening van zijn bevoegdheden.

We houden ons niet alleen aan de wet, maar willen ervoor zorgen dat elk van onze medewerkers weet welk gedrag niet en wel geoorloofd is. Daarom heeft Proximus een Gedragscode goedgekeurd, die van toepassing is op alle werknemers. De werknemers van Proximus moeten een verplichte opleiding volgen in verband met de toepassing van de principes van de Gedragscode. Daarbovenop hebben we verschillende interne policies om ervoor te zorgen dat onze werknemers het werk ethisch correct uitvoeren.

Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur bestaat uit niet meer dan veertien leden, waaronder de persoon die is benoemd tot Gedelegeerd Bestuurder. De Gedelegeerd Bestuurder is het enige uitvoerende lid van de Raad van Bestuur. Alle andere leden zijn niet-uitvoerende bestuurders.

De bestuurders worden benoemd voor een hernieuwbare termijn van maximaal vier jaar. Proximus hanteert geen leeftijdsgrens voor zijn bestuurders maar in overstemming met de beperkingen voor onafhankelijke bestuurders, zoals uiteengezet in artikel 7:87 van het Belgisch Wetboek van vennootschappen en verenigingen en in de Corporate Governance Code 2020, is de maximale termijn voor onafhankelijke bestuurders beperkt tot twaalf jaar. De Raad van Bestuur heeft in 2021 besloten dat deze maximumtermijn ook geldt voor de niet-onafhankelijke Bestuurders.

De bestuurders worden op de algemene vergadering benoemd door de aandeelhouders. De Raad van Bestuur beveelt uitsluitend kandidaten aan die zijn voorgedragen door het Benoemings- en Bezoldigingscomité. Het Benoemings- en Bezoldigingscomité zal rekening houden met het principe van redelijke vertegenwoordiging van significante stabiele aandeelhouders en elke aandeelhouder die ten minste 25% van de aandelen bezit, heeft het recht om bestuurders voor te dragen voor benoeming pro rata zijn aandeelhouderschap. Op basis van deze regel heeft de Belgische Staat vandaag het recht om zeven bestuurders voor te dragen. Alle andere bestuurders

moeten onafhankelijk zijn in de zin van artikel 7:87 van het Belgisch Wetboek van vennootschappen en verenigingen en van de Corporate Governance Code 2020 en de Raad moet te allen tijde ten minste drie onafhankelijke bestuurders hebben.

Proximus is trots op de genderpariteit tussen mannen en vrouwen in zijn Raad van Bestuur. Deze samenstelling en de elkaar aanvullende expertise en competenties van alle bestuurders creëren een dynamiek die het bestuur van de onderneming ten goede komt.

Samenstelling van de Raad van Bestuur

Leden van de Raad van Bestuur benoemd door de Algemene Vergadering op voorstel van de Belgische Staat

Naam	Gender*	Leeftijd	Functie	Termijn
Stefaan De Clerck	M	72	Voorzitter	2013 - 2025
Guillaume Boutin	M	49	Gedelegeerd Bestuurder	2019 - 2024
Karel De Gucht	M	70	Bestuurder	2015 - 2025
Béatrice de Mahieu	V	51	Bestuurder	2022 - 2026
Audrey Hanard	V	38	Bestuurder	2022 - 2026
Ibrahim Ouassari	M	45	Bestuurder	2021 - 2025
Claire Tillekaerts	V	67	Bestuurder	2022 - 2026

Leden van de Raad van Bestuur benoemd door de Algemene Vergadering

Naam	Gender*	Leeftijd	Functie	Termijn
Pierre Demuelenaere ¹	M	65	Onafhankelijk bestuurder	2011 - 2023
Cécile Coune ²	V	61	Onafhankelijk bestuurder	2023 - 2027
Martin De Prycker ³	M	69	Onafhankelijk bestuurder	2015 - 2027
Catherine Rutten ³	V	55	Onafhankelijk bestuurder	2019 - 2027
Joachim Sonne	M	49	Onafhankelijk bestuurder	2019 - 2024
Agnès Touraine ⁴	V	69	Onafhankelijk bestuurder	2014 - 2023
Catherine Vandendorre	V	53	Onafhankelijk bestuurder	2014 - 2026
Luc Van den hove	M	64	Onafhankelijk bestuurder	2016 - 2024

* V: Vrouwelijk / M: Mannelijk

1 Het mandaat van de heer Pierre Demuelenaere eindigde op de Algemene Vergadering van 19 april 2023

2 Bij besluit van de Algemene Vergadering van 19 april 2023 werd mevrouw Cécile Coune benoemd tot de Algemene Vergadering van 2027

3 Bij besluit van de Algemene Vergadering van 19 april 2023 werden de mandaten van de heer Martin De Prycker en van mevrouw Catherine Rutten verlengd tot de Algemene Vergadering van 2027

4 Mevrouw Agnès Touraine heeft ontslag genomen op 1 december 2023

Aanwezigheid op de vergaderingen van de Raad en de Comités

In 2023 werden veertien vergaderingen van de Raad van Bestuur gehouden, zes vergaderingen van het Audit- en Toezichtscomité, vijf van het Benoemings- en

Bezoldigingscomité en twee van het Transformatie- en Innovatiecomité.

Leden van de Raad van Bestuur benoemd door de Algemene Vergadering

Naam	RvB (totaal 14)	ATC (totaal 6)	BBC (totaal 5)	TIC (totaal 2)
Stefaan De Clerck	14/14	6/6	5/5	2/2
Guillaume Boutin	13/14			
Cécile Coune ¹	10/10		3/3	
Karel De Gucht	13/14	5/6		
Béatrice de Mahieu	14/14			2/2
Pierre Demuelenaere ²	4/4		1/1	
Martin De Prycker	14/14		5/5	2/2
Audrey Hanard	11/14			
Ibrahim Ouassari	14/14			2/2
Catherine Rutten	14/14	6/6		
Joachim Sonne	14/14	6/6		
Claire Tillekaerts	14/14		5/5	
Agnès Touraine ³	10/12			2/2
Catherine Vandenborre	13/14	6/6		
Luc Van den hove	11/14		4/5	2/2

RvB: Raad van Bestuur; ATC: Audit- en Toezichtscomité; BBC: Benoemings- en Bezoldigingscomité; TIC: Transformatie- en Innovatiecomité

1 Benoemd op 19 april 2023

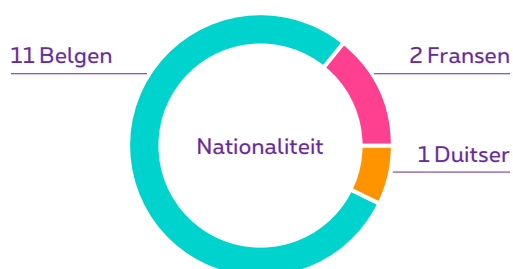
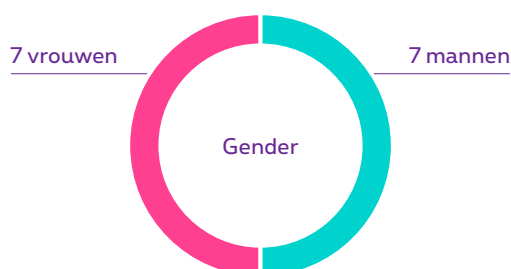
2 Einde mandaat op 19 april 2023

3 Ontslag ingediend op 1 december 2023

Diversiteit in de Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur houdt er rekening mee hoe hij de diversiteit van de Raad van Bestuur inzake geslacht, leeftijd en nationaliteit zal bevorderen wanneer vervangingen en

benoemingen worden overwogen. De diversiteitskenmerken voor de Raad van Bestuur kunnen als volgt worden gevisualiseerd:

Werking van de Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur vergadert telkens wanneer het belang van de onderneming dit vereist of wanneer minstens twee bestuurders erom vragen.

De Raad van Bestuur houdt in principe vijf reguliere vergaderingen per jaar, plus één vergadering gewijd aan de filialen.

De Raad van Bestuur bespreekt en evalueert ook jaarlijks het strategisch plan op lange termijn in een bijkomende vergadering.

De beslissingen van de Raad van Bestuur worden in principe genomen bij gewone meerderheid van de aanwezige of vertegenwoordigde bestuurders. Voor bepaalde kwesties is echter een gekwalificeerde meerderheid vereist.

De Raad van Bestuur heeft een Charter van de Raad van Bestuur aangenomen dat, samen met de Charters van de comités van de Raad van Bestuur, uiteenzet volgens welke principes de Raad van Bestuur en zijn comités werken. Dit charter wordt gepubliceerd op de corporate website.

Het Charter van de Raad van Bestuur bepaalt onder meer dat belangrijke beslissingen een brede steun moeten genieten, te begrijpen als een kwalitatief concept dat duidt op een effectieve besluitvorming binnen de Raad van Bestuur na een constructieve dialoog tussen de bestuurders.

Permanente of ad-hoc comités van de Raad van Bestuur waarin een wezenlijk aantal niet- uitvoerende, onafhankelijke bestuurders overeenkomstig artikel 7:87 van het Belgisch Wetboek van vennootschappen en verenigingen zetelen, bereiden deze belangrijke beslissingen voor.

Comités van de Raad van Bestuur

Proximus beschikt over een Audit- en Toezichtscomité, een Benoemings- en Bezoldigingscomité en een Transformatie- en Innovatiecomité.

De leden van de comités worden benoemd door de Raad van Bestuur, na overleg met het Benoemings- en

Bezoldigingscomité, voor een hernieuwbare termijn van in principe drie jaar ([Statuten & Charters | Proximus Groep](#)).

Gezien de sterke evolutie van de internationale pijler van Proximus heeft de Raad van Bestuur op zijn vergadering van 14 december 2023 besloten om een Internationaal Comité op te richten.

Audit- en Toezichtscomité

Het Audit- en Toezichtscomité (Audit and Compliance Committee, ACC) bestaat uit vijf niet-uitvoerende bestuurders, waarvan de meerderheid onafhankelijk is. Overeenkomstig zijn charter wordt het voorgezeten door een onafhankelijke bestuurder.

Het Audit- en Toezichtscomité heeft als taak de Raad van Bestuur bij te staan en te adviseren met betrekking tot:

- het proces van de financiële en niet-financiële rapportering;
- de efficiëntie van de systemen voor interne controle en risicobeheer van de onderneming;
- de interne auditfunctie van de onderneming en de efficiëntie ervan;
- de kwaliteit, de integriteit en de wettelijke controle van de statutaire en geconsolideerde jaarrekeningen, de financiële rekeningen en de niet-financiële informatie van de onderneming, waaronder de opvolging van de vragen en aanbevelingen geformuleerd door de commissarissen;
- de relatie met de commissarissen van de onderneming en de evaluatie van en het toezicht op de onafhankelijkheid van de commissarissen;
- de conformiteit van de onderneming met de juridische en regelgevingsvereisten;
- de conformiteit binnen de onderneming met de Gedragscode en de Dealing Code van de onderneming.

Kritieke punten worden via het Audit & Compliance Comité aan de Raad van Bestuur meegedeeld. Externe auditverslagen omvatten financiële en IT en netwerk beveiligingsrisico's. Interne auditverslagen bestrijken financiële, compliance, IT- en netwerkbeveiligingsrisico's. Het Audit & Compliance Comité wordt geïnformeerd over alle besprekingen en beslissingen van het management in het Risk Management Committee.

Het Audit- en Toezichtscomité vergadert minstens éénmaal per kwartaal.

De leden van Audit- en Toezichtscomité (samengesteld uit niet-uitvoerende leden waarvan twee vrouwen en drie mannen) zijn: mevrouw Catherine Vandenborre (Voorzitster), de heren Stefaan De Clerck, Karel De Gucht, Joachim Sonne en mevrouw Catherine Rutten.

De meerderheid van de leden van het Audit- en Toezichtscomité heeft uitgebreide accounting- en auditexpertise. De Voorzitster van het Audit- en Toezichtscomité, mevrouw Catherine Vandenborre, heeft naast een master in de toegepaste economie, behaald aan de UCL, bijkomende diploma's in fiscaal recht en financieel risicomanagement. De Voorzitster en de meerderheid van de leden hebben diverse bestuurs- of uitvoerende mandaten in grote Belgische of internationale bedrijven ugeoefend.

Benoemings- en Bezoldigingscomité

Het Benoemings- en Bezoldigingscomité (Nomination and Remuneration Committee, NRC) bestaat uit vijf bestuurders, waarvan de meerderheid onafhankelijk is. Overeenkomstig zijn charter wordt dit Comité voorgezeten door de Voorzitter van de Raad van Bestuur, die ambtshalve lid is.

Het Benoemings- en Bezoldigingscomité heeft als taak de Raad van Bestuur bij te staan en te adviseren inzake:

- het voordragen van kandidaten voor de Raad van Bestuur en de comités van de Raad van Bestuur;
- de benoeming van de Gedelegeerd Bestuurder en van de leden van de Leadership Squad op voordracht van de Gedelegeerd Bestuurder;
- de benoeming van de Secretaris-generaal;
- de bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur en de comités van de Raad;
- de bezoldiging van de Gedelegeerd Bestuurder en van de leden van de Leadership Squad;
- de jaarlijkse evaluatie van de bezoldigingsfilosofie en strategie voor alle werknemers en in het bijzonder de bezoldigingspakketten van het Leadership Team;

- het toezicht op de beslissingen van de Gedelegeerd Bestuurder m.b.t. de benoeming, het ontslag en de bezoldiging van het management;
- de opmaak van het bezoldigingsverslag en de presentatie van dat verslag op de Algemene Vergadering;
- aangelegenheden betreffende corporate governance.

Het Benoemings- en Bezoldigingscomité vergadert ten minste vier keer per jaar.

Aan het begin van elk jaar worden de prestaties, de budgetten voor de uitbetaling van de bonussen en de merits, en de stimuleringsplannen op korte en lange termijn onder de loep genomen door het Comité. Op die vergadering worden ook het concept en de strategie van het verloningsbeleid besproken. Het Comité legt ook de targets vast in het kader van de prestatiemeting van de Gedelegeerd Bestuurder en de leden van de Leadership Squad aan de hand van Key Performance Indicators.

De leden van het Benoemings- en Bezoldigingscomité (samengesteld uit niet-uitvoerende leden waarvan twee vrouwen en drie mannen) zijn: de heren Stefaan De Clerck (Voorzitter), Pierre Demuelenaere (tot 19 april 2023), Martin De Prycker, Luc Van den hove, mevrouw Claire Tillekaerts en mevrouw Cécile Coune (vanaf 20 april 2023).

Transformatie- en Innovatiecomité

Het Transformatie- en Innovatiecomité (Transformation & Innovation Committee, TIC) bestaat uit maximum zes bestuurders. Overeenkomstig zijn charter is de Voorzitter van de Raad van Bestuur ambtshalve lid, en wordt het Comité door hem voorgezeten. Drie leden worden gekozen onder de onafhankelijke bestuurders.

Het Transformatie- en Innovatiecomité is een permanent comité van de Raad van Bestuur, dat de geselecteerde dossiers bespreekt die voorbereidende reflectie behoeven en die moeten rijpen voordat ze ter beslissing aan de Raad worden voorgelegd. De onderwerpen die besproken worden op het Transformatie- en Innovatiecomité kunnen van verschillende aard zijn en zullen in de loop van de tijd evolueren, afhankelijk van de behoeften van het bedrijf, zoals bijvoorbeeld: technologie,

netwerk, branding/marketing, duurzaamheid, transformatie, HR-vaardigheden, digitalisering. Indien aangewezen kan de Raad van Bestuur beslissen om een speciaal ad-hoc comité op te richten voor de behandeling van een specifiek dossier. Dat comité zou dan samengesteld zijn uit leden die over de vereiste ervaring voor dat dossier beschikken.

De leden van het Transformatie- en Innovatiecomité (samengesteld uit niet-uitvoerende leden waarvan twee vrouwen en vier mannen) zijn: de heren Stefaan De Clerck (Voorzitter), Martin De Prycker, Ibrahim Ouassari, Luc Van den hove, mevrouw Agnès Touraine (tot 1 december 2023) en mevrouw Béatrice de Mahieu.

Afwijking van de Corporate Governance Code 2020

Proximus voldoet aan de Corporate Governance Code 2020, met uitzondering van twee afwijkingen.

Bepaling 7.6 bepaalt dat een niet-uitvoerende bestuurder een deel van zijn bezoldiging in de vorm van aandelen in de vennootschap moet ontvangen. Vanwege haar specifieke aandeelhouderschap, met de Belgische Staat als meerderheidsaandeelhouder, kiest de onderneming ervoor om in dit stadium geen aandelen gerelateerde vergoeding in te voeren.

Om dezelfde reden voldoet Proximus niet aan bepaling 7.9 die bepaalt dat de Raad van Bestuur een minimumdrempel moet vaststellen voor de aandelen die de leidinggevendenden moeten aanhouden.

'Relationship Agreement'

Overeenkomstig artikel 8.7. van de Corporate Governance Code van 2020 heeft Proximus in december 2022 een 'Relationship Agreement' gesloten met haar meerderheidsaandeelhouder, de Belgische Staat. Deze overeenkomst, die geen invloed heeft op de onafhankelijkheid van Proximus, noch op de bevoegdheden van haar vennootschapsorganen, heeft tot doel een kader te creëren voor de uitwisseling van informatie, volledig in overeenstemming met de Europese en Belgische financiële

wetgeving. Deze 'Relationship Agreement' is gepubliceerd op de website van de vennootschap.

Belangenconflict

Binnen de onderneming is een algemene policy i.v.m. belangenconflicten van kracht. Ze verbiedt het aanhouden van financiële belangen die een impact zouden kunnen hebben op de eigen inschatting of de professionele taken en daarbij de Proximus Groep zou kunnen benadelen.

De Raad heeft op 24 februari 2011 een 'related party transactions policy' aangenomen, die in september 2016 werd bijgewerkt, en die alle transacties of andere contractuele verhoudingen tussen de onderneming en de leden van de Raad van Bestuur regelt.

De Raad en elke individuele bestuurder moeten alle regels inzake belangenconflicten tussen de Vennootschap en een bestuurder naleven. In geval van een belangenconflict wordt de vergadering waarin het conflict wordt gemeld en de kwestie die aanleiding gaf tot het conflict gepubliceerd in het jaarverslag van het betreffende boekjaar.

In overeenstemming met artikel 7:96 van het Belgisch Wetboek van vennootschappen en verenigingen heeft de Gedelegeerd Bestuurder, de heer Guillaume Boutin, tijdens de Raad van Bestuur van 16 februari 2023 verklaard dat hij een belangenconflict had met betrekking tot de evaluatie van zijn prestaties voor 2022, een punt dat op de agenda stond van de desbetreffende vergadering van de Raad van Bestuur.

Proximus heeft contractuele relaties en levert eveneens telefonie-, internet-, digitale- en/ of ICT-diensten aan diverse ondernemingen waarin leden van de Raad van Bestuur een uitvoerend of niet-uitvoerend mandaat hebben. Deze transacties vinden plaats in het normale verloop van de bedrijfsactiviteiten en gebeuren aan marktconforme voorwaarden.

Voorkennis en marktmanipulatie (marktmisbruik)

Om de bestaande wetgeving in verband met voorkennis en marktmanipulatie na te leven, heeft Proximus voorafgaand aan de beursgang een Dealing Code aangenomen. De bedoeling van deze Code is de werknemers, leidinggevend en bestuurders bewust te maken van mogelijk ongeoorloofd gedrag en van de eventuele sancties. Deze Dealing Code was het voorwerp van een grootschalige informatiecampagne en is beschikbaar voor alle werknemers. Er wordt een lijst met sleutelpersonen bijgehouden, en alle bestuurders en belangrijke werknemers is gevraagd een verklaring te ondertekenen dat zij de voorschriften van de desbetreffende wetgeving hebben gelezen en begrepen en ermee instemmen deze na te leven. Gesloten periodes ('Closed periods') worden vastgelegd en door het Group Compliance Office aan de betrokken personen meegedeeld.

Bestuur van duurzaamheid

Het streven om duurzaamheid te verankeren in alles wat wij doen, wordt gerealiseerd door het te integreren in de bedrijfsvoering onder toezicht van de Raad van Bestuur en onder de verantwoordelijkheid van de Gedelegeerd Bestuurder en de Leadership Squad in de hoedanigheid van de Corporate Affairs Lead als Sustainability Champion.

Door in de Raad van Bestuur en zijn comités regelmatig diverse duurzaamheidsthema's aan de orde te stellen en onze ambities, strategie, doelstellingen en vooruitgang op het gebied van duurzaamheid te bespreken, zorgen wij ervoor dat de leden van de Raad van Bestuur de juiste vaardigheden en ervaring opdoen en op de hoogte blijven van kwesties op het gebied van milieu, maatschappij en goed bestuur. Via het activiteitenverslag van de Gedelegeerd Bestuurder worden de resultaten tweemaandelijks gerapporteerd aan de Raad van Bestuur, die de vooruitgang ook elk kwartaal beoordeelt als onderdeel van de strategische evaluatie. Aan duurzaamheid gerelateerde risico's, met inbegrip van maar niet beperkt tot de risico's van klimaatverandering, maken deel uit van het toezicht van het Audit- en Toezichtscomité op het risicobeheer.

Rapportering en opvolging gebeurt op kwartaal basis naar de Leadership Squad toe, wat besprekingen op basis van feiten en prioritering mogelijk maakt. De belangrijkste duurzaamheidsinitiatieven zijn vastgesteld en worden gezamenlijk beheerd door de business units en het duurzaamheidsteam. Er wordt maandelijks een stand van zaken opgemaakt voor een stuurgroep, de KPI's en het budget worden elk kwartaal gerapporteerd aan het strategisch managementteam.

We hebben het governanceproces verbeterd door de duurzaamheidsimpact te integreren in elk dossier of initiatief dat op de agenda van de vergaderingen van de Leadership Squad komt. Onze duurzaamheidsambities worden weerspiegeld in de management incentives (meer informatie in: ['Bezoldigingsverslag'](#)).

Ter voorbereiding op de Corporate Sustainability Reporting Directive wordt er een analyse gemaakt van de huidige governance en processen op het gebied van duurzaamheid en zullen er gedurende 2024 verbeteringen worden doorgevoerd.

Verdere informatie over deugdelijk bestuur, naleving en risicobeheer in verband met duurzaamheid is te vinden in het hoofdstuk Compliance & ethische normen van dit bestuursverslag, het verslag over risicobeheer, de verklaring inzake diversiteit en inclusie en de niet-financiële verklaring.

Gedetailleerde niet-financiële cijfers zijn te vinden in het ['Milieuverslag'](#) en het ['Sociaal verslag'](#).

De voortgang bij de beoordeling van de afstemming op de EU-taxonomie en de uitvoering van de aanbevelingen van de Task Force on Climate-Related Financial Disclosures (TCFD) wordt toegelicht in de niet-financiële verklaring.

De ambities van de strategie bold2025 en de verwezenlijkingen in 2023 zijn te vinden in: ['Verslag over onze activiteiten'](#).

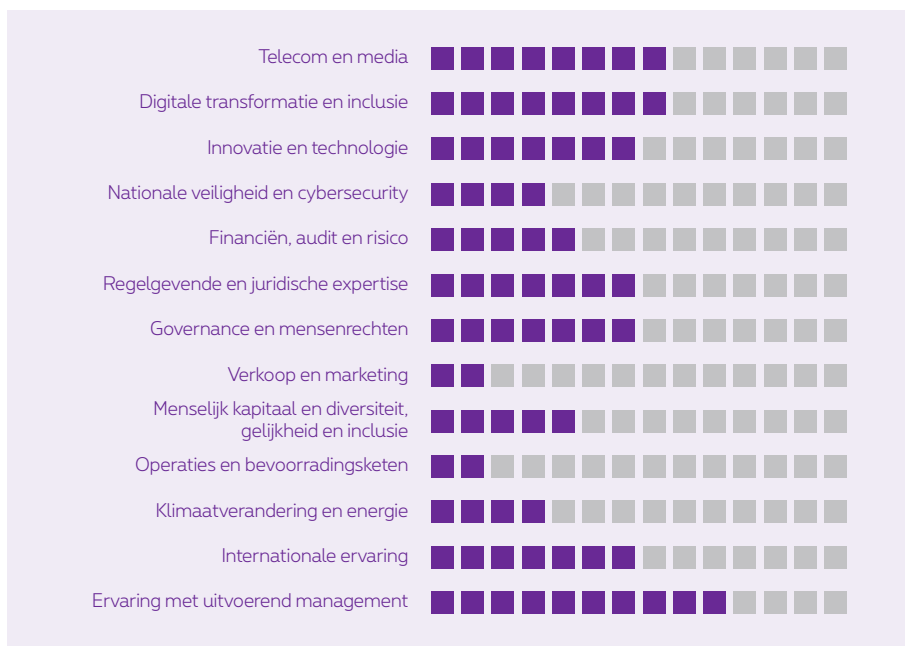
Evaluatie van de Raad van Bestuur

De Raad evalueert minstens om de drie jaar zijn prestaties en interactie met het uitvoerend management. De laatste evaluatie vond eind 2021 plaats samen met externe partner Guberna. De bestuursleden werden uitgenodigd om een uitgebreide vragenlijst te beantwoorden, gevolgd door een gesprek tussen Guberna en elk individueel bestuurslid. De bestuursleden werden gevraagd naar hun mening over corporate governance bij Proximus, de werking van de Raad van Bestuur en van de comités. Guberna concludeerde in 2022 dat de beoordeling over het algemeen positief was en noemde als belangrijkste sterke punten een evenwichtige samenstelling van de Raad van Bestuur, de hoge kwaliteit van de informatiestroom naar de Raad van Bestuur, een cultuur binnen de Raad van Bestuur die de besluitvorming in het belang van de onderneming stimuleert en een uitstekend leiderschap van de Voorzitter van de Raad van Bestuur. Naar aanleiding van de evaluatie heeft de Raad een actieplan goedgekeurd en geïmplementeerd. Het eerste element is het vergroten van de zichtbaarheid van de Raad van Bestuur op het bestuur van de filialen. Daartoe wordt

jaarlijks een bijkomende Raad aan dit onderwerp gewijd. Voorts besloot de Raad in het managementverslag aan de Raad een step-back op te nemen van belangrijke investeringsdossiers, waarbij de business case wordt vergeleken met de behaalde resultaten. De Raad organiseerde eveneens een benchmark over de vergoeding van bestuurders en directieleden en organiseerde speciale inwerksessies voor de nieuwe leden na de jaarvergaderingen van april 2022 en april 2023. Uitgaande van de behoefte aan nieuwe competenties heeft de Raad een competentiedashboard ontwikkeld, rekening houdend met mogelijke lacunes bij het bepalen van profielen voor nieuwe bestuurders.

De niet-uitvoerende bestuurders evalueren regelmatig hun interactie met het uitvoerend management en vergaderen ten minste eenmaal per jaar zonder de CEO. Aan het begin van elk jaar leggen de voorzitters van de comités hun jaarverslag voor aan de Raad.

Competenties van de Raad van Bestuur

Leadership Squad

Gedelegeerd Bestuurder

In zijn vergadering van 27 november 2019 heeft de Raad van Bestuur de heer Guillaume Boutin aangesteld als nieuwe CEO. De CEO is belast met het dagelijks bestuur en rapporteert aan de Raad van Bestuur. De Raad van Bestuur heeft bovendien ruime bevoegdheden gedelegeerd aan de CEO.

Het contract van de heer Guillaume Boutin is een verlengbaar contract van zes jaar voor bepaalde tijd dat is ingegaan op 1 december 2019.

De Algemene Vergadering van 15 april 2020 heeft zijn mandaat als bestuurder verlengd tot de Algemene Vergadering die in 2024 zal worden gehouden.

Leden van de Leadership Squad

De leden van de Leadership Squad worden benoemd en ontslagen door de Raad van Bestuur op voordracht van de Gedelegeerd Bestuurder na raadpleging van het Benoemings- en Bezoldigingscomité.

De bevoegdheden van de Leadership Squad worden door de Gedelegeerd Bestuurder bepaald. De Leadership Squad heeft als taak de Gedelegeerd Bestuurder bij te staan in de uitoefening van zijn taken.

De Leadership Squad streeft ernaar om te beslissen bij consensus, maar in geval van onenigheid geeft de mening van de Gedelegeerd Bestuurder de doorslag.

Gewoonlijk vergadert de Leadership Squad wekelijks.

De Leadership Squad was in 2023 samengesteld uit de volgende leden, naast de Gedelegeerd Bestuurder:

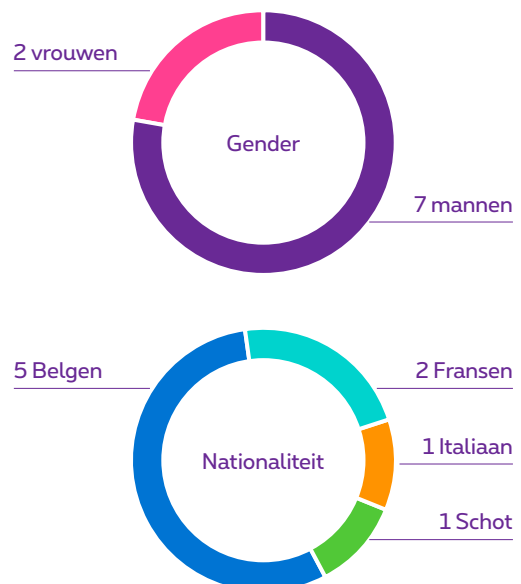
Naam	Gender	Leeftijd	Positie
Jim Casteele	M	52	Consumer Market Lead
Anne-Sophie Lotgering	V	49	Enterprise Market Lead
Ben Appel ¹	M	49	Corporate Affairs Lead
Dirk Lybaert ²	M	63	Corporate Affairs Lead and Secretary General
Antonietta Mastroianni	V	50	Digital & IT Lead
Mark Reid	M	52	Finance Lead
Geert Standaert	M	53	Network & Wholesale Lead
Renaud Tilmans	M	55	Customer Operations Lead
Jan Van Acoleyen	M	61	Human Capital Lead

1 Ben Appel vervoegde Proximus op 16 augustus 2023

2 Dirk Lybaert heeft de Leadership Squad verlaten op 1 september 2023, hij blijft de Secretaris-generaal van Proximus

Diversiteit van de Leadership Squad

De diversiteitskenmerken voor de Leadership Squad kunnen als volgt worden gevisualiseerd:

College van Commissarissen

Samenstelling

Het College van Commissarissen van de onderneming is als volgt samengesteld:

- Deloitte Bedrijfsrevisoren BV, vertegenwoordigd door de heer Koen Neijens, tevens voorzitter van het College van Commissarissen;
- de heer Jan Debucquoy, lid van het Rekenhof;
- de heer Dominique Guide, lid van het Rekenhof;
- Luc Callaert BV, vertegenwoordigd door de heer Luc Callaert.

Deloitte Bedrijfsrevisoren BV, vertegenwoordigd door de heer Koen Neijens en Luc Callaert BV, vertegenwoordigd door de heer Luc Callaert, staan in voor de controle van de geconsolideerde jaarrekeningen van Proximus en zijn dochtervennootschappen. Deloitte is ook verantwoordelijk voor de beoordeling van niet-financiële prestatie-indicatoren.

De andere leden van het College van Commissarissen zijn, samen met Deloitte, belast met de controle van de niet-geconsolideerde jaarrekening van Proximus als moedervennootschap.

De mandaten van Deloitte Bedrijfsrevisoren BV en Luc Callaert BV lopen af op de Algemene Vergadering in 2025.

Bijkomende bezoldigingen betaald aan de commissarissen

Overeenkomstig de bepalingen van artikel 3:65, paragraaf 3 van het Belgisch Wetboek van vennootschappen en verenigingen vermeldt Proximus de bijkomende bezoldigingen die het tijdens het boekjaar 2023 heeft uitbetaald aan twee bedrijfsrevisoren, leden van het College van Commissarissen: Deloitte Bedrijfsrevisoren BV en Luc Callaert BV.

De Groep gaf in 2023 een bedrag van € 856.896 uit aan honoraria buiten mandaat voor Deloitte Bedrijfsrevisoren BV, de bedrijfsrevisor van de Groep. Dit bedrag kan als volgt worden opgesplitst:

Bedrag uitgegeven door de Groep aan honoraria buiten mandaat naar Deloitte Bedrijfsrevisoren BV

(in €)	Commissaris	Netwerk van de commissaris
Andere verplichte controleopdrachten	151.838	578.008
Belastingsadvies		
Andere opdrachten	113.460	13.590
Totaal	265.298	591.598

De Groep gaf gedurende het jaar 2023 geen bedrag uit aan honoraria buiten mandaat aan Luc Callaert BV.

Bedrag uitgegeven door de Groep aan honoraria buiten mandaat naar luc Callaert BV

(in €)	Commissaris
Andere verplichte controleopdrachten	0,00
Belastingsadvies	
Andere opdrachten	
Totaal	0,00

Leden van de Raad van Bestuur

Guillaume Boutin

De heer Guillaume Boutin is sinds 1 december 2019 Gedelegeerd Bestuurder en zit de Leadership Squad van Proximus voor. Hij is Voorzitter van de Raad van Bestuur van BICS en Telesign, evenals bestuurder van Proximus Art.

Voordien trad de heer Boutin in augustus 2017 toe tot de Leadership Squad van Proximus als Chief Consumer Market Officer.

De heer Boutin begon zijn carrière bij een webstartup. Daarna trad hij in dienst bij SFR waar hij achtereenvolgens verschillende functies bekleedde op het vlak van strategie, financiën en marketing tot hij in 2015 bij de Canal+ Groep aan de slag ging als Chief Marketing Officer.

Hij heeft een diploma 'baccalauréat scientifique', gevolgd door een ingenieurdiploma in telecommunicatie (Telecom Sud Paris 'Programme Grande École', 1997) en heeft hij een diploma aan de HEC Paris, 'Programme Grande École', behaald in 1999.

Stefaan De Clerck

De heer Stefaan De Clerck is sinds 20 september 2013 Voorzitter van de Raad van Bestuur van Proximus. Hij is Voorzitter van het Paritair Comité van Proximus, van het Pensioenfonds van Proximus en van Proximus Art VZW. Hij is ook bestuurder van de Proximus Foundation en Connectimmo.

Hij is lid van de Orientation Council van Euronext en lid van Bureau van de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai.

Vóór Proximus, was hij van oktober 1990 tot oktober 2013 volksvertegenwoordiger. Van juni 1995 tot april 1998 en van december 2008 tot december 2011 was hij Belgisch minister van Justitie. Van 1999 tot 2003 was hij Voorzitter van CD&V, de Vlaamse christendemocratische partij. Hij was burgemeester van Kortrijk van januari 2001 tot eind december 2012.

De heer De Clerck behaalde een master in de rechten aan de Katholieke Universiteit van Leuven.

Cécile Coune

Mevrouw Cécile Coune kan terugblikken op een dubbele loopbaan als executive: gedurende meer dan 15 jaar als CEO in de financiële sector, en als venoot in een toonaangevend advocatenkantoor.

Van 2012 tot 2018 stond Cécile Coune aan het hoofd van Aviabel, een Belgische onderneming gespecialiseerd in luchtvaartverzekering en -herverzekering, tot de overname ervan door een internationale speler, AXIS Capital Ltd. Van opleiding juriste, was ze ook advocate en later venoot bij advocatenkantoor Liedekerke van 2004 tot 2012. Daarvoor werkte ze bijna 17 jaar in de verzekeringssector, waarvan het grootste deel bij Chubb, een Amerikaanse multinational, waar ze op zeer jonge

leeftijd algemeen directeur voor België en Luxemburg werd en uitvoerend lid van de Raad van Bestuur van Chubb Europe. Ze stond ook aan het hoofd van AXA Art (Benelux), een dochteronderneming van de AXA Groep die gespecialiseerd is in kunstverzekeringen.

Momenteel is ze onafhankelijk bestuurder en zetelt ze in de Raad van Bestuur en in comités van verschillende grote ondernemingen, waaronder QBE Europe en Credendo GSR.

Cécile Coune is lid van verschillende internationale en nationale zakenkringen en netwerken en zet zich ook maatschappelijk in voor diversiteit en inclusie. Ze is medeoprichtster en lid van Women on Board sinds 2009, en medeoprichtster, lid en erevoorzitster van European Women on Boards sinds 2013. Ze is mentor bij Duo for a Job, een vereniging die de integratie van jongeren met een migratieachtergrond op de arbeidsmarkt bevordert, en onafhankelijk bestuurder van OFC, de Franstalige tak van Broeders van Liefde, een organisatie die vooral actief is in het domein van de geestelijke gezondheid.

Als aanhangster van de ESG-vereisten heeft ze onlangs een certificaat voor duurzame financiering verkregen van het Cambridge Institute for Sustainability Leadership.

Cécile Coune heeft verschillende prijzen en onderscheidingen gewonnen. Ze werd in 2017 door Zijne Majesteit Filip, Koning der Belgen, onderscheiden met de rang van Commandeur in de Kroonorde voor haar bijdrage aan de Belgische samenleving.

Karel De Gucht

De heer Karel De Gucht, Minister van Staat, was van februari 2010 tot 31 oktober 2014 Europees commissaris voor Handel, waar hij een centrale rol speelde bij het onderhandelen, afsluiten en beheren van verschillende Europese vrijhandels- en investeringsovereenkomsten wereldwijd.

Eerder diende hij als Belgisch minister van Buitenlandse Zaken van 2004 tot 2009, vicepremier van 2008 tot 2009, en als Europees commissaris voor internationale samenwerking, humanitaire hulp en crisisrespons van 2009 tot 2010.

Momenteel is hij de Voorzitter van het Instituut voor Europese Studies (IES) aan de Vrije Universiteit Brussel (VUB) – zijn alma mater (Masters of Laws, 1976) en waar hij Europees recht doceert. Hij is lid van de raden van bestuur van ArcelorMittal nv, van EnergyVision, Youston (voorzitter), Sprimoglass en zetelt als adviseur van CVC Capital Partners.

Hij is ook de manager van La Macinaia, een door een familie gerund wijnproducerend bedrijf in de Chianti-regio (Italië).

Béatrice de Mahieu

Mevrouw Béatrice de Mahieu is experte in innovatie, digitalisering en transformatie.

Sinds het begin van haar carrière in 1999 werkte Béatrice de Mahieu achtereenvolgens voor grote telecommunicatie-, technologie- en mediabedrijven (Telenet, Microsoft, Lagardère, enz.), waar ze bijdroeg aan groeistrategieën en digitale transformatie.

Vanaf 2011 begon Béatrice de Mahieu te werken als mentor en investeerder voor technologische en digitale start-ups, waarbij ze hen begeleidde in hun zoektocht naar investeerders, strategieontwikkeling en groei.

Vandaag is ze de CEO van BeCode, een social impact coding school in België die technische en digitale vaardigheden aanleert aan gemotiveerde personen in kwetsbare beroepssituaties. Van 2019 tot september 2021 was ze CEO van Co.Station Belgium (een co-working space voor technologische start-ups en innovatiehub), waar ze verschillende open innovatie-ecosystemen creëerde en ontwikkelde.

Béatrice de Mahieu is momenteel lid van de raad van bestuur van Proximus, FinTech Belgium, Slimme Regio Vlaanderen, BeeFounders, lid van het investeringscomité van Miles Ahead (startup studio in artificiële intelligentie en deep tech) en lid van de adviesraad van Veolia Belux.

Ze heeft een sterke sociale betrokkenheid bij digitale inclusie, steunt regelmatig initiatieven op dit gebied binnen de Koning Boudewijnstichting en is lid van de raad van bestuur van Les Petits Riens en United Fund for Belgium.

Béatrice de Mahieu heeft een diploma Toegepaste Communicatie aan het "Institut des Hautes Etudes et des Communications Sociales" (IHECS) en is co-auteur van «Pimento Map: assessing the strength of your business plan» (2014) en «Shiftmakers: l'art du (self)leadership dans les années 2020» (2022).

Gepassioneerd door gezonde voeding en duurzame wijn, behaalde zij ook een diploma aan het Institute for Integrative Nutrition in New York en is ze medeoprichtster van Chill Living Wines, een project dat biologische, biodynamische en natuurlijke wijnen promoot.

Martin De Prycker

De heer Martin De Prycker is vennoot van het Qbic Fonds ter ondersteuning van spin-offs van universiteiten in België.

De heer De Prycker was van 2002 tot 2009 CEO van Barco. Hij richtte en ontwikkelde het bedrijf op markten die gebruikmaken van schermen, zoals de medische sector, digitale cinema, controle- en vliegtuigindustrie en de verkoop van non-core productlijnen zoals grafische producten, textiel, en onderaanneming. Voordien was hij CTO en lid van het uitvoerend comité van Alcatel-Lucent. Voor hij CTO werd bij Alcatel-Lucent, was de heer De Prycker verantwoordelijk voor de wereldwijde leiderspositie van Alcatel-Lucent in de breedbandtoegangsmarkt. Onder zijn leiding evolueerde ADSL van een researchproject tot een miljardenbusiness voor Alcatel-Lucent.

De heer De Prycker was van 2009 tot 2013 ook CEO van Caliopa, een start-up van UGent/imec in siliciumgebaseerde fotonica, waarmee het mogelijk is honderden Gbps te transporteren over optische vezel. Caliopa werd in 2013 overgenomen door Huawei.

Hij is momenteel lid van de Raad van Bestuur van diverse ondernemingen, zoals EVS, Arkite, Faktion en Fraudbuster/Calltic.

De heer De Prycker heeft een doctoraatsdiploma in de computerwetenschappen en een master in de elektronica van de Universiteit van Gent, en behaalde daarnaast een MBA aan de Universiteit van Antwerpen.

Audrey Hanard

Mevrouw Audrey Hanard is partner bij Dalberg Global Advisors, een missiegedreven strategieadviesbureau dat zich richt op duurzame impact. Ze werkt samen met haar klanten – ngo's, VN-organisaties, overheden en stichtingen – aan de wereldwijde vooruitgang van onderwijs en werkgelegenheid door het ontwikkelen, implementeren en meten van impactvolle strategieën ter ondersteuning van inclusieve ontwikkeling. Ze kan hiervoor terugvallen op meer dan tien jaar ervaring in het adviseren van bedrijven, overheden en filantropische klanten over deze onderwerpen als manager bij McKinsey & Co en bij Telos Impact.

Audrey Hanard is momenteel Voorzitster van de Raad van Bestuur van bpost, de grootste Belgische operator voor post en e-commerce, met wereldwijd 36.000 medewerkers. Ze is bestuurder en was voorzitter van Be education, een organisatie die initiatieven ondersteunt die bijdragen tot de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs in België. Voordien was ze voorzitter van de Vrijdaggroep, een denktank van jonge Belgische talenten met verschillende professionele achtergronden die vastbesloten zijn om het Belgische beleid te inspireren door middel van diversiteit.

Audrey Hanard behaalde een MSc in Business Engineering aan de Université Libre de Bruxelles (Solvay Brussels School, ULB) en een Master in Public Administration aan Columbia University (School of International and Public Affairs).

Ibrahim Ouassari

De heer Ibrahim Ouassari is de oprichter en CEO van MolenGeek. Na een atypische en autodidactische carrière in de technologie, heeft Ibrahim zich sinds 1999 gevestigd als een volleerd consultant in de sector. Daarna verliet hij de consulting industrie om zijn ondernemerscarrière te starten bij verschillende bedrijven en werkte met klanten van enkele van de grootste en meest gerenommeerde bedrijven.

Het was zijn ervaring die hem ertoe bracht om in mei 2015 MolenGeek te lanceren, een inclusief internationaal technologisch ecosysteem dat de 'TechWorld' toegankelijk maakt. Het is op dat moment dat Ibrahim een van zijn grootste uitdagingen aanging: het samenvoegen van twee werelden die elkaar niet ontmoeten. Aan de ene kant onvermoede talenten uit volkswijken en aan de andere kant de wereld van de technologie.

MolenGeek is een internationale oplossing die duizenden jongeren nieuwe perspectieven biedt. Ibrahim heeft zijn ervaring als ondernemer in de technologie gecombineerd met zijn kennis van het vakgebied om talenten aan het licht te brengen door hen kennis te laten maken met nieuwe technologieën. Hij wordt gesteund door de grootste namen in de tech-industrie, in Davos aangehaald door Sundar Pichai, CEO van Google, na zijn bezoek aan MolenGeek, en werd door deze laatste ook in WIRED UK geselecteerd als 'innovator die bouwt aan een betere toekomst voor 2021'. Google, Meta, Microsoft, Salesforce, Amazon, PwC of zelfs Proximus investeren in MolenGeek.

In 2018 maakte Ibrahim deel uit als expert van de Horizon 2020 NMBP-adviesgroep voor DG Onderzoek & Innovatie van de Europese Commissie, die als opdracht heeft om ons met name te helpen om de impact van de O&I-investeringen 2021-2027 op het gebied van industriële technologieën te waarborgen en de maatschappelijke betrokkenheid te verbeteren.

Catherine Rutten

Mevrouw Catherine Rutten is Vice-President International, Government Affairs & Public Policy van Vertex Pharmaceuticals sinds 1 juli 2020. Van september 2013 tot eind juni 2020 was ze CEO van pharma.be, de vereniging van innovatieve biofarmaceutische bedrijven in België. Van 2003 tot 2013 was ze Lid van de Raad van het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie, de regulator van de elektronische communicatiemarkt, de postmarkt, het elektro-magnetische spectrum van de radiofrequenties en de mediaregulator in Brussel-Hoofdstad. Voorheen werkte zij als Directeur Regulatory Affairs bij de Belgische afdeling van BT. Ze begon haar loopbaan als advocaat, lid van de Brusselse balie, in 1994.

Ze is bestuurder bij Women on Board. Ze heeft rechten gestudeerd aan de KU Leuven en aan de Universiteit van Namen en heeft een LL.M. in intellectueel eigendomsrecht van de London School of Economics and Political Science en een LL.M. in Europees recht van het Europacollege.

Joachim Sonne

De heer Joachim Sonne heeft meer dan 20 jaar ervaring in Investment Banking. Hij is momenteel Senior Advisor bij AustralianSuper en board advisor bij een aantal technologiebedrijven. Tot september 2019 was de heer Sonne Managing Director en Co-Head van de EMEA Telecom, Media en Technology Advisory Group bij J.P. Morgan in Londen. Hij kwam in 1998 bij J.P. Morgan, werkte van 2006 tot 2010 in de Communications Group in New York en tussen 2010 en 2011 voor de Duitse fusies en overnames praktijk van J.P. Morgan in Frankfurt.

De heer Sonne is met onderscheiding afgestudeerd aan de European School of Management-EAP, Parijs-Oxford-Berlijn en heeft een European Master of Management, een Diplom-Kaufmann en een Diplôme de Grande École.

Claire Tillekaerts

Van oktober 2006 tot juni 2022 was Mevrouw Claire Tillekaerts Algemeen Directeur bij Flanders Investment & Trade, het overheidsagentschap dat Vlaamse bedrijven ondersteunt bij hun inspanningen om internationaal zaken te doen in het buitenland en buitenlandse bedrijven bijstaat die zich willen vestigen of hun activiteiten willen uitbreiden in Vlaanderen, de meest noordelijke regio van België. Vanaf 1 mei 2012 werd ze door de Vlaamse regering aangesteld als CEO van FIT tot 30 juni 2022, wanneer zij met pensioen gaat.

Claire Tillekaerts was gedurende 20 jaar zelfstandig advocaat aan de balie te Gent en combineerde deze functie gedurende zes jaar met lesgeven aan de Universiteit van Gent. In 2001 werd ze gevraagd om de juridische dienst op te richten van de Hogeschool in Gent, onder meer om de samensmelting met andere hogeronderwijs-instellingen in goede banen te leiden, internationale onderzoeks- en ontwikkelingsfondsen op te richten en als adviseur op te treden gedurende de oprichting van de Associatie Universiteit Gent.

Claire Tillekaerts is licentiaat in de rechten en behaalde een postuniversitair diploma management. Ze maakt deel uit van de Raad van Bestuur van imec, ORSI Academy en het Nationaal Orkest van België en is voorzitter van de Raad van Bestuur van het Internationaal Filmfestival van Vlaanderen (Gent), voorzitter van de Regentenraad van de Nationale Bank van België en lid van het Remuneratie- en Benoemingscomité van de Nationale Bank van België.

Agnès Touraine (lid tot 1 december 2023)

Mevrouw Agnès Touraine is CEO van Act III Consultants, een managementconsultingbedrijf dat gespecialiseerd is in digitale transformatie.

Zij was eerder Voorzitter en CEO van Vivendi Universal Publishing, een bedrijf met een waarde van 4,7 miljard dollar. Daarvoor werkte ze tien jaar bij de Lagardère Group als Head of Strategy en CEO van de massmarketdivisie, en vijf jaar bij McKinsey.

Ze behaalde diploma's aan het Parijse Instituut voor Politieke Studies (Sciences Po) en Columbia University (MBA). Ze zetelt in de Raden van Bestuur van Rexel SA, GBL, SNCF en voorheen Darty Plc evenals Neopost SA. Ze zetelt ook in non-profitorganisaties zoals The French-American Foundation en IDATE. Tot juli 2019 was zij Voorzitster van de Raad van Bestuur van het IFA (Institut Français des Administrateurs).

Catherine Vandendorre

Mevrouw Catherine Vandendorre is Chief Financial Officer bij Elia. Daarvoor is mevrouw Vandendorre lid geweest van het directiecomité van APX-ENDEX, een Brits-Nederlands bedrijf voor gas en elektriciteit in Amsterdam, en CEO van Belpex. Ze begon haar carrière bij Coopers & Lybrand als auditor. Sinds 6 september 2023 is Catherine ad interim CEO van de Elia Groep.

Mevrouw Vandendorre heeft naast een master in de toegepaste economie, behaald aan de UCL, bijkomende diploma's in fiscaal recht en financieel risicomanagement.

Luc Van den hove

Dr. Luc Van den hove is President en Chief Executive Officer (CEO) van imec sinds 1 juli 2009. Hij bracht zijn hele carrière door in het domein van chiptechnologie en digitale technologieën zoals mogelijk gemaakt door halfgeleiders. Bij de oprichting van imec in 1984 maakte hij deel uit van het opstartteam.

Onder zijn leiding is imec uitgegroeid tot het wereld leidende R&D-centrum voor nano-elektronica, een organisatie met meer dan 5.500 medewerkers, met een jaarlijks budget van ongeveer 845 miljoen euro (2023) en met kantoren in België, Nederland, de VS, Japan en India. Imec is 's werelds toonaangevende onderzoekscentrum op het gebied van chiptechnologie en digitale toepassingen zoals gezondheidszorg, auto's, artificiële intelligentie, cyberbeveiliging en 5G/6G-connectiviteit.

Momenteel is Dr. Van den hove ook professor Elektrotechniek aan de KU Leuven. Hij is lid van de Raad van Bestuur van Proximus en lid van het Technology Board Committee van ASML. Hij is lid van de US Academy of Engineering.

Hij is auteur of medeauteur van meer dan 150 publicaties en conferentiebijdragen. Hij is een veelgevraagd spreker over technologische trends en toepassingen voor nano-elektronica op belangrijke topconferenties. Hij heeft meer dan 50 keynote presentaties gegeven.

Dr. Van den hove behaalde zijn Ph. D. in Electrical Engineering aan de Universiteit van Leuven, België.

Leden van de Leadership Squad

Guillaume Boutin

De heer Guillaume Boutin is sinds 1 december 2019 Gedelegeerd Bestuurder en zit de Leadership Squad van Proximus voor. Hij is Voorzitter van de Raad van Bestuur van BICS en Telesign, evenals bestuurder van Proximus Art. Voordien trad de heer Boutin in augustus 2017 toe tot de Leadership Squad van Proximus als Chief Consumer Market Officer.

De heer Boutin begon zijn carrière bij een webstartup. Daarna trad hij in dienst bij SFR waar hij achtereenvolgens verschillende functies bekleedde op het vlak van strategie, financiën en marketing tot hij in 2015 bij de Canal+ Groep aan de slag ging als Chief Marketing Officer.

Hij heeft een diploma 'baccalauréat scientifique', gevolgd door een ingenieurdiploma in telecommunicatie (Telecom Sud Paris 'Programme Grande École', 1997) en heeft hij een diploma aan de HEC Paris, 'Programme Grande École', behaald in 1999.

Ben Appel

De heer Ben Appel bekleedt sinds midden augustus 2023 de functie van Group Corporate Affairs Lead bij Proximus en heeft de volgende verantwoordelijkheden: Legal, Regulatory, Public Affairs, Group Communications, Internal Audit and Risk Management, Security Governance & Investigations, Sustainability en Data Protection.

Hij is lid van de Raad van Bestuur van BICS, Telesign en MWingz.

Nadat hij zijn carrière begon als advocaat tot 2004, ging Ben aan de slag bij de Vlaamse Media Maatschappij (later omgedoopt tot Mediaaan en DPG Media). Tussen 2011 en 2023 was hij Director Public & Legal Affairs bij DPG Media. Daarnaast is hij een veelgevraagd spreker en gastdocent over onderwerpen als telco & media regulering, mededingingsrecht, toezichthouders, legal management, enz. De heer Appel behaalde een master in de rechten aan de Universiteit van Antwerpen (1998) en een managementopleiding over innovatie aan de Universiteit van Antwerpen.

Jim Castele

De heer Jim Castele is sinds 1 maart Consumer Market Lead van Proximus, een functie die hij al op 2 december 2019 ad interim opnam. Hij begon zijn carrière bij Siemens Atea en kwam in 1997 bij de voormalige Belgacom Groep. Voordat hij in januari 2017 benoemd werd tot Director Consumer Products & Solutions and Innovation, bekleedde hij verschillende management- en bestuursfuncties binnen de Proximus Groep in verschillende disciplines zoals strategie en innovatie, productmanagement, partnerships en pricing.

Hij is bestuurder van Proximus Luxembourg, Be-Mobile en Voorzitter van de Raden van Bestuur van Proximus Media House en Mobile Vikings. De heer Castele behaalde een diploma van burgerlijk ingenieur elektronica (Universiteit Gent) en een diploma algemeen management (Vlerick Leuven Gent Management School).

Anne-Sophie Lotgering

Mevrouw Anne-Sophie Lotgering is sinds juli 2020 de Enterprise Market Lead van Proximus.

Voordien was ze Chief Marketing en Digital Officer, Customer Marketing en Innovation bij Orange Business Services. Tijdens haar loopbaan bij de Orange Group bekleedde Anne-Sophie meer dan 15 jaar lang verschillende senior posities in business-to-business sales, marketing en strategie. Daarnaast was ze General Manager voor Centraal & Oost-Europa bij Microsoft Services.

Zij is bestuurder van Proximus Luxembourg, Belgian Mobile ID, Conscia en Voorzitster van Proximus ICT. Mevrouw Lotgering is afgestudeerd aan de Sorbonne in Parijs.

Antonietta Mastroianni

Mevrouw Antonietta Mastroianni is sinds april 2021 een vooraanstaand lid van de Proximus Leadership Squad als Digital & IT Lead. Voor ze bij Proximus kwam, bekleedde ze belangrijke functies bij verschillende organisaties: Group CIO en CDIO bij het Deense TDC, Head of IT, Digital en Business Partner bij Swiss Sunrise, en verschillende functies bij Swisscom en H3G Italy.

Als invloedrijke IT-leider brengt mevrouw Mastroianni twee decennia internationale telecomervaring in met het gebruik van technologie om de groei, prestaties en winstgevendheid van organisaties te stimuleren. Haar focus ligt op digitale en agile transformatie, het verkennen van de impact van vooruitstrevende technologie op zakelijke, technologische en productinnovatie, en IT- en telcotransformatie. Haar expertise heeft ze opgedaan in verschillende Europese landen, waaronder Italië, Zwitserland, Denemarken en België, en ze is ook lid van de raad van ETIS.

Momenteel zetelt mevrouw Mastroianni ook als VC Finance in de raad van bestuur van Gaia-X en is ze waarnemend bestuurster bij Lumine Group. Daarnaast is ze voorzitter van de raad van bestuur van Proximus Ada.

Mevrouw Mastroianni studeerde computer- en automatiseringsengineering aan de Universiteit van Siena en is lid van de orde van ingenieurs van de provincie Caserta. In 2022 ontving ze de Telco Women of the Year Award van NetworkX en in 2021 werd ze uitgeroepen tot Telco CxO of the Year door 5G World.

Mark Reid

De heer Mark Reid is Proximus' Finance Lead sinds mei 2021. Voor zijn aanstelling bij Proximus was Mark gedurende 5 jaar Chief Financial Officer van de Central European Region van Liberty Global, gevestigd in Zurich. Daarvoor was hij Deputy CFO bij Virgin Media in Londen, ook onderdeel van de Liberty Global familie. Hij heeft meer dan 20 jaar senior financiële functies bekleed in internationale telecom-, digitale media- en reisbedrijven en heeft gewerkt in Zwitserland, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten.

Hij is bestuurder van BICS, Telesign, Mwingz en het Pensioenfonds van Proximus. De heer Reid heeft een Honors Degree in Aeronautical Engineering van de Universiteit van Glasgow. Hij is een Chartered Accountant met de certificering van het Chartered Institute of Management Accountants (CIMA).

Geert Standaert

De heer Geert Standaert vervoegde Proximus in 1994 en bekleedde sindsdien verschillende sleutelfuncties binnen de organisatie. Momenteel is hij Network & Wholesale Lead, een functie die hij bekleedt sinds maart 2012. Als lid van de Leadership Squad leidt hij de Network Business Unit en houdt hij toezicht op alle activiteiten van het Network & Telco Platform, met inbegrip van de Carrier & Wholesale activiteiten.

Naast zijn rol binnen het bedrijf is de heer Standaert ook lid van de Raad van Bestuur van Fiberklaar, Unifiber en OLV Ziekenhuis Aalst. Zijn opleidingsachtergrond bestaat uit een Master Burgerlijk Ingenieur, die hij behaalde aan de Universiteit Gent.

Renaud Tilmans

De heer Renaud Tilmans is Customer Operations Lead. Hij is in mei 2014 toegetreden tot de Leadership Squad van Proximus. In die functie werkt hij samen met zijn teams aan het stroomlijnen van de procedures en de creatie van synergieën tussen de operationele aftersalesactiviteiten van de verschillende business units. De heer Tilmans is ook verantwoordelijk voor transversale groeimogelijkheden op het gebied van eHealth en eEducation.

Hij kwam in 1993 bij Belgacom. Hij oefende verschillende directeursfuncties uit in het domein van ICT en netwerken tot hij in 2012 Vice President Customer Operations van de business unit Service Delivery Engine & Wholesale werd. Binnen de Proximus Groep is hij, sinds 26 september 2019, Voorzitter van de Raad van Bestuur van Proximus Luxembourg en bestuurder van Fiberklaar.

De heer Tilmans is een burgerlijk ingenieur van de UCL (Louvain-la-Neuve) en houder van diploma's in informatica en management.

Jan Van Acoleyen

De heer Jan Van Acoleyen is Human Capital Lead van Proximus. Hij zette in mei 2016 de stap naar Proximus na een lange loopbaan met diverse internationale HR-managementfuncties bij vooral hightechbedrijven als Alcatel, Agfa-Gevaert en Barco. Als HR-leider bouwde hij vooral ervaring op inzake organisatorische en culturele transformaties.

Hij heeft een master in de pedagogische wetenschappen aan de universiteit van Leuven en een Executive MBA van de Antwerp Management School (Universiteit van Antwerpen).

Hij is onafhankelijk bestuurder bij SD Worx, onafhankelijk bestuurder van Vlaeynatie, onafhankelijk lid van de Raad van Bestuur van BeCode en bestuurder bij Experience@Work. Binnen de Proximus Groep is hij bestuurder bij BICS, MWinz, het Pensioenfonds van Proximus, voorzitter van het Remuneratiecomité van BICS en voorzitter van de Raad van Bestuur van Be-Mobile.

Chief Executive Officers van BICS en Telesign

BICS

Matteo Gatta¹

De heer Matteo Gatta werd in 2021 benoemd als CEO van BICS en heeft het voortouw genomen in de transformatie van het bedrijf van een traditionele wholesalecarrier naar een wereldwijde leider in digitale communicatie, cloud-communicatiediensten, mobiliteit en IoT. Hij wil van BICS een echt communicatieplatformbedrijf maken en een referentiepartner voor mobiele operatoren en ondernemingen wereldwijd.

Hij heeft meer dan twintig jaar ervaring op het gebied van mobiele en internet toegangsdiensten en softwareontwikkeling, en heeft verschillende functies bekleed in Italië, het Verenigd Koninkrijk en België.

Matteo was eerder al CEO van telecomprovider Scarlet, Director of Network Strategy, Innovation & Partnerships bij Proximus, en lid van de Raad van Bestuur van Proximus Luxembourg, het voormalige Tango-Telindus, en Tessares.

Hij was ook stichtend bestuurder van de IoT-technologiealliantie, LoRa Alliance. Als CEO van BICS versnelt hij de groei- en diversificatiestrategie van het bedrijf.

Telesign

Christophe Van de Weyer

Voor hij bij Telesign aan de slag ging, bekleedde de heer Christophe Van de Weyer leidinggevende functies bij Proximus Groep. Hij was Managing Director van de ICT-dochterondernemingen in België, Luxemburg en Nederland en Chief Operating Officer van de Proximus Enterprise Business Unit. Hij leidde ook tal van strategische projecten op het niveau van Proximus Groep, waaronder de soevereine cloudstrategie en roadmap en strategische partnerships met hyperscalers.

Voor hij bij Proximus aan de slag ging, werkte Christophe Van de Weyer bijna 20 jaar bij het wereldwijde managementadviesbureau Bain & Company. Daar was hij negen jaar lang partner en bekleedde hij verschillende leidinggevende functies binnen de Telecom en Tech praktijk van Bain.

Hij voltooide het Stanford Executive Program aan de Stanford Graduate School of Business en behaalde een masterdiploma handelsingenieur aan de Katholieke Universiteit Leuven.

¹ Sinds 24 februari 2024 ad interim vervangen door Guillaume Boutin.

Compliance en ethische normen

Rol van compliance bij Proximus

Het Group Compliance Office is verantwoordelijk voor de coördinatie van de complianceactiviteiten binnen de Proximus Groep en wil op alle niveaus ethisch gedrag, respect voor waarden en naleving van wetten, interne en externe regels en policy's bevorderen, in overeenstemming met de beste bedrijfsnormen en -praktijken. Het Group Compliance Office voorkomt ook onwettig of onethisch gedrag en zorgt voor een passende reactie indien dergelijk gedrag zich voordoet.

Onze cultuur van ethiek en compliance wordt geleid en aangestuurd door het hoogste niveau van onze onderneming, met een vastberaden streven naar nultolerantie voor corruptie en omkoping en naar andere beste zakelijke praktijken.

Ons complianceprogramma is een belangrijke bouwsteen voor onze strategie inzake milieu, samenleving en governance.

De Gedragscode van Proximus werd goedgekeurd door de Raad van Bestuur van Proximus. Van alle werknemers wordt verwacht dat ze hun dagelijkse activiteiten uitvoeren en hun professionele doelstellingen bereiken in overeenstemming met de hoogste ethische normen en principes, waarbij ze zich laten leiden door de Gedragscode van Proximus, die zijn neerslag vindt in een brede waaier van policy's en procedures van de Groep en het bedrijf. De Gedragscode en andere policy's inzake compliance zijn te vinden in de rubriek 'Compliance' van onze corporate website.

De toon van het topmanagement en het middelmanagement bevordert de juiste cultuur inzake compliance en ethiek. Proximus neemt krachtig stelling tegen corruptie, overtredingen van de Gedragscode en inbreuken op de privacy, en hanteert een nultolerantiebeleid. Onze medewerkers volgen een verplichte opleiding over de toepassing van de principes van de Gedragscode, anti-omkoping en GDPR. In 2022 volgde respectievelijk 92%, 93% en 93% van onze medewerkers deze trainingen. Een update is gepland in 2024.

We delen onze waarden en het gedrag dat we verwachten mee aan externe medewerkers en zakenpartners via onze gedragscode voor leveranciers.

Organisatie van de complianceactiviteiten

Het Group Compliance Office wordt geleid door de Audit, Risk and Reputation Lead, die rapporteert aan de Voorzitter van het Audit- en Toezichtscomité (Audit and Compliance Committee - ACC).

Het charter van het ACC (beschikbaar op onze corporate website) bepaalt de verantwoordelijkheid van het ACC om de Raad van Bestuur bij te staan en te adviseren bij het toezicht op de naleving door Proximus van de wettelijke en reglementaire vereisten, alsook op de interne naleving van de Gedragscode en de policy's en procedures van de Groep.

Het complianceprogramma

De Gedragscode van Proximus weerspiegelt de fundamentele principes en regels die de basis vormen voor ons engagement om een maatschappelijk verantwoorde onderneming te zijn en bij te dragen tot de economische, sociale en ecologische ontwikkeling van onze samenleving. De Gedragscode geldt voor alle medewerkers van de Groep. De medewerkers van Proximus volgen een verplichte opleiding over de toepassing van de principes van de Gedragscode en gebruiken hem als referentie bij hun dagelijkse werk.

Proximus heeft ook een reeks policy's ontwikkeld die formeel de gedragsrichtlijnen bundelen die de Proximus-medewerkers moeten volgen, evenals de bestaande beperkingen inzake belangrijke onderwerpen zoals handel met voorkennis, anti-omkoping en corruptie, economische sancties en mensenrechten.

Proximus is een naamloze vennootschap van publiek recht met de Belgische staat als meerderheidsaandeelhouder, wat resulteert in regelmatige interacties met beleidsmakers. We engageren ons actief met besluitvormers op elk politiek niveau en ondersteunen activiteiten die het publieke debat bevorderen over de gevolgen van een snel veranderende en steeds digitalere wereld. Door ons lidmaatschap van verschillende (bedrijfs)verenigingen communiceren we ook met politici op Belgisch en Europees niveau. Proximus onthoudt

zich van elke financiering van politieke partijen, individuele politici of overheidsinstellingen. Ons management handhaaft strikte normen voor ethisch en transparant gedrag. Proximus heeft een Public Affairs-beleid dat bepaalt hoe we met overheidsinstanties omgaan.

In een gezamenlijke inspanning hebben Group Legal en het Compliance Office een Corporate Handbook opgesteld voor de dochterondernemingen van Proximus, waarin de governance- en compliancebeginselen worden gedetailleerd. Bovendien zorgen de dochterondernemingen ervoor dat passende complianceprogramma's worden opgezet om te voldoen aan hun lokale en sectorale wet- en regelgeving.

Proximus heeft betrouwbare rapporteringskanalen opgezet voor interne en externe stakeholders die de bescherming van interne klokkenluiders tegen sancties garanderen en ertoe bijdragen dat mogelijk wangedrag wordt gemeld, grondig onderzocht en opgehelderd. De klokkenluiderszaken die in 2023 zijn behandeld, zijn grondig geanalyseerd door het Compliance Office en de afdeling Onderzoeken, en er zijn passende maatregelen genomen.

Wat handel met voorkennis betreft, gebruikt Proximus een tool (InsiderLog) waarmee lijsten van personen met voorkennis automatisch kunnen worden beheerd.

Om compliance met de voortdurend evoluerende sancties en embargo's te verzekeren, heeft het Compliance Office van Proximus een nieuwe tool ingevoerd om te onderzoeken of op derden sancties van toepassing zijn (Dow Jones - Risk Center).

Proximus heeft zijn leveranciers en zakenpartners gevraagd een Gedragscode te onderschrijven. Deze code is gebaseerd op de tien beginselen van het Global Compact van de Verenigde Naties. Hij heeft betrekking op de naleving van de wet in het algemeen en op onze anti-omkoopings-/anticorruptiepolicy, met inbegrip van bepalingen tegen concurrentiebeperkende praktijken en belangenconflicten.

Er worden door het Group Compliance Office en/of de owners van de policy's controles uitgevoerd om na te gaan of deze correct worden toegepast. Het Group Compliance Office ondersteunt de owners van policy's bij het opstellen, herzien en uitvoeren van hun compliancecontroleplan. Niet-conform zakelijk gedrag wordt onmiddellijk aangepakt en elk kwartaal gerapporteerd aan het Audit- en Toezichtscomité (gezamenlijke rapportering van Security Governance & Investigations, Corporate Protection & Prevention en het Group Compliance Office). Risicogedrag dat tijdens due diligenceprocessen voor zakelijke relaties met derden wordt geïdentificeerd, wordt geëscaleerd naar de juiste stakeholders om te verzekeren dat het tijdig en op passende wijze wordt aangepakt. Negatieve resultaten en daarmee samenhangende acties worden ook gerapporteerd aan het Audit- en Toezichtscomité.

Verwezenlijkingen in 2023

- Invoering van een geïntegreerde tool voor het beheer van de policy's die door alle owners van policy's zal worden gebruikt.
- Implementatie van tweedelijnscontroles met de owners van policy's.
- Aanpassing van de klokkenluiderspolicy aan de Europese en Belgische regelgeving.
- Implementatie van een nieuw klokkenluiderskanaal, met een tool en externe filtering.
- Adoptie van het Corporate Handbook door nieuwe dochterondernemingen.
- Geslaagde audit van compliance management voor ISAE3000 en ISO9001/ISO27001.
- Ontwikkeling van een nieuwe en uitgebreidere gedragscode voor leveranciers.
- Voortdurende communicatiecampagnes via het intranet voor onze medewerkers, over onderwerpen met betrekking tot compliance, zoals gedrag, anti-omkoopings en mensenrechten.

Incidenten en verbeteringen van de policy's worden opgenomen in een actieplan dat deel uitmaakt van het Compliance Oversight.

KPI's	Resultaat 2022	Resultaat 2023
Aantal door Investigations onderzochte gevallen wegens overtreding van de policy's/de Gedragscode	38	51*
Aantal gevallen klokkenluiders	8	10
Aantal ontslagen naar aanleiding van onderzoeken	6	8
Aantal waarschuwingen naar aanleiding van onderzoeken	16	18

* De stijging is te wijten aan de detectie van nieuwe categorieën van interne fraude en aan de uitvoering van een audit op de activering van Proximus tv-pakketten

Persoonsgegevens van klanten

We hanteren binnen ons bedrijf strikte regels en policy's die in overeenstemming zijn met de GDPR en de e-privacyrichtlijnen.

Proximus heeft zijn netwerk van Privacy Ambassadors aangepast aan de nieuwe 'agile ways of working' in verschillende businessunits om het hoogste niveau van bewustzijn en verantwoordelijkheid inzake de naleving van de privacy te waarborgen. Deze Ambassadors volgen een uitgebreid opleidingsprogramma over privacy en gegevensbescherming.

We verbeteren ons Privacy Review Process constant om alle privacyaangelegenheden te behandelen op het hoogste managementniveau via een speciaal Privacy Governance-orgaan. Het proces is zorgvuldig ingebed in ons bedrijfsbeleid, waardoor dataprivacy een absolute prioriteit is.

Er worden aanzienlijke middelen ter beschikking gesteld om het Legal Privacy Team en de Data Protection Officer te ondersteunen bij het uitvoeren van controles op de gegevensbescherming. Het Legal Privacy Team en de Data Protection Officer delen waardevolle privacygerelateerde tools en inhoud om het bewustzijn in het hele bedrijf te verbeteren.

In 2022 werd voor alle medewerkers van de Proximus Groep een nieuwe verplichte e-learning gelanceerd over het in de

praktijk brengen van GDPR, die door 93% van de medewerkers werd gevolgd. De e-learningmodules blijven beschikbaar in het trainingsaanbod dat toegankelijk is voor elke medewerker.

Proximus biedt personen de mogelijkheid om hun aanvraag in te dienen via e-mail, brief of een speciaal webformulier. Onze klanten kunnen hun privacyvoorkeuren blijven aangeven in de privacyinstellingen van de MyProximus-app en -website. Eind 2023 had Proximus ongeveer 13.300 aanvragen van betrokkenen behandeld.

Voor bepaalde verwerkingsactiviteiten vraagt Proximus de uitdrukkelijke toestemming van zijn klanten alvorens hun gegevens te verwerken voor doeleinden zoals gerichte reclame. Proximus verwerkt de persoonsgegevens van zijn klanten na het verkrijgen van hun voorafgaande toestemming. Hieronder de evolutie van het aantal toestemmingen verkregen door Proximus voor sommige van deze doeleinden in 2023:

- daling van het aantal toestemmingen voor gerichte reclame op tv: ongeveer 15.000;
- daling van het aantal toestemmingen voor het gebruik van webverkeersgegevens voor marketingdoeleinden: ongeveer 63.000.

Bovendien registreerde Proximus in 2023 enkele honderden algemene opt-outs voor de verwerking van persoonsgegevens voor direct marketing.

Mensenrechten

Het eerbiedigen van de mensenrechten is voor Proximus een fundamentele waarde. Mensen hebben recht op een respectvolle, zorgvuldige en waardige behandeling. Onze Gedragscode, policy's en procedures zijn geïnspireerd door fundamentele principes zoals die van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en het VN-Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

Proximus zet zich in voor het creëren van werkomstandigheden die eerlijke tewerkstellingspraktijken bevorderen en waarbij ethisch gedrag wordt erkend en gewaardeerd. We hebben een professionele werkplek met een inclusieve werkomgeving

en we verbinden ons ertoe de Belgische wetgeving en de fundamentele conventies van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) te respecteren. Proximus erkent en respecteert het recht op vrijheid van vereniging en het recht op collectieve onderhandelingen binnen de nationale wet- en regelgeving.

Duurzame bevoorradingsketen

Proximus ziet niet alleen toe op compliance binnen het bedrijf, maar besteedt ook aandacht aan duurzaamheid en ethiek doorheen zijn bevoorradingsketen. Daarom hebben we een nieuwe, uitgebreidere gedragscode voor leveranciers opgesteld, die in overeenstemming is met de nationale en internationale wetgeving en de normen van de Responsible Business Alliance (RBA) volgt.

Proximus is een actief lid van het JAC (Joint Alliance for CSR). De JAC is een wereldwijde vereniging van telecomoperatoren, die duurzaamheidspraktijken voor leveranciers en hun toeleveranciers controleren, beoordelen, delen en ontwikkelen aan de hand van risicoaudits, evaluaties en enquêtes. De JAC groepeerd 27 telecomoperatoren, die samen meer dan 50%

van de wereldwijde telecomomzet vertegenwoordigen. Erkende derden voeren audits uit in de productiecentra van leveranciers en hun toeleveranciers in de ICT-sector (informatie- en communicatietechnologie).

We integreren ESG-criteria in onze procedure voor leveranciersselectie en in al onze contracten. We controleren of onze belangrijkste leveranciers voldoen aan deze ESG-criteria door hen te onderwerpen aan een gevalideerde evaluatie door derde organisaties. We doen dit door hen uit te nodigen een EcoVadis-zelfevaluatie uit te voeren en door hun roadmap voor emissiereductie openbaar te maken.

Via de JAC wordt door middel van voortdurende due diligence inzake mensenrechten bij onze belangrijkste partners in de bevoorradingsketen nagegaan of de basisprincipes rond bedrijven en mensenrechten van de VN (UN Guiding Principles on Business and Human Rights) worden nageleefd en/of wat de gevolgen van niet-naleving zijn. We erkennen onze verantwoordelijkheid als bedrijf om deze principes te respecteren. We verbinden ons ertoe dit 'te weten en te tonen' om potentiële gevolgen voor de mensenrechten die buiten onze directe controle vallen te beperken en invloed uit te oefenen op het gedrag van leveranciers en hun toeleveranciers.

Bezoldigingsverslag 2023

Het verloningsbeleid van de leden van de Raad van Bestuur en van de leden van het Leadership Squad is geïnspireerd door de vereisten van de geldende wetgeving en de Belgische Corporate Governance Code 2020 ("the 2020 Corporate Governance Code") alsook door de marktpraktijken en -trends, maar ook door de Proximus context, haar specifieke strategieën en haar ambitie om deel te nemen aan een inclusief, veilig, duurzaam en welvarend digitaal België.

Onze onderneming besteedt bijzondere aandacht aan het verstrekken van relevante en transparante informatie over de algemene beginselen van haar verloningsbeleid en over het niveau van de verloning van de leden van de Raad van Bestuur en van het Leadership Squad. Een licht aangepaste versie van het verloningsbeleid van Proximus werd op 19 april 2023 door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Proximus goedgekeurd en is beschikbaar op de corporate website van Proximus ([Verloningsbeleid | Proximus Groep](#)).

Tenzij anders vermeld worden alle bedragen in dit bezoldigingsverslag voorgesteld als bruto bedragen. Voor werknemers is dit het brutoloon (exclusief sociale werkgeversbijdragen) en voor zelfstandigen is dit de bruto verloning (exclusief btw).

Verloning van de leden van de Raad van Bestuur

Structuur van de verloning van de leden van de Raad van Bestuur

Het beginsel van continuïteit met het verleden is gehandhaafd. De door de Algemene Vergadering van 2004 vastgestelde bezoldiging is in 2023 van toepassing gebleven en voor de komende jaren wordt geen substantiële wijziging van het beleid verwacht.

De Raad van Bestuur bestaat uit niet meer dan veertien leden, waaronder de Gedelegeerd Bestuurder ("de CEO"). De CEO is het enige uitvoerende lid van de Raad van Bestuur. Alle andere leden zijn niet-uitvoerende bestuurders.

De CEO wordt niet vergoed voor de uitoefening van zijn mandaat als lid van de Raad van Bestuur en van de Comités, noch voor enig ander mandaat binnen de Raden van Bestuur van de dochterondernemingen van de Groep, met uitzondering van zijn mandaat als Voorzitter van de Raad van Bestuur van Telesign US, overeenkomstig de Amerikaanse marktpraktijken.

	Voorzitter van de Raad van Bestuur	Niet-uitvoerende Bestuurder
Jaarlijkse vaste vergoeding	€ 50.000	€ 25.000
Zitpenning per vergadering		
Raad van Bestuur	€ 10.000	€ 5.000
Comité als Voorzitter van de Comité	€ 5.000	€ 5.000
Comité als lid van de Comité	€ 2.500	€ 2.500
Vergoeding voor communicatiekosten	€ 4.000	€ 2.000

De niet-uitvoerende Bestuurders worden als volgt bezoldigd:

- voor de Voorzitter van de Raad van Bestuur:
 - een jaarlijkse vaste vergoeding van € 50.000, die pro rata temporis van de duur van het mandaat toegekend wordt;
 - een zitpenning van € 10.000 per bijgewoonde vergadering van de Raad van Bestuur;
 - een zitpenning van € 2.500 per vergadering van een adviserend Comité van de Raad van Bestuur, bijgewoond als lid (het bedrag van deze zitpenning wordt verdubbeld indien dit adviserend Comité wordt bijgewoond als Voorzitter);
 - een vaste jaarlijkse vergoeding van € 4.000 voor communicatiekosten;
 - het gebruik van een bedrijfswagen.
- voor de andere leden van de Raad van Bestuur:
 - een jaarlijkse vaste vergoeding van € 25.000, die pro rata temporis van de duur van het mandaat toegekend wordt;
 - een zitpenning van € 5.000 per bijgewoonde vergadering van de Raad van Bestuur;
 - een zitpenning van € 2.500 per vergadering van een adviserend Comité van de Raad van Bestuur, bijgewoond als lid (het bedrag van deze zitpenning wordt verdubbeld

indien dit adviserend Comité wordt bijgewoond als Voorzitter);

- een vaste jaarlijkse vergoeding van € 2.000 voor communicatiekosten.

Deze bedragen worden semestrieel uitbetaald en zijn niet onderworpen aan de index.

Voor het uitvoeren van hun Bestuurdersmandaat ontvangen de niet-uitvoerende Bestuurders geen prestatiegebonden variabele verloning, zoals bonussen of aandelenopties. Zij ontvangen ook geen bijkomende pensioenplannen, noch enige groepsverzekering.

Hoewel de Corporate Governance Code 2020 aanbeveelt dat een niet-uitvoerend lid van de Raad van Bestuur een deel van zijn verloning in de vorm van aandelen van de onderneming moet ontvangen, heeft onze onderneming besloten deze bepaling niet na te leven vanwege haar specifieke aandeelhoudersstructuur, met de Belgische Staat als meerderheidsaandeelhouder.

De Voorzitter van de Raad van Bestuur zit ook het Paritair Comité, het Pensioenfonds en Proximus ART voor. Hij is lid van de Raad van Bestuur van ConnectImmo, ons immo-filiaal. Hij ontvangt geen vergoeding voor deze mandaten.

Verloning toegekend aan de leden van de Raad van Bestuur in 2023

Het totale bedrag van de verloningen toegekend in 2023 aan alle leden van de Raad van Bestuur, Voorzitter inbegrepen, beloopt € 1.491.432 bruto.

Gezien de sterke ontwikkeling van de internationale pijler van Proximus heeft de Raad van Bestuur op zijn vergadering van 19 december 2023 besloten om vanaf 2024 een Internationaal Comité op te richten met als doel het toezicht van de Raad van Bestuur op alle internationale activiteiten van de Groep te verzekeren.

Het overzicht van de individuele bruto bedragen die in 2023 aan de Bestuurders werden uitbetaald, op basis van hun activiteiten en hun deelname aan de vergaderingen van de Raad en de Comités, wordt weergegeven in de tabel op de volgende pagina.

Raad van Bestuur

Vergaderingen

14

Aanwezigheidsgraad

94%

Audit & Compliance Comité

Vergaderingen

6

Aanwezigheidsgraad

97%

Comité Transformatie & Innovatie

Vergaderingen

2

Aanwezigheidsgraad

100%

Benoemings- en Remuneratiecomité

Vergaderingen

5

Aanwezigheidsgraad

96%

Verloning toegekend aan de leden van de Raad van Bestuur in 2023

Leden van de Raad van Bestuur	Jaarlijkse vaste vergoeding	Zitpenningen ¹	Vergoeding ²	TOTAAL 2023
Cécile Coune ³	€ 17.603	€ 57.500	€ 1.403	€ 76.505
Stefaan De Clerck	€ 50.000	€ 190.000	€ 7.163	€ 247.163
Guillaume Boutin	-	-	-	-
Karel De Gucht	€ 25.000	€ 77.500	€ 2.000	€ 104.500
Béatrice de Mahieu	€ 25.000	€ 75.000	€ 2.000	€ 102.000
Pierre Demuelenaere ⁴	€ 7.466	€ 22.500	€ 592	€ 30.558
Martin De Prycker	€ 25.000	€ 87.500	€ 2.000	€ 114.500
Audrey Hanard	€ 25.000	€ 55.000	€ 2.000	€ 82.000
Ibrahim Ouassari	€ 25.000	€ 75.000	€ 2.000	€ 102.000
Catherine Rutten	€ 25.000	€ 85.000	€ 2.000	€ 112.000
Joachim Sonne	€ 25.000	€ 85.000	€ 2.000	€ 112.000
Claire Tillekaerts	€ 25.000	€ 82.500	€ 2.000	€ 109.500
Agnès Touraine ⁵	€ 22.877	€ 55.000	€ 1.830	€ 79.707
Catherine Vandenborre	€ 25.000	€ 95.000	€ 2.000	€ 122.000
Luc Van den hove	€ 25.000	€ 70.000	€ 2.000	€ 97.000
TOTAAL	€ 347.945	€ 1.112.500	€ 30.987	€ 1.491.432

1 Buitengewone bezoldigde vergaderingen van de Raad van Bestuur van 9 februari, 13 maart, 27 juni, 13 juli, 16 juli en 8 december 2023.

2 Vaste jaarlijkse vergoeding voor communicatiekosten. Voor de Voorzitter bevat dit bedrag eveneens het voordeel van alle aard met betrekking tot het gebruik van een bedrijfswagen, die € 3.163 bedraagt in 2023.

3 Benoeming op 19 april 2023

4 Einde mandaat op 19 april 2023

5 Ontslag op 1 december 2023

Verloning toegekend aan de leden van de Raad van Bestuur over 5 jaar

Totaal 2019	Totaal 2020	Total 2021	Total 2022	TOTAAL 2023
€ 1.243.509	€ 1.231.116	€ 1.192.366	€ 987.723	€ 1.491.432
variatie van jaar tot jaar	-1,0%	-3,1%	-17,2%	+51,0%

De tabel hierboven geeft een overzicht van de vergoedingen die de afgelopen 5 jaar werden toegekend aan de leden van de Raad van Bestuur, Voorzitter inbegrepen. Het verschil van jaar tot jaar is uitsluitend toe te schrijven aan het aantal vergaderingen van de raad en de comités die per kalenderjaar worden gehouden en de aan- of afwezigheid van de leden op deze vergaderingen.

Globaal verloningsbeleid – algemene visie

Als aanbieder van digitale diensten en communicatie-oplossingen opereert onze onderneming in een complexe, dynamische en voortdurend veranderende omgeving, in een sterk concurrentiële en snel evoluerende Belgische en internationale telecomsector.

Om onze transformatie, ambities en doelstellingen te bereiken en zo de duurzaamheid van onze Groep op lange termijn te verzekeren, hebben we gekwalificeerde, getalenteerde en zeer betrokken medewerkers en managers nodig, die nauw samenwerken, veerkracht opbouwen en onze cultuur en waarden aanmoedigen. Wij beschouwen het bevorderen van onze Think possible-cultuur inderdaad als de sleutel tot het realiseren van onze strategie. Think possible is in de eerste plaats een mentaliteit waardoor we overal opportuniteiten zien. Het is ook een reeks principes en gedragingen die ons leiden bij het vinden van de beste oplossingen voor onze klanten.

Daarom is het cruciaal om over een competitief en marktaantrekkelijk globaal verloningsprogramma (Global Rewards Program) te beschikken, zowel voor de leden van het Leadership Squad als voor de overige leden van het top management en voor alle personeelsleden van de onderneming. Het concurrentievermogen van ons Global Rewards Program wordt regelmatig beoordeeld door gebruik te maken van de diensten van een adviesbureau op het gebied van menselijk kapitaal en personeelsbeloningen.

Onze onderneming heeft een innovatief, concurrerend en marktaantrekkelijk verloningsbeleid en verloningspraktijken uitgewerkt die regelmatig worden geëvalueerd en geüpdatet in nauwe samenwerking met universiteiten, salarisbenchmarkrapporten van gespecialiseerde bedrijven en externe fora omtrent human resources. De praktijken die worden gebruikt voor de verloning van onze werknemers – inclusief de lonen en arbeidsvoorwaarden – zijn gebaseerd op de principes van non-discriminatie en eerlijkheid en worden bepaald in een proces van dialoog met de Raad van Bestuur alsook met de sociale partners.

Gezien de geschiedenis van onze onderneming als publiekrechtelijk bedrijf zijn er in vergelijking met de privésector verschillen in dynamiek en structuur. Deze verschillen

hebben een aanzienlijke invloed op de evolutie van het verloningsbeleid. Ons departement Human Resources heeft creatieve en flexibele programma's ontwikkeld om tegemoet te komen aan onze verplichtingen in verband met de statutaire tewerkstellingsstatus van een deel van het personeel. Tevens werden nieuwe elementen ingevoerd om het beleid voor statutaire en contractuele werknemers op elkaar af te stemmen.

De hoofddoelstellingen van ons Global Rewards Programma zijn als volgt:

- prestaties aanmoedigen die op lange termijn winstgevendende groei genereren en waarde creëren voor onze Groep als referentieoperator;
- "empowerment" stimuleren om te voldoen aan ons engagement om bij te dragen tot de creatie van een inclusief, veilig, duurzaam en welvarend digitaal België;
- een eerlijke en billijke verloning bieden voor (zowel statutaire als contractuele) werknemers, en competitief op de markt;
- herkennen en valoriseren van sterke prestaties in lijn met onze bedrijfswaarden en -cultuur;
- de verloning linken aan zowel individuele prestaties als het globale succes van onze onderneming, om de business strategie te versterken;
- onze onderneming in staat stellen op alle niveaus talenten op de markt aan te trekken en te behouden, hen intuïtieve en zinvolle ervaringen te laten beleven, een werkplek te creëren waar deze talenten de beste versie van zichzelf kunnen zijn en hen klaar te stomen om de uitdagingen van onze onderneming van vandaag en morgen aan te gaan;
- de behoeften en de verantwoordelijkheden van de werknemers en hun gezinnen combineren met die van de onderneming en de maatschappij als geheel.

Onze onderneming handhaaft – en moderniseert – ook krachtige instrumenten uit de overheidssector, zoals voordelen voor een beter evenwicht tussen werk en privéleven (bv. hospitalisatie en thuiswerkfaciliteiten), sociale ondersteuning en welzijnsinitiatieven die aan alle werknemers worden aangeboden, inclusief de leden van het Leadership Squad.

Onze prioriteit is om te werken op basis van verloningspraktijken die de toekomst voorbereiden en de belofte aan onze

medewerkers ondersteunen om hen de middelen te geven om hun verantwoordelijkheid te nemen, de ambitie en strategische doelen van onze onderneming te bereiken en hen trots te maken op de successen die we samen behalen.

Verloning van de leden van het Leadership Squad

Besluitvormingsproces

Het verloningsprogramma van het Leadership Squad en de individuele loonpakketten worden vastgesteld door de Raad van Bestuur op aanbeveling van het Benoemings- en Bezoldigingscomité. Deze individuele loonpakketten worden bepaald in functie van de individuele verantwoordelijkheden, de volgehouden prestaties, de kritische vaardigheden en de marktpraktijken.

Concurrentievermogen van de verloning van het Leadership Squad

Het verloningsbeleid en de verloningspraktijken die van toepassing zijn op het Leadership Squad hebben tot doel het management op een marktcompetitieve en aantrekkelijke manier te belonen, waarbij de belangen van het management met deze van de aandeelhouders op mekaar afgestemd worden, met inachtneming van de in België geldende governance regels. Hoewel de Belgische Corporate Governance Code 2020 de Raad van Bestuur aanbeveelt een minimumdrempel van aandelen van de onderneming te bepalen die de leden van het Leadership Squad moeten aanhouden, heeft onze onderneming in het verleden besloten deze bepaling niet na te leven, gezien haar specifieke aandeelhoudersstructuur, met de Belgische Staat als meerderheidsaandeelhouder. Met het oog op de toenemende internationalisering van onze Groep overweegt onze onderneming echter om in de toekomst op aandelen gebaseerde verloning in te voeren, wat ook een betere naleving van de Belgische Corporate Governance Code mogelijk zou maken.

Om haar transformatie, ambities en doelstellingen te realiseren en zo de duurzaamheid van de Groep op lange termijn te verzekeren, wil onze onderneming gekwalificeerde, getalenteerde en geëngageerde leiders voor haar Leadership

Squad aantrekken en behouden. We willen duidelijke rolmodellen erkennen die sterk presteren en die onze bedrijfscultuur en -waarden uitdragen.

Net zoals de rest van het top management van onze onderneming, kunnen de leden van het Leadership Squad rekenen op specifieke verloningsprogramma's die focussen op de principes van onze strategie om goede prestaties van individuen en van de onderneming consequent te belonen. Een belangrijk deel van hun totale verloning is variabel, gebaseerd op veeleisende kwantitatieve en kwalitatieve prestatiecriteria, aangedreven door onze bedrijfsobjectieven qua prestatie en groei en door het engagement van onze onderneming om bij te dragen tot een inclusief, veilig, duurzaam en welvarend digitaal België. Op deze manier wil onze onderneming haar top management aanmoedigen om op lange termijn een duurzame, winstgevende groei te leveren, in lijn met onze Groepsstrategie en de verwachtingen van onze aandeelhouders.

De marktpositionering van deze verloningspakketten wordt regelmatig nagekeken door de verloning van de leden van het Leadership Squad te vergelijken met deze van de bedrijven van de BEL 20 (exclusief financiële sector) en van andere bedrijven uit de Europese telecommunicatie- en ICT-sector. Het doel van deze analyse – uitgevoerd door gespecialiseerde en onafhankelijke externe consultants – bestaat erin dat de globale verloning voor ieder lid van het Leadership Squad billijk, eerlijk en conform de marktpraktijken blijft en in overeenstemming is met de evolutie van zijn/haar verantwoordelijkheden en de marktsituatie van de Proximus Groep qua grootte, omvang van de activiteiten en financiële resultaten. Als bedrijf hebben we de ambitie om ons te positioneren op de marktmediaan, die onze referentie is.

Om zich van andere werkgevers te onderscheiden, probeert onze onderneming uit te blinken in het aangeboden totaalpakket, dat niet alleen bestaat uit contant geld, maar ook uit talrijke andere voordelen. Een zekere mate van vrijheid wordt trouwens gelaten waarbij de leden van het top management, inbegrepen de CEO en de overige leden van het Leadership Squad, de betalingswijze van hun variabele verloning kunnen kiezen.

Alle bedragen in dit bezoldigingsverslag worden voorgesteld als bruto bedragen exclusief sociale werkgeversbijdragen.

Structuur van de verloning van het Leadership Squad

De verloning van de leden van het Leadership Squad is als volgt samengesteld:

Het huidige beleid inzake variabele verloning is afgestemd op alle leden van het Leadership Squad, met inbegrip van de CEO. Het voorziet in een percentage van de vaste verloning van 40% voor de variabele verloning zowel op korte als op lange termijn.

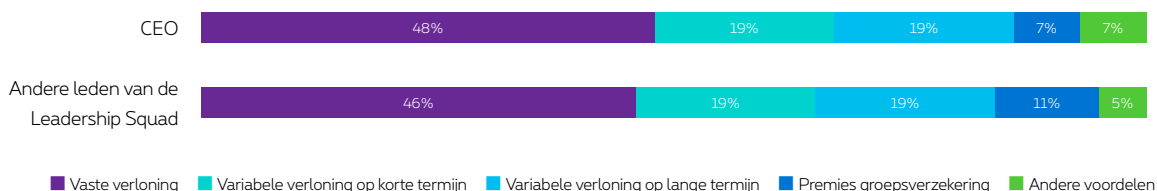
De CEO en de overige leden van het Leadership Squad ontvangen geen enkele verloning in de vorm van Proximus-aandelen of Proximus-aandelenopties. Maar met het oog op de toenemende internationalisering van onze Groep, overweegt onze onderneming om in de toekomst op aandelen gebaseerde verloning in te voeren, wat ook een betere naleving van de Belgische Corporate Governance Code mogelijk zou maken.

Vaste verloning

De vaste verloning omvat het vast loon dat wordt verdiend in de functie van CEO of lid van het Leadership Squad voor het gerapporteerde jaar in dergelijke respectieve rollen. Deze wordt bepaald door de aard en de specifieke kenmerken van de functie en door het niveau van de individuele vaardigheden en ervaring, rekening houdend met de marktpraktijken. Deze verloning wordt onafhankelijk van enig resultaat toegekend en is contractueel onderworpen aan de index van de consumptieprijzen.¹

De vaste verloning van de CEO wordt door de Raad van Bestuur aan het begin van zijn zesjarig mandaat bepaald voor de duur van zijn mandaat. De vaste verloning van de overige leden van het Leadership Squad wordt regelmatig door het Benoemings- en Bezoldigingscomité herzien op basis van een grondige evaluatie van de voortdurende prestaties en het potentieel van elk lid, aangegeven door de CEO, alsook op basis van externe benchmark gegevens. De evolutie van de vaste verloning hangt dus af van het competentieniveau van het lid van het Leadership Squad, van zijn/haar voortdurend prestatieniveau, de evolutie van zijn/haar verantwoordelijkheden, evenals van de marktevolutie. Eventuele aanpassingen worden steeds ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad van Bestuur.

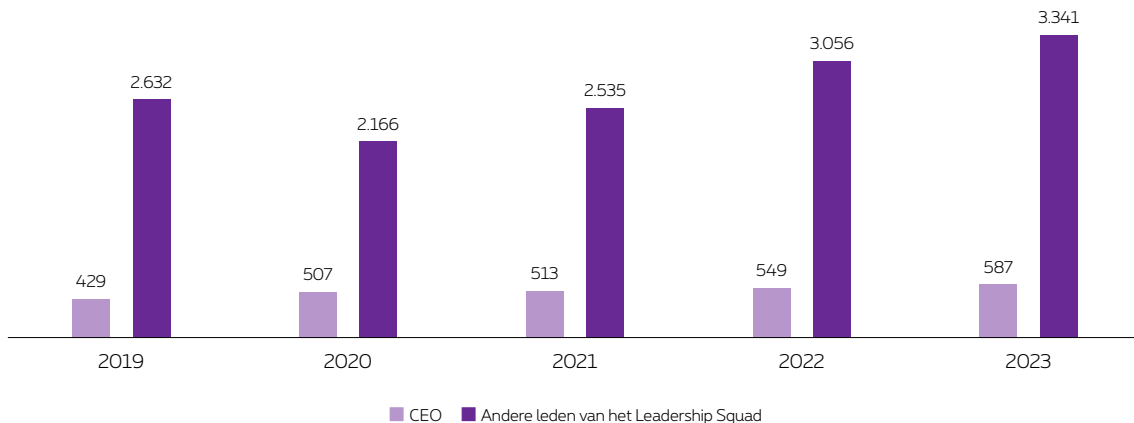
Relatief belang van de verschillende componenten van de on-target verloning vóór werkgeversbijdragen sociale zekerheid (eind 2023)

1 Overeenkomstig de regels voorgeschreven door de wet van 01 maart 1977 houdende inrichting van een stelsel waarbij sommige uitgaven in de overheidssector aan het indexcijfer van de consumptieprijzen van het Rijk worden gekoppeld, zoals gewijzigd door het Koninklijke Besluit nr. 178 van 30 december 1982.

Basisloon over 5 jaar in € k vóór werkgeversbijdragen sociale zekerheid

De bedragen gerapporteerd voor de CEO voor het grootste deel van 2019 (€ 385 k) werden betaald aan de vroegere CEO, Mevrouw Leroy, terwijl één maand in 2019 (€ 44 k) en de bedragen gerapporteerd sinds 2020 werden betaald aan de huidige CEO, de heer Boutin. De stijging van 2022 naar 2023 is het gevolg van de vijf indexen die in 2022 moesten worden toegepast en van de twee indexen van 2023. Proximus volgt immers het indexeringsstelsel van de openbare sector. In de praktijk betekent dit dat zodra de spilindex wordt overschreden, worden de salarissen twee maanden daarna automatisch met 2% verhoogd. Wat de andere leden van het Leadership Squad betreft, is de stijging van 2022 naar 2023 ook voornamelijk het gevolg van de vijf indexen van 2022 en van de twee indexen van 2023, maar ook van de wijzigingen in de samenstelling van het Leadership Squad. Na de pensionering van dhr. Dirk Lybaert in september 2023 (resulterend in een vervroegde uitbetaling van vakantiegeld), is een nieuw lid toegetreden tot het Leadership Squad in augustus 2023, dhr. Ben Appel. Sinds 2022 betaalt Telesign US een vergoeding van 75.000 USD aan Guillaume Boutin voor zijn mandaat als Voorzitter van de Raad van Bestuur van Telesign US, zoals het gebruikelijk is in de Verenigde Staten. Deze vergoeding wordt niet opgenomen in de in dit document vermelde vaste verloning, die gericht is op de verloningselementen in verband met Proximus NV.

De ad interim uitgeoefende functies als CEO of als ander lid van het Leadership Squad worden niet in aanmerking genomen voor dit verslag.

Variabele verloning op korte termijn

Doel en componenten van de variabele verloning op korte termijn

De leden van het Leadership Squad, CEO inbegrepen, ontvangen een variabele verloning op korte termijn, uitgedrukt als een vooropgesteld percentage van de jaarlijkse vaste verloning. Dit percentage is hetzelfde voor alle leden van het Leadership Squad, CEO inbegrepen, en bedraagt 40% van de vaste verloning.

Ons systeem voor variabele verloning op korte termijn is ontworpen om de strategie en de waarden van onze Groep te ondersteunen en om een managementcultuur gebaseerd op resultaten te versterken.

Onze onderneming beschouwt nauwe samenwerking tussen alle werknemers inderdaad als een noodzaak. Alle inspanningen moeten gericht zijn op en gealigneerd zijn met de ambitie van de Groep om succesvol en duurzaam te zijn.

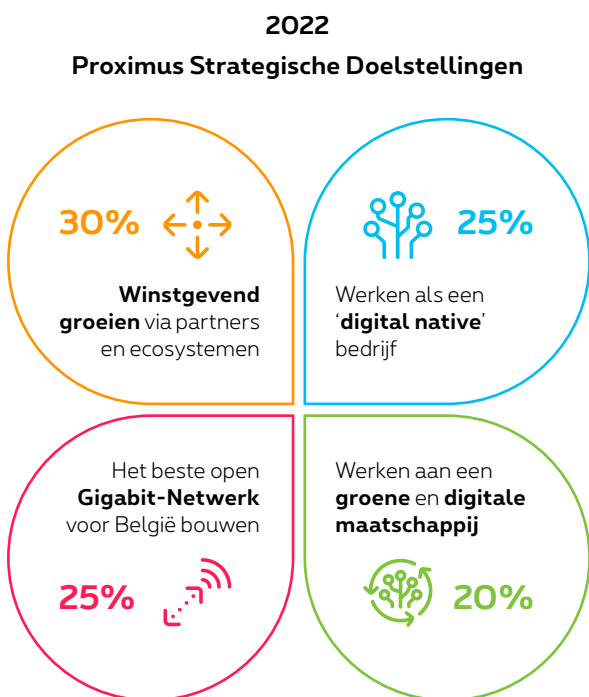
Daarom hebben de Groepsresultaten een grote impact (60%) op de variabele verloning op korte termijn van de leden van het Leadership Squad, bovenop de individuele prestaties (40%), en dit volledig in lijn met de bedrijfswaarden.

Resultaten van de Groep – Key Performance Indicators (KPI's)

De jaarlijkse variabele verloning op korte termijn wordt voor 60% gebaseerd op de Groepsprestaties ten opzichte van een reeks van Key Performance Indicators (KPI's), die jaarlijks door de Raad van Bestuur worden vastgelegd op aanbeveling van het Benoemings- en Bezoldigingscomité. Deze KPI's zijn de zogenaamde STI KPI's (Short Term Incentives KPI's). Ze zijn gericht op onze thuismarkt (België, Nederland en Luxemburg).

De bedragen van de variabele verloning op korte termijn vermeld in dit verslag zijn de bedragen die in de loop van 2023 aan de leden van het Leadership Squad werden uitbetaald en zijn dus gerelateerd aan de resultaten van de KPI's van de Groep voor het prestatiejaar 2022.

Het Remuneratiecomité heeft de volgende reeks KPI's aan de Raad van Bestuur aanbevolen voor het prestatiejaar 2022:

Elke Strategische Doelstelling heeft een gewicht in het globale STI KPI kader, in lijn met zijn relatief belang voor de Groep.

Aan elke Strategische Doelstelling is een aantal duidelijk geïdentificeerde, specifieke, meetbare en actiegerichte KPI's gekoppeld. Deze KPI's zijn van financiële, van niet-financiële, of van gemengde aard.

Om redenen van vertrouwelijkheid worden de STI KPI's in dit verslag alleen a posteriori vermeld.

De hoge ESG-ambities ((Milieu, Maatschappij en Bestuur) van onze Groep komen meer en meer tot uiting in onze STI KPI's. De gekozen KPI's laten zien dat onze onderneming wil bijdragen aan een meer groene, circulaire en veilige maatschappij. In het kader van de Groep KPI's voor 2022 zijn specifieke KPI's voor de vermindering van de CO₂-uitstoot toegevoegd. Het gewicht van de ESG-gerelateerde KPI's in het algemene kader van de Groep KPI's is gestegen van 15% in 2021 naar 20% in 2022, in overeenstemming met het toegenomen belang van klimaatverandering en digitale inclusie op de maatschappelijke agenda.

Een gedetailleerde definitie voor elk van de STI KPI's is te vinden in de tabel op de volgende pagina.

Strategische Doelstelling 2022	KPI type	STI KPI 2022	Gewicht	KPI Definitie
Winstgevende groei 	Financieel	EBITDA	15%	Onderliggende EBITDA gegenereerd door de binnenlandse bedrijfsactiviteiten.
	Gemengd	Nettowaarde uit bijkomende klanten/ producten	10%	Geannualiseerde waarde gegenereerd/vernietigd door winst en verlies van klanten in de consumenten- en professionele markten.
	Financieel	Onrechtstreeks OpEx	5%	Indirecte OpEx (Operationele Uitgaven) uitgegeven in het vermelde jaar. Gedefinieerd als de totale binnenlandse OpEx minus de Directe binnenlandse OpEx.
Digitale onderneming 	Niet-financieel	NPS	5%	Net Promoter Score, berekend als het gewogen gemiddelde van de NPS-resultaten per klantsegment.
	Niet-financieel	Customer excellence	10%	Deze KPI bestaat uit 3 sub-KPI's. Ze hebben enkel betrekking op het merk Proximus, exclusief Scarlet en Mobile Vikings. 1. Klanteninspanningscore Fiber (inbegrepen migraties van koper naar vezel en nieuwe vezel klanten); 2. Klanteninspanningscore Technische Assistentie; 3. Contact Centre Volumes (calls, mails, chats): het toenemende volume van digital-first interacties zal naar verwachting de Contact Centre Volumes doen afnemen en een positieve impact hebben op de klantenervaring.
	Niet-financieel	Digitale onderneming	10%	Deze KPI bestaat uit 4 sub-KPI's: 1. E-share of Sales: digitaliseringsgraad van onze verkoopsvolumes; 2. MyProximus Usage: maandelijks aantal gebruikers van de MyProximus App; 3. Pickx Usage: maandelijks aantal gebruikers van Proximus Pickx (App + Web); 4. Belangrijke incidenten: aantal belangrijke IT/Telco-incidenten op de Proximus-netwerken.
Gigabit-Netwerk 	Niet-financieel	Vezelconstructie	10%	Uitrol van ons nieuwe Fiber-netwerk: incrementeel aantal Fiber Homes Passed gerealiseerd in het waargenomen jaar. Inclusief de inzet van Proximus zelf en zijn Joint Ventures-partners.
	Niet-financieel	Vulgraad vezels	10%	Verhouding tussen het Park of Activate Fiber Homes en het Park of Homes Passed die in aanmerking komen voor Fiber Activation.
	Niet-financieel	5G-uitrol	5%	Groei van nieuwe verkoper Nokia 5G macro sites park gerealiseerd in het waargenomen jaar.
Groene en Digitale Maatschappij 	Niet-financieel	Groen	5%	Deze KPI bestaat uit 2 sub-KPI's: 1. CO ₂ -emissies: directe en up- & downstream CO ₂ -emissies gerelateerd aan de bedrijfsactiviteiten van Proximus; 2. geretourneerde apparaten: aantal mobiele en vaste apparaten ingezameld voor renovatie of recycling.
	Niet-financieel	Digitale maatschappij	5%	Deze KPI bestaat uit 2 sub-KPI's: 1. cyberveiligheidsweerbaarheid: een maatstaf voor de weerbaarheid van ons bedrijf tegen cyberveiligheidsbedreigingen/-aanvallen; 2. vezelaansluitbare sites van middelbare scholen: percentage middelbare scholen dat binnen 12 maanden aangesloten is of aangesloten kan worden op het Proximus vezelnetwerk in België.
	Niet-financieel	Medewerkers	10%	Het meten van de betrokkenheid, wendbaarheid, empowerment, verantwoordelijkheid en strategische afstemming van onze werknemers ten opzichte van onze onderneming.
Totaal			100%	

Meetmethode: we all go the extra smile!

Voor elke prestatie-indicator werd een eindejaarsdoelstelling bepaald, evenals een uitbetalingsinterval met een minimumdrempel (Min) en een maximumdrempel (Max). De doelstellingen en drempels werden zo gedefinieerd dat ze de teams stimuleren om een extra inspanning te leveren – “to go the extra (s)mile” – terwijl ze toch realistisch en haalbaar blijven. Voor een KPI die zijn doelstelling op het einde van het jaar haalt, bedraagt de uitbetaling van de variabele verloning op korte termijn (“Multiplier”) 100% van zijn target. In geval het eindejaarsresultaat beter is dan de eindejaarsdoelstelling, groeit de multiplier lineair tot een maximum van 200% waarboven hij wordt afgetopt, terwijl hij lineair afneemt tot 0% in geval het eindejaarsresultaat onder eindejaarsdoelstelling blijft.

De EBITDA en de onrechtstreeks OpEx worden gebaseerd op geauditeerde financiële cijfers, welke worden aangepast om te komen tot ‘onderliggende’ financiële cijfers na uitsluiting van uitzonderlijke onvoorziene gebeurtenissen. De niet-financiële en gemengde indicatoren worden gemeten door interne experts en externe bureaus, gespecialiseerd in markt- en klantenonderzoek.

De resultaten van deze KPI's worden regelmatig opgevolgd door het Leadership Squad en worden in het Remuneratiecomité en in de Raad van Bestuur besproken.

Individuele prestaties

De individuele prestaties komen voor 40% in rekening van de jaarlijkse variabele verloning op korte termijn.

Naast de resultaten van de Groep worden de individuele prestaties jaarlijks geëvalueerd, in de loop van het eerste kwartaal volgend op het einde van het boekjaar, door de Raad van Bestuur op basis van de aanbevelingen van de Voorzitter van de Raad van Bestuur voor de prestaties van de CEO en van de CEO voor de overige leden van het Leadership Squad.

Tijdens elke prestatieperiode worden de prestaties van het lopende jaar regelmatig gemeten en besproken. De eindevaluatie houdt rekening met de verwezenlijkingen ten opzichte van vooraf bepaalde individuele meetbare doelstellingen, alsook met de verwezenlijkingen van de leden van het Leadership Squad in hun leidinggevende rol en hun

actieve rol bij de bevordering van onze bedrijfscultuur en waarden.

Deze individuele doelstellingen worden elk jaar vastgesteld in functie van de specifieke rol en verantwoordelijkheden van elk lid van het Leadership Squad en moeten een weerspiegeling zijn van onze bedrijfsstrategie op lange termijn, die in de hele onderneming wordt doorgevoerd en in de individuele doelstellingen wordt opgenomen om onze Groep de middelen te geven om zijn ambities te verwezenlijken.

ESG-gerelateerde maatstaven maken deel uit van de individuele jaarlijkse doelstellingen, zoals KPI's inzake klimaatverandering (gericht op het verminderen van onze ecologische voetafdruk, die van onze klanten en die van onze leveranciers), een positieve invloed op de (digitale) samenleving, KPI's inzake governance of parameters met een sociale verantwoordelijkheidsdimensie. Ons bedrijf wil permanente bewustwording en klimaatvriendelijk gedrag en beheer aanmoedigen.

We streven ernaar een hoog en duurzaam prestatieniveau te stimuleren in een geest van innovatie, samenwerking, wendbaarheid en persoonlijke ontwikkeling.

Naast de individuele differentiatie tussen de leden van het Leadership Squad op vlak van prestaties en talent, zal de Raad van Bestuur er bij de eindevaluatie ook op toezien dat het totale bedrag dat wordt toegekend voor de individuele prestaties in overeenstemming is met de Groepsresultaten, teneinde de onderlinge afhankelijkheid tussen de individuele bijdrage en de Groepsprestaties te consolideren.

Toewijzing van de variabele verloning op korte termijn

Zoals hierboven vermeld, varieert het werkelijke bedrag dat aan de CEO en de overige leden van het Leadership Squad wordt toegekend in functie van de Groepsresultaten (voor 60%) en de evaluatie van de individuele prestaties (voor 40%) door de Raad van Bestuur.

Bij het realiseren van 100% van de objectieven, ontvangt de CEO of een ander lid van het Leadership Squad 100% van zijn of haar doelbedrag van de variabele verloning op korte termijn. In geval van uitstekende prestaties op Groeps- en individueel niveau kan de toegewezen variabele verloning op korte termijn

Prestatiejaar 2022	Objectieven van de variabele verloning op korte termijn	gewicht	% gewicht	
CEO en andere leden van het Leadership Squad	Groep KPI's	Winstgevende groei	18%	30%
		Digitale onderneming	15%	25%
		Gigabit-Netwerk	15%	25%
		Groene en Digitale Maatschappij	12%	20%
	Persoonlijke objectieven	40%		
	Totale target	100%	100%	

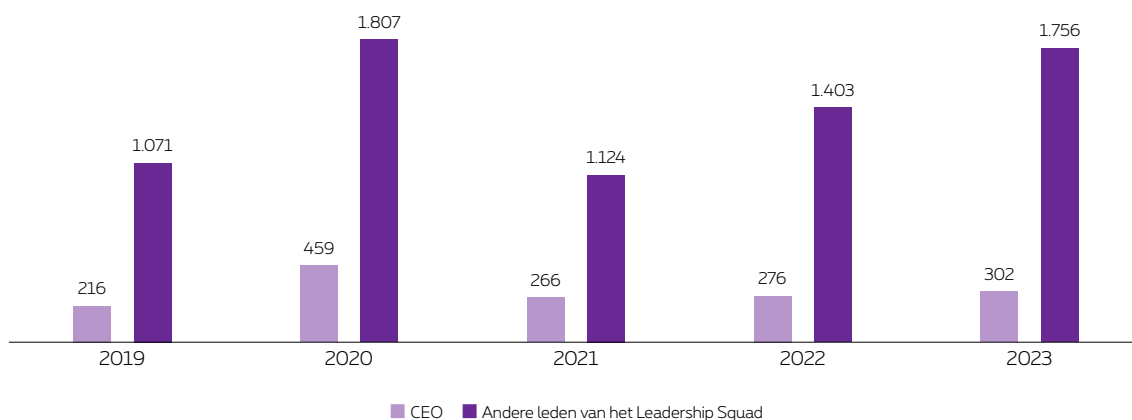
boven de 100% van het doelbedrag gaan, met een plafond van 200%, volgens een lineaire toewijzingscurve. Omgekeerd kan dit percentage dalen tot 0% ingeval van ernstige ondermaatse prestaties.

De Raad van Bestuur zal er steeds op toezien dat het totale bedrag dat voor de individuele prestaties wordt toegekend, in overeenstemming is de prestaties van de onderneming. Sinds 2023 (prestatiejaar 2022) is er echter niet langer een

Variabele verloning op korte termijn over 5 jaar in € k vóór werkgeversbijdragen sociale zekerheid

In 2023 werd een variabele verloning op korte termijn toegekend aan de CEO voor een totaalbedrag van bruto € 301.633. De stijging in 2023 is voornamelijk het gevolg van de indexering die in 2022 op de vaste verloning is toegepast. De bedragen gerapporteerd voor 2019 werden uitbetaald aan de voormalige CEO, mevrouw Leroy. Het bedrag gerapporteerd voor 2020 omvatte het bedrag betaald aan de huidige CEO, de heer Boutin (€ 18.833 bruto), maar ook het bedrag (€ 440.000 bruto) uitbetaald aan de voormalige CEO, mevrouw Leroy, voor haar prestatie jaren 2017 tot 2019.

De totale variabele verloning op korte termijn die in 2023 effectief wordt toegekend aan de andere leden van het Leadership Squad (prestatiejaar van 2022) bedraagt bruto € 1.756.326. Wat de CEO betreft, is de stijging in 2023 voornamelijk te wijten aan de indexering die werd toegepast op de vaste verloning in 2022, maar ook aan de wijzigingen in de samenstelling van het Leadership Squad in 2021 (de variabele verloning op korte termijn die in 2022 effectief werd betaald, was voor twee leden niet gerelateerd aan een volledig prestatiejaar) en aan het feit dat er niet langer een algemeen plafond is dat rechtstreeks gekoppeld is aan de KPI-resultaten van de Groep voor de totale individuele variabele verloning op korte termijn (zoals hierboven uitgelegd). De andere variaties van jaar tot jaar zijn voornamelijk het gevolg van (i) de variaties in de KPI-resultaten van de Groep, van (ii) de wijzigingen in de samenstelling van het Leadership Squad, inclusief mogelijke aanwervingsbonussen, en van (iii) de uitzonderlijke bonus die in 2020 werd uitbetaald aan onze voormalige Chief Financial Officer, mevrouw Dufour, als beloning voor haar uitstekende prestaties in de loop van 2019 in haar rol van ad interim CEO. Het gerapporteerde bedrag voor 2020 omvatte ook het bedrag dat werd betaald aan de huidige CEO, de heer Boutin, voor zijn prestaties in 2019 als lid van het Leadership Squad (vóór zijn benoeming tot CEO).

algemeen plafond dat direct gekoppeld is aan de KPI-resultaten van de Groep voor de totale individuele variabele beloning op korte termijn die aan de leden van het Leadership Squad, met uitzondering van de CEO, wordt toegekend. Toekenningen worden individueel gedaan op basis van werkelijke prestaties ten opzichte van individuele doelstellingen, wat meer in lijn is met de marktpraktijk voor dit verantwoordelijkheidsniveau.

Een van de principes van het verloningsbeleid van onze onderneming is de mate van vrijheid waarbij de leden van het topmanagement, de CEO en de overige leden van het Leadership Squad inbegrepen, de betalingswijze van hun variabele verloning kunnen kiezen. Ze hebben dus de mogelijkheid om een deel van hun variabele verloning op korte termijn te beleggen in een bonus pensioenplan, d.w.z. een aanvullend bijkomend pensioenplan, en om een deel van hun variabele verloning op korte termijn te ontvangen in contante bonussen, in niet-recurrent voordeel of in (niet-Proximus) warrants of (niet-Proximus) fondsopties, steeds binnen de grenzen van de relevante regelgeving.

Variabele verloning op lange termijn

Doel en componenten van de variabele verloning op lange termijn

Onze onderneming wil haar Leadership Squad en de overige leden van het topmanagement aanmoedigen om duurzame en rendabele prestaties en groei op lange termijn te genereren, in overeenstemming met onze strategie op Groepsniveau, onze maatschappelijke ambities en de verwachtingen van onze aandeelhouders en al onze andere stakeholders.

Om die ambitie waar te maken koppelt het verloningsbeleid van ons Leadership Squad, CEO inbegrepen, hun variabele verloning in aanzienlijke mate aan de financiële en niet-financiële strategische langetermijndoelstellingen van onze Groep via een variabele verloning op lange termijn.

Toewijzing van de variabele verloning op lange termijn

De leden van het Leadership Squad, CEO inbegrepen, ontvangen een variabele verloning op lange termijn, uitgedrukt in een percentage van de jaarlijkse vaste verloning. Dit target percentage is identiek aan het percentage van hun target variabele verloning op korte termijn, d.w.z. 40% van de jaarlijkse vaste verloning.

De variabele verloning op lange termijn wordt door de Raad van Bestuur toegekend aan de leden van het Leadership Squad, op basis van aanbevelingen die door het Benoemings- en Bezoldigingscomité uitgebracht werden. Het huidige stimuleringsplan op lange termijn bestaat uit een Prestatiewaardeplan op lange termijn, dat door onze onderneming in 2013 werd goedgekeurd en herzien werd in 2019, in 2022 en in 2023.

Prestatiewaardeplan op lange termijn

Het stimuleringsplan op lange termijn, aangeboden door onze onderneming aan haar leidinggevenden, bestaat momenteel uit een Prestatiewaardeplan. Onder dit Prestatiewaardeplan worden doelstellingen gedefinieerd en vastgelegd voor de komende drie jaar en bijgevolg worden de toegekende beloningen geblokkeerd voor een periode van drie jaar. Het bedrag dat daadwerkelijk wordt uitbetaald na het verwerven zal afhangen van een uiteindelijke vermenigvuldigingsfactor zoals hieronder beschreven.

Dit plan werd opgesteld om de variabele verloning op lange termijn van de leidinggevenden evenwichtig en aantrekkelijk te houden en tegelijk de langetermijnwaarde van de Proximus Groep te maximaliseren door de belangen van de leidinggevenden van de Proximus Groep af te stemmen op de aandeelhouders en stakeholders van de Proximus Groep. Het heeft tot doel ervoor te zorgen dat de acties en initiatieven van de leidinggevenden worden geleid door duurzame langetermijnbelangen. Daarom is deze verloning dan ook duidelijk een stimulans op lange termijn.

De leden van het Leadership Squad die hun arbeidsrelatie met onze onderneming zouden beëindigen vóór het einde van deze blokkeringsperiode, zouden de toegekende bedragen verliezen. Deze regel is ook van toepassing indien de onderneming de arbeidsrelatie verbreekt wegens een ernstige reden in hoofde van een lid van het Leadership Squad.

Stimuleringsplan op lange termijn - Key Performance Indicators

Net zoals de STI KPI's, de Key Performance Indicators gebruikt in het kader van het Prestatiewaardeplan op lange termijn – de zogeheten LTI KPI's – houden ook verband met de strategische doelstellingen van onze Groep en stellen ons in staat de vorderingen van onze Groep in de richting van onze

maatschappelijke ambities, strategie en duurzaamheid op de lange termijn te beoordelen.

We houden de toekomst in gedachten

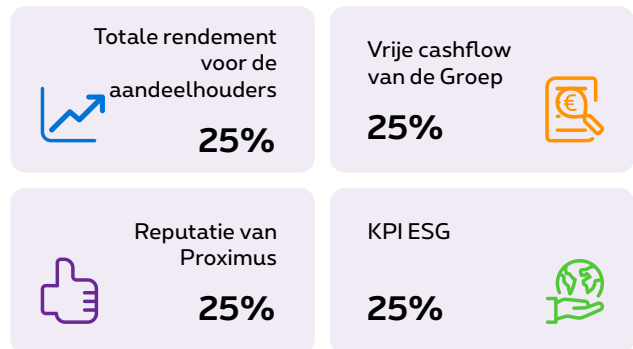
Om de hoge ESG (Environmental, Social en Governance) ambities van onze Groep ook in onze LTI KPI's tot uiting te laten komen, is sinds 2022 een vierde KPI, specifiek gerelateerd aan ESG zaken, toegevoegd aan de oorspronkelijke. Op die manier willen wij, door ESG-innovatie aan te moedigen, meer aandacht besteden aan onze inspanningen om te evolueren naar een duurzamere maatschappij. Deze ESG-KPI zal in de loop der jaren worden herzien in overeenstemming met onze ESG-zorgen en ons langetermijnengagement om bij te dragen aan de noodzakelijke veranderingen.

Daarom werden in 2023 vier KPI's gedefinieerd om het gevoel van een duurzame langetermijnvisie bij het senior management van de Proximus Groep te versterken en om Proximus te ondersteunen bij het realiseren van een duurzame Free Cash Flow en het verbeteren van onze merkperceptie en reputatie:

- twee financiële KPI's: het totale rendement voor de aandeelhouders van Proximus en de vrije cashflow van de Groep;

- twee niet-financiële KPI's: de reputatie-index van Proximus en een ESG (Environmental, Social and Governance) KPI.

2023 Variabele verloning op lange termijn Key Performance Indicators

De KPI's hebben een verschillend gewicht gekregen in het algemene kader van het Prestatiewaardeplan op lange termijn, in overeenstemming met hun relatief belang in termen van duurzaamheid op lange termijn van de Groep. Het gewicht van elke KPI werd herzien met de invoering van de ESG-KPI als vierde KPI. Een gedetailleerde definitie van elk van de KPI en hun gewichtsfactoren is te vinden in de volgende tabel.

LTI KPI	Gewicht	KPI Definitie en meting
Totale rendement voor de aandeelhouders 	25% ¹	<p>Dit criterium weerspiegelt het concurrentievermogen op lange termijn van Proximus op de Europese telecommarkt door zijn positie te meten ten opzichte van een representatieve korf van vergelijkbare Europese bedrijven met betrekking tot hun aandeelhoudersrendement.</p> <p>Het totale rendement voor de aandeelhouders wordt gedefinieerd als de combinatie van de meerwaarde van de aandelenkoers en de uitgekeerde dividenden om het totale rendement voor de aandeelhouders weer te geven.</p> <p>De huidige korf van Europese bedrijven is de volgende: Deutsche Telekom, Orange, KPN, BT, Swisscom, Telefonica, Telecom Italia, Telenor, TeliaSonera en OTE.</p> <p>Deze KPI wordt jaarlijks gemeten, per kalenderjaar, en het jaarlijks resultaat wordt uitgedrukt in een percentage tussen 0 en 175, afhankelijk van de rangschikking van Proximus binnen de representatieve korf.</p>
Vrije cashflow van de Groep 	25% ¹	<p>De KPI vrije cashflow van de Groep zal de gezonde financiële evolutie over de jaren heen meten. De doelstellingen van de vrije cashflow van de Groep worden door de Raad van Bestuur vastgesteld in overeenstemming met het driejarenplan. Deze KPI wordt jaarlijks gemeten ten opzichte van de gestelde doelstellingen en het jaarresultaat wordt uitgedrukt in een percentage tussen 0 en 175.</p>
Reputatie-index 	25% ²	<p>De Reputatie-index is een holistische, meetbare en actiegerichte KPI die het mogelijk maakt het concept van reputatie volledig te integreren in de langetermijnstrategie. Deze KPI meet de perceptie over "het bedrijf achter het merk" bij een representatief staal van het grote publiek, (mede)verantwoordelijk voor telecombeslissingen in hun huishouden. Een extern bedrijf rapporteert de jaarlijkse resultaten die worden uitgedrukt als een percentage tussen 0 en 175.</p>
ESG KPI 	25%	<p>Deze ESG KPI weerspiegelt de hoge ambities van Proximus om te evolueren naar een meer duurzame maatschappij. De KPI dekt momenteel de CO2-emissiereductie voor de hele onderneming en een metriek voor het evenwicht tussen geslachten, maar er kunnen bijkomende ESG-metrieken worden overwogen om de ESG-KPI te verrijken, in overeenstemming met de maatschappelijke ambities, de strategie en de duurzaamheid op lange termijn van Proximus.</p>

1 40% voor de Tranche 2020 en 2021, 25% vanaf Tranche 2022

2 20% voor de Tranche 2020 en 2021, 25% vanaf Tranche 2022

Voor de Reputatie-index, de ESG KPI en de Vrije cashflow van de Groep zijn de doelstellingen en drempels zo bepaald dat ze de teams stimuleren om de extra inspanningen te leveren, terwijl ze toch realistisch en haalbaar blijven op lange termijn.

Elk jaar wordt een jaarresultaat berekend op basis van het gewogen gemiddelde van de vier bovenvermelde prestatiecriteria. Na deze blokkeringsperiode van 3 jaar worden de Prestatiewaarden verworven en worden deze aan de begunstigen betaald volgens de definitieve vermenigvuldigingsfactor die het gemiddelde is van de drie jaarlijkse vermenigvuldigingsfactoren.

Bij een definitieve vermenigvuldigingsfactor van 100%, ontvangt het topmanagement 100% van de initieel aan hen toegekende variabele verloning op lange termijn. In geval van voortdurend uitstekende prestaties op het niveau van de Groep gedurende deze periode van drie jaar kan de toegewezen variabele verloning op lange termijn boven de 100% gaan, met

een plafond van 175%. Omgekeerd kan dit percentage dalen tot 0% in geval van ernstige ondermaatse prestaties.

De betaling van de Prestatiewaarden gebeurt in de vorm van een contante bonus.

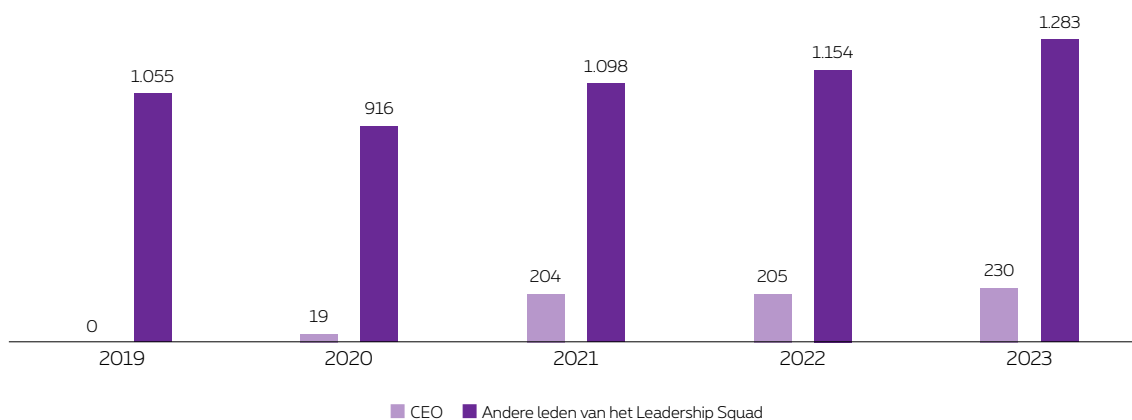
De CEO en de andere leden van het Leadership Squad hebben de afgelopen vijf jaar geen Proximus aandelen of Proximus aandelenopties ontvangen. Maar met het oog op de toenemende internationalisering van onze Groep, overweegt onze onderneming om in de toekomst op aandelen gebaseerde verloning in te voeren, wat ook een betere naleving van de Belgische Corporate Governance Code mogelijk zou maken.

Variabele verloning op lange termijn over 5 jaar in € k vóór werkgeversbijdragen sociale zekerheid

Aangezien de heer Boutin in december 2019 aan zijn CEO-mandaat is begonnen, is alleen de variabele verloning op lange termijn die hem in de loop van 2020 is toegekend voor één maand prestaties in zijn CEO-rol, opgenomen in het gerapporteerde toegekende bedrag voor 2020. Sinds 2021 verwijst het toegekend bedrag naar een prestatie over een hele jaar in 2020. De voormalige CEO, mevrouw Leroy, kwam niet in aanmerking voor een variabele verloning op lange termijn. In 2023 werd aan de CEO een variabele verloning op lange termijn toegekend voor een totaalbedrag van bruto € 229.903, die in mei 2026 zal verwerven en daarom vóór mei 2026 niet kan betaald worden.

De totale variabele verloning op lange termijn die effectief werd toegekend aan de leden van het Leadership Squad, andere dan de CEO, bedroeg bruto € 1.154.000 in 2022 en € 1.282.784 in 2023.

De variaties van jaar tot jaar voor de CEO en de andere leden van het Leadership Squad zijn voornamelijk het gevolg van de indexering die in 2022 op de vaste verloning werd toegepast.

Premies van de groepsverzekering

Aanvullend pensioenplan

De CEO neemt deel aan een aanvullend pensioenplan dat volledig door Proximus wordt gefinancierd en voorziet in een jaarlijkse vaste bijdrage ("Defined Contribution Plan"), een premie die wordt berekend als een percentage van de vaste verloning. Dit percentage bedraagt 10%.

$$\text{Formule voor het aanvullend pensioenplan van de CEO} \\ = 10\% * W$$

W = referentiesalaris = maandsalaris vermenigvuldigd met 12

De overige leden van het Leadership Squad nemen deel aan een aanvullend pensioenplan dat volledig door Proximus wordt gefinancierd. Dit plan bestaat uit een "Defined Benefit Plan" dat rechten biedt die in lijn liggen met de marktpraktijken. Dit plan komt dus overeen met een belofte van de onderneming van een bepaald bedrag op de pensioengerechtigde leeftijd op basis van de regels van dit plan, een bedrag dat niet afhankelijk is van een beleggingsrendement.

$$\text{Formule voor het aanvullend pensioenplan van de andere} \\ \text{leden van het Leadership Squad} \\ = N/60 * W - N/45 * \text{ELP}$$

N = aantal dienstjaren uitgedrukt in maanden en jaren

W = referentiesalaris = maandsalaris vermenigvuldigd met 12

ELP = geraamd wettelijk pensioen = het wettelijk pensioenplafond

Andere groepsverzekeringen

De CEO en de overige leden van het Leadership Squad genieten eveneens van andere groepsverzekeringen in overeenstemming met de marktpraktijken, zoals levens- en invaliditeitsverzekeringen.

Wat de levensverzekering betreft, zullen, ingeval van overlijden tijdens de looptijd van zijn of haar contract, de begunstigten van de CEO of van een ander lid van het Leadership Squad een forfaitair bruto bedrag ontvangen dat gelijk is aan het maandsalaris vermenigvuldigd met 60.

In geval van arbeidsongeschiktheid ten gevolge van ziekte of een privé-ongeval is het beroepsinkomen van de CEO of een ander lid van het Leadership Squad voor 100% gegarandeerd voor de eerste drie maanden van de arbeidsongeschiktheid. Vanaf de vierde maand dekt de invaliditeitsverzekering de betaling van een

invaliditeitslijfrente door de verzekeringsmaatschappij bovenop het plafond van de wettelijke ziekte- en invaliditeitsverzekering voorzien door de Belgische sociale zekerheid.

Gemiddelde premiekosten voor de onderneming

De gemiddelde premies die onze onderneming in 2023 betaalt heeft voor de groepsverzekering van de CEO worden geschat op 15% van zijn vaste verloning.

Voor de overige leden van het Leadership Squad bedroegen de gemiddelde premies die onze onderneming in 2023 voor hun groepsverzekering heeft betaald ongeveer 25% van hun vaste verloning, als we geen rekening houden met de uitzonderlijke betaling die in september 2023 moest worden gedaan bij de pensionering van de heer Dirk Lybaert (cfr. de nota hierna vermeld).

Andere voordelen

Onze Groep wil zijn topmanagers stimuleren door middel van een portfolio van voordelen die competitief zijn op de markt en verenigbaar met de Groepscultuur. De CEO en de overige leden van het Leadership Squad ontvangen bovenop hun verloning voordelen zoals een hospitalisatieverzekering, het gebruik van een bedrijfswagen, welzijnsvoordelen en andere voordelen in natura. Deze voordelen maken regelmatig het onderwerp uit van vergelijkende studies en worden aangepast aan de gangbare marktpraktijken.

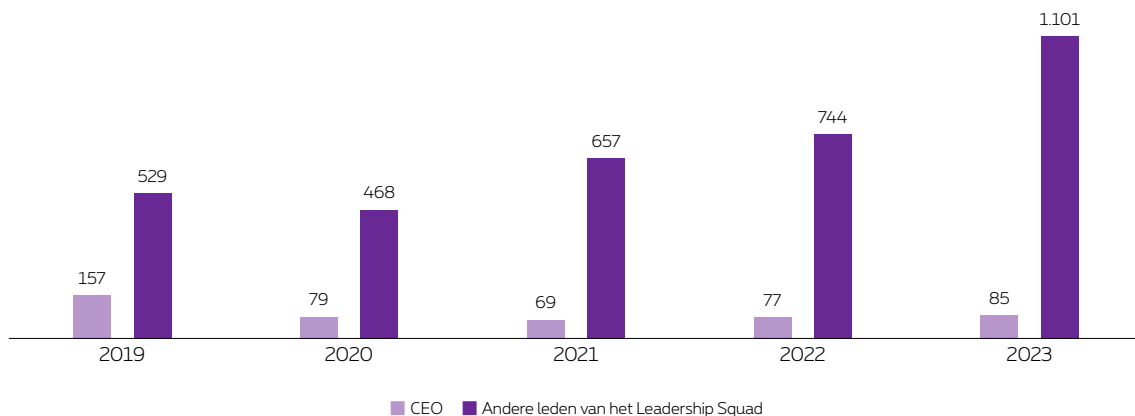
Waar mogelijk wordt onze portfolio van voordelen aangepast en geactualiseerd in lijn met de ambitie van onze onderneming om te handelen voor een groene en digitale maatschappij. Zo is ons mobiliteitsprogramma nu gericht op duidelijke doelstellingen van een groener wagenpark en van een breed aanbod van groene alternatieven voor autogebruik voor onze medewerkers, leden van het Leadership Squad inbegrepen.

Niet-recurrerende kosten – zoals bijvoorbeeld verhuiskosten bij de aanwerving van nieuwe leden die in het buitenland wonen – beïnvloeden de evolutie van jaar tot jaar van de totale kosten voor onze onderneming voor deze voordelen. De ratio ten opzichte van de vaste verloning kan dus aanzienlijk evolueren van jaar tot jaar. Voor 2023 wordt deze ratio geraamd op 15% voor de CEO en op 19% voor de andere leden van het Leadership Squad.

Premies van de groepsverzekering over 5 jaar in € k vóór werkgeversbijdragen sociale zekerheid

De bedragen vermeld voor 2019 voor de CEO werden betaald aan de vroegere CEO, mevrouw Leroy. De bedragen gerapporteerd sinds 2020 werden betaald aan de huidige CEO, de heer Boutin. De daling is te wijten aan de wijziging van de kenmerken van het aanvullend pensioenplan bij de benoeming van de huidige CEO, de heer Boutin.

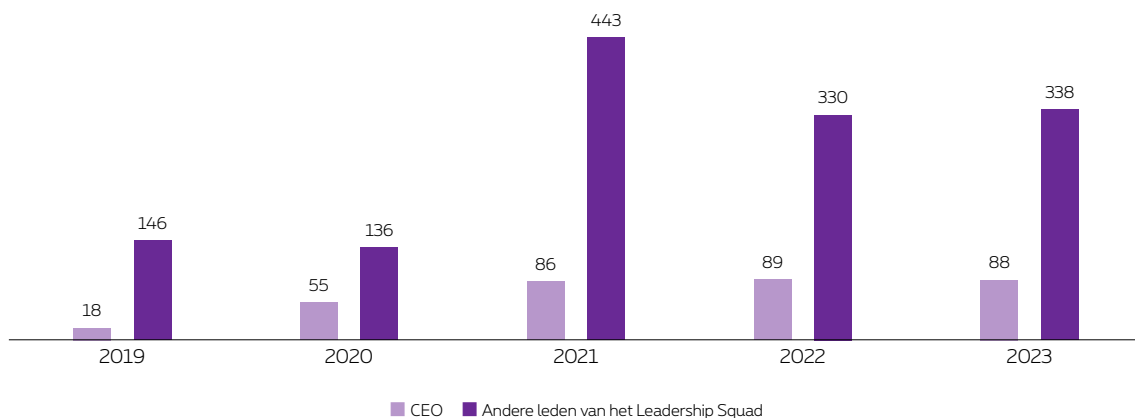
De variaties van jaar tot jaar voor de leden van het Leadership Squad zijn voornamelijk het gevolg van de wijzigingen in de samenstelling van het Leadership Squad. De stijging in 2023 is voornamelijk te wijten aan een zeer specifieke situatie: hoewel de heer Lybaert in september 2023 met pensioen ging na een volledige carrière, ging hij met pensioen vóór de leeftijd die in het algemene contract met onze verzekeraar is vastgelegd, wat een extra betaling (266 k€) door de onderneming in zijn aanvullend pensioenplan impliceert. De stijging in 2023 is ook het gevolg van de meervoudige indexen van 2022 en 2023.

Andere voordelen over 5 jaar in € k vóór werkgeversbijdragen sociale zekerheid

De bedragen vermeld voor 2019 werden betaald aan de vorige CEO, mevrouw Leroy. De bedragen vermeld sinds 2020 werden betaald aan de huidige CEO, de heer Boutin. De stijging sinds 2020 is voornamelijk te wijten aan specifieke voordelen in verband met de status van buitenlands kaderlid van de huidige CEO.

De aanzienlijke stijging van de andere voordelen voor de leden van het Leadership Squad in 2021 was voornamelijk te wijten aan de specifieke voordelen die verband houden met de status van buitenlands kaderlid van enkele leden, met inbegrip van de specifieke kosten in verband met de aanwerving van twee leden uit het buitenland, zoals de verhuiskosten.

Unieke en uitzonderlijke vergoedingen

De Raad van Bestuur kan, in uitzonderlijke omstandigheden en op aanbeveling van het Benoemings- en Bezoldigingscomité, eenmalige bonussen toekennen aan een of meer leden van het Leadership Squad.

Dit kan bijvoorbeeld nodig zijn in het geval van extra verantwoordelijkheden die een lid van het Leadership Squad uitzonderlijk op zich neemt wanneer een functie in het Leadership Squad vacant is, of in het geval dat een speciale aanwervings- of retentiepremie nodig zou zijn omwille van marktomstandigheden.

Op het niveau van Leadership Squad is het aanbieden van een aanwervingsbonus een gangbare praktijk om getalenteerde mensen aan te trekken en hen te overtuigen om bij ons te komen werken. In de “war for talent” zijn aanwervingsbonussen steeds gebruikelijker op de markt en maken ze steeds vaker deel uit van arbeidsovereenkomsten. Naast hun aantrekkingsfunctie worden uitzonderlijke eenmalige variabele verloningen ook vaak toegekend als financiële compensatie voor het mogelijke verlies van variabele verloning (op korte en lange termijn) wanneer de betreffende personen hun huidige baan opzeggen.

Indien dergelijke bonussen worden toegekend, worden deze samen met de variabele verloning gerapporteerd en opgenomen in de totale variabele verloning die aan de andere leden van het Leadership Squad wordt toegekend op het moment dat deze mogelijke uitzonderlijke bonussen verdiend worden. Als er op het moment van publicatie van dit rapport contractuele beloften voor de toekomst bestaan, worden deze pas in aanmerking genomen op het moment dat ze verdiend worden.

Terugvordering van onverschuldigde variabele verloning

Een specifieke terugvorderingsclausule maakt deel uit van het contract van de CEO, waardoor onze onderneming de betaalde variabele verloning op korte en lange termijn kan terugvorderen of de betaling van deze variabele verloning kan achterhouden in geval van bewezen fraude.

Ten aanzien van de overige leden van het Leadership Squad bevatten de arbeidsovereenkomsten van de leden die na 1 januari 2020 zijn benoemd een specifieke clausule met betrekking tot de terugvordering, ten gunste van onze onderneming, van de variabele verloning op korte en lange termijn die hen zou zijn toegekend op basis van foutieve financiële informatie. In de arbeidsovereenkomsten van de leden die vóór 1 januari 2020 benoemd werden, is een dergelijke bepaling echter niet opgenomen.

In deze clausules wordt niet vermeld hoe de onverschuldigde variabele verloning zou worden teruggevorderd. Indien dit ooit het geval zou zijn, hetgeen ons onwaarschijnlijk lijkt gezien de vele controles en audits die vóór de publicatie van de resultaten van de prestatiecriteria zijn uitgevoerd, zou de terugvordering het voorwerp uitmaken van een analyse, zowel van de terug te vorderen bedragen als van de wijze waarop dit zou gebeuren.

Voornaamste bepalingen van de contractuele relaties

De contractuele relaties van Proximus met de CEO en de overige leden van het Leadership Squad zijn in overeenstemming met de huidige marktpraktijk.

Contractuele overeenkomst met de CEO

De CEO heeft een contract als zelfstandig bestuurder met een vaste termijn van zes jaar.

De CEO is gebonden door een niet-concurrentiebeding dat hem gedurende 12 maanden na het verlaten van de Groep verbiedt te werken voor een onderneming in de telecommunicatiesector die actief is in België, Luxemburg of Nederland. Indien onze onderneming deze clausule activeert, zal hij ter compensatie een bedrag ontvangen dat overeenkomt met één jaar vaste verloning.

De CEO is eveneens onderworpen aan de verplichtingen inzake exclusiviteit en vertrouwelijkheid en dient de reglementen en codes van de onderneming te respecteren, zoals de Gedragscode en de Dealing Code.

Als het mandaat van de CEO door onze onderneming wordt herroepen vóór het einde van de zesjarige termijn,

tenzij het mandaat beëindigd wordt wegens een materiële inbreuk, zal onze onderneming hem een contractuele verbrekingsvergoeding betalen gelijk aan één jaar vaste verloning en target variabele verloning op korte termijn.

Voornaamste contractuele bepalingen van de overige leden van het Leadership Squad

Onze onderneming en de overige leden van het Leadership Squad zijn gebonden door arbeidsovereenkomsten van onbepaalde duur die in overeenstemming zijn met de Belgische wetgeving inzake deugdelijk bestuur en die alle onder de Belgische jurisdictie vallen.

Alle leden van het Leadership Squad, met uitzondering van de CEO, zijn gebonden door een niet-concurrentiebeding dat hen gedurende twaalf maanden na het verlaten van de Groep verbiedt te werken voor een andere mobiele of vaste operator, met een licentie, die actief is op de Belgische markt. Indien onze onderneming deze clausule activeert, zullen ze ter compensatie een bedrag ontvangen dat overeenkomt met zes maanden vaste verloning.

Net zoals de CEO, zijn ook de overige leden van het Leadership Squad onderworpen aan de verplichtingen inzake exclusiviteit en vertrouwelijkheid en dienen ze de reglementen en codes van de onderneming te respecteren, zoals de Gedragscode en de Dealing Code.

Ze hebben een contractuele verbrekingsclausule die een opzeggingsvergoeding van één jaar loon voorziet. Niettemin zullen we de dwingende Belgische arbeidswetgeving toepassen indien deze voorziet in een langere opzegtermijn (of een overeenkomstige hogere opzeggingsvergoeding).

Algemeen overzicht

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de verloning en de andere vergoedingen die door onze onderneming of een andere onderneming van de Groep aan de leden van het Leadership Squad over 5 jaar werden toegekend (vergoedingen gebaseerd op de bruto- of netto verloning, afhankelijk van het type vergoeding).

Overzicht van de verloning van de CEO

Let wel dat de huidige CEO, Guillaume Boutin, voor 2020 1/12 van de variabele remuneratie op korte (€ 18.833 bruto) en lange termijn (€ 18.833 bruto) heeft ontvangen. Sinds 2021 heeft hij recht op 12 maanden variabele remuneratie op korte en lange termijn (in 2023, respectievelijk STI voor € 301.633 bruto en LTI voor € 229.903 bruto).

CEO	2019		2020		2021		2022		2023	
Vaste verloning	€ 429.498	52%	€ 507.492	45%	€ 512.537	45%	€ 549.015	46%	€ 587.226	45%
Variabele verloning op korte termijn	€ 215.661	26%	€ 458.833	41%	€ 265.614	23%	€ 276.019	23%	€ 301.633	23%
Variabele verloning op lange termijn	€ 0	0%	€ 18.833	2%	€ 203.996	18%	€ 208.073	17%	€ 229.903	18%
Premies groepsverzekeringen	€ 157.433	19%	€ 78.550	7%	€ 69.007	6%	€ 76.962	6%	€ 85.470	7%
Andere voordelen	€ 17.619	2%	€ 55.083	5%	€ 86.402	8%	€ 88.660	7%	€ 87.823	7%
SUBTOTAAL (excl. sociale werkgeversbijdrage)	€ 820.211		€ 1.118.791		€ 1.137.556		€ 1.198.729		€ 1.292.055	
Ontslagvergoedingen	€ 0	0%	€ 0	0%	€ 0	0%	€ 0	0%	€ 0	0%
TOTAAL (excl. sociale werkgeversbijdrage)	€ 820.211		€ 1.118.791		€ 1.137.556		€ 1.198.729		€ 1.292.055	

Overzicht van de verloning van de andere leden van het Leadership Squad

Let wel dat er in 2021 een extra functie op het niveau van het Leadership Squad werd gecreëerd ter ondersteuning van onze digitale transformatie en ambities.

Andere leden van de Leadership Squad	2019		2020		2021		2022		2023	
Vaste verloning	€ 2.632.038	48%	€ 2.166.045	39%	€ 2.534.773	43%	€ 3.055.941	46%	€ 3.340.675	43%
Variabele verloning op korte termijn	€ 1.070.733	20%	€ 1.807.390	33%	€ 1.123.605	19%	€ 1.402.844	21%	€ 1.756.326	22%
Variabele verloning op lange termijn	€ 1.055.000	19%	€ 916.375	17%	€ 1.097.703	19%	€ 1.154.000	17%	€ 1.282.784	16%
Premies van de groepsverzekering	€ 529.369	10%	€ 468.275	9%	€ 657.319	11%	€ 743.750	11%	€ 1.101.269	14%
Andere voordelen	€ 145.588	3%	€ 135.648	2%	€ 442.935	8%	€ 329.817	5%	€ 337.828	4%
SUBTOTAAL (excl. sociale werkgeversbijdrage)	€ 5.432.728		€ 5.493.733		€ 5.856.335		€ 6.686.352		€ 7.818.882	
Ontslagvergoedingen	€ 0	0%	€ 0	0%	€ 0	0%	€ 0	0%	€ 0	0%
TOTAAL (excl. sociale werkgeversbijdrage)	€ 5.432.728		€ 5.493.733		€ 5.856.335		€ 6.686.352		€ 7.818.882	

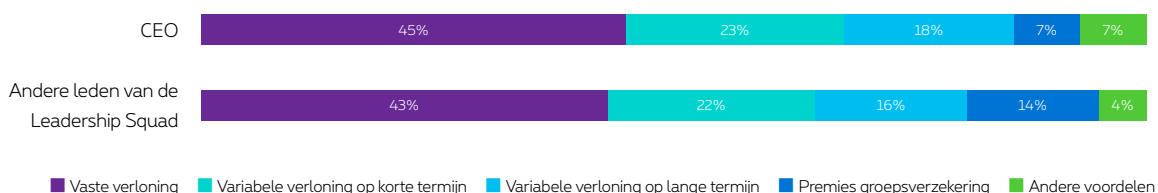
Alle voor 2019 gerapporteerde bedragen werden betaald aan de voormalige CEO, mevrouw Leroy. De het voor 2020 gerapporteerde bedrag van de variabele verloning op korte termijn omvat het bedrag van een uitgestelde variabele verloning op korte termijn (€ 440.000 bruto) die werd uitbetaald aan de voormalige CEO, mevrouw Leroy, voor haar prestatie jaren 2017 tot 2019. Het contract van de huidige CEO voorziet in een variabele remuneratie op korte en lange termijn ten belope van 40% van de vaste verloning elk. De daling is te wijten aan de wijziging van de kenmerken van het aanvullend pensioenplan bij de benoeming van de huidige CEO. De stijging sinds 2020 van de Andere voordelen is voornamelijk te wijten aan specifieke voordelen in verband met de status van buitenlands kaderlid van de huidige CEO. De stijging van de vaste vergoeding in 2022 en in 2023 is het gevolg van de meervoudige indexen die in 2022 (vijf) en 2023 (twee) moesten

worden toegepast. De vermelde vaste verloning van 2023 omvat niet de vergoedingen die Telesign US heeft betaald voor zijn mandaat als Voorzitter (75.000 USD).

Al deze bedragen zijn brutobedragen vóór sociale werkgeversbijdragen.

De stijging van de vaste vergoeding in 2022 en in 2023 is voornamelijk het gevolg van de meervoudige indexen die in 2022 (vijf) en in 2023 (twee) moesten worden toegepast, maar is ook het gevolg van de wijzigingen in de samenstelling van het Leadership Squad. Na de pensionering van de heer Dirk Lybaert in september 2023 (met als gevolg een vervroegde uitbetaling van vakantiegeld), is er in augustus 2023 een nieuw lid toegetreden tot het Leadership Squad, de heer Ben Appel. Het in 2023 gerapporteerde bedrag voor de

Relatief belang van de verschillende componenten van de effectieve toegekende verloning in 2023 vóór werkgeversbijdragen sociale zekerheid

Groepsverzekeringspremies omvat de extra betaling door ons bedrijf bij de pensionering van de heer Lybaert vanwege zijn specifieke situatie. De stijging sinds 2021 van de andere voordelen is voornamelijk het gevolg van specifieke voordelen in verband met de status van buitenlands kaderlid van verschillende leden en de aanwerving van twee van hen.

De ad interim uitgeoefende functies als CEO of als ander lid van het Leadership Squad zijn niet in aanmerking genomen voor dit verslag. Al deze bedragen zijn brutobedragen vóór sociale werkgeversbijdragen.

Verloningen en arbeidsvoorwaarden: interne vergelijkingen en bedrijfsresultaten

De wereldwijde arbeidsvoorwaarden van ons top management, inclusief de CEO en de leden van het Leadership Squad, zijn in hoge mate vergelijkbaar met de arbeidsvoorwaarden van alle andere medewerkers.

De weinige verschillen in voordelen die bestaan tussen het topmanagement en de leden van het Leadership Squad enerzijds en de rest van het personeel anderzijds zijn niet alleen beperkt, maar houden meestal verband met algemene marktpraktijken of individuele behoeften. Terwijl bijvoorbeeld de medische dekking dezelfde is voor de grote meerderheid van onze medewerkers, de hogere kaderleden inbegrepen, wordt deze medische dekking uitgebreid voor medewerkers met een belastbaar gezinsinkomen onder een bepaald plafond - uitbreiding voor prothesen, hoorapparaten en andere medische prothesen - en wordt ze ook uitgebreid voor de leden van het Leadership Squad om marktconforme voorwaarden aan te bieden. De verschillen in voordelen tussen de leden van het Leadership Squad en de rest van het personeel houden in het algemeen meer verband met het statuut van buitenlands kaderlid van verschillende leden van het Leadership Squad dan met het functieniveau of de rol.

Wat de verloning betreft, zorgen wij voor consistentie tussen de verloning en de bedrijfsresultaten, alsook voor consistentie tussen het verloningsbeleid van onze top management en het verloningsbeleid van alle andere medewerkers, bijvoorbeeld door de verhouding tussen de daadwerkelijk toegekende variabele verloning op korte termijn en de doelstelling op elkaar af te stemmen.

Ons verloningsbeleid is altijd gericht geweest op duurzaamheid op lange termijn, op een uitstekend risicomodel voor vermogensbeheer en op ondersteuning van de zakelijke belangen van onze aandeelhouders op lange termijn. Het houdt rekening met onze verantwoordelijkheid tegenover onze klanten, onze aandeelhouders, de Belgische samenleving en andere belanghebbenden. Deze benadering wordt ook consequent toegepast op elke dochteronderneming van onze Groep.

Wij willen de bijdragen van alle medewerkers erkennen en billijk belonen. Onze Groep verbindt zich ertoe billijke, genderneutrale en consistente lonen en arbeidsvoorwaarden te bieden aan alle medewerkers, ongeacht hun verantwoordelijkheidsniveau of functie. Het is van cruciaal belang om een competitief en marktaantrekkelijk Global Rewards Program te hebben voor ons voltallige personeel om ons bedrijf, met zijn allen, naar de toekomst te sturen en samen vooruitgang te boeken in onze ambitie om deel te nemen aan de bouw van een groen en digitaal België waarin we willen leven.

Verloningsverhouding en verloningsevolutie

De verloningsverhouding die de kloof weergeeft tussen de hoogste en de laagste verloning in de onderneming (Proximus N.V.) op voltijdse basis is gelijk aan 29,1 in 2023. Deze ratio wordt gemeten door de hoogste (dat van de CEO) en de laagste totale verloning¹, rekening houdend van het target verloningspakket (inclusief basisverloning, premies, variabel loon, groepsverzekeringen en voordelen), exclusief werkgeversbijdragen sociale zekerheid, met elkaar te

1 Arbeidsovereenkomsten met een bepaalde duur zijn buiten beschouwing gelaten omdat het moeilijk is om het jaarlijkse verloningspakket voor dergelijke arbeidsovereenkomsten nauwkeurig te berekenen. Het is echter belangrijk om op te merken dat deze arbeidsovereenkomsten aan hetzelfde verloningsbeleid voldoen als de arbeidsovereenkomsten voor onbepaalde duur, een minderheid van ons personeelsbestand vormen en niet in de laagste salariscategorie vallen, wat de consistentie en integriteit in de berekening van de ratio garandeert.

Gemiddelde verloning van de werknemers van de onderneming over de jaren heen, inclusief de evolutie van jaar tot jaar

	2019	2020	2021	2022	2023
Gemiddelde verloning*	€ 81.802	€ 86.677	€ 87.400	€ 93.471	€ 96.833
Jaar-tot-jaar evolutie		+6%	+1%	+7%	+4%

* De gemiddelde verloning wordt gemeten door de personeelskosten - zoals gepubliceerd in de Sociale Balans (code 1023) van de Jaarrekening van Proximus NV van het betrokken jaar - te vergelijken met het aantal voltijdse equivalenten werknemers van Proximus NV (exclusief Leadership Squad) op de afsluitingsdatum van de periode (voor 2019, 2020, 2021 en 2022) en met het gemiddelde aantal voltijdse equivalenten werknemers (Leadership Squad niet inbegrepen) van Proximus NV van het betreffende jaar (voor 2023).

vergelijken. Indien de door Telesign US aan de CEO betaalde vergoedingen voor zijn mandaat als Voorzitter in aanmerking wordt genomen, komt deze verhouding op 30,7 uit.

Gezien de omvang van onze organisatie, waar iedereen een rol speelt maar met zeer verschillende niveaus van strategische verantwoordelijkheid, is een dergelijke verhouding consistent en in lager dan de marktpraktijken.

Bovenstaande tabel heeft tot doel de evolutie weer te geven van de gemiddelde verloning op basis van voltijdse equivalenten van de werknemers van de onderneming (andere dan de leden van de Raad van Bestuur en van het Leadership Squad) tussen 2019 en 2023.

De jaarlijkse evolutie (2023 vs. 2022) van de totale doelverloning van de CEO en van de gemiddelde verloning van de werknemers van de onderneming bedraagt +4%. Deze stijging is het gevolg van de twee indexen die in 2023 moest worden toegepast.

De verloningsverhouding (2023 vs. 2022), die de kloof weergeeft tussen de verloning van de CEO en de gemiddelde verloning van de werknemers van de onderneming, bedraagt 13 in 2023. Deze ratio wordt gemeten door het totale doelverloningspakket (inclusief basisloon, premies, variabel loon, groepsverzekeringen, voordelen en sociale werkgeversbijdragen) van de CEO te vergelijken met de gemiddelde verloning van de medewerkers van de

onderneming. Indien de verloning die Telesign US aan de CEO betaalt voor zijn mandaat als Voorzitter in aanmerking wordt genomen, komt deze ratio op 13,7.

De verloningsverhouding die de kloof weergeeft tussen de verloning van de CEO en van de mediaan van de verloning¹ van de werknemers van de onderneming is gelijk aan 14,9 in 2023. Deze ratio wordt gemeten door de CEO en de mediaan van de verloning met elkaar te vergelijken, rekening houdend met het totale beoogde verloningspakket (inclusief basisloon, premies, variabel loon, groepsverzekeringen en voordelen), exclusief sociale werkgeversbijdragen. Indien de verloning die Telesign US aan de CEO betaalt voor zijn mandaat als Voorzitter in aanmerking wordt genomen, komt deze ratio op 15,7.

Evolutie van de verloningsverhoudingen in de afgelopen 3 jaar

	2021	2022	2023
Verhoudingsverloning van de CEO vs. de laagste verloning	27,3	27,9	29,1
Verhoudingsverloning van de CEO vs. de gemiddelde verloning	12,6	12,9	13,0
Verhoudingsverloning van de CEO vs. de mediaan verloning	16,0	14,9	14,9

1 Arbeidsovereenkomsten met een bepaalde duur zijn buiten beschouwing gelaten omdat het moeilijk is om het jaarlijkse verloningspakket voor dergelijke arbeidsovereenkomsten nauwkeurig te berekenen. Het is echter belangrijk om op te merken dat deze arbeidsovereenkomsten aan hetzelfde verloningsbeleid voldoen als de arbeidsovereenkomsten voor onbepaalde duur, een minderheid van ons personeelsbestand vormen en niet in de laagste salariscategorie vallen, wat de consistentie en integriteit in de berekening van de ratio garandeert.

Prestaties van de onderneming

De tabel hiernaast toont de prestaties van de onderneming tussen 2019 en 2023.

Voor meer info, zie het '[Proximus Financieel Verslag](#)'.

Prestaties van de onderneming over de jaren heen, inclusief de evolutie van jaar tot jaar

(in € miljoen)	Onderliggende inkomsten	Onderliggende EBITDA
2023	6.042 +2,2%	1.757 -1,6%
2022	5.909 +5,9%	1.786 +0,8%
2021	5.578 +1,8%	1.772 -3,5%
2020	5.479 -3,6%	1.836 -1,8%
2019	5.686	1.870

Toepassing van het Verloningsbeleid en stemming over het vorige bezoldigingsverslag

Toepassing van het Verloningsbeleid en afwijkingen

Proximus verbindt zich ertoe de leden van de Raad van Bestuur, de CEO en de overige leden van het Leadership Squad enkel te vergoeden in overeenstemming met het verloningsbeleid zoals hierboven beschreven, voor de eerste keer goedgekeurd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Proximus op 21 april 2021 en licht aangepast in 2023.

De Raad van Bestuur kan echter, in uitzonderlijke omstandigheden en op voorstel van het Benoemings- en Bezoldigingscomité, tijdelijk afwijken van het verloningsbeleid. Uitzonderlijke omstandigheden hebben alleen betrekking op situaties waarin de afwijking van het verloningsbeleid noodzakelijk is om de langetermijnbelangen en de levensvatbaarheid van Proximus als geheel te dienen.

Bij het nemen van afwijkingen over afwijkingen van het Verloningsbeleid dient de Raad van Bestuur de besluitvormingsprocedure naleven die in het Verloningsbeleid is beschreven.

Elke afwijking zal worden gecommuniceerd op de eerste Algemene Vergadering van Aandeelhouders die volgt op de afwijking en zal worden toegelicht in het Bezoldigingsverslag van het betreffende boekjaar.

Stemming van de aandeelhouders over het vorige bezoldigingsverslag

Tijdens de Algemene Vergadering van 19 april 2023 hebben onze aandeelhouders gestemd over een licht aangepaste versie van het Verloningsbeleid, waarin de algemene principes voor het Verloningsbeleid van onze onderneming voor de leden van de Raad van Bestuur en het Leadership Squad uiteengezet worden. De aandeelhouders hebben met een zeer grote meerderheid (85,4%) hun steun en vertrouwen in ons Verloningsbeleid getoond, wat de keuzes die wij in dit domein voor de toekomst hebben gemaakt, kracht bijzet.

Het Remuneratierapport van 2022, dat ook ter stemming werd voorgelegd aan onze aandeelhouders tijdens de Algemene Vergadering van 19 april 2023, werd goedgekeurd met 83,8%. Dit uitstekende resultaat sterkt ons in onze overtuiging dat we terecht een open en transparante dialoog voeren met onze aandeelhouders over verloningskwesties en governance in het algemeen. Sinds het verslag van 2022 hebben we voor nog meer transparantie gekozen en zijn we nog verder gegaan in de voorbereiding en het detailniveau van de bekendgemaakte informatie, aangezien de mening en het vertrouwen van onze aandeelhouders essentieel voor ons zijn.

Regelgevend kader

Regelgeving inzake kabel en breedband

De beslissing van de Belgische regelgevers van 29 juni 2018 in verband met de marktanalyses voor breedband en televisie schetste het regelgevingskader voor het FTTH-glasvezel- en DSL-netwerk van Proximus en voor de kabelnetwerken.

Wat de tarieven betreft, hebben de regelgevers een model van 'fair pricing' (eerlijke prijsstellingsbenadering) opgelegd voor de maandelijkse FTTH-huurgelden.

Wat de wholesaletarieven van Proximus voor glasvezel betreft, heeft het BIPT op 9 maart 2021 geconcludeerd dat de maandelijkse tarieven die Proximus hanteert voor wholesaletoegang tot zijn FTTH-netwerk billijk zijn en in overeenstemming zijn met de regelgeving die het in 2018 heeft vastgesteld. Dit zijn de toegangsprijzen die andere operatoren betalen voor het gebruik van het FTTH-glasvezelnetwerk van Proximus.

Het Europese regelgevingskader bepaalt dat de regelgevers regelmatig (om de vijf jaar) de markten moeten onderzoeken die vatbaar zijn voor ex ante regelgeving. Er moet rekening worden gehouden met de technische en concurrentiële ontwikkelingen, en met de evolutie van de behoeften en consumptiegewoonten. In zijn mededeling van 10 oktober 2023 legt het BIPT uit dat het de huidige procedure uitstelt tot midden mei 2024, met de mogelijkheid van een verlenging, zodat ze in zijn analyse rekening zou kunnen houden met de impact van eventuele nieuwe samenwerkingsovereenkomsten voor de uitrol van FTTH-netwerken die tussen nu en dan kunnen worden gesloten.

Samenwerking bij de uitrol van FTTH-netwerken

In zijn mededeling van 10 oktober 2023 erkende het BIPT de noodzaak van meer samenwerking tussen operatoren om FTTH in België uit te rollen, gezien de aanzienlijke economische kosten die duplicatie van FTTH-infrastructuur met zich mee kan brengen. Het BIPT is bereid om elke overeenkomst of

ontwerpovereenkomst te evalueren die operatoren zouden overwegen af te sluiten. Het BIPT zal er in het bijzonder op toezien dat dergelijke overeenkomsten zo worden opgesteld dat ze doeltreffende en duurzame concurrentie garanderen ten voordele van de eindgebruikers.

Radiospectrum

België

Dankzij de multibandspectrumveiling die in juli 2022 werd afgesloten, kon Proximus voor € 600 miljoen 285 MHz bemachtigen in de banden 700 MHz, 900 MHz, 1400 MHz, 1800 MHz, 2100 MHz en 3600 MHz.

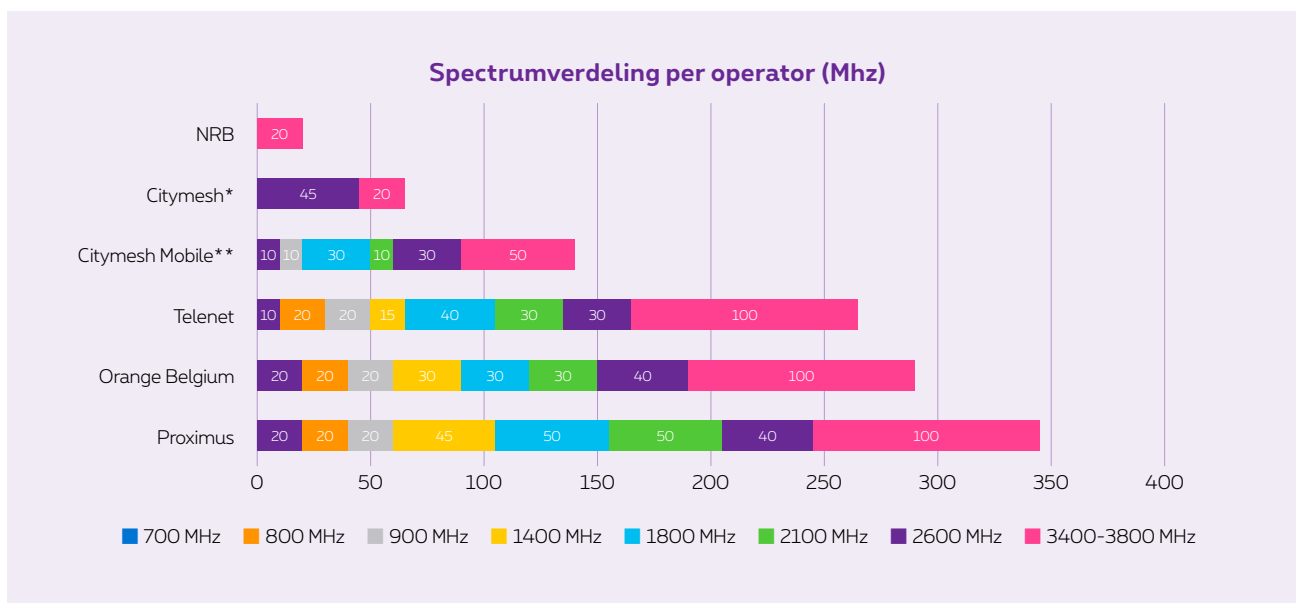
Al deze licenties zijn 20 jaar geldig, behalve die voor de 3600 MHz-band, die op 6 mei 2040 afloopt. De meeste van deze licenties zijn in de loop van 2023 van start gegaan.

In totaal bezit Proximus momenteel 345 MHz, waaronder (naast het hierboven vermelde spectrum) ook spectrum in de banden 800 MHz en 2600 MHz.

Spectrumbanden	Startdatum	Einddatum
700 MHz	01/09/2022	31/08/2042
800 MHz	30/11/2013	29/11/2033
900 MHz	01/01/2023	31/12/2042
1400 MHz	01/07/2023	30/06/2043
1800 MHz	01/01/2023	31/12/2042
2100 MHz	01/01/2023	31/12/2042
2600 MHz	01/07/2012	30/06/2027
3600 MHz	01/09/2022	06/05/2040

Voor de komende jaren heeft Proximus een hoeveelheid spectrum verkregen waarmee het een uitstekende netwerkwaliteit kan garanderen en zijn klanten een optimale gebruikerservaring kan blijven bieden.

Onderstaande grafiek geeft een volledig overzicht van de toewijzing van spectrum aan de telecomsector in België.

* De 2600 MHz-frequenties zijn eigendom van Citymesh Air en de 3600 MHz-frequenties van Citymesh Safety Drones en Citymesh Integrator (geldig tot 06/05/2025).

** Citymesh Mobile SA/NV is de juridische entiteit die gezamenlijk door Citymesh SA/NV en DIGI werd opgericht voor de verwerving van spectrum op de multiband spectrumveiling in 2022. In 2023 heeft Citymesh SA/NV ook 2x15 MHz in de 2600 MHz band overgedragen aan Citymesh Mobile SA/NV.

Op 19 december 2023 kondigde het BIPT aan dat het spectrumplafond voor de 3400-3800 MHz-band zou worden verhoogd tot 120 MHz. Hierdoor kunnen alle operatoren een bod uitbrengen op de 3410-3430 MHz-band (20 MHz), die uiterlijk in mei 2025 beschikbaar komt en geldig blijft tot 6 mei 2040. De veiling zal naar verwachting in 2024 plaatsvinden.

Internationale roaming

Op 4 april 2022 heeft de Europese Raad nieuwe wetgeving aangenomen voor de verlenging van de Verordening inzake roaming tot 30 juni 2032.

Daarnaast zijn de wholesaleroamingtarieven (de prijzen die operatoren elkaar in rekening brengen wanneer hun klanten andere netwerken gebruiken bij roaming in de EU)

vanaf 2022 geplafonneerd op € 2 per gigabyte (GB), om daarna geleidelijk te dalen tot € 1 in 2027. Verder worden de wholesaleroamingplafonds voor spraak en sms verlaagd op basis van een glijpad in twee stappen in 2022 en 2025. De Commissie is belast met de herziening van de Verordening en haar eerste verslag is gepland voor 30 juni 2025.

€ excl. btw	2023	2024	2025	2026	2027-2032
Spraakoproep/min	0,022	0,022	0,019	0,019	0,019
Sms	0,004	0,004	0,003	0,003	0,003
Data/GB	1,8	1,55	1,3	1,1	1

Tarieven voor 2025 en daarna onder voorbehoud van herziening door de Commissie tegen 30 juni 2025

Dekking en kwaliteit van netwerken

In het kader van zijn 'Atlas'-project publiceert het BIPT gedetailleerde informatie over de dekking van mobiele en vaste netwerken in België en over de kwaliteit van de gebruikerservaring op die netwerken.

Deze kaarten tonen de dekking van elk van de drie mobiele operatoren (Telenet/Base, Orange en Proximus) afzonderlijk op de kaart van België. De kaarten tonen verschillende dekkingsniveaus (zeer goed/deep indoor, goed/indoor, voldoende/outdoor). Hieruit blijkt dat Proximus voor 4G de meest uitgebreide dekking heeft voor alle dekkingsniveaus, zowel wat betreft grondgebied als bevolking. Het BIPT bereidt een update voor van de mobiele Atlas voor begin 2024.

Begin 2023 publiceerde het BIPT een studie getiteld "rij- en treintestcampagne" waarin de kwaliteit van de mobiele gebruikerservaring van de drie mobiele operatoren wordt vergeleken. Uit de studie blijkt dat, in vergelijking met vorig jaar, de prestaties van de mobiele netwerken in België, hoewel op een zeer goed niveau, de eerste tekenen van verzadiging van 4G mobiele netwerken lijken te vertonen, wat voornamelijk te maken heeft met de toename van het aantal aangesloten apparaten dat gebruik maakt van 4G. De studie stelt ook dat operatoren de impact op de gebruikerservaring proberen te beperken door bestaande technologieën te upgraden en te investeren in nieuwe 5G-technologie. De studie wijst erop dat, op basis van internationale vergelijkingen, de Belgische mobiele operatoren een zeer goede kwaliteit bieden. Voor tests op de weg bijvoorbeeld, toont Proximus uitstekende resultaten voor het aantal voltooide gesprekken, de tijd die nodig is om een gesprek op te zetten, het succespercentage van videostreaming en de tijd die nodig is om te surfen op het web. Bij de tests voor treinen behaalde Proximus de beste score voor 17 van de 21 gemeten indicatoren. Het BIPT bereidt een update voor begin 2024 voor.

Netneutraliteit

Op 30 juni 2023 heeft het BIPT zijn verslag gepubliceerd over het toezicht op netneutraliteit in België voor de periode van 1 mei 2022 tot 30 april 2023. Het standpunt van het BIPT blijft dat er tot nog toe geen grote redenen tot bezorgdheid zijn in België wat netneutraliteit betreft.

Universele dienst – sociale tarieven

De wet die een wettelijke basis vormt voor het nieuwe sociaaltariefstelsel werd gepubliceerd op 4 oktober 2023 en zal inwerking treden op 1 maart 2024. Het huidige model zal gradueel worden vervangen door een basisinternetplan (30 Mbps/4 Mbps, 150 GB) dat beschikbaar is voor de begunstigten tegen een maximumprijs van € 19/maand, met een mogelijkheid voor de klant om een bundel met televisie te nemen tegen een totale maximumprijs van € 40/maand. De toekenningsvoorwaarden zijn afgestemd op die in de energiesector.

Het systeem is verplicht voor operatoren met een eigen breedbandnetwerk en een omzet van minstens € 50 miljoen. Proximus, Telenet en Orange zullen verplicht zijn om dit basisinternetplan aan te bieden aan nieuwe abonnees die in aanmerking komen voor het sociaal tarief. Andere operatoren kunnen ervoor kiezen om dit nieuwe sociale tarief aan te bieden.

Het huidige systeem blijft van toepassing voor bestaande gebruikers, tenzij ze van operator veranderen of het nieuwe systeem aanvragen (grandfathering).

EU Digital Market Act & Digital Services Act

De Digital Markets Act (DMA) van de EU is op 2 mei 2023 in werking getreden. De nieuwe wet is gericht op grote online marktplaatsen, app stores, zoekmachines, sociale netwerken en cloudplatforms, die tot maart 2024 de tijd hebben om de nieuwe beperkingen te implementeren.

De DMA verbiedt verschillende oneerlijke praktijken die in een aantal eerdere mededingingszaken van de EU tegen internetgiganten zijn vastgesteld. Deze omvatten onder andere het niet bevoordelen van hun eigen diensten ten opzichte van derden die hun online platformen gebruiken, het niet hergebruiken van gegevens die zijn verkregen van concurrerende verkopers op de platformen en het toestaan van alternatieve betalingsdiensten en app-installaties voor toegang tot hun platformen.

Daarnaast moeten de zogenaamde poortwachters de Europese Commissie op de hoogte stellen van alle overnames, ongeacht de omvang, en heeft de Commissie extra bevoegdheden om corrigerende maatregelen op te leggen als zij mededingingsbezwaren vaststelt. Inbreuken op de DMA kunnen leiden tot boetes tot 10% van de omzet en 20% in het geval van recidive. Op 6 september 2023 heeft de Europese Commissie

voor het eerst zes gatekeepers aangewezen in het kader van de wet digitale markten: Alphabet, Amazon, Apple, ByteDance, Meta, Microsoft. In totaal zijn 22 kernplatformdiensten aangewezen die door deze gatekeepers worden aangeboden. De zes gatekeepers hebben zes maanden de tijd om ervoor te zorgen dat de verplichtingen van de wet digitale markten voor al hun aangewezen kernplatformdiensten volledig werden nageleefd.

Op 4 oktober 2022 heeft de Raad van de EU zijn formele goedkeuring gegeven aan de nieuwe wet op de digitale diensten (Digital Services Act - DSA). De Digital Services Act stelt een nieuw niveau van verantwoordingsplicht in voor online platformen om illegale en schadelijke inhoud te verwijderen, terwijl de transparantie over het gebruik van algoritmen wordt vergroot en bescherming voor minderjarigen tegen gepersonaliseerde reclame wordt ingevoerd.

De DSA zal betrekking hebben op een reeks online tussenpersonen, waaronder internetproviders, hostingbedrijven, grote zoekmachines en online marktplaatsen. Voor zeer grote providers zullen ook aanvullende wettelijke vereisten gelden.

Het Proximus-aandeel

Notering van het aandeel

Beurs	First Market of Euronext Brussels
Ticker	PROX
ISIN-code	BE0003810273
Bloomberg-code	PROX.BB
Nasdaq-code	PROX-EB
Reuters-code	PROX.BR

Prestatie van het Proximus-aandeel in 2023

Proximus sloot 2023 af op € 8,51, of 5,4% lager dan de laatste slotkoers van 2022.

Het Proximus-aandeel zette het jaar goed in na de aankondiging van het nieuwe strategische plan bold2025 op 16 januari, inclusief de bekendmaking van de vooruitzichten op middellange termijn van Proximus.

Ondanks de sterke resultaten van het bedrijf voor het volledige jaar 2022 en de eerste helft van 2023, leed het Proximus-aandeel in die periode onder de onzekerheid over de mogelijke marktverstoring door de aangekondigde nieuwkomer en de risico's i.v.m. de overbouw van fiber. De aankondiging van de dividendverlaging (effectief vanuit een cash perspectief in 2025) had ook een negatieve impact op de koers van het Proximus-aandeel. Daar kwam nog bij dat in de cyclus van massale investeringen die Proximus doorloopt, het genereren van vrije kasstroom (FCF) centraal blijft in de debatten over de investeringen van Proximus.

Sinds midden juli 2023 volgt de koers van het Proximus-aandeel een positieve trend dankzij het effect van verschillende katalysatoren.

In juli kondigde Proximus een overeenkomst aan om een meerderheidsbelang te verwerven in Route Mobile. Met deze overname kan Proximus een toonaangevend wereldwijd communicatieplatform worden door zijn capaciteiten en die van Telesign te bundelen.

Eind augustus ondertekende Proximus een mobiele roamingovereenkomst met DIGI en Citymesh.

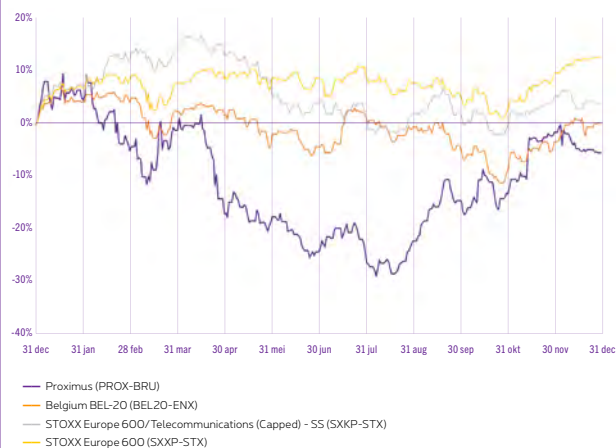
Begin oktober bevestigde het BIPT dat het elke overeenkomst tussen operatoren zal evalueren om een kader te creëren voor de fiberuitrol, wat de weg opent naar een efficiëntere uitrol van fiber in België.

Half november kondigde Xavier Niel aan dat hij via zijn holding Carraun een belang van 6% had genomen in Proximus. In zijn persbericht sprak hij zijn vertrouwen uit in de strategie van Proximus, zowel op de thuismarkten als internationaal.

Parallel hiermee boekte Proximus in de tweede helft van 2023 sterke operationele resultaten, waarbij het zijn prijszettingsvermogen gebruikte om de inflatoire omgeving waarin het actief is te weerspiegelen.

Dankzij deze katalysatoren veerde de koers van het Proximus-aandeel op van zijn laagste niveau in de zomer van € 6,42 tot € 8,51 eind 2023, een stijging met 32,5%. Daarnaast keerde Proximus over 2023 een dividend uit van € 1,20 per aandeel.

Evolutie van de koers van het Proximus-aandeel in 2023 vs. 3 indices (herberekend op procentbasis)

(Bron: Nasdaq)

Kerncijfers over het Proximus-aandeel

Informatie over het aandeel	2014	2015	2016	2017	2018 IFRS15	2019 IFRS16	2020	2021	2022	2023
Hoogste koers	32,29	35,67	31,74	32,81	28,10	28,17	27,12	19,16	18,65	9,85
Laagste koers	20,78	27,93	25,31	26,42	19,31	21,96	15,01	15,95	8,474	6,42
Slotkoers op 31 december	30,10	30,00	27,36	27,35	23,62	25,52	16,21	17,14	8,996	8,51
Jaarlijks verhandeld volume (aantal aandelen)	178.802.905	179.825.076	157.368.090	147.754.799	169.849.252	168.509.614	206.692.812	199.060.570	259.157.567	225.296.344
Gemiddeld verhandeld volume per dag (aantal aandelen)	701.188	702.442	612.327	579.431	650.763	660.822	804.252	774.555	1.008.395	883.515
Aantal uitstaande aandelen	321.230.597	322.003.751	322.637.103	322.638.989	322.703.817	322.982.509	322.690.026	322.741.364	322.392.507	322.623.702
Gewogen gemiddeld aantal uitstaande aandelen	320.119.106	321.767.821	322.317.201	322.777.440	322.649.917	322.918.006	322.752.015	322.751.990	322.552.465	322.442.197
Marktkapitalisatie op 31 december (in € miljard) ¹	9,67	9,66	8,83	8,82	7,62	8,24	5,23	5,53	2,90	2,75
Kerncijfers per aandeel - op gerapporteerde basis										
EBITDA	5,48	5,12	5,38	5,49	5,56	5,19	5,95	5,66	5,66	5,54
Nettowinst ²	2,04	1,50	1,62	1,62	1,58	1,16	1,75	1,37	1,40	1,11
Prijs/winst ratio op 31 december ³	14,73	20,03	16,86	16,90	15,00	22,09	9,27	12,48	6,43	7,67
Gewoon dividend (bruto) ⁴	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,70	0,70	0,70	0,70
Interimdividend (bruto)	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Bruto dividendrendement ³	4,98%	5,00%	5,48%	5,48%	6,35%	5,88%	7,40%	7,00%	13,34%	14,10%
Kerncijfers per aandeel - op onderliggende basis										
EBITDA	5,15	5,38	5,57	5,65	5,78	5,79	5,69	5,49	5,54	5,45
Winst per aandeel	1,85	1,68	1,71	1,72	1,71	1,76	1,75	1,38	1,50	1,26
Prijs/winst ratio op 31 december	16,28	17,87	15,96	15,92	13,78	14,51	9,25	12,44	6,00	6,75

¹ Gebaseerd op het gewogen gemiddeld aantal uitstaande aandelen en laatste slotkoers van het jaar

² Nettowinst (aandeel van de Groep) /gewogen gemiddeld aantal uitstaande aandelen

³ Berekening gebaseerd op de laatste slotkoers van het respectievelijke jaar

⁴ Boekhoudkundig standpunt (versus kasstroom standpunt)

Onze aandeelhouders

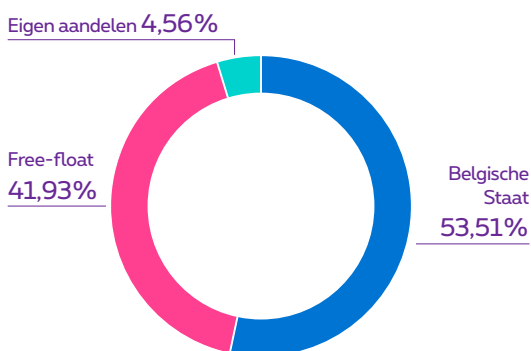
De grootste aandeelhouder van Proximus is de Belgische staat, die 53,51% van de Proximus-aandelen bezit. Eind 2023 hield Proximus 4,56% van zijn eigen aandelen aan. De freefloat vertegenwoordigde 41,93% of bijna 142 miljoen aandelen. Ongeveer 53% ervan was in handen van institutionele aandeelhouders.

Proximus' grootste institutionele aandeelhouders bevinden zich in de Verenigde Staten en Benelux, gevolgd door Scandinavië en het Verenigd Koninkrijk.

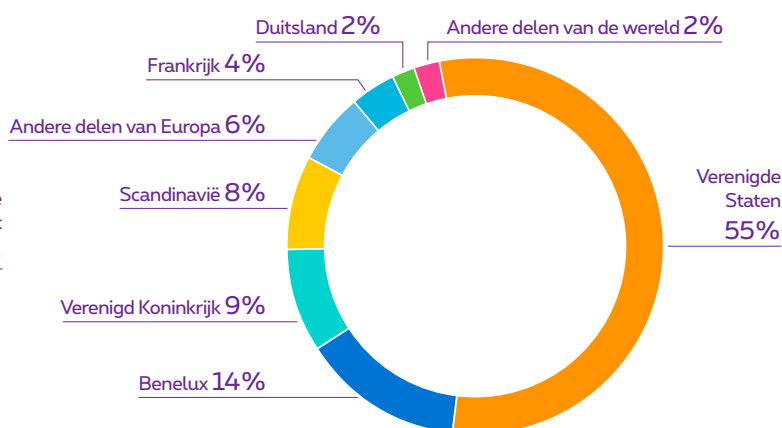
Aandeelhouderschap van Proximus - 31 december 2023

	Aantal aandelen	% aandelen	% stemrecht	% dividendrecht	Aantal aandelen met stemrecht	Aantal aandelen met dividendrecht
Belgische Staat	180.887.569	53,51%	56,07%	55,95%	180.887.569	180.887.569
Proximus eigen aandelen	15.401.433	4,56%	0,00%	0,21%	0	693.702
Free-float	141.736.133	41,93%	43,93%	43,84%	141.736.133	141.736.133
Totaal	338.025.135	100,00%	100,00%	100,00%	322.623.702	323.317.404

Proximusaandeelhoudersstructuur

Institutionele aandelen per locatie

Bron: Aandeelhoudersanalyse november 2023
% geïdentificeerde institutionele aandeelhouders - Nasdaq

Evolutie van de eigen aandelen

Einde periode 2022	15.632.628
Wijzigingen door liquiditeitscontract	228.449
Aandelenaankoopplan met korting	2.746
Einde periode 2023	15.401.433

Eind 2023 had Proximus 15.401.433 eigen aandelen in bezit, wat neerkomt op 4,56% van het totale aantal aandelen. In de loop van 2023 werden 2.746 eigen aandelen gebruikt in het kader van een Discount Share Purchase Plan (aandelenaankoopplan met korting) en werden geen aandelenopties uitgeoefend.¹

Het stemrecht van alle eigen aandelen is bij wet opgeschort. Proximus heeft 14.707.731 eigen aandelen waaraan geen dividendrechten zijn verbonden en 693.702 eigen aandelen met dividendrechten.

De Belgische wet verbiedt een onderneming meer dan 20% van haar uitstaande aandelenkapitaal aan te houden.

Transparantieverklaringen

Volgens de statuten van Proximus moet een participatie worden bekendgemaakt bij het bereiken van de drempels van 3% en 7,5%, naast de wettelijke drempelwaarden van 5% en elk veelvoud van 5%.

In 2023 meldden Blackrock Inc, Carraun Telecom Holdings Limited en The Goldman Sachs Group, Inc dat ze de onderstaande wijzigingen in hun participatie in Proximus had doorgevoerd.

Voor zover Proximus weet, zijn er geen andere aandeelhouders die op 31 december 2023 3% of meer van de uitstaande Proximus-aandelen in handen hadden.

Meldingen van belangrijke participaties die moeten worden bekendgemaakt volgens de wet van 2 mei 2007 of volgens de statuten van Proximus, moeten worden gestuurd naar:

- FSMA op trp.fin@fsma.be
- Proximus op investor.relations@proximus.com

¹ Voor meer informatie, zie het ['Bezoldigingsverslag'](#).

Datum waarop de drempel werd overschreden	Datum van kennisgeving	Emittent	Reden van kennisgeving	Stemrechten		Totaal incl. gelijkgestelde financiële instrumenten	
				# stemrechten na kennisgeving van de transactie	% stemrechten op een totaal van 338,025,135 aandelen	# stemrechten na kennisgeving van de transactie	% stemrechten op een totaal van 338,025,135 aandelen
22/12/2023	28/12/2023	The Goldman Sachs Group, Inc.	>75%	1.316.420	0,39%	26.438.011	7,82%
21/12/2023	28/12/2023	The Goldman Sachs Group, Inc.	>75%	1.319.287	0,39%	26.682.604	7,89%
19/12/2023	27/12/2023	The Goldman Sachs Group, Inc.	>75%	1.764.364	0,52%	26.626.708	7,88%
8/12/2023	15/12/2023	The Goldman Sachs Group, Inc.	>75	1.271.520	0,38%	28.977.900	8,57%
7/12/2023	14/12/2023	The Goldman Sachs Group, Inc.	<3%	9.842.934	2,91%	30.507.389	9,03%
5/12/2023	11/12/2023	The Goldman Sachs Group, Inc.	>75%	10.585.822	3,13%	31.281.707	9,25%
4/12/2023	8/12/2023	The Goldman Sachs Group, Inc.	>75%	3.109.203	0,92%	31.259.904	9,25%
30/11/2023	8/12/2023	The Goldman Sachs Group, Inc.	>75%	5.678.811	1,63%	29.235.692	8,65%
16/11/2023	23/11/2023	Carraun Telecom Holdings Limited	>5%	0	0,00%	20.300.000	6,01%
16/11/2023	22/11/2023	The Goldman Sachs Group, Inc.	>75%	1.282.014	0,38%	25.913.762	7,67%
10/11/2023	14/11/2023	Carraun Telecom Holdings Limited	>5%	20.300.000	6,01%	20.300.000	6,01%
9/11/2023	15/11/2023	The Goldman Sachs Group, Inc.	<75%	2.893.505	0,86%	25.324.231	7,49%
8/11/2023	14/11/2023	The Goldman Sachs Group, Inc.	>75%	11.426.479	3,38%	32.121.799	9,50%
25/09/2023	27/09/2023	Blackrock Inc.	<3%	8.589.294	2,54%	9.318.926	2,76%
21/09/2023	25/09/2023	Blackrock Inc.	<3%	9.520.561	2,82%	10.275.190	3,04%
4/09/2023	6/09/2023	Blackrock Inc.	<3%	8.522.781	2,52%	9.329.372	2,76%
1/09/2023	4/09/2023	Blackrock Inc.	<3%	9.339.884	2,76%	10.146.475	3,00%
6/07/2023	7/07/2023	Blackrock Inc.	<3%	8.490.205	2,51%	9.109.478	2,69%
4/07/2023	6/07/2023	Blackrock Inc.	<3%	9.923.178	2,94%	10.548.541	3,12%
29/06/2023	30/06/2023	Blackrock Inc.	>3%	10.186.052	3,01%	10.818.600	3,20%
28/06/2023	29/06/2023	Blackrock Inc.	<3%	9.842.087	2,91%	10.474.635	3,10%
26/06/2023	27/07/2023	Blackrock Inc.	>3%	11.335.188	3,35%	12.089.818	3,58%
22/06/2023	26/06/2023	Blackrock Inc.	<3%	8.979.597	2,66%	9.642.457	2,85%
20/06/2023	21/06/2023	Blackrock Inc.	>3%	11.124.291	3,29%	11.818.669	3,50%
19/06/2023	21/06/2023	Blackrock Inc.	<3%	10.006.609	2,96%	10.599.100	3,14%
16/06/2023	20/06/2023	Blackrock Inc.	>3%	10.739.524	3,18%	11.330.915	3,35%
13/06/2023	14/06/2023	Blackrock Inc.	<3%	8.102.858	2,40%	9.046.600	2,68%
12/06/2023	13/06/2023	Blackrock Inc.	>3%	10.743.991	3,18%	11.664.332	3,45%

9/06/2023	13/06/2023	Blackrock Inc.	<3%	10.085.590	2,98%	10.981.929	3,25%
7/06/2023	9/06/2023	Blackrock Inc.	>3%	11.268.812	3,33%	12.107.215	3,58%
6/06/2023	8/06/2023	Blackrock Inc.	<3%	8.440.664	2,50%	8.938.410	2,64%
24/05/2023	25/05/2023	Blackrock Inc.	>3%	12.636.348	3,74%	13.194.641	3,90%
23/05/2023	24/05/2023	Blackrock Inc.	>3%	9.731.707	2,88%	10.284.980	3,04%
19/05/2023	22/05/2023	Blackrock Inc.	<3%	8.932.034	2,64%	9.773.604	2,89%
18/05/2023	22/05/2023	Blackrock Inc.	<3%	9.274.705	2,74%	10.157.606	3,00%
15/05/2023	16/05/2023	Blackrock Inc.	>3%	10.675.436	3,16%	11.282.487	3,34%
12/05/2023	15/05/2023	Blackrock Inc.	<3%	10.135.710	3,00%	10.768.829	3,19%
28/04/2023	2/05/2023	Blackrock Inc.	>3%	11.579.232	3,43%	12.436.579	3,68%
25/04/2023	27/04/2023	Blackrock Inc.	<3%	9.300.947	2,75%	10.080.954	2,98%
4/04/2023	6/04/2023	Blackrock Inc.	<5%	13.849.060	4,10%	14.781.651	4,37%
31/03/2023	3/04/2023	Blackrock Inc.	<5%	16.726.980	4,95%	17.690.185	5,23%
29/03/2023	31/03/2023	Blackrock Inc.	>5%	17.385.368	5,14%	18.454.770	5,46%
17/03/2023	20/03/2023	Blackrock Inc.	<5%	13.702.480	4,05%	15.409.240	4,56%
3/02/2023	6/02/2023	Blackrock Inc.	<5%	15.629.000	4,62%	17.059.359	5,05%
2/02/2023	3/02/2023	Blackrock Inc.	<5%	15.525.107	4,59%	16.606.330	4,91%
1/02/2023	3/02/2023	Blackrock Inc.	<5%	16.050.142	4,75%	17.006.776	5,03%
27/01/2023	30/01/2023	Blackrock Inc.	>5%	17.332.013	5,13%	18.272.503	5,41%
13/01/2023	17/01/2023	Blackrock Inc.	<5%	13.697.117	4,05%	17.097.227	5,06%
12/01/2023	13/01/2023	Blackrock Inc.	<5%	15.295.266	4,52%	16.612.554	4,91%
9/01/2023	11/01/2023	Blackrock Inc.	<5%	15.930.325	4,71%	17.281.751	5,11%

Vergoeding van de aandeelhouders

Dividendbeleid

Met 2023 sloot Proximus zijn eerste jaar van bold2025 af, een strategie die een ambitieus pad uitzet voor toekomstige groei en waardecreatie voor de Proximus Groep, verdere investeringen in het beste gigabitnetwerk in België, een verbeterde klantenervaring, producten en diensten van de volgende generatie, en verdere internationale groei. Tegelijk wordt de noodzaak vooropgesteld om een gezonde financiële positie te behouden.

In lijn met het beleid inzake de winstuitkering aan de aandeelhouders dat werd aangekondigd op zijn Capital Markets Day van 16 januari 2023, is Proximus van plan om over 2023 een stabiel brutodividend van € 1,20 per aandeel uit te keren. Over de resultaten van 2024 en 2025 zal Proximus zijn dividend terugbrengen tot € 0,60 per aandeel. Het herziene, duurzame dividendniveau houdt rekening met alle gekende macro-economische en inflatiegebonden invloeden en met de verwachte veranderingen in de marktstructuur.

Op jaarbasis wordt het voorgestelde dividend herzien en voorgelegd aan de Raad van Bestuur om een strategische financiële flexibiliteit voor toekomstige groei te behouden, organisch of via selectieve fusies en overnames, met een duidelijke focus op waardecreatie. Dit omvat tevens het bevestigen van de geschikte niveaus van uitkeerbare reserves.

Het beleid inzake winstuitkering is gebaseerd op een aantal veronderstellingen betreffende de toekomstige evolutie van de business en de markt en kan onderhevig zijn aan wijzigingen in geval van onvoorziene risico's of gebeurtenissen waarover het bedrijf geen controle heeft.

Dividend over het resultaat van 2023

Op 22 februari 2024 heeft de Raad van Bestuur de beslissing goedgekeurd om aan de Algemene Vergadering van 17 april 2024 voor te stellen om een brutodividend van € 1,20 per aandeel te betalen over het resultaat van 2023, waarvan € 0,50 per aandeel als interim-dividend werd betaald in december 2023.

Na goedkeuring door de Algemene Vergadering zal het gewone dividend van € 0,70 per aandeel worden uitgekeerd op 26 april 2024, met als registratiedatum 25 april 2024 en als ex-dividenddatum 24 april 2024.

Dat brengt het totale aangekondigde dividend over het resultaat van 2023 op € 388 miljoen.

Investor relations

Proximus Investor Relations (IR) wil regelmatig en open communiceren met de Belgische en internationale investeringswereld. Via een transparante en rechtlijnige dialoog met investeerders en financieel analisten streeft de Groep naar een eerlijke aandeelwaarde, die gebaseerd is op kwaliteitsvolle financiële informatie.

Om de bestaande en potentiële aandeelhouders van Proximus op de hoogte te houden, spreekt de directie van Proximus regelmatig met de financiële gemeenschap. Na elke aankondiging van de kwartaalresultaten volgen er een conferentiegesprek en een presentatie aan investeerders en analisten, die grotendeels bestaan uit een vraag-en-antwoordsessie.

In de loop van 2023 heeft Proximus verschillende roadshows met het topmanagement georganiseerd. Daarnaast nam Proximus deel aan diverse grote internationale investeringsconferenties. Het Investor Relations-team (IR) staat de directie in al deze activiteiten bij.

Het Proximus IR-team biedt dagelijkse ondersteuning aan kleine en institutionele aandeelhouders, alsook aan 'sell-side'-analisten.

Er wordt een strikte 'stille periode' in acht genomen vóór de publicatie van elk kwartaalverslag. De start van de stille periode wordt gepubliceerd op de website van Proximus Investor Relations: proximus.com/investors.

Financiële kalender¹

10 april 2024	Start van de stille periode vóór de resultaten van Q1 2024
17 april 2024	Algemene Vergadering (AV)
26 april 2024	Dividenduitkering (goed te keuren door de AV)
26 april 2024	Aankondiging resultaten Q1 2024
10 juli 2024	Start van de stille periode vóór de resultaten van Q2 2024
26 juli 2024	Aankondiging resultaten Q2 2024
09 oktober 2024	Start van de stille periode vóór de resultaten van Q3 2024
25 oktober 2024	Aankondiging resultaten Q3 2024

1. Opmerking: deze data kunnen nog worden gewijzigd.

Bijdrage aan de SDG's

Proximus staat achter de tien beginselen van het Global Compact van de Verenigde Naties en zet zich al jaren in om de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals of SDG's) te bevorderen.

In 2022 hebben we ons bedrijfsmodel en onze duurzaamheidsstrategie preciezer afgestemd op de SDG's om meer focus en duidelijkheid te scheppen. In 2023, met de lancering van onze nieuwe bold2025-strategie, hebben we de analyse herzien en SDG 16 (Vrede, justitie en sterke publieke diensten) toegevoegd.

Beschrijving SDG	Subdoelstelling SDG	Subdoelstelling SDG	Subdoelstelling SDG	Doel van de bijdrage	Link naar relevante thema's
 <p>Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen</p>	<p>4.4 Tegen 2030 het aantal jongeren en volwassenen met relevante vaardigheden, met inbegrip van technische en beroepsvaardigheden, voor tewerkstelling, degelijke jobs en ondernemerschap aanzienlijk opdrijven</p>	<p>Ontwikkeling van de medewerkers:</p> <p>Een brede waaier van opleidingsprogramma's en cursussen via ons platform 'learning@proximus'. Aantrekkelijk aanbod van ontwikkelingsprogramma's inzake leiderschap</p> <p>Specifieke ondersteuning voor 50+-medewerkers, Experience@Work-programma, ...</p> <p>Voortdurende bijscholing van onze medewerkers op het terrein en medewerkers met rechtstreeks klantencontact € 40,83 miljoen geïnvesteerd in bijscholing en omscholing van medewerkers</p> <p>63% van de medewerkers heeft 5 opleidingsdagen of meer gevolgd</p>	Matig	De positieve impact vergroten	Bijscholing, omscholing en inzetbaarheid van medewerkers
		<p>Werken aan capaciteiten:</p> <p>Ondersteuning van Bednet en ClassContact, twee verenigingen die het voor langdurig zieke kinderen mogelijk maken thuis of in het ziekenhuis les te blijven volgen</p> <p>Academic Connect: eind 2023 292 scholen aangesloten op het gigabitnetwerk van Proximus</p> <p>Experts van Proximus Ada geven initiaties cybersecurity aan Brusselaars en inspiratiesessies over AI aan middelbare scholieren</p>	Matig	De positieve impact vergroten	Digitale inclusie: toegang en vaardigheden
		<p>Tewerkstelling:</p> <p>18 pas afgestudeerde masterstudenten aangeworven in het kader van ons Proximus Graduate Program, en ongeveer 68 stagiairs</p> <p>Stichtend partner van Technobel en partnerships met MolenGeek en School19 met als resultaat 1.949 werkzoekenden opgeleid via MolenGeek, School19 en Technobel</p>	Matig	De positieve impact vergroten	Bijscholing, omscholing en inzetbaarheid van medewerkers Digitale inclusie: vaardigheden
 <p>Bereik gendergelijkheid en empowerment voor alle vrouwen en meisjes</p>	<p>5.1 Een einde maken aan alle vormen van discriminatie jegens vrouwen en meisjes, overal</p>	<p>Gelijke verloning van vrouwen en mannen:</p> <p>Proximus respecteert het principe van gelijk loon. Sinds 2021 wordt een beoordeling van de gelijke verloning van mannen en vrouwen uitgevoerd, waaruit blijkt dat het verschil tussen vrouwelijke en mannelijke medewerkers niet te wijten is aan een verschillend loonbeleid, maar aan het feit dat vrouwen in vergelijking met mannen meer deeltijds dan voltijds werken.</p>	Matig	De positieve impact vergroten	Diversiteit, gelijkheid en inclusie Arbeidsrechten, eerlijke lonen en sociale dialoog
		<p>Ouderschapsverlof en kinderopvang:</p> <p>Proximus biedt voorwaarden om de verschillende aspecten van het beroeps- en privéleven van zijn medewerkers tijdens hun verschillende levensfasen met elkaar te verzoenen: ouderschapsverlof, thuiswerken, deeltijds werken, thuisopvang van zieke kinderen, tegemoetkoming in de kosten voor kinderopvang, overgangstoelage, studiebeurs, kindervakanties, Kids' Days, ondersteuning door social consultants in geval van een moeilijke privésituatie.</p>	Matig	De positieve impact vergroten	Diversiteit, gelijkheid en inclusie Evenwicht tussen werk en privé en welzijn Arbeidsrechten, eerlijke lonen en sociale dialoog
		<p>Intimidatie op de werkplek:</p> <p>Proximus heeft een policy inzake diversiteit en gelijke kansen, die van toepassing is op alle medewerkers van de Proximus Groep. Diversiteit en inclusie maken ook deel uit van de Gedragscode, die van toepassing is op alle medewerkers en deel uitmaakt van de verplichte opleiding. Binnen Proximus zijn specifieke teams belast met het toezicht op de naleving van het Charter en het ondernemen van passende acties in geval van niet-naleving. Er wordt specifieke opleiding gegeven aan eerstelijnsmedewerkers in verband met de manier waarop ze moeten omgaan met en melding maken van agressieve klanten. Incidenten, waaronder geweld en intimidatie door derden (bv. klanten in de shops), en eventuele corrigerende maatregelen worden trimestrieel gemeld aan het Audit- en Toezichtcomité.</p>	Matig	De positieve impact vergroten	Diversiteit, gelijkheid en inclusie Gedrag in de bedrijfscontext

		Niet-discriminatie: Proximus heeft zich tot doel gesteld het meest actieve bedrijf te zijn in de promotie van vrouwen in de digitale wereld en heeft zijn doelstelling bereikt om tegen eind 2023 30% vrouwen met een universitair diploma in een technisch domein aan te werven.	Matig	De positieve impact vergroten	Diversiteit, gelijkheid en inclusie
		Inclusieve bevoorradingsketen: Onze gedragscode voor leveranciers vereist dat leveranciers de bescherming van de mensenrechten van werknemers (inclusief niet-discriminatie) en van personen en gemeenschappen die invloed ondergaan van hun activiteiten, respecteren en ondersteunen.	Matig	De positieve impact vergroten	Medewerkers in de waardeketen/mensenrechten
	5.5 Verzekeren van de volledige en doeltreffende deelname van vrouwen en gelijke kansen inzake leiderschap op alle niveaus van de besluitvorming in het politieke, economische en openbare leven	Vrouwelijke vertegenwoordiging op de verschillende niveaus van ons bedrijf: 50% van de Raad van Bestuur 22% van het Leadership Team 24% vrouwen met een managementfunctie 32% van alle medewerkers	Matig	De positieve impact vergroten	Diversiteit, gelijkheid en inclusie
 Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen	8.2 Tot meer economische productiviteit komen door diversificatie, technologische modernisatie en innovatie, ook door de klemtoon te leggen op sectoren met hoge toegevoegde waarde en arbeidsintensieve sectoren	Als de belangrijkste leverancier van connectiviteitsdiensten, digitale diensten en ICT-oplossingen in België draagt Proximus bij tot de duurzame economische groei van België door: - het gigabitnetwerk voor België te bouwen met fiber en 5G; - de digitale transformatie van zijn bedrijfsklanten mogelijk te maken; - de ontwikkeling van nieuwe ecosystemen, nieuwe bedrijfsmodellen en werkgelegenheid (bv. medeoprichter van Flanders Technology & Innovation) te ondersteunen; - een pionier te zijn inzake soevereine cloudoplossingen; - de ontwikkeling van expertise op het gebied van artificiële intelligentie en cybersecurity in België te ondersteunen met Proximus Ada.	Hoog	De positieve impact vergroten	Digitale inclusie: toegang Technologie en innovatie Dataprivacy, databeveiliging en cybersecurity
	8.5 Tegen 2030 komen tot een volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor alle vrouwen en mannen, ook voor jonge mensen en personen met een handicap, alsook een gelijk loon voor werk van gelijke waarde	De Proximus Groep stelt 11.654 medewerkers tewerk. Proximus NV verwelkomde 424 nieuwe medewerkers, waaronder 233 in de shops en de contactcenters. Voor onze medewerkers zetten we ons in voor eerlijke lonen, gelijke kansen en opleidings- en ontwikkelingsmogelijkheden. We zorgen voor een veilige werkomgeving en bevorderen welzijn op het werk. Door onze gedragscode voor leveranciers te ondertekenen, stemmen onze leveranciers ermee in dezelfde normen in acht te nemen als wij. Proximus werkt samen met verschillende maatwerkbedrijven en biedt ongeveer 200 personen met een beperking zo de mogelijkheid om activiteiten uit te voeren voor het refurbishen van toestellen.	Hoog	De positieve impact vergroten	Arbeidsrechten, eerlijke lonen en sociale dialoog Medewerkers in de waardeketen/mensenrechten
 Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie	9.1 Ontwikkelen van kwalitatieve, betrouwbare, duurzame en veerkrachtige infrastructuur, met inbegrip van regionale en grensoverschrijdende infrastructuur, ter ondersteuning van de economische ontwikkeling en het menselijk welzijn, met klemtoon op een betaalbare en billijke toegang voor iedereen	Met zijn gigabitnetwerk bouwt Proximus aan de toekomstzekere en duurzame digitale infrastructuur van België en verbindt het zich ertoe alle Belgen hoogperformant internet aan te bieden. Met zijn verschillende merken en sociale tarieven biedt Proximus producten en diensten aan die voor iedereen betaalbaar zijn. Proximus werkt samen met de academische wereld, partners en klanten om de ontwikkeling van innovatieve producten en diensten (bv. 5G-use cases) te bevorderen en slimme oplossingen te creëren die sectoren helpen duurzamer te worden. Proximus investeert in zijn veerkracht op het vlak van cybersecurity en beschermt en beveiligd persoonsgegevens voor zijn eigen activiteiten en die van zijn klanten. Tegelijk is Proximus zich bewust van de bezorgdheid van het publiek over de uitrol van het netwerk en doet het zijn best om hieraan tegemoet te komen: - gezondheidsaspecten in verband met elektromagnetische golven en velden: naleving van de wetgeving, opvolging van wetenschappelijk onderzoek en info op de website; - digitale stress gelinkt aan digitale verslaving: advies op de website; - visuele vervuiling van het landschap: 40% minder antennes dankzij MWingz; - straatwerken: overeenkomsten met nutsbedrijven om wegwerkzaamheden te optimaliseren; bovengrondse fiberuitrol.	Hoog	De positieve impact vergroten De negatieve impact beperken	Digitale inclusie: toegang, betaalbaarheid Technologie en innovatie Dataprivacy, databeveiliging en cybersecurity Digitale stress en veilige producten Lokale gemeenschappen

 Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen Ensure sustainable consumption and production patterns	12.2 Tegen 2030 het duurzame beheer en het efficiënte gebruik van natuurlijke hulpbronnen realiseren	<p>Tussen 2007 en 2023 hebben we ons elektriciteitsverbruik met 27% verminderd dankzij:</p> <ul style="list-style-type: none"> - efficiëntieverbeteringen in vaste netwerken en gebouwen; - het delen van het mobiele toegangsnetwerk met Orange Belgium. <p>Sinds 2019 betreft Proximus uitsluitend hernieuwbare elektriciteit en koopt het zijn elektriciteit steeds meer in bij lokale bronnen.</p> <p>Tegen 2030 zal Proximus het gebruik van fossiele brandstoffen voor zijn activiteiten volledig hebben gebannen (bv. fossielvrije verwarmingssystemen in gebouwen, leveringen met de fiets). Wat betreft de management wagens kunnen de medewerkers sinds juli 2023 alleen nog kiezen uit een gamma elektrische voertuigen.</p> <p>Door middel van ecodesign, renovatie, hergebruik en recycling verlengen we de levenscyclus van onze toestellen. Zo heeft bijvoorbeeld onze nieuwste Internet Box een behuizing die volledig is gemaakt van gerecycleerd plastic. In vergelijking met het vorige model verbruikt het 24% minder elektriciteit en heeft het een 30% lagere milieubelasting.</p> <p>We stellen onze klanten ook in staat hun milieu-impact te verminderen. In 2023 bedroeg de uitstoot vermeden door klanten dankzij oplossingen van Proximus 769,6 kiloton CO₂.</p>	Hoog	De positieve impact vergroten	Energie Mitigatie van de klimaatverandering
	12.5 Tegen 2030 de afvalproductie aanzienlijk beperken via preventie, vermindering, recyclage en hergebruik	<p>Proximus wil tegen 2030 echt circular zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - We zamelen oude mobiele telefoons in om ze op te knappen of te recyclen; - Proximus en Orange Belgium delen gedeeltelijk hun mobiele toegangsnetwerken; - Afgedankte koperen netwerkkabels worden gerecycleerd; - We stellen onze bedrijfsklanten bedrijfsmodellen met leasing voor. Op de residentiële markt wordt dit leasingmodel toegepast op onze modems en decoders, waarvan 90% wordt opgeknapt en tot vier keer weer in omloop gebracht. Consumenten zijn echter nog niet klaar om hun smartphone te leasen. De uitdaging bestaat erin hen te motiveren de telefoons die ze niet meer gebruiken terug te brengen. <p>Proximus streeft naar 90% hergebruikt of gerecycleerd afval tegen 2025 en zero waste tegen 2030. In 2023 heeft Proximus 84% van zijn afval gerecycleerd of hergebruikt.</p>	Hoog	De positieve impact vergroten	Circulaire economie en afval
 Neem dringend actie om de klimaatverandering en haar impact te bestrijden	13.1 De veerkracht en het aanpassingsvermogen versterken van met klimaat in verband te brengen gevaren en natuurrampen in alle landen	<p>Proximus voert de aanbevelingen van de TCFD uit. In 2022 hebben we voor het eerst scenarioanalyse gebruikt bij onze bekendmaking klimaatrisico's en -kansen, die we begonnen zijn te integreren in het ERM-proces (Enterprise Risk Management).</p> <p>In 2023 hebben we ter voorbereiding van de richtlijn inzake duurzaamheidsrapportering door ondernemingen (CSRD - Corporate Sustainability Reporting Directive) een dubbele materialiteitsanalyse uitgevoerd, onder andere met betrekking tot aanpassing aan de klimaatverandering.</p> <p>Proximus werkte ook bedrijfscontinuïteitsplannen uit op bedrijfsniveau voor bedreigingen zoals stroomonderbrekingen of natuurrampen als gevolg van de klimaatverandering.</p>	Hoog	De positieve impact vergroten	Aanpassing aan de klimaatverandering
	13.2 Maatregelen inzake klimaatverandering integreren in nationale beleidslijnen, strategieën en planning	<p>Proximus heeft zich ertoe verbonden de uitstoot van broeikasgassen tegen 2040 tot nul te herleiden.</p> <p>In 2022 was Proximus de eerste grote onderneming in België en de derde telecomoperator wereldwijd van wie de net zero-doelstellingen werden gevalideerd door het SBTi (algemene doelstelling, doelstellingen op korte en lange termijn).</p> <p>Via zijn Supplier Engagement Program werkt Proximus ook aan zijn waardeketen door zijn leveranciers actief aan te moedigen zich te engageren om hun koolstofvoetafdruk te verminderen.</p>	Hoog	De negatieve impact beperken	Mitigatie van de klimaatverandering
 Bevorder rechtvaardige, vreedzame en inclusieve samenlevingen	16.3 De rechtsregels bevorderen op nationaal en internationaal niveau en gelijke toegang tot het rechtssysteem voor iedereen garanderen	<p>Proximus heeft een sterk bestuursmodel waarin de hoogste normen inzake ethiek en compliance zijn verankerd.</p> <p>Om het risico op inbreuken op de Belgische arbeidswetgeving in het kader van de grootschalige uitrol van fiber verder te beperken, hebben Proximus en zijn joint ventures een specifiek charter over de maatschappelijke verantwoordelijkheid aangenomen.</p> <p>Proximus werkt nauw samen met de gerechtelijke autoriteiten en helpt hen bij onderzoeken in het kader van strafbare feiten, zoals het bezit en de verspreiding van beelden die verband houden met kinderpornografie.</p>	Matig	De positieve impact vergroten	Gedrag in de bedrijfscontext
	16.5 Op duurzame wijze een einde maken aan corruptie en omkoperij in al hun vormen	<p>Een relationship agreement met de Belgische staat en een policy inzake overheidsaangelegenheden zorgen ervoor dat de omgangsregels met de meerderheidsaandeelhouder en met de overheid duidelijk zijn.</p> <p>Proximus neemt krachtig stelling tegen corruptie, overtredingen van de Gedragscode en inbreuken op de privacy, en hanteert een nultolerantiebeleid. Medewerkers volgen verplichte opleidingen over deze onderwerpen.</p> <p>Aan leveranciers en zakenpartners wordt gevraagd de gedragscode voor leveranciers van Proximus te onderschrijven, die gebaseerd is op de tien beginselen van het Global Compact van de Verenigde Naties.</p>	Matig	De positieve impact vergroten	Gedrag in de bedrijfscontext Politiek engagement en lobbying
	16.7 Ontvankelijke, inclusieve, participatieve en representatieve besluitvorming op alle niveaus garanderen	<p>Proximus gaat op een gestructureerde en regelmatige basis actief de dialoog aan met zijn stakeholders. Hun feedback wordt geïntegreerd in de strategie en de activiteiten van Proximus, zodat hun bezorgdheden en voorstellen op de juiste manier worden behandeld.</p>	Matig	De positieve impact vergroten	Gedrag in de bedrijfscontext

GRI en SASB

GRI content index

GRI content index

Verklaring van gebruik	Proximus rapporteert in overeenstemming met de GRI standaarden voor de verslagperiode 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023.
GRI 1 gebruikt	GRI 1: Grondslag 2021

GRI NORM	#	OMSCHRIJVING	VERWIJZING
Algemene informatie			
GRI 2: Algemene informatie	2-1	Gegevens van de organisatie	Wie we zijn (p. 8) Geconsolideerde jaarrekening (p. 165)
	2-2	Entiteiten opgenomen in de duurzaamheidsrapportage van de organisatie	Aanpak van de geïntegreerde rapportering (p. 3)
	2-3	Verslagperiode, frequentie en contactpunt	Geconsolideerde jaarrekening (p. 165) Publicatie jaarverslag: maart 2023 Contactpunt: Corporate Affairs Proximus, Koning Albert II laan, 27 B-1030 Brussel
	2-4	Herformuleringen van informatie	Geconsolideerde jaarrekening (p. 165) Milieuverslag (p. 56) Sociaal verslag (p. 78)
	2-5	Externe assurance	Audit- en Toezichtscomité (p. 100) Verslagen van de auditors (p. 325) College van de Commissarissen (p. 106)
	2-6	Activiteiten, waardeketen en andere zakenrelaties	Wie we zijn (p. 8) Onze merken (p. 9) Inspelen op de prioriteiten van de stakeholders (p. 15) Duurzame bevoorradingsketen (p. 120) Nationaal en internationaal winstgevend groeien dankzij onze sterke merken (p. 39) Belangrijkste prestaties (p. 21)
	2-7	Werknemers	Sociaal verslag (p. 78)
	2-8	Arbeiders die geen werknemer zijn	Sociaal verslag (p. 78)
	2-9	Governancestructuur- en samenstelling	Het bestuursmodel van Proximus (p. 97) Comités van de Raad van Bestuur (p. 100) Raad van Bestuur (p. 97) Samenstelling van de Raad van Bestuur (p. 98) Leden van de Raad van Bestuur (p. 107) Leden van de Leadership Squad (p. 113) Competenties van de Raad van Bestuur (p. 104)
	2-10	Benoeming en selectie van het hoogste bestuursorgaan	Raad van Bestuur (p. 97) Comités van de Raad van Bestuur (p. 100) Competencies van de Raad van Bestuur (p. 104)
	2-11	Voorzitter van het hoogste bestuursorgaan	Raad van Bestuur (p. 97)

	2-12	Rol van het hoogste bestuursorgaan bij het overzien van impact management	Bestuur van duurzaamheid (p. 103)
	2-13	Delegatie van verantwoordelijkheid voor impactmanagement	Bestuur van duurzaamheid (p. 103)
	2-14	Rol van het hoogste bestuursorgaan in duurzaamheidsrapportering	Bestuur van duurzaamheid (p. 103) Dubbele materialiteitsanalyse (p. 16)
	2-15	Belangenconflicten	Belangenconflict (p. 102)
	2-16	Communicatie van belangrijke aandachtspunten	Audit- en Toezichtcomité (p. 100) Het complianceprogramma (p. 117)
	2-17	Collectieve kennis van het hoogste bestuursorgaan	Bestuur van duurzaamheid (p. 103)
	2-18	Evaluatie van de prestaties van het hoogste bestuursorgaan	Evaluatie van de Raad van Bestuur (p. 104)
	2-19	Bezoldigingsbeleid	Bezoldigingsverslag (p. 121)
	2-20	Proces om bezoldiging te bepalen	Benoemings- en Bezoldigingscomité (p. 101) Bezoldigingsverslag (p. 121)
	2-21	Totale jaarlijkse compensatieratio	Bezoldigingsverslag (p. 121)
	2-22	Verklaring over de strategie voor duurzame ontwikkeling	Voorwoord van onze CEO en onze Voorzitter (p. 5) Werken aan een inclusieve samenleving en de bescherming van het milieu (p. 46)
	2-23	Beleidsverbintenissen	Compliance en ethische normen (p. 117) Duurzame bevoorradingsketen (p. 120) Het complianceprogramma (p. 117) Mensenrechten (p. 119) Het bestuursmodel van Proximus (p. 97) Rol van compliance bij Proximus (p. 117)
	2-24	Verankering van beleidsverbintenissen	Het bestuursmodel van Proximus (p. 97) Duurzame bevoorradingsketen (p. 120) Compliance en ethische normen (p. 117)
	2-25	Processen om negatieve impact te verhelpen	Verslag over onze activiteiten (p. 23) Inspelen op de prioriteiten van de stakeholders (p. 15) Compliance en ethische normen (p. 117) Risicobeheerverslag (p. 306)
	2-26	Mechanismen voor het inwinnen van advies en het uiten van bezorgdheid	Het complianceprogramma (p. 117)
	2-27	Naleving van wet- en regelgeving	Risicobeheerverslag (p. 306) Geconsolideerde jaarrekening (p. 165)
	2-28	Lidmaatschap van verenigingen	VBO, VOKA, ETNO, Agoria, BECI, UWE, GSMA, ETIS, FITCE, Cyber Security Coalition, Guberna, Center on Regulation in Europe, #embrace difference, Open@work, Women on board, #iamremarkable, Belgian Association of Marketing, JAC (Niet-exhaustieve lijst)
	2-29	Benadering van stakeholderengagement	Inspelen op de prioriteiten van de stakeholders (p. 15)
	2-30	Collectieve arbeidsovereenkomsten	Sociaal verslag: S1 (p. 79)
GRI 3: Relevante thema's 2021	3-1	Proces om relevante thema's te bepalen	Dubbele materialiteitsanalyse (p. 16)
	3-2	Lijst van relevante thema's	Dubbele materialiteitsanalyse (p. 16)

Relevant thema: Technologie en innovatie			
	3-3	Beheer van relevante thema's	<p>Dialogo met onze stakeholders (p. 15)</p> <p>Verslag over onze activiteiten (p. 23)</p> <p>Bestuur van duurzaamheid (p. 103)</p> <p>Risicobeheerverslag (p. 306)</p> <p>Evolutie in R&D activiteiten (p. 325)</p>
GRI 203: Indirecte economische impact 2016	203-1	Infrastructuur investeringen en ondersteunende diensten	<p>Overzicht bold2025 (p. 24)</p> <p>Het beste gigabitnetwerk in België uitrollen (p. 25)</p> <p>Nationaal en internationaal winstgevend groeien dankzij onze sterke merken (p. 39)</p>
Relevant thema: Gedrag in de bedrijfscontext			
	3-3	Beheer van relevante thema's	<p>Dialogo met onze stakeholders (p. 15)</p> <p>Rol van compliance bij Proximus (p. 117)</p> <p>Het complianceprogramma (p. 117)</p> <p>Het bestuursmodel van Proximus (p. 97)</p> <p>Bestuur van duurzaamheid (p. 103)</p>
GRI 205: Corruptiebestrijding 2016	205-2	Communicatie en opleiding over anticorruptiebeleid en -procedures	Het complianceprogramma (p. 117)
	Eigen indicator	Aantal door Investigations onderzochte gevallen wegens overtreding van de policy's/de Gedragscode	Het complianceprogramma (p. 117)
	Eigen indicator	Aantal gevallen klokkenluiders	Het complianceprogramma (p. 117)
	Eigen indicator	Aantal ontslagen naar aanleiding van onderzoeken	Het complianceprogramma (p. 117)
	Eigen indicator	Aantal waarschuwingen naar aanleiding van onderzoeken	Het complianceprogramma (p. 117)
Relevant thema: Circulaire economie en afval			
	3-3	Beheer van relevante thema's	<p>Werken aan een inclusieve samenleving en de bescherming van het milieu (p. 46)</p> <p>Bestuur van duurzaamheid (p. 103)</p> <p>Overzicht bold2025 (p. 24)</p> <p>Milieuverslag: E4 (p. 65)</p> <p>Dialogo met onze stakeholders (p. 15)</p>
GRI 301: Materialen 2016	301-2	Gebruikte gerecycleerde materialen	Milieuverslag: E4 (p. 65)
	Eigen indicator	Aantal opgeknapte vaste toestellen	Milieuverslag: E4 (p. 65)
		Aantal ingezamelde mobiele telefoons	Milieuverslag: E4 (p. 65)
	Eigen indicator	Aantal opgeknapte computers aangeboden aan scholen als beloning voor recyclage van mobiele telefoons - België	Milieuverslag: E4 (p. 65)
Relevant thema: Energie			
	3-3	Beheer van relevante thema's	<p>Werken aan een inclusieve samenleving en de bescherming van het milieu (p. 46)</p> <p>Bijdragen aan een groene transitie (p. 46)</p> <p>Bestuur van duurzaamheid (p. 103)</p> <p>Milieuverslag: E1 (p. 57)</p> <p>Dialogo met onze stakeholders (p. 15)</p> <p>Risicobeheerverslag (p. 306)</p>
GRI 302: Energie 2016	302-1	Energieverbruik binnen de organisatie	Milieuverslag: E1 (p. 57)
	302-3	Energie-intensiteit	Milieuverslag: E1 (p. 57)
	302-4	Daling van het energieverbruik	Milieuverslag: E1 (p. 57)
	302-5	Daling van de energiebehoeften van producten en diensten	Milieuverslag: E1 (p. 57)

Relevant thema: Mitigatie van de klimaatverandering			
	3-3	Beheer van relevante thema's	Werken aan een inclusieve samenleving en de bescherming van het milieu (p. 46) Bijdragen aan een groene transitie (p. 46) Bestuur van duurzaamheid (p. 103) Milieuvverslag: E2 (p. 59); E3 (p. 64) Dialogo met onze stakeholders (p. 15) Risicobeheerverslag (p. 306)
GRI 305: Emissies 2016	305-1	Directe GHG-uitstoot (scope 1)	Milieuvverslag: E2 (p. 59)
	305-2	Indirecte GHG-uitstoot (scope 2)	Milieuvverslag: E2 (p. 59)
	305-3	Andere indirecte GHG-uitstoot (scope 3)	Milieuvverslag: E2 (p. 59)
	305-4	Intensiteit van GHG-uitstoot	Milieuvverslag: E2 (p. 59)
	305-5	Reductie van GHG-uitstoot	Milieuvverslag: E2 (p. 59); E3 (p. 64)
Relevant thema: Circulaire economie en afval			
	3-3	Beheer van relevante thema's	Echt circulair tegen 2030 (p. 48) Bestuur van duurzaamheid (p. 103) Milieuvverslag: E4 (p. 65); E5 (p. 67) Dialogo met onze stakeholders (p. 15)
GRI 306: Afval 2020	306-3	Geproduceerd afval	Milieuvverslag: E4 (p. 65)
	306-4	Niet-verwijderd afval	Milieuvverslag: E4 (p. 65)
Relevant thema: Evenwicht tussen werk en privé en welzijn			
	3-3	Beheer van relevante thema's	Een motiverende cultuur met stimulerende werkmethodes bevorderen (p. 32) Welzijn op het werk (p. 34) Het bestuursmodel van Proximus (p. 97) Bestuur van duurzaamheid (p. 103) Het Compliance programma (p. 117) Sociaal verslag: S2 (p. 82) Dialogo met onze stakeholders (p. 15)
GRI 401: Tewerkstelling 2016	401-1	Nieuwe aanwervingen en personeelsverloop	Sociaal verslag: S2 (p. 82)
	401-3	Ouderschapsverlof	Sociaal verslag: S2 (p. 82)
Relevant thema: Bijscholing, omscholing en inzetbaarheid van de medewerkers			
	3-3	Beheer van relevante thema's	Een motiverende cultuur met stimulerende werkmethodes bevorderen (p. 32) Bijscholing en omscholing van onze medewerkers (p. 33) Bestuur van duurzaamheid (p. 103) Sociaal verslag: S3 (p. 86) Dialogo met onze stakeholders (p. 15)
GRI 404: Opleiding en vorming 2016	404-1	Gemiddeld aantal uren opleiding per jaar per medewerker	Sociaal verslag: S3 (p. 86)
	404-2	Bijscholingsprogramma's en transitie-begeleidingsprogramma's voor medewerkers	Een motiverende cultuur met stimulerende werkmethodes bevorderen (p. 32)
	404-3	Percentage medewerkers dat een regelmatige evaluatie krijgt van hun prestaties en loopbaanontwikkeling	Evaluatie, ontwikkeling en loopbaancoaching zijn nauw verbonden met onze cultuur. Ons evaluatieproces focust op de sterke punten van elke medewerker en de verdere ontwikkeling van die sterke punten door middel van coaching en feedback. We zijn ervan overtuigd dat deze aanpak de medewerker ten goede komt. Een medewerker die zich ontwikkelt en evolueert zal des te beter presteren. Dit is uiteindelijk ook in het voordeel van Proximus want het helpt het bedrijf om opnieuw te groeien. Elke actieve medewerker wordt minstens twee keer per jaar geëvalueerd.
	Eigen indicator	(€) miljoenen geïnvesteerd in het her- en bijscholen van onze werknemers in 2023	Een motiverende cultuur met stimulerende werkmethodes bevorderen (p. 32)

Relevant thema: Diversiteit, gelijkheid en inclusie			
	3-3	Beheer van relevante thema's	Diversiteit en Inclusie (p. 92) Het bestuursmodel van Proximus (p. 97) Bestuur van duurzaamheid (p. 103) Het Compliance programma (p. 117) Sociaal verslag: S2 (p. 82) Dialog met onze stakeholders (p. 15)
GRI 405: Diversiteit en gelijke kansen 2016	405-1	Diversiteit van bestuursorganen en werknemers	Corporate governance verklaring (p. 97) Sociaal verslag: S1 (p. 79)
	405-2	Verhouding van basissalaris en beloning van vrouwen ten opzichte van mannen	Sociaal verslag: S2 (p. 82)
Relevante thema's: 'Digitale inclusie: toegang, betaalbaarheid en vaardigheden' en 'Lokale gemeenschappen'			
	3-3	Beheer van relevante thema's	Werken aan een inclusieve samenleving en de bescherming van het milieu (p. 46) Digitale inclusie bevorderen (p. 50) Bestuur van duurzaamheid (p. 103) Sociaal verslag: S6 (p. 91) Dialog met onze stakeholders (p. 15) Risicobeheerverslag (p. 306)
GRI 413: Lokale gemeenschappen 2016	413-1	Activiteiten met lokale gemeenschapsbetrokkenheid, impactbeoordelingen en ontwikkelingsprogramma's.	Digitale inclusie bevorderen (p. 50) Sociaal verslag: S6 (p. 91)
	413-2	Activiteiten met aanzienlijke daadwerkelijke en potentiële negatieve gevolgen voor lokale gemeenschappen	Het beste gigabitnetwerk in België uitrollen (p. 25)
Relevant thema: Digitale stress en veilige producten			
	3-3	Beheer van relevante thema's	Het beste gigabitnetwerk in België uitrollen (p. 25) Bestuur van duurzaamheid (p. 103) Dialog met onze stakeholders (p. 15)
Relevant thema: Dataprivacy, databeveiliging en cybersecurity			
	3-3	Beheer van relevante thema's	Werken aan een inclusieve samenleving en de bescherming van het milieu (p. 46) Digitaal vertrouwen opbouwen (p. 52) Bestuur van duurzaamheid (p. 103) Dialog met onze stakeholders (p. 15) Persoonsgegevens van klanten (p. 119) Operationele risico's (p. 317)
GRI 418: Privacy van de klant 2016	418-1	Gegronde klachten met betrekking tot inbreuk op de privacy van klantgegevens en verlies van klantgegevens	3 incidenten met persoonsgegevens werden door Proximus gemeld aan de Belgische Gegevensbeschermingsautoriteit.
	Eigen indicator	Verzoeken om uitoefening van rechten op het gebied van gegevensbescherming	Persoonsgegevens van klanten (p. 119)
Relevant thema: Medewerkers in de waardeketen/mensenrechten			
	3-3	Beheer van relevante thema's	Werken aan een inclusieve samenleving en de bescherming van het milieu (p. 46) Het Compliance programma (p. 117) Duurzame bevoorradingsketen (p. 120) Bestuur van duurzaamheid (p. 103) Dialog met onze stakeholders (p. 15)
GRI 414: Leveranciers-evaluatie inzake sociale omstandigheden 2016	414-1	Nieuwe leveranciers die gescreend zijn aan de hand van sociale criteria	Het Compliance programma (p. 117) Duurzame bevoorradingsketen (p. 120)
	414-2	Negatieve sociale gevolgen in de toeleveringsketen en genomen maatregelen	Charter over de maatschappelijke verantwoordelijkheid van Proximus in het kader van de fiberuitrol (website)
	Eigen indicator	Aantal on-site audits in samenwerking met JAC	Milieuverslag: E5 (p. 67)

Relevant thema: Politiek engagement en lobbyactiviteiten			
	3-3	Beheer van relevante thema's	Het Compliance programma (p. 117) Bestuur van duurzaamheid (p. 103) Dialogoog met onze stakeholders (p. 15)
Relevant thema: Aanpassing aan de klimaatverandering			
	3-3	Beheer van relevante thema's	Milieurisico's en klimaatverandering (p. 313) Bestuur van duurzaamheid (p. 103) Dialogoog met onze stakeholders (p. 15)
Relevant thema: Gezondheid en veiligheid van de medewerkers			
	3-3	Beheer van relevante thema's	Een motiverende cultuur met stimulerende werkmethodes bevorderen (p. 32) Welzijn op het werk (p. 34) Bestuur van duurzaamheid (p. 103) Sociaal verslag: S4 (p. 87) Dialogoog met onze stakeholders (p. 15)
Relevant thema: Arbeidsrechten, eerlijke verloning en sociale dialoog			
	3-3	Beheer van relevante thema's	Een motiverende cultuur met stimulerende werkmethodes bevorderen (p. 32) Diversiteit en inclusie (p. 92) Mensenrechten (p. 119) Bestuur van duurzaamheid (p. 103) Dialogoog met onze stakeholders (p. 15)

SASB index

Om te verzekeren dat de prioriteiten die we bepalen in overeenstemming zijn met de sectorspecifieke topics van de SASB, hebben we onze relevante thema's gekoppeld aan de SASB-topics voor de sector 'Telecommunicatiediensten'. Zie onderstaande tabel:

SASB topics	Relevante thema's voor Proximus	Verwijzing/toelichting
Energiebeheer	Energie Matiging van de klimaatverandering	Werken aan een inclusieve samenleving en de bescherming van het milieu (p. 46) Milieuverslag (p. 56) Milieurisico's en klimaatverandering (p. 313)
Privacy van de klant	Dataprivacy, databeveiliging en cybersecurity	Werken aan een inclusieve samenleving en de bescherming van het milieu (p. 46) Digitaal vertrouwen opbouwen (p. 52) Persoonsgegevens van klanten (p. 119) Operationele risico's (p. 317)
Data Security	Dataprivacy, databeveiliging en cybersecurity	Technologische instrumenten ontwikkelen om digitale ecosystemen te creëren (p. 29) Werken aan een inclusieve samenleving en de bescherming van het milieu (p. 46) Digitaal vertrouwen opbouwen (p. 52) Cyber Security Incident Response Team - CSIRT
Aankoop van materialen en efficiëntie	Circulaire economie en afval	Werken aan een inclusieve samenleving en de bescherming van het milieu (p. 46) Milieuverslag (p. 56)
Competitief gedrag	Gedrag in de bedrijfscontext	Rol van compliance bij Proximus (p. 117) Het complianceprogramma (p. 117) Geconsolideerde jaarrekening (p. 165) Risicobeheerverslag (p. 306)
Beheer van systeemrisico's	Technologie en innovatie Digitale inclusie: toegang Lokale gemeenschappen	Het beste gigabitnetwerk in België uitrollen (p. 25) Operationele risico's (p. 317)

Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde jaarrekening

Opgesteld in overeenstemming met de Internationale Financiële Rapporteringsnormen voor de jaren eindigend per 31 december 2023 en 2022.

Geconsolideerde jaarrekening.....	166
Geconsolideerde Balans.....	168
Geconsolideerde Resultatenrekening.....	170
Geconsolideerde staat van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten ('totaalresultaat').....	171
Geconsolideerd kasstroomoverzicht.....	172
Mutatieoverzicht van het geconsolideerd eigen vermogen.....	174
Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.....	175
Toelichting 1. Informatie over de onderneming.....	175
Toelichting 2. Materiële opname- en waarderingsregels.....	176
Toelichting 3. Goodwill.....	198
Toelichting 4. Immateriële vaste activa met bepaalde gebruiksduur.....	202
Toelichting 5. Materiële vaste activa.....	204
Toelichting 6. Leasing.....	205
Toelichting 7. Contractkosten.....	207
Toelichting 8. Deelnemingen in dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen.....	208
Toelichting 9. Beleggingen in eigenvermogensinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde.....	217
Toelichting 10. Winstbelasting.....	218
Toelichting 11. Activa en schulden voor pensioenen, andere vergoedingen na uitdiensttreding en beëindigingsvoordelen.....	220
Toelichting 12. Andere vaste activa.....	228
Toelichting 13. Voorraden.....	228
Toelichting 14. Handelsvorderingen en contractactiva.....	229
Toelichting 15. Andere vlottende activa.....	232
Toelichting 16. Vaste activa aangehouden voor verkoop.....	233
Toelichting 17. Geldmiddelen en kasequivalenten.....	233
Toelichting 18. Eigen Vermogen.....	234
Toelichting 19: Rentedragende schulden.....	235
Toelichting 20. Provisies.....	241
Toelichting 21. Andere langetermijnschulden.....	242
Toelichting 22: Andere kortetermijnschulden.....	242
Toelichting 23. Netto-omzet.....	243
Toelichting 24. Andere bedrijfsopbrengsten.....	245
Toelichting 25. Kosten van aan omzet-gerelateerde materialen en diensten.....	246

Toelichting 26. Workforce kosten	246
Toelichting 27. Non-workforce kosten	247
Toelichting 28. Afschrijvingen	247
Toelichting 29. Netto financiële kosten	248
Toelichting 30. Winst per aandeel	249
Toelichting 31. Betaalde en voorgestelde dividenden	249
Toelichting 32. Bijkomende toelichtingen inzake financiële instrumenten	250
Toelichting 33. Informatie over verbonden partijen	263
Toelichting 34. Rechten, verbintenissen en voorwaardelijke verplichtingen	266
Toelichting 35. Op aandelen gebaseerde betalingen	270
Toelichting 36. Relatie met de commissaris	272
Toelichting 37. Segmentinformatie	272
Toelichting 38. Recent gepubliceerde IFRS-normen	275
Toelichting 39. Gebeurtenissen na balansdatum	275

Geconsolideerde Balans

(in miljoen EUR)

		Per 31 december	
ACTIVA	Toelichting	2022	2023
VASTE ACTIVA		8.589	8.932
Goodwill	3	2.595	2.592
Immateriële vaste activa met beperkte levensduur	4	1.779	1.702
Materiële vaste activa	5	3.531	3.834
Met een gebruiksrecht overeenstemmende actief	6	277	307
Leasevorderingen		7	10
Contractkosten	7	111	111
Geassocieerde ondernemingen en joint ventures	8	43	90
Uitgestelde belastingvorderingen	10	5	4
Beleggingen in eigenvermogensinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde	9	1	3
Pensioenactiva	11	140	187
Andere vaste activa	12	99	92
VLOTTENDE ACTIVA		1.952	2.220
Vorraden	13	187	159
Handelsvorderingen	14	938	866
Contractactiva	14	137	167
Terug te vorderen belastingen		24	12
Andere vlottende activa	15	269	202
Geldmiddelen en kasequivalenten	17	299	716
Vaste activa aangehouden voor verkoop	16	99	99
TOTAAL ACTIVA		10.541	11.153

PASSIVA	Toelichting		
EIGEN VERMOGEN	18	3.308	3.300
Eigen vermogen toe te rekenen aan de aandeelhouders van de moeder	18	3.307	3.300
Minderheidsbelangen	18	1	0
LANGETERMIJNSCHULDEN		4.231	4.794
Rentedragende schulden	19	2.676	3.308
Leaseschulden	6	199	210
Schulden voor pensioenen, andere vergoedingen na uitdiensttreding en beëindigingsvoordelen	11	361	337
Voorzieningen	20	136	137
Uitgestelde belastingschulden	10	181	197
Andere langlopende schulden-niet rentedragend	21 (*)	86	45
Andere langlopende schulden-rentedragend	21 (*)	592	559
KORTETERMIJNSCHULDEN		3.002	3.059
Rentedragende schulden	19	588	611
Leaseschulden	6	73	88
Schulden voor pensioenen, andere vergoedingen na uitdiensttreding en beëindigingsvoordelen	11	52	40
Handelsschulden	(**)	1.483	1.433
Contractverplichtingen	22	127	126
Belastingenschulden		16	58
Andere kortetermijn schulden-niet rentedragend	22 (*)	638	666
Andere kortetermijn schulden-rentedragend	22 (*) (**)	25	37
TOTAAL PASSIVA		10.541	11.153

(*) "Andere langlopende schulden" werden gesplitst in "andere langlopende schulden niet-rentedragend en rentedragend"; "Andere kortlopende schulden" werden gesplitst in "Andere kortlopende schulden niet-rentedragend en rentedragend".

(**) De "Handelsschulden" die rentedragende schulden zijn, werden geherklasseerd in "Andere kortlopende schulden rentedragend".

Geconsolideerde Resultatenrekening

(in miljoen EUR)	Toelichting	2022	2023
Netto omzet	23	5.853	5.993
Andere bedrijfsopbrengsten	24	60	56
Totale opbrengsten		5.914	6.048
Kosten van aan omzetgerelateerde materialen en diensten	25	-2.186	-2.198
Workforce kosten	26	-1.301	-1.343
Non-workforce kosten	27	-601	-722
Totale bedrijfskosten vóór afschrijvingen		-4.088	-4.262
Bedrijfswinst vóór afschrijvingen		1.826	1.786
Afschrijvingen	28	-1.179	-1.185
Bedrijfswinst		647	601
Financiële opbrengsten		4	10
Financiële kosten		-53	-119
Netto financiële kosten	29	-49	-110
Verlies van ondernemingen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode	8.3	-20	-30
Winst vóór belastingen		578	461
Belastingen	10	-128	-104
Nettowinst		450	357
Toe te rekenen aan:	18		
Aandeelhouders van de moedermaatschappij (aandeel van de groep)		450	357
Gewone winst per aandeel (in EUR)	30	1.40	1.11
Verwaterde winst per aandeel (in EUR)	30	1.40	1.11
Gewogen gemiddeld aantal gewone uitstaande aandelen	30	322.552.465	322.442.197
Gewogen gemiddeld aantal gewone uitstaande aandelen voor verwaterde winst per aandeel	30	322.552.465	322.442.197

Geconsolideerde staat van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten ('totaalresultaat')

(in miljoen EUR)	Toelichting	2022	2023
Nettowinst		450	357
Niet-gerealiseerde resultaten:			
Items die zullen gereclassificeerd worden naar winst en verlies			
Wisselkoersverschillen uit omrekening van buitenlandse activiteiten		10	-5
Kasstroomafdekkingsinstrumenten			
Winst/(verlies) opgenomen in het eigen vermogen		204	-14
Overdracht naar resultatenrekening voor de periode		0	-4
Totaal voor gerelateerde belastingeffecten		215	-22
Kasstroomafdekkingsinstrumenten			
Winst/(verlies) opgenomen in het eigen vermogen		-51	3
Overdracht naar resultatenrekening voor de periode		0	1
Winstbelasting m.b.t. items die zullen gereclassificeerd worden		-51	4
Items die zullen gereclassificeerd worden naar winst en verlies - na aftrek van belastingeffecten		163	-18
Items die niet zullen gereclassificeerd worden			
Herwaardering van de netto toegezegdpensioenregelingen	11	125	50
Items die niet zullen gereclassificeerd worden naar winst en verlies		125	50
Totaal voor gerelateerde belastingeffecten		125	50
Gerelateerde belastingeffecten			
Herwaardering van de netto toegezegdpensioenregelingen		-19	-12
Winstbelasting m.b.t. items die niet zullen gereclassificeerd worden		-19	-12
Totaal van de posten die niet worden geherclassificeerd naar de winst-en-verliesrekening, na aftrek van de daarmee samenhangende belastingeffecten		106	38
Totaal van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten		719	377
Toe te rekenen aan:			
Aandeelhouders van de moedermaatschappij		719	378

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(in miljoen EUR)	Toelichting	Per 31 december	
		2022	2023
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Nettowinst		450	357
Aanpassingen voor:			
Afschrijvingen	4/5/6	1.179	1.185
Toename / (afname) van voorzieningen	20	-19	2
Uitgestelde belastinglasten/ (inkomsten)	10	-24	8
Verlies / (winst) van investeringen verwerkt volgens de vermogensmutatiemethode	8.3	20	30
Herwaardering naar de reële waarde van financiële instrumenten	29	1	-2
Aanpassingen mbt financieringskosten en (inkomsten) (1)	29	0	-1
Verlies / (winst) op de verkoop van deelnemingen en ondernemingen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode		0	9
Verlies / (winst) op de verkoop van materiële vaste activa	24	-4	-6
Kasstroom uit operationele activiteiten vóór wijzigingen in het bedrijfskapitaal		1.602	1.581
Verandering in:			
Voorraden		-55	28
Handelsvorderingen		-62	74
Andere activa		120	-78
Handelsschulden		52	10
Andere schulden		92	37
Nettoschuld voor pensioenen, andere vergoedingen na uitdiensttreding en beëindigingsvoordelen	11	-31	-32
Afname / (Toename) van het bedrijfskapitaal, netto van aanschaffingen en verkopen van filialen		116	39
Nettokasstroom uit operationele activiteiten		1.717	1.620
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Geldmiddelen betaald voor aanschaffing van immateriële en materiële vaste activa	4/5	-1.441	-1.453
Geldmiddelen betaald voor aankopen van en lening verstrekt aan andere deelnemingen	8.4	-30	-90
Geldmiddelen betaald voor aanschaffing van dochterondernemingen, na aftrek van verworven geldmiddelen	8.4	-3	0
Geldmiddelen uit verkoop van materiële vaste activa en andere langetermijn activa		13	33
Nettokasstroom besteed in investeringsactiviteiten		-1.461	-1.510
Kasstroom vóór financieringsactiviteiten		256	110
Leasebetalingen exclusief betaalde intresten	6	-89	-92
Vrije kasstroom		167	18
Kasstroom uit financieringsactiviteiten andere dan leasebetalingen			
Dividenden uitgekeerd aan aandeelhouders	31	-387	-387
Dividenden aan en transacties met minderheidsbelangen	18.2	2	0
Verkoop/ aankoop van eigen aandelen		-5	2

Uitgifte van een financieringsovereenkomst voor activa	19,3	65	0
Aflossing van een financieringsovereenkomst voor activa	19,3	-18	-10
Geldmiddelen ontvangen voor vervallen kasstroomafdekkingsinstrument met betrekking tot langetermijnschuld		0	132
Schulduitgifte (2)	19,3	477	1.239
Schuldaflossing (2)	19,3	-252	-577
Kasstroom gebruikt in financieringsactiviteiten andere dan leasebetalingen		-119	399
Wisselkoersimpact		1	-1
Netto evolutie van geldmiddelen en kasequivalenten		50	417
Geldmiddelen en kasequivalenten op 1 januari		249	299
Geldmiddelen en kasequivalenten op het einde van de periode	17	299	716

Aanvullende informatie

(A) Nettokasstroom uit operationele activiteiten bevat de volgende kasbewegingen:

Betaalde intresten		-51	-101
Ontvangen intresten		2	8
Betaalde belastingen		-4	-49

(B) Vrije kasstroom: kasstroom voor financieringsactiviteiten en na leasebetalingen

(1) De recycling van winsten en verliezen op renteswaps van OCI naar P&L wordt gerapporteerd als non-cash beweging.

(2) Schuld omvat langlopende en kortlopende schulden.

Mutatieoverzicht van het geconsolideerd eigen vermogen

(in miljoen EUR)	Geplaatst kapitaal	Eigen aandelen	Wettelijke reserves	Instrumenten eigen vermogen en hedge reserve	Andere herwaarderings-reserve	Omrekeningsverschillen	Vergoedingen in aandelen	Overgedragen winsten	Totaal eigen vermogen (aandeel van de groep)	Minderheidsbelangen	Totaal eigen vermogen
Saldo op 1 januari 2022	1.000	-422	100	-7	-102	7	0	2.403	2.978	0	2.978
Totaal van niet-gerealiseerde inkomsten en kosten	0	0	0	154	106	10	0	450	719	0	719
Dividenden aan aandeelhouders (m.b.t. 2021)	0	0	0	0	0	0	0	-226	-226	0	-226
Interim dividenden aan aandeelhouders (m.b.t. 2022)	0	0	0	0	0	0	0	-161	-161	0	-161
Aankopen van minderheidsbelangen	0	0	0	0	0	0	0	2	2	1	3
Eigen aandelen											
Verkoop van eigen aandelen	0	-3	0	0	0	0	0	-2	-5	0	-5
Totaal transacties met aandeelhouders en minderheidsbelangen	0	-3	0	0	0	0	0	-388	-390	1	-390
Saldo op 31 december 2022	1.000	-425	100	147	4	16	0	2.465	3.307	1	3.308
Totaal van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	0	0	0	-13	38	-5	0	357	378	0	377
Dividenden aan aandeelhouders (m.b.t. 2022)	0	0	0	0	0	0	0	-226	-226	0	-226
Interim dividenden aan aandeelhouders (m.b.t. 2023)	0	0	0	0	0	0	0	-161	-161	0	-161
Eigen aandelen											
Verkoop van eigen aandelen	0	6	0	0	0	0	0	-4	2	0	2
Totaal transacties met aandeelhouders en minderheidsbelangen	0	6	0	0	0	0	0	-391	-385	0	-385
Saldo op 31 december 2023	1.000	-419	100	134	42	11	0	2.432	3.300	0	3.300

Toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening

Toelichting 1. Informatie over de onderneming

De geconsolideerde jaarrekening per 31 december 2023 werd goedgekeurd voor publicatie door de Raad van Bestuur van 22 februari 2024. Ze omvat de jaarrekening van Proximus NV, haar dochterondernemingen evenals het aandeel van de Groep in de resultaten van geassocieerde ondernemingen en joint ventures opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode (hierna “de Groep” genoemd).

Proximus NV is een Naamloze Vennootschap van Publiek Recht die in België is geregistreerd. De omvorming van Proximus NV van een Autonoom Overheidsbedrijf naar een Naamloze Vennootschap van Publiek Recht werd doorgevoerd bij koninklijk besluit van 16 december 1994. De zetel van Proximus NV is gevestigd in de Koning Albert-II-laan 27 te 1030 Brussel, België. De aandelen van Proximus staan genoteerd op Euronext Brussel.

Proximus Groep (Euronext Brussel: PROX) is een leverancier van digitale diensten en communicatieoplossingen die actief is op de Belgische en internationale markten. Door communicatie- en amusementservaringen aan te bieden aan particuliere consumenten en digitale transformatie mogelijk te maken voor bedrijven, opent de Groep een wereld van digitale mogelijkheden, zodat mensen beter leven en slimmer werken. Dankzij geavanceerde onderling verbonden vaste en mobiele netwerken biedt de Groep overal en altijd toegang tot digitale diensten en data, en tot een breed aanbod van multimedia-inhoud. De Groep is een pionier in ICT-innovatie, met geïntegreerde oplossingen op basis van IoT, Data analytics, cloud en security. De Groep heeft de ambitie om de referentieoperator in Europa te worden via netwerken van de volgende generatie, een echt digitale mentaliteit en een geest van openheid ten aanzien van partnerschappen en ecosystemen, en tegelijk bij te dragen tot een veilig, duurzaam, inclusief en welvarend digitaal België. In België, biedt de Groep kern producten en diensten aan onder het Proximus, Scarlet en Mobile Vikings merk. De Groep is ook actief in Luxemburg als, onder de merknamen Tango en Telindus Luxembourg, en in Nederland via Telindus Netherlands. De internationale carrieractiviteiten van de Groep worden beheerd door BICS, één vooraanstaande internationale communicatie-enabler, een van de belangrijkste mondiale spraakcarriers en de belangrijkste aanbieder van mobiele datadiensten wereldwijd. Met TeleSign omvat de Groep ook een snelgroeiende leider in digitale identiteitsdiensten die de grootste internetmerken, digitale kampioenen en cloud-native bedrijven diensten aanbiedt.

Het aantal werknemers van de Groep (in voltijdse equivalenten) bedroeg 11.654 op 31 december 2023 en 11.634 op 31 december 2022. Voor het jaar 2023 bedroeg het gemiddelde personeelsbestand van de Groep 160 kaderpersoneel en 11.490 werknemers; voor het jaar 2022 bedroeg het gemiddelde personeelsbestand van de Groep 168 kaderpersoneel en 11.361 werknemers.

Toelichting 2. Materiële opname- en waarderingsregels

Toelichting 2.1. Voorbereidingsbasis

De bijgevoegde geconsolideerde jaarrekening per 31 december 2023 werd opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards ("IFRS") zoals goedgekeurd voor toepassing binnen de Europese Unie. De Groep opteerde niet voor een vervroegde toepassing van enige IASB-normen of interpretaties.

Toelichting 2.2. Belangrijke informatie over de opname- en waarderingsregels

De Groep verwacht geen wijziging in de toepassing van standaarden en interpretaties. De toegepaste waarderingsregels zijn consistent met die van de vorige boekjaren en de Groep past de nieuwe of herziene IFRS-normen en interpretaties zoals goedgekeurd door de Europese Unie toe die op 1 januari 2023 verplicht werden:

Nieuwe standaarden en aanpassingen aan normen:

- IFRS17 – Verzekeringscontracten (en aanverwante wijzigingen zoals wijzigingen in IFRS4 Verzekeringscontracten)
- Verlenging van de tijdelijke vrijstelling voor toepassing van IFRS9
- Wijziging in IAS1 – Presentatie van de Jaarrekening en IFRS-praktijkverklaring 2: informatieverschaffing over Opname- en Waarderingsregels.
- Wijzigingen in IAS 8 – Grondslagen voor Financiële verslaggeving, Schattingswijzigingen en Fouten. Definitie van Boekhoudkundige Schattingswijzen
- Wijzigingen in IAS 12 -Winstbelastingen, Uitgestelde Belastingen met betrekking tot activa en passiva die voortvloeien uit één enkele transactie
- Wijzigingen in IAS 12 –Internationale Belastinghervorming. Pilar Twee Modelregels

De toepassing van deze nieuwe en gewijzigde standaarden heeft beperkte impact op de jaarrekening van de Groep.

De Groep heeft de wijzigingen in IAS 1 met betrekking tot de informatieverschaffing over de belangrijke informatie over de grondslagen voor financiële verslaggeving. De wijzigingen vervangen belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving door belangrijke informatie over de grondslagen voor financiële verslaggeving. Volgens de gewijzigde standaard is informatie over de grondslagen voor financiële verslaggeving van materieel belang indien deze, in combinatie met andere informatie in de jaarrekening van een entiteit, redelijkerwijs geacht kan worden invloed te hebben op beslissingen die de primaire gebruikers van jaarrekeningen voor algemene doeleinden op basis van die jaarrekeningen nemen. Beleidsinformatie die betrekking heeft op transacties, andere gebeurtenissen of omstandigheden die niet van materieel belang zijn, is niet van materieel belang en hoeft niet te worden vermeld.

Volgens IFRS 17 is de Groep voornamelijk zelfverzekerd, behalve voor de verzekerde GSM-toestellen die voldoen aan de criteria van contracten met vaste vergoeding waarvoor IFRS15 wordt toegepast.

Tweede Pijler

De Pijler Twee Modelregels die op 20 december 2021 zijn vrijgegeven, maken deel uit van de tweepijleroplossing om de belastinguitdagingen van de digitalisering van de economie aan te pakken die is overeengekomen door 137 rechtsgebieden die lid zijn van het OESO/G20 Inclusief het kader inzake BEPS en die in oktober 2021 is bekrachtigd door de ministers van Financiën en leiders van de G20. De modelregels van de tweede pijler zijn bedoeld om ervoor te zorgen dat grote multinationale ondernemingen (MNO's) een minimum aan belasting betalen over de inkomsten in elk rechtsgebied waar zij actief zijn. In bepaalde rechtsgebieden waar de Groep

actief is, waaronder België waar het hoofdkantoor van de Groep is gevestigd, is de wetgeving van de tweede pijler van kracht of grotendeels van kracht. De wetgeving wordt van kracht voor het boekjaar van de Groep dat op 1 januari 2024 begint.

IAS 12 is gewijzigd en bevat nu een tijdelijke uitzondering voor het opnemen en vermelden van informatie over uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen die verband houden met belastingwetgeving waarvan het wetgevingsproces (materieel) is afgesloten om de wetgeving van de tweede pijler te implementeren. De Groep past deze tijdelijke uitzondering toe.

De Groep beoordeelde de mogelijke blootstelling van de Groep aan de inkomstenbelastingen onder pijler twee op basis van de meest recente belastingaangiften, de rapportage per land en de jaarrekeningen van de samenstellende entiteiten in de Groep. Aangezien de definitieve FY23-gegevens nog niet beschikbaar waren op het moment van de beoordeling, heeft de Groep een beoordeling gemaakt van de potentiële blootstelling van de Groep aan Pijler Twee op basis van de FY22 belastingaangiften, Country-by-Country Reporting en jaarrekeningen voor de samenstellende entiteiten in de Groep, exclusief toekomstige overnames, inclusief de potentiële Route Mobile transactie. Deze potentiële transactie, die nieuwe rechtsgebieden binnen de Groep zou brengen met potentiële gevolgen, maakt geen deel uit van de huidige beoordeling.

De beoordeling van de Groep geeft aan dat:

- De Groep valt binnen het toepassingsgebied van de vastgestelde of substantieel vastgestelde wetgeving, gezien haar geconsolideerde inkomsten.
- In de meeste rechtsgebieden is het effectieve belastingtarief van de Vereenvoudigde Pijler Twee hoger dan 15% en/of wordt voldaan aan ten minste een van de andere overgangsregeling CbCR Safe Harbour testen (Routine Winsten test en/of de Vereenvoudigde De-Minimis test).
- Er is slechts een beperkt aantal rechtsgebieden waar de overgangsregeling CbCR Safe Harbour niet van toepassing is. De Groep verwacht echter geen materiële blootstelling aan aanvullende belastingen van Pijler 2 in die rechtsgebieden.

Toelichting 2.3. Operationele segmenten

De operationele segmenten van de Groep zijn de onderdelen van de Groep waarvan de bedrijfsresultaten regelmatig worden beoordeeld door de Leadership Squad, de chief operating decision makers (CODM) van de Groep, om beslissingen te nemen over de toewijzing van middelen aan het segment en om de prestaties te beoordelen.

De interne rentabiliteitsverslagen, die regelmatig door de CODM worden bekeken om middelen aan de segmenten toe te wijzen en de prestaties te beoordelen, zijn georganiseerd op basis van de aard van de geleverde producten en diensten en het geografische gebied. Bijgevolg zijn de operationele segmenten van de Groep als volgt gedefinieerd:

- Domestic: segment dat communicatie- en ICT-diensten levert aan particulieren, bedrijven en telecomgrootverhandelsmarkten in België/BeNeLux. Dit operationele segment hergroepeert o.a. de voormalige business units CBU, EBU en CWS.
- International Carrier Services (BICS) is verantwoordelijk voor internationale carrier activiteiten op de internationale communicatiemarkt.
- TeleSign: is gespecialiseerd in internationale authenticatie en digitale identiteitsdiensten voor de grootste internetmerken, digitale kampioenen en cloud native bedrijven ter wereld.

Toelichting 2.4. Alternatieve prestatie maatstaven

De Groep maakt gebruik van zogenoemde alternatieve prestatie maatstaven ("APM") in de jaarrekening en toelichting. Een alternatieve prestatie maatstaf is een financiële maatstaf van een historische of toekomstige financiële prestatie, financiële positie en kasstromen andere dan een financiële maatstaf gedefinieerd in het toepasselijke kader voor financiële verslaggeving (IFRS). Hun definities zijn

opgenomen in de begrippenlijst bij de rubriek “Management Discussie” van het geconsolideerd jaarverslag. Ze worden consistent gebruikt in de tijd en wanneer een wijziging nodig is worden vergelijkbare cijfers vermeld.

Toelichting 2.5. Consolidatiebasis

In toelichting 8 is de lijst opgenomen van de dochterondernemingen, gezamenlijke bedrijfsactiviteiten, joint ventures en geassocieerde ondernemingen. Dochterondernemingen zijn entiteiten waarover de Groep zeggenschap heeft. Er is zeggenschap wanneer de Groep macht heeft over de deelneming, blootgesteld is aan of rechten heeft op veranderlijke opbrengsten uit hoofde van zijn betrokkenheid bij de deelneming en over de mogelijkheid beschikt zijn macht te gebruiken om zijn opbrengsten te beïnvloeden.

Een dochteronderneming wordt opgenomen in de consolidatie vanaf de dag waarop zeggenschap wordt verworven over de dochteronderneming en eindigt wanneer de Groep zeggenschap verliest. Intra-groep-saldi en –verrichtingen en bijhorende niet-gerealiseerde winsten of verliezen tussen ondernemingen van de Groep worden volledig geëlimineerd. Wanneer de opname- en waarderingsregels van de dochterondernemingen niet in overeenstemming zijn met die van de Groep, voert de Groep de nodige aanpassingen uit om ervoor te zorgen dat de geconsolideerde jaarrekening wordt opgesteld volgens uniforme grondslagen.

Wijzigingen in het eigendomsbelang van de Groep in dochterondernemingen die niet leiden tot het verlies van zeggenschap in die dochterondernemingen worden verwerkt als eigenvermogenstransacties. Elk verschil tussen de reële waarde van de betaalde of ontvangen vergoeding en de wijziging in de belangen zonder overheersend zeggenschap worden rechtstreeks in het eigenvermogen verwerkt en toegerekend aan de eigenaars van de onderneming. Transactiekosten in verband met de aankoop of verkoop van een minderheidsbelang in een dochteronderneming worden, wanneer de zeggenschap behouden blijft, in mindering gebracht van het eigen vermogen als het om meerkosten gaat die rechtstreeks zijn toe te rekenen aan de vermogenstransactie.

Joint ventures zijn gezamenlijke overeenkomsten waarbij de partijen die gezamenlijke zeggenschap hebben over de overeenkomsten, rechten hebben op de netto activa van de overeenkomsten. Gezamenlijke zeggenschap is het contractueel afgesproken deel van de zeggenschap over een overeenkomst, waarvan slechts sprake is wanneer beslissingen over de relevante activiteiten unanieme instemming vereisen van de partijen die de zeggenschap delen. Joint ventures worden in deze geconsolideerde jaarrekening opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode.

Gezamenlijke bedrijfsactiviteiten zijn gemeenschappelijke overeenkomsten waarbij de partijen die gezamenlijke zeggenschap over de overeenkomst hebben, rechten hebben op de activa, en aansprakelijk zijn voor de verplichtingen, die verband houden met de overeenkomst. Overeenkomsten waarvan de opzet en het doel zodanig zijn dat de partijen in wezen de enige bron van kasstromen zijn die bijdraagt tot de continuïteit van de activiteiten van de overeenkomst, worden opgenomen als gezamenlijke bedrijfsactiviteiten.

Wanneer de Groep zijn activiteiten uitoefent in het kader van gezamenlijke bedrijfsactiviteiten erkent de Groep zijn aandeel in de activa en verplichtingen en kosten en opbrengsten op basis van zijn eigendomsbelang, na intragroep eliminatie. Opbrengsten worden pas opgenomen als de gezamenlijke bedrijfsactiviteit haar producten aan derden verkoopt.

Geassocieerde ondernemingen zijn ondernemingen waarover de Groep een invloed van betekenis heeft, meer bepaald deelnemingen waarin de Groep de macht heeft om deel te nemen (geen zeggenschap) aan de financiële en operationele beleidsbeslissingen. Deze deelnemingen worden ook opgenomen volgens de vermogensmutatiemethode.

Volgens de vermogensmutatiemethode worden de investeringen in geassocieerde deelnemingen of joint ventures eerst erkend tegen verkrijgingsprijs en vervolgens aangepast voor het aandeel van de Groep in de winst of het verlies of andere niet-gerealiseerde resultaten van de geassocieerde deelneming of de joint venture, en dit vanaf de aanschaffingsdatum. Deze investeringen en het vermogensaandeel van de resultaten voor de periode zijn respectievelijk weergegeven in de balans en de resultatenrekening als deelnemingen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures en als aandeel in de resultaten van geassocieerde ondernemingen en joint ventures. Niet-gerealiseerde winsten en verliezen worden geëlimineerd ten belope van het aandeel van de Groep in de onderneming.

Toelichting 2.6. Bedrijfscombinaties

Verwerving van bedrijven wordt verwerkt volgens de overnamemethode. De overgedragen vergoeding wordt gewaardeerd tegen reële waarde, die berekend wordt als de som van de reële waarden van de overgedragen activa op overnamedatum, de aangegane verplichtingen tegenover voormalige eigenaars van de overgenomen partij en de door de overnemende partij uitgegeven aandelenbelangen in ruil voor zeggenschap over de overgenomen partij. De aan de overname gerelateerde kosten worden erkend in de resultatenrekening in de periode wanneer ze zich voordoen.

Op overnamedatum worden de verworven identificeerbare activa en overgenomen verplichtingen gewaardeerd aan hun reële waarde op die datum, en deze inclusief de reële waardering van de niet-erkende activa en verplichtingen in de balans van de overgenomen partij welke hoofdzakelijk klantenbestanden en merknamen omvatten.

Minderheidsbelangen worden initieel gewaardeerd tegen het evenredige deel in de identificeerbare netto-activa van de overgenomen partij.

Toelichting 2.7. Beoordelingen en schattingen

Bij de opmaak van de geconsolideerde jaarrekening dient het management beoordelingen en schattingen te maken die een impact hebben op de in de jaarrekening opgenomen bedragen.

Beoordelingen en schattingen die gemaakt worden op elke rapporteringsdatum weerspiegelen de omstandigheden die bestonden op die datum (zoals marktprijs, intrestvoeten en wisselkoersen, alsook bestaande boekhoudkundige regels en advies in domeinen waar er weinig gezaghebbende literatuur voor handen is). Hoewel het management deze schattingen baseert op haar beste kennis van de huidige gebeurtenissen en van de acties die de Groep zou kunnen ondernemen, kunnen werkelijke resultaten afwijken van deze schattingen.

De potentiële risico's en kansen in verband met klimaatverandering waaraan de Groep wordt blootgesteld, evenals bredere duurzaamheidsoverwegingen, worden gepresenteerd in de niet-financiële overzichten van de Groep. Op basis van de informatie die momenteel beschikbaar is, heeft het management op basis van haar oordeel geconcludeerd dat de belangrijkste gebieden die mogelijk beïnvloed worden door klimaatverandering, d.w.z. de gebruiksduur van de activa en voorzieningen van de Groep, momenteel en op korte termijn niet significant beïnvloed worden. Deze beoordelingen worden voortdurend gecontroleerd als onderdeel van het risicobeheerproces van de Groep, aangezien de toekomstige gevolgen van klimaatverandering afhankelijk zijn van factoren op het gebied van milieu, regelgeving en andere factoren waarop de Groep geen invloed heeft en die op dit moment nog niet allemaal bekend zijn.

Toelichting 2.8. Kritische beoordelingen bij het toepassen van de waarderingsregels van de Groep

Hieronder volgen de kritische beoordelingen die de bestuurders hebben gemaakt, naast de schattingen (die hieronder afzonderlijk worden gepresenteerd), bij de toepassing van de grondslagen voor financiële verslaggeving van de Groep en die het meest significant effect hebben op de bedragen die in de jaarrekening zijn opgenomen.

- **Beoordeling van de zeggenschap over entiteiten die zijn opgenomen in het kader van de uitrol van het glasvezelnetwerk**
In het kader van zijn uiteindelijke doelstelling om België te verbinden via een open, toekomstbestendig netwerk dat hoge of zeer hoge snelheidsconnectiviteit brengt naar elke woning en elk bedrijf, ook in minder dichtbevolkte gebieden, heeft Proximus drie afzonderlijke bedrijven mede-opgericht, Fiberklaar, Unifiber en Glasfaser Ostbelgien, om de uitrol van glasvezel in respectievelijk Vlaanderen, Wallonië en de Duitstalige Gemeenschap te helpen versnellen.

Deze drie bedrijven moeten een passief Wholesale Point-to-Point Fiber-To-The-Home netwerk in de footprint (het "FTTH-netwerk") ontwerpen, bouwen, onderhouden, upgraden, bezitten, uitrollen, beheren en commercialiseren, met een minimale uitrolsnelheid, een dekkingambitie voor de gedefinieerde footprint, bepaalde technische kwaliteiten (snelheid, capaciteit). De aan te leggen netwerken zullen open en neutraal zijn, d.w.z. beschikbaar voor alle Service Providers onder niet-exclusieve en niet-discriminerende voorwaarden, zodat Service Providers (Proximus bijvoorbeeld) kunnen concurreren op de downstreammarkten.

Bij haar beoordeling van het soort controle dat zij over deze ondernemingen uitoefent (alleen controle, gezamenlijke controle of invloed van betekenis), heeft Proximus vastgesteld wat de relevante activiteiten van de ondernemingen waren, hoe de beslissingen over deze activiteiten werden genomen en of zij uit haar interactie met hen een variabel rendement haalde, onder meer via de uitoefening van haar stemrechten. Bij de beoordeling werden ook andere feiten en omstandigheden in aanmerking genomen, zoals de sociale doelstellingen van de vennootschap, de aard van de andere aandeelhouders van de vennootschap, het bestaan van vooraf overeengekomen en onderhandelde contexten en de afhankelijkheid van de vennootschap van hun aandeelhouders als bronnen van kasstromen die bijdragen tot de continuïteit van hun activiteiten.

Proximus besloot dat het niet (alleen) de zeggenschap heeft over deze drie entiteiten, aangezien de beslissingen over de activiteiten die als relevant zijn aangemerkt in het kader van de met de mede-investeerders ondertekende overeenkomsten niet door Proximus alleen worden genomen. Deze beslissingen betreffen voornamelijk de goedkeuring van het budget, de benoeming en het ontslag van het senior management, de commercialisering van het aanbod, de opbouw van het netwerk. Bovendien verwachtte Proximus, op basis van de informatie waarover wordt beschikt toen er werd besloten dat Proximus geen zeggenschap had over deze entiteiten, dat hij niet substantieel de enige bron van kasstromen zou zijn die bijdraagt aan de continuïteit van de activiteiten van deze entiteiten.

Op basis daarvan heeft de Groep geconcludeerd dat de investeringen in Fiberklaar, Unifiber en Glasfaser Ostbelgien momenteel respectievelijk als geassocieerde deelneming, joint venture en geassocieerde onderneming kunnen worden aangemerkt. Deze conclusies worden periodiek getoetst aan deze criteria, onderliggende feiten, governance en bestaande overeenkomsten tussen aandeelhouders of met de ondernemingen.

Toelichting 2.9. Schattingsonzekerheden

- **Claims en voorwaardelijke verplichtingen en activa (zie toelichting 34)**

Voor claims en voorwaardelijke verplichtingen is beoordeling vereist over het bestaan van een verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis uit het verleden, het bepalen van de waarschijnlijkheid van een economische uitstroom, en van het kwantificeren van deze waarschijnlijke uitstroom van economische middelen. Deze inschatting wordt herzien wanneer nieuwe informatie beschikbaar is en met behulp van advies van externe experts.

- **Realiseerbare waarde van kasstroom genererende eenheden met goodwill**

In toelichting 3 (Goodwill) worden de belangrijkste veronderstellingen besproken die gebruikt zijn bij het testen op bijzondere waardeverminderingen, voor het bepalen van de realiseerbare waarde van de kasstroom genererende eenheden met goodwill.

- **Actuariële veronderstellingen betreffende de waardering van de verplichtingen voor personeelsbeloningen en fondsbeleggingen**

De Groep heeft verschillende personeelsbeloningsplannen zoals pensioenplannen, andere plannen na uitdiensttreding en beëindigingsvoordelen. In toelichting 11 (Activa en schulden voor pensioenen, andere vergoedingen na uitdiensttreding en beëindigingsvoordelen) worden de belangrijkste veronderstellingen besproken die gebruikt zijn bij de waardering van de verplichting, de fondsbeleggingen en de netto kost over de periode.

- **Schatting van de gebruiksduur**

Materiële vaste activa worden afgeschreven volgens de lineaire methode om het af te schrijven bedrag op systematische basis over de gebruiksduur te spreiden. Het af te schrijven bedrag is de kostprijs verminderd met de geraamde restwaarde. De gebruiksduur van een actief wordt geraamd op een realistische basis, gebaseerd op de ervaring van de Groep met soortgelijke activa, en wordt minstens jaarlijks herzien. De Groep is van mening dat het ramen van de gebruiksduur een belangrijke bron van onzekerheid is, met name voor materiële en immateriële activa waarvan de gebruiksduur bijzonder gevoelig is voor de technologische evolutie en de strategische beslissingen van de Groep. De Groep controleert regelmatig economische, strategische en technologische indicatoren om de gebruiksduur waar nodig aan te passen. Het effect van wijzigingen in de gebruiksduur wordt prospectief geboekt.

Toelichting 2.10. Omrekening van vreemde valuta.

De individuele jaarrekening van iedere dochteronderneming binnen de Groep wordt opgemaakt in de valuta van de voornaamste economische omgeving waarin de entiteit actief is. Wanneer de factoren die door IAS 21 worden uiteengezet om de functionele valuta te bepalen niet éénvoudig zijn en de functionele valuta niet voor de hand ligt, moet het management beoordelen welke functionele valuta het meest getrouw de economische effecten weergeeft van de onderliggende transacties, gebeurtenissen en voorwaarden

Transacties in vreemde valuta worden erkend in de functionele munt bij initiële opname, omgerekend aan de wisselkoers die geldt op de transactiedatum. Monetaire activa en passiva uitgedrukt in vreemde munt worden op balansdatum in de functionele valuta van de entiteit omgerekend aan de slotkoers van die dag. Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta's worden niet geherwaardeerd. Netto wisselkoersverschillen bij de omrekening van monetaire activa en passiva worden in het resultaat opgenomen onder "andere bedrijfskosten" in de periode waarin ze zich voordoen.

Toelichting 2.11. Buitenlandse activiteiten

De Groep bepaalt de functionele valuta (d.w.z. de valuta van de primaire economische omgeving waarin de dochteronderneming actief is) van elke afzonderlijke dochteronderneming die in haar geconsolideerde cijfers is opgenomen. Een bedrijf dat integraal deel uitmaakt van de moedermaatschappij (Proximus SA), d.w.z. dat zijn activiteiten uitoefent alsof het een verlengstuk is van de activiteiten van de moedermaatschappij, heeft de Euro als functionele valuta.

Resultaten en financiële positie van entiteiten met een andere functionele valuta dan de euro zijn als volgt in de rekeningen van de Proximus Groep opgenomen:

- Activa en passiva (met inbegrip van de vergelijkende cijfers) worden omgerekend tegen de slotkoers op de verslagdatum.
- Inkomsten en lasten worden omgerekend tegen de wisselkoers op de transactiedatum.
- Minderheidsbelangen worden omgerekend tegen de wisselkoersen op de datum van de transactie.
- Alle resulterende wisselkoersverschillen worden opgenomen in de andere elementen van het totaalresultaat. Bij afstoting van een dergelijke entiteit wordt het uitgestelde cumulatieve bedrag dat in niet-gerealiseerde resultaten is opgenomen in verband met die buitenlandse activiteit, opgenomen in winst of verlies.

Toelichting 2.12. Goodwill

Goodwill vertegenwoordigt het bedrag waarmee de som van de overgedragen vergoeding, het bedrag van enig minderheidsbelang, en de reële waarde van het voorheen aangehouden aandelenbelang, indien toepasselijk, de netto reële waarde van de identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen verworven via bedrijfscombinaties overschrijdt. Wanneer de Groep zeggenschap verwerft, wordt enig voorheen aangehouden belang in de overgenomen partij geherwaardeerd naar reële waarde via de winst- en verliesrekening.

Goodwill wordt gewaardeerd tegen kostprijs en wordt niet afgeschreven, maar wordt jaarlijks getest op bijzondere waardevermindering op het niveau van de kasstroomgenererende eenheid waaraan de goodwill is toegerekend en telkens wanneer er een aanwijzing is dat de eenheid waaraan de goodwill is toegerekend mogelijk een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. De Groep controleert de goodwill op het niveau van de operationele segmenten, aangezien dit de manier weerspiegelt waarop de Groep haar activiteiten beheert.

Veranderingen in de voorwaardelijke vergoeding die deel uitmaakt van de overgedragen vergoeding worden aangepast ten opzichte van goodwill, als deze zich voordoen tijdens de voorwaardelijke aankooprijstoeuwingsperiode en indien ze verband houden met feiten en omstandigheden die bestonden op datum van overname. In de andere gevallen, afhankelijk van het al dan niet classificeren van de voorwaardelijke vergoeding als eigen vermogen of niet, worden de aanpassingen via eigen vermogen of via de winst- en verliesrekening opgenomen.

Aankoopkosten worden in kosten opgenomen en belangen zonder overheersende zeggenschap ('minderheidsbelangen') worden berekend op overnamedatum aan hun proportioneel deel in de identificeerbare activa en schulden van de overgenomen partij, en dit op een transactie-per-transactie basis.

Toelichting 2.13. Immateriële vaste activa met bepaalde gebruiksduur

De immateriële vaste activa bestaan hoofdzakelijk uit de Global System for Mobile Communications ("GSM")-licentie, de Universal Mobile Telecommunications Systems ("UMTS")-licentie, 4G en 5G spectrum licenties, merknamen, patenten en klantenbestanden verworven via bedrijfscombinaties, intern en extern ontwikkelde software en andere immateriële vaste activa zoals voetbalrechten, uitzendrechten.

Afzonderlijk verworven immateriële vaste activa met een beperkte gebruiksduur worden bij de eerste opname gewaardeerd tegen kostprijs en vervolgens gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. Alleen het vaste gedeelte van de vergoeding wordt gekapitaliseerd. De kostprijs van de in een bedrijfscombinatie verworven immateriële activa is hun reële waarde op de overnamedatum.

De restwaarde van dergelijke immateriële activa wordt verondersteld nul te zijn. De Groep activeert

- De uitzendrechten voor voetbal en alle andere multisezoensuitzendrechten voor sport, voor de volledige contractduur samen met de opname van de bijbehorende verplichting (voor de volledige contractduur).
- Voor contracten met andere tv-zenders, de kosten voor de totale contractduur, aangezien de inhoud geacht wordt voldoende identificeerbaar te zijn (het grootste deel van de inhoud is al geproduceerd) voor de niet-opzegbare duur van het contract (over het algemeen 18 maanden-3 jaar)
- Bepaalde kosten in verband met de ontwikkeling of aankoop van software voor intern gebruik en bepaalde mediaproductiekosten wanneer deze identificeerbaar zijn, wanneer de Groep zeggenschap heeft over het actief en wanneer toekomstige economische voordelen van het actief waarschijnlijk zijn
- De unieke licentievergoeding (vast bedrag) die verschuldigd is in verband met de spectrumlicenties die aan Proximus zijn toegekend.

De Groep beschouwt de jaarlijkse vergoedingen die verschuldigd zijn in verband met de aan Proximus toegekende spectrumlicenties als variabele (voorwaardelijke) betalingen en boekt ze daarom als kosten wanneer ze worden gemaakt. De netto contante waarde van deze jaarlijkse vergoedingen wordt weergegeven in toelichting 34.

De Groep heeft SAAS- overeenkomsten ('software as a service') afgesloten en betaalt een vergoeding in ruil voor een recht om toegang te krijgen tot de softwareapplicatie van de leverancier voor een bepaalde duur. De Groep erkent een software actief in een cloud computing overeenkomst op de aanvangsdatum van het contract als zij op die datum de controle over de software verkrijgt. Dit is wanneer, bij het begin van de regeling:

- De Groep het contractuele recht heeft om de software tijdens de hostingperiode in bezit te nemen zonder significante boete, en
- Het voor de Groep haalbaar is de software op zijn eigen hardware te installeren of een contract te sluiten met een andere, niet met de leverancier verbonden partij om de software te hosten

De onderneming blijft de desbetreffende boekhoudkundige regels en richtlijnen opvolgen in dit domein waarvoor er beperkte gezaghebbende literatuur bestaat.

Merkmamen en klantenbestanden verworven in bedrijfscombinaties worden lineair afgeschreven over hun geraamde gebruiksduur (3 tot 20 jaar). Behalve wanneer de gebruiksduur gebaseerd is op de contractuele beperkingen of de intentie van het management weergeeft, wordt deze vastgesteld in overeenstemming met de verwachte kasstromen die in het waarderingmodel voor een dergelijk actief worden gebruikt. Hij wordt zo gedefinieerd dat de verwachte gecumuleerde gediscoteerde kasstromen die door het betrokken actief over zijn gebruiksduur worden gegenereerd, ongeveer 90% vertegenwoordigen van de totale gecumuleerde gediscoteerde kasstromen die van het actief worden verwacht.

GSM-, UMTS-, 4G en 5G spectrum licenties, andere immateriële vaste activa en intern gegenereerde activa met beperkte gebruiksduur worden lineair afgeschreven over hun geraamde gebruiksduur. De afschrijving begint zodra het immaterieel vast actief beschikbaar is voor beoogd gebruik. De gebruiksduur van licenties zijn vastgelegd bij Koninklijk Besluit en variëren van 5 tot 20 jaar.

De gebruiksduur werd als volgt bepaald:

	Gebruiksduur (jaren)
GSM, UMTS, 4G en andere netwerklenties	Volgens licentieduur
SPECTRUM 2600 MHZ	15
SPECTRUM 800 MHZ	20
SPECTRUM 1800 MHZ 2G	20
SPECTRUM 2100 MHZ 3G	20
SPECTRUM 900 MHZ	20
SPECTRUM 1400 MHZ	20
SPECTRUM 700 MHZ	20
SPECTRUM 3600 MHZ	17 jaar 8 maanden
Via een bedrijfscombinatie verworven merkmamen, klantenbestanden, patenten en software	3 tot 20
Software	5
Uitzendrechten voor sportseizoenen	Over de contractduur
Gebruiksrechten en andere uitzendrechten	Over de contractduur (meestal van 2 tot 5)

De afschrijvingsperiode en de afschrijvingsmethode voor immateriële vaste activa met een bepaalde gebruiksduur worden minstens aan het einde van elk boekjaar herzien. Veranderingen in de voorziene gebruiksduur of in het voorziene patroon van toekomstige economische voordelen vervat in het actief, worden verwerkt door de afschrijvingsperiode en afschrijvingsmethode te veranderen al naargelang het geval en worden behandeld als wijzigingen in de boekhoudkundige ramingen.

Toelichting 2.14. Materiële vaste activa

Materiële vaste activa, met inbegrip van activa die door middel van operationele lease aan derden zijn verhuurd, worden gepresenteerd volgens hun aard en worden gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De kosten voor de uitbreidingen of substantiële verbeteringen van de materiële vaste activa worden geactiveerd. De onderhouds- en herstellingskosten voor materiële vaste activa worden opgenomen in de bedrijfskosten als ze de gebruiksduur van het actief niet verlengen of wanneer het toekomstig economische nut niet beduidend verhoogd wordt. De kostprijs van materiële vaste activa bevat de kosten voor hun ontmanteling, verwijdering en herstelling, als de Groep hiervoor een verplichting heeft ten gevolge van de installatie van het actief.

Een element dat tot de materiële vaste activa hoort wordt niet langer op de balans opgenomen na vervreemding of wanneer er geen economische voordelen meer te verwachten zijn van het gebruik of de vervreemding van het actief. Een eventuele winst of verlies voortvloeiend uit het niet meer opnemen van het actief (berekend als het verschil tussen de geschatte netto-opbrengst en de boekwaarde van het actief) wordt opgenomen in de winst- en verliesrekening van het jaar waarin het actief niet langer wordt opgenomen.

De afschrijving van een actief start zodra het klaar is voor zijn beoogd gebruik. De afschrijvingen worden lineair berekend over de geraamde gebruiksduur van het actief.

De gebruiksduur wordt als volgt bepaald:

	Gebruiksduur (jaren)
Terreinen en gebouwen	
Land	Onbepaald
Gebouwen en uitrusting van gebouwen	22 tot 33
Faciliteiten in gebouwen	3 tot 10
Huurverbetering en reclamemateriaal	3 tot 10
Technische en netwerkapparatuur	
Kabels en leidingen	15 tot 20
Schakelaars	8 tot 10
Transmissie	6 tot 8
Radiotoegangsnetwerk	6 tot 7
Mobiele sites en uitrusting voor locatievoorzieningen	5 tot 10
Apparatuur geïnstalleerd bij klanten	2 tot 8
Data- en andere netwerkapparatuur	2 tot 15
Meubilair en rollend materieel	
Meubilair en kantooruitrusting	3 tot 10
Voertuigen en smartcables	3 tot 10

De restwaarden, gebruiksduur en afschrijvingsmethoden van activa worden aan het eind van elk boekjaar herzien en aangepast indien nodig.

Kosten van verkochte materialen en diensten, workforce- en non-workforce-kosten worden weergegeven in de resultatenrekening na aftrek van de werkzaamheden uitgevoerd en geactiveerd door de onderneming voor de uitbouw van materiële vaste activa.

Activa en bijbehorende verplichtingen geclassificeerd als aangehouden voor verkoop

De Groep classificeert activa (of groepen activa die worden afgestoten) als aangehouden voor verkoop indien hun boekwaarde hoofdzakelijk zal worden gerealiseerd in een verkooptransactie en niet door het voortgezette gebruik ervan. Aan deze voorwaarde is voldaan wanneer het actief (of de groep activa die wordt afgestoten) in zijn huidige staat onmiddellijk beschikbaar is voor verkoop, de

verkoop zeer waarschijnlijk is en naar verwachting binnen één jaar zal plaatsvinden. Voor verkoop aangehouden activa en bijbehorende verplichtingen (of groep activa die wordt afgestoten) worden opgenomen tegen de laagste van de boekwaarde of de reële waarde minus verkoopkosten, en worden geclassificeerd als vlottende activa. De Groep schrijft niet langer af op vaste activa die zijn geclassificeerd als aangehouden voor verkoop..

Toelichting 2.15. Contractkosten

Contractkosten die in aanmerking komen voor activering als bijkomende kosten voor het verkrijgen van een contract, omvatten commissie betaald aan dealers met betrekking tot postpaid contracten. Contractkosten worden opgenomen als langtermijnactiva, gezien de economische voordelen verbonden aan deze activa naar verwachting in de periode langer dan twaalf maanden zullen worden ontvangen.

Contractkosten met betrekking tot postpaid contracten worden systematisch gespreid op een basis die consistent is met de overdracht van de diensten aan de klant, zijnde het tijdstip waarop de gerelateerde opbrengsten worden erkend. De Groep heeft voor de contractkosten gekozen voor een portefeuillebenadering. De contractkosten met betrekking tot de residentiële markt worden gespreid over drie jaar en voor de professionele markt over vijf jaar.

Alle andere commissies worden ten laste genomen wanneer ze worden gemaakt.

Toelichting 2.16. Bijzondere waardeverminderingen van niet-financiële activa

De Groep onderzoekt op iedere balansdatum of de niet-financiële activa geen tekenen van bijzondere waardevermindering vertonen.

De Groep vergelijkt minstens één keer per jaar de boekwaarde met de geschatte realiseerbare waarde van immateriële vaste activa in aanbouw en kasstroom genererende eenheden die goodwill omvatten. De Groep voert deze jaarlijkse bijzondere waardeverminderingstest uit tijdens het vierde kwartaal van het jaar.

Er wordt een bijzondere waardevermindering erkend wanneer de boekwaarde van een actief of kasstroom genererende eenheid de geraamde realiseerbare waarde overschrijdt. De realiseerbare waarde van een actief is de hoogste waarde tussen de reële waarde van een actief of een kasstroom genererende eenheid na aftrek van de verkoopkosten en de bedrijfswaarde voor de Groep.

Bij de bepaling van de bedrijfswaarde worden de geschatte toekomstige kasstromen geactualiseerd, waarbij een disconteringsvoet vóór belasting wordt toegepast die rekening houdt met de huidige marktbeoordelingen van de tijdwaarde van geld en de specifieke risico's van het actief of de kasstroom genererende eenheid.

Toelichting 2.17. Uitgestelde belastingen

Uitgestelde belastingen worden geboekt voor de tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en passiva in de geconsolideerde balans en hun respectievelijke belastbare basis.

Uitgestelde belastingvorderingen verbonden aan verrekenbare tijdelijke verschillen en niet-gebruikte overgedragen belastingverliezen worden opgenomen in zoverre het waarschijnlijk is dat er voldoende belastbare winst beschikbaar zal zijn waarmee het verrekenbare tijdelijke verschil of de niet-gebruikte belastingverliezen kunnen worden verrekend.

De boekwaarde van de uitgestelde belastingvorderingen wordt bij iedere balansdatum opnieuw beoordeeld en wordt verminderd in die mate dat het niet waarschijnlijk is dat toekomstige belastbare winst zal toelaten de belastingvordering geheel of gedeeltelijk te

realiseren. Niet erkende belastingvorderingen worden op iedere balansdatum herschat en worden erkend in die mate dat het waarschijnlijk geworden is dat de toekomstige belastbare winst de realisatie van de belastingvordering mogelijk zal maken.

Uitgestelde belastingvorderingen en –schulden worden berekend tegen de aanslagvoeten die naar verwachting zullen worden toegepast in de periode waarin het actief zal worden gerealiseerd of het passief zal worden afgewikkeld; op basis van de aanslagvoeten (en belastingwetgeving) waarvan het wetgevingsproces materieel is afgesloten op balansdatum.

Wijzigingen in uitgestelde belastingvorderingen en –verplichtingen worden erkend in de winst- en verliesrekening tenzij ze betrekking hebben op elementen die rechtstreeks erkend worden in het eigen vermogen; in dit geval zal de belastingsimpact ook rechtstreeks erkend worden in het eigen vermogen.

Toelichting 2.18. Pensioenen, andere vergoedingen na uitdiensttreding en beëindigingsvoordelen

De Groep beheert verschillende toegezegdpensioenregelingen waarvoor bijdragen worden gestort in afzonderlijk beheerde fondsen. De Groep is eveneens overeengekomen om bijkomende vergoedingen na uitdiensttreding uit te keren aan bepaalde personeelsleden. De kost voor het verstrekken van de beloningen voorzien in de plannen wordt voor elk plan afzonderlijk bepaald gebruikmakend van de actuariële 'Projected Unit Credit'-waarderingmethode.

Actuariële winsten en verliezen, het rendement op fondsbeleggingen, exclusief bedragen opgenomen in de netto rente op de netto verplichting uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen (actief) en eventuele wijzigingen in het effect van het actiefplafond- indien van toepassing, worden opgenomen in de niet-gerealiseerde resultaten. Eventuele pensioenkosten van verstreken diensttijd en winsten of verliezen bij afwikkeling worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer zij zich voordoen.

De Groep classificeert de periodieke kosten in bedrijfs- en financieringsactiviteiten voor hun respectieve componenten.

De Groep beheert ook verschillende toegezegdbijdrageregelingen. Voor plannen met een gewaarborgd minimumrendement heeft het management, de "Projected Unit Credit" waarderingmethode toegepast.

De gebruikte verdisconteringsvoet om de huidige waarde van de bruto verplichting uit hoofde van de toegezegd-pensioenregelingen te berekenen, wordt bepaald op basis van het rendement van bedrijfsobligaties van hoge kwaliteit (aan het einde van de verslagperiode) met een valuta en looptijd die consistent zijn met die van de verplichtingen. De netto verplichting uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen wordt gedefinieerd als de contante waarde van de bruto verplichting uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen, verminderd met de reële waarde van de fondsbeleggingen (indien van toepassing).

De Groep voert verschillende herstructureringsplannen uit die beëindigingsvoordelen en andere vormen van bijkomende voordelen inhouden. Vrijwillige beëindigingsvoordelen om personeelsleden te stimuleren het dienstverband te beëindigen worden erkend wanneer de personeelsleden het aanbod van die voordelen aanvaarden. Niet-vrijwillige beëindigingsvoordelen worden erkend wanneer de Groep haar beëindigingsplan heeft meegedeeld aan de betrokken werknemers en het plan voldoet aan specifieke criteria. De daarmee samenhangende voorzieningen worden opgenomen wanneer bij de betrokkenen geldige verwachtingen zijn gewekt en met de uitvoering van de plannen is begonnen, d.w.z. wanneer met de vakbonden overeenstemming is bereikt over de kenmerken van de plannen en deze kenmerken aan de betrokkenen zijn medegedeeld.

Beloningen die afhankelijk zijn van toekomstige prestaties worden niet beschouwd als ontslagvergoedingen maar als personeelsbeloningen op lange termijn. De verplichting voor deze vergoedingen wordt opgenomen over de periode van de toekomstige prestaties.

Voor bepaalde deelnemers aan de herstructureringsplannen worden de uitkeringen betaald tot de vroegste pensioendatum. Veronderstellingen die worden gebruikt om een betrouwbare schatting te maken van de uiteindelijke kosten voor de Groep zijn de pensioenleeftijd, de disconteringsvoet en de toekomstige prijsinflatie. De veronderstellingen worden herzien op het einde van de

rapporteringsperiode. De actuariële winsten en verliezen op de verplichtingen voor herstructureringsprogramma's worden in de resultatenrekening opgenomen wanneer ze zich voordoen.

Toelichting 2.19. Korte- en langetermijnvoordelen voor personeelsleden

De kost van alle korte- en langetermijnvoordelen voor personeelsleden, zoals lonen en salarissen, betaald verlof, bonussen, medische interventies en andere worden opgenomen gedurende de periode waarin het personeelslid de desbetreffende dienst verleent. De Groep neemt deze kosten enkel op indien zij wettelijk of feitelijk verplicht is om een dergelijke betaling te doen en indien er een betrouwbare raming van de schuld kan worden gemaakt.

Toelichting 2.20. Financiële instrumenten

Toelichting 2.20.1. Classificatie

De Groep presenteert de financiële activa in volgende categorieën:

- Reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in winst of verlies ("FVTPL"); of
- Reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in het totaalresultaat ("FVOCI"); of
- Afgeschreven kostprijs.

De Groep presenteert de financiële verplichtingen in volgende categorieën:

- Reële waarde met verwerking in winst of verlies ("FVTPL"); of
- Afgeschreven kostprijs.

Financiële activa

De Groep bepaalt de classificatie van de financiële activa op het moment van initiële erkenning. Deze classificatie is gedreven door het businessmodel van de Groep voor het beheren van financiële activa ('aangehouden om te ontvangen', 'aangehouden om te ontvangen en te verkopen' en 'andere') en de contractuele cashflow karakteristieken (kasstromen die uitsluitend aflossingen en rentebetalingen op het uitstaande hoofdsombedrag betreffen ("SPPI" test).

Indien een niet-eigenvermogen financieel actief niet voldoet aan de SPPI test, classificeert de Groep het tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening (FVTPL). Als het de SPPI-test doorstaat, wordt het geclassificeerd tegen afgeschreven kostprijs als aan de 'hold to collect' business modeltest is voldaan, of tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in het totaalresultaat (FVTOCI) als aan de 'hold to collect and sell' business modeltest is voldaan. Voor andere financiële activa dan belangen in dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures maakt de Groep bij de eerste opname een onherroepelijke keuze (per instrument) om ze aan te wijzen als FVTOCI of FVTPL.

Eigenvermogensinstrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden worden steeds toegewezen als FVTPL.

Financiële verplichtingen

Financiële verplichtingen worden opgenomen aan afgeschreven kostprijs tenzij deze dienen opgenomen te worden als FVTPL (zoals instrumenten aangehouden voor handelsdoeleinden of derivaten) of wanneer de Groep ervoor heeft gekozen om ze te presenteren als FVTPL.

Toelichting 2.20.2. Waardering

- **Financiële activa aan FVTOCI**

Investerings in eigenvermogensinstrumenten aangewezen als FVTOCI worden initieel opgenomen tegen reële waarde plus direct toerekenbare transactiekosten. Daarna worden ze gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij winsten en verliezen als gevolg van wijzigingen in de reële waarde worden opgenomen in de overige gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, zonder verdere verwerking in de winst- en verliesrekening.

Bij afstoting of afwikkeling worden cumulatieve herwaarderingen op FVTOCI geboekte eigenvermogensinstrumenten geherclassificeerd van niet-gerealiseerde resultaten naar overgedragen resultaat.

De Groep heeft geen andere beleggingen gewaardeerd aan FVTOCI.

Inkomsten van dividenden worden erkend in de winst en verliesrekening.

- **Financiële activa en verplichtingen worden erkend aan de afgeschreven kostprijs.**

Financiële activa, andere dan handelsvorderingen, en passiva tegen afgeschreven kostprijs worden initieel opgenomen tegen reële waarde plus of minus direct toerekenbare transactiekosten. Handelsvorderingen worden gewaardeerd tegen de transactieprijs indien de handelsvorderingen geen belangrijke financieringscomponent bevatten.

Deze financiële instrumenten worden vervolgens gewaardeerd tegen afgeschreven kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien van toepassing.

- **Financiële activa en verplichtingen aan FVTPL**

Financiële activa en verplichting opgenomen aan FVTPL worden initieel erkend aan reële waarde en de transactiekosten worden opgenomen in de kosten. Gerealiseerde en niet-gerealiseerde winsten en verliezen uit wijzigingen in de reële waarde van financiële activa en verplichtingen worden opgenomen in het geconsolideerde netto winst/verlies van de periode. De Groep heeft geen financiële verplichtingen aangewezen als FVTPL (FV-option).

Derivaten worden gewaardeerd aan FVTPL, behalve diegene waarop hedge accounting wordt toegepast;

Toelichting 2.20.3. Te verwachten kredietverliezen

De Groep past het toekomstgerichte verwachte kredietverliesmodel (ECL-model) toe.

Het ECL model houdt rekening met alle verliezen die het gevolg zijn van alle mogelijke gevallen van wanbetalingen gedurende de verwachte looptijd van het financieel instrument (verwachte kredietverliezen gedurende de looptijd van het instrument) of die het gevolg zijn van mogelijke gevallen van wanbetaling gedurende de komende 12 maanden (verwachte kredietverliezen over 12 maanden) afhankelijk van de vraag of het kredietrisico van het financieel actief sinds de eerste opname aanzienlijk is toegenomen (het algemeen ECL model).

De Groep erkent een voorziening voor verwachte kredietverliezen voor financiële activa die worden opgenomen aan afgeschreven kostprijs. Dit wordt ook toegepast voor contractactiva die ontstaan uit de toepassing van IFRS 15 en leasevorderingen, zelfs indien deze activa niet worden opgenomen als financiële activa.

Op iedere verslagdatum waardeert de Groep de voorziening voor verliezen op deze activa.

De Groep heeft beperkte handelsvorderingen met een financieringscomponent. De Groep past een vereenvoudigde methode toe en meet de voorziening voor verliezen op handelsvorderingen, ongeacht of ze individueel of collectief worden beoordeeld, op basis van alle redelijke en gefundeerde informatie met inbegrip van toekomstgerichte informatie.

- Voor klantenvorderingen op de residentiële en professionele markt is de betalingsachterstand ten opzichte van de contractuele vervaldagen en de status van de gerechtelijke stappen die zijn ondernomen om de verschuldigde vorderingen te innen, de belangrijkste informatie die in aanmerking wordt genomen om te beoordelen of het kredietrisico aanzienlijk is toegenomen sinds de eerste opname. Er wordt een provisiematrix gebruikt. Dezelfde methodiek werd toegepast voor de contractactiva.
- TeleSign berekent de verwachte kredietverliezen voor handelsvorderingen op basis van een combinatie van factoren, waaronder historische verliezen gecorrigeerd voor de huidige marktomstandigheden, de financiële toestand van de klant, geschillen, de huidige ouderdom en ouderdom van vorderingen, rekening houdend met relevante toekomstgerichte gegevens.
- BICS houdt rekening met ervaring en redelijke en onderbouwde informatie over toekomstige verwachtingen om voorzieningspercentages te bepalen op individuele basis.

De volgende indicatoren worden door BICS in overweging genomen:

- Bestaande of verwachte significante verslechtering van de credit rating (extern of intern) van klanten;
- Significante verslechtering van het landenrisico (waarin de klant actief is);
- Bestaande of verwachte negatieve wijzigingen in de business, financieel of economische condities dewelke een significante invloed zouden hebben op de mogelijkheid van de klant om te kunnen voldoen aan de schuldverplichtingen;
- Bestaande of verwachte significante verslechtering van de operationele resultaten van de klant;
- Bestaande of verwachte significante negatieve wijzigingen in het regelgevend, economisch of technologisch kader waarin de klant actief is welk een negatieve impact hebben op de mogelijkheid van de klant om te kunnen voldoen aan de schuldverplichtingen.

Voor financiële activa opgenomen aan geamortiseerde kosten, contractactiva en leasevorderingen worden voorzieningen en waardevermindering erkend in de winst en verliesrekening.

De Groep schrijft een financieel actief af indien informatie aangeeft dat de schuldenaar in aanzienlijke financiële moeilijkheden verkeert en dat er geen realistisch vooruitzicht is tot herstel, zoals bijvoorbeeld als hij in vereffening is gesteld of in staat van faillissement verkeert of, ingeval van handelsvorderingen wanneer de bedragen geacht worden niet invorderbaar te zijn door een externe invorderingsinstantie, afhankelijk van wat zich het eerst voordoet. Afgeschreven financiële activa kunnen nog steeds het voorwerp uitmaken van terugvorderingsprocedures door de Groep, rekening houdend met juridisch advies. Terugggevorderde bedragen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening.

Toelichting 2.20.4. Criteria voor de initiële opname en het niet meer opnemen van financiële activa en passiva

De financiële instrumenten worden initieel opgenomen wanneer de Groep de contractuele bepalingen van de instrumenten onderschrijft. "Regular way" (spot) aankopen en verkopen van financiële activa worden geboekt op de afwikkelingsdatum.

Financiële activa (of een gedeelte ervan) worden niet meer opgenomen wanneer de rechten op de vergoedingen, bepaald in het contract, aflopen. Voor beleggingen in eigenvermogensinstrumenten wordt de gecumuleerde aanpassing aan reële waarde van het totaalresultaat (OCI) (bij het niet langer opnemen in het overzicht van de financiële positie) overgebracht naar het overgedragen resultaat.

Financiële passiva (of een gedeelte ervan) worden niet meer opgenomen wanneer aan de verplichting bepaald in het contract is voldaan, deze wordt ingetrokken of geannuleerd. Het verschil tussen de boekwaarde (bepaald op de datum van verwijdering uit het overzicht van de financiële positie) en de betaalde of nog te betalen vergoeding (vermeerderd met elk nieuw verkregen actief en verminderd met elke nieuw aangegane verplichting) wordt in winst of verlies opgenomen.

Toelichting 2.20.5. Reële waarde van financiële instrumenten

Volgende methodes en veronderstellingen werden gebruikt om de reële waarde van de financiële instrumenten in te schatten:

- Beleggingen in niet beursgenoteerde bedrijven worden gewaardeerd aan reële waarde. Voor ondernemingen andere dan start-ups, wordt reële waarde geschat op basis van recente verkooptransacties, en indien er geen dergelijke transacties hebben plaatsgevonden, door andere waarderingstechnieken te gebruiken zoals modellen op basis van toekomstige kasstromen en veelvoudigen;
- Voor langetermijnschulden met een variabele rentevoet, wordt verondersteld dat de afgeschreven kostprijs een goede benadering is voor de reële waarde;
- Voor langetermijnschulden met een vaste interestvoet wordt de reële waarde ingeschat op basis van de marktwaarde (indien beschikbaar), zo niet wordt deze gebaseerd op verdisconteerde toekomstige kasstromen.
- Voor derivaten wordt de reële waarde geschat op basis van de genoteerde prijs op een actieve markt of, als deze niet beschikbaar is, door het toepassen van verschillende waarderingmethodes, in het bijzonder verdisconteerde kasstromen.

Toelichting 2.20.6. Criteria voor de saldering van financiële activa en passiva

Als er een wettelijk afdwingbaar compensatierecht bestaat voor opgenomen financiële activa en passiva en de intentie aanwezig is om het passief af te wikkelen en het actief tegelijk te gelde te maken of op netto basis af te wikkelen, worden alle financiële gevolgen gecompenseerd.

Toelichting 2.21. Handelsvorderingen

Handelsvorderingen worden in de balans gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs (SPPI-model van toepassing), verminderd met een voorziening voor verwachte kredietverliezen.

Toelichting 2.22. Geldmiddelen en kasequivalenten

Geldmiddelen en kasequivalenten omvatten liquide middelen, lopende bankrekeningen en beleggingen met een initiële looptijd van minder dan drie maanden, die zeer liquide zijn, onmiddellijk kunnen worden omgezet in geldmiddelen waarvan het bedrag bekend is en die geen materieel risico van waardevermindering in zich dragen.

Geldmiddelen en kasequivalenten worden geboekt tegen de afgeschreven kostprijs.

Toelichting 2.23. Rentedragende schulden

Alle kredieten en leningen worden initieel opgenomen tegen kostprijs, die meestal overeenkomt met de reële waarde van de ontvangen vergoeding na aftrek van de uitgiftekosten verbonden aan de leningen.

Na de initiële opname worden de niet-afgedekte schulden gewaardeerd tegen afgeschreven kostprijs op basis van de effectieve-rente methode met afschrijving van verdiscontering of premies in de winst- en verliesrekening.

Toelichting 2.24. Derivaten

De Groep heeft geen derivaten (en geeft er ook geen uit) voor handelsdoeleinden, maar sommige van haar derivaatcontracten beantwoorden niet aan de criteria van IFRS 9 om als hedge-accounting te worden verwerkt. Ze worden daarom erkend als derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden. Wijzigingen in hun reële waarde worden opgenomen in de winst- en verliesrekening.

De Groep maakt gebruik van derivaten zoals IRS, IRCS, rentetermijncontracten en opties om haar risico's verbonden aan renteschommelingen met betrekking tot toekomstige obligatie emmissies en met schommelingen in vreemde valuta voor onderliggende activa, passiva en toekomstige transacties in te perken. De derivaten worden tegen reële waarde erkend onder volgende rubrieken: andere activa (lange en korte termijn), niet-rentedragende schulden (lange en korte termijn) en andere schulden (lange en korte termijn).

De Groep maakte gebruik van:

- Een IRCS om de blootstelling van de Groep aan rente- en valutaschommelingen op een langetermijnschuld uitgedrukt in JPY te verminderen
- Renteswaps om het risico op renteschommelingen af te dekken tussen de aanvangsdatum van de afdekking en de uitgiftedatum van zeer waarschijnlijke langetermijnschulden aan vaste rente.
- Een collar swaption met nul kosten om de waarde van haar bestaande pre-hedging renteswap te beschermen tegen renteschommelingen.

Wanneer deze afdekkingsinstrumenten worden aangewezen in een kasstroomafdekkingsrelatie, wordt het effectieve deel van de veranderingen in hun reële waarde opgenomen in niet-gerealiseerde resultaten en geleidelijk overgeboekt naar de winst of het verlies via het financieel resultaat, in dezelfde periode waarin de afgedekte positie de winst of het verlies van de Groep beïnvloedt via de betaalde rente. De derivaten waarop de Groep geen hedge accounting toepast, worden bijgevolg geboekt tegen reële waarde, waarbij veranderingen in de reële waarde worden opgenomen in de winst- en verliesrekening via het financieel resultaat.

De langetermijnschuld uitgedrukt in JPY omvat een besloten derivaat. Een dergelijk derivaat wordt gescheiden van het basiscontract en geboekt tegen reële waarde, waarbij veranderingen in de reële waarde worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. De markt-to-market effecten op dit derivaat worden gecompenseerd door die op de IRCS.

- De Groep gebruikte voorwaardelijke valutatermijntransacties om haar blootstelling aan de variabiliteit in kasstromen te beperken die toe te schrijven is aan het valutarisico met betrekking tot een zeer waarschijnlijke toekomstige transactie (bedrijfscombinatie) die in vreemde valuta zal worden afgewikkeld. De Groep past hedge accounting toe op deze afdekkingstransactie. De veranderingen in de intrinsieke waarde worden opgenomen in de reserve kasstroomhedges (OCI), terwijl de veranderingen in de tijdswaarde en het termijnelement worden opgenomen in de reserve afdekkingskosten (OCI).

De Groep sloot derivaten (valutatermijncontracten) af om zich in te dekken tegen valutaschommelingen voor zeer waarschijnlijke verwachte transacties. De Groep paste kasstroomafdekking toe voor een deel van deze afdekkingstransacties.

- Voor afdekkingstransacties waarop de Groep geen hedge accounting toepast, worden de derivaten bijgevolg geboekt tegen reële waarde, waarbij veranderingen in de reële waarde worden opgenomen in de winst- en verliesrekening via het financieel resultaat. Wanneer de onderliggende waarde in de balans is opgenomen en betrekking heeft op kosten die in het bedrijfsresultaat zijn opgenomen of op geactiveerde uitgaven, worden de in de winst- en verliesrekening opgenomen veranderingen in de reële waarde overgeboekt naar het bedrijfsresultaat wanneer het afdekkingsinstrument vervalt.
- Voor afdekkingstransacties waarop hedge accounting wordt toegepast, wordt het effectieve deel van de winsten en verliezen op het afdekkingsinstrument opgenomen via niet-gerealiseerde resultaten totdat de afgedekte transactie plaatsvindt. Als de afgedekte transactie leidt tot de opname van een actief, wordt de boekwaarde van het actief bij de eerste opname aangepast met het bedrag dat eerder via niet-gerealiseerde resultaten is opgenomen. Als de afdekkingstransactie betrekking heeft op kosten die in het bedrijfsresultaat zijn opgenomen, wordt het eerder via niet-gerealiseerde resultaten opgenomen bedrag

overgeboekt naar het bedrijfsresultaat wanneer de kosten in verband met de onderliggende dienst in de winst- en verliesrekening worden opgenomen. Het niet-effectieve deel van een kasstroomafdekking wordt altijd opgenomen in de winst- en verliesrekening.

De Groep paste IAS 32 toe op optiecontracten die op aandelen gebaseerde betalingen zijn die niet worden toegekend in ruil voor goederen of diensten, noch worden toegekend aan werknemers in hun hoedanigheid van werknemer. Optiecontracten, zoals warrants, die kwalificeren als derivaten en financiële verplichtingen, worden geclassificeerd als financiële verplichtingen tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening (financieel resultaat).

De Groep is een Virtual Power Purchase Agreement aangegaan waarbij het een vaste prijs betaalt en de spotprijs ontvangt voor een contractueel gespecificeerd deel van de elektriciteit die geproduceerd wordt door een specifiek offshore windmolenpark. De aankoop van de elektriciteit is virtueel, wat betekent dat er geen fysieke levering van de aangekochte elektriciteit is (nettoafrekening in contanten). Het doel van de transactie is om de blootstelling van de Groep aan de volatiliteit van de elektriciteitsprijs te verminderen en tegelijkertijd verschillende Energy Attribute Certificates (EAC's) te ontvangen die overeenkomen met het overeengekomen volume groene elektriciteit. Derivaten die zijn besloten in niet-afgeleide basiscontracten die geen financiële activa zijn, worden als afzonderlijke derivaten behandeld als zij voldoen aan de definitie van een derivaat, hun risico's en kenmerken niet nauw zijn verbonden met die van het basiscontract en het basiscontract niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. De Groep beschouwt de VPPA als een hybride instrument met een niet-financieel basiscontract voor de aankoop van de EAC's en een ingesloten energiederivaat. Aangezien de stroomcomponent van het hybride contract niet nauw verbonden is met het basiscontract, wordt deze afzonderlijk gewaardeerd en tegen reële waarde, met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. De aankoop van EAC's komt in aanmerking voor de vrijstelling voor eigen gebruik en de gerelateerde kosten worden als last opgenomen wanneer de EAC's worden ontvangen.

Toelichting 2.25. Netto winsten/(verliezen) op financiële instrumenten

Dividenden, renteopbrengsten en lasten uit financiële instrumenten worden verantwoord onder de financiële resultaten.

Toelichting 2.26. Contractactiva

Een contractactief is het recht van de Groep op een vergoeding in ruil voor goederen of diensten die de Groep aan een klant heeft overgedragen en komt voornamelijk voor in de context van contracten met een gebundeld aanbod (Mobiel en vast) met een gesubsidieerd toestel, die wordt geleverd bij aanvang van het contract en waarvan de opbrengsten op een bepaald moment worden erkend, en diensten die die moeten worden geleverd gedurende de looptijd van het contract, meestal 24 maand, waarvan de opbrengsten worden erkend over de looptijd van het contract. Het contractactief komt overeen met het surplus van de aan de toestellen toegerekende opbrengsten ten opzichte van de ontvangen geldmiddelen. De contractactiva worden overgeboekt naar handelsvorderingen over de duur van het contract. Deze activa worden op korte termijn gepresenteerd omdat wordt verwacht dat deze zullen worden gerealiseerd in de normale bedrijfscyclus van de Groep. In geval van vroegtijdige beëindiging moet de klant een boete betalen die overeenkomt met de pro rata van de korting die in het gezamenlijke aanbod voor de resterende contractduur wordt aangeboden. Deze boete is altijd hoger dan het resterende saldo van het contractactief. Het verschil tussen de terugboeking van het contractactief en de boete wordt erkend als opbrengst.

Contractactiva zijn voorwaardelijke rechten die worden opgenomen op de balans tegen kostprijs verminderd met voorzieningen voor verliezen, zoals bepaald in het model te verwachten kredietverliezen gedurende de looptijd van een contract.

Toelichting 2.27. Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs of tegen netto realiseerbare waarde indien deze lager is.

De kostprijs wordt bepaald volgens de gewogen-gemiddelde-kostprijsmethode behalve voor IT-uitrusting (FIFO-methode) en voor wederverkoop als onderdeel van specifieke contracten die een prestatieverplichting inhouden betreffende de bouw van een actief (individuele aankoopprijs).

Voor voorraden welke bedoeld zijn om verkocht te worden in een joint offer, wordt bij de berekening van de netto realiseerbare waarde rekening gehouden met de toekomstige marge die verwacht wordt op de telecommunicatiediensten, die samen met het voorraaditem worden aangeboden in het joint offer.

Voor contracten die prestatieverplichtingen inhouden betreffende de constructie van een actief omvatten, worden de opbrengsten voor die prestaties in de tijd opgenomen op basis van een inputmethode. Deze methode meet de voortgang naar de volledige nakoming van de betreffende prestatieverplichting aan de hand van het bedrag van de gemaakte projectkosten voor verrichte werkzaamheden op de balansdatum in verhouding tot de geschatte totale kosten voor het project. Contractkosten omvatten alle uitgaven die rechtstreeks verband houden met het specifieke contract en een toerekening van vaste en variabele overheadkosten in verband met contractactiviteiten op basis van de normale bedrijfs capaciteit.

Toelichting 2.28. Leaseovereenkomsten

De Groep beoordeelt bij het aangaan van een contract of het een leaseovereenkomst is of bevat. Volgens IFRS 16 is of bevat een contract een leaseovereenkomst als daarmee het recht wordt verleend om gedurende een bepaalde periode zeggenschap uit te oefenen over het gebruik van een geïdentificeerd actief (het onderliggende actief) in ruil voor een vergoeding.

Voor sommige contracten is oordeelsvorming vereist om te beoordelen of een contract het recht op zeggenschap over het gebruik van een actief overdraagt, dan wel een contract is voor een dienst die met behulp van dat actief wordt verleend. Wanneer een contract volgens IFRS 16 niet in aanmerking komt als lease, worden vooruitbetaalde bedragen in het kader van dergelijke contracten behandeld als vooruitbetaalde kosten (diensten), wat het geval is voor bepaalde glasvezel gerelateerde capaciteit die door de Groep is verworven.

Toelichting 2.28.1. De Groep als lessee (ontvangt een gebruiksrecht over een actief van een leverancier)

Wanneer de Groep optreedt als lessee, past het één enkel opname- en waarderingsmethode toe voor alle leaseovereenkomsten. De Groep erkent een met een gebruiksrecht overeenstemmend actief en een overeenkomstige leaseverplichting voor alle leaseovereenkomsten waarbij ze lessee is. De Groep past de vrijstelling van opname van leaseovereenkomsten van korte duur en leaseovereenkomsten waarvan het onderliggende actief een lage waarde heeft, niet toe.

De leaseperiode bestaat uit de niet-opzegbare periode van een leaseovereenkomst, samen met perioden die vallen onder opties om de leaseovereenkomst te verlengen indien de Groep redelijkerwijs zeker is dat zij deze opties zal uitoefenen, en perioden die vallen onder opties om de leaseovereenkomst te beëindigen indien de Groep redelijkerwijs zeker is dat zij deze opties niet zal uitoefenen. De beoordeling of deze opties al dan niet zullen worden uitgeoefend, is afhankelijk van alle feiten en omstandigheden die een economische incentive vormen om een verlengings- of beëindigingsoptie uit te oefenen. De beoordeling wordt herzien indien zich een belangrijke gebeurtenis of een belangrijke wijziging in de omstandigheden voordoet die deze beoordeling beïnvloedt.

De Groep heeft vier grote categorieën van huurcontracten gedefinieerd:

- Gebouwen: betreffen voornamelijk huurcontracten voor commerciële (verkooppunten) of dienstverlenende activiteiten (kantoren en hoofdkantoren), en ook huurcontracten voor technische gebouwen die geen eigendom zijn van de Groep
- Mobiele sites: omvat enkel de huur van sites voor mobiele antennes en de huur van R-layers (d.w.z. goed afgebakende zone van een pyloon) op pylonen van een andere operator
- Wagenpark: omvat de leasing van voertuigen (management, verkoop, en bedrijfswagens) en fietsen
- Overige: bestaat voornamelijk uit ICT-apparatuur en cloud-infrastructuur afkomstig van de samenwerking met HCL

- **Leaseschulden**

De Groep neemt een verplichting op (d.w.z. een leaseverplichting) op de datum waarop het onderliggende actief ter beschikking wordt gesteld. De leaseverplichting is gelijk aan de contante waarde van de leasebetalingen die op die datum nog niet zijn betaald, vermeerderd met alle bedragen waarvan de Groep redelijkerwijs zeker is dat ze aan het einde van de lease zullen worden betaald, zoals de uitoefenprijs van een koopoptie (indien het redelijkerwijs zeker is dat deze zal worden uitgeoefend) of boetes die aan de lessor verschuldigd zijn voor de beëindiging van de lease (indien het redelijkerwijs zeker is dat een dergelijke beëindigingsoptie zal worden uitgeoefend).

De Groep bepaalt systematisch de leaseperiode als de periode tijdens dewelke de leaseovereenkomsten niet kunnen worden geannuleerd, plus de perioden die worden gedekt door eventuele verlengingsopties waarvan het redelijk zeker is dat de leasingnemer ze zal uitoefenen en door eventuele beëindigingsopties waarvan het redelijk zeker is dat de leasingnemer ze niet zal uitoefenen.

De leaseverplichting wordt gewaardeerd op basis van de impliciete rentevoet van het contract. Indien de rentevoet niet gemakkelijk kan worden bepaald, gebruikt de Groep zijn 'Incremental Borrowing Rate' (IBR) waarvan wordt aangenomen dat het de theoretische rentevoet is die de Groep zou moeten betalen bij de uitgifte van financiële middelen over een soortgelijke termijn als in de leaseovereenkomst.

Het toepasselijke tarief per contract is voornamelijk afhankelijk van de totale verwachte looptijd van een leaseovereenkomst op de aanvangsdatum (nieuwe leaseovereenkomsten) of de totale verwachte resterende looptijd in geval van een herwaardering van een leaseovereenkomst.

Het bedrag van de leaseverplichting wordt na de aanvangsdatum van de lease opnieuw beoordeeld om rekening te houden met wijzigingen die in de volgende belangrijke gevallen zijn aangebracht:

- Een wijziging in de looptijd als gevolg van een wijziging in een contract of een wijziging in de beoordeling van de redelijke zekerheid dat een optie tot verlenging zal worden uitgeoefend of een optie tot beëindiging niet zal worden uitgeoefend.
- Een wijziging in het bedrag van de leasebetalingen, bijvoorbeeld als gevolg van de toepassing van een nieuwe index of rentevoet in geval van variabele betalingen.
- Een wijziging in de analyse of een koopoptie zal worden uitgeoefend.
- Elke andere contractuele wijziging, bijvoorbeeld een wijziging in de reikwijdte van de leaseovereenkomst of het onderliggende actief.
- Betaalde voorschotten boven op de geplande terugbetalingen worden afgetrokken van de langetermijnschuld

De leaseschulden zijn opgenomen in de rentedragende schulden (zie toelichting 19).

- **Met een gebruiksrecht overeenstemmend actief**

Een gebruiksrecht wordt opgenomen als een actief, met een overeenkomstige leaseverplichting. De Groep erkent het met een gebruiksrecht overeenstemmend actief op de aanvangsdatum van de leaseovereenkomst (d.i. de datum waarop de lessor het onderliggend actief beschikbaar stelt voor gebruik).

Het met een gebruiksrecht overeenstemmende actief wordt gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met eventuele geaccumuleerde afschrijvingen en geaccumuleerde bijzondere waardevermindervingsverliezen; en aangepast voor eventuele herwaarderingen van de leaseverplichting.

De kostprijs van het met een gebruiksrecht overeenstemmende actief bevat het bedrag van de eerste waardering van de leaseverplichting, alle op of voor de aanvangsdatum verrichte leasebetalingen, verminderd met alle ontvangen lease-incentives; en een schatting van de door de Groep te maken kosten van ontmanteling en verwijdering van het onderliggende actief, en van het herstel van het terrein waar het zich bevindt, dan wel van het herstel van het onderliggende actief in de toestand die in de voorwaarden van de leaseovereenkomst is beschreven. Met het gebruiksrecht overeenstemmende activa worden lineair afgeschreven tot het vroegste van de volgende twee momenten: het einde van de gebruiksduur van het onderliggend actief of het

einde van de leaseperiode. De met een gebruiksrecht overeenstemmende activa zijn eveneens onderhevig aan bijzondere waardeverminderingen.

Toelichting 2.28.2. De Groep als een verhuurder (kent een gebruiksrecht over een actief toe aan een klant)

Een contract waarbij de klant niet nagenoeg alle voordelen verkrijgt van het geïdentificeerde actief of waarbij de klant niet het recht heeft om het gebruik van het actief te sturen, kwalificeert niet als een lease-out. Dit is het geval voor modems en decoders die door de Groep worden gebruikt om diensten te verlenen aan de klant. Inkomsten voor deze contracten worden lineair geboekt over de periode van gebruik door de klant en worden opgenomen onder opbrengsten in de winst- en verliesrekening vanwege het operationele karakter.

Leaseovereenkomsten waarbij de Groep vrijwel alle aan de eigendom van het onderliggend actief verbonden risico's en voordelen overdraagt aan de lessee, worden geclassificeerd als financiële leases. Voor financiële leases neemt de Groep een vordering op voor een bedrag dat gelijk is aan de netto-investering in de lease, dit is de bruto-investering in de lease verdisconteerd tegen de impliciete rentevoet van de lease. De Groep heeft geen materiële financiële leasecontracten afgesloten.

Toelichting 2.29. Voorzieningen

Het bedrag dat als voorziening wordt opgenomen is de beste schatting van de vereiste kost om de bestaande verplichting op het einde van het boekjaar af te wikkelen. Voorzieningen worden geactualiseerd wanneer het effect van de tijdwaarde van geld belangrijk is. De afwikkeling wordt opgenomen in de financiële kosten.

De totale geraamde kosten vereist voor de ontmanteling en de herstelling in zijn oorspronkelijke staat worden opgenomen als materiële vaste activa en afgeschreven over de volledige gebruiksduur van het actief. Deze totale kost wordt verdisconteerd tot de huidige waarde en geboekt als voorziening. In het geval van verdiscontering, wordt de toename in de voorziening wegens het verstrijken van de tijd geclassificeerd als financieringskosten in de winst- en verliesrekening.

Toelichting 2.30. Op aandelen gebaseerde betaling

In eigen-vermogensinstrumenten en in geldmiddelen afgewikkelde, op aandelen gebaseerde betalingstransacties worden opgenomen aan de reële waarde op de toekenningsdatum, rekening houdend met de karakteristieken en voorwaarden waartegen de rechten toegekend worden.

Voor in geldmiddelen afgewikkelde overeenkomsten wordt de reële waarde als personeelskost geboekt over de wachtperiode, samen met een verhoging van de schulden. Schulden worden regelmatig geherwaardeerd om de evolutie van de reële waarden te weerspiegelen.

Wij verwijzen naar Toelichting 35 voor de verklaring van de gebruikte waarderingstechnieken.

Toelichting 2.31. Contractverplichtingen

Deze omvatten de verplichting van de Groep om goederen of diensten aan een klant te leveren voor dewelke de Groep reeds een vergoeding heeft ontvangen of waarvan het bedrag verschuldigd is.

Toelichting 2.32. Opbrengsten

Wanneer Proximus een nieuw contract aangaat, bepaalt het de contractduur, de transactieprijs, de prestatieverplichtingen die in het contract zijn opgenomen en de op zichzelf staande verkoopprijs voor elke geïdentificeerde belofte.

Om de duur van zijn contracten te bepalen, neemt de Groep de contractuele periode in aanmerking waarin de partijen bij het contract huidige afdwingbare rechten en verplichtingen hebben. Een contract heeft een looptijd wanneer het een substantiële beëindigingsvergoeding bevat. De looptijd loopt tot de beëindigingsvergoeding niet meer verschuldigd is. Indien er geen materiële beëindigingsvergoeding is opgenomen, heeft het contract geen looptijd (d.w.z. contracten van onbepaalde duur).

De Groep beoordeelt bij aanvang van het contract de in een contract met een klant belofde goederen of diensten en identificeert als prestatieverplichting elke belofte tot overdracht aan de klant van hetzij een goed of dienst (of een bundel daarvan) die afzonderlijk is, hetzij een reeks van afzonderlijke goederen of diensten die in wezen hetzelfde zijn en die hetzelfde patroon van overdracht aan de klant hebben. De identificatie van de prestatieverplichtingen vereist oordeelsvorming en een grondig begrip van de contractbeloften en hun onderlinge wisselwerking.

Prestatieverplichtingen worden geïdentificeerd wanneer volgende criteria voldaan zijn:

- Het goed of de dienst is in staat onderscheiden te worden: de klant kan het goed of de dienst op zichzelf of samen met andere middelen die gemakkelijk beschikbaar zijn voor de klant, gebruiken
- Het goed of de dienst is onderscheiden binnen de context van het contract: een belofte in het kader van een contract is onderscheiden als de Groep van mening is dat het zijn contractuele verplichtingen nakomt door het leveren van de bepaalde belofte onafhankelijk van andere beloftes. Beloften zijn niet onderscheiden in de context van het contract indien deze volgens hun aard worden overgedragen in combinatie met andere beloftes.

Volgende beloften kunnen prestatieverplichtingen zijn afhankelijk van hun aard en de samenhang met andere beloften in het contract:

- Verkeers- en dataverbruiksdiensten; opbrengsten worden erkend op basis van gebruik;
- Tv-diensten: opbrengsten worden erkend over de contractduur;
- Onderhoudsdiensten: opbrengsten worden erkend over de contractduur;
- Verkoop van materiaal: opbrengsten worden erkend als de klant controle heeft over het materiaal;
- Huur van materiaal: huurinkomsten worden erkend over de contractduur;
- Setup/installatie vergoedingen: opbrengsten worden erkend bij levering;
- IP-licenties: opbrengsten worden erkend op moment van transfer naar de klant.

Als de beloften niet onderscheiden zijn, combineert de Groep deze met andere beloftes in het contract totdat de gecombineerde beloften onderscheiden beloften vormen (d.i. prestatieverplichtingen). Het tijdstip van opbrengsterkenning is gebaseerd op de overdracht naar de klanten van de overheersende belofte in deze bundel.

Wanneer de 'serierichtlijn' van toepassing is, dit is een reeks van onderscheiden goederen of diensten die in wezen hetzelfde zijn en hetzelfde patroon van overdracht aan de klant vertonen, worden deze beschouwd als één prestatieverplichting. Ieder tariefplan postpaid en prepaid (Mobile voice, fix voice, internet, TV) wordt daarom beschouwd als één enkele prestatieverplichting.

Indien een contract meerdere prestatieverplichtingen omvat die niet in wezen dezelfde zijn, wordt de transactieprijs toegewezen aan de verschillende prestatieverplichtingen van het contract op basis van de relatieve opzichzelfstaande verkoopprijzen. Indien een contract opties voor de klant omvat (i.e. unilaterale rechten toegekend aan de klant) om additionele diensten of producten te verwerven met een korting, met inbegrip van verkoopsincentives, spaarpunten voor klanten, contracthernieuwingsopties of andere kortingen op toekomstige diensten en producten, worden opbrengsten toegewezen aan deze opties in de mate dat deze een materieel recht aan de klant geven, i.e. een unilateraal recht voor de klant om een voordeel te bekomen als gevolg van het aangaan van een contract.

Wanneer een andere partij betrokken is bij de levering van goederen of diensten aan een klant, beoordeelt de Groep voor elke prestatieverplichting of de aard van haar belofte is om de gespecificeerde goederen of diensten zelf te leveren (d.w.z. de Groep is een principaal) of om deze goederen of diensten door de andere partij te laten leveren (d.w.z. de Groep is een agent). Wanneer de Groep als agent optreedt, wordt alleen de commissie als opbrengst opgenomen. Om te beoordelen of Proximus als principaal of agent optreedt in een transactie, wanneer een andere partij betrokken is, bepaalt Proximus of hij de controle heeft over de goederen en diensten voordat deze worden overgedragen aan de eindklant. Daartoe analyseert Proximus de juridische voorwaarden van de contracten en hun inhoud door het prisma van de controle-indicatoren. Proximus houdt ook rekening met andere feiten en omstandigheden om het beeld dat Proximus van de situatie heeft te vervolledigen.

Wanneer de Groep alleen als agent optreedt, wordt de commissie alleen opgenomen als opbrengst.

Bepaling van de standalone verkoopprijs: in situaties waarin de standalone verkoopprijs niet direct waarneembaar is, beoordeelt de Groep deze aan de hand van alle informatie (inclusief marktvoorwaarden, Proximus-specifieke factoren en informatie over de klant of klasse van klanten) die haar redelijkerwijs ter beschikking staat. Deze situatie doet zich voornamelijk voor in het kader van gecombineerde aanbiedingen met gesubsidieerde toestellen, waarvoor een "cost plus"-methode wordt toegepast op een van de componenten. Kortingen die worden toegekend omdat een klant een contract is aangegaan, worden toegerekend aan alle prestatieverplichtingen die tot de toekenning van de korting hebben geleid.

Toelichting 2.33. Bedrijfskosten

De kosten van de verkochte materialen en diensten omvatten de kosten voor de aankoop van het materiaal en de diensten die rechtstreeks verbonden zijn aan de opbrengsten.

De workforce-kosten zijn gerelateerd aan kosten voor eigen personeel en externe personeelsleden.

De bedrijfskosten worden gerapporteerd na aftrek van de door de Groep verrichte werkzaamheden, die worden geactiveerd. Zij worden per aard gerapporteerd.

Incrementele kosten om een contract te bekomen worden gespreid over een periode van 3 jaar voor contracten binnen de residentiële markt en 5 jaar voor contracten binnen de professionele markt.

Toelichting 3. Goodwill

(in miljoen EUR)	Goodwill
Op 31 december 2021	2.588
Aankooprijstoe wijzing van Mobile Vikings	1
Effect van wisselkoersverschillen	6
Op 31 december 2022	2.595
Effect van wisselkoersverschillen	-4
Op 31 december 2023	2.592

In vergelijking met jaar einde 2022 is de goodwill met 4 miljoen EUR gedaald door de USD/EUR conversie van de TeleSign goodwill. TeleSign heeft de US Dollar als functionele valuta.

Goodwill wordt op bijzondere waardevermindering getoetst op het niveau van de operationele segmenten, aangezien de prestaties en de toewijzing van middelen binnen de groep op het niveau van de operationele segmenten gebeurt.

Op 31 december 2023 werden alle overgenomen activiteiten volledig toegewezen aan één enkel operationeel segment, met uitzondering van de goodwill die werd toegewezen aan BICS en TeleSign. De goodwill die eerder aan BICS was toegerekend toen het de zeggenschap over Telesign verwerf is in 2021 toegewezen tussen BICS en TeleSign in verhouding tot de synergieën die verwacht worden van de bedrijfscombinatie voor elk van de twee bedrijven afzonderlijk. Deze synergieën werden geïdentificeerd op de datum van de overname van TeleSign door BICS. De boekwaarde van de goodwill is als volgt toegewezen aan de operationele segmenten:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2022	2023
Domestic	2.188	2.188
Internationale Carrierdiensten	299	299
TeleSign	109	105
Totaal	2.595	2.592

Resultaten Goodwill toetsing op bijzondere waardevermindering

Algemene commentaar

De waardering van de verschillende segmenten wordt voornamelijk uitgevoerd op basis van een verdisconteerde vrije kasstroommethode (inkomstenwaarderingstechniek). De in aanmerking genomen kasstromen zijn die van het Driejarenplan FCF (2024-2026) dat door het management aan de raad van bestuur van de Groep van december 2023 ter goedkeuring is voorgelegd. De daaropvolgende jaren werden geëxtrapoleerd op basis van groeipercentages die specifiek zijn voor elk segment.

Sommige markten waarin de Groep actief is, ondergaan aanzienlijke veranderingen. Het extrapoleren van kasstroomprognoses na de periode van drie jaar met behulp van een constante rentevoet weerspiegelt mogelijk niet nauwkeurig de voordelen op middellange tot lange termijn. Indien dit gepast wordt geacht, kan de Groep haar Driejarenplan uitbreiden met daaropvolgende jaren om alle relevante gevolgen mee te nemen.

Het management is ervan overtuigd dat haar prognoses betrouwbaar zijn en kan aantonen dat zij, op basis van ervaringen uit het verleden, in staat is om nauwkeurig kasstromen over langere perioden te voorspellen. Het management is zich er echter van bewust dat gebeurtenissen waarover zij geen controle heeft, de nauwkeurigheid van haar prognoses kunnen beïnvloeden.

De Groep herziet jaarlijks het groeipercentage en de gewogen gemiddelde kapitaalkosten in het licht van de markteconomie.

De voor de berekening van de bedrijfswaarde in aanmerking genomen vrije kasstromen worden geschat voor de betrokken activa in hun huidige staat en sluiten de inkomende en uitgaande kasstromen uit die naar verwachting zullen voortvloeien uit toekomstige herstructureringen waartoe de Groep zich nog niet heeft verbonden en uit de verbetering of verbetering van de prestaties van de activa.

De betrouwbaarheid van de uitkomst van de impairment test hangt af van de nauwkeurigheid van de budgettering waarop deze is gebaseerd. Het Driejarenplan FCF van de Groep vertegenwoordigt de visie van het management op het meest waarschijnlijke scenario, gebaseerd op zijn inzicht in de ontwikkeling van de activiteiten en de langetermijnstrategie van de onderneming.

De Groep raamt een afzonderlijke gewogen gemiddelde kapitaalkost (WACC) na belastingen voor elk segment. Daarbij wordt rekening gehouden met:

- De specifieke kenmerken van de activiteiten van het segment. Deze bijzonderheden verschillen voldoende van segment tot segment om afzonderlijke berekeningen te rechtvaardigen.
- Het relatieve gewicht van de componenten van de kapitaalstructuur van het segment, inclusief een risicopremie die specifiek is voor de inherente risico's van het segment.
- Andere risico's, zoals het landenrisico, het marktrisico en het sectorrisico, het kredietrisico en het bedrijfsomvangrisico. Deze laatste risico's worden verwerkt in de gewogen gemiddelde kapitaalkosten, door de zorgvuldige selectie van een risicovrije rentevoet, een bèta, een marktrisicopremie en een kredietrisicopremie die aan het segment, dat ten behoeve van de toetsing als een afzonderlijke entiteit wordt beschouwd, worden gekoppeld.

Telesign

De realiseerbare waarde van TeleSign is geraamd op basis van de bedrijfswaarde.

De beschouwde kasstromen zijn die van het Driejarenplan voor vrije kasstromen (FCF) (2024 - 2026) dat het management in december 2023 aan de raad van bestuur van de Groep heeft voorgelegd. TeleSign opereert in een groeiende markt voor zowel CPaaS als Digitale Identiteit en het management is van mening dat de groei op middellange termijn hoger is dan de groei op lange termijn. Voor het testen op bijzondere waardevermindering werd de waardering daarom met nog eens zes jaar verlengd (tot 2032). De kasstromen die gedurende deze zes extra jaren gegenereerd werden, werden verondersteld te groeien met een Samengesteld Jaarlijks Groeipercentage (CAGR) van 33%. De eindwaarde, berekend vanaf 2032, ging uit van een groeipercentage van 2,0%. Al deze veronderstellingen samen resulteren in een impliciet groeipercentage van 8,52% toegepast op de eindwaarde berekend vanaf 2027.

De vrije kasstromen voor de periode 2024 tot 2032 werden verdisconteerd op basis van gewogen gemiddelde kapitaalkosten na belastingen van 10,86% (9,70% in 2022).

De belangrijkste variabelen die van invloed zijn op de bedrijfswaarde van Telesign zijn.

- De directe marge, die voornamelijk wordt beïnvloed door de transactievolumes voor identiteits- en communicatieoplossingen en de afgiftetarieven van mobiele netwerken, aangezien deze van invloed zijn op de productiekosten en de algemene prijsstelling van TeleSign-oplossingen.
- De groei op lange termijn
- De gewogen gemiddelde kapitaalkosten na belastingen (WACC).

Gevoeligheidsanalyses wezen uit dat er geen redelijke wijzigingen in de belangrijkste veronderstellingen mogelijk zouden zijn die de bedrijfswaarde zouden verlagen tot gelijk aan de boekwaarde.

De gewogen gemiddelde kapitaalkosten vóór belastingen bedroegen 12,15% in 2023 en 12,36% in 2022.

BICS

De realiseerbare waarde van BICS is geraamd op basis van de bedrijfswaarde.

De belangrijkste variabelen die zijn gebruikt bij het bepalen van de bedrijfswaarde van BICS waren:

- De directe marge
- De kapitaaluitgaven
- Het groeipercentage op lange termijn
- De gewogen gemiddelde kapitaalkosten na belastingen (WACC).
- De directe marge van BICS is zeer gevoelig aan haar spraak- en messaging activiteiten, de transactievolumes, de prijzen voor mobiele netwerkgiften en de marktprijzen voor afgifte van het verkeer in de verschillende landen evenals de prijsstelling van de mobiliteits- en capaciteitsproducten.

Het waarderingsmodel gaat uit van een groeipercentage van 0,0%, ongewijzigd ten opzichte van 2022, voor de jaren na de jaren die vallen onder het FCF-Driejarenplan (2024 - 2026) dat door het management is voorgelegd aan de Raad van Bestuur. De berekende gewogen gemiddelde kapitaalkosten na belastingen voor BICS bedroegen 10,26% in 2023 en 9,70% in 2022. De gewogen gemiddelde kapitaalkosten vóór belastingen bedroegen 13,52% in 2023 en 12,36% in 2022.

Gevoeligheidsanalyses wezen uit dat er geen redelijke wijzigingen in de belangrijkste veronderstellingen mogelijk zouden zijn die de bedrijfswaarde zouden verlagen tot gelijk aan de boekwaarde.

Domestic

De realiseerbare waarde van het segment Domestic werd bepaald op basis van de bedrijfswaarde.

De in aanmerking genomen kasstromen zijn die van het Driejarenplan Vrije Kasstromen (FCF) (-2024-2026) dat het management in oktober 2023 aan de Raad van Bestuur van de Groep, voor akkoord, heeft voorgelegd. Om de verwachte positieve langetermijneffecten van het lopende glasvezelproject beter weer te geven, heeft het management echter een periode van 14 jaar in aanmerking genomen voor de aan glasvezel gerelateerde vrije kasstromen, gevolgd door een eindwaarde voor de jaren daarna. Deze verlengde periode houdt rekening met de tijd die nodig is om het glasvezelnetwerk uit te rollen en om de positieve effecten van de migratie van klanten naar het nieuwe netwerk te realiseren. Deze vrije kasstromen zijn voornamelijk een mix tussen het directe resultaat van de bedrijfsplannen op lange termijn waarover onderhandeld is met de mede-eigenaars van de entiteiten die speciaal opgericht zijn om de uitrol van glasvezel te versnellen (zie toelichting 8.3) en de twee meest waarschijnlijke scenario's voor de verdere uitrol van glasvezel, met of zonder rekening te houden met de mededeling van de raad van het BIPT van 10 oktober 2023 over mogelijke samenwerkingsakkoorden voor de uitrol van een glasvezelnetwerk in België. Het gewicht dat aan elk van de twee scenario's is toegekend, weerspiegelt de waarschijnlijkheid dat ze zich voordoen.

De prognoses van de vrije kasstromen zijn door de volgende belangrijke parameters beïnvloed:

- De snelheid waarmee de glasvezel wordt uitgerold
- De snelheid waarmee klanten naar het glasvezelnetwerk migreren
- Het vermogen van de Groep om de glasvezelinvesteringen te gelde te maken (vermogen om de gemiddelde opbrengst per klant te verhogen, marktaandeel terug te winnen en andere OLO's aan te trekken als groothandelsklanten)
- De omvang en het belang van vergelijkbare glasvezelnetwerken
- De kosten voor de aanleg van glasvezelnetwerken, inclusief het effect van inflatie en de hoogte van de rente.
- Het financieringsbeleid van de JV's en de bijbehorende kapitaalinjecties van hun aandeelhouders

De vrije kasstroom is ook afhankelijk van:

- De gewogen gemiddelde kapitaalkosten na belastingen (WACC)
- De groeisnelheid in de eindwaarde.

Het waarderingmodel gaat uit van de volgende groeipercentages voor het segment Domestic EBITDA (Earnings Before Interests, Taxes, Depreciation and Amortization):

- Voor de jaren 2024-2026, een samengesteld jaarlijks groeipercentage van 1,10% (0,24% in 2022 voor de jaren 2023 tot 2027).
- Voor de jaren –2027-2037, voor de vezel gerelateerde activiteiten, een samengesteld jaarlijks groeipercentage van 1,52% (1,96% in 2022 voor de jaren 2028 tot 2037).

De eindwaarde (berekend voor de jaren na 2027 voor de niet-vezelactiviteiten en na 2037 voor de vezel gerelateerde activiteiten) was gebaseerd op een vrije kasgroei van 0,43%, ongewijzigd ten opzichte van 2022. De combinatie van al deze veronderstellingen resulteerde in een impliciete groei van de vrije kasstromen voor de jaren na het Driejarenplan FCF (vezel- en niet-vezel gerelateerde activiteiten) van 1,36%. De veronderstellingen met betrekking tot deze parameters zijn gebaseerd op de ervaring van Proximus, de leercurve en beschikbare marktinformatie (rentevoeten, inflatie en Europese benchmarks voor Fiber-To-The-Home netwerken).

Op basis van de beschikbare informatie is het management ervan overtuigd dat zijn projecties na het Driejarenplan betrouwbaar zijn, omdat ze gebaseerd zijn op realistische en haalbare veronderstellingen. De ontwikkeling van deze parameters zal op de voet worden gevolgd. Het management begrijpt dat er in de huidige volatiele marktomgeving afwijkingen kunnen optreden, ondanks de maatregelen die zullen worden genomen om deze aan te pakken.

Om deze risico's te ondervangen, werd een bijkomende risicopremie van 1,0% (0,5% in 2022) opgenomen in de kosten van het eigen vermogen. Deze wijzigingen werden aangebracht om de huidige uitzonderlijke marktomstandigheden te weerspiegelen, maar vormen op zich geen permanente wijziging van de berekeningsmethode. Als gevolg hiervan stegen de berekende gewogen gemiddelde kapitaalkosten na belastingen voor Domestic tot 5,55% in 2023 (5,63% in 2022). De gewogen gemiddelde kapitaalkosten vóór belastingen waren 6,82% in 2023 en 6,86% in 2022.

Naast deze specifieke overwegingen is het Domestic bedrijfsresultaat vóór afschrijvingen zeer gevoelig voor de volgende operationele parameters: aantal klanten per type dienst (TV, vast, ...), verkeer (indien van toepassing), netto ARPU per klant voor elk type dienst en kosten per eenheid personeel. De waarde die aan deze operationele parameters wordt toegekend, is het resultaat van een intern proces dat in het hele segment en op groepsniveau wordt uitgevoerd, waarbij gegevens uit de markt, marktperspectieven en de strategieën die de groep wil implementeren om adequaat voorbereid te zijn op de komende uitdagingen, worden overwogen en vergeleken.

Rekening houdend met alle hierboven vermelde input en veronderstellingen, toonde de test op bijzondere waardevermindering van het segment Domestic op 31 december 2023 een overschot van EUR 1,4 miljard van de realiseerbare waarde van het segment ten opzichte van zijn boekwaarde.

Een gevoeligheidsanalyse uitgevoerd op de volgende belangrijke parameters, elk afzonderlijk (d.w.z. dat alle andere variabelen ongewijzigd blijven), toont aan dat de realiseerbare waarde van de Binnenlandse markt gelijk is aan de boekwaarde met

- Gewogen gemiddelde kapitaalkosten na belastingen of 6,5%
- Een impliciete groei in de eindwaarde van 0,46%

Hoewel het onwaarschijnlijk is dat elk van deze parameters afzonderlijk tot een bijzondere waardevermindering van de aan het segment Domestic toegerekende goodwill leidt, zou een ongunstige combinatie van meerdere van deze parameters tot een bijzondere waardevermindering kunnen leiden. Bijvoorbeeld, als de WACC met 0,5% zou stijgen en het impliciete groeipercentage zou dalen tot 1%, dan zou er een immateriële bijzondere waardevermindering zijn.

Toelichting 4. Immateriële vaste activa met bepaalde gebruiksduur

(in miljoen EUR)	Licenties	Klantenbestand en handelsnaam	Tv-rechten	Immateriëel vast en mobiel netwerk	Software toepassingen	Overige immateriële vaste activa en immateriële activa in aanbouw	Totaal
Aanschaffingswaarde							
Per 1 januari 2022	427	934	553	566	2.521	98	5.098
Aanschaffingen	618	2	29	86	281	15	1.032
Aanschaffingen van dochterondernemingen	0	3	0	0	0	0	3
Niet langer opnemen in de balans	-150	0	-21	-4	-83	-9	-268
Overboekingen	0	0	0	-11	14	-1	2
Wisselkoersaanpassingen	0	5	0	0	1	0	6
Op 31 december 2022	895	945	561	637	2.734	103	5.874
Aanschaffingen	0	0	106	61	264	19	450
Niet langer opnemen in de balans	-134	0	-43	-31	-48	-6	-261
Overboekingen	0	0	0	1	2	-2	0
Wisselkoersaanpassingen	0	-3	0	0	-1	0	-4
Op 31 december 2023	761	941	624	667	2.951	113	6.058
Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen							
Per 1 januari 2022	-326	-797	-269	-404	-1.969	-68	-3.833
Afschrijvingen van het jaar	-35	-54	-137	-63	-225	-11	-525
Niet langer opnemen in de balans	150	0	21	4	83	9	267
Overboekingen	0	0	0	11	-12	0	-1
Wisselkoersaanpassingen	0	-2	0	0	0	0	-3
Op 31 december 2022	-211	-854	-384	-452	-2.124	-70	-4.095
Afschrijvingen van het jaar	-37	-21	-142	-74	-240	-11	-525
Niet langer opnemen in de balans	134	0	43	31	48	6	261
Wisselkoersaanpassingen	0	2	0	0	1	0	3
Op 31 december 2023	-114	-873	-483	-495	-2.316	-75	-4.356
Netto boekwaarde per 31 december 2022	684	91	176	185	610	32	1.779
Netto boekwaarde per 31 december 2023	647	69	141	172	635	38	1.702

De aanschaffingswaarden van de GSM en UMTS-licenties omvatten kosten met betrekking tot het Global System for Mobile Communications ("GSM") en het Universal Mobile Telecommunications System ("UMTS").

De Groep bezit de volgende licenties in België en Luxemburg:

Aanschaf- fingsjaar	Omschrijving	Aanschaffingsw aarde	Netto boekwaarde	Periode	Betalingsmethode	Begin van afschrijving
		(in miljoen EUR)				
2011	4G	20	5	2012-2027	afgelopen	7/1/2012
2013	800 Mhz spectrum	120	59	2013-2033	afgelopen	11/30/2013
2022	SPECTRUM 1800 MHZ 2G	110	104	2023-2043	over de periode	1/1/2023
2022	SPECTRUM 2100 MHZ 3G	145	137	2023-2043	over de periode	1/1/2023
2022	SPECTRUM 900 MHZ	57	55	2023-2042	over de periode	1/1/2023
2022	SPECTRUM 1400 MHZ	109	106	2023-2043	over de periode	7/1/2023
2022	SPECTRUM 700 MHZ	123	115	2022-2042	over de periode	9/1/2022
2022	SPECTRUM 3600 MHZ	56	52	2022-2040	over de periode	9/1/2022
2019	800 Mhz sepctrum	2	1	2019-2027	halfjaarlijks	1/1/2019
2019	900 MHz spectrum	2	1	2019-2027	halfjaarlijks	1/1/2019
2019	1800 Mhz spectrum	2	1	2019-2027	halfjaarlijks	1/1/2019
2019	2100 Mhz spectrum	2	1	2019-2033	halfjaarlijks	1/1/2019
2019	2600Mhz spectrum	1	0	2019-2027	halfjaarlijks	1/1/2019
2020	800Mhz spectrum	6	4	2020-2035	voorschot+jaarlijks	10/1/2020
2020	3600Mhz spectrum	8	6	2020-2035	voorschot+jaarlijks	10/1/2020
	Total	761	647			

De eerste fase van de spectrumveiling, georganiseerd door regelgever BIPT, werd afgesloten op 20 juni 2022. Proximus verwierf aanzienlijke spectrumrechten in de 900 MHz-, 1800 MHz- en 2100 MHz-band, alsook in de nieuw geveilde 700 MHz- en 3600 MHz-banden, die essentieel zijn voor een grootschalige uitrol van 5G. Deze spectrumlicenties vertegenwoordigen een totale investering van EUR 491 miljoen voor een periode van 20 jaar (18 jaar voor de 3600 MHz-band), die is opgenomen onder de immateriële vaste activa en moet worden betaald in jaarlijkse termijnen over dezelfde periode. Naast dit spectrumpakket verwierf Proximus op 20 juli 2022 45 MHz spectrum in de 1400 MHz-band voor een totale investering van EUR 109 miljoen over een periode van 20 jaar.

De klantenbestanden, handelsnamen en patenten werden voornamelijk opgenomen als gevolg van de toewijzing van de aankoop prijs die werd uitgevoerd toen de Groep de controle verwierf over Bics, Telesign en Mobile Vikings.

In 2023 heeft de Groep Tv-rechten verworven voor een bedrag van 106 miljoen EUR, voornamelijk uitzendrechten. In juli 2020 hebben Proximus en Eleven een overeenkomst gesloten waarbij Proximus het recht heeft verworven om de specifieke kanalen (nationaal) van de Pro League van Eleven uit te zenden. Het contract werd afgesloten voor een duur van 5 jaar. Het contract met Eleven over internationale voetbalevenementen werd verlengd tot 2025.

Toelichting 5. Materiële vaste activa

(in miljoen EUR)	Terreinen en gebouwen	Vast netwerk	Mobiel netwerk	Netwerk voor geconverteerde diensten	Technische uitrusting	Overige materiële vaste activa en activa in aanbouw	Totaal
Aanschaffingswaarde							
Per 1 januari 2022	541	9.091	1.535	37	1.342	265	12.812
Aanschaffingen	6	682	100	3	85	13	891
Niet langer opnemen in de balans	-18	-446	-158	0	-88	-10	-720
Geclassificeerd als aangehouden voor verkoop	-364	0	0	0	-18	0	-383
Overboekingen	0	0	0	0	4	-5	-2
Omrekeningsverschillen	0	0	0	0	1	0	1
Op 31 december 2022	166	9.327	1.477	40	1.325	263	12.599
Aanschaffingen	6	669	103	2	88	12	878
Niet langer opnemen in de balans	-17	-541	-593	0	-122	-130	-1.402
Overboekingen	0	0	4	0	5	-9	0
Op 31 december 2023	155	9.455	991	43	1.296	136	12.075
Gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen							
Per 1 januari 2022	-337	-6.634	-1.237	-24	-1.025	-244	-9.500
Afschrijvingen van het jaar	-9	-335	-103	-4	-111	-7	-569
Niet langer opnemen in de balans	16	449	158	0	84	10	717
Filiaal aangehouden voor verkoop	272	0	0	0	12	0	284
Overboekingen	0	0	0	0	1	0	1
Op 31 december 2022	-59	-6.519	-1.182	-28	-1.040	-240	-9.068
Afschrijvingen van het jaar	-9	-353	-90	-5	-110	-5	-572
Niet langer opnemen in de balans	15	541	593	0	122	130	1.400
Op 31 december 2023	-53	-6.332	-679	-33	-1.028	-116	-8.241
Netto boekwaarde per 31 december 2022	107	2.808	295	12	286	23	3.531
Netto boekwaarde per 31 december 2023	102	3.123	312	10	268	20	3.834

(*) zie nota 16

De stijging van de materiële vaste activa met 304 miljoen EUR (tot 3.834 miljoen EUR) is voornamelijk het gevolg van de versnelling van de fiber uitrol en van de upgrade en consolidatie van het mobiele netwerk. Deze investeringen dragen bij tot de ambities van de Groep wat betreft groei en efficiëntie.

Per december 2023 bedroeg de aanschaffingswaarde van volledig afgeschreven materiële vaste activa die nog in gebruik zijn 5.740 miljoen EUR, waarvan het grootste deel betrekking heeft op technische- en netwerkapparatuur.

Toelichting 6. Leasing

De Groep heeft leasecontracten voor verschillende activa, waaronder gebouwen (kantoren, winkels, technische gebouwen, ...), voertuigen (utilitaire voertuigen, wagens voor sales & management, fietsen) en faciliteiten voor de installatie van mobiele communicatieapparatuur. Deze huurcontracten hebben over het algemeen een looptijd van 4 tot 15 jaar. De gemiddelde leasetermijn is 9 jaar.

De boekwaarden van de met een gebruiksrecht overeenstemmende activa en de bewegingen gedurende de periode worden hieronder weergegeven

(in miljoen EUR)

Per 1 januari 2022	135	89	43	7	274
Nieuwe contracten	12	8	24	20	63
Afschrijvingen	-25	-30	-25	-4	-84
Contract modificaties/stopzettingen en herbeoordelingen	4	25	-1	-3	25
Op 31 december 2022	126	91	41	20	277
Nieuwe contracten	40	10	37	16	103
Afschrijvingen	-27	-29	-26	-6	-88
Contract modificaties/stopzettingen en herbeoordelingen	-2	16	1	-1	16
Op 31 december 2023	137	89	53	29	308

In 2022 zijn er twee nieuwe groepen activa ontstaan: fietsen enerzijds (in de Fleet rubriek) en cloud-infrastructuur uit ons partnerschap met HCL anderzijds (in de Other rubriek). De fietsen (die 1% van de fleet cijfers vertegenwoordigen) zijn optionele leases voor werknemers die aan specifieke criteria voldoen (zoals de keuze voor een elektrische of hybride bedrijfswagen).

In 2023 wordt de stijging in nieuwe gebouwcontracten gestimuleerd door de huur van "Boreal", het kantoor dat tijdens de make over van de "Towers" als hoofdkantoor van de Groep zal dienen. Dit contract maakt van 2023 een uitzondering in de jaar-op-jaar dalende trend van huurcontracten voor gebouwen. De doorbraak van elektrische auto's leidt tot een aanzienlijke stijging van de aankooprijks van nieuwe wagenparkcontracten.

Partnerschap met HCL Technologies

In 2021 ging Proximus een partnerschap aan met HCL Technologies, waarbij dat bedrijf de private cloud-infrastructuur van Proximus beheert en onderhoudt. Het partnerschap voorzag in een overgangsfase, die begon in oktober 2021 en werd afgerond in februari 2022.

HCL en Proximus sloten een financieringsovereenkomst voor activa af (nominaal bedrag van EUR 65 miljoen) voor de infrastructuur die in de datacenters van Proximus en onder controle van Proximus blijft. Op 31 december 2023 bedraagt de boekwaarde van de desbetreffende activa EUR 41 miljoen (zie Toelichting 5, "Technische uitrusting").

De nieuwe cloud-infrastructuur die door HCL werd aangekocht (nominaal bedrag van EUR 18 miljoen in 2022 en EUR 13 miljoen in 2023) en door haar werd gebruikt in het kader van het partnerschap, werd gekwalificeerd als leasing. Op 31 december 2023 bedraagt de boekwaarde van het gebruiksrecht EUR 25 miljoen en is, in bovenstaande tabel, gerapporteerd onder de rubriek "Other"

De boekwaarden van de leaseverplichtingen en de mutaties gedurende de periode worden hieronder weergegeven:

(in miljoen EUR)	Gebouwen	Mobiele sites	Voertuigen	Andere	Sub-leases	Totaal
Per 1 januari 2022	134	85	42	5	8	273
Nieuwe contracten	12	8	24	20	0	63
Contract modificaties/stopzettingen en herbeoordelingen	4	21	0	-1	1	25
Rentekosten	1	1	0	0	0	2
Terugbetalingen van kapitaal	-25	-30	-25	-10	0	-90
Terugbetalingen van rente	-1	-1	0	0	0	-2
Op 31 december 2022	126	83	40	13	9	272
Nieuwe contracten	40	10	37	15	0	103
Contract modificaties/stopzettingen en herbeoordelingen	-2	16	2	-1	0	16
Rentekosten	3	3	1	0	0	7
Terugbetalingen van kapitaal	-26	-29	-26	-14	2	-93
Terugbetalingen van rente	-3	-2	-1	0	0	-5
Op 31 december 2023	138	82	53	14	11	298
Deel op korte termijn	27	25	22	10	5	90
Deel op lange termijn	111	57	31	4	6	208

Er is in 2023 geen materiële toekomstige uitstroom van kasmiddelen met betrekking tot leaseovereenkomsten met aanvangsdatum na 31 december 2023.

(in miljoen EUR)	2022	2023
(in miljoen EUR)		
Afschrijvingen	-84	-88
Rentekosten	-2	-7
Totaal	-86	-95

De Groep had volgende kasuitstromen voor leases

Terugbetalingen van de leaseschulden (kasuitstroom voor financieringsactiviteiten)	-90	-93
Rentekosten (in de operationele kasstroom)	-2	-5
Totaal	-92	-98

De vervalddagtabel van de niet-verdisconteerde verwachte toekomstige kasstromen voor de leaseverplichtingen wordt hieronder weergegeven:

(in miljoen EUR)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029- 2048	Total
Op 31 december 2022								
Niet-verdisconteerde leasebetalingen	86	50	40	30	19	13	41	277
Op 31 december 2023								
Niet-verdisconteerde leasebetalingen		96	65	54	32	18	54	318

Toelichting 7. Contractkosten

De contractkosten omvatten hoofdzakelijk commissies betaald aan de dealer voor het verwerven van postpaid-contracten. Deze kosten houden rechtstreeks verband met deze contracten, worden alleen gemaakt omdat de Groep contracten is aangegaan, en zullen naar verwachting worden gerecupereerd over de duur van het contract.

Voor commissies met betrekking tot het verwerven van mobiele prepaid klanten paste de Groep de praktische oplossing toe zoals voorzien in IFRS 15, waardoor incrementele kosten voor het verkrijgen van een contract in resultaat worden erkend in de mate dat deze kosten anderszins zouden worden uitgesteld over een periode van 1 jaar of minder.

Het actief wordt lineair gespreid over 3 jaar voor contracten behorende tot de residentiële markt en 5 jaar voor contracten behorende tot het bedrijfssegment. Het uitstellen van deze kosten wordt geboekt naar hun aard zijnde 'aan omzet gerelateerde materialen en diensten'.

De evolutie van de contractkosten in 2023 en 2022 is als volgt:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2022	2023
Saldo op 1 januari	110	111
Afname/Toename van de contractactiva met betrekking tot bestaande contracten in de openingsbalans		
Normale evolutie	-67	-68
Nieuwe contract kosten	67	68
Saldo op 31 december	111	111

Het gedeelte van het saldo per 31 december 2023 en 2022 van de contractkosten dat op minder dan één jaar is overgedragen en het gedeelte dat op meer dan één jaar is overgedragen, is als volgt:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2022	2023
Contractkosten	111	111
Overgedragen binnen 12 maand	56	56
Overgedragen op meer dan 12 maand	55	55

Toelichting 8. Deelnemingen in dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen

Toelichting 8.1. Deelnemingen in dochterondernemingen

De geconsolideerde jaarrekening omvat de jaarrekeningen van Proximus NV en haar dochterondernemingen zoals opgenomen in de volgende tabel (het percentage in de onderstaande tabel geeft het percentage van aandelen in handen van de Groep weer):

Naam	Maatschappelijke zetel	Land	2022	2023
Proximus NV van Publiek Recht	Koning Albert-II-laan 27 1030 Brussel BTW BE 0202.239.951	België	Moedermaatschappij	
PXS Re	Rue de Merl 74 2146 Luxemburg	Luxemburg	100%	100%
Connectimmo NV	Koning Albert-II-laan 27 1030 Brussel BTW BE 0477.931.965	België	100%	100%
Proximus Media House (PmH)	Carlistraat 2 1140 Evere BTW BE 0875.092.626	België	100%	100%
Telindus - ISIT BV	Krommewetering 7 3543 AP Utrecht BTW NL 30135115	Nederland	100%	100%
Proximus Luxembourg SA	18 rue du Puits Romain 8070 Bertrange BTW LU 15605033	Luxemburg	100%	100%
Proximus ICT NV	Koning Albert II laan 27 1030 Brussels BTW BE 0826.942.915	België	100%	100%
Proximus OPAL NV	Koning Albert-II-laan 27 1030 Brussel BTW BE 0861.585.672	België	100%	100%
Be-Mobile SA	Kardinaal Mercierlaan 1A 9090 Melle BTW BE 0881.959.533	België	93%	93%
Mediamobile SA	Rue du Gouverneur Général Eboué 24 F-92130 Issy Les Moulineaux	Frankrijk (3)	100%	0%
Flitsmeister BV	Landjuweel 24 3905 PG Veenendaal BTW NL 55408567	Nederland	93%	93%
Cascador BV	Koning Albert II laan 27 1030 Brussels VAT BE 0648 964 048	België	100%	100%

Naam	Maatschappelijke zetel	Land	2022	2023
ClearMedia NV	Merksemsesteenweg 148 2100 Deurne BTW BE 0831.425.897	België	100%	100%
Davinsi Labs NV	Borsbeeksebrug 28/2verd 2600 Antwerpen BTW BE 0550.853.793	België	100%	100%
Belgacom International Carrier Services Mauritius Ltd	Chancery House 5th floor , Lislet, Geoffrey Street Port Louis 1112-07	Mauritius (1)	100%	100%
Belgacom International Carrier Services NV	Koning Albert-II-laan 27 1030 Brussels BTW BE 0866.977.981	België (1)	100%	100%
Belgacom International Carrier Services Deutschland G.M.B.H.	Eichweisenring 11 70567 Stuttgart BTW DE 812.710.228	Duitsland (1)	100%	100%
Belgacom International Carrier Services UK Ltd	2 New Bailey, 6 Stanley Street, Salford Greater Manchester M3 5GS	Verenigd Koninkrijk (1)	100%	100%
Belgacom International Carrier Services Nederland BV	Wilhelminakade 173, unit 41 32 3072 AP Rotterdam BTW NL 808.026.628.B01	Nederland (1)	100%	100%
Belgacom International Carrier Services North America Inc	Corporation trust center - 1209 Orange street USA - 19801 Willington Delaware	Verenigde Staten van Amerika (1)	100%	100%
Belgacom International Carrier Services Asia Pte Ltd	C/O Tricor Singapore Pte Ltd 9 Raffles Place, #26-01 Singapore 048619	Singapore (1)	100%	100%
Belgacom International Carrier Services (Portugal) SA	Avenida da Republica, 50, 10de verdieping 1069-211 Lisboa BTW PT 505.146.720	Portugal (1)	100%	100%
Belgacom International Carrier Services Italia Srl	Via della Moscova 3 20121 Milano BTW IT 13276650150	Italië (1)	100%	100%
Belgacom International Carrier Services Spain SL	Calle Salvatierra, 4, 2c 28034 Madrid	Spanje (1)	100%	100%
Belgacom International Carrier Services Switzerland AG	Gesellschaftsstrasse 27 3001 Bern BTW CHE-109.559.886	Zwitserland (1)	100%	100%
Belgacom International Carrier Services Austria GMBH	Wildpretmarkt 2-4 1010 Wien	Oostenrijk (1)	100%	100%
Belgacom International Carrier Services Sweden AB	Drottninggatan 30 411-14 Goteborg	Zweden (1)	100%	100%
Belgacom International Carrier Services JAPAN KK	#409 Raffine Higashi Ginza, 4-14 10-10 Shirokanedai 3-Chome, Minato-ku Tokyo 108-0071	Japan (1)	100%	100%
Belgacom International Carrier Services China Ltd	5/F Manulife Place 348 Kwun Tong Road, Kowloon Hong Kong	China (1)	100%	100%

Naam	Maatschappelijke zetel	Land	2022	2023
Belgacom International Carrier Services Australia Pty Ltd	1 Margaret Street - Level 11 Sydney NSW 2000 Australië BTW AU93.604.062.900	Australië (1)	100%	100%
Belgacom International Carrier Services Dubai FZ-LLC	Dubai Internet City Premises 306 - Floor 03- Building 02 -PO box 502307 Dubai	Verenigde Arabische Emiraten (1)	100%	100%
Belgacom International Carrier Services South Africa Proprietary Ltd	Highveld Technopark 119 Witch-Hazel Avenue Highveld Technopark	Zuid-Afrika (1)	100%	100%
Belgacom International Carrier Services Kenya Ltd	5th Floor, West Wing, ICEA Lion Center Riverside Park, PO Box 10643 00100 Nairobi	Kenia (1)	100%	100%
Belgacom International Carrier Services France SAS	Rue du Colonel Moll 3 75017 Paris BTW FR87.422.588.285	Frankrijk (1)	100%	100%
Belgacom International Carrier Services Malaysia	Level 6, Menara 1 Dutamas Solaris Dutamas, No. 1 Jalan Dutamas 1, 50480 Kuala Lumpur No. 202001015524 (1371844-D)	Maleisië (1)	100%	100%
TeleSign Holdings Inc	13274 Fiji Way , Suite 600 Marina del Rey, CA 90292	Verenigde Staten van Amerika	100%	100%
TeleSign Corporation	13274 Fiji Way , Suite 600 Marina del Rey, CA 90292	Verenigde Staten van Amerika	100%	100%
TeleSign UK	2 New Bailey, 6 Stanley Street, Salford Greater Manchester M3 5GS	Verenigd Koninkrijk	100%	100%
TeleSign Mobile Ltd	2 New Bailey, 6 Stanley Street, Salford Greater Manchester M3 5GS	Verenigd Koninkrijk	100%	100%
TeleSign Doo	Tresnjnog cveta 1 11070 Novi Beograd	Servië	100%	100%
TeleSign Netherlands B.V.	2 New Bailey, 6 Stanley Street, Salford Greater Manchester M3 5GS	Verenigd Koninkrijk	100%	100%
TeleSign Singapore Pte. Ltd.	1 Robinson Road, #17-00 AIA Tower Singapore (048542)	Singapore	100%	100%
TeleSign (Beijing) Technology Co., Ltd.	Office 1551, 15/F, Office Building A, Parkview Green, 9 Dongdaqiao Road, Chaoyang District Beijing 100020	China	100%	100%
Codit Holding BV	Gaston Crommenlaan 14, box 301 9050 Ledeberg VAT BE 662.946.401	België	100%	100%
Codit BV	Gaston Crommenlaan 14, box 301 9050 Ledeberg VAT BE 0471.349.823	België	100%	100%
Codit Switzerland AG	The Circle 6 8058 Zurich VAT CHE-335.776.516	Zwitserland	100%	100%

Naam	Maatschappelijke zetel	Land	2022	2023
Codit Integration Ltd.	25 Cabot Square E14 4QZ London VAT GB 241.5781.10	Verenigd Koninkrijk	100%	100%
Codit Managed Services BV	Gaston Crommenlaan 14, box 301 9050 Ledeberg VAT BE 0835.734.875	België	100%	100%
CODIT Mare Limited	International House, Mdina Road BKR 3000 Mriehel C55412	Malta	100%	100%
Codit Nederland B.V	Krommewetering 7 3543 AP Utrecht BTW NL 30246968	Nederland	100%	100%
Votijnit Lda. (Codit Portugal)	Edificio LACS Anjos, Rua Febo Moniz, 27 1150-152 Lisboa NIPC 510.595.251	Portugal	100%	100%
Codit Software Limited	International House, Mdina Road BKR 3000 Mriehel C64225	Malta	100%	100%
Codit France S.A.S.	18, Boulevard Malesherbes 75008 Paris 08 VAT FR 0478.300.189	Frankrijk	100%	100%
UMBRiO Holding BV	Bisonspoor 3002-A501 3605 LT Maarssen BTW NL 58566317	Nederland	100%	100%
Mobile Vikings NV	Kempische Steenweg 309 - bus1 3500 Hasselt BTW BE 0886.946.917	België	100%	100%
Telesign Belgium	Koning Albert II laan 27 1030 Brussels BTW BE 0781.957.877	België (2)	100%	100%
3M Digital Networks Private Limited (Mobtexting)	45/B, Subam Complex, 1st A Main 3rd Floor, Rear Wing, Sarakki Indl Layout, J P Nagar, Phase- 3, Bengaluru, Karnataka 560 078 U72200KA2012PTCO66750	Indie (1) (2)	100%	100%
Proximus Ada	Koning Albert II laan 27 1030 Brussels BTW BE 0781.848.902	België (2)	100%	100%
Doktr	Koning Albert II laan 27 1030 Brussels BTW BE 0787.949.212	België (2)	80%	80%
Proximus Luxembourg Infrastructure	18 rue du Puits Romain 8070 Bertrange BTW LU 34353281	Luxemburg (2)	100%	100%
Proximus d.o.o	Tresnjnog Cveta 1/9 Beograd-Novi Beograd	Servië (4)		100%
BICS South Korea LLC	#401, 4F, 23 Jong-ro 12-gil (Gwancheol-dong), Jongno-gu, Seoul	Zuid-Korea (4)		100%
Telesign Colombia S.A.S	Cr71 B N°49 A27- Sec 2 Bogota DC Tax ID 9016318595	Colombia (4)		100%

(1) Onderneming binnen de BICS Groep

(2) Entiteit verworven/opgericht in 2022

(3) Entiteit geliquideerd in 2023

(4) Entiteit opgericht in 2023

Toelichting 8.2. Deelneming in gezamenlijke bedrijfsactiviteiten.

De Groep heeft een materiële gezamenlijke operatie in Mwingz gelegen Bld Simon Bolivar 34 in 1000 Brussel (BTW BE 0738 987 372). In november 2019 hebben Proximus en Orange Belgium een strategische overeenkomst gesloten om een deel van hun mobiele toegangsnetwerken te delen. Het gedeelde mobiele toegangsnetwerk wordt gepland, gebouwd en geëxploiteerd door deze gemeenschappelijke onderneming, die 50/50 eigendom is van Proximus en Orange Belgium en die in april 2020 haar diensten aan de aandeelhouders begon. De overeenkomst is gebaseerd op de volgende principes:

- De exploitanten delen contractueel de zeggenschap over de overeenkomst, d.w.z. beslissingen over de relevante activiteiten vereisen unanieme instemming van de partijen.
- Mwingz levert uitsluitend diensten aan de ouders.

In haar geconsolideerde jaarrekening boekt de Groep Mwingz als een gezamenlijke operatie en neemt zij haar aandeel in de activa en passiva en haar aandeel in de Mwingz-kosten van derden op, op basis van haar eigendomsbelang. Opbrengsten uit de verkoop van diensten uit de gezamenlijke operatie aan Proximus en Orange Belgium worden geëlimineerd.

Toelichting 8.3. Deelnemingen in geassocieerde ondernemingen

(EUR miljoen)	2022	2023
Boekwaarde	43	90
Resultaat door voortzetting activiteiten	-20	-30

De Groep heeft volgende belangen in geassocieerde ondernemingen en joint ventures:

Naam	Maatschappelijke zetel	Land	Aandeel van de Groep	
			2022	2023
Geassocieerde ondernemingen				
Belgian Mobile ID SA/NV	Markiesstraat 1 1000 Brussel VAT BE 541.659.084	België (2)	15%	15%
Synductis CV	Brusselsesteenweg 199 9090 Melle VAT BE 502.445.845	België (2)	17%	17%
Experience @ work CVBA	Minderbroedersgang 12 2800 Mechelen VAT BE 627.819.632	België	30%	30%
Tessares SA/NV	Avenue Jean Monnet 1 1348 Ottignies-Louvain-la-Neuve VAT BE 600.810.278	België	23%	23%
Co.station Belgium NV	Sinter-Goedeleplein 5 1000 Brussel VAT BE 599.786.434	België (3)	20%	0%
Fiberklaar Midco BV	Raymonde de Larochelaan 13 9051 Sint-Denijs-Westrem VAT BE 760.489.106	België	50%	50%
Fiberklaar BV	Raymonde de Larochelaan 13 9051 Sint-Denijs-Westrem VAT BE 760.540.475	België	50%	50%
aug.e NV (former I.Leco NV)	Berkenlaan 8C 1831 Machelen VAT BE 471.967.356	België	38%	48%
Belgian Parking Register NV	Kardinaal Mercierlaan 1A 9090 Melle VAT BE 0778.406.687	België	50%	50%
Ads&Data	Harenseseenweg 226 1800 Vilvoorde VAT BE 0809.309.701	België (2)	11%	11%
Glasfaser Ostbelgien	Klötzerbahn 24 4700 Eupen VAT BE 0791.811.295	België (1)	50%	50%
FTI NV (Flanders Technology&Innovation)	Green Energy Park Research Park 160 1731 Zellik VAT BE 11003.648.706	België (4)		11%
Clarence S.A.	202, Z.A.E.Wolser F. 3290 Bettembourg VAT LU 35.288.286	Luxemburg (4)		40%
Joint ventures				
Unifiber Midco SA	Waterloo Office Park Drève Richelle 161 D, Boite 20 1410 Waterloo 0771.814.647 RPR/RPM	België	50%	50%
Unifiber SA	Waterloo Office Park Drève Richelle 161 D, Boite 20 1410 Waterloo 0771.870.372 RPR/RPM	België	50%	50%

(1) Entiteit opgericht in 2022

(2) Betekenisvolle invloed omdat Proximus een lid heeft in de Raad van Bestuur

(3) Entiteit geliquideerd in 2023

(4) Entiteit opgericht in 2023

Fiberklaar werd in maart 2021 samen met EQT Infrastructure opgericht om de uitrol van glasvezel in Vlaanderen te versnellen. Fiberklaar werkt aan het ontwerpen, bouwen, onderhouden en upgraden van het glasvezelnetwerk in de hele regio om supersnelle en stabiele glasvezelconnectiviteit in Vlaanderen te versnellen. De doelstelling van Fiberklaar is om tegen 2028 1,5 miljoen woningen en bedrijven in Vlaanderen aan te sluiten. Proximus bezit 49,66% van Fiberklaar en de overeenkomst kan worden aangemerkt als een geassocieerde deelneming onder IAS 28.

Unifiber werd in juli 2021 samen met Eurofiber opgericht om de uitrol van glasvezel in Wallonië te versnellen. Unifiber werkt aan het ontwerpen, bouwen, onderhouden en upgraden van het glasvezelnetwerk in de hele regio om supersnelle en stabiele glasvezelconnectiviteit in Wallonië te versnellen. Unifiber's doelstelling is om tegen 2028 0,6 miljoen woningen en bedrijven in Wallonië aan te sluiten. Proximus bezit 49,99% van Unifiber en de overeenkomst kan worden aangemerkt als een joint venture onder IAS 28.

In september 2022 creëerde Proximus samen met de Duitstalige Gemeenschap en Ethias Glasfaser Ostbelgien of GO Fiber, een publiek-private samenwerking. Het doel is om bijna alle 40.000 woningen en bedrijven in deze regio aan te sluiten, ook in de zogenaamde witte zones. Proximus bezit 49,96% van Glasfaser Ostbelgien. De overeenkomst kwalificeert als geassocieerde deelneming onder IAS 28.

Voorwaardelijke verplichtingen en verbintenissen in verband met de joint ventures en geassocieerde vezelentiteiten (Fiberklaar, Unifiber en Glasfaser Ostbelgien):

Opgelegd aan de glasvezelentiteiten

- Na de uitrolperiode moeten Fiberklaar en Unifiber voldoen aan de in hun aandeelhoudersovereenkomsten vastgelegde streefcijfers voor netto schuld/EBITDA. Beschikbare liquide middelen moeten prioritair worden gebruikt om deze doelstellingen te halen voordat er enige uitkering aan aandeelhouders plaatsvindt.

Opgelegd aan de aandeelhouders van de glasvezelentiteiten

- Proximus heeft een contractuele verplichting om de entiteiten Fiberklaar en Unifiber financieel te ondersteunen door het verwerven van een vooraf bepaald volume glasvezelaansluitingen voor de reeds uitgerolde gebieden. Dit zal gebeuren door de volledige migratie van zijn klantenbestand en de uitfasering van zijn kopernetwerk binnen enkele jaren na de voltooiing van de glasvezel uitrol. Voor Glasfaser Ostbelgien is er geen vooraf bepaald volume, maar wel de migratieverplichting.
- Bij het optreden van een "Flip Over Event" (zoals het bereiken van de uitrol van het netwerk op een bepaald aantal huishoudens, een vooraf bepaalde datum, enz.) zijn de aandeelhouders van de glasvezelentiteiten verplicht om het minimumaantal aandelen over te dragen aan Proximus zodat deze laatste de controle kan verkrijgen door de meerderheid van de aandelen te bezitten. Indien nodig, en op de meest beperkte wijze, kunnen de aandeelhoudersovereenkomsten worden aangepast om de zeggenschap bij Proximus na Flip Over te waarborgen. De vroegste wijziging van de zeggenschap zal naar verwachting in 2028 plaatsvinden.
- Op het moment van de Flip Over heeft Proximus het recht om het aantal aandelen te verwerven dat nodig is om ten minste 50% plus één en maximaal 75% min één van de Glasfaser Ostbelgien-aandelen te bezitten. Het krijgt ook een call-optie om zijn aandelenbezit uit te breiden tot 60% van de aandelen Fiberklaar Midco.
- Fiberklaar, Unifiber en Glasfaser Ostbelgien zullen hun financiering maximaliseren door schulden en operationele kasstromen. De aandeelhouders zullen de resterende financieringsbehoefte aanvullen met een kapitaalinjectie naar rato van hun aandeel.
- Alle door Midco Unifiber en Midco Fiberklaar gehouden aandelen in Unifiber en Fiberklaar zijn verpand aan financiële instellingen als onderdeel van de door Unifiber en Fiberklaar verkregen financieringsregelingen. Hetzelfde geldt voor de aandelen gehouden in Glasfaser Ostbelgien.

Mutaties in geassocieerde deelnemingen en joint ventures:

(in miljoen EUR)	Unifiber SA	Fiberklaar BV	Overige deelnemingen	Totaal
Boekwaarde				
Per 1 januari 2022	9	22	3	34
Beleggingen	0	30	-1	29
Winst van het boekjaar	-7	-13	0	-20
Op 31 december 2022	2	39	2	43
Beleggingen	15	60	2	77
Verlies van het boekjaar	-7	-21	-2	-30
Op 31 december 2023	11	77	2	90

Overzicht van balans, winst en verlies en niet-gerealiseerde resultaten van de materiële joint venture en geassocieerde deelneming

(in miljoen EUR)	Unifiber		Fiberklaar	
	2022	2023	2022	2023
Vaste activa	54	188	223	492
Vlottende activa	32	26	33	31
Geldmiddelen en kasequivalenten	21	14	32	26
Totaal activa	86	214	256	523
EIGEN VERMOGEN	10	26	88	180
Langlopende schulden	57	153	120	290
Rentedragende schulden	57	151	120	290
Kortetermijnschulden	18	35	48	53
TOTAAL PASSIVA	86	214	256	523
Totale opbrengsten	0	1	1	2
Totale bedrijfskosten vóór afschrijvingen	-3	-4	-11	-15
Afschrijvingen	0	-1	-1	-1
Financiële opbrengsten	0	1	0	3
Interesten en kosten van schulden op financiële instrumenten tegen geamortiseerde kostprijs	-5	-18	-4	-18
Winst of verlies uit voortgezette activiteiten	-8	-21	-16	-28
Totaal van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-8	-21	-16	-28
% eigendom	50%	50%	50%	50%
Aandeel in eigen vermogen	5	13	44	90
Harmonisatie en herschikking	-3	-2	-5	-12
Boekwaarde	2	11	39	77

Toelichting 8.4. Aanschaffingen en verkopen van dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde ondernemingen

Entiteiten opgericht in 2023

Clarence

Clarence is een joint venture tussen Proximus en LuxConnect met als doel het creëren van een niet-geconnecteerde soevereine cloud-oplossing.

Acquisities en disposals in 2023

EDPNET

In maart 2023 heeft Proximus de activiteiten en activa van het Belgische en Nederlandse EDPNET overgenomen. Onmiddellijk na deze overname heeft de Belgische mededingingsautoriteit (BCA) Proximus echter op de hoogte gebracht van de opening van een ambtshalve onderzoek naar mogelijk misbruik van dominantie door Proximus door middel van de overname. Proximus, dat de beschuldigingen van misbruik van dominantie betwistte, werkte te goeder trouw samen met de onderzoekers van de BCA. Uiteindelijk en om een lange procedure te vermijden, sloten Proximus en Citymesh in november 2023 een overeenkomst waarbij Proximus EDPNET Belgium van de hand deed aan Citymesh. Als gevolg van deze overeenkomst heeft de BCA haar procedure wegens misbruik van machtspositie beëindigd. Het beroep dat Citymesh had ingesteld tegen de overdracht van EDPNET aan Proximus werd beëindigd.

Acquisities van 2023 die met een hoge waarschijnlijkheid zullen worden afgerond in 2024

Route Mobile

Proximus Group heeft een definitieve overeenkomst ondertekend om via Proximus Opal een belang van ~58% te verwerven in Route Mobile, een wereldwijd bedrijf gespecialiseerd in CPaaS-diensten, genoteerd op de NSE en BSE in India met een marktkapitalisatie van EUR 1,1 miljard. Als onderdeel van de overeenkomst zullen enkele van de stichtende aandeelhouders van Route Mobile herinvesteren in een minderheidsbelang in Proximus Opal, een dochteronderneming van de Proximus Group en de houdstermaatschappij van Telesign, het Amerikaanse filiaal van Proximus. Voortbouwend op de gecombineerde krachten van Route Mobile en Telesign, effent de Groep de weg om één van de wereldwijde leiders te worden op het gebied van digitale communicatie (CPaaS) en digitale identiteit.

Meer specifiek:

- Proximus Group zal 57,56% van de aandelen (op een volledig verwaterde basis) in Route Mobile verwerven via Proximus Opal, voor een initieel bedrag van INR 59.224 miljoen (EUR ~643,0 miljoen) in contanten voor een prijs per aandeel van INR 1.626,40.
- De verwerving van het meerderheidsbelang in Route Mobile zal, in overeenstemming met de Indiase regelgeving, een verplicht overnamebod ('MTO') uitbrengen op maximaal 26% van de totale uitstaande aandelen van Route Mobile tegen dezelfde prijs per aandeel. Afhankelijk van de uitkomst van het MTO, kan het belang van Proximus Opal verder toenemen tot ongeveer 75% van de aandelen van Route Mobile. Als de MTO volledig wordt aangenomen, zou het belang kunnen stijgen tot ongeveer 84%, maar aangezien de Indiase toezichthouder SEBI een minimumdrempel van 25% openbaar aandelenbezit voor alle beursgenoteerde bedrijven voorschrijft, zou Proximus Opal zijn belang binnen 12 maanden terug moeten verkopen tot 75%.

De totale contante vergoeding voor dit deel van de operatie, zal worden bepaald door de effectieve MTO opname. De overname van het meerderheidsbelang in Route Mobile en de MTO zal worden gevolgd door een herinvestering van EUR ~299,6 miljoen door enkele van de stichtende aandeelhouders van Route Mobile, voor maximaal 14,5% van de aandelen van Proximus Opal. Rekening houdend met de herinvestering, bedraagt de netto contante vergoeding voor Proximus voorafgaand aan de MTO EUR ~343,4 miljoen.

De overeenkomst blijft afhankelijk van de realisatie van de voorwaarden voorzien in de overeenkomst, waaronder de ontvangst van regelgevende en antitrust goedkeuringen en de voltooiing van het verplichte overnamebod op bepaalde aandelen van Route Mobile. Proximus verwacht de transactie af te sluiten in de eerste helft van 2024.

Entiteiten opgericht in 2022

Proximus Ada

In maart 2022 richtte Proximus de volle dochteronderneming Ada op, een innovatie- en expertisecentrum gewijd aan artificiële intelligentie en cyberbeveiliging. De entiteit startte haar activiteiten in april 2022. Proximus Ada had op 31 december 2022 ongeveer 52 experts in kunstmatige intelligentie en cyberbeveiliging in dienst.

Doktr

Op 1 juli 2022 heeft Proximus de activiteiten in verband met de Doktr-toepassing overgedragen aan dit nieuwe bedrijf, Doktr SRL. Doktr wil een integraal onderdeel worden van het zorgaanbod en videoconsulten vergemakkelijken op een toegankelijke, veilige en gebruiksvriendelijke manier.

Glasfaser Ostbelgien

Zie toelichting 8.3

Acquisities in 2022

BICS-3m Digital Networks Pvt Ltd

BICS heeft 100% van de aandelen verworven van een Communications Platform as a Service (CPaaS) specialist, 3m Digital Networks Pvt Ltd, een internationale communicatie-enabler, door haar volledig Singaporese dochteronderneming. De overname voegt een reeks cloud-native communicatieoplossingen toe aan het portfolio van BICS, waaronder AI-enabled voice, multi-channel messaging en geavanceerde analysediensten.

Toelichting 9. Beleggingen in eigenvermogensinstrumenten gewaardeerd tegen reële waarde

Op 31 december 2023 en 2022 had de Groep deelnemingen in niet-beursgenoteerde ondernemingen met een reële waarde van minder dan 1 miljoen EUR in 2022 en 3 miljoen EUR in 2023.

De Groep heeft ervoor gekozen om deze belangen bij de eerste opname te classificeren tegen reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten, aangezien ze niet worden aangehouden met het oog op verhandeling, maar zijn verworven met een strategische langetermijnvisie.

Toelichting 10. Winstbelasting

(in miljoen EUR)

Per 31 december

	2022	2023
Versnelde afschrijvingen	-40	-37
Reële waarde-aanpassingen met betrekking tot acquisities	-20	-18
Statutaire voorziening, niet weerhouden onder IFRS	-8	-10
Herwaardering van financiële instrumenten naar reële waarde	-52	-51
Uitgestelde belastingen op de verkopen van materiële vaste activa	-7	-8
Vergoedingen na uitdiensttreding, beëindigingsvoordelen en andere voordelen	-19	-37
Uitgestelde belastingen op contractactiva en contractkosten	-61	-69
Bruto uitgestelde belastingschulden	-209	-229
Reële waarde-aanpassingen van materiële vaste activa	11	11
Voorzieningen voor risico's en lasten	11	12
Andere	10	13
Bruto uitgestelde belastingvorderingen	32	36
De netto uitgestelde belastingvorderingen/(schulden), gegroepeerd per wettelijke entiteit, zijn als volgt:		
Netto uitgestelde belastingschulden	-181	-197
Netto uitgestelde belastingvorderingen	5	4

De beweging in de uitgestelde belastingposities in 2023 zijn als volgt
(in miljoen EUR)

Op 31 december 2022	-176
Daling erkend via de niet-gerealiseerde resultaten	-7
Beweging erkend via de resultatenrekening	-10
Op 31 december 2023	-193

De uitgestelde belastinglast van 2023 in de winst- en verliesrekening is voornamelijk het gevolg van de stijging in de vergoedingen na uitdiensttreding en ontslagvergoedingen, de stijging van de opbrengsten uit contracten met klanten (IFRS15) en de herwaardering naar FV van de financiële instrumenten. Deze last wordt gedeeltelijk gecompenseerd door de afname van de uitgestelde belastingen op tijdelijke verschillen. De uitgestelde belastingvorderingen op reële waarde-aanpassing van vaste activa hebben voornamelijk betrekking op de eliminatie van de winst die voortvloeit uit de intragroepsverkoop tegen reële waarde van bepaalde vaste activa.

Uitgestelde belastingvorderingen zijn niet opgenomen voor de verliezen van dochterondernemingen die al meerdere jaren verlieslatend zijn. Cumulatieve overgedragen fiscale verliezen en andere voor dergelijke bedrijven beschikbare activa bedroegen op 31 december 2023 46 miljoen EUR (22 miljoen EUR in 2022), waarvan 41 miljoen EUR geen vervaldatum heeft. Het gebruik van de Belgische overgedragen fiscale verliezen is beperkt tot 1 miljoen EUR per jaar en 70% voor het overschot in hetzelfde jaar. De verrekening van Amerikaanse fiscale verliezen is over het algemeen beperkt tot 80% van de belastbare inkomsten.

De uitgestelde belastingopbrengsten/(kosten) in de resultatenrekening betreffen:

(in miljoen EUR)	Boekjaar afgesloten op 31 december	
	2022	2023
Versnelde afschrijvingen	5	3
Reële waarde-aanpassingen met betrekking tot acquisities	14	2
Herwaardering van financiële instrumenten naar reële waarde	0	-3
Uitgestelde belastingen op de verkopen van materiële vaste activa	0	-1
Reële waarde-aanpassingen van materiële vaste activa	-1	0
Vergoedingen na uitdiensttreding, beëindigingsvoordelen en andere voordelen	7	-5
Overdraagbare fiscale verliezen	-3	0
Contractactiva en contractkosten	-5	-8
Andere	7	2
Uitgestelde belastinglasten van het jaar	25	-10

De geconsolideerde resultatenrekening omvat de volgende belastinglasten:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2022	2023
Courante winstbelastingen van het jaar	-153	-94
Uitgestelde belastingen	25	-10
Winstbelastingen geboekt in de geconsolideerde resultatenrekening	-128	-104

De aansluiting tussen de belastinglasten berekend aan het wettelijke tarief voor winstbelasting en de belastinglasten aan het effectieve tarief van de groep voor elk van de twee afgesloten jaren, is als volgt:

(in miljoen EUR)	2022	2023
Winst vóór belastingen	578	461
Tegen de Belgische wettelijke aanslagvoet van 25%	145	115
Lagere inkomstenbelastingpercentages van andere landen	1	2
Niet-belastbare winst	-24	-27
Fiscaal niet-afrekbare uitgaven	5	11
Niet-afrekbare verliezen van joint ventures en geassocieerde deelnemingen	8	7
Andere	-5	-4
Belastingkost	128	104
Reële aanslagvoet	22,22%	22,61%

Het effectieve inkomstenbelastingtarief voor 2023 bedraagt 22,61%, wat hoger is dan het effectieve inkomstenbelastingtarief van 22,22% in 2022.

De niet-belastbare inkomsten resulteren voornamelijk uit de toepassing van algemene beginselen van de belastingwetgeving, zoals de aftrek van innovatie-inkomsten die in België van toepassing is.

Toelichting 11. Activa en schulden voor pensioenen, andere vergoedingen na uitdiensttreding en beëindigingsvoordelen

De Groep heeft verschillende plannen waarvan hieronder een overzicht wordt weergegeven:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2022	2023
Beëindigingsvoordelen en bijkomende vergoedingen in verband met herstructureringsprogramma's	116	82
Aanvullende pensioenplannen nettoschuld/(nettoactiva)	-140	-187
Andere pensioenplannen	1	1
Andere vergoedingen na uitdiensttreding andere dan pensioenen	295	293
Nettoactiva opgenomen in de balans	140	187
Nettoschuld opgenomen in de balans	413	377
Nettoschuld (korte termijn)	52	40
Nettoschuld (lange termijn)	361	337

De berekening van de netto schuld is gebaseerd op de veronderstellingen die werden vastgelegd op balansdatum. De veronderstellingen voor de verschillende plannen werden bepaald op basis van macro-economische gegevens en de specifieke voorwaarden betreffende duur en begunstigden van elk plan.

De disconteringsvoet die gebruikt wordt voor de waardering van pensioenplannen, andere vergoedingen na uitdiensttreding en beëindigingsplannen is gebaseerd op het rendement van hoogwaardige ondernemingsobligaties uit de Eurozone met een looptijd die overeenkomt met de looptijd van dergelijke plannen.

Toelichting 11.1. Beëindigingsvoordelen en bijkomende vergoedingen in verband met herstructureringsprogramma's

Beëindigingsvoordelen en bijkomende vergoedingen in deze toelichting hebben betrekking op werknemersherstructureringsprogramma's. Er worden geen fondsbeleggingen opgebouwd voor deze voordelen.

In 2016 heeft de Groep een vrijwillig vertrekplan (Early Leave Plan) geïmplementeerd welk voorziet in de mogelijkheid om vervroegd de prestaties te beëindigen vanaf 60 jaar (of 58 voor een kleine groep). Voor bepaalde deelnemers aan het herstructureringsplan voor vervroegde uitreding worden de uitkeringen betaald vanaf de leeftijd van 60 jaar tot de vroegste pensioneringsdatum. Voor degenen die aan het plan deelnemen vóór de leeftijd van 60 jaar en die derhalve tot 60 jaar in dienst bleven, werden de kosten van het plan opgenomen voor de nog te presteren dienstdtijd tussen het moment van toetreding tot het programma en 60 jaar. De kost evolueert met de index en de discontovoet. De rotatie van het personeel wordt verondersteld nul te zijn.

In 2019 heeft Proximus zijn transformatieplan Fit for Purpose (FFP) opgestart. Een analyse op basis van de toekomstige uitdagingen van het bedrijf heeft geleid tot de identificatie van activiteitsdomeinen die ofwel moesten aangepast worden ofwel verdwijnen. De provisie voor beëindigingsvergoedingen werd volledig erkend op basis van een gedetailleerde en formele mededeling die had plaatsgevonden naar alle betrokkenen bij het plan en aangezien de uitkeringen niet afhankelijk waren van het verderzetten van het dienstverband. De voorziening omvat alle uitkeringen die aan de deelnemers worden betaald, hetzij op de datum van hun ontslag, hetzij tot de eerdere pensioendatum. De voorzieningen omvatten ook de kosten van outplacement. De kosten van herscholing en bijscholing van werknemers zijn niet in de voorziening opgenomen. Het langetermijndeel van de voorziening heeft betrekking op de uitkeringen die na meer dan een jaar moeten worden verricht (hoofdzakelijk tot de pensioendatum). Deze evolueren met de index en de discontovoet. De rotatie van het personeel wordt verondersteld nul te zijn. In 2022 is de verplichting voor ontslagvergoedingen ook bijgewerkt om

rekening te houden met het feit dat Proximus zich de facto niet langer kan terugtrekken om bepaalde voordelen aan te bieden aan werknemers in bestaande programma's. De voorziening is verhoogd met 22 miljoen EUR in 2022.

Elke latere herwaardering van de verplichting voor ontslagvergoedingen en bijkomende vergoedingen wordt onmiddellijk in de winst- en verliesrekening opgenomen.

De financieringstoestand van de plannen voor beëindigingsvoordelen en bijkomende vergoedingen is als volgt:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2022	2023
Bruto pensioenschuld	116	82
Schuld die de fondsbeleggingen overschrijdt	116	82

De beweging van de nettoschuld werd als volgt opgenomen in de balans:

	Per 31 december	
	2022	2023
In het begin van het jaar	140	116
Totale kosten (winst) van de periode	22	2
Bijdrage aan de deelnemers	-46	-35
Op het einde van het jaar	116	82

De schuld voor beëindigingsvoordelen en bijkomende vergoedingen werd bepaald op basis van de volgende assumpties:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2022	2023
Discontovoet	3.20%	3.20%
Toekomstige prijsinflatie	3.00%	2.60%

Sensitiviteitsanalyse

Een verhoging of verlaging met 0,5% van de werkelijke disconteringsvoet resulteert in een schuldvariatie van ongeveer 1 miljoen EUR.

De Groep voorziet dat een bedrag van 21 miljoen EUR zal betaald worden als beëindigingvoordelen en bijkomende vergoedingen in 2024. De betalingen in 2023 bedroegen 35 miljoen EUR.

Toelichting 11.2. Toegezegdbijdragenregelingen en toegezegdpensioenregelingen voor aanvullende pensioenen.

Toegezegdpensioenregelingen van Proximus NV en sommige filialen

Proximus NV en sommige Belgische dochterondernemingen bieden hun personeelsleden toegezegdpensioenregelingen aan. Deze plannen verstrekken pensioenvoordelen voor diensten geleverd ten vroegste vanaf 1 januari 1997. Ze verschaffen voordelen gebaseerd

op salaris en dienstjaren. Ze worden gefinancierd via het Proximus pensioenfonds, een aparte juridische entiteit die voor dat doel werd opgericht in 1998.

De financieringsmethode heeft tot doel de huidige waarde van de toekomstige pensioenverplichtingen (toegezegdpensioenverplichting - DBO) te financieren voor de voorbije dienstjaren binnen het bedrijf en rekening houdend met toekomstige loonverhogingen. De financieringsmethode is afgeleid van berekeningen volgens de IAS 19 norm. De jaarlijkse bijdrage is gelijk aan de som van de aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten, de netto financiële kost (intrestkost op de toegezegdpensioenverplichtingen verminderd met het verwacht rendement op fondsbeleggingen) en de afschrijving van actuariële winsten en verliezen boven 10% van het hoogste van de toegezegdpensioenverplichting en de activa. Daarom kan het bijgedragen bedrag verschillen van het in de winst- en verliesrekening opgenomen bedrag.

Per 31 december 2023 overtreffen de activa van het pensioenfonds het door de pensioenregulator vereiste minimum, zijnde de technische provisie. De technische provisie vertegenwoordigt het bedrag dat nodig is om het korte- en lange-termijnevenwicht van het pensioenfonds te garanderen. Ze is samengesteld uit de verworven rechten verhoogd met een bijkomend bufferbedrag ten einde de lange-termijnbestendigheid van de pensioenfinanciering te garanderen. De verworven rechten vertegenwoordigen de huidige waarde van de gecumuleerde voordelen die betrekking hebben op de reeds geleverde dienstjaren binnen de onderneming en is gebaseerd op huidige salarissen. Ze worden berekend in overeenstemming met de pensioenregelgeving en de van toepassing zijnde wettelijke bepalingen in verband met de actuariële assumpties.

Zoals voor de meeste toegezegdpensioenregelingen kan de pensioenkost beïnvloed worden (zowel positief als negatief) door parameters als interestvoeten, toekomstige salarisverhogingen, inflatie en rendement op activa. Deze risico's zijn niet ongewoon voor toegezegdpensioenregelingen.

Voor de complementaire toegezegdpensioenregeling worden op 31 december door onafhankelijke externe actuarissen actuariële waarderungen uitgevoerd. De huidige waarde en de aan het dienstjaar toegerekende pensioenkosten en pensioenkosten voor verstreken diensttijd worden berekend met gebruik van de 'projected unit credit' methode.

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2022	2023
Toegezegde pensioenverplichting	716	785
Fondsbeleggingen tegen reële waarde	-857	-971
Tekort / (surplus)	-140	-187

De elementen opgenomen in de resultatenrekening en de staat van het totaalresultaat zijn als volgt

(in miljoen EUR)	Jan-00	
	2022	2023
Servicekost - werkgever	52	45
Netto Intrestkost	-1	-6
Opgenomen in de resultatenrekening	50	39
Herwaarderingen		
Actuariële (winst)/verlies t.g.v. wijziging in financiële assumpties	-192	-19
Actuariële (winst)/verlies t.g.v. de demografische assumpties	20	0
Actuariële (winst)/ verlies t.g.v. ervaringsaanpassingen	22	38
Actuariële (winst) / verlies t.g.v. van fondsbeleggingen exclusief interesten	88	-69
Opgenomen in de staat van het totaalresultaat	-61	-50
Totaal	-11	-12

De beweging van de nettoschuld werd als volgt opgenomen in de balans:

(in miljoen EUR)	Jan-00	
	2022	2023
In het begin van het jaar	-79	-140
Kost van de periode opgenomen in de resultatenrekening	50	39
Herwaardering opgenomen in de staat van het totaalresultaat	-61	-50
Betaalde bijdragen	-50	-35
Netto tekort/ (Netto surplus)	-140	-187

Wijziging in de fondsbeleggingen:

(in miljoen EUR)	2022		2023	
In het begin van het jaar	904		857	
Interesten	10		30	
Rendement van fondsbeleggingen exclusief intresten	-88		69	
Betaalde bijdragen	50		35	
Uitkeringen aan begunstigden en kosten	-19		-20	
Op het einde van het jaar	857		971	

Wijziging in de bruto pensioenschuld:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2022	2023
In het begin van het jaar	825	716
Servicekost	52	45
Intrestkost	9	24
Uitkeringen aan begunstigden en kosten	-19	-20
Actuariële verliezen/ (winsten)	-150	19
Op het einde van het jaar	716	785

De pensioenschuld werd bepaald op basis van de volgende assumpties:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2022	2023
Discontovoet	3.50%	3.30%
Toekomstige prijsinflatie	3.00%	2.60%
Nominaal toekomstige loonsverhoging	4,15%-4,25%	3,10%-3,85%
Nominaal toekomstige barema-loonsverhoging	4,00%-4,15%	3,60%-3,75%
Sterfte	BE Prospective IA/BE	BE Prospective IA/BE

Bij de berekening van de pensioenverplichting wordt rekening gehouden met het personeelsverloop. Voor statutaire werknemers wordt ervan uitgegaan dat dit nul is en voor contractuele werknemers wordt uitgegaan van een degressief percentage op basis van de leeftijd.

De pensioenschuld werd bepaald op basis van de beste schatting door de entiteiten van de financiële en demografische veronderstellingen en welke ieder jaar worden herbekeken.

De duur van de verplichting is 13,36 jaar.

Sensitiviteitsanalyse

De meest significante actuariële veronderstellingen voor het bepalen van de toegezegdpensioenregelingen zijn de disconteringsvoet, de inflatie en de reële salarisverhogingen. De sensitiviteitsanalyse is gebaseerd op aanvaardbare mogelijke wijzigingen van de respectievelijke veronderstellingen waarbij de andere veronderstellingen constant worden gehouden.

Wij verwachten, gezien de huidige onzekerheid op de markt, dat het niveau van de discontovoet in 2024 vergelijkbaar zal blijven en dat de inflatie licht zal evolueren maar nog relatief lange tijd relatief hoog zal blijven.

Als de disconteringsvoet stijgt (of daalt) met 0,5% zou de geschatte impact op de toegezegdpensioenverplichting een daling (of stijging) betekenen van ongeveer 6% tot 7%.

Indien de inflatie stijgt (of daalt) met 0,25% zou de toegezegdpensioenverplichting stijgen (of dalen) met ongeveer 3%. Een stijging (of daling) van de reële salarisverhoging met 0,25% zou een stijging (of daling) van de toegezegdpensioenverplichting inhouden met ongeveer 5% tot 6%.

Pensioenplan activa

De activa van de pensioenplannen zijn als volgt:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2022	2023
Eigenvermogeninstrumenten	48.2%	49.9%
Schuldinstrumenten	36.2%	35.8%
Converteerbare leningen	4.8%	4.5%
Anderen (infrastructuur, private investeringsfondsen, verzekeringsdeposito's)	10.8%	9.8%

Het reële rendement van de activa van de plannen

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2022	2023
Reële rendement van de activa van de plannen	-79	100

De beleggingsstrategie van het pensioenfonds is bepaald met het oog op het bekomen van het beste rendement op de beleggingen, binnen de strikte limieten van risicocontrole en rekening houdend met het profiel van de pensioenverplichtingen. De relatief lange looptijd van de pensioenverplichtingen (13,36jaar) laat toe om een redelijk deel van de portefeuille toe te wijzen aan aandelen. Gedurende de laatste vijf jaar heeft het pensioenfonds de beleggingsportefeuille op significante wijze gediversifieerd zowel in type activa als regio en munt om het algehele risico te beperken en het verwacht rendement te verbeteren.

Per eind 2023 was ongeveer 49,9% van de portefeuille belegd in genoteerde aandelen (in Europa, de VS en opkomende markten), 35,8% in vastrentende waarden (staatsobligaties, bedrijfsobligaties, en senior leningen) en ongeveer 4,5% in converteerbare obligaties (Wereld ex. VS); het overige deel was geïnvesteerd in Europese infrastructuur, global private equity en Europees niet genoteerd vastgoed en cash. Het feitelijk uitvoeren van de investeringen is uitbesteed aan gespecialiseerde vermogensbeheerders.

Nagenoeg alle beleggingen werden gedaan via wederzijdse beleggingsfondsen. Directe investeringen bedragen minder dan 1% van de activa. Vrijwel alle aandelen, schuldinstrumenten en converteerbare leningen hebben genoteerde prijzen op een actieve markt. De andere activa, ten bedrage van minder dan 10% van de portfolio, zijn niet genoteerd. Het pensioenfonds investeert niet rechtstreeks in Proximus aandelen of –obligaties maar het is niet uitgesloten dat er enige Proximusaandelen of –obligaties opgenomen zijn in de gemeenschappelijke beleggingsfondsen waarin het pensioenfonds belegt.

Het Proximus Pensioenfonds heeft een proactieve benadering gekozen voor het opnemen van ESG-criteria in zijn beleggingsbeleid. Aangezien bijna alle beleggingen gebeuren via collectieve fondsen die door externe beheerders worden beheerd, impliceert deze aanpak een permanente dialoog met de beheerders, waarbij hen wordt gevraagd om met deze criteria rekening te houden.

De Groep verwacht in 2024 33 miljoen EUR bij te dragen aan deze toegezegdpensioenregeling.

Andere pensioenplannen

De Groep heeft ook een andere toegezegd-pensioenregeling met een beperktere omvang, namelijk een toegezegd-pensioenverplichting van 6 miljoen EUR en fondsbeleggingen van 5 miljoen EUR, hetgeen resulteert in een nettoverplichting van 1 miljoen EUR.

De Groep heeft een aantal regelingen gebaseerd op bijdragen voor in aanmerking komende personeelsleden. Voor de plannen welke beheerd worden door buitenlandse filialen, geeft de Groep geen garantie van minimum rendement op de bijdragen. Voor alle plannen

die in België beheerd worden is er wel een gegarandeerd rendement. Alle regelingen, zowel in België als in buitenland, lopend of afgesloten, zijn niet materieel op groepsniveau en vertegenwoordigen geen materiële netto schuld voor de Groep.

Toelichting 11.3. Andere vergoedingen na uitdiensttreding

Historisch kent de Groep haar gepensioneerden naast pensioenen andere voordelen toe onder de vorm van een socio-culturele premie, trein tickets en andere sociale voordelen zoals hospitalisatie. Er worden geen activa opgebouwd voor dergelijke voordelen.

Het hospitalisatieplan is gebaseerd op een geïndexeerd vast bedrag per begunstigde.

De financieringstoestand van de plannen is als volgt:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2022	2023
Toegezegde pensioenverplichting	295	293
Nettoschuld opgenomen in de balans	295	293

De elementen opgenomen in de resultatenrekening en de staat van het totaalresultaat zijn als volgt:

(in miljoen EUR)	Jan-00	
	2022	2023
Servicekost - werkgever	4	3
Intrestkost	3	10
Opgenomen in de resultatenrekening	7	13
Herwaarderings		
Actuarieel verlies t.g.v. wijziging in financiële assumpties	-61	1
Impact van ervaringsaanpassingen	-3	-1
Opgenomen in de staat van het totaalresultaat	-63	0
Totaal	-56	13

De beweging van de nettoschuld werd als volgt opgenomen in de balans:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2022	2023
In het begin van het jaar	365	295
Kost van de periode opgenomen in de resultatenrekening	7	13
Herwaardering opgenomen in de staat van het totaalresultaat	-63	0
Bijdrage aan de deelnemers	-14	-15
Op het einde van het jaar	295	293

De schuld voor andere vergoedingen na uitdiensttreding was bepaald op basis van volgende assumpties:

	Per 31 december	
	2022	2023
Discontovoet	3.50%	3.30%
Toekomstige evolutie van de kosten (index inbegrepen)	3.00%	2.60%
Sterfte	BE Prospective IA/BE	BE Prospective IA/BE

De schuld voor de andere vergoedingen na uitdiensttreding werd bepaald op basis van de beste schatting door het bedrijf van de financiële en demografische hypothesen, welke elk jaar worden herbekeken.

De looptijd van de schuld bedraagt 11,88 jaar.

Sensitiviteitsanalyse

De belangrijke actuariële veronderstellingen voor het bepalen van de toegezegde pensioenregelingen zijn de disconteringsvoet, de inflatie, toekomstige kostentrends en mortaliteit. De sensitiviteitsanalyse is gebaseerd op aanvaardbare mogelijke wijzigingen van de respectievelijke veronderstellingen, terwijl de andere veronderstellingen constant worden gehouden.

Indien de disconteringsvoet stijgt (of daalt) met 0,5% zou de toegezegde pensioenverplichting dalen (of stijgen) met ongeveer 6%

Indien de toekomstige kostentrend stijgt (of daalt) met 0,5%, stijgt (of daalt) de toegezegde pensioenverplichting met ongeveer 6%

Indien een correctie van 1 jaar zou toegepast worden op de mortaliteitstabellen, zou de toegezegde pensioenverplichting wijzigen met ongeveer 4%.

De Groep verwacht in 2024 een bedrag van 16 miljoen EUR aan deze plannen bij te dragen.

Toelichting 11.4. Overige verplichtingen

De Groep participeert in een toegezegde pensioenregeling opgezet door de staat. Op 31 december 2003 heeft Proximus haar verplichtingen met betrekking tot het wettelijk pensioen voor de statutaire medewerkers en hun nabestaanden overgedragen aan de Belgische staat, door middel van een betaling van 5 miljard EUR aan de Belgische staat. De overdracht van deze verplichtingen ging gepaard met een verhoogde werkgeversbijdrage voor de sociale zekerheid voor ambtenaren met ingang van 2004 en een jaarlijks vergoedingsmechanisme voor verschuiving van bepaalde toekomstige stijgingen of dalingen in de Belgische staat verplichtingen ten gevolge van acties ondernomen door Proximus. Naar aanleiding van een wetwijziging (Programma Wet van 25 december 2017), is vanaf 2018 de verplichting tot compensatie voor de Belgische Staat stopgezet.

Toelichting 12. Andere vaste activa

(in miljoen EUR)	Toelichting	Per 31 december	
		2022	2023
Andere derivaten	32.1	83	71
Andere financiële vaste activa tegen geamortiseerde kostprijs		16	21
Totaal		99	92

De overige derivaten hebben voornamelijk betrekking op:

- Een 10-jarige termijnrenteswap met een nominaal bedrag van 500 miljoen EUR, afgesloten op februari 2022, ter dekking van de blootstelling van de Groep aan de variabiliteit van de kasstromen die is toe te schrijven aan het langetermijnrenterisico in verband met een zeer waarschijnlijke verwachte transactie, namelijk een obligatie met een looptijd van 10 jaar die in april 2025 zal worden uitgegeven. De Groep past hedge accounting toe op deze swap. De reële waarde van dit financiële instrument bedraagt 58 miljoen EUR per 31 december 2023 en 82 miljoen EUR per jaareinde 2022.
- Een "zero cost collar" swaption aangegaan door de groep in 2023 om de waarde van haar bestaande pre-hedging renteswap te beschermen tegen renteschommelingen. De reële waarde van dit financiële instrument bedraagt 13 miljoen EUR per 31 december 2023.

Andere financiële activa betreffen kaswaarborgen op lange termijn en niet-commerciële vorderingen op lange termijn.

Toelichting 13. Voorraden

(in miljoen EUR)	Per 31 december					
	2022			2023		
	Bruto bedrag	Waardeverminderingen	Netto bedrag	Bruto bedrag	Waardeverminderingen	Netto bedrag
Grondstoffen, hulpstoffen en reserveonderdelen	62	-6	56	55	-6	48
Werken in uitvoering en afgewerkte producten	23	0	23	21	0	21
Handelsgoederen	111	-3	108	95	-5	89
Totaal	196	-9	187	171	-12	159

Grondstoffen, verbruiksgoederen en reserveonderdelen zijn voornamelijk materialen voor het gigabit-netwerk, zoals kabels en installatiegereedschap.

Onderhanden werk en afgewerkte goederen bevatten voornamelijk projecten die nog niet zijn voltooid.

Handelsgoederen zijn CPE's ('customer premises equipment'), zoals smartphones/tablets en bijbehorende accessoires (4334%), apparatuur voor internet en TV thuis (decoders (13%), modems (23%), TV's (2%)), ICT (11%), terminals (5%) en PABX (3%).

Toelichting 14. Handelsvorderingen en contractactiva

Toelichting 14.1 Handelsvorderingen

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2022	2023
Handelsvorderingen	938	866
Handelsvorderingen - bruto bedrag	1.025	952
Waardevermindering	-87	-86

Handelsvorderingen zijn bedragen die klanten verschuldigd zijn voor gekochte goederen of diensten in het kader van de normale bedrijfsuitoefening. De meeste handelsvorderingen zijn niet-rentedragend en hebben meestal een looptijd van 30-90 dagen. Voor TeleSign hebben de meeste klanten een betalingstermijn van 30 dagen, met enkele uitzonderingen die een termijn van 60 dagen hebben. De termijnen zijn iets langer voor de vorderingen van het International Carrier Services-segment (ICS), aangezien het grootste deel van de handelsvorderingen betrekking heeft op andere Telco-operatoren. Gezien de bilaterale aard van BICS-activiteiten, is netting van onderlinge positie gebruikelijk, maar dit proces kan vrij lang duren. De gerelateerde verrekeningsovereenkomsten zijn juridisch niet afdwingbaar.

Aangezien de activiteiten van BICS vrij volatiel zijn, moeten de variaties in de kasstroom die verband houden met handelsvorderingen en handelsschulden bij analyse samen worden bekeken.

Voor de Domestic activiteiten wordt de netting ook toegepast bij een aantal andere telecomoperators.

Voor de gepresenteerde jaren werden geen handelsvorderingen in onderpand gegeven. In 2023 ontving de Groep bankgaranties en garanties van moederondernemingen voor 7 miljoen EUR (in 2022 2 miljoen EUR) als zekerheden voor de betaling van openstaande facturen.

Toelichting 14.2 Contractactiva

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2022	2023
Bruto Contractactiva	145	176
Afloop binnen 12 maanden na de rapporteringsperiode	104	127
Afloop 12 maanden na de rapporteringsperiode	40	49
Waardevermindering	-8	-10
Netto contractactiva	137	167

De evolutie van het brutobedrag van de contractactiva gedurende het jaar kan als volgt worden verklaard:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2022	2023
Balans op 1 januari	127	145
Afname van contractactiva met betrekking tot bestaande contracten in de openingsbalans	-143	-165
Normale evolutie	-122	-142
Verwachte beëindiging	-21	-23
Nieuwe contractactiva	161	197
Balans op 31 december	145	176

Contractuele activa worden voornamelijk gegenereerd door contracten die gezamenlijke aanbiedingen voor mobiele en vaste telefonie bevatten met een gesubsidieerde handset en diensten die gedurende een periode van 24 maanden geleverd moeten worden (zie toelichting 2). De toename van het saldo van de contractuele activa ten opzichte van 2022 is voornamelijk te wijten aan de toename van het aantal Proximus SA-contracten dat eind 2023 van kracht was, en aan de stijging van de prijs van de handsets die in de aanbiedingen zijn opgenomen.

Toelichting 14.3 Voorziening voor kredietverlies op handelsvorderingen en contractactiva

De Groep past de vereenvoudigde IFRS 9-benadering toe voor het waarderen van de verwachte kredietverliezen. Deze benadering maakt gebruik van een verwacht kredietverlies over de looptijd voor alle handelsvorderingen en contractactiva. Om de verwachte kredietverliezen te meten, zijn handelsvorderingen en contractactiva van de residentiële- en zakelijke-segmenten gegroepeerd op basis van gedeelde kredietrisicokarakteristieken en de achterstallige dagen. De contractactiva hebben betrekking op een recht op vergoeding in ruil voor goederen en diensten die al zijn overgedragen en hebben grotendeels dezelfde risicokenmerken als de handelsvorderingen voor dezelfde soorten contracten. De Groep heeft daarom geconcludeerd dat de verwachte verliespercentages voor handelsvorderingen van de residentiële- en zakelijke-segmenten een redelijke benadering zijn van de verliespercentages voor de contractactiva. Deze verwachte verliespercentages komen overeen met historische kredietverliezen aangepast om huidige en toekomstgerichte informatie weer te geven over macro-economische factoren die van invloed zijn op het vermogen van de klanten om de vorderingen te verrekenen.

Voor de BICS segmenten werden de verwachte kredietverliezen voor handelsvorderingen bepaald op individuele basis, rekening houdend met verschillende factoren die bepalend zijn voor een kredietscore, zoals micro- en macro-economische criteria, evenals kredietrating, landenrisico, klanthistoriek, mogelijke compensatie en andere interne en externe bronnen. Voor TeleSign zijn de verwachte kredietverliezen bepaald op basis van pools die zijn gedefinieerd op basis van geografische regio's en ouderdom, waarin relevante toekomstgerichte gegevens zijn opgenomen.

De analyse van de vervallen handelsvorderingen waarop geen waardevermindering werd geboekt, is als volgt:

Per 31 december	Vervallen									
	Bruto vorderingen	Waardevermindering	Netto boekwaarde	Niet vervallen	< 30 dagen	30-60 dagen	60-90 dagen	90-180 dagen	180-360 dagen	> 360 dagen
(in miljoen EUR)										
Handelsvorderingen										
2021	977	-98	879	519	77	44	26	46	45	123
2022	1.025	-87	938	593	86	42	25	60	10	123
2023	952	-86	866	557	85	25	16	49	25	110
2023 % waardevermindering op handelsvorderingen			9%	2%	2%	7%	11%	16%	21%	34%
Het verlies van waarde op de contractactiva is als volgt:										
Contractactiva	176	-10	167	167						
2023 % waardevermindering op contractactiva			6%	6%						

De voorziening voor kredietverlies op afsluitdatum voor handelsvorderingen en contractactiva op 31 december 2023 wordt als volgt aangesloten met de openingsbalansen

De evolutie van de waardeverminderingen voor dubieuze vorderingen is als volgt:

(in miljoen EUR)	Handelsvorderingen	Contractactiva	Total
Op 31 december 2022	87	8	95
Stijging in de voorziening voor verliezen via de resultatenrekening	34	2	36
Afgeschreven vorderingen als niet inbaar	-33	0	-33
Andere bewegingen	-1	0	-1
Op 31 december 2023	86	10	96

Toelichting 15. Andere vlottende activa

(in miljoen EUR)	Toelichting	Per 31 december	
		2022	2023
Terug te vorderen B.T.W.		7	6
Derivaten	32.1	125	2
Over te dragen kosten		103	153
Verkregen opbrengsten		8	4
Andere vorderingen		26	36
Totaal		269	202

In 2023 hebben derivaten voornamelijk betrekking op een voorwaardelijke valutatermijntransactie die door de Groep is aangegaan om haar blootstelling aan de variabiliteit in kasstromen te beperken die toe te schrijven is aan het valutarisico in verband met een zeer waarschijnlijke toekomstige transactie (bedrijfscombinatie) die in vreemde valuta zal worden afgewikkeld. De Groep past hedge accounting toe op deze transactie.

De derivaten hebben in 2022 voornamelijk betrekking op een 10-jarige en een 7-jarige termijnrenteswap met een totaal nominaal bedrag van 1,1 miljard EUR, aangegaan op februari en november 2022 om de blootstelling van de Groep aan de variabiliteit van de kasstromen te dekken die is toe te schrijven aan het langetermijnrenterisico in verband met twee zeer waarschijnlijke verwachte transacties, namelijk een obligatie met een looptijd van 10 jaar die zal worden uitgegeven in november 2023 en een obligatie met een looptijd van 7 jaar die zal worden uitgegeven in maart 2023. De obligaties werden uitgegeven als gepland en de Groep past hedge accounting toe op deze swaps

De vooruitbetaalde kosten bestaan voornamelijk uit vergoedingen voor ICT (75 miljoen EUR in 2023 tegenover 66 miljoen EUR in 2022), spectrum interesten (35 miljoen EUR in 2023 versus 3 miljoen EUR in 2022) (zie ook Toelichting 29 en 32.2 voor de impact van spectrum interesten op de resultatenrekening), huurkosten voor vastgoed, software en het mobiele netwerk (8 miljoen EUR in 2023 tegenover 8 miljoen EUR in 2022), SaaS-contracten (6 miljoen EUR in 2023 tegenover 5 miljoen EUR in 2022), vergoedingen voor consultancy (3 miljoen EUR in 2023 tegenover 4 miljoen EUR in 2022).

Toelichting 16. Vaste activa aangehouden voor verkoop

In maart 2022 hebben Proximus en Immobel bindende overeenkomsten bereikt met betrekking tot de herontwikkeling van het Proximus-hoofdkantoor in Brussel. Als gevolg van deze overeenkomsten heeft Proximus rechten verworven en toezeggingen gedaan om het Proximus hoofdkantoor af te staan voor ongeveer EUR 143 miljoen in december 2023, en om een lease-back overeenkomst aan te gaan van een deel van de gerenoveerde gebouwen.

Als gevolg van de bezorgdheid van Immobel over de huidige macro-economische situatie, zijn beide partijen na verdere onderhandelingen overeengekomen om de eerder voorziene afrondingsperiode met negen maanden te verlengen, waarbij Immobel als enige het recht heeft om de transactie af te gelasten in het derde kwartaal van 2024.

Immobel heeft ingestemd met een onherroepelijke betaling van EUR 30 miljoen in december 2023. Als Immobel beslist om de calloptie uit te oefenen, zal dit bedrag in mindering gebracht worden van de overnameprijs. In de tussentijd blijft Proximus volledig eigenaar van het hoofdkantoor.

Als Immobel beslist om de transactie niet te bevestigen, zal Proximus op dat moment opnieuw evalueren of het gepast is om het gebouw te kwalificeren als aangehouden voor verkoop.

De activa van Proximus Towers worden voor hun boekwaarde (99 miljoen EUR) per december 2023 geclassificeerd als aangehouden voor verkoop.

(in miljoen EUR)	Terreinen en gebouwen	Technische uitrusting	Totaal
Aanschaffingswaarde	364	18	383
Afschrijvingen	-272	-12	-284
Netto boekwaarde per 31 december 2023	92	6	99

Toelichting 17. Geldmiddelen en kasequivalenten

(in miljoen EUR)	Toelichting	Per 31 december	
		2022	2023
Termijnrekening tegen geamortiseerde kostprijs	32.4	10	488
Kas en banktegoeden	32.4	288	227
Totaal		299	716

Korte termijndeposito's worden, afhankelijk van de onmiddellijke kasbehoeften van de Groep, aangegaan voor periodes variërend van één dag tot drie maanden, en kosten of leveren interesten op tegen de respectieve korte termijndepositorente. De rentevoeten op banktegoeden zijn vlottend en stemmen overeen met de dagelijkse bankdepositorente. De geldmiddelen en kasequivalenten worden aangehouden bij financiële instellingen, soevereine & supranationale agentschappen, geldmarktfondsen & tegenpartijen met een kredietrating op lange termijn van minimaal A-. Daarom wordt het verwachte kredietverlies op geldmiddelen en kasequivalenten als immaterieel beschouwd.

Toelichting 18. Eigen Vermogen

Toelichting 18.1. Eigen vermogen

Per 31 december 2023 bedroeg het maatschappelijk kapitaal van Proximus NV 1 miljard EUR (volledig volstort), vertegenwoordigd door 338.025.135 aandelen, zonder nominale waarde en alle met dezelfde rechten voor zover deze rechten niet geschorst of ingetrokken werden in het geval van eigen aandelen. De Raad van Bestuur van Proximus NV heeft het recht het kapitaal te verhogen met een maximumbedrag van 200 miljoen EUR.

De vennootschap kan eigen aandelen verwerven en de aldus verworven aandelen vervreemden overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen. De Raad van Bestuur is op grond van artikel 13 van de statuten gemachtigd om het wettelijk maximum toegelaten aantal eigen aandelen te verwerven. De prijs die voor deze aandelen wordt betaald, mag niet meer dan vijf procent hoger zijn dan de hoogste slotkoers van de dertig beursdagen die aan de verrichting voorafgaan en niet meer dan tien procent lager dan de laagste slotkoers van diezelfde periode van dertig beursdagen. Deze machtiging werd verlengd en verleend voor een periode van vijf jaar met ingang van 21 april 2021.

Proximus NV heeft een statutaire verplichting om 5% van de winst vóór belastingen van de moedermaatschappij uit te keren aan haar werknemers. In de bijgevoegde geconsolideerde jaarrekening wordt deze winstuitkering geboekt als workforce kost.

In december 2015 werd door het Belgische Parlement een nieuwe wet aangenomen met het oog op de modernisering van de wet van 1991 tot hervorming van bepaalde overheidsbedrijven, met name door de versoepeling van bepaalde organisatorische beperkingen om een gelijk speelveld met concurrerende bedrijven te creëren, door de corporate governance in overeenstemming te brengen met de gangbare regels voor beursgenoteerde bedrijven in België en door het kader te bepalen waarbinnen de overheid haar participatie kan terugbrengen tot minder dan 50%. De Algemene Vergadering van 2016 besliste de statuten aan te passen, zodat de wijzigingen in de wet van 1991 konden worden opgenomen.

Op 31 december 2023 bedraagt het aantal eigen aandelen 15.401.433 (15.632.628 in 2022).

In 2023 en 2022 verkocht de Groep respectievelijk 2.746 en 10.229 eigen aandelen aan haar senior management voor minder dan 1 miljoen EUR onder een aandelenaankoopplan met een korting van 16,70% (zie toelichting 35).

Aantal aandelen (inclusief eigen aandelen):	2022	2023
Op 1 januari	338.025.135	338.025.135
Per 31 december	338.025.135	338.025.135
Aantal eigen aandelen:	2022	2023
Op 1 januari	15.283.771	15.632.628
Verkoop onder een aandelenaankoopplan met korting	-10.229	-2.746
Aankoop en verkoop van eigen aandelen	359.086	-228.449
Per 31 december	15.632.628	15.401.433

Toelichting 18.2. Minderheidsbelangen

In 2023 en 2022 hadden de minderheidsbelangen enkel betrekking op Doktr.

Toelichting 19: Rentedragende schulden

Toelichting 19.1 Rentedragende schulden op lange termijn

(in miljoen EUR)	Toelichting	Per 31 december	
		2022	2023
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)		2.239	2.881
Kredietinstellingen		400	400
Andere leningen		37	27
Totaal		2.676	3.308

In 2021 is Proximus een partnerschap aangegaan met HCL Technologies waarbij dat bedrijf de private cloud-infrastructuur van Proximus exploiteert en onderhoudt. De overige leningen bestaan uit het langlopende deel van de activa-financiering (nominaal bedrag van 65 miljoen EUR dat Proximus in 2022 heeft ontvangen. Op 31 december 2022 had Proximus deze financiële verplichting al voor 28 miljoen EUR terugbetaald (18 miljoen EUR eind 2022) die voortvloeit uit het partnerschap, voor de infrastructuur die in de datacenters van Proximus en onder zijn controle blijft.

In maart 2023 heeft Proximus een obligatie van 500 miljoen EUR uitgegeven met een jaarlijkse vaste coupon van 4,00% en een looptijd van 7 jaar met vervaldatum 8 maart 2030. De kasstroomafdekking voor een nominaal bedrag van EUR 500 miljoen werd op die datum afgewikkeld en resulteerde in een betaling van EUR 20 miljoen ontvangen van de tegenpartij van de afdekking.

Op 10 november 2023 heeft Proximus met succes een obligatietransactie van EUR 750 miljoen geprijsd. De obligatie heeft een coupon van 4,125% en een looptijd van 10 jaar die op 17 november 2033 vervalt. De gerelateerde kasstroomafdekking voor een nominaal bedrag van EUR 600 miljoen werd op die datum afgewikkeld en resulteerde in een betaling van EUR 111 miljoen ontvangen van de tegenpartij van de afdekking.

Een obligatie van 600 miljoen EUR vervalt in april 2024 en werd overgeboekt van langlopende naar kortlopende rentedragende verplichtingen.

Alle langetermijnschulden zijn zonder waarborgen. Tijdens 2023 en 2022 zijn er geen wanbetalingen of schendingen m.b.t. aangegane leningen.

De niet-achtergestelde obligatieleningen in EUR en JPY worden door Proximus NV uitgegeven. De nominale waarde van deze schulden is volledig terugbetaalbaar op hun vervaldatum.

In de twee voorgestelde jaren werden rente- en valutaswaps (IRCS) gebruikt om de rentevoet- en wisselkoersrisico's op de niet-achtergestelde obligatieleningen in JPY te beheren. Deze swaps geven de Groep de mogelijkheid om de rentevoet op deze obligatieleningen, welke economisch volledig afgedekt zijn, om te zetten van een vaste rentevoet naar een vlottende rentevoet en de resterende schulden in JPY om te zetten in vaste renteschulden in EUR (zie toelichting 32.1).

De Groep heeft renteswaps gebruikt om het risico te beperken van renteschommelingen tussen de aanvangsdatum van de afdekking en de uitgiftedatum van zeer waarschijnlijke vastrentende schulden op lange termijn, en die zich hebben voorgedaan zoals gepland. In de onderstaande tabellen zijn in de effectieve rentevoeten van de schulden waarop deze afdekkingen betrekking hebben, de effecten van deze afdekkingen op de vervaldag verwerkt.

De rentedragende langetermijnleningen per 31 december 2022 zijn als volgt:

	Boekwaarde	Nominale waarde	Waardering volgens IFRS 9	Vervaldatum	Interest-betalingen/ herprijsbaar	Betaalde rentevoet	Reële rentevoet
	(in miljoen EUR)	(in miljoen EUR)			(b)		
Niet-achtergestelde obligatieleningen							
Leningen met vlottende interestvoet							
JPY (a)	11	11	Afgeschreven kost	Dec-26	Halfjaarlijks	2.34%	2.34%
Leningen tegen vaste interestvoet							
EUR	150	150	Afgeschreven kost	Maa-28	Jaarlijks	3.19%	3.22%
EUR	599	600	Afgeschreven kost	Apr-24	Jaarlijks	2.38%	2.46%
EUR	498	500	Afgeschreven kost	Okt-25	Jaarlijks	1.88%	2.05%
EUR	150	150	Afgeschreven kost	Mei-40	Jaarlijks	1.50%	1.52%
EUR	100	100	Afgeschreven kost	Sep-31	Jaarlijks	1.75%	1.78%
EUR	732	750	Afgeschreven kost	Nov-36	Jaarlijks	0.75%	1.05%
Kredietinstellingen							
Leningen tegen vaste interestvoet							
EUR	400	400	Afgeschreven kost	Maa-28	Jaarlijks	1.23%	1.04%
Andere leningen							
EUR	37	37	Afgeschreven kost	Nov-28	Maandelijks	3.04%	3.04%
Totaal	2.676	2.698					

(a) omgezet in een variabele rentelening in EUR via rente- en valutaswaps.

(b) voor leningen met variabele rente is de rentevoet de rentevoet die geldt op de laatste renteherzieningsdatum vóór 31 december 2022

De rentedragende langetermijnleningen per 31 december 2023 zijn als volgt:

	Boekwaarde	Nominale waarde	Waardering volgens IFRS 9	Vervaldatum	Interest-betalingen/ herprijsbaar	Betaalde rentevoet	Reële rentevoet
	(in miljoen EUR)	(in miljoen EUR)			(b)		
Niet-achtergestelde obligatieleningen							
Leningen met vlottende interestvoet							
JPY (a)	11	11	Afgeschreven kost	Dec-26	Halfjaarlijks	3.76%	3.76%
Leningen tegen vaste interestvoet							
EUR	150	150	Afgeschreven kost	Mar-28	Jaarlijks	3.19%	3.22%
EUR	499	500	Afgeschreven kost	Oct-25	Jaarlijks	1.88%	2.05%
EUR	150	150	Afgeschreven kost	May-40	Jaarlijks	1.50%	1.52%
EUR	733	750	Afgeschreven kost	Nov-36	Jaarlijks	0.75%	1.05%
EUR	495	500	Afgeschreven kost	Mar-30	Jaarlijks	4.00%	3.60%
EUR	100	100	Afgeschreven kost	Sep-31	Jaarlijks	1.75%	1.78%
EUR	743	750	Afgeschreven kost	Nov-33	Jaarlijks	4.13%	2.75%
Kredietinstellingen							
Leningen tegen vaste interestvoet							
EUR	400	400	Afgeschreven kost	Mar-28	Jaarlijks	1.23%	1.04%
Andere leningen							
EUR	27	27	Afgeschreven kost	Nov-28	Maandelijks	3.04%	3.04%
Totaal	3.308	3.338					

(a) omgezet in een variabele rentelening in EUR via rente- en valutaswaps.

(b) voor leningen met variabele rente is de rentevoet de rentevoet die geldt op de laatste renteherzieningsdatum vóór 31 december 2023

Toelichting 19.2 Kortlopende rentedragende schulden

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2022	2023
Kortetermijndeel van andere schulden > 1 year		
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)	100	600
Kredietinstellingen	1	0
Andere leningen	10	10
Kredietinstellingen	0	1
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)	477	0
Totaal	588	611

Een obligatie van EUR 600 miljoen vervalt in april 2024 en werd overgeboekt van langlopende naar kortlopende rentedragende verplichtingen.

De Groep betaalde in mei 2023 een obligatie van 100 miljoen EUR die in 2022 werd overgeboekt van langlopende naar kortlopende rentedragende verplichtingen.

De overige leningen vertegenwoordigt het kortlopende deel van de activa-financieringsovereenkomst met HCL.

De overige niet-achtergestelde schuld vertegenwoordigde in 2022 een opgenomen en uitstaand bedrag van 477 miljoen EUR van het Commercial Paper-programma. Per 31 december 2023 bleef deze Commercial Paper ongebruikt.

De onderstaande tabellen geven een overzicht van het kortlopende gedeelte van de niet-achtergestelde obligatieleningen met vervaldatum binnen het jaar.

	Boekwaarde	Nominale waarde	Waardering volgens IFRS 9	Vervaldatum	Interest-betalingen/herprijsbaar	Betaalde rentevoet	Reële rentevoet
	(in miljoen EUR)	(in miljoen EUR)					
Kortetermijndeel van rentedragende schulden > 1 year							
Niet-achtergestelde obligatieleningen							
Leningen tegen vaste interestvoet							
EUR	100	100	Afgeschreven kost	Mei-23	Jaarlijks	2.26%	2.29%
Andere leningen							
Leningen tegen vaste interestvoet							
EUR	10	10	Afgeschreven kost	Nov-28	Maandelijks	3.04%	3.04%
Kredietinstellingen							
Leningen tegen vaste interestvoet							
EUR	1	1	Afgeschreven kost	Okt-23	Maandelijks	0.60%	0.60%
Rentedragende schulden							
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)							
Leningen tegen vaste interestvoet							
EUR	477	477	Afgeschreven kost	Jan & feb 2023	Bij aanvang	1.55%-1.97%	1.55%-1.97%
Totaal	588	588					

Kortetermijnschulden per 31 december 2023 zijn als volgt:

	Boekwaarde	Nominale waarde	Waardering volgens IFRS 9	Vervaldatum	Interest-betalingen / herprijsbaar	Betaalde rentevoet	Reële rentevoet
	(in miljoen EUR)	(in miljoen EUR)					
Kortetermijndeel van rentedragende schulden > 1 year							
Niet-achtergestelde obligatieleningen							
Leningen tegen vaste interestvoet							
EUR	600	600	Afgeschreven kost	Apr-24	Jaarlijks	2.38%	2.46%
Andere leningen							
EUR	10	10	Afgeschreven kost	Nov-28	Jaarlijks	3.04%	3.04%
Rentedragende schulden							
Kredietinstellingen							
Leningen tegen vaste interestvoet							
EUR	1	1	Afgeschreven kost	Dagelijks	Dagelijks	8.90%	8.90%
Totaal	611	611					

Toelichting 19.3 Informatie over de financieringsactiviteiten van de Groep in verband met rentedragende schulden

(in miljoen EUR)	Per 31 december 2021	Kasstroom uitgifte	Kasstroom aflossingen	Niet kas wijzigingen	Per 31 december 2022
Langetermijn					
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)	2.337	0	0	-97	2.239
Kredietinstellingen	401	0	-1	0	400
Andere leningen	0	65	0	-28	37
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	3	0	0	-2	1
Korte termijn deel van andere schulden > 1 year					
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)	0	0	0	100	100
Beleggingen aangehouden tot vervaldag	1	0	0	0	1
Andere kortlopende rentedragende verplichtingen					
Kredietinstellingen	150	0	-150	0	0
Andere leningen	0	0	-19	28	10
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)	100	477	-100	0	477
Andere leningen	1	0	-1	0	0
Totale schulden uit financieringsactiviteiten exclusief leasingschulden	2.992	543	-270	1	3.265
Leasingschulden op korte en lange termijn	273	0	-89	87	272
Totale schulden uit financieringsactiviteiten inclusief leasingschulden	3.265	543	-359	88	3.536

(in miljoen EUR)	Per 31 december 2022	Kasstroom uitgifte	Kasstroom aflossingen	Niet kas wijzigingen	Per 31 december 2023
Langetermijn					
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)	2.239	1.238	0	-597	2.881
Kredietinstellingen	400	0	0	0	400
Andere leningen	37	0	0	-10	27
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	1	0	0	1	3
Korte termijn deel van andere schulden > 1 year					
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)	100	0	-100	600	600
Beleggingen aangehouden tot vervaldag	1	0	-1	0	0
Andere kortlopende rentedragende verplichtingen					
Kredietinstellingen	0	1	0	0	1
Andere leningen	10	0	-10	10	10
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)	477	0	-477	0	0
Totale schulden uit financieringsactiviteiten exclusief leasingschulden	3.265	1.239	-587	5	3.921
Leasingschulden op korte en lange termijn	272	0	-92	119	298
Totale schulden uit financieringsactiviteiten inclusief leasingschulden	3.536	1.239	-679	123	4.219

De kasstroomuitgifte van 1.238 miljoen EUR komt overeen met de contanten die Proximus heeft verkregen uit de twee emissies van obligaties (maart en november 2023), na aftrek van alle direct gerelateerde emissiekosten.

De niet-kasmutaties in 2023 hebben betrekking op de overdracht van een obligatie van EUR 600 miljoen van langlopend naar kortlopend.

De niet-kasmutaties in 2022 hebben betrekking op de overdracht van een obligatie van 100 miljoen EUR van langlopend naar kortlopend en de herwaardering naar reële waarde van het ingebedde derivaat dat verband houdt met maar gescheiden is van de langlopende schuld uitgedrukt in JPY, het basiscontract ervan.

De kasstroombewegingen met betrekking tot de kortlopende en langlopende overige leningen in 2023 en 2022 hebben betrekking op het kortlopende en langlopende deel van de regeling voor de financiering van activa (nominaal bedrag van 65 miljoen EUR) die is voorzien in het kader van dat partnerschap met HCL Technologies (zie toelichting 19.1).

Toelichting 20. Provisies

(in miljoen EUR)	Arbeids- ongevallen	Geschillen	Ziekte­dagen	Ontmanteling masten	Andere risico's	Totaal
Per 1 januari 2022	26	36	15	44	32	153
Toevoegingen	2	5	0	0	9	15
Aanwendingen	-2	-6	0	-1	-6	-16
Terugnemingen	0	-7	-1	-4	-4	-17
Actualisatie	1	0	0	0	-2	0
Overdracht	0	0	0	3	-3	0
Op 31 december 2022	26	29	14	41	25	136
Toevoegingen	1	7	0	0	7	15
Aanwendingen	-2	-1	0	-2	-1	-6
Terugnemingen	0	-4	-1	0	-6	-11
Actualisatie	1	1	0	0	1	3
Op 31 december 2023	26	32	13	40	27	137

De voorziening voor arbeidsongevallen betreft de vergoedingen die Proximus NV desgevallend zal betalen aan personeelsleden die gewond geraakt zijn (met inbegrip van beroepsziekten) tijdens de uitoefening van hun functie en op de weg van en naar het werk. Tot 31 december 2002 werd de vergoeding volgens de wet van 1967 (openbare sector) op de arbeidsongevallen, gedekt en rechtstreeks uitbetaald door Proximus. Deze voorziening (gedeelte annuïteiten) is gebaseerd op actuariële gegevens met inbegrip van de sterftetafels, vergoedingspercentages, rentevoeten en andere factoren bepaald door de wet van 1967 en berekend met de hulp van een professioneel verzekeraar. Rekening houdend met de sterftetafel wordt ervan uitgegaan dat het grootste gedeelte van deze kosten zal worden uitbetaald tot 2062.

Sinds 1 januari 2003 zijn de contractuele personeelsleden onderworpen aan de wet van 1971 (privésector) en blijven de statutaire personeelsleden onder de toepassing van de wet van 1967 (openbare sector). Zowel voor de contractuele als de statutaire personeelsleden is Proximus sinds 1 januari 2003 gedekt door verzekeringspolissen voor arbeidsongevallen en zal zij dus geen rechtstreekse betalingen meer uitvoeren aan de personeelsleden.

De voorziening voor geschillen geeft de beste raming van het management weer voor waarschijnlijke verliezen ten gevolge van hangende geschillen waarvoor de Groep door een derde partij wordt vervolgd of waarvoor zij betrokken is in een juridisch geschil. De verwachte timing van de bijbehorende uitstroom van kasmiddelen hangt af van de vooruitgang en de duur van de onderliggende gerechtelijke procedures.

De voorziening voor ziekte­dagen is de beste raming van het management van de waarschijnlijke kosten vanwege de toekenning door Proximus aan haar statutaire personeelsleden van een recht op cumulatie van niet-opgenomen ziekte­dagen.

De voorziening voor de ontmanteling van pylons omvat de verwachte kosten voor de ontmanteling en het herstel van de sites waarop de antennes zich bevinden. Verwacht wordt dat het grootste deel van deze kosten in de periode 2024-2050 zal worden betaald. De voorziening voor herstelkosten wordt geraamd aan de huidige prijzen en verdisconteerd tegen een discontovoet van 3,3% op basis van het verwachte tijdschema voor de afwikkeling van de verplichting.

De voorziening voor andere risico's omvat hoofdzakelijk de milieurisico's en de diverse risico's.

Toelichting 21. Andere langetermijnschulden

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2022	2023
Andere langlopende schulden-rentedragend	86	45
Andere langlopende schulden-niet rentedragend	592	559
Totaal	679	604

De rentedragende verplichtingen omvatten spectrumlicenties. Deze langlopende rentedragende verplichting wordt afgewikkeld door middel van jaarlijkse termijnen gedurende de looptijd van de licentie (toelichting 4 en 29). De rente op de schuld wordt berekend over de uitstaande langetermijnschuld. De gebruikte wettelijke rentevoet is gelijk aan het gemiddelde van de 1-jaars EURIBOR-rentevoet voor de maand december van het voorgaande jaar, naar boven afgerond op het dichtstbijzijnde kwartaal % en verhoogd met 2%.

De niet-rentedragende verplichtingen omvatten uitzend- en contentrechten die betaalbaar zijn over het deel van de contractduur dat langer dan een jaar is (meestal minder dan 5 jaar), de reële waarde van het deel van de Virtual Power Purchase Agreement (zie toelichting 2) dat over meer dan een jaar wordt afgewikkeld (2,6 miljoen EUR) en het deel van de spectrumlicenties dat niet-rentedragend is.

De overdracht van langlopende schulden naar kortlopende schulden was groter dan de nieuwe toevoegingen in 2023, wat de afname van het saldo van de overige langlopende schulden verklaart.

Toelichting 22: Andere kortetermijnschulden

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2022	2023
Te betalen B.T.W.	48	42
Schulden aan werknemers	121	121
Voorziening voor vakantiegeld	94	97
Voorziening voor sociale zekerheidsbijdrage	51	51
Voorschot ontvangen op contracten	15	41
Andere belastingen	141	108
Over te dragen opbrengsten	3	11
Toe te rekenen kosten	25	44
Andere schulden niet-rentedragend	139	150
Andere schulden rentedragend	25	37
SubTotaal overige huidige schulden	663	703
Contractuele verplichtingen	127	126
Totaal	790	829

Contractverplichtingen omvatten de verplichting van de Groep om in de toekomst goederen of diensten aan een klant over te dragen waarvoor de Groep een vergoeding van de klant heeft ontvangen of het bedrag verschuldigd is. Het deel van de contractverplichting per 31 december 2022 dat in 2023 als opbrengst wordt opgenomen, wordt vermeld in Toelichting 23.

De daling van de rubriek 'Overige belastingen' houdt verband met een daling van de roerende voorheffing, onroerende voorheffing en belasting op pylonen. De stijging van de toe te rekenen kosten is te wijten aan de stijging van de toe te rekenen renteschulden. De onherroepelijke betaling van Immobel (30 miljoen) is opgenomen in de 'Ontvangen vooruitbetalingen'.

De overige rentedragende en niet-rentedragende schulden zijn voornamelijk schulden in verband met broadcasting en spectrum.

Belastingen op pylonen

Lokale belastingen op mobiele netwerkinfrastructuur worden sinds meer dan 20 jaar geheven door bepaalde provincies en gemeenten in België.

Proximus heeft de wettelijkheid van deze belastingen steeds betwist in alle gewesten op basis van verscheidene juridische argumenten. Het Europees Hof van Justitie oordeelde in twee Proximus zaken van december 2015 dat een belasting op pylonen op zich niet strijdig is met Europees recht. Proximus blijft juridische procedures voeren met betrekking tot belastingen op pylonen geheven door gemeenten en provincies in de drie gewesten op basis van andere argumenten.

Provisies worden genomen op basis van inschattingen van de geschillen gebaseerd op de heersende rechtspraak door een externe raadsman. Interest kosten voor onbetaalde aanslagbiljetten worden op maandelijkse basis geboekt tegen het wettelijke fiscaal tarief.

De in de financiële staten opgenomen positie weerspiegelt de beste raming van het management van het waarschijnlijke eindresultaat.¹

Toelichting 23. Netto-omzet

Netto-omzet komt overeen met de omzet uit contracten met klanten. De Groep genereert inkomsten uit de overdracht van goederen en diensten in de tijd en op een bepaald moment als volgt:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2022	2023
Netto omzet erkend op een bepaald moment in de tijd	622	710
Netto omzet erkend in de tijd	5.231	5.283
Totaal	5.853	5.993

De uitsplitsing van de netto-omzet volgens de aard van de geleverde goederen en diensten en de markt en het soort klanten is als volgt:

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2022	2023
Domestic		
Residential		
Omzet van Consumer afkomstig van X-play klanten (1)	1.782	1.880
Prepaid	41	35
Toestellen (2)	231	279
Lux. Telco (3)	131	135
Andere	56	46
<i>Totaal residential</i>	<i>2.241</i>	<i>2.375</i>
Business		
Diensten (4)	1.587	1.622
Producten (5)	272	299
Lux. Telco (3)	27	25
<i>Totaal business</i>	<i>1.887</i>	<i>1.945</i>
Wholesale		
Vaste en mobiele wholesale diensten (6)	140	142
Interconnect (7)	140	116
<i>Totaal Wholesale</i>	<i>280</i>	<i>258</i>
Andere	9	32
Totaal Domestic	4.416	4.610
BICS	1.130	1.050
TeleSign	473	496
Eliminaties	-166	-163
Totaal netto-inkomsten	5.853	5.993

(1) Inkomsten uit klantendiensten (X-play): 'Play' is een abonnement op ofwel vaste spraak, vast internet, dTV of mobiele postpaid (betalende mobiele kaarten).

Een 4-Play-klant heeft een abonnement op alle vier de diensten. X-Play' is de som van single play (1-play) en multi-play (2-play + 3-play + 4-play).

(2) Terminals: komt overeen met toestellen voor vaste spraak, data, mobiel en aanverwante accessoires. PABX, IT-producten en TV CPE vallen hier niet onder.

(3) Luxemburg Telco: inclusief vaste & mobiele diensten, Terminals & Andere

(4) Zakelijke diensten: komt overeen met vaste data, vaste spraak, mobiel en IT.

(5) Zakelijke producten: komt overeen met Terminals & IT

(6) Wholesale Fixed & Mobile services omvat alle oplossingen die Proximus aanbiedt aan andere operatoren. Deze diensten omvatten vaste internet- en dataverbindingen, vaste telefonie en mobiele diensten (incl. MVNO en Roaming) (excl. Interconnect).

(7) Wholesale-interconnectie: het proces waarbij een netwerk van een operator wordt verbonden met een netwerk van een andere operator.

Hierdoor kunnen de klanten van de ene operator communiceren met de klanten van een andere operator. Interconnectie omvat vaste spraak, mobiele spraak en mobiele SMS/MMS-diensten.

De volgende tabel geeft de transactieprijs weer die per 31 december 2023 en 2022 is toegewezen aan nog niet vervulde prestatieverplichtingen. Niet-vervulde prestatieverplichtingen zijn de diensten die de Groep verplicht is te leveren aan klanten gedurende de resterende vaste termijn van het contract en de vergoeding die van klanten is ontvangen voordat aan de prestatieverplichtingen is voldaan, zoals voorschotten voor zendtijd.

Niet vervulde prestatieverplichtingen op 31 December 2023:

(in miljoen EUR)	Verwacht tijdstip van erkenning		
	2024	2025	> 2025
Transactieprijs toegewezen aan prestatieverplichtingen die nog niet werden geleverd	201	66	36
In verband met contractuele verplichtingen	74	17	36
Met betrekking tot contractactiva	127	49	0

Niet vervulde prestatieverplichtingen op 31 December 2022:

(in miljoen EUR)	Verwacht tijdstip van erkenning		
	2023	2024	> 2024
Transactieprijs toegewezen aan prestatieverplichtingen die nog niet werden geleverd	172	54	45
In verband met contractuele verplichtingen	68	14	45
Met betrekking tot contractactiva	104	40	0

De stijging van het saldo van de contractactiva (zie toelichting 14.2) ten opzichte van 2022 is voornamelijk te wijten aan de stijging van het aantal Proximus SA-contracten dat eind 2023 van kracht was, en aan de stijging van de prijs van de gsm-toestellen die in de aanbiedingen zijn opgenomen.

Toelichting 24. Andere bedrijfsopbrengsten

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2022	2023
Meerwaarde op de verkoop van immateriële en materiële vaste activa	5	6
Diverse herfactureringen en terugvorderingen van uitgaven	50	45
Andere opbrengsten	5	4
Totaal	60	56

De "Diverse herfactureringen en terugvorderingen van uitgaven" omvatten de vergoedingen voor schade aan het netwerk door derden, alsook de werknemersbijdragen en de bijdragen van derden voor diverse diensten.

Toelichting 25. Kosten van aan omzet-gerelateerde materialen en diensten

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2022	2023
Aankopen van materialen	487	554
Aankopen van diensten	1.699	1.644
Totaal	2.186	2.198

Goederen en diensten die rechtstreeks verband houden met de omzet zijn externe variabele kosten die worden gemaakt in het kader van een verkooptransactie, en die evolueren in verhouding tot de omzet. In de Groep omvatten ze voornamelijk kosten voor verkeer (interconnectiekosten, afsluitkosten...), kosten voor het verwerven en behouden van abonnees, externe kosten die rechtstreeks verband houden met ICT-contracten (zoals apparatuur, onderhoud, ondersteuning van verkopers die worden doorgerekend aan de klanten) en kosten in verband met Proximus TV (zoals kosten voor content en variabele uitzendrechten). Ze omvatten ook de kosten van goederen en werk in uitvoering die aan klanten worden gefactureerd.

De aankopen van materialen worden weergegeven na aftrek van het werk uitgevoerd door de onderneming, dat werd geactiveerd ten bedrage van 88 miljoen EUR in 2023 en 68 miljoen EUR in 2022. Deze omvatten hoofdzakelijk modems, WIFI-boosters en set up boxes die bij de klant zijn geïnstalleerd.

Toelichting 26. Workforce kosten

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2022	2023
Wedden en lonen	717	766
Sociale zekerheidsbijdragen	173	177
Pensioenkosten	51	45
Vergoedingen na uitdiensttreding (andere dan pensioenen) en beëindigingsvoordelen	25	3
Externe workforce	259	282
Andere workforce kosten	76	71
Totaal	1.301	1.343

Workforce kosten zijn kosten die verband houden zowel met eigen personeelsleden als met externe arbeidskrachten.

Wedden en lonen en sociale zekerheidsbijdragen worden getoond na aftrek van eigen werken die gekapitaliseerd worden voor een bedrag van 152 miljoen EUR in 2023 en 142 miljoen EUR in 2022. De lagere stijging van de socialezekerheidsuitgaven in vergelijking met lonen en salarissen houdt gedeeltelijk verband met post-covid kortingen die door de overheid werden toegekend (tot medio 2023).

Vergoedingen na uitdiensttreding (andere dan pensioenen) en beëindigingsvergoedingen omvatten de impact van het FFP-transformatieplan dat in 2019 werd geïmplementeerd (2023 1 miljoen EUR, 2022 24 miljoen EUR)

De uitgaven voor extern personeel omvatten de kosten voor consultancy en outsourcing.

De overige personeelskosten omvatten andere kosten met betrekking tot intern personeel (zoals maaltijdcheques, sociale activiteiten, ongevallenverzekering voor werknemers, treinkaartjes voor actieve medewerkers).

Toelichting 27. Non-workforce kosten

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2022	2023
Diensten en capaciteitscontracten	59	83
Onderhoud	109	116
Nutsvoorzieningen	75	111
Publiciteit en public relations	103	105
Administratie, opleiding, studies en honoraria	144	156
Kosten voor telecommunicatie, post en kantooruitrusting	25	28
Waardevermindering	27	34
Andere belastingen dan winstbelastingen	29	15
Andere non-workforce kosten	29	73
Totaal	601	722

De stijging in "Andere non-workforce kosten" heeft voornamelijk te maken met fusies & overnames.

Toelichting 28. Afschrijvingen

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2022	2023
Afschrijvingen op licenties en andere immateriële vaste activa	525	525
Afschrijvingen op materiële vaste activa	569	572
Afschrijving van een met een gebruiksrecht overeenstemmende activa	84	88
Totaal	1.179	1.185

Toelichting 29. Netto financiële kosten

(in miljoen EUR)	Per 31 december	
	2022	2023
Financiële opbrengsten	4	10
Rentebaten op financiële instrumenten		
Tegen geamortiseerde kosten	3	7
Andere financiële inkomsten	1	2
Financiële kosten	-53	-119
Interesten en kosten van schulden op financiële instrumenten tegen geamortiseerde kostprijs		
Niet-achtergestelde obligatieleningen	-48	-51
Rentelasten op leaseverplichtingen	-4	-8
Kortetermijnschuld	-1	-9
Schulden op lange termijn	-2	-32
Actualisatie kosten		
Van voorzieningen	0	-2
op pensioenen en andere vergoedingen na uitdiensttreding	5	-7
Waardeverminderingen		
Op investeringen in geassocieerde deelnemingen en joint ventures	-1	0
Waardering aan de reële waarde van financiële instrumenten		
Niet in een hedgerelatie - FVTPL	0	-9
Andere financiële kosten	-2	-3
Totaal	-49	-110

De stijging van de rente op de niet-achtergestelde obligatieleningen met 3 miljoen EUR was het gevolg van de uitgifte van nieuwe obligaties in maart en november 2023 (19 miljoen EUR). Deze stijging werd grotendeels gecompenseerd door de positieve herwaardering naar reële waarde van de zero collar swaption (13 miljoen EUR) die de Groep is aangegaan om de waarde van haar bestaande pre-hedging renteswap te beschermen tegen renteschommelingen en door de positieve impact van de afschrijving van de twee renteaftdekkingen die in maart en november 2023 werden afgewikkeld toen de desbetreffende obligaties werden uitgegeven (4 miljoen EUR).

De rentelasten op langetermijnschulden zijn voornamelijk het gevolg van de verwerving van nieuwe spectrumlicenties in 2022 (zie toelichting 4), waarvoor de Groep heeft gekozen voor uitgestelde betaling, en van de hogere rentevoeten, die jaarlijks worden herzien.

De toename van de kortetermijnschuld ten opzichte van 2022 is het gevolg van een intensiever gebruik van de commercial papers gedurende 2023 en hogere rentetarieven die op deze tegoeden worden betaald.

Het verlies op pensioenen en andere vergoedingen na uitdiensttreding (-7 miljoen EUR) is voornamelijk het gevolg van het effect van de veranderende marktomstandigheden, met name de stijging van de disconteringsvoeten op de verplichtingen. In 2022 leidde het effect van de veranderende marktomstandigheden tot een winst van 5 miljoen EUR.

Het verlies op de aanpassing van de reële waarde van financiële instrumenten die geen deel uitmaken van een afdekkingsrelatie is voornamelijk het gevolg van de negatieve herwaardering naar reële waarde van de Virtual Power Purchase Agreements (- 6 miljoen

EUR), de herwaardering naar reële waarde van de verplichting met betrekking tot de putoptie die aan de voormalige eigenaar van Be-Mobile op zijn eigen aandelen is toegekend (- 2 miljoen EUR).

Toelichting 30. Winst per aandeel

De gewone winst per aandeel wordt berekend door de nettowinst van het jaar die kan toegekend worden aan de gewone aandeelhouders, te delen door het gewogen gemiddelde van het aantal gewone uitstaande aandelen tijdens het jaar.

De verwaterde winst per aandeel wordt berekend door de nettowinst van het jaar die toegekend wordt aan de gewone aandeelhouders, te delen door het gewogen gemiddelde van het aantal gewone uitstaande aandelen, beiden gecorrigeerd voor de effecten van alle potentiële gewone aandelen die tot verwatering kunnen leiden.

	Per 31 december	
	2022	2023
Nettowinst toe te rekenen aan gewone aandeelhouders (in miljoen EUR)	450	357
Aangepaste nettowinst voor de berekening van de verwaterde winst per aandeel (in miljoen EUR)	450	357
Gewogen gemiddeld aantal gewone uitstaande aandelen	322.552.465	322.442.197
Gewogen gemiddeld aantal gewone uitstaande aandelen voor verwaterde winst per aandeel	322.552.465	322.442.197
Gewone winst per aandeel (EUR)	1.40	1.11
Verwaterde winst per aandeel (EUR)	1.40	1.11

De verkoop van aandelen aan het management van de onderneming in het kader van aandelenaankoopplannen met een korting van 16,70% had een verwaterend effect, maar dit was niet significant in 2023 en 2022.

Toelichting 31. Betaalde en voorgestelde dividenden

	2022	2023
Dividenden op gewone aandelen:		
Voorgestelde dividenden (in miljoen EUR)	388	388
Aantal uitstaande aandelen met dividendrechten	323.086.209	323.317.404
Dividend per aandeel (EUR)	1.2	1.2
Interim-dividend betaald aan de aandeelhouders (in miljoen EUR)	161	161
Interim-dividend per aandeel (EUR)	0.5	0.5

De voorgestelde dividenden voor 2022 werden effectief uitbetaald in april 2023. De interim-dividenden voor 2023 werden uitbetaald in december 2023.

Toelichting 32. Bijkomende toelichtingen inzake financiële instrumenten

Toelichting 32.1 Derivaten

De Groep maakt gebruik van derivaten zoals renteswaps (IRS), rente- en valutaswaps (IRCS), termijnwisselcontracten en valutaopties.

(in miljoen EUR)	Toelichting	Per 31 december	
		2022	2023
Vaste activa			
Derivaten aangehouden voor afdekking	12	82	58
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden		0	13
Andere derivaten	12	2	0
Vlottende activa			
Derivaten aangehouden voor afdekking	15	123	2
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	15	1	2
Totaal activa		208	76
Langetermijnschulden			
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden		0	3
Andere derivaten	21	1	0
Kortetermijnschulden			
Derivaten aangehouden voor afdekking		1	1
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden		1	2
Totaal schulden		3	5

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de positieve en negatieve reële waarden van de derivaten in de balans, opgenomen als respectievelijk vaste/vlottende activa of passiva.

(in miljoen EUR)	Reële waarde	
	Activa	Passiva
Op 31 december 2023		
Termijnwisselcontracten	2	-1
Renteswaps	58	0
Derivaten die kwalificeren voor boekhoudkundige afdekking	60	-1
Virtuele Energie Koopovereenkomst (VPPA)	0	-3
Zero collar swaption	13	0
Termijnwisselcontracten	2	0
Niet leverbare valutaoptie	0	-1
Derivaten die niet kwalificeren voor boekhoudkundige afdekking	16	-5
Totaal	76	-5

Op 31 december 2022

(in miljoen EUR)	Reële waarde	
	Activa	Passiva
Termijnwisselcontracten	0	-1
Renteswaps	205	0
Derivaten die kwalificeren voor boekhoudkundige afdekking	205	-1
Rente- en valutaswaps	2	0
Rente - en valuta-gerelateerd - anderen derivaten	0	-1
Termijnwisselcontracten	1	-1
Derivaten die niet kwalificeren voor boekhoudkundige afdekking	3	-2
Totaal	208	-3

De Groep is op februari 2022 een renteswap op termijn aangegaan voor een nominaal bedrag van 500 miljoen EUR ter dekking van de blootstelling van de Groep aan de variabiliteit van de kasstromen die toe te schrijven is aan het langetermijnrenterisico in verband met een zeer waarschijnlijke verwachte transactie, namelijk een obligatie met een looptijd van 10 jaar die in april 2025 zal worden uitgegeven (Toelichting 12). De Groep past hedge accounting toe op deze swap (kasstroomafdekking). De reële waarde van dit instrument bedroeg 58 miljoen EUR in 2023 en 82 miljoen EUR in 2022.

De groep heeft op februari en november 2022 renteswaps afgesloten voor een totaal nominaal bedrag van 1,1 miljard EUR om de blootstelling van de groep aan de variabiliteit van de kasstromen te dekken die is toe te schrijven aan het langetermijnrenterisico in verband met twee zeer waarschijnlijke verwachte transacties, namelijk een obligatie met een looptijd van 10 jaar die in november 2023 zal worden uitgegeven en een obligatie met een looptijd van 7 jaar die in maart 2023 zal worden uitgegeven (Toelichting 15). De Groep paste hedge accounting toe op deze swap (kasstroomafdekking). De obligaties werden uitgegeven en de afdekkingen werden volgens plan afgewikkeld in 2023. De reële waarde van deze afdekkingen bedroeg 123 miljoen EUR per 31 december 2022 en werd in 2023 afgewikkeld voor een totaalbedrag van EUR 131 miljoen.

Om de positieve mark-to-market waarde van de bestaande pre-hedge voor april 2025 te behouden, heeft Proximus in mei 2023 een swaption collar afgesloten. De transactie was gestructureerd als een zero-cost collar swaption, zodat er geen premie vooraf betaald hoefde te worden. De Groep past geen hedge accounting toe op deze transactie. De reële waarde van dit financiële instrument bedroeg 13 miljoen EUR op 31 december 2023.

Op 17 juli 2023 heeft Proximus Group een definitieve overeenkomst ondertekend om via Proximus Opal een belang van 58% te verwerven in Route Mobile, een wereldwijd bedrijf gespecialiseerd in CPaaS-diensten, genoteerd op de NSE en BSE in India met een marktkapitalisatie van 1,1 miljard EUR. Bij de ondertekening van de overeenkomst heeft de Groep een afgeleid valutatermijncontract afgesloten in een boekhoudkundige afdekkingsrelatie, om het risico van veranderingen in de wisselkoers van de Indiase roepie voor de aankoopprijs tussen ondertekening en afsluiting af te dekken. De Groep past hedge accounting toe op deze afdekkingstransactie.

De verwerving van het meerderheidsbelang in Route Mobile zal, in overeenstemming met de Indiase regelgeving, een verplicht overnamebod (MTO) uitlokken voor maximaal 26% van de totale uitstaande aandelen. Proximus Group heeft een EUR/INR optie afgesloten voor dit MTO proces. De Groep past geen hedge accounting toe op deze afdekkingstransactie.

Rente- en valutaswaps (IRCS) worden gebruikt om wisselkoers- en renterisico's m.b.t. de overblijvende niet-achtergestelde obligatieleningen van JPY 1,5 miljard te beheren (zie toelichting 19). De waarde van de IRCS was niet materieel in 2023.

Toelichting 32.2 Financieel risicobeheer: objectieven en beleid

De belangrijkste financiële instrumenten van de Groep bestaan uit niet-achtergestelde obligaties, handelsvorderingen en handelsschulden. De belangrijkste risico's verbonden met deze financiële instrumenten zijn het rentevoetrisico, het wisselkoersrisico, het liquiditeitsrisico en het kredietrisico.

Het principe van risicominimalisatie wordt op alle financiële transacties toegepast. Om dit te bereiken wordt het beheer met betrekking tot de financiering, wisselkoers, rentevoet en kredietrisico gecentraliseerd bij het Groep Treasury departement. Simulaties worden uitgevoerd gebruikmakend van verschillende marktscenario's ("worst case" scenario inbegrepen) om hun impact in verschillende marktomgevingen in te schatten. Alle financiële transacties en financiële risico's worden beheerd en opgevolgd in een centraal Treasury managementsysteem.

Het Groep Treasury departement voert zijn activiteiten uit in het kader van de regels en richtlijnen die door het Leadership Squad en de Raad van Bestuur goedgekeurd werden. Het Groep Treasury departement is verantwoordelijk voor de toepassing van deze richtlijnen. Volgens deze regels, worden de derivaten gebruikt om het rentevoetrisico en het wisselkoersrisico af te dekken. Derivaten worden enkel gebruikt als dekkinginstrument, en kunnen niet gebruikt worden voor handels- of andere speculatieve doeleinden. De belangrijkste door de Groep gebruikte derivaten zijn termijnwisselcontracten, renteswaps en valutaopties.

De tabel hieronder geeft een overzicht van de wijziging in het Eigen vermogen en het totaalresultaat per type dekkinginstrument voor 2023:

(in miljoen EUR)	Toelichting	Winst onmiddellijk opgenomen in het eigen vermogen	Overdracht naar resultatenrekening voor de periode
Kasstroomafdekking op transacties in vreemde valuta	OCI	2	0
Renteswaps	OCI	-12	0
Afschrijving van gecumuleerde herwaarderingen van afgewikkelde renteswaps	OCI	0	-3
Mutaties in niet-gerealiseerde resultaten in verband met kasstroomafdekkingen		-10	-3

Het bedrag van - 12 miljoen EUR komt overeen met de negatieve herwaardering naar de reële waarde van de renteafdekkingen gedurende het jaar, waarvan er twee respectievelijk in maart en november 2023 werden afgewikkeld.

Rentvoetrisico

De blootstelling van de Groep aan de veranderende marktrentevoeten betreft voornamelijk zijn lange-termijn financiële schulden. Het Groep Treasury departement beheert de blootstelling van de Groep aan wijzigingen van de rentevoeten en de financieringskost, door een mix van vaste en vlottende rentedragende schulden te gebruiken, in lijn met de door de Groep opgestelde regels voor financieel risicobeheer. Deze regels streven naar het bereiken van een optimaal evenwicht tussen de totale financieringskost, de risicobeperking en het vermijden van de volatiliteit van de financiële resultaten, rekening houdend met zowel de marktcondities en opportuniteiten als met de globale handelsstrategie van de Groep.

De langlopende rentedragende verplichtingen van Proximus (inclusief hun kortlopende gedeelten) per 31 december 2023 en 2022 zijn voornamelijk schulden met vaste rentevoet, zoals blijkt uit onderstaande tabellen. Deze tabellen tonen ook de gemiddelde rentevoet van deze schulden, alsook hun gemiddelde looptijd en het effect van de rente- en valutaswapovereenkomsten (IRCS) op de in JPY gelabelde obligaties. Leaseschulden en kortlopende rentedragende schulden worden in deze twee tabellen buiten beschouwing gelaten.

Zoals uiteengezet in toelichting 32.1 heeft de Groep in 2022 een renteswap op termijn afgesloten ter dekking van de blootstelling aan de variabiliteit van de kasstromen die toe te schrijven is aan het langetermijnrenterisico in verband met de in 2023 en 2025 uit te geven obligaties. De gewogen gemiddelde rentepercentages in de onderstaande tabellen zijn inclusief de effecten van de afgewikkelde afdekkingen op de corresponderende obligaties.

Op 31 december 2022

	Directe lening			IRCS overeenkomsten			Netto verplichtingen		
	Notioneel bedrag	Gewogen gemiddelde interestvoet (1)	Gemiddelde looptijd tot vervaldag	Te betalen (terug te vorderen) bedrag	Gewogen gemiddelde interestvoet (1)	Gemiddelde looptijd tot vervaldag	Te betalen (terug te vorderen) bedrag	Gewogen gemiddelde interestvoet (1)	Gemiddelde looptijd tot vervaldag
	(in miljoen EUR)		(in jaren)	(in miljoen EUR)		(in jaren)	(in miljoen EUR)		(in jaren)
EUR									
Vast	2.750	1.37%	7				2.750	1.37%	7
Variabel				11	2.34%	4	11	2.34%	4
JPY									
Vast	11	5.04%	4	-11	-5.04%	4			
Total	2.761	1.38%	7	0			2.761	1.37%	7

(1) Gewogen gemiddelde interestvoet rekening houdend met de recentste rentevoeten voor variabele rentedragende leningen.

Op 31 december 2023

	Directe lening			IRCS-overeenkomsten			Netto-verplichtingen		
	Notioneel bedrag	Gewogen gemiddelde interestvoet (1)	Gemiddelde looptijd tot vervaldag	Te betalen (terug te vorderen) bedrag	Gewogen gemiddelde interestvoet (1)	Gemiddelde looptijd tot vervaldag	Te betalen (terug te vorderen) bedrag	Gewogen gemiddelde interestvoet (1)	Gemiddelde looptijd tot vervaldag
	(in miljoen EUR)		(in jaren)	(in miljoen EUR)		(in jaren)	(in miljoen EUR)		(in jaren)
EUR									
Vast	3.900	1.97%	7				3.900	1.97%	7
Variabel				11	3.76%	2.96	11	3.76%	3
JPY									
Vast	11	5.04%	3	-11	-5.04%	2.96			
Totaal	3.911	1.98%	7	0			3.911	1.98%	7

(1) Gewogen gemiddelde interestvoet rekening houdend met de recentste rentevoeten voor variabele rentedragende leningen.

De Groep gaf twee obligaties uit in 2023 voor een nominaal bedrag van 1.250 miljoen EUR en betaalde een vervallende obligatie terug voor een bedrag van 100 miljoen EUR.

De Groep verwierf spectrumlicenties in 2022 (zie toelichting 4) en de bijbehorende unieke vergoedingen (vaste bedragen) zijn betaalbaar in jaarlijkse termijnen over de duur van de verworven contractuele rechten. De rentevoet die van toepassing is op de uitstaande verplichtingen is variabel (zie toelichting 21) en wordt jaarlijks herzien. De Groep dekt haar blootstelling aan de variabiliteit van de kasstromen die toe te schrijven is aan wijzigingen in deze rentevoet niet af.

Wisselkoersrisico's

De operationele activiteiten zijn de belangrijkste bron van wisselrisico voor de Groep. Dit risico komt voort uit de aankopen of verkopen die door de operationele afdelingen in een andere valuta dan EUR worden uitgevoerd. Transacties in andere valuta dan EUR komen voornamelijk voor in het segment International Carrier Services ("BICS"), en in het TeleSign Segment. Hun activiteiten genereren immers

betalingen aan en ontvangsten van de bedrijven waarmee zij samenwerken in verschillende vreemde valuta. Daarnaast ontplooiën Proximus en verschillende van zijn gelieerde ondernemingen ook internationale activiteiten (ICT, roaming, kapitaal- en bedrijfsuitgaven) die aanleiding geven tot valutaposities.

De wisselkoersrisico's worden ingedekt voor zover ze de kasstromen van de Groep beïnvloeden. De wisselkoersrisico's die de kasstromen van de Groep niet beïnvloeden (bijvoorbeeld risico's die voortvloeien uit de omzetting van activa en schulden van de buitenlandse operaties naar de functionele valuta) worden gewoonlijk niet ingedekt. Niettemin zou de Groep kunnen overwegen om deze zogenaamde omrekeningsverschillen in te dekken als hun mogelijke impact belangrijk zou worden voor de geconsolideerde jaarrekening.

De typische instrumenten die gebruikt worden om het wisselkoersrisico in te dekken zijn de termijnwisselcontracten en valutaopties.

In 2023 en 2022 was de Groep enkel voor zijn operationele activiteiten aan het wisselkoersrisico's blootgesteld. Transacties in vreemde valuta worden erkend in de functionele munt bij initiële opname, omgerekend aan de wisselkoers die geldt op de transactiedatum. Monetaire activa en passiva uitgedrukt in vreemde munt worden op balansdatum in de functionele valuta van de entiteit omgerekend aan de slotkoers van die dag. Netto wisselkoersverschillen bij de omrekening van monetaire activa en passiva worden in het resultaat opgenomen onder "andere bedrijfskosten" in de periode waarin ze zich voordoen. Echter in een beperkt aantal gevallen wordt hedge accounting toegepast, waarbij de herwaarderingsresultaten tijdelijk op de balans worden opgenomen in afwachting van de finale afwikkeling van de onderliggende zogenaamde "hedge effective" blootstelling, om uiteindelijk als wisselkoersresultaten opgenomen te worden in de resultatenrekening.

De Groep voerde een sensitiviteitsanalyse uit op de wisselkoersen EUR/USD, EUR/GBP, EUR/ CHF, EUR/SDR, EUR/ZAR , EUR/AUD en EUR/HKD, munten waarin de Groep typisch een risico heeft uit zijn operationele activiteiten en dit voor 2023.

Vreemde valuta Netto-positie van de groep per 31/12/2023	(in EUR)	Effect op de winst- en verliesrekening als de vreemde valuta ten opzichte van de EUR met :								Slotkoers 1 EUR = xxx
		-15.0%	-10.0%	-5.0%	-2.5%	2.5%	5.0%	10.0%	15.0%	
-	USD	-80.466	-53.644	-26.822	-13.411	13.411	26.822	53.644	80.466	1.11
-831.755	GBP	143.563	95.709	47.854	23.927	-23.927	-47.854	-95.709	-143.563	0.87
-1.813.552	CHF	293.772	195.848	97.924	48.962	-48.962	-97.924	-195.848	-293.772	0.93
-592.694	SDR	108.243	72.162	36.081	18.041	-18.041	-36.081	-72.162	-108.243	0.82
2.336.372	ZAR	-17.223	-11.482	-5.741	-2.871	2.871	5.741	11.482	17.223	20.35
1.484.197	AUD	-136.893	-91.262	-45.631	-22.816	22.816	45.631	91.262	136.893	1.63
4.973	HKD	-86	-58	-29	-14	14	29	58	86	8.63
	Total	310.909	207.273	103.636	51.818	-51.818	-103.636	-207.273	-310.909	

Opmerkingen:

- De netto-positie, in de bovenstaande tabel, wordt gedefinieerd als de som, voor alle entiteiten van de Groep waarvan de functionele valuta de euro is, van kasposities in vreemde valuta, facturen van klanten en leveranciers uitgedrukt in vreemde valuta, en aankoop- en verkoopcontracten in termijnvaluta. Valutaposities worden uitgedrukt in hun respectievelijke valuta (niet omgerekend in EUR)
- -15% betekent dat de vreemde valuta 15% wint ten opzichte van de EUR
- -15% betekent dat de vreemde valuta 15% verliest ten opzichte van de EUR
- - Een positief teken betekent winst in winst- en verliesrekening
- - Een negatief teken betekent een verlies in de winst- en verliesrekening

Kredietrisico en belangrijke concentraties van kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financieel verlies voor de Groep als een klant of tegenpartij van een financieel instrument zijn contractuele verplichtingen niet nakomt.

Kredietrisico omvat alle vormen van tegenpartijblootstelling, d.w.z. wanneer tegenpartijen hun verplichtingen jegens Proximus niet kunnen nakomen met betrekking tot leningen, afdekkingstransacties, afwikkelingen en andere financiële activiteiten.

De maximale blootstelling van de Groep aan het kredietrisico (zonder rekening te houden met de waarde van alle zakelijke of andere zekerheden), in geval de tegenpartij haar verplichtingen niet nakomt en dit voor elke categorie van erkende financiële activa (waaronder derivaten met positieve marktwaarde), is gelijk aan de boekwaarde van deze activa op de balans en verleende bankgaranties.

Om het kredietrisico te beperken dat met de financieringsactiviteiten en het beheer van de liquide middelen van de Groep verbonden is, worden dergelijke transacties in regel enkel met financiële instellingen van eerste rang afgesloten, waarvan de lange termijn rating minimaal A- (S&P) bedraagt.

De Groep past de vereenvoudigde IFRS 9-benadering toe voor het waarderen van de verwachte kredietverliezen voor handelsvorderingen en contractactiva, d.w.z. het verwachte kredietverlies tijdens de levensduur. De bepaling van deze verliesuitkering kan op portefeuille- of individueel niveau plaatsvinden, afhankelijk van het beoordeelde risico dat aan de klant is verbonden.

Het kredietrisico dat uit operationele activiteiten met grote klanten voortvloeit, wordt op individuele basis beheerd en gecontroleerd. Indien nodig, vraagt de Groep bijkomende zakelijke zekerheden. Deze belangrijke klanten zijn niet materieel voor de Groep, aangezien het portfolio van Proximus vooral uit een groot aantal kleine klanten bestaat. Het kredietrisico en de concentratie van het kredietrisico verbonden aan handelsvorderingen is dus beperkt. De concentratie van het kredietrisico is ook beperkt voor handelsvorderingen op andere telecommunicatieondernemingen, door middel van nettingovereenkomsten met handelsschulden (zie toelichting 14.3), de verplichtingen tot vooruitbetaling, bankgaranties, de waarborgen uitgegeven door moederondernemingen en kredietlimieten toegestaan door kredietverzekeraars.

De Groep is blootgesteld aan kredietverliezen ingeval de tegenpartij haar verplichtingen op derivaten niet nakomt (zie toelichting 32.2). De Groep anticipeert echter niet op niet-nakoming door één van deze tegenpartijen, aangezien deze enkel zaken doet met vooraanstaande financiële instellingen, en in de regel alleen in zeer hoge mate belegt in liquide en kortlopende effecten (voornamelijk geldmiddelen en kasequivalenten), waarvoor de Groep, gezien de uitstekende rating van de tegenpartijen, geen voorzieningen voor kredietverlies opneemt.

Bovendien volgt de Groep mogelijke veranderingen in het kredietrisico van tegenpartijen op, door hun externe kredietratings op continue basis te volgen alsook de evolutie van de credit default swap rates van deze tegenpartijen (een leidende indicator die vaak anticipeert op toekomstige ratingwijzigingen).

Daarnaast is de Groep blootgesteld aan kredietrisico door incidenteel bankgaranties zonder verhaal toe te kennen aan enkele van haar institutionele of overheidsklanten. Op 31 december 2023 werden bankgaranties afgegeven voor een bedrag van 102 miljoen EUR (40 miljoen EUR op 31 december 2022), inclusief een garantie van 46 miljoen USD in verband met de overname van Route Mobile.

Ten slotte heeft de Groep geen financiële activa verpand en heeft zij geen enkel onderpand tegenover een van haar tegenpartijen.

Liquiditeitsrisico

In overeenstemming met het treasurybeleid, beheert het Groep Treasury departement de financieringskost door een mix van schulden met vaste rentevoet en schulden met vlottende rentevoet.

Een liquiditeitsreserve in de vorm van kredietlijnen en cash wordt aangehouden om de solvabiliteit en de financiële flexibiliteit van de Groep te allen tijde te garanderen. Daartoe is Proximus gecommitteerde bilaterale kredietovereenkomsten aangegaan met

verschillende looptijden en een heropneembare kredietlijn gekoppeld aan duurzaamheidsdoelstellingen voor een totaalbedrag van 750 miljoen EUR. (751 miljoen EUR in 2022). Voor de financiering op middellange tot lange termijn maakt de Groep gebruik van obligaties en obligaties op middellange termijn. Het looptijdprofiel van de schuldportefeuille is gespreid over verschillende jaren. Group Treasury beoordeelt regelmatig zijn financieringsbronnen rekening houdend met zijn eigen kredietrating en de algemene marktomstandigheden.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van het vervalprofiel van de rentedragende verplichtingen van de Groep op elke verslagdatum. Dit looptijdprofiel is gebaseerd op contractuele niet-verdisconteerde rentebetalingen en kapitaalvergoedingen. Voor verplichtingen met variabele rente zijn de rentevoeten die worden gebruikt om de uitgaande kasstromen te bepalen, de rentevoeten die gelden op hun laatste prijsvaststellingsdatum vóór de verslagdatum (per respectievelijk 31 december 2023 en 2022). Leaseverplichtingen (zie noot 6 voor het looptijdprofiel van leaseverplichtingen), derivaten en kortlopende rentedragende verplichtingen worden in deze tabel buiten beschouwing gelaten.

(in miljoen EUR)	2023	2024	2025	2026	2027	2028-2040
Op 31 december 2022						
Kapitaal	111	610	509	18	7	1.555
Interesten	47	44	30	20	20	97
Totaal	158	654	539	38	27	1.652
Op 31 december 2023						
Kapitaal		610	509	18	7	2.805
Interesten		95	81	71	71	342
Totaal		705	590	89	77	3.147

De verwachte kasuitstroom in 2023 voor het verslagjaar 2022 worden beïnvloed door Proximus commercial papers op korte termijn en schatkistleningen.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de terugbetaling van de spectrumverplichtingen (zie toelichting 21) en de rentebetalingen over het uitstaande saldo. De rente in deze tabel is berekend op basis van een tarief van 5,75% voor 2024 en 5% voor de resterende looptijden. Spectrumverplichtingen zijn opgenomen onder de kortlopende en langlopende rentedragende verplichtingen.

Bankkredietfaciliteiten op 31 december 2023

Behalve de rentedragende schulden op lange termijn zoals weergegeven in toelichting 19.1 en 19.2 kan de Groep beroep doen op langetermijnkredietfaciliteiten ten belope van 750 miljoen EUR (751 miljoen EUR in 2022). Deze faciliteiten worden verstrekt door een gediversifieerde groep van banken. Op 31 december 2023 was er geen enkel uitstaand saldo onder deze faciliteiten. Een totaal van kredietlijnen voor 750 miljoen EUR (751 miljoen EUR in 2022) is daarom beschikbaar voor opname op 31 december 2023.

Om de financiering van de aangekondigde overname van Route Mobile veilig te stellen, heeft Proximus een overbruggingsfaciliteit van 850 miljoen EUR afgesloten met een internationale bank voor een periode van 12 maanden (met de optie om met nog eens 6 maanden te verlengen).

De Groep maakt ook gebruik van een Euro Medium Term Note ("EMTN")-programma van 5 miljard EUR en een Commercial Paper ("CP")-programma van 1 miljard EUR.

Op 31 december 2023 was er een uitstaand bedrag onder het EMTN-programma van 3.500 miljoen EUR, terwijl het Commercial Paper Programma volledig ongebruikt was met een uitstaand bedrag van 0 miljoen EUR.

Toelichting 32.3 Netto-financiële positie van de Groep en beheer van kapitaal

De Groep definieert de netto financiële positie als het nettobedrag van de beleggingen, geldmiddelen en kasequivalenten, verminderd met alle rentedragende financiële schulden en bijbehorende derivaten (met inbegrip van de herwaardering naar de reële waarde) en leasingschulden. De netto financiële positie omvat geen langetermijnhandelsschulden.

De aangepaste netto financiële positie verwijst naar de totale rentedragende schulden (korte en lange termijn) minus geldmiddelen en kasequivalenten exclusief leaseverplichtingen.

(in miljoen EUR)	Toelichting	Per 31 december	Per 31 december
		2022	2023
Beleggingen, kas en kasequivalenten	16/17	299	716
Derivaten (kortlopend en langlopend)	12	208	72
VLOTTENDE ACTIVA		2	0
Activa		509	787
Langetermijnschulden (*)	19.1	-2.876	-3.518
Kortetermijnschulden (*)	19.2	-662	-699
Schulden		-3.538	-4.217
Netto financiële positie (*)		-3.030	-3.429
Waarvan leasingschulden		272	298
Aangepaste financiële positie (**)		-2.758	-3.131

(*) inclusief derivaten en leasingschulden

(**) de aangepaste financiële positie exclusief leasingschulden

Het doel van de Groep inzake het kapitaalbeheer bestaat erin een netto financiële schuldenlast en eigen vermogen-ratio's te behouden die zorgen voor voldoende liquiditeit op elk moment via een flexibele toegang tot de kapitaalmarkten, en dit om strategische projecten te kunnen financieren, en een aantrekkelijke vergoeding aan de aandeelhouders te bieden. Over de twee voorgestelde jaren, heeft de Groep geen nieuwe aandelen of andere verwaterende instrumenten uitgegeven, met uitzondering van de aandelen die met een korting van 16,7% aan het hogere management van de Groep zijn verkocht.

Toelichting 32.4 Categorieën van financiële instrumenten

De volgende tabellen bevatten de financiële instrumenten van de Groep per categorie zoals gedefinieerd in IFRS 9, alsmede de winsten en verliezen die voortvloeien uit de herwaardering tegen reële waarde. Op basis van de marktvoorwaarden op 31 december 2023 lag de boekwaarde van de niet-achtergestelde obligaties en van de door de Europese Investeringsbank (EIB) verstrekte lening, die tegen geamortiseerde kostprijs worden geboekt, 268 miljoen EUR of 7% hoger dan hun reële waarde. (401 miljoen EUR in 2022 of 14%).

De reële waarden voor 2023 en 2022, die voor elke obligatie afzonderlijk zijn berekend, zijn verkregen door de gecumuleerde uitgaande kasstromen van elke obligatie te verdisconteren met de rentevoeten waartegen de Groep op respectievelijk 31 december 2023 en 31 december 2022 zou kunnen lenen voor soortgelijke obligaties met dezelfde resterende looptijden.

De Groep heeft gedurende de periode de classificatie van de financiële instrumenten niet gewijzigd.

De volgende tabel bevat de oorspronkelijke waarderingscategorieën onder IFRS 9 voor elke categorie van activa en financiële verplichtingen per 31 december 2023:

Per 31 december 2022 (in miljoen EUR)	Toelichting	Classificatie onder IFRS 9	Boekwaarde onder IFRS 9	Reële waarde
ACTIVA				
Vaste activa				
Eigenvermogeninstrumenten	9	FVOCI	1	1
Andere vaste activa				
Andere derivaten	32.1	FVTPL	2	2
Derivaten aangehouden voor afdekking	32.1	Hedging instrument	82	82
Andere financiële activa		Afgeschreven kost	7	7
Vlottende activa				
Handelsvorderingen	14	Afgeschreven kost	938	938
Rentedragend				
Andere vorderingen		Afgeschreven kost	8	8
Niet-rentedragend				
Andere vorderingen		Afgeschreven kost	17	17
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	32.1	FVTPL	1	1
Derivaten aangehouden voor afdekking	32.1	Hedging instrument	123	123
Geldmiddelen en kasequivalenten				
Kortetermijndeposito's	17	Afgeschreven kost	10	10
Kas en banktegoeden	17	Afgeschreven kost	288	288
SCHULDEN				
Langlopende schulden				
Rentedragende schulden				
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)	19.1	Afgeschreven kost	2.239	1.887
Kredietinstellingen	19.1	Afgeschreven kost	400	352
Andere leningen	19.1	Afgeschreven kost	37	37
Niet-rentedragende schulden				
Andere derivaten	32.1	FVTPL	1	1
Andere schulden op meer dan één jaar	21	Afgeschreven kost	85	85
Overige schulden, rentedragend		Afgeschreven kost	592	592
KORTETERMIJNSCHULDEN				
Rentedragende schulden, korte termijn deel				
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)	19.2	Afgeschreven kost	100	99
Kredietinstellingen	19.2	Afgeschreven kost	1	1
Andere leningen	19.2	Afgeschreven kost	10	10
Rentedragende schulden				
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)	19.2	Afgeschreven kost	477	477
Handelsschulden				
		Afgeschreven kost	1.483	1.483
Andere kortetermijnschulden				
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	32.1	FVTPL	1	1
Derivaten aangehouden voor afdekking	32.1	Hedging instrument	1	1
Andere schulden		FVTPL	3	3
Andere schulden		Afgeschreven kost	415	415
Overige schulden, rentedragend		Afgeschreven kost	25	25

FVTPL: Financiële activa/schulden herwaardeerd aan de reële waarde via de resultatenrekening

FVTOCI: Financiële activa tegen reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten

De volgende tabel bevat de oorspronkelijke waarderingscategorieën onder IFRS 9 voor elke categorie van activa en financiële verplichtingen per 31 december 2022:

Per 31 december 2023 (in miljoen EUR)	Toelichting	Classificatie onder IFRS 9	Boekwaarde onder IFRS 9	Reële waarde
ACTIVA				
Vaste activa				
Eigenvermogeninstrumenten	9	FVOCI	3	3
Andere vaste activa				
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	32.1	FVTPL	13	13
Derivaten aangehouden voor afdekking	32.1	Hedging instrument	58	58
Andere financiële activa		Afgeschreven kost	6	6
Vlottende activa				
Handelsvorderingen	14	Afgeschreven kost	866	866
Rentedragend				
Andere vorderingen		Afgeschreven kost	15	15
Niet-rentedragend				
Andere vorderingen		Afgeschreven kost	19	19
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	32.1	FVTPL	2	2
Derivaten aangehouden voor afdekking	32.1	Hedging instrument	2	2
Geldmiddelen en kasequivalenten				
Kortetermijndeposito's	17	Afgeschreven kost	488	488
Kas en banktegoeden	17	Afgeschreven kost	227	227
SCHULDEN				
32.1				
Rentedragende schulden				
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)	19.1	Afgeschreven kost	2.881	2.684
Kredietinstellingen	19.1	Afgeschreven kost	400	370
Andere leningen	19.1	Afgeschreven kost	27	27
Niet-rentedragende schulden				
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	32.1	FVTPL	3	3
Andere schulden op meer dan één jaar	21	Afgeschreven kost	43	43
Overige schulden, rentedragend		Afgeschreven kost	559	559
KORTETERMIJNSCHULDEN				
Rentedragende schulden, korte termijn deel				
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)	18	Afgeschreven kost	600	597
Andere leningen	19.1	Afgeschreven kost	10	10
Rentedragende schulden				
Kredietinstellingen		Afgeschreven kost	1	1
Handelsschulden				
		Afgeschreven kost	1.433	1.433
Andere kortetermijnschulden				
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	32.1	FVTPL	1	1
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	32.1	FVTPL	1	1
Derivaten aangehouden voor afdekking	32.1	Hedging instrument	1	1
Andere schulden		FVTPL	5	5
Andere schulden		Afgeschreven kost	453	453
Overige schulden, rentedragend		Afgeschreven kost	37	37

FVTPL: Financiële activa/schulden herwaardeerd aan de reële waarde via de resultatenrekening

FVOCI: Financiële activa tegen reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten

De cijfers voor 2022 zijn aangepast om ze in overeenstemming te brengen met de presentatie van de cijfers voor 2023. De aanpassingen zijn als volgt:

- Overige langlopende schulden die rentedragend zijn, zijn geïsoleerd van de overige langlopende schulden.
- Handelsschulden die rentedragend zijn, zijn geherclassificeerd naar "Overige kortlopende schulden Rentedragend".

Toelichting 32.5 Activa en passiva aan reële waarde

Financiële instrumenten die gewaardeerd zijn aan reële waarde worden in de onderstaande tabel getoond volgens de gebruikte waarderingstechniek. De hiërarchie tussen de technieken geeft het belang aan van de gebruikte inputs om tot de waardering te komen.

- **Niveau 1:** (Niet aangepaste) prijsnotering op actieve markten voor identieke activa of passiva;
- **Niveau 2:** Waarderingstechnieken voor dewelke alle inputs die een belangrijk effect hebben op de geboekte reële waarde, gebaseerd zijn op direct of indirect waarneembare gegevens voor activa of passiva;
- **Niveau 3:** Waarderingstechnieken voor dewelke alle inputs die een belangrijk effect hebben op de geboekte reële waarde, niet gebaseerd zijn op waarneembare marktgegevens.

De Groep houdt financiële instrumenten aan van niveau 1, 2 en 3.

De waarderingstechnieken voor de reële waardeberekening van de financiële instrumenten van niveau 2 zijn:

- **Andere derivaten van niveau 2**

Deze derivaten omvatten hoofdzakelijk rente- en valutaswaps (IRCS) om de risico's van de Groep met betrekking tot schommelingen van de rentevoet en vreemde valuta te beperken voor sommige van haar langetermijnschulden en ook de zero-collar swaption die is aangegaan om de positieve Mark-to-Market waarde van de bestaande pre-hedge voor april 2025 te behouden. De reële waarden van deze instrumenten worden bepaald door het verdisconteren van de verwachte contractuele kasstromen gebruikmakend van rentegrafiëken in de betreffende valuta's en wisselkoersen waarneembaar op actieve markten.

- **Niet achtergestelde obligatieleningen**

De niet achtergestelde obligatieleningen worden opgenomen aan afgeschreven kostprijs. De reële waarden, voor elke obligatielening apart berekend, worden bekomen door het verdisconteren van de rentevoeten aan dewelke de Groep zou kunnen lenen op 31 december 2023 voor gelijkaardige obligaties met dezelfde resterende looptijden.

De financiële instrumenten die geïsoleerd zijn onder niveau 3 omvatten:

- **Virtuele Energie Koopovereenkomst**

De stroomcomponent van de Virtual Power Purchase Agreement, afgesloten in 2023, is een ingebed afgeleid instrument waarbij Proximus is overeengekomen om een vaste prijs te betalen voor de bijbehorende elektriciteit en de spotprijs voor elektriciteit te ontvangen met een maandelijkse netto afrekening in contanten. Er is geen fysieke levering van de elektriciteit.

De waardering van de stroomcomponent van de VPPA wordt beschouwd als een level 3 reële waarde. Deze wordt bepaald met behulp van een discounted cash flow-model. De belangrijkste factoren die de reële waarde van de VPPA-overeenkomst bepalen zijn de disconteringsvoeten (niveau 2), het geschatte elektriciteitsvolume op basis van de historische elektriciteitsproductie van het windmolenpark (niveau 3) en de termijnmarktprijzen van elektriciteit (niveau 2 & niveau 3).

- **Putoptie**

De putoptie is het recht dat aan de voormalige eigenaar van Be-Mobile wordt verleend om zijn eigen resterende aandelen op specifieke tijdstippen aan Proximus te verkopen voor een prijs die moet worden bepaald in overeenstemming met contractueel overeengekomen voorwaarden. De elementen waarop de waardering gebaseerd is, zijn niet direct of indirect waarneembaar op de markt. De reële waarde van het instrument is sterk afhankelijk van de realistische huidige en toekomstige prestaties van Be-mobile.

Op 31 december 2022

(in miljoen EUR)	Toelichting	Classificatie onder IFRS 9	Reële waarde	Gebruikte waarderingsmethode op het einde van het boekjaar:		
				Laag 1	Laag 2	Laag 3
ACTIVA						
Vaste activa						
Eigenvermogeninstrumenten	9	FVOCI	1			1
Andere vaste activa						
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	32.1	FVTPL	2		2	
Derivaten aangehouden voor afdekking	32.1	Hedging instrument	82		82	
Vlottende activa						
Niet-rentedragende vorderingen						
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	32.1	FVTPL	1	1		
Derivaten aangehouden voor afdekking	32.1	Hedging instrument	123		123	
SCHULDEN						
Langetermijnschulden						
Rentdragende schulden						
Niet-achtergestelde obligatieleningen behalve voor hun "niet-nauw verwante" besloten derivaten	19.1	Afgeschreven kost	2.239		1.887	
Kredietinstellingen	19.1	Afgeschreven kost	400		352	
Andere leningen	19.1	Afgeschreven kost	37		37	
Niet-rentedragende schulden						
Andere derivaten	32.1	FVTPL	1		1	
Kortetermijnschulden						
Rentdragende schulden, korte termijn deel						
Niet-achtergestelde obligaties met uitzondering van hun "niet-nauw verbonden" ingebedde derivaten	19.2	Amortized cost	100		99	
Kredietinstellingen	19.2	Afgeschreven kost	1		1	
Andere leningen	19.2	Afgeschreven kost	10		10	
Rentdragende schulden						
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)	19.2	Afgeschreven kost	477		477	
Niet-rentedragende schulden						
Andere derivaten	32.1	FVTPL	1	1		
Derivaten aangehouden voor afdekking	32.1	Hedging instrument	1	1		
Andere schulden		FVTPL	3			3

FVTPL: Financiële activa/schulden herwaardeerd aan de reële waarde via de resultatenrekening

FVTOCI: Financiële activa tegen reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten

Op 31 december 2023

(in miljoen EUR)	Toelichting	Classificatie onder IFRS 9	Reële waarde	Gebruikte waarderingmethode op het einde van het boekjaar:		
				Laag 1	Laag 2	Laag 3
ACTIVA						
Vaste activa						
Eigenvermogeninstrumenten	9	FVOCI	3			3
Andere vaste activa						
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	33.1	FVTPL	13		13	
Derivaten aangehouden voor afdekking - rentedragend	32.1	Hedging instrument	58		58	
Vlottende activa						
Niet-rentedragende vorderingen						
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden	32.1	FVTPL	2	2		
Derivaten aangehouden voor afdekking	33.1	Hedging instrument	2		2	
SCHULDEN						
Langetermijnschulden						
Rentedragende schulden						
Niet-achtergestelde obligatieleningen behalve voor hun "niet-nauw verwante" besloten derivaten	19.1	Afgeschreven kost	2.881		2.684	
Kredietinstellingen	19.1	Afgeschreven kost	400		370	
Andere leningen	19.1	Afgeschreven kost	27		27	
Niet-rentedragende schulden						
Andere derivaten	32.1	FVTPL	2.54			2.54
Kortetermijnschulden						
Rentedragende schulden, korte termijn deel						
Niet-achtergestelde schuld (obligaties, notes)	19.2	Afgeschreven kost	600		597	
Andere leningen	19.2	Afgeschreven kost	10		10	
Rentedragende schulden						
Kredietinstellingen	19.2	Afgeschreven kost	1		1	
Niet-rentedragende schulden						
Andere derivaten	32.1	FVTPL	2	1		
Derivaten aangehouden voor afdekking	33.1	Hedging instrument	1	1		
Andere schulden		FVTPL	5			5

FVTPL: Financiële activa/schulden herwaardeerd aan de reële waarde via de resultatenrekening

FVTOCI: Financiële activa tegen reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten

Toelichting 33. Informatie over verbonden partijen

Toelichting 33.1. Geconsolideerde ondernemingen

De dochterondernemingen, joint ventures, gezamenlijke bedrijfsactiviteiten en geassocieerde ondernemingen zijn opgenomen in toelichting 8.

Leveringen van goederen en diensten tussen ondernemingen van de Groep gebeuren aan commerciële voorwaarden en marktprijzen.

De transacties tussen Proximus NV en haar dochterondernemingen en gezamenlijke bedrijfsactiviteiten, als verbonden partijen, worden geëlimineerd voor de opmaak van de geconsolideerde jaarrekening. De transacties tussen Proximus NV en haar dochterondernemingen zijn als volgt:

Transacties tussen Proximus NV en haar dochterondernemingen en gezamenlijke bedrijfsactiviteiten

Per 31 december

(in miljoen EUR)	2022	2023
Opbrengsten	151	97
Kosten van aan omzet-gerelateerde materialen en diensten	-132	-121
Netto financiële kosten	0	-26
Dividenden ontvangen	340	245

Positie tussen Proximus NV en haar dochterondernemingen en gezamenlijke bedrijfsactiviteiten

Per 31 december

(in miljoen EUR)	2022	2023
Handelsvorderingen	24	21
Handelsschulden	-33	-26
Rentedragende vorderingen/schulden	-801	-695
Andere vorderingen/schulden	0	-551

Toelichting 33.2. Relaties met aandeelhouders en andere met de staat verbonden entiteiten

De Belgische Staat is de meerderheidsaandeelhouder van de Groep met een deelneming van 53,51 %. De Groep houdt eigen aandelen aan voor 4,62%. De resterende 41,86 % worden verhandeld op de Eerste Markt van Euronext Brussels.

Relatie met de Belgische Staat

De Groep levert telecomdiensten aan de Belgische Staat en met de Staat verbonden entiteiten. De Groep verwierf ook substantiële spectrumrechten (toelichting 4 immateriële activa met een beperkte gebruiksduur) in de spectrumveiling die georganiseerd werd door regelgever BIPT, een staatsgerelateerde entiteit. Met de Staat verbonden ondernemingen zijn diegene waarover de Staat zeggenschap heeft, gezamenlijk zeggenschap heeft of een invloed uitoefent. Al deze transacties verlopen op basis van normale klant/leverancier-relaties en aan voorwaarden die niet voordeliger zijn dan die waarop andere klanten en leveranciers een beroep kunnen doen. De diensten aan de Staat verbonden ondernemingen vormen geen belangrijk deel van de netto omzet van de Groep, namelijk minder dan 5%.

Relatie met de Belfius Bank NV

Proximus en Belfius Bank NV hebben dezelfde meerderheidsaandeelhouder, de Belgische Staat. Belfius wordt derhalve beschouwd als een "verbonden partij" in de zin van de Internationale Standaarden voor Financiële Verslaglegging zoals goedgekeurd door de Europese Unie. Bijgevolg werd de samenwerkingsovereenkomst met Belfius in verband met de Banx dienst goedgekeurd door de Raad van Bestuur van 29 april 2021 in lijn met de conclusie van het bijzonder verslag opgesteld door drie onafhankelijke bestuurders in overeenstemming met Art. 7.97 van het Wetboek van Venootschappen en Verenigingen. In 2022 werd het Banx-project opgestart en had het een beperkte impact op de geconsolideerde cijfers.

Banx is een volledig digitale Belgische bankervaring, bedacht door Proximus, aangedreven door Belfius. Banx legt de lat voor digitaal bankieren hoger en stelt gebruikers in staat om de impact van hun aankopen op de planeet te monitoren. De bank-app wil gebruikers aanmoedigen om bewustere en duurzamere keuzes te maken.

Toelichting 33.3. Relaties met topmanagement personeel

De bezoldiging en vergoeding van de bestuurders is vastgelegd in de algemene vergadering van 2004.

De principes van deze vergoeding blijven van toepassing in 2023 en er worden ook geen substantiële veranderingen verwacht: ze voorziet een jaarlijkse vaste vergoeding van 50.000 EUR voor de Voorzitter van de Raad van Bestuur en van 25.000 EUR voor de andere leden van de Raad van Bestuur, met uitzondering van de CEO. Alle leden van de Raad van Bestuur, met uitzondering van de CEO, hebben recht op een zitpenning van 5.000 EUR per bijgewoonde vergadering van de Raad van Bestuur. Voor de Voorzitter wordt het bedrag van de zitpenningen verdubbeld. Een zitpenning van 2.500 EUR per vergadering is voorzien voor ieder lid van een adviserend Comité van de Raad van Bestuur, met uitzondering van de CEO. Voor de Voorzitter van de respectievelijke adviserende Comités wordt het bedrag van de zitpenningen verdubbeld.

De leden ontvangen ook een vergoeding van 2.000 EUR per jaar voor communicatiekosten. Voor de Voorzitter van de Raad van Bestuur wordt dit bedrag eveneens verdubbeld.

De Voorzitter van de Raad van Bestuur is ook Voorzitter van het Paritair Comité en van het Pensioenfonds en Proximus ART. Hij is lid van de Raad van Bestuur van Connectimmo, onze vastgoeddochter. Hij ontvangt geen vergoeding voor deze mandaten. Voor de uitoefening van hun bestuursmandaten ontvangen de niet-uitvoerende bestuurders geen variabele prestatie gebonden remuneratie, noch voordelen gekoppeld aan aanvullende pensioenplannen of andere groepsverzekeringen.

De totale vergoeding voor de bestuurders bedroeg bruto 1.491.432 EUR voor 2023 en bruto 987.723 EUR voor 2022. De bestuurders hebben geen lening of voorschot ontvangen van de Groep.

	2022	2023
Raad van Bestuur	7	14
Audit-en Toezichtcomité	4	6
Benoemings-en Bezoldigingscomité	4	5
Transformatie en Innovatiecomité	2	2

Op zijn vergadering van 24 februari 2011 heeft de Raad van Bestuur een nieuwe versie van de 'policy inzake transacties met verbonden partijen aangenomen. Deze policy welke werd aangepast in September 2016, regelt alle transacties of andere contractuele

verhoudingen tussen de onderneming en de leden van de Raad van Bestuur. Proximus heeft contractuele relaties en levert eveneens telefonie-, internet- en/of ICT-diensten aan diverse ondernemingen waarin de leden van de Raad een uitvoerend of niet-uitvoerend mandaat hebben. Deze relaties hebben plaats in het normale verloop van de bedrijfsvoering en zijn marktconform van aard.

Voor het jaar dat eindigde op 31 december 2023 werd een totaal brutobedrag (inclusief de prestatiegebonden betalingen op lange termijn) van 9.110.937 EUR (vóór werkgeversbijdragen voor sociale zekerheid) betaald of toegekend aan de leden van het Leadership Squad, de Chief Executive Officer inbegrepen. In 2023 waren de leden van het Leadership Squad Guillaume Boutin, Dirk Lybaert (tot 1 september 2023), Ben Appel (vanaf 16 augustus 2023), Geert Standaert, Renaud Tilmans, Jan Van Acoleyen, Anne-Sophie Lotgering, Jim Castele, Antonietta Mastroianni en Mark Reid.

Voor het jaar eindigend op 31 december 2022 werd een totaal brutobedrag (inclusief de prestatiegerelateerde betalingen op lange termijn) van 7.885.081 EUR (vóór patronale sociale zekerheid) betaald of toegekend aan de leden van de Leadership Squad inclusief de Chief Executive Officer. In 2022 waren de leden van de Leadership Squad Guillaume Boutin, Dirk Lybaert, Geert Standaert, Renaud Tilmans, Jan Van Acoleyen, Anne-Sophie Lotgering, Jim Castele, Antonietta Mastroianni en Mark Reid.

Dit totale bedrag voor de vergoedingen van het topmanagement omvat de volgende elementen:

- Kortetermijnpersoneelsbeloningen: jaarsalaris (basis en variabel op korte termijn) en andere kortetermijnpersoneelsbeloningen zoals ziekteverzekering, privégebruik van directiewagens, maaltijdcheques, en exclusief de werkgeversbijdragen voor de sociale zekerheid die op deze beloningen worden betaald;
- Vergoedingen na uitdiensttreding: verzekeringspremies betaald door de Groep in naam van de leden van het executief comité. De premies dekken hoofdzakelijk een aanvullend pensioenplan na de pensionering;
- Op prestatiewaarde gebaseerde betalingen (op lange termijn): brutobedragen toegekend onder het prestatiewaardeplan, dat uitbetalingsrechten creëert in mei 2025 (toegekend in 2022) of in mei 2026 (toegekend in 2023), afhankelijk van het behalen van bedrijfsgebonden prestatiecriteria die bestaan uit de vrije kasstroom van de Groep, de reputatie-index, de Total Shareholder Return van het bedrijf vergeleken met een vooraf gedefinieerde groep van andere Europese telecomoperatoren en een prestatie-indicator op het gebied van milieu, maatschappij en goed bestuur.

EUR	Per 31 december	
	2022	2023
Korte termijn vergoedingen	5.702.296	6.411.511
Vergoedingen na uitdiensttreding	820.712	1.186.739
Prestatievergoedingen	1.362.073	1.512.687
Totaal	7.885.081	9.110.937

* Alle bedragen zijn brutobedragen voor sociale bijdragen van de werkgever

Toelichting 33.4. Regelgeving

De telecommunicatiesector wordt gereguleerd door de Europese wetgeving, Belgische federale- en regionale wetgeving en via beslissingen van sectorspecifieke regulatoren (Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie, gewoonlijk "BIPT" genoemd, en regionale regulatoren bevoegd voor media) of administratieve organen zoals de mededingingsautoriteiten.

Toelichting 34. Rechten, verbintenissen en voorwaardelijke verplichtingen

Toelichting 34.1. Claims en gerechtelijke procedures

Onze policies en procedures worden zo ontworpen dat zij in overeenstemming zijn met de toepasselijke wetten, boekhoudkundige en rapporteringsvoorschriften, regulatorie en fiscale voorschriften, met inbegrip van deze in het buitenland, de Eu, alsook met de toepasselijke sociale wetgeving.

De complexiteit van de wettelijke en regulatorie omgeving binnen welke wij opereren, alsook de kosten om compliant te zijn, nemen beide toe ten gevolge van de eveneens toenemende verplichtingen. Daarenboven zijn de buitenlandse en supranationale regels soms tegenstrijdig met de nationale wetgeving. De niet-naleving van de verschillende wetten en reglementen en wijzigingen aan deze wetten en reglementen of de wijze waarop zij worden geïnterpreteerd of toegepast kunnen leiden tot schade aan onze reputatie, aansprakelijkheid, boetes en straffen, evenals een stijging van de fiscale last of regulatorie conformiteitskost en impact op de jaarrekening.

De telecommunicatiesector en aanverwante dienstverlenende bedrijven worden gekenmerkt door het bestaan van een groot aantal octrooien en handelsmerken. Geschillen gebaseerd op basis van beschuldigingen van octrooi-inbreuk of andere schendingen van de intellectuele eigendomsrechten zijn gebruikelijk. Naarmate Gezien het aantal nieuwkomers in de markt groeit en de overlapping van productfuncties toeneemt, neemt de mogelijkheid van claims voor inbreuk op intellectuele eigendomsrechten tegen Proximus toe.

Proximus is thans betrokken bij verschillende geschillen en juridische procedures, met inbegrip van deze waarvoor een provisie werd aangelegd en deze, hieronder beschreven, waarvoor geen of slechts een beperkte provisie werd aangelegd, in rechtsgebieden waarin Proximus actief is en voor zaken die verband houden met zijn bedrijfsvoering. Deze procedures omvatten ook procedures voor het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie ("BIPT"), beroepen tegen beslissingen genomen door Belgische mededingingsautoriteit en procedures met de Belgische fiscale administraties.

Toelichting 34.1.1. Zaken in verband met breedband-/broadcasttoegang

Tussen 12 en 14 oktober 2010, heeft de Belgische Algemene Directie Mededinging een huiszoeking uitgevoerd in de kantoren van Proximus te Brussel. Het onderzoek kadert in de aantijgingen van Mobistar en KPN over de Wholesale diensten voor DSL, waarvoor Proximus obstructiepraktijken zou hebben gehanteerd. Met deze maatregel wordt geen enkele uitspraak gedaan over het eindresultaat van het volledige onderzoek. Volgend op de huiszoeking, moet de Algemene Directie Mededinging nu alle relevante elementen van de zaak onderzoeken. Uiteindelijk kan het Auditoraat een voorstel van beslissing voorleggen aan de Raad voor de Mededinging. Tijdens deze procedure zal Proximus zijn standpunten kunnen voorleggen (deze procedure kan verschillende jaren duren).

Tijdens het onderzoek van oktober 2010 werd een groot aantal documenten in beslag genomen (elektronische data zoals een volledige kopie van mailboxen en archieven, evenals andere bestanden). Proximus en de auditeur van de Mededingingsautoriteiten wisselden uitgebreid van mening inzake de wijze waarop de inbeslaggenomen data behandeld werden. Proximus wou zekerheid hebben dat het legal privilege (LPP) van de advocaten en de vertrouwelijkheid van adviezen van de bedrijfsjuristen gewaarborgd bleven. Bovendien trachtte Proximus te verhinderen dat de Mededingingsautoriteiten toegang kregen tot (gevoelige) data die buiten het toepassingsgebied van het onderzoek vielen. Door het feit dat Proximus de auditeur niet van haar standpunt kon overtuigen, spande Proximus twee procedures aan, waarvan één vóór het Hof van Beroep van Brussel en één vóór de Voorzitter van de Raad voor de Mededinging, dit met het oog op de opschorting van de mededeling aan de onderzoeksteams van de LPP-data en van data die buiten het toepassingsgebied van het onderzoek vielen. Op 5 maart 2013 sprak het Hof van Beroep in deze beroepsprocedure een positief vonnis uit waarin werd beslist dat de onderzoekers niet gemachtigd waren tot inbeslagname van documenten waarin adviezen van bedrijfsjuristen waren opgenomen en van documenten die buiten het toepassingsgebied vielen en dat de betreffende documenten dienden te worden verwijderd/vernield. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het hier een beslissing op de procedure zelf betreft en niet op de op de grond van de zaak.

Op 14 oktober 2013 diende de Raad voor de Mededinging een verzoek tot cassatie in tegen de beslissing. Proximus sloot zich bij deze cassatieprocedure aan. Uiteindelijk besliste het Hof van Cassatie op 22 januari 2015 om het arrest van 5 maart 2013 te bevestigen, behalve voor wat een restrictie betreft met betrekking tot oudere documenten, welke nietig werd verklaard. Het is nu aan het Hof van Beroep om een nieuwe beslissing te nemen over deze restrictie.

In maart 2014, heeft KPN zijn klacht ingetrokken. Mobistar blijft de enige aanklager.

Op basis van de feiten en de informatie die eind december 2023 beschikbaar was, heeft het management voor deze zaak geen voorziening aangelegd.

Toelichting 34.1.2. Zaken in verband met mobiele on-net

In de procedures volgend op een klacht van KPN Group Belgium in 2005 met de Belgische Mededingingsautoriteit, bevestigde deze laatste op 26 mei 2009 een van de vijf tenlasteleggingen over misbruik van machtspositie die op 22 april 2008 door het Auditoraat werden geformuleerd, namelijk het hanteren van wurgprijzen op de professionele markt in 2004-2005. De Belgische Mededingingsautoriteit ging ervan uit dat de tarieven voor oproepen tussen Proximus-klanten ('on-net-tarieven') lager waren dan de tarieven die het aan concurrenten aanrekende voor de routing van een oproep van hun eigen netwerk naar dat van Proximus (= beëindigingstarieven), verhoogd met een aantal andere kosten die hij relevant achtte. Alle andere tenlasteleggingen van het Auditoraat werden verworpen. De Mededingingsautoriteiten hebben daarbij aan Proximus (voorheen Belgacom Mobile) ook een boete opgelegd van 66,3 miljoen EUR wegens misbruik van een machtspositie tijdens de jaren 2004 en 2005. Proximus was verplicht deze boete te betalen voor 30 juni 2009 en heeft deze (net van bestaande provisies) geboekt als een niet weerkerende uitgave in de resultatenrekening voor het tweede kwartaal van 2009.

Proximus heeft bij het Hof van Beroep te Brussel hoger beroep ingesteld tegen de beslissing van de Mededingingsautoriteit. Zij betwist daarbij een groot aantal elementen van de beslissing, o.m. het feit dat de impact op de markt niet was onderzocht. Ook KPN Group Belgium en Mobistar hebben tegen de genoemde beslissing hoger beroep ingesteld.

In gevolge de minnelijke schikking van 21 oktober 2015, werden de beroepen van Base en Mobistar tegen de beslissing van de Belgische mededingingsautoriteit ingetrokken. Proximus zet de beroepsprocedure tegen deze beslissing verder.

Met zijn tussenarrest van 7 oktober 2020, heeft het Hof van Beroep van Brussel de beslissing van 26 mei 2009 van de Raad voor de Mededinging gedeeltelijk geannuleerd, daarbij steunend op de redenering dat (i) de Belgische Mededingingsautoriteit het bestaan van het misbruik van machtspositie in 2004 niet had kunnen vaststellen zonder de documenten die in beslag waren genomen tijdens de illegale huiszoeking, terwijl (ii) de documenten die in beslag genomen waren tijdens de illegale huiszoeking niet onmisbaar waren om het bestaan van een misbruik in 2005 vast te stellen.

Bijgevolg besliste het Hof dat de procedure enkel nog diende te worden verdergezet voor laatstgenoemde periode (zowel voor andere procedurekwesties, als ten gronde). Proximus heeft een "voorziening in cassatie" ingeleid tegen het arrest in zoverre, volgens Proximus, de beslissing niet gedeeltelijk (2004), maar volledig (2004 en 2005) vernietigd had moeten worden, precies omwille van de onwettigheid van de huiszoeking. Deze « voorziening in cassatie » werd op 12 januari 2023 verworpen, wat inhoudt dat de procedure voor het Hof van Beroep van Brussel wordt vervolgd.

In oktober 2009 hebben zeven partijen (Telenet, KPN Group Belgium (voorheen Base), KPN Belgium Business (voorheen Tele2 Belgium), KPN BV (voorheen Sympac), BT, Verizon, Colt Telecom) een vordering ingesteld tegen Belgacom Mobile (nu Proximus en hierna Proximus genoemd) bij de Rechtbank van Koophandel te Brussel en hebben daarbij aantijgingen geformuleerd die sterk lijken op deze vermeld in voornoemde zaak (met inbegrip van de Proximus-naar-Proximus-tarieven die een misbruik van machtspositie op de Belgische markt zouden uitmaken), maar voor telkens andere periodes afhankelijk van de betrokken partij, zij het tussen 1999 tot op heden (vordering van 1 EUR provisioneel en verzoek om een gerechtelijk deskundige aan te duiden die de precieze schade moet berekenen). In november 2009 heeft Mobistar opnieuw een gelijkaardige vordering ingesteld voor de periode vanaf 2004. Deze zaken zijn voor onbepaalde tijd uitgesteld.

Na de schikkingen met Telenet, KPN, BASE Company en Orange, zijn de enige betrokken partijen nog BT, Verizon en Colt Telecom.

Per eind december 2023 heeft het management een voorziening voor deze zaak behouden op basis van hun beste raming en de beschikbare informatie.

Toelichting 34.1.3. GDPR-zaak

Op 23 juni 2023 heeft NOYB (een non-profit privacy-activistenorganisatie) die 9 (momenteel niet bij naam genoemde) klagers vertegenwoordigt, bekendgemaakt dat het een klacht heeft ingediend bij de Belgische Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) in verband met de activiteiten van Telesign.

In zijn klacht beweert NOYB dat Proximus niet tijdig en adequaat heeft geantwoord op de toegangsverzoeken van 2 klagers, dat BICS de betrokkenen niet correct heeft geïnformeerd over de verwerking van hun persoonsgegevens, elektronische communicatiegegevens heeft misbruikt voor andere doeleinden dan die welke zijn toegestaan door het regelgevingskader en persoonsgegevens heeft doorgegeven aan een Amerikaans bedrijf zonder de voorwaarden na te leven die zijn vastgesteld na de zogenaamde "Schrems II-beschikking", en dat Telesign de betrokkenen niet naar behoren heeft geïnformeerd over de verwerking van hun persoonsgegevens, geen geldige rechtsgrondslag heeft, onwettige profilering en geautomatiseerde besluitvorming toepast en de voorwaarden van het bovengenoemde "Schrems II-besluit" niet naleeft bij de overdracht van persoonsgegevens naar de VS en verder naar hun klanten.

Tot op heden heeft Proximus noch een van zijn filialen een bericht ontvangen van de GBA met betrekking tot deze klacht.

Proximus Group wil echter benadrukken dat het zich blijft inzetten om te handelen in overeenstemming met de relevante regelgeving inzake gegevensbescherming en kan nu al zeggen dat Telesign en BICS over een privacyprogramma voor gegevens beschikken dat rekening houdt met de wereldwijde wet- en regelgeving, waaronder de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en de California Consumer Protection Act (CCPA). Proximus, BICS en Telesign evalueren ook voortdurend hun interne beleid en praktijken om te voldoen aan de evoluerende regelgeving.

Proximus, BICS en Telesign zijn van mening dat ze objectieve argumenten hebben om de klacht ten gronde te weerleggen. Op basis van de beschikbare feiten en informatie heeft het management geen voorziening aangelegd voor deze zaak.

Toelichting 34.1.4. Fiscale procedures

Indiase zaak

BICS ontving aanslagen voor bronbelasting van de Indiase belastingautoriteiten met betrekking tot betalingen van een Indiase belastingplichtige klant aan BICS in de periode van 1 april 2007 tot 31 maart 2018. BICS tekende beroep aan tegen de aanslagen bij de bevoegde Indiase rechtbanken en verzette zich tegen het standpunt van de Indiase belastingautoriteiten dat er Indiase bronbelasting verschuldigd is op de betalingen. Bovendien verzette BICS zich op procedurele gronden tegen de aanslagen met betrekking tot de perioden van 1 april 2008 tot 31 maart 2011. Het bedrag van de voorwaardelijke verplichting inclusief achterstandsrente zou niet hoger mogen zijn dan 33 miljoen EUR. BICS heeft de beoordeelde bedragen niet betaald en heeft geen belastingvoorziening geboekt. Voor de periode van 1 april 2007 tot en met 31 maart 2008 en de periode van 1 april 2011 tot en met 31 maart 2012 heeft het Income Tax Appellate Tribunal de aanslag voor bronbelasting vernietigd en de zaak terugverwezen naar de Indiase belastingautoriteiten, die tegen 31 maart 2024 nieuwe aanslagen voor bronbelasting voor die jaren kunnen instellen. Voor de andere perioden hebben de bevoegde Indiase rechtbanken positieve uitspraken gedaan en de aanslagen voor de bronbelasting vernietigd. De Indiase belastingautoriteiten zijn nog niet in beroep gegaan tegen de uitspraken van de rechtbank. Hoewel de verjaringstermijn voor het indienen van een beroep is verstreken, kan de belastingdienst nog steeds een beroep indienen samen met een verzoek om vergoelijking van de vertraging. Een dergelijk verzoek wordt over het algemeen toegestaan door de Indiase rechtbanken. Het management is van mening dat de positie zoals opgenomen in de jaarrekening de beste schatting van de waarschijnlijke uitkomst weerspiegelt.

Excess Profit-arrest

Op 11 januari 2016 kondigde de Europese Commissie haar besluit aan om Belgische tax rulings toegekend aan multinationals met betrekking tot Excess Profit te beschouwen als onrechtmatige staatssteun (hierna: Besluit).

BICS paste een dergelijke fiscale ruling toe voor de periode 2010-2014 en betaalde de aanslagen voor de terugvordering van veronderstelde steun. Voorts hebben zowel BICS als de Belgische Staat bij het Europese Hof beroep ingesteld tegen het besluit van de Europese Commissie. Het Gerecht van de EU oordeelde in zijn arrest van 14 februari 2019 in het voordeel van de Belgische Staat tegen de Europese Commissie op basis van het argument dat er geen sprake is van een staatssteunregeling. De Europese Commissie heeft op 24 april 2019 bij het Hof van Justitie van de EU (CJEU) hoger beroep ingesteld tegen voornoemde uitspraak. Daarnaast heeft de Europese Commissie op 16 september 2019 een afzonderlijk diepgaand onderzoek ingesteld naar 39 individuele excess profit rulings, waaronder de excess profit rulings die BICS heeft verkregen. De individuele inleidingsbesluiten werden uiteindelijk op 31 augustus 2020 gepubliceerd. Op 29 september 2020 diende BICS haar opmerkingen in bij de Commissie. Op 16 september 2021 oordeelde het CJEU dat in het besluit terecht was vastgesteld dat het systeem van excess profit rulings een steunregeling vormt en verwees het de zaak terug naar het Gerecht, voor een beslissing over de vraag of de EPR-regeling ook onrechtmatige staatssteun vormde. Op 20 september 2023 bepaalde het Gerecht van de EU dat de Europese Commissie in 2016 terecht had vastgesteld dat de Belgische belastingregeling met betrekking tot overwinst een inbreuk vormt op de EU-staatssteunregels. Op 30 november 2023 stelde BICS beroep in bij het HvJEU tegen de beslissing van het Gerecht van de EU. Het management is van oordeel dat de in de jaarrekening opgenomen positie nog steeds de beste raming van de waarschijnlijke uitkomst weerspiegelt.

Toelichting 34.2. Investeringsverplichtingen

Op 31 december 2023 had de Groep contractuele verbintenissen aangegaan voor een bedrag van 708 miljoen EUR (immateriële activa 35 miljoen EUR; materiële activa 673 miljoen EUR). De investeringen zullen voornamelijk in het jaar 2024 plaatsvinden (565 miljoen EUR).

Op 31 december 2022 bedroegen de aangepane contractuele verbintenissen 977 miljoen EUR (immateriële activa 19 miljoen EUR, materiële activa 958 miljoen EUR).

Bovendien heeft de groep zich door de verwerving van bepaalde spectrumrechten in 2022 verbonden tot de betaling van jaarlijkse vergoedingen, die de groep als variabel en voorwaardelijk beschouwt voor een netto contante waarde van EUR 270 miljoen. De jaarlijkse vergoeding is een vergoeding voor de beschikbaarheid van spectrum en is onderworpen aan een jaarlijkse indexeringsaanpassing.

De materiële activa hebben voornamelijk betrekking op verplichtingen in verband met technische en netwerkuitrusting in het kader van het versnelde investeringsplan voor Fiber.

Toelichting 34.3. Verplichtingen tot aankoop van aandelen

In het kader van diverse overnames, bestaan er voorwaardelijke betalingsverplichtingen (earn outs, put options & aankoopverplichtingen) voor een totaalbedrag van 5.2 miljoen EUR eind 2023.

Toelichting 34.4. Andere rechten en verbintenissen

Op 31 december 2021 had de Groep de volgende andere rechten en verbintenissen:

Toelichting 34.4.1. Garanties

De Groep heeft garanties ontvangen van haar klanten voor een bedrag van 7 miljoen EUR om de betaling van haar handelsvorderingen te garanderen, en van haar leveranciers voor een bedrag van 30 miljoen EUR om het goede verloop van de door de Groep bestelde werken of contracten te garanderen;

De Groep heeft garanties aan haar klanten en andere derde partijen verleend om onder meer de voltooiing te garanderen van de contracten en werken, die werden besteld door haar klanten, en om de betaling van huurkosten voor gebouwen en sites voor antenne installaties te garanderen voor een bedrag van 204 miljoen EUR (inbegrepen de bankgaranties vermeld in toelichting 32.2).

Toelichting 34.4.2. Partnership met HCL Technologies

In 2021 ging Proximus een partnerschap aan met HCL Technologies waarbij dat bedrijf de private cloud-infrastructuur van Proximus beheert en onderhoudt. Het partnerschap voorzag in een overgangsfase, die begon in oktober 2021 en werd afgerond in februari 2022.

HCL en Proximus hebben een financieringsovereenkomst voor activa gesloten (nominaal bedrag van EUR 65 miljoen, boekwaarde van EUR 40 miljoen, zie Toelichting 5) voor de infrastructuur die in de datacenters van Proximus en onder controle van Proximus blijft, die in BGAAP als een financiële lease is opgenomen en waarvoor Proximus een terugkoopverplichting heeft. Boven op deze financiering voor bestaande activa omvat het partnerschap een lease voor de vernieuwing van de infrastructuur (nominaal bedrag van 31 miljoen EUR, boekwaarde van 25 miljoen EUR, zie Toelichting 6).

Toelichting 34.4.3. Partnerschap tussen BICS en Ooredoo Group

BICS is meerjarige contractuele overeenkomsten aangegaan waarbij BICS end-to-end verkeer zal beheren voor operatoren. Deze overeenkomsten omvatten een verbintenis (op voorwaarde dat voortdurend aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan) van BICS om inkomend verkeer naar bepaalde operatoren te sturen voor een gezamenlijk bedrag van maximaal 50 miljoen euro per jaar met een maximale looptijd van 3 jaar, waarvan er nog 2 jaar overblijven.

Toelichting 35. Op aandelen gebaseerde betalingen

Aandelenaankoopplannen met korting

In 2023 en 2022 heeft de Groep aandelenaankoopplannen met korting gelanceerd.

Onder de 2023 en 2022 plannen verkocht Proximus respectievelijk 2.746 en 10.299 aandelen aan het senior management van de Groep met een korting van 16,66% in vergelijking met de marktprijs (prijs na korting van tussen 6.12 EUR per aandeel in 2023 en 13.47 EUR in 2022). De kost van deze kortingen bedroeg minder dan één miljoen in 2023 en 2022 en is opgenomen onder de rubriek "workforce kosten" (zie toelichting 26). Dit heeft een verwaterend effect.

Performantiewaardeplan

In 2019, 2020 en 2021 lanceerde Proximus tranches van het "Performance Value Plan" voor zijn senior management. In het kader van dit nieuwe lange termijn Performance Value Plan, dat in contanten wordt afgewikkeld, worden de toegekende beloningen geblokkeerd voor een periode van 3 jaar waarna de Performance Values onvoorwaardelijk worden. Het uiteindelijk uitbetaalde bedrag hangt af van de resultaten van 3 KPI's: de Proximus' Total Shareholder Return in vergelijking met een groep vergelijkbare bedrijven (40%), de groeps

Free Cash Flow (40%) en de Reputatie Index (20%). De laatste KPI is het gemiddelde van de tussentijdse resultaten van de 3 kalenderjaren.

In 2022 en 2023 lanceerde Proximus tranches van het "Performance Value Plan" voor zijn senior management. Onder dit in cash afgewikkelde Lange Termijn Performance Value Plan worden de toegekende beloningen geblokkeerd voor een periode van 3 jaar waarna de Performance Values onvoorwaardelijk worden. Het uiteindelijk uitbetaalde bedrag hangt af van de resultaten van 4 KPI's: de Proximus' Total Shareholder Return in vergelijking met een groep vergelijkbare bedrijven (25%), de groeps Free Cash Flow (25%), de Reputatie Index (25%) en de Environmental, Social and Governance (ESG) (25%). De laatste KPI is het gemiddelde van de intermediaire resultaten van de 3 kalenderjaren.

De reële waarde van de tranches 2021, 2022 en 2023 bedroeg per 31 december 2023 respectievelijk 5, 4 en 5 miljoen EUR op basis van een actuele berekening. De jaarlijkse kosten van deze tranches bedroegen elk 2 miljoen EUR.

Toelichting 36. Relatie met de commissaris

De kosten van de Groep voor auditmandaten en andere controle-opdrachten voor 2023 bedroegen 2 621 416 EUR en voor andere opdrachten 127 050 EUR.

Dit laatste bedrag kan als volgt gedetailleerd worden:

EUR	Auditor	Netwerk van de auditor
Auditmandaten	1.289.967	601.603
Andere controleopdrachten	151.838	578.008
Andere opdrachten	113.460	13.590
Totaal	1.555.265	1.193.200

Toelichting 37. Segmentinformatie

De operationele segmenten van de Groep worden bepaald op basis van die componenten die regelmatig worden geëvalueerd door de 'hoogstgeplaatste functionaris' (chief operating decision maker - CODM) bij het nemen van beslissingen over de toewijzing van middelen en de beoordeling van de prestaties.

De Groep heeft bepaald dat de *chief operating decision maker* de Leadership Squad van Proximus is.

De operationele segmenten zijn grotendeels georganiseerd volgens de aard van de geleverde producten en diensten en het geografisch gebied en zijn:

- **Domestic**

Segment dat communicatie- en ICT-diensten levert aan particulieren, bedrijven en telecomgroothandelsmarkten in België.

- **International Carrier Services (BICS)**

Is verantwoordelijk voor de internationale carrieractiviteiten op de internationale communicatiemarkt.

- **TeleSign**

Is gespecialiseerd in authenticatie en digitale identiteitsdiensten voor de grootste internet merken, digitale kampioenen en cloud-native bedrijven.

De *Chief Operating Decision Maker* beoordeelt de prestaties en neemt beslissingen over de toewijzing van middelen en prestaties op basis van de EBITDA na aftrek van incidentele kosten. Binnen Domestic worden de netto-opbrengsten door de Chief Operating Decision Maker beoordeeld per markt, zijnde residentieel (CBU-component), professioneel (EBU-component) en groothandelsmarkten (CWS-component).

De CODM krijgt geen informatie over de investeringen per bedrijfssegment, maar per kerndomein, bijv. glasvezel, mobiel, content, ...

De financiering van de Groep (met inbegrip van financiële kosten en financiële opbrengsten) en de winstbelastingen werden beheerd op groepsbasis en worden niet toegewezen aan operationele segmenten.

De waarderingsregels van de operationele segmenten zijn dezelfde als de voornaamste waarderingsregels van de Groep. De resultaten van de segmenten worden daarom op een soortgelijke basis gemeten als het bedrijfsresultaat in de geconsolideerde jaarrekening. De Groep definieert 'incidentals' als materiële items die niet tot de normale bedrijfsactiviteit behoren. (zie definities)

Intragroeptransacties tussen de legale entiteiten van de groep worden gefactureerd volgens het 'arm's length' principe.

Op 31 december 2023

(in miljoen EUR)	Proximus Groep				Onderliggend per segment			
	Gerapporteerd (IFRS 16)	Lease-afschrijvingen en interesten	Incidenteel	Onderliggend	Domestic	BICS	TeleSign	Eliminaties
Netto omzet	5.993	0	0	5.993	4.610	1.050	496	-163
Andere bedrijfsopbrengsten	56	0	-7	49	55	1	2	-9
Totale opbrengsten	6.048	0	-7	6.042	4.665	1.051	497	-172
Kosten van aan omzetgerelateerde materialen en diensten	-2.198	-1	6	-2.193	-1.184	-783	-380	154
Directe marge	3.851	-1	-1	3.849	3.481	268	117	-18
Workforce kosten	-1.343	0	14	-1.329	-1.166	-82	-84	3
Niet-personeelskosten	-722	-89	49	-762	-679	-60	-38	15
Totaal operationele kosten	-2.064	-89	62	-2.091	-1.845	-142	-122	17
BEDRIJFSWINST voor afschrijvingen	1.786	-90	62	1.757	1.636	127	-5	0
Afschrijvingen	-1.185	0	0	-1.185	-1.123	-43	-19	0
Bedrijfswinst	601	-90	62	572	513	84	-25	0
Netto financiële kosten	-110							
Verlies van ondernemingen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode	-30							
Winst vóór belastingen	461							
Belastingen	-104							
Nettowinst	357							
Toe te rekenen aan:	0							
Aandeelhouders van de moedermaatschappij (aandeel van de groep)	357							
Minderheidsbelangen	0							

Op 31 december 2022

	Proximus Groep				Onderliggend per segment			
(in miljoen EUR)	Gerapporteerd (IFRS 16)	Lease-afschrijvingen en interesten	Incidenteel	Onderliggend	Domestic	BICS	TeleSign	Eliminaties
Netto omzet	5.853	0	0	5.853	4.416	1.130	473	-166
Andere bedrijfsopbrengsten	60	0	5	56	62	2	1	-9
Totale opbrengsten	5.914	0	5	5.909	4.478	1.132	473	-174
Kosten van aan omzetgerelateerde materialen en diensten	-2.186	1	0	-2.187	-1.118	-869	-360	159
Directe marge	3.728	1	5	3.722	3.360	263	114	-15
Workforce kosten	-1.301	0	-36	-1.265	-1.111	-85	-71	2
Non-workforce kosten	-601	83	-13	-671	-584	-58	-41	13
Totaal operationele kosten	-1.902	83	-49	-1.936	-1.695	-143	-112	15
BEDRIJFSWINST voor afschrijvingen	1.826	84	-44	1.786	1.665	120	1	0
Afschrijvingen	-1.179	0	0	-1.179	-1.085	-76	-18	0
Bedrijfswinst	647	84	-44	607	580	44	-17	0
Netto financiële kosten	-49							
Verlies van ondernemingen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode	-20							
Winst vóór belastingen	578							
Belastingen	-128							
Nettowinst	450							
Toe te rekenen aan:	0							
Aandeelhouders van de moedermaatschappij (aandeel van de groep)	450							
Minderheidsbelangen	0							

Wat betreft de geografische indeling, heeft de Groep in België een netto-opbrengst gerealiseerd van 3.912 miljoen EUR in 2022 en 4.080 miljoen EUR in 2023, dit gebaseerd op het land van de klant. De netto-opbrengst in andere landen bedroeg 1.942 miljoen EUR in 2022 en 1.913 miljoen EUR in 2023. Meer dan 90% van de segmentactiva zijn in België gevestigd.

Toelichting 38. Recent gepubliceerde IFRS-normen

De Groep past geen normen en interpretaties toe die niet effectief zijn op 31 december 2023.

De normen en interpretaties die gepubliceerd zijn maar nog niet effectief zijn, op datum van uitgifte van de jaarrekening, zijn hieronder opgenomen. De Groep zal deze normen toepassen, indien van toepassing, wanneer ze effectief worden.

Dit betekent dat de Groep de volgende normen en interpretaties niet heeft toegepast welke van toepassing zijn voor de Groep vanaf 1 januari 2024 of later:

Nieuw uitgegeven normen en interpretaties:

- Wijzigingen in IAS 1 - Classificatie van verplichtingen als kortlopend of langlopend (2024)
- Wijzigingen in IAS 1 - Langlopende verplichtingen met convenanten (2024)
- Wijzigingen in IFRS 16 - Leaseverplichting bij verkoop en leaseback (2024)
- Wijzigingen in IAS 7 en IFRS 7 - Financieringsovereenkomsten met leveranciers (2024)

De Groep zal de mogelijke gevolgen van de toepassing van deze nieuwe standaarden en interpretaties op de jaarrekening van de Groep in de loop van 2024 verder onderzoeken.

De Groep verwacht geen materiële gevolgen van de eerste toepassing van deze IFRS-normen en interpretaties.

Toelichting 39. Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen significante gebeurtenissen na balansdatum.

Geconsolideerd jaarverslag

Bespreking en analyse van de financiële resultaten door het management	277
Risicobeheersverslag	306
Interne controle	322
Deskundigheid van de leden van het Audit- en Toezichtscomité	325
Evolutie in de research & development-activiteiten	325
Andere inlichtingen	328

Bespreking en analyse van de financiële resultaten door het management

1. Inleidende opmerkingen

Onderliggende omzet en ebitda

De bespreking door het management van Proximus focust op de onderliggende cijfers, d.w.z. na aanpassingen. De onderliggende bedrijfscijfers worden gerapporteerd aan de belangrijkste operationele besluitvormers met het oog op de toewijzing van middelen en de beoordeling van de prestaties.

Proximus verschaft een duidelijk beeld van de operationele drivers van de business door aanpassingen eruit te zuiveren: omzet en kosten die uitzonderlijk zijn of geen rechtstreeks verband houden met de bedrijfsactiviteiten van Proximus, en die een significante impact hadden op de variantie op jaarbasis van de omzet of de ebitda van de Proximus Groep. Daarnaast werd, als

gevolg van de toepassing van boekhoudnorm IFRS 16, de definitie van 'onderliggend' aangepast om vanaf 2019 ook de lease-afschrijvingen en rentelasten op leaseverplichtingen erin op te nemen. De aangepaste omzet en ebitda worden 'onderliggend' genoemd en maken een zinvolle vergelijking op jaarbasis mogelijk.

Definities zijn te vinden in hoofdstuk 6 van dit document.

(EUR million)	Revenues		Ebitda	
	2022	2023	2022	2023
Reported	5,914	6,048	1,826	1,786
Adjustments	-5	-7	-40	-29
Underlying	5,909	6,042	1,786	1,757
Adjustments	-5	-7	-40	-29
Lease Depreciations			-83	-84
Lease Interest			-2	-7
Transformation			39	14
Acquisitions, mergers and disposals	-5	-6	7	48
Litigation/regulation			-2	-1

Opmerking: 'onderliggende omzet' stemt overeen met 'totale opbrengsten', exclusief aanpassingen

Afronding

Alle cijfers in dit rapport werden afgerond. De gerapporteerde varianties werden berekend op basis van de brongegevens vóór afronding, waardoor varianties ogenschijnlijk kunnen afwijken.

Kerncijfers - Overzicht over 10 jaar

Resultatenrekening (in miljoen EUR)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Totale omzet	6.112	6.012	5.873	5.802	5.829	5.697	5.481	5.579	5.914	6.048
Omzet-aanpassingen	248	17	3	24	21	11	2	1	5	7
Onderliggende omzet	5.864	5.994	5.871	5.778	5.807	5.686	5.479	5.578	5.909	6.042
Gerapporteerde ebitda (1)	1.755	1.646	1.733	1.772	1.794	1.676	1.922	1.828	1.826	1.786
Lease-afschrijvingen en rentelasten op leaseverplichtingen	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	84	84	82	84	90
EBITDA-aanpassingen	102	-88	-63	-51	-70	-278	1	-26	-44	-62
Onderliggende EBITDA (1)	1.653	1.733	1.796	1.823	1.865	1.870	1.836	1.772	1.786	1.757
Afschrijvingen	-821	-869	-917	-963	-1.016	-1.120	-1.116	-1.183	-1.179	-1.185
Bedrijfswinst (EBIT)	933	777	816	809	778	556	805	645	647	601
Netto financiële opbrengsten / (kosten)	-96	-120	-101	-70	-56	-47	-48	-54	-49	-110
Aandeel in het verlies van geassocieerde ondernemingen	-2	-2	-1	-2	-1	-1	-1	-10	-20	-30
Winst vóór belastingen	835	655	715	738	721	508	756	581	578	461
Belastingen	-154	-156	-167	-185	-191	-116	-174	-137	-128	-104
Minderheidsbelangen	27	17	25	30	22	19	18	1	0	0
Netto winst (aandeel van de groep)	654	482	523	522	508	373	564	443	450	357
Kasstroom (in miljoen EUR)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kasstroom uit operationele activiteiten	1.447	1.386	1.521	1.470	1.558	1.655	1.515	1.621	1.717	1.620
Cash betaald voor Capex	-916	-1.000	-962	-989	-1.099	-1.091	-1.089	-1.137	-1.441	-1.453
Netto kasstroom gegenereerd uit / (besteed in) andere investeringsactiviteiten	180	22	0	-189	-8	12	9	-168	-20	-57
Lease betalingen	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	-78	-82	-79	-89	-92
Vrije kasstroom (2)	711	408	559	292	451	498	352	237	167	18
Aangepaste vrije kasstroom (3)	408	454	559	517	501	504	354	376	181	61
Netto kasstroom gegenereerd uit / (besteed in) financieringsactiviteiten	-364	-608	-764	-256	-444	-515	-363	-299	-119	398
Netto toename / (afname) van kas en kasequivalenten	347	-200	-205	36	7	-17	-13	-62	50	416
Balans (in miljoen EUR)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Totaal balans	8.522	8.283	8.117	8.527	8.671	8.978	8.779	9.233	10.541	11.153
Vaste activa	6.339	6.386	6.372	6.735	6.850	7.160	7.120	7.548	8.589	8.932
Beleggingen, kas en kasequivalenten	710	510	302	338	344	327	313	249	299	716
Eigen vermogen (aandeel van de groep)	2.779	2.801	2.819	2.857	3.005	2.856	2.903	2.978	3.307	3.300
Minderheidsbelangen	189	164	162	156	148	142	123	0	1	0
Schulden voor pensioenen, andere vergoedingen na uitdiensttreding en beëindigingsvoordelen	504	464	544	568	605	864	645	508	413	378
Netto-financiële positie (incl. leaseschulden)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	-2.492	-2.639	-3.013	-3.030	-3.429
Netto-financiële positie (excl. leaseschulden vanaf 2019)	-1.800	-1.919	-1.861	-2.088	-2.148	-2.185	-2.356	-2.740	-2.758	-3.131
Proximus aandeel - kern cijfers	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen (3)	320.119.106	321.767.821	322.317.201	322.777.440	322.649.917	322.918.006	322.752.015	322.751.990	322.552.465	322.442.197
Winst per aandeel - op gerapporteerde resultaten (in EUR) (4)	2.04	1.50	1.62	1.62	1.58	1.16	1.75	1.37	1.40	1.11
Totale dividend per aandeel (in EUR) (5)	1.50	1.50	1.50	1.50	1.50	1.50	1.20	1.20	1.20	1.20
Gegevens over het personeel	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Personeelsbestand (aantal voltijdse equivalenten)	14.187	14.090	13.633	13.391	13.385	12.931	11.423	11.532	11.634	11.654
Gemiddeld personeelsbestand over de periode	14.770	14.040	13.781	13.179	13.161	13.007	11.544	11.445	11.529	11.650
Onderliggende omzet per werknemer (in EUR)	410.746	426.958	425.997	438.413	441.238	437.173	474.647	487.381	512.534	518.604
Totale omzet per werknemer (in EUR)	413.826	428.194	426.201	440.240	442.870	438.005	474.783	487.451	512.936	519.163
Onderliggende ebitda per werknemer (in EUR)	111.923	123.467	130.315	138.325	141.681	143.801	159.057	154.814	154.912	150.844
Totale ebitda per werknemer (in EUR)	118.798	117.251	125.743	134.483	136.342	128.856	166.467	159.721	158.394	153.326
Ratios - op gerapporteerde basis	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rendement op Eigen Vermogen	23.5%	17.2%	18.6%	18.3%	16.9%	13.1%	19.4%	14.9%	13.6%	10.8%
Directe marge	60.4%	60.5%	61.8%	62.7%	63.5%	64.6%	65.3%	64.2%	63.0%	63.7%
Nettoschuld/EBITDA (6)	1.03	1.17	1.07	1.18	1.20	1.30	1.23	1.50	1.51	1.75
EBITDA marge	29%	27%	30%	31%	31%	29%	35%	33%	31%	30%
Ratios - op onderliggende basis	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rendement op Eigen Vermogen	21.8%	18.9%	19.4%	19.2%	18.4%	19.9%	19.5%	15.5%	14.6%	11.8%
Directe marge	57.8%	59.6%	61.8%	62.5%	63.4%	64.6%	65.3%	64.2%	63.0%	63.7%
Nettoschuld/EBITDA (6)	1.09	1.11	1.04	1.15	1.15	1.17	1.28	1.55	1.54	1.78
EBITDA marge	28%	29%	31%	32%	32%	33%	34%	32%	30%	29%
CAPEX	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Totale CAPEX	994	1.002	949	1.092	1.019	1.035	1.237	1.246	1.923	1.328
Capex (zonder spectrum en voetbaluitzendrechten)	912	927	949	1.002	1.019	1.027	1.000	1.203	1.305	1.325

(1) Earnings Before Interests, Taxes, Depreciation and Amortization

(2) Kasstroom vóór financieringsactiviteiten, maar na leasebetalingen

(3) Vrije kasstroom aangepast om fusies en overnames en transactiekosten in verband met fusies en overnames uit te sluiten.

(4) i.e. uitgezonderd eigen aandelen

(5) Geen verschil tussen de gewone en verwerde winst per aandeel

(6) Boekhoudkundig standpunt (versus kasstroom standpunt)

(7) Nettoschuld exclusief leasingschulden, definitie van Proximus

2018: IFRS 15

2019, 2020, 2021, 2022, 2023: IFRS 15 & 16

- De omzet en ebitda van Proximus is voor het jaar 2023 boven verwachtingen gestegen.
- Het binnenlandse segment leverde een uitstekend commercieel momentum.
- De onderliggende omzet op de thuismarkten nam over het volledige jaar 2023 met 4,2% toe tot een totaal van 4.665 miljoen EUR.
- Internationaal liet Telesign een omzetgroei van 5,1% optekenen. BICS kende tegenover een hoge vergelijkbare basis een daling met 7,2%, hoofdzakelijk als gevolg van legacy-spraak met lage marge.
- Belangrijke effecten van de inflatie op de Proximus opex bleven beperkt door het meerjarige efficiëntieprogramma.
- De ebitda van het segment van de thuismarkten van Proximus daalde met 1,7% op jaarbasis, inclusief een hernieuwde groei in het vierde kwartaal.
- Ondanks de lagere omzet boekte BICS een hogere ebitda van 5,5% op jaarbasis, terwijl Telesign het jaar afsloot op -5 miljoen EUR, wat terug te brengen is op opex-investeringen in het kader van de groeistrategie.
- De onderliggende groepsebitda voor 2023 kwam uit op 1.757 miljoen EUR, een daling met 1,6%.
- De Groep capex op jaarbasis voor 2023 bedroeg 1.325 miljoen EUR, exclusief spectrum- en voetbalrechten.
- De Proximus Groep genereerde in 2023 een vrije kasstroom van 18 miljoen EUR, of 61 miljoen EUR op aangepaste basis.

2. Proximus Groep

Omzet

De Proximus Groep sloot 2023 af met een totale onderliggende omzet van 6.042 miljoen EUR, een stijging met 2,2% of 133 miljoen EUR ten opzichte van het jaar voordien.

Onderliggende groepsomzet
€ 6.042M
+2,2% YoY

Binnen de mix steeg de onderliggende omzet op de thuismarkten met 4,2% tot een totaal van 4.665 miljoen EUR.

De omzet van Residential bedroeg 2.396 miljoen EUR, een stijging op jaarbasis met 6,0%. Dit was voornamelijk te danken aan een stijging met 5,5% van de omzet uit Customer Services, waarbij sterke commerciële prestaties gedurende 2023 zorgden voor groei in de belangrijkste klantenbasissen, verder ondersteund door prijsindexeringen. Vooral de convergente omzet steeg sterk, met 9,4%. Bovendien steeg de omzet uit toestellen met 48 miljoen EUR ten opzichte van het jaar voordien.

De omzet van de Business-unit voor 2023 kwam uit op 3,1% boven het niveau van 2022. De omzet uit Business Services verbeterde zijn trend in 2023 ten opzichte van het jaar voordien en steeg met 2,2%, waarbij de groei van de omzet uit IT- (6,8%), vaste data- (4,4%) en mobiele diensten (1,2%) de aanhoudende maar matige daling van de omzet uit vaste spraak meer dan compenseerde. Het was ook een sterk jaar voor installaties van IT-apparatuur bij klanten, met een omzetstijging van 14,1% op jaarbasis.

De Wholesale unit van Proximus rapporteerde in 2023 een omzet van 258 miljoen EUR, 8,0% of 23 miljoen EUR minder dan in 2022. Dit is volledig toe te schrijven aan een daling met 24 miljoen EUR van de omzet uit interconnectie, met een lage marge. De omzet uit vaste en mobiele wholesalediensten steeg met 0,9%.

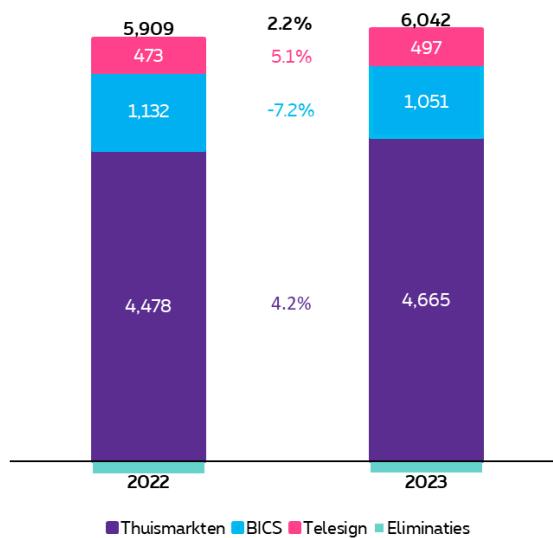
Telesign droeg bij aan de groei van de groepsomzet in 2023, terwijl BICS moest aankijken tegen een uitzonderlijk tweede helft van 2022. Beide internationale segmenten hadden te lijden onder negatieve wisselkoerseffecten.

De omzet van Telesign bedroeg 497 miljoen EUR in 2023, een stijging op jaarbasis met 5,1% beïnvloed door negatieve

wisselkoerseffecten (+8.5% bij een constante wisselkoers¹), als gevolg van de groeiende omzet uit zowel digitale identiteitsdiensten als communicatiediensten (CPaaS).

BICS blikte terug op een uitzonderlijk 2022, dankzij het toegenomen reisverkeer na covid. Voor 2023 rapporteerde BICS een omzet van 1.051 miljoen EUR, een daling op jaarbasis met 7,2% of 81 miljoen EUR. Dit weerspiegelt gedeeltelijk het negatieve dollareffect op de omzet van BICS (-5,8% bij een constante wisselkoers). De omzetsdaling van BICS op jaarbasis was vooral te wijten aan het verlies van verkeer met hoge volumes en een lage marge in Legacy- spraakdiensten en in mindere mate aan de lagere omzet uit Core-diensten, terwijl de omzet uit Growth-diensten steeg.

Groepsomzet per segment (onderliggend, M€)

¹ Geeft een beeld van de bedrijfsprestaties, waarbij de wisselkoerseffecten worden uitgefilterd door gebruik te maken van een constante wisselkoers.

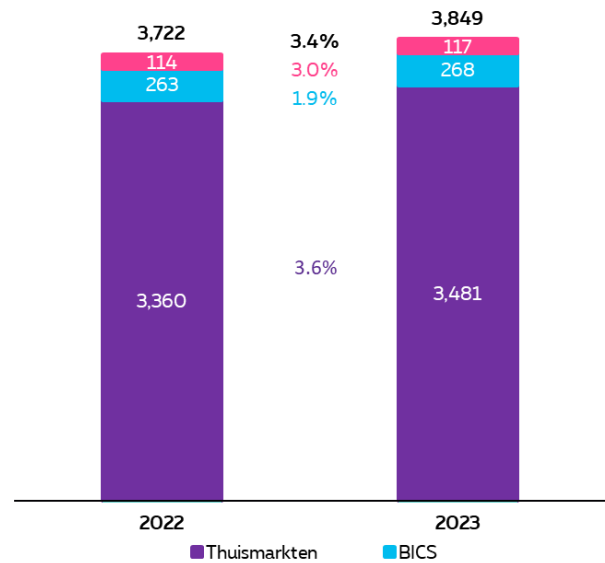
Directe marge

Over het volledige jaar 2023 rapporteerde de Proximus Groep een onderliggende directe marge van 3.849 miljoen EUR, d.w.z. een stijging met 127 miljoen EUR of 3,4% ten opzichte van het volledige jaar 2022, aanzienlijk gesteund door het thuissegment. De directe marge op de thuismarkten nam met 3,6% toe tot een totaal van 121 miljoen EUR. In vergelijking met het jaar voordien steeg de directe marge van BICS met 1,9% tot 268 miljoen EUR en groeide de directe marge van Telesign met 3,0% tot 117 miljoen EUR.

Onderliggende directe marge van de Groep

€ 3.849M
+3,4% YoY

Directe marge (onderliggend, M€)

Bedrijfskosten (opex)

De hoge inflatie heeft een aanzienlijke impact gehad op de bedrijfskosten van de Proximus Groep: ze zijn ten opzichte van het jaar voordien met 8,0% gestegen tot 2.091 miljoen EUR.

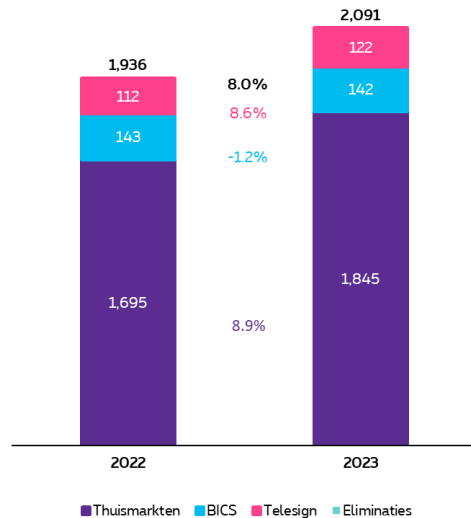
De opex op de thuismarkten bedroeg 1.845 miljoen EUR, een stijging met 8,9%. De sterke impact van de inflatie, de kosten in verband met de groeiende klantenbasis van het bedrijf en de transformatiegerelateerde opex werden gedeeltelijk gecompenseerd door een kleiner personeelsbestand en beduidende kostenbesparingen. Het bedrijfsbrede kostenprogramma van Proximus leverde 95 miljoen EUR van de totale driejarenambitie van 220 miljoen EUR.

BICS rapporteerde in 2023 een opex van 142 miljoen EUR, een daling met 1,2% ten opzichte van 2022, na goede initiatieven voor kostenbeheersing en een gunstige impact op jaarbasis van prestatiegerelateerde arbeidskosten.

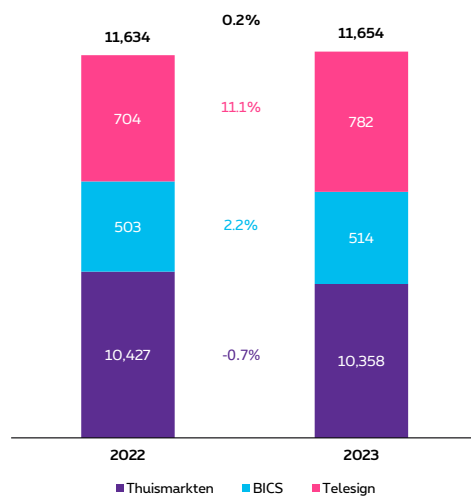
De bedrijfskosten van Telesign bedroegen 122 miljoen EUR, 10 miljoen EUR meer dan in 2022, als gevolg van de geanticipeerde aanzienlijke investeringen om zijn groeiplan te realiseren. Dit omvat onder meer hogere marketinguitgaven en de kosten voor een intensieve aanwerving van extra personeel, waardoor het personeelsbestand op jaarbasis met 78 vte's is toegenomen. Alles bij elkaar veranderde de opextrend sinds midden 2023, wat weerspiegelt dat Telesign over zijn piek van forse investeringen heen is om zijn groeidoelstellingen te ondersteunen.

De bedrijfskosten voor 2023 stegen tot een totaal van **2.091 miljoen EUR** voor de Proximus Groep.

Bedrijfskosten (onderliggend, M€)

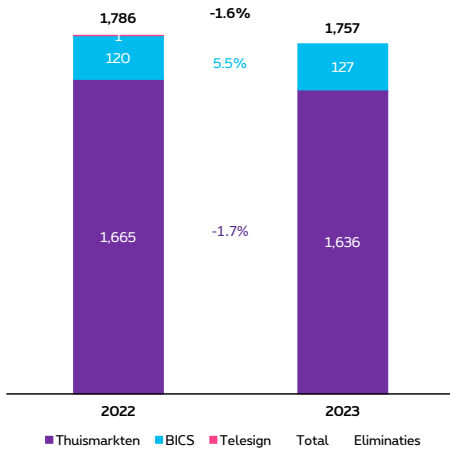
Evolutie van het personeel (in vte's op jaareinde)

Onderliggende ebitda

De onderliggende groepsebitda voor het jaar 2023 kwam uit op **1.757 miljoen EUR**, een daling met **1,6%** of 29 miljoen EUR ten opzichte van het jaar voordien, voornamelijk als gevolg van de kostenstijgingen door inflatie binnen het segment van de thuismarkten.

Groepsebitda per segment (onderliggend, M€)

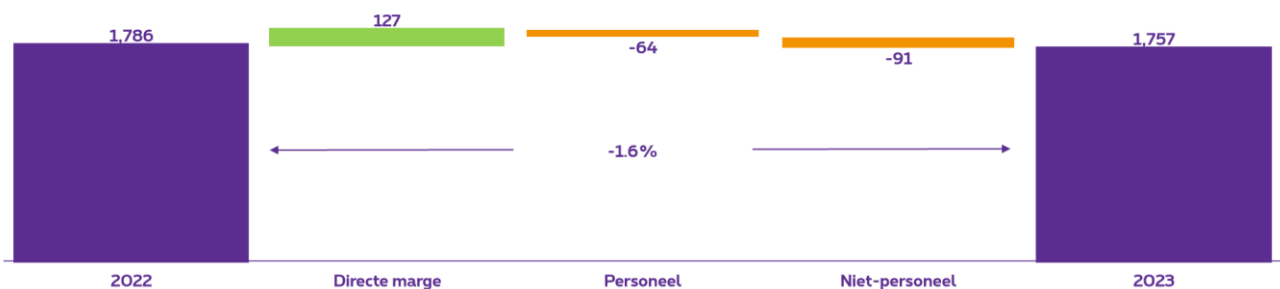
Onderliggende groepsebitda

€ 1.757M
-1,6% YoY

Proximus rapporteerde voor zijn **activiteiten op de thuismarkten** een ebitda van 1.636 miljoen EUR, een daling met 1,7% op jaarbasis, voornamelijk als gevolg van hogere bedrijfskosten, voor een groot deel gecompenseerd door een sterke groei van de directe marge.

In een vergelijkbare zich normaliserende context sloot BICS 2023 af met een ebitda van 127 miljoen EUR, een stijging met 5,5%. De segmentmarge van BICS als percentage van de omzet verbeterde verder, met 12,0% voor 2023, tegenover 10,6% het jaar voordien. Telesign sloot 2023 af met een negatieve ebitda van -5 miljoen EUR.

Evolutie van de groepsebitda (onderliggend, M€)

Gerapporteerde ebitda

Exclusief operationele leases en inclusief andere aanpassingen rapporteerde de Proximus Groep een ebitda van 1.786 miljoen EUR, tegenover 1.826 miljoen EUR in 2022, een daling op jaarbasis van 2,2%

In 2023 rapporteerde de Proximus Groep 29 miljoen EUR aan netto aanpassingen, tegenover 40 miljoen EUR netto positieve incidentele items voor de ebitda in 2022.

De lease-afschrijvingen en rentelasten op leaseverplichtingen voor 2023 lagen 6 miljoen EUR lager op jaarbasis en bedroegen in totaal -84 miljoen EUR. (Vanaf 2019 worden deze kosten ingevolge de toepassing van IFRS 16 niet meer opgenomen in de gerapporteerde ebitda.) Dit werd gedeeltelijk gecompenseerd door transformatiekosten van 14 miljoen EUR en aanpassingen voor kosten in het kader van fusies en overnames van 48 miljoen EUR.

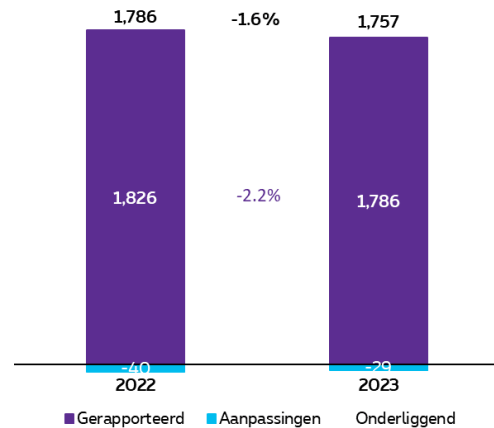
Afschrijvingen

In 2023 bedroegen de totale afschrijvingen van de Groep 1.185 miljoen EUR, inclusief lease-afschrijvingen. Dit was iets meer dan de 1.179 miljoen EUR in 2022.

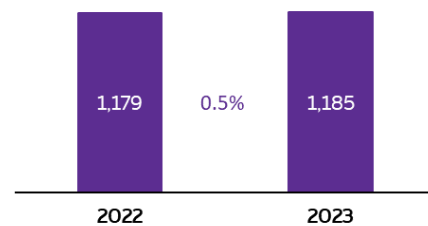
Netto financiële kosten

De netto financiële kosten over het volledige jaar 2023 bedroegen 110 miljoen EUR, inclusief leaserente, en lagen 60 miljoen EUR hoger dan het jaar voordien, vooral door interesten op de spectrumlicentie (waarvan een deel niet-terugkerend) en enkele afdekkingsactiviteiten.

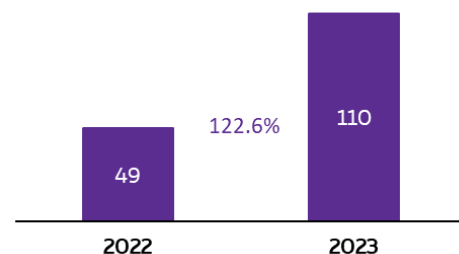
Gerapporteerde en onderliggende ebitda (M€)

Afschrijvingen incl. lease-afschrijvingen (M€)

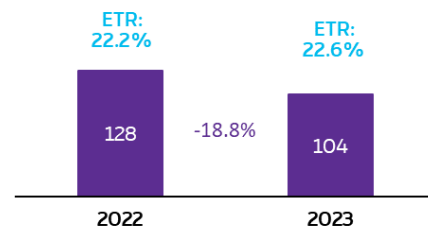
Netto financiële kosten incl. leaserente (M€)

Belastingen

Over 2023 bedroegen de uitgaven voor belastingen 104 miljoen EUR, wat neerkomt op een effectieve belastingvoet (EBV) van 22,6%. Het verschil met het Belgische officiële belastingtarief van 25% is het gevolg van de toepassing van de algemene principes van de Belgische fiscale wetgeving, zoals de aftrek voor octrooi-inkomsten en andere R&D-stimulansen.

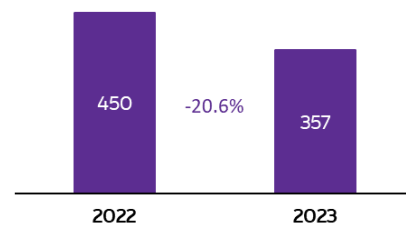
Uitgaven voor belastingen (M€) en EBV

Nettowinst

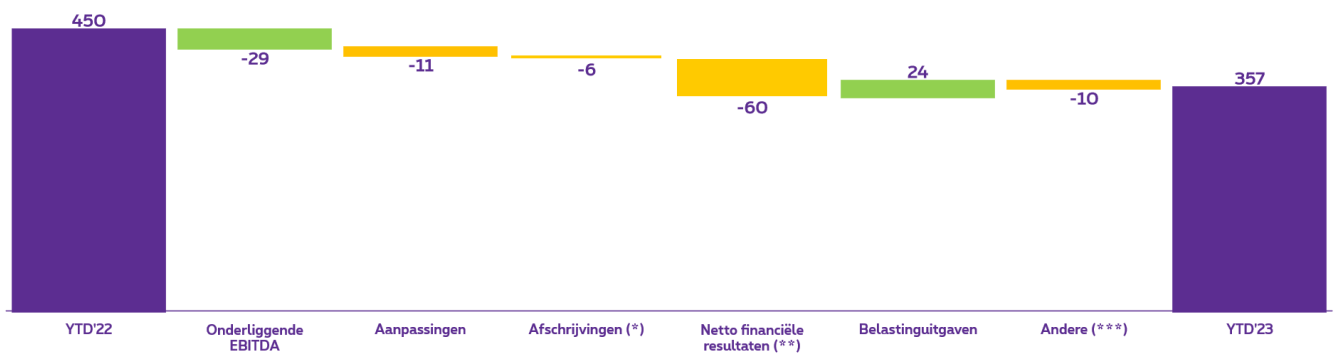
De nettowinst van Proximus (aandeel van de Groep) daalde met 20,6% op jaarbasis, door een lagere ebitda, een stijging van de netto financiële kosten en een groter aandeel in de verliezen van geassocieerde deelnemingen, wat gedeeltelijk opgevangen werd door lagere belastinguitgaven.

Nettowinst (aandeel van de Groep) (M€)

€ 357M
nettowinst

Evolutie van de nettowinst (M€)

(*) Exclusief afschrijvingen op leaseverplichtingen; (**) exclusief rentelasten op leaseverplichtingen; (***) omvat minderheidsbelangen en aandeel in de verliezen van geassocieerde deelnemingen en joint ventures

Capex

Alles bij elkaar bedraagt de capex van de Proximus Groep 1.328 miljoen EUR in 2023, tegenover 1.923 miljoen EUR in 2022. Dit cijfer omvat 618 miljoen EUR capex voor de verwerving van mobiel spectrum.

Exclusief spectrum en voetbaluitzendrechten kwam de capex van de Proximus Groep voor het jaar 2023 uit op 1.325 miljoen EUR, wat in lijn is met de jaarverwachtingen. De stijging op jaarbasis met 20 miljoen EUR ten opzichte van 2022 was grotendeels het gevolg van klantgerelateerde capex. Door een hoger niveau van klanteninstallaties in 2023, meer bepaald voor fiber, is de klantgerelateerde capex gestegen. Die omvat de kosten voor apparatuur bij klanten en activeringskosten.

De investeringen in de uitrol van fiber waren goed voor 29% van de totale capex, tegenover 35% in 2022. Eind 2023 rolde Proximus fiber uit in 147 steden en gemeenten in België. In vergelijking met eind 2022 vergrootte Proximus zijn voetafdruk in 2023 met 36% en voorzag het 1.748.000 gebouwen van fiber.

Bovendien wordt de consolidatie van het mobiele netwerk (RAN) tussen Proximus en Orange Belgium voortgezet, onder leiding van de opgerichte joint venture MWingz, die capex vereist afhankelijk van het tempo van de consolidatie van de mobiele sites.

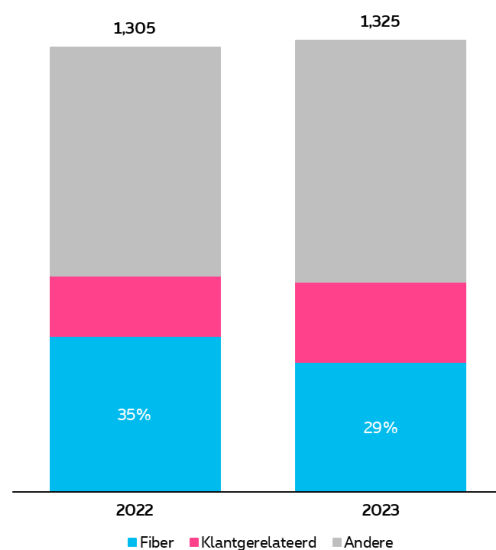
Bovendien voert Proximus zijn investeringen in digitalisering en IT-transformatie op, in lijn met zijn strategie.

Vrije kasstroom

De Proximus Groep genereerde over het jaar 2023 een totale vrije kasstroom van 18 miljoen EUR, of 61 miljoen EUR aangepast voor transactiekosten in het kader van overnames en M&A's. De daling ten opzichte van de vergelijkbare aangepaste vrije kasstroom voor 2022 van 181 miljoen EUR (167 miljoen EUR gerapporteerde vrije kasstroom) was hoofdzakelijk het gevolg van hogere betalingen voor belastingen, spectrumbelangen en kapitaalinjecties in de joint ventures voor fiber Fiberklaar en Unifiber, de twee entiteiten die werden opgericht om fiber uit te rollen in

€ **61M** aangepaste FCF

Geboekte capex (M€)
(excl. spectrum en voetbaluitzendrechten)

respectievelijk Vlaanderen en Wallonië. En, in mindere mate, cash voor capex.

Dit werd voor een deel gecompenseerd door positieve veranderingen in het operationele bedrijfskapitaal, de betaling onherroepelijk ontvangen voor de transactie met Immobel betreffende de hoofdzetel (30 miljoen EUR) en de annualisering van de Early Leave- en Fit for Purpose-transformatieplannen.

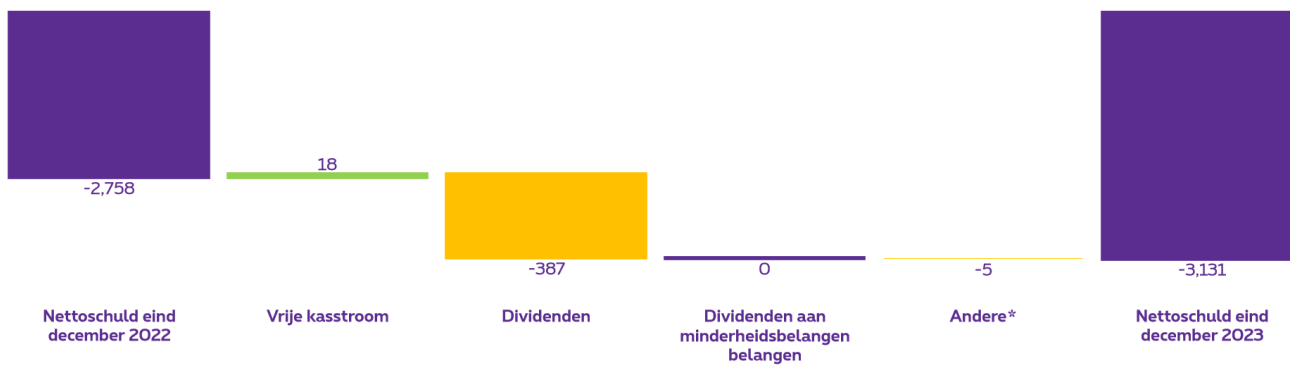
Netto financiële positie

Eind december 2023 bedroeg de gecorrigeerde netto financiële positie van Proximus -3.131 miljoen EUR (inclusief herwaarderingen naar reële waarde), waardoor een zeer

gezonde nettoschuld/ebitdaratio van 2.6X (S&P-definitie) wordt behouden.

Evolutie van de aangepaste nettoschuld (excl. leaseverplichtingen)

(M€)

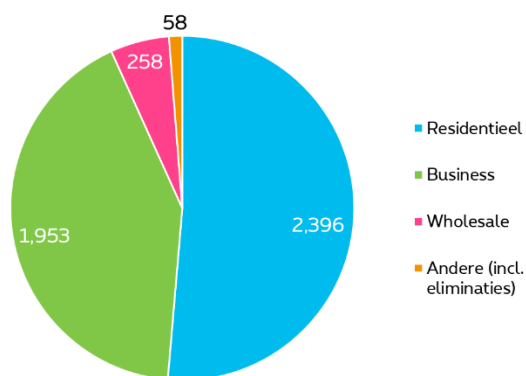

* Hoofdzakelijk herwaardering naar reële waarde van een kasstroomafdekkingsinstrument voor toekomstige langetermijnschuld

- Omzet op de thuismarkten van 4.665 miljoen EUR in 2023, een stijging met 4,2% ten opzichte van 2022.
- Proximus behield een zeer sterke commerciële dynamiek ondersteund door zijn complementaire merken.
- In 2023 bedroeg de omzet van Residential 2.396 miljoen EUR, een stijging met 6,0%.
- De omzet van Business steeg tot 1.953 miljoen EUR in 2023, een groei met 3,1% tegenover 2022.
- De omzet van Wholesale kwam in 2023 uit op 258 miljoen EUR, een daling met 8,0% ten opzichte van 2022, door de daling van de omzet uit interconnectie, zonder materiële impact op de marge.
- Proximus rapporteerde op de thuismarkten een ebitda van 1.636 miljoen EUR, waardoor de daling op jaarbasis beperkt bleef tot 1,7%.

3. Domestic

Omzet op de thuismarkten per unit (onderliggend, M€)

Voor zijn activiteiten op de thuismarkten rapporteerde Proximus in 2023 een omzet van 4.665 miljoen EUR, een stijging met 4,2% of 187 miljoen EUR ten opzichte van 2022. De Residential unit vertegenwoordigde ongeveer 51% van de totale omzet op de thuismarkten, de Enterprise-unit 42% en het Wholesale-segment 6%.

Eind 2023 heeft Proximus fiber uitgerold in 147 steden, waardoor de productsuperioriteit van fiber een steeds relevanter verkoopvoorstel wordt op de thuismarkten van Proximus. In 2023 steeg het aantal geactiveerde fiberklanten met 145.000 extra klanten. Het gaat hier om een mix van Residential en Business-klanten, nieuwe klanten en gemigreerde koperklanten. Dit staat tegenover een toename met 106.000 geactiveerde fiberklanten in 2022. Eind 2023 telde de klantenbasis voor fiber in totaal 397.000 klanten.

Cord-cutting begint zichtbaar te worden in België, maar Proximus slaagde erin de daling van zijn klantenbasis voor televisie tot 1.674.000 te beperken.

Omzet uit Residential

De omzet gegenereerd door residentiële klanten van Proximus bedroeg 2.396 miljoen EUR in 2023, een stijging met 6,0% of 135 miljoen EUR ten opzichte van 2022.

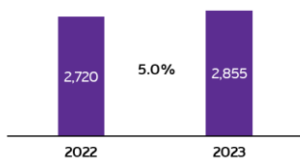
1.783.000
klanten met vast internet
+47.000 in 2023

Via zijn drie complementaire merken Proximus, Scarlet en Mobile Vikings, die inspelen op de verschillende behoeften van de residentiële markt, realiseerde Proximus in 2023 een sterke groei van zijn internet- en mobiele postpaidbasis, terwijl de basis voor vaste spraak gestaag bleef afnemen als gevolg van de voortdurend veranderende klantenbehoeften. Met name de convergente aanbiedingen, die vaste en mobiele diensten combineren, bleven het zeer goed doen, ondersteund door het succes van de Flex-aanbiedingen van Proximus. Naast een groeiende klantenbasis voor zijn belangrijkste producten profiteerde de omzet van Residential ook van inflatiegebonden

prijshoogtes voor een brede selectie van Proximus-diensten om de druk van de inflatie op de kostenbasis van de onderneming te milderen.

Als we inzoomen op de operationele resultaten van Residential, was 2023 bijzonder succesvol voor mobiele postpaid: het aantal mobiele postpaidkaarten nam over het jaar met 135.000 toe. De mobiele groei van Proximus werd ondersteund door zijn nieuwe mobiele portfolio die in mei 2023 werd gelanceerd en leidde tot een nieuwe dynamiek voor het Flex-aanbod. Bovendien droegen de complementaire mobiele aanbiedingen van de merken Scarlet en Mobile Vikings bij aan het succes inzake mobiele telefonie. Eind december 2023 telde de mobiele postpaidbasis van Residential in totaal 2.855.000 kaarten, een stijging met 5,0% ten opzichte van eind 2022.

Postpaidkaarten ('000)

De prepaidbasis zette zijn inherent dalende trend voort, onder impuls van de aantrekkelijke mobiele postpaidaanbiedingen. Proximus zag de mobiele prepaidbasis in 2023 met 71.000 kaarten krimpen, wat eind december 2023 resulteerde in een totaal van 533.000 prepaidkaarten.

Sterk ondersteund door de groeiende fibervoetafdruk van Proximus, slaagde Residential erin om de groei van zijn internetklantenbasis te versnellen met 47.000 klanten in een competitieve markt. Dit is een stijging met 2,7% ten opzichte van

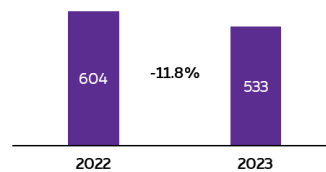
De omzet gegenereerd door klanten die intekenen op de verschillende productlijnen van Proximus wordt omzet uit Customer Services of **omzet uit X-play** genoemd. Voor 2023 werd 79% van de totale omzet van Residential, namelijk **1.880 miljoen EUR, gegenereerd door Customer Services (X-play)**, een stijging met **5,5% of 97 miljoen EUR ten opzichte van 2022**.

De globale ARPC voor 2023 bedroeg 55,4 EUR, een stijging met 5,6% ten opzichte van het jaar voordien. Dit was voornamelijk het resultaat van twee inflatiegebonden prijsaanpassingen, op 1 januari 2023 en 1 juli 2023.

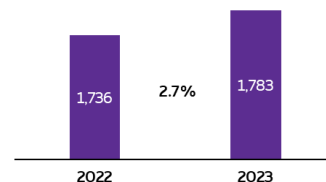
In de mix liet vooral de **omzet uit convergente klanten een sterke groei zien, met een stijging van 9,4% op jaarbasis tot 1.137 miljoen EUR**. In 2023 breidde Proximus zijn convergente basis uit met

het jaar voordien. Eind 2023 telde de totale internetbasis van Residential 1.783.000 internetlijnen, een mix van klanten die op het historische kopernetwerk zitten en een groeiend aantal klanten op de nieuwe fibertechnologie.

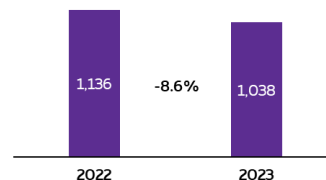
Prepaidkaarten ('000)

Klanten met vast internet ('000)

Klanten met vaste spraak ('000)

65.000 klanten tot een totaal van 1.112.000, een stijging met 6,2% ten opzichte van 12 maanden voordien.

De belangrijkste motor van de omzet uit convergentie is de sterke toename van de convergente 3-play- en 2-playklantenbasis.

Proximus breidde zijn convergente 3-playbasis met 29.000 klanten uit tot 452.000 eind 2023. Dit werd gecombineerd met een groei van 5,9% van de 3-play-ARPC tot 88,0 EUR. Dit resulteerde in een omzetgroei uit convergente 3-playklanten met 14,7% tot een totaal van 461 miljoen EUR.

Door de succesvolle lancering midden 2022 van aanbiedingen die mobiel met internet combineren, en de verminderde relevantie van televisie voor bepaalde klantensegmenten, is de 2-playklantenbasis in 2023 met 55.000 klanten aangegroeid.

Het succes van de convergente 2- en 3-play-aanbiedingen verklaart grotendeels de aanhoudende neerwaartse trend van het aantal 4-playklanten, dat met 20.000 is gedaald tot een totale klantenbasis van 511.000.

Doordat het aantal klanten dat intekent op de convergente aanbiedingen van Proximus stijgt, is het aantal fixed-only-klanten eind 2023 tot 860.000 gedaald. Deze klanten genereerden in 2023 een ARPC van 47,3 EUR, een stijging met 2,3 EUR ten opzichte van het jaar voordien.

Het aantal klanten met enkel een mobiel abonnement is stabiel ten opzichte van 2022. Eind 2023 had de Residential unit voor mobiele postpaid-only een klantenbasis van 868.000 klanten, voor de merken Proximus, Scarlet en Mobile Vikings samen. Deze mobile-only-klanten genereerden een ARPC van 23,3 EUR, een lichte stijging (met 1,7%) ten opzichte van het jaar voordien.

Naast de hierboven beschreven omzet uit Customer Services, omvat de omzet van Residential ook omzet uit toestellen, mobiele

prepaid, de telecomactiviteiten in Luxemburg en Overige opbrengsten.

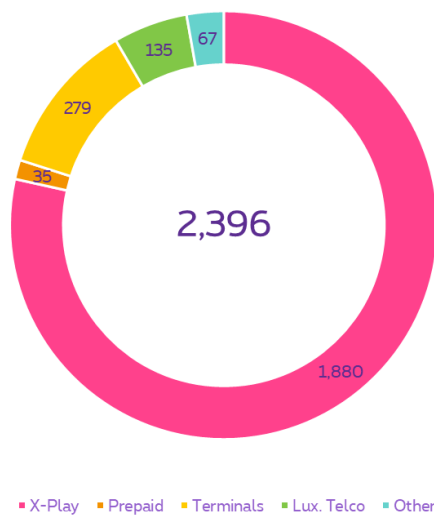
Voor 2023 bedroeg de totale omzet uit toestellen 279 miljoen EUR, een stijging met 20,9% of 48 miljoen EUR ten opzichte van 2022.

Door de afname van de prepaidbasis van Proximus ging de omzet uit mobiele prepaid verder achteruit, met een daling van de omzet tot 35 miljoen EUR voor 2023.

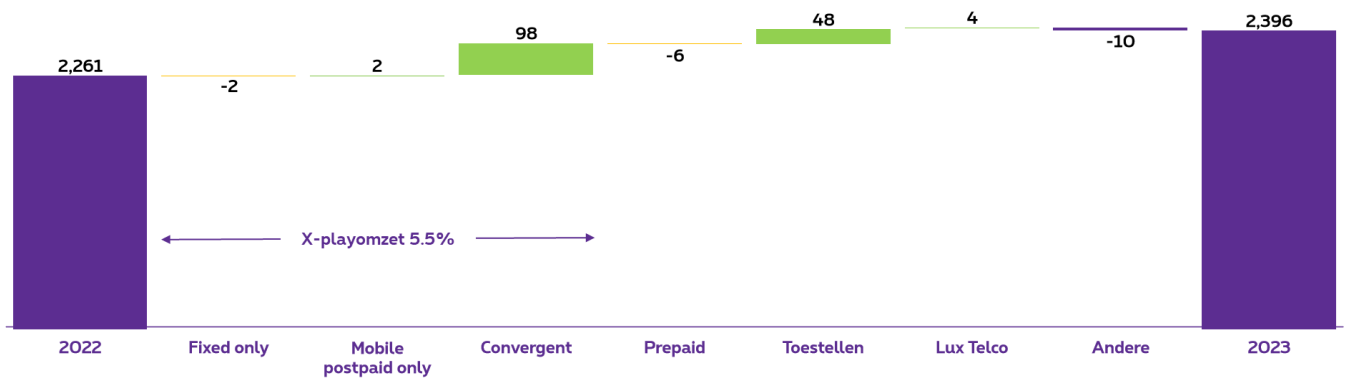
In 2023 deed de omzet uit telecomactiviteiten van Proximus Luxembourg het goed voor de Residential unit, met een stijging met 2,8% tot 4 miljoen EUR, voornamelijk dankzij een hoger aantal mobiele en vaste abonnementen en een toename van de verkoop van mobiele toestellen.

Proximus Residential rapporteerde 46 miljoen EUR aan Overige opbrengsten, een stabiel bedrag op jaarbasis.

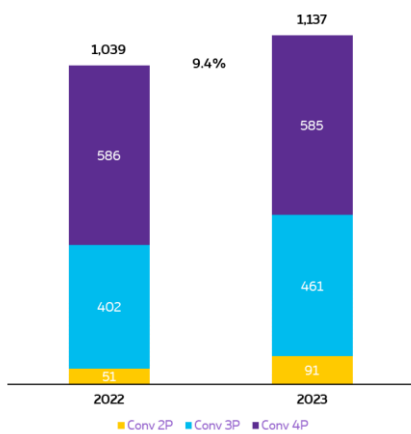
79% van de omzet van Residential afkomstig van X-playklanten

Opbouw omzet Residential (onderliggend, M€)

Omzet uit convergentie ('000)

+9,4%
omzet uit convergentie

2,8 miljoen
klanten,
waarvan 1,1
miljoen
convergente

Sterke trend van
klanten om over te
stappen naar
convergente 2-play
en 3-play-
aanbiedingen

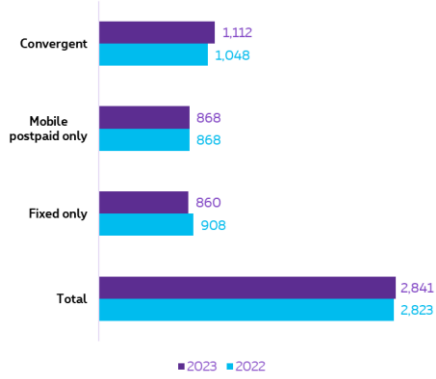
Gemiddelde omzet
per klant
€ 55,4

Totaal convergente
klanten
+6,2%

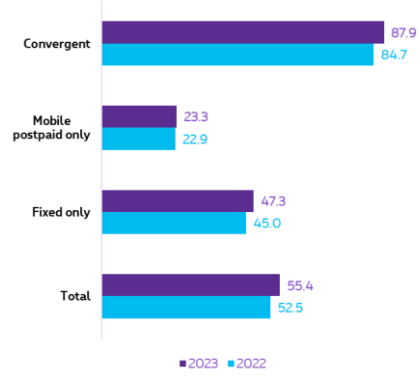
Convergentieratio
68,0%

Gemiddeld aantal
RGU's
2,51

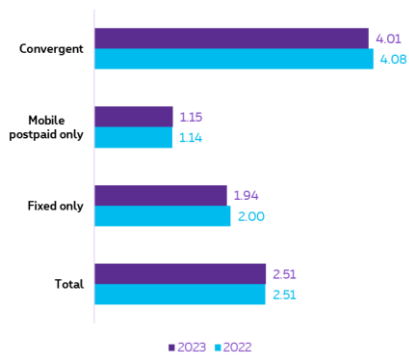
Klanten per X-play ('000)

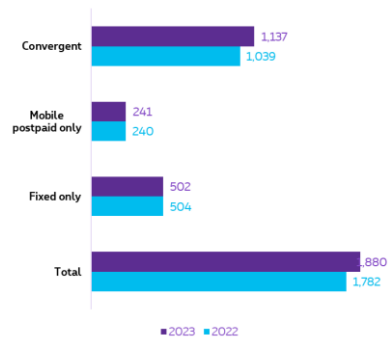
Gemiddelde omzet per klant (€)

Gemiddeld aantal RGU's per klant

Klantenomzet (M€)

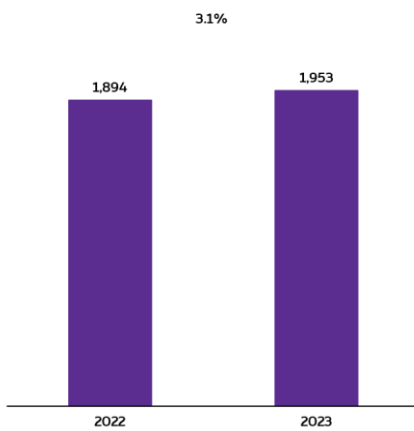

Omzet uit Business

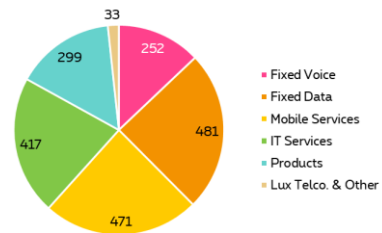
Het Business-segment van Proximus zag zijn omzet over 2023 toenemen tot **1.953 miljoen EUR, een groei met 3,1% tegenover 2022**. De aanhoudende groei van 1,7% in 2022 tot 3,1% in 2023 weerspiegelt de succesvolle transformatie van de Business-unit van Proximus in een convergente speler. Dit kwam vooral tot uiting in de omzet uit diensten in 2023, die met 2,2% steeg ten opzichte van het jaar voordien. De omzet groeide voor IT-, vaste data- en mobiele diensten, waarmee de aanhoudende daling van de omzet uit vaste spraak meer dan gecompenseerd werd.

De omzet uit producten kende een stijging op jaarbasis, die volledig te danken was aan de omzet uit IT-apparatuur, die in de eerste helft van het jaar nog profiteerde van een inhaalbeweging voor eerder uitgestelde installaties bij klanten als gevolg van wereldwijde problemen met de toeleveringsketen van chipsets in 2021/2022.

Omzet (M€)

Omzet per product (M€)

Mobiele diensten

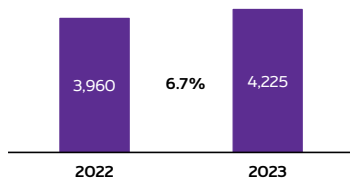
De omzet uit mobiele diensten van Business bedroeg in 2023 471 miljoen EUR, een groei met 1,2% ten opzichte van 2022. Proximus behield een solide mobiele klantenbasis met in totaal 1.808.000 kaarten excl. M2M, een stijging van 10.000 postpaidkaarten over de afgelopen twaalf maanden, of 0,6%. Bovendien stabiliseerde de mobiele ARPU over 2023 (0,2%), vergeleken met een daling van 3,0% het jaar voordien.

Mobiele postpaidkaarten
(excl. M2M)

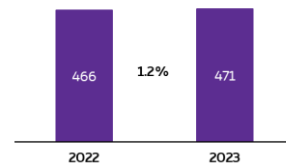
+10.000

De Business-unit breidde zijn M2M-park verder uit met 264.000 extra geactiveerde M2M-kaarten over het jaar. Eind december 2023 telde de totale M2M-basis van Proximus 4.225.000 kaarten. Dit is een stijging met 6,7% ten opzichte van het jaar voordien.

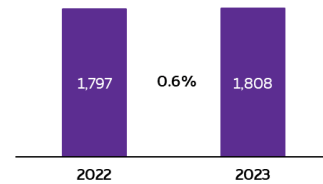
Machine-to-machinekaarten ('000)

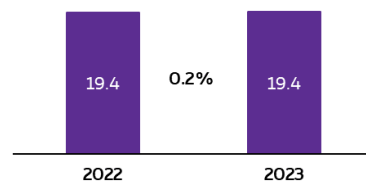
Omzet uit mobiele diensten (M€)

Mobiele postpaidkaarten ('000)

ARPU uit mobiele postpaid (€)

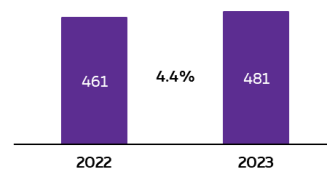
Vaste data

De omzet uit vastedatadiensten versnelde in 2023, met een stijging van 4,4% ten opzichte van het jaar voordien, tot 481 miljoen EUR voor 2023.

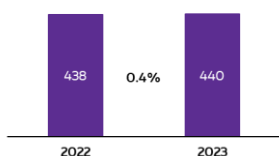
Binnen de omzetmix voor vaste data was de omzetgroei vooral te danken aan de verdere verbetering van de omzet uit internetdiensten. Die was te verklaren door de stijging van de ARPU uit breedband tot 46,2 EUR voor 2023, een toename met 7,5% ten opzichte van het jaar voordien, vooral dankzij de prijsindexeringen, een verbeterde prijsdifferentiëring en een groeiend aandeel van fiber in het totale internetpark. In 2023 is de internetbasis van Business licht gestegen tot 440.000 lijnen, een aangroei met 0,4% ten opzichte van het jaar voordien.

De omzet uit dataconnectiviteit bleef redelijk stabiel, waarbij de krimpende omzet uit traditionele diensten werd gecompenseerd door groeiende nieuwe dataconnectiviteitsdiensten, ondersteund door het groeiende point-to-point fiberpark van Proximus.

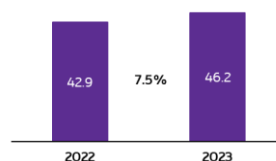
Omzet uit vaste data (M€)

Lijnen voor vast internet ('000)

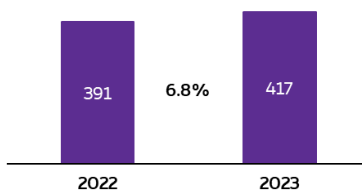
ARPU uit vast internet (€)

IT-diensten

De Business-unit van Proximus rapporteerde een omzet uit zijn IT-diensten van 417 miljoen EUR, een stijging met 6,8% in vergelijking met het jaar voordien. Terugkerende diensten met hoge waarde bleven groeien, met vooral goede prestaties voor cloud-, beveiligings- en slimme mobiliteitsdiensten, die gedeeltelijk werden geneutraliseerd door eenmalige beveiligingsdiensten met lagere waarde. De aanhoudende groei van terugkerende IT-diensten weerspiegelt de voortdurende transformatie van de Business-unit in een convergente speler, met focus op next-gen IT-diensten met hogere marges.

Omzet uit IT-diensten (M€)

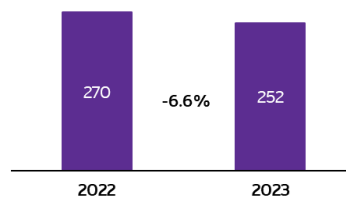
Vaste spraak

Het Business-segment boekte over 2023 een omzet uit vaste spraak van 252 miljoen EUR, wat neerkomt op een daling op jaarbasis met 6,6%.

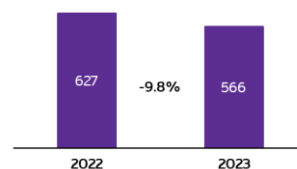
De oorzaak van de dalende omzet uit vaste spraak blijft de verdere gestage afname van het aantal vaste spraaklijnen, met 9,8% in 2023. Over het jaar verminderde het aantal vaste spraaklijnen bij Business met 61.000, wat resulteerde in een totale basis van 566.000 lijnen eind 2023. Dit was het gevolg van de verdere rationalisering door klanten van hun vastelijnaansluitingen, een lager verbruik en technologische migraties naar VoIP.

Dit werd voor een deel gecompenseerd door een stijging van de ARPU uit vaste spraak met 2,2% als gevolg van inflatiegebonden prijsindexeringen, waardoor de ARPU uit vaste spraak uitkwam op 27,6 EUR.

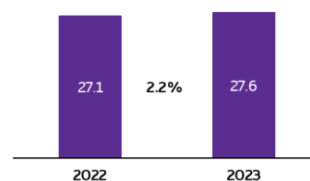
Omzet uit vaste spraak (M€)

Lijnen voor vaste spraak ('000)

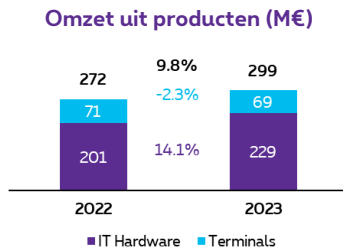

ARPU uit vaste spraak (€)

Producten

De omzet uit producten steeg in 2023 met 27 miljoen EUR, of 9,8%, ten opzichte van 2022. Terwijl de omzet uit mobiele toestellen op jaarbasis enigszins daalde (met 2,3%), steeg de omzet uit IT-hardware met 14,1%, in de eerste helft van 2023 ondersteund door de inhaalbeweging voor een aantal eerder uitgestelde productcontracten als gevolg van de moeilijke situatie in de wereldwijde toeleveringsketen voor chips.

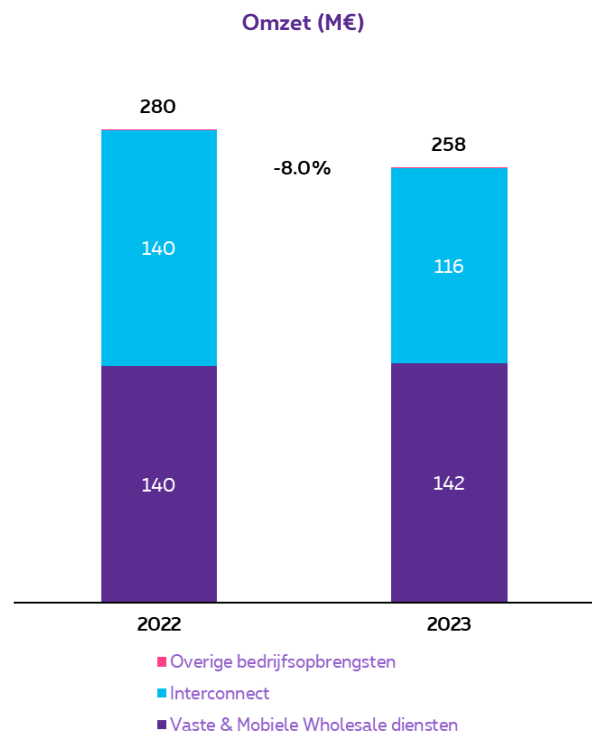

Omzet uit wholesale

Voor zijn wholesaleactiviteiten rapporteerde Proximus over 2023 een omzet van 258 miljoen EUR, een daling met 8,0% of 23 miljoen EUR in vergelijking met 2022.

De omzetzijging was volledig toe te schrijven aan een daling met 24 miljoen EUR van de omzet uit interconnectie, zonder materieel effect op de marge. Een deel hiervan is het gevolg van de EU-verordening die de tarieven voor vaste en mobiele gespreksafgifte op 1 januari 2023 verlaagde. Het grootste deel is echter toe te schrijven aan de aanhoudende daling van het traditionele sms-verbruik, dat wordt vervangen door over-the-topapplicaties.

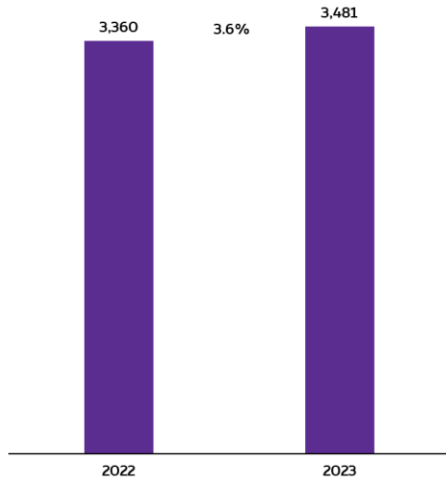
De omzet uit vaste en mobiele wholesalediensten steeg met 0,9% tot 142 miljoen EUR. Dit weerspiegelt vooral de hogere omzet uit roamingdiensten en een stijging van de omzet uit diensten voor MWingz en de fiber joint ventures van Proximus.

Directe marge op de thuismarkten

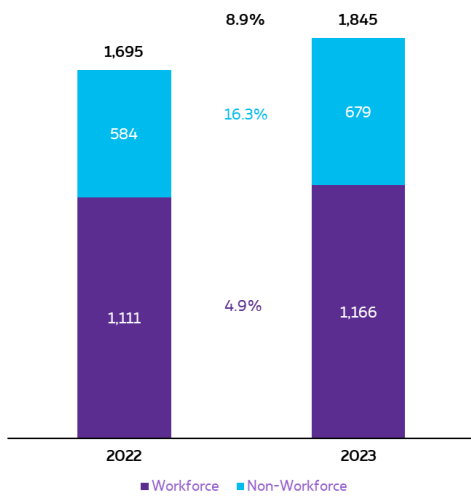
Voor de activiteiten op de thuismarkten rapporteerde Proximus een directe marge van 3.481 miljoen EUR, dat is 3,6% of 121 miljoen EUR meer dan het jaar voordien. Dit weerspiegelde onder meer de sterke klantengroei voor de belangrijkste diensten van Proximus, waaronder internet en mobiele diensten, en werd sterk ondersteund door inflatiegebonden prijsaanpassingen.

Directe marge op de thuismarkten (onderliggend, M€)

Opex op de thuismarkten

Bedrijfskosten op de thuismarkten (onderliggend, M€)

De **bedrijfskosten op de thuismarkten stegen met 8,9% tot 1.845 miljoen EUR**. De stijging vanaf 2022 is het resultaat van een aanzienlijk effect van de inflatie op de kostenbasis op de thuismarkten, alsook hogere kosten om de klantengroei te ondersteunen, met name voor fiber, en een toename van de kosten voor de transformatieplannen. Dit werd gedeeltelijk opgevangen door het lopende kostenbesparingsprogramma

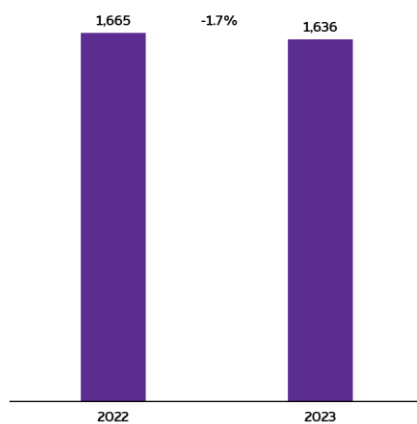
van de onderneming, dat in totaal 95 miljoen EUR aan besparingen opleverde in 2023.

De **totale personeelskosten op de thuismarkten bedroegen 1.166 miljoen EUR in 2023, een stijging met 4,9%** ten opzichte van het jaar voordien. Dit was in hoge mate te wijten aan de automatische aanpassing van de lonen aan de inflatie. Naast de impact van de overdracht van vijf loonindexeringen in de loop van 2022, werd 2023 beïnvloed door twee bijkomende inflatiegebonden loonindexeringen² van elk 2%. Eind 2023 telde het personeelsbestand van Proximus op de thuismarkten 10.358 vte's, een daling met 69 vte's ten opzichte van de 10.427 vte's eind 2022 als gevolg van de natuurlijke uitstroom en pensioneringen die de nieuwe aanwervingen compenseerden.

De **niet-personeelskosten op de thuismarkten stegen in 2023 met 16,3%**, wat neerkomt op een stijging met 95 miljoen EUR op jaarbasis. Deze stijging was voor ongeveer een derde te wijten aan de stijging van de energiekosten, naast andere algemene effecten van de inflatie op de kosten, zoals onderhoud, huur, ... Bovendien stegen de klantgerelateerde kosten van Proximus, in lijn met de sterke klantenaangroei van de onderneming, op jaarbasis, met inbegrip van onder meer toegenomen contactcentervolumes, commerciële middelen en factureerbare werkrachten in verband met IT-diensten geleverd aan klanten.

Ebitda op de thuismarkten

Ebitda op de thuismarkten (onderliggend, M€)

Proximus rapporteerde **op de thuismarkten** een ebitda van 1.636 miljoen EUR, een daling met 1,7% op jaarbasis.

Dit was het gevolg van de hogere kostenbasis, waardoor de stijging van de directe marge meer dan teniet werd gedaan. De ebitdamarge op de thuismarkten als percentage van de omzet is met 2,1 p.p. licht gedaald ten opzichte van het jaar voordien en komt voor 2023 uit op 35,1%.

² De ambtenarenlonen in België werden automatisch aangepast aan de gestegen levensduurte op 1 februari 2022, 1 april 2022, 1 juni 2022, 1

september 2022, 1 december 2022, 1 januari 2023 en 1 december 2023, met telkens een verhoging van 2%.

4. BICS

Omzet

Voor BICS werd 2023 over het algemeen gekenmerkt door een normaliserende trend na een uitzonderlijk 2022, dat gedeeltelijk werd geboost door het sterk toegenomen reisverkeer na covid, en gedeeltelijk door een gunstige mix van bestemmingen.

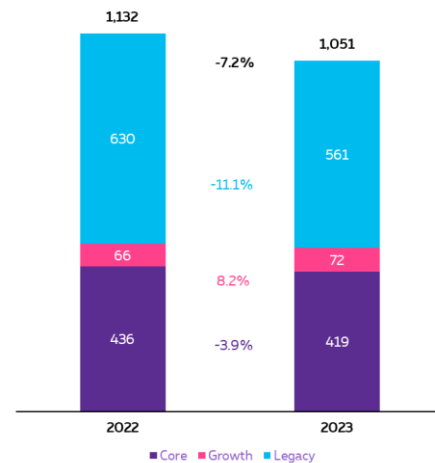
De omzet van BICS voor 2023 bedroeg 1.051 miljoen EUR, een daling op jaarbasis met 7,2%, inclusief een aanzienlijk negatief dollareffect (-5,8% bij een constante wisselkoers).

De totale omzetzdaling van BICS op jaarbasis met 81 miljoen EUR was vooral te wijten aan Legacy-diensten, die over 2023 daalden met 70 miljoen EUR of 11,1%. Dit had te maken met negatieve wisselkoerseffecten, de impact van de uitrol van VoLTE in roaming door mobiele operatoren die de afname van internationale spraakvolumes versnelt, en een ongunstige bestemmingenmix waarbij een specifiek land hoge inkomsten genereerde in 2022, maar in verwaarloosbare mate bijdroeg tot de marges.

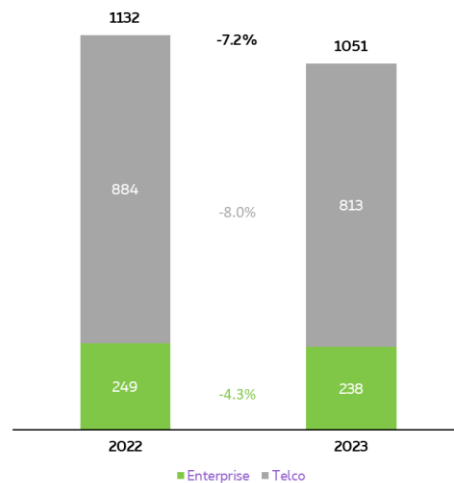
De omzet uit Core-diensten (messaging, mobiliteit en infrastructuur) van BICS daalde ten opzichte van het jaar voordien met 3,9% of 17 miljoen EUR, voornamelijk door lagere berichtenvolumes als gevolg van een minder gunstige mix van bestemmingen, en in mindere mate door een structurele verandering in de berichtenmarkt met een verschuiving naar OTT-oplossingen.

Voor de Growth-diensten van BICS, zoals cloudcommunicatie en IoT, werd een totale omzet van 72 miljoen EUR gerapporteerd, een stijging met 8,2% ten opzichte van 2022.

Omzet per productgroep (M€)

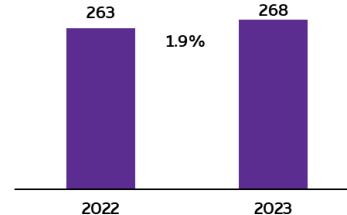
Omzet per klantensegment (M€)

Directe marge

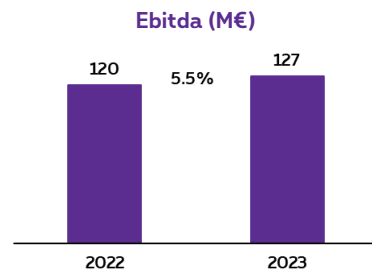
Ondanks de daling van de omzet, die vooral te maken heeft met Legacy-diensten met een lage marge, slaagde BICS erin om voor 2023 een groei met 1,9% van de directe marge te rapporteren, wat voor 2023 neerkomt op 268 miljoen EUR. Omdat BICS een structurele natuurlijke afdekking heeft op het niveau van de directe marge, blijft het negatieve dollareffect beperkt, met een directe marge die in 2023 met 2,8% groeide bij een constante wisselkoers.

Directe marge (M€)

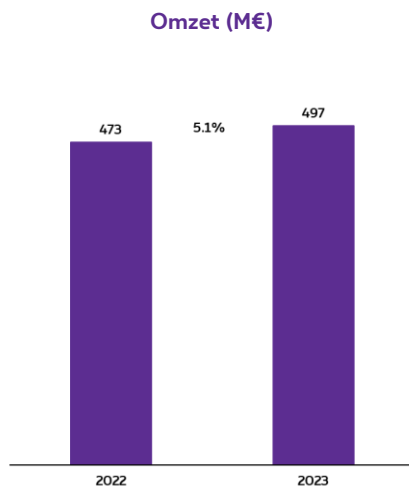
Ebitda

Ondanks de inflatie en het effect van de loonindexering van 1 januari 2023 slaagde BICS erin de bedrijfskosten op jaarbasis te doen dalen met 1,2%, dankzij goede initiatieven voor kostenbeheersing en een gunstige impact op jaarbasis van prestatiegebonden personeelskosten. Door de stijging van de directe marge, in combinatie met lagere bedrijfskosten, steeg de ebitda voor 2023 met 5,5% tot 127 miljoen EUR. De ebitdamarge als percentage van de omzet steeg tot 12,0%, ten opzichte van 10,6% in 2022.

5. Telesign

Omzet

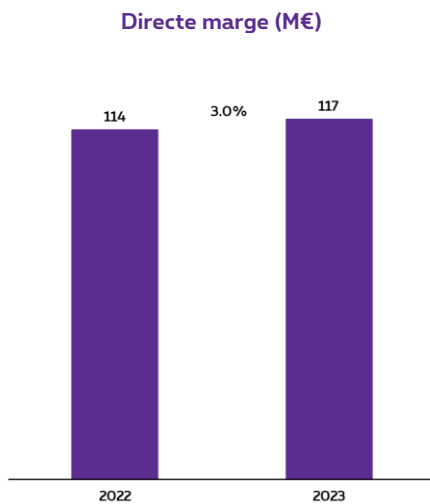

In vergelijking met een sterk 2022 steeg de omzet van Telesign in 2023 met 5,1% op jaarbasis, tot een totaal van 497 miljoen EUR. Bij een constante wisselkoers³ steeg de omzet van Telesign met +8,5%. Dit toont de sterke prestaties van de activiteiten Communicatie en Digitale Identiteit.

De omzet uit communicatie kende een hoge eencijferige groei op jaarbasis, aangestuurd door de grootste klanten zoals Meta, Microsoft en gaming. Echter eind 2023 kreeg Telesign af te rekenen met enkele ongunstige macro-sectoriële omstandigheden en een versnelde overstap van klanten naar omnichannel berichtendiensten.

Ook de omzet uit digitale identiteitsdiensten kende een hoge eencijferige groei op jaarbasis, maar werd negatief beïnvloed door de mindere prestaties van verschillende vooraanstaande identiteitsaccounts. In USD groeide de directe marge van Digitale Identiteit met dubbele cijfers.

Directe marge

De directe marge van Telesign over 2023 steeg met 3,0% op jaarbasis tot 117 miljoen EUR, Bij een constante wisselkoers kwam dit overeen met +9,4% dankzij sterke prestaties voor zowel de communicatie- als de digitale identiteitsdiensten.

³ Geeft een beeld van de bedrijfsprestaties, waarbij de wisselkoerseffecten worden uitgefilterd door gebruik te maken van een constante wisselkoers.

Ebitda

Investerings in de domeinen go-to-market en R&D om de groeiambities van Telesign te ondersteunen, hadden een impact op de bedrijfskosten, die op jaarbasis met 10 miljoen EUR stegen tot een totaal van 122 miljoen EUR voor 2023. **Deze impact begon midden 2023 af te nemen.** Deze investeringen in de groeistrategie van Telesign werden weerspiegeld in zijn ebitda, die 5 miljoen EUR bedroeg over 2023, ten opzichte van een ebitda van 1 miljoen EUR een jaar voordien.

6. Definities

A2P: staat voor 'Application to Person'-berichten.

Aangepaste netto financiële positie: is de netto financiële positie uitgezonderd leaseschulden.

ARPC: gemiddelde onderliggende omzet per (residentiële) klant.

Aangepaste vrije kasstroom: vrije kasstroom aangepast om fusies en overnames en transactiekosten in verband met fusies en overnames uit te sluiten.

Totale churn voor X-play op jaarbasis: een schrapping van een klant gebeurt pas wanneer de klant al zijn plays heeft geschrapt.

ARPU: gemiddelde omzet per klant.

BICS: 100% dochteronderneming van Proximus. Wereldwijde spraakcarrier en de grootste aanbieder van mobiele datadiensten wereldwijd, gaande van wereldwijde mobiele connectiviteit, naadloze roamingervaringen, fraudepreventie en authenticatie tot wereldwijde mailsystemen en het Internet of Things.

- **BICS Legacy:** omvat voornamelijk spraakdiensten.
- **BICS Core:** omvat messaging-, mobiliteits- (roaming, signalering & mobiele IP) en infrastructuurdiensten.
- **BICS Growth:** omvat cloud communication enablement, SIM for Things (simdiensten voor op reis en IoT-diensten) en fraudediensten.

Business: unit die zich richt op de professionele markt, inclusief grote ondernemingen, middelgrote en kleine ondernemingen (inclusief ondernemingen met minder dan 10 werknemers).

Capex: dit stemt overeen met de verwerving van immateriële en materiële vaste activa, installaties en uitrustingen, exclusief rechten op gebruik van activa (leasing).

Convergentieratio: convergente residentiële klanten nemen zowel vaste als mobiele diensten af bij Proximus. De convergentieratio geeft het percentage convergente klanten weer op het totale aantal klanten met multiplay.

Verkoopkosten: de kosten voor de aankoop van materialen en diensten die rechtstreeks aan de omzet zijn gelinkt.

Directe marge: het resultaat van de verkoopkosten in mindering gebracht van de omzet, uitgedrukt als absolute waarde of als % van de omzet.

Directe opex: verwijst naar factureerbare opex, bijvoorbeeld opex die rechtstreeks aan de omzet van een bedrijfsproject is gelinkt.

Domestic: segment gedefinieerd als de Proximus Groep exclusief BICS, Telesign & eliminaties.

Ebitda: Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization; stemt overeen met de omzet verminderd met de verkoopkosten en de personeels- en niet-personeelskosten.

Aanpassingen (omzet/ebitda):

- **De lease-afschrijvingen en rentelasten op leaseverplichtingen in de bedrijfskosten**, met uitzondering van leaseovereenkomsten die als financiële lease worden geclassificeerd op basis van de criteria die volgens IFRS 16 op een verhuurder van toepassing zijn.
- **Transformatie:** kosten van transformatieprogramma's voor het personeel, het effect van regelingen in het kader van plannen voor vergoedingen na uitdiensttreding met een impact op de begunstigten, of vooraf geïdentificeerde materiële(*) eenmalige projecten (zoals rebrandingkosten).
- **Overnames, fusies en desinvesteringen:** winsten en verliezen uit de verkoop van gebouwen of geconsolideerde ondernemingen, transactiekosten in het kader van fusies en overnames, de uitgestelde aankoopprijs bij overnames en waardeverminderingen op goodwill.
- **Geschillen/regelgeving:** materiële(*) financiële impact van geschillendossiers, boetes en strafbepalingen, en van wetwijzigingen (eenmalige impact m.b.t. voorgaande jaren).

(**) De drempel voor materialiteit wordt bereikt wanneer een individuele impact meer dan 5 miljoen EUR bedraagt. Er wordt geen drempel gebruikt voor aanpassingen in een volgend kwartaal als de drempel werd bereikt in een vorig kwartaal.

Ebit: Earnings Before Interest & Taxes; stemt overeen met de ebitda verminderd met afschrijvingen en waardeverminderingen.

Fixed Data Services (Business): totale omzet uit vaste data, bestaande uit breedband, dataconnectiviteit (inclusief Explore-oplossingen en SD-WAN) en tv.

Fixed Voice-park: PSTN-, ISDN- en IP-lijnen. Specifiek voor Business omvat dit ook het aantal Business-trunklijnen (oplossing voor de integratie van spraak- en dataverkeer op één datanetwerk).

Fixed Voice Services (Business): totale omzet uit toegangslijnen en verkeer voor vaste spraak, alsook vaste telefoniesystemen die bij de klant zijn geïnstalleerd of vanuit de cloud worden bediend.

Vrije kasstroom: dit is de kasstroom vóór financieringsactiviteiten en na leasebetalingen (sinds 2019).

ARPU uit internet (Business): de totale onderliggende omzet uit internet, exclusief activerings- en installatievergoedingen, gedeeld door het gemiddelde aantal internetlijnen voor de betrokken periode, gedeeld door het aantal maanden in diezelfde periode.

Internetpark: ADSL-, VDSL- en fiberlijnen. Voor Residential omvat dit ook Scarlet en Mobile Vikings.

Omzet uit IT-diensten (Business): Information Technology (IT) Services, waaronder Managed, Integration en Consultative Services, die gebruikers in staat stellen informatie te raadplegen, op te slaan, door te geven en te bewerken, met behulp van unified communications, computers, alsook de nodige bedrijfssoftware, middleware, opslag en audiovisuele systemen. De IT-oplossingen van Proximus omvatten, maar zijn niet beperkt tot, Security-, Cloud-, Smart Network-, Advanced Workplace- en Smart Mobility-oplossingen. Deze omzet omvat ook de recurrente verkoop van apparatuur ter ondersteuning van deze diensten.

Omzet uit IT-producten (Business): omzet uit eenmalige IT-producten (boxen, hardware) of eenmalige licenties, met de eigendomsoverdracht naar de klant.

ARPU uit Mobile (Business): de maandelijkse ARPU verwijst naar de totale omzet uit mobiele diensten (excl. M2M- & netwerkdiensten), gedeeld door het gemiddelde aantal actieve kaarten voor die periode, gedeeld door het aantal maanden van diezelfde periode.

Mobile kaarten: verwijst naar actieve spraak- en datakaarten, uitgezonderd gratis datakaarten. Postpaidklanten die een maandabonnement betalen, zijn standaard actief. Prepaidklanten worden als actief beschouwd als ze de voorbije drie maanden ten minste één oproep hebben tot stand gebracht of ontvangen en/of ten minste één sms hebben verstuurd of ontvangen. Een M2M-kaart wordt als actief beschouwd als de voorbije maand ten minste één dataverbinding tot stand werd gebracht.

Mobile-only (Residential): verwijst naar mobiele postpaid waarbij geen andere recurrente abonnementen worden genomen. Mobile prepaid valt niet onder de omzet uit Customer Services, maar wordt afzonderlijk gerapporteerd.

Omzet uit Mobile Services (Business): totale omzet uit mobiele diensten, waaronder traditionele mobiele diensten, die gebruikmaken van de mobiele netwerkconnectiviteit, alsook IoT (inclusief M2M) en Next Generation Communication (inclusief netwerkdiensten en nieuwe innovatieve oplossingen).

Multiplayklant: twee of meer plays, niet noodzakelijk in een pack.

Netto financiële positie: verwijst naar het nettobedrag van de beleggingen, geldmiddelen en kasequivalenten, verminderd met alle rentedragende financiële schulden en bijbehorende derivaten, met inbegrip van de herwaardering naar de reële waarde, en leaseschulden. De netto financiële positie omvat niet de 'andere kortlopende en langlopende rentedragende schulden'.

Network Services (Business): richt zich op het optimaliseren van de interactie tussen Enterprise-klanten en hun stakeholders, waarvoor de omzet losstaat van het aantal postpaidkaarten.

Niet-personeelskosten: alle bedrijfskosten, exclusief personeelskosten, en exclusief afschrijvingen en waardeverminderingen.

Net Revenue Retention-ratio (NRR): succesindicator van de bestaande klantenbasis, die het percentage van de recurrente omzet afkomstig van bestaande klanten berekent in vergelijking met 12 maanden terug.

Overige bedrijfsopbrengsten: dit verwijst naar opbrengsten afkomstig van, bijvoorbeeld, terugbetalingen wegens schade, personeel, verzekeringen, opbrengsten uit verkoop, enz.

Luxemburg Telco: inclusief vaste en mobiele diensten, toestellen en overige.

Play: een abonnement op hetzij vaste spraak, vast internet, dTV of mobiele postpaid (betalende mobiele kaarten). Een 4-playklant tekent in op deze vier diensten.

Gerapporteerde omzet: komt overeen met de TOTALE opbrengsten.

Residential: unit die zich richt op de residentiële markt, inclusief de Customer Operations-unit.

Revenue-Generating Unit (RGU): een klant met vast internet en 2 mobiele postpaidkaarten wordt bijvoorbeeld beschouwd als een 2-playklant met 3 RGU's.

Verkoopboeking: gedefinieerd als de geraamde waarde van de maandelijkse directe marge van een gewonnen opportuniteit die werd geregistreerd in het CRM-systeem. Het kan gaan om maandelijks terugkerende opportuniteiten of commerciële opportuniteiten op korte termijn.

Toestellen: komt overeen met de toestellen voor vaste spraak, data, mobiele toepassingen en bijbehorende accessoires. Dit is exclusief PABX'en, IT-producten en CPE voor tv.

Onderliggend: verwijst naar de omzet en ebitda (totale winst en bedrijfswinst vóór afschrijvingen) gecorrigeerd voor de ebitda-aanpassingen om de lopende bedrijfsprestaties goed te kunnen evalueren.

Wholesale: unit die zich richt op de telecom-wholesalemarkt, met inbegrip van andere telecomoperatoren (waaronder MVNO's) en ISP's.

Vaste en mobiele wholesalediensten: omvatten alle oplossingen die Proximus aan andere operatoren levert. Deze diensten omvatten vaste internet- en dataconnectiviteitsdiensten, vaste telefoniediensten en mobiele (incl. MVNO en roaming) diensten (excl. interconnectie).

Wholesale-interconnectie: is het proces waarbij een netwerk van een operator wordt verbonden met een netwerk van een andere operator. Hierdoor kunnen de klanten van een operator communiceren met de klanten van een andere operator. Interconnectie omvat vaste spraak-, mobiele spraak- en mobiele sms/mms-diensten.

Personeelskosten: kosten die betrekking hebben op de eigen medewerkers (interne personeelskosten en pensioenen), alsook op de externe medewerkers.

X-play: het totaal van singleplay (1-play) en multiplay (2-play + 3-play + 4-play).

Risicobeheersverslag

Elke business activiteit binnen de Proximus Groep is blootgesteld aan uiteenlopende risico's die een impact kunnen hebben op de financiële prestaties van de Groep. Proximus heeft een methodologie voor risicobeheer ingevoerd die de ISO 31000-richtlijnen voor risicobeheer volgt. Het risicobeheerssysteem van Proximus heeft als doel risico's en opportuniteiten in verschillende domeinen te identificeren en te evalueren, en wanneer mogelijk ze te beheren of te mitigeren tot een aanvaardbaar niveau van restrisico om de activa van de Groep te vrijwaren en zijn financiële slagkracht en reputatie te beschermen.

De doelstellingen en het beleid inzake financieel risicobeheer worden beschreven in toelichting 32 van de geconsolideerde jaarrekening, die te vinden is op de website van Proximus. De risico's in verband met belangrijke lopende vorderingen en rechtsprocedures worden beschreven in toelichting 34 van deze geconsolideerde jaarrekening.

De ondernemingsrisico's, de operationele risico's en de risico's m.b.t. duurzaamheid en rapportering worden hieronder in detail beschreven. Dit is echter geen exhaustieve analyse van alle potentiële risico's waarmee Proximus geconfronteerd kan worden.

Duurzaamheidsaspecten worden ook beoordeeld op de impact die ze zouden kunnen hebben op mensen, de samenleving en het milieu (meer informatie in 'Dubbele materialiteitsbeoordeling').

Bedrijfsrisico's

Het Enterprise Risk Management (ERM) van de Proximus Groep vormt een gestructureerd kader voor het identificeren, evalueren van, reageren op en rapporteren van strategische en bedrijfsrisico's. Deze risico's betreffen potentieel ongunstige gebeurtenissen of omstandigheden die een aanzienlijke impact kunnen hebben op het bereiken van de strategische doelstellingen van Proximus.

Het ERM is naadloos geïntegreerd in de jaarlijkse strategische planningscyclus van Proximus. Om de twee jaar wordt een bottom-up identificatie- en prioriteringsproces uitgevoerd. Dit proces omvat grondige deskresearch, diepgaande interviews en enquêtes onder het management en vak experts. Alle relevante risico's en opportuniteiten worden geprioriteerd op basis van potentiële impact en waarschijnlijkheid, rekening houdend met kwantitatieve en/of kwalitatieve aspecten. Elk lid van de Leadership Squad is owner van een subset van geprioriteerde risico's en identificeert de belangrijkste interne stakeholders die verantwoordelijk zijn voor de opvolgmaatregelen.

De risicoprioritering en risicobehandelingen worden minstens eenmaal per jaar herzien of telkens wanneer de context verandert. Het ERM-verslag, dat een overzicht biedt van de belangrijkste risico's en hun respectievelijke plannen van aanpak, wordt grondig geëvalueerd en gevalideerd door de Leadership Squad, de CEO, en het Audit- en Toezichtscomité. De belangrijkste bevindingen en resultaten worden meegedeeld aan de Raad van Bestuur.

Van de risico's die bij de laatste ERM-oefening werden geïdentificeerd, kregen de volgende risicocategorieën prioriteit:

- Inkomsten genereren uit investeringen in fiber
- Internationale groei van de Proximus Groep
- Menselijk kapitaal: talent aantrekken, behouden en ontwikkelen
- Evolutie van het bedrijfsmodel en kostenbeheersing
- Concurrentiedynamiek op de Belgische telecommarkt - residentiële markt
- Concurrentiedynamiek op de Belgische ICT-markt - bedrijvenmarkt
- Regelgevende en juridische risico's

Inkomsten genereren uit investeringen in fiber

Fiber wordt algemeen erkend als de superieure en meest toekomst zekere technologie voor vaste connectiviteit. Fiber biedt niet alleen de hoogste download- en uploadsnelheden en een lage latency maar is ook zeer betrouwbaar en veilig.

De voorbije jaren heeft Proximus zijn investeringen aanzienlijk opgedreven om de uitrol van een performant fibernetwerk te versnellen. Dit netwerk is volledig open en niet-discriminerend en biedt de mogelijkheid om de fiberinfrastructuur samen met concurrenten te gebruiken en zo het gebruik van het netwerk te maximaliseren. Proximus focust met zijn standalone gigabitfibernetwerk de gebieden met de hoogste bevolkingsdichtheid. Proximus heeft de joint ventures Fiberklaar (in Vlaanderen) en Unifiber (in Wallonië) opgericht, om met hun respectievelijke ervaren industriële en financiële partners EQT Infrastructure en Eurofiber de uitrol van fiber uit te breiden naar gebieden met een matige bevolkingsdichtheid. In de Duitstalige Gemeenschap, een regio met typisch een zeer lage bevolkingsdichtheid, hebben Proximus, Ethias en de regering van de Duitstalige Gemeenschap GoFiber opgericht, een publiek-privaat partnerschap en joint venture die tegen eind 2026 fiber tot in de Duitstalige gemeenten zal brengen. Moeilijkheden om de nodige vergunningen te verkrijgen van de gemeenten of kwaliteits- en compliance problemen bij de

werken kunnen de uitrol vertragen. Het management van Proximus heeft de governance versterkt en legt sterk de nadruk op kwaliteitsnormen en compliance, zowel standalone als bij de joint ventures. Proximus heeft onder meer in maart 2023 een charter over de maatschappelijke verantwoordelijkheid in het kader van de fiber uitrol opgesteld.

Proximus heeft de ambitie om 100% van de gebouwen in België gigabitdekking te bieden en de fiberdekking te maximaliseren, zelfs in afgelegen gebieden, om:

- De huidige en toekomstige klantenbehoeften (afstandswerken, geconnecteerde woningen, HD video's, gaming, enz.) te ondersteunen en de ARPU op te drijven;
- Zijn aandeel op de residentiële en de bedrijvenmarkt te behouden en zelfs te vergroten;
- Nieuwe opportuniteiten op de wholesale markt aan te trekken;
- Zijn bedrijfsmodel te vereenvoudigen en zijn bedrijfskosten te verlagen door de verkoop van koper stop te zetten en koper uiterlijk vijf jaar na de uitrol van fiber in een regio uit te faseren.

Als een deel van deze baten niet wordt gerealiseerd, kunnen de omzet en de winstgevendheid van Proximus daar aanzienlijk onder lijden.

Buiten de stadscentra lopen de aanlegkosten op, waardoor de uitrol van fibernetwerken economisch gezien moeilijker wordt. Hoewel Proximus vandaag de enige speler is die FTTH (Fiber-To-The-Home) op grote schaal uitrolt in België, kan de uitrol van concurrerende FTTH-netwerken de winstgevendheid van de investeringen van Proximus negatief beïnvloeden door zowel de wholesale- als de retail prijzen onder druk te zetten. Telenet en Fluvius hebben Wyre, een gezamenlijk infrastructuurbedrijf, opgericht met de bedoeling om tegen 2038 78% van alle woningen in Vlaanderen en delen van Brussel van fiber (FTTH) te voorzien. De uitrol van Wyre is in de zomer van 2023 van start gegaan. Orange heeft ook aangekondigd dat het de ambitie heeft Wallonië en Brussel voor 66% te dekken, waardoor het risico op overaanleg toeneemt. De aankondiging van het BIPT in oktober 2023 dat het bereid is om de samenwerking op het vlak van fiber tussen de verschillende operatoren in België te evalueren, opent de deur voor een doeltreffend en rationeel samenwerkings- en co-investeringskader, waardoor de financiële risico's in verband met de investering in de verdere uitrol van FTTH kunnen worden verminderd ten voordele van alle stakeholders.

Het opschalen van het aantal fiberactiveringen en de fiber uitrol kan een uitdaging vormen op een krappe arbeidsmarkt (zie ook

'Menselijk kapitaal: talent aantrekken, behouden en ontwikkelen' hieronder). De uitrol van andere infrastructuurwerken kan een negatieve impact hebben op de beschikbare capaciteit voor Proximus. Het niet behouden van het juiste talent voor onze uitrolcapaciteit kan leiden tot vertragingen in de uitrol en activeringen, wat een impact kan hebben op de timing van de voordelen en de kost van de uitrol. Proximus en zijn partners nemen verschillende maatregelen om dit risico te beperken: overheveling van personeel van koper naar fiber, capaciteitsuitbreiding via outsourcingpartners en door bijscholing van onze huidige medewerkers, structurele vermindering van de werklust via zelfinstallatie en afvlakking van de seizoenschommelingen via proactieve migraties.

De meeste Belgische consumenten hebben al toegang tot hogesnelheidsinternet via VDSL of de kabel. Het tevredenheidsniveau is doorgaans hoog hoewel er enige verwarring is over de technologie die kabelmaatschappijen aanbieden. Proximus verkleint het risico op onvoldoende vraag door fiber en de voordelen ervan te promoten. De reclamecampagnes hebben een sterke merkassociatie gecreëerd van fiber met Proximus. Om de technologische superioriteit te versterken, is de multigig fibertechnologie vanaf juli 2023 beschikbaar in alle gebieden met fiberdekking.

De inflatie beïnvloedt de kosten van de uitrol (zie ook 'Evolutie van het bedrijfsmodel en kostenbeheersing' hieronder). Stijgende kosten moeten worden gecompenseerd met sterke commerciële resultaten, prijsverhogingen en bijkomende efficiëntieverbeteringen. De concurrentiedynamiek, voor of na de komst van DIGI op de Belgische markt, kan de marktprijzen onder druk zetten en/of kan prijsdifferentiatie en upselling moeilijker maken. Proximus focust op productsuperioriteit, klantenervaring en een multimerken strategie om dat risico te beperken (zie ook 'Concurrentiedynamiek van de Belgische telecommarkt - residentiële markt' hieronder).

Er is ook een risico m.b.t. klantenretentie door mogelijke problemen met de klantenervaring tijdens de migratie van klanten van Proximus en Other Licensed Operators (OLO's) naar fiber, bijvoorbeeld door te lange wachttijden voor de installatie in sommige periodes van grote vraag vs. beschikbaar personeel. Het management van Proximus volgt de klanteninspanning m.b.t. de fibermigratie en de klantenervaring m.b.t. fiber op de voet en neemt corrigerende maatregelen, onder meer via speciale agile Fiber Migration- en In-Home Experience-teams.

Het vermijden van kosten voor koper is een belangrijke value driver voor Proximus. Vertragingen in de uitrol of hiaten in de uitrolzones kunnen gevolgen hebben voor de uitfasering van koper, aangezien de volledige baten pas worden gerealiseerd wanneer we de laatste koperlijn kunnen doorknippen. Voor de

weinig klanten die niet naar fiber kunnen worden gemigreerd, heeft Proximus een alternatief nodig met vaste draadloze toegang of een andere technologie. De uitfasering van koper is ook een belangrijk element in de duurzaamheidsroadmap van Proximus. Vertragingen in de uitfasering van koper zouden dus een impact hebben op zowel de winstgevendheid als de duurzaamheidsdoelstellingen. Het risico wordt beperkt door een zorgvuldige planning van de klantenmigraties en de toewijzing van specifieke middelen, waaronder personeel en IT-investeringen.

FTTH is een gereuleerde activiteit in België. De prijzen en toegangsvoorwaarden voor FTTH worden gecontroleerd en/of vastgesteld door de regelgever. Ongunstige of negatieve regelgevende beslissingen over de prijzen en/of toegangsvoorwaarden voor FTTH kunnen de rentabiliteit van de investering van Proximus negatief beïnvloeden door zowel de wholesale- als de retail prijzen onder druk te zetten en/of de commerciële positionering van FTTH bemoeilijken.

Internationale groei van de Proximus Groep

De ontwikkeling van de internationale activiteiten van de Proximus Groep via BICS en Telesign, die sinds 2021 voor 100% eigendom zijn, biedt toegang tot sterk groeiende, aangrenzende markten voor digitale communicatie. Deze internationale activiteiten zullen naar verwachting een belangrijke bron van groei vormen in de komende jaren.

Winstgevende groei in de concurrerende en gefragmenteerde markt voor digitale communicatie is afhankelijk van het vermogen om de activiteiten met bestaande klanten te behouden en uit te breiden en om op een kosteneffectieve manier nieuwe klanten aan te trekken. Het hangt ook af van het vermogen om zich aan te passen aan veranderende technologische normen en klantenvoorkeuren. De concurrentie van gevestigde concurrenten en nieuwkomers op de markt zal waarschijnlijk verder toenemen, waardoor schaalgrootte een belangrijke factor voor succes wordt.

De Proximus Groep heeft een definitieve overeenkomst ondertekend om (via Proximus Opal) een belang van ~58% te verwerven in Route Mobile, een wereldwijd bedrijf gespecialiseerd in CPaaS-diensten, dat noteert op de NSE en BSE in India. Er wordt verwacht dat de deal aanzienlijke waarde zal genereren dankzij de hoge complementariteit tussen Route Mobile en Telesign, zowel op het vlak van productaanbod als van geografisch bereik. Voortbouwend op de gecombineerde sterktes van Route Mobile en Telesign kan de Proximus Groep uitgroeien tot een wereldleider op het gebied van

Communications Platform as a Service (CPaaS) en digitale identiteit. Indien de deal niet wordt gefinaliseerd, zou dit een aanzienlijke impact hebben op de groeivoorzichten van de Proximus Groep op het vlak van CPaaS en digitale identiteit. Er worden aanzienlijke synergieën verwacht vanaf drie jaar na de afronding. Indien de verwachte synergieën niet worden gerealiseerd, zou dit een rem zetten op de EBITDA-groei van de Groep.

Telesign vertrouwt op gegevens die het van derden heeft verkregen om zijn modellen te bouwen en zijn producten te ontwerpen en te verbeteren. Als de kosten voor gegevensverwerving aanzienlijk stijgen, kan Telesign die kostenstijging mogelijk niet aan zijn klanten doorrekenen, hetgeen zou resulteren in een lagere winstmarge voor Telesign. Bovendien heeft Telesign geen directe controle over de kwaliteit van de gegevens die het van zijn leveranciers ontvangt, gegevens die nodig zijn om zijn digitale identiteitsdiensten te leveren. Als de kwaliteit van de gegevens die het verwerft na verloop van tijd verslechtert, kan de bescherming die Telesign biedt afnemen en irrelevant worden voor de klant.

Als Telesign of zijn toeleveranciers te maken krijgen met een inbreuk op de gegevensbeveiliging of een netwerkincident dat ongeoorloofde toegang tot de systemen van Telesign of de persoonsgegevens van klanten van Telesign mogelijk maakt, of deze indruk wordt gewekt, kan dit tot negatieve publiciteit leiden en kunnen de reputatie, de activiteiten, de financiële toestand en de bedrijfsresultaten van Telesign daaronder lijden. Bovendien zou dit kunnen leiden tot handhavingsacties, rechtszaken, audits door regelgevende- of overheidsinstanties, onderzoeken en mogelijke aanzienlijke aansprakelijkheid, en tot meer vragen van personen omtrent hun persoonsgegevens.

Naast Telesign, en Route Mobile na de overname, steunt de internationale groei van de Proximus Groep ook op het succes van BICS. BICS is actief in een snel veranderende en competitieve omgeving, waardoor zijn bedrijfsmodel voortdurend op de proef wordt gesteld. De carrieractiviteiten van BICS kunnen te lijden krijgen onder een vertraagde groei van de messaging- en roaming markt of een versnelde achteruitgang van de spraakmarkt. BICS past zich aan deze omgeving aan door te streven naar anorganische marktconsolidatie, door zijn aanbod aan te passen aan de nieuwste technologie (bv. 5G standalone roaming), door nieuwe klantsegmenten aan te boren (bedrijven) en door te investeren in nieuwe groeidomeinen (zoals IoT, security of data intelligence). Deze investeringen worden mogelijk gemaakt door kostenbesparende initiatieven in traditionele en kernactiviteiten (automatisering, klantdifferentiëring, enz.).

De internationale activiteiten van de Proximus Groep zijn onderworpen aan heel wat wetten en regels (bv. mededingings- en privacywetten in Europa en daarbuiten). De Proximus Groep streeft naar een strikte naleving en sterke controles. Geschillen of onderzoeken door regelgevende of overheidsinstanties kunnen een negatieve impact hebben op de reputatie van BICS. Veranderingen in de regels kunnen ook de omzet en winstgevendheid beïnvloeden.

De internationale activiteiten kunnen ook beïnvloed worden door geopolitieke instabiliteit die tot een vertraagde groei, sancties, markttoegangsbeperkingen of bedrijfscontinuïteitsproblemen in conflictgebieden (eigen personeel of kritische leveranciers) kunnen leiden.

Tot slot kunnen de prestaties worden beïnvloed door huidige en toekomstige economische omstandigheden waarover de Proximus Groep geen controle heeft. Een recessie kan ertoe leiden dat het aantal oninbare vorderingen toeneemt; dit wordt beperkt door strikt kredietrisicobeheer. De wisselkoersrisico's worden ingedekt voor zover ze de kasstromen van de Groep beïnvloeden (zie 'Wisselkoersrisico').

Menselijk kapitaal: talent aantrekken, behouden en ontwikkelen

Als Proximus er niet in slaagt getalenteerde arbeidskrachten aan te werven, duurzaam tewerk te stellen, actief te betrekken en aan boord te houden, kan dit een invloed hebben op zijn concurrentievermogen en het moeilijker maken om zijn strategische doelstellingen te verwezenlijken.

De Belgische arbeidsmarkt blijft onder druk staan, met een lage werkloosheidsgraad, vooral in Vlaanderen, waardoor het langer duurt om een breed scala aan profielen aan te trekken, zoals technici op het terrein, winkelpersoneel of ICT-consultants. Om het risico i.v.m. het aantrekken van talent te beperken, voert Proximus verschillende communicatieacties rond zowel werkgever branding als rekrutering (campagnes, 'always on'-benadering op sociale media, aanwezigheid op externe jobsites, evenementen, ...). De wervingskanalen werden gediversifieerd: doorverwijzing door medewerkers (tegen een beloning in geval van succesvolle aanwerving), stages, studentenjobs, enz. Proximus maakt ook gebruik van zijn sterke banden met externe partners zoals lokale agentschappen en rekruteringskantoren om de nodige vaardigheden te verwerven en nieuwe "sourcingpools" te ontwikkelen. De evolutie naar Total Talent Management, waarbij zowel interne als externe resources worden geïntegreerd, zal een cruciale rol spelen in onze sourcing strategie, dankzij het FLECS-MSP-programma en de

toekomstige evolutie daarvan met de lancering van directe sourcing van freelancers.

Ons filiaal Proximus Ada helpt ons onze talentenpool voor data science/AI en cybersecurity uit te breiden en onze ICT-filialen maken gebruik van hun sterke positionering om IT-talent aan te trekken. Proximus NV, BICS en Telesign diversifiëren hun zoektocht naar talent ook geografisch, onder meer via Proximus Doo en Telesign Doo, filialen in Servië. Een succesvolle afronding van de Route Mobile-transactie zou ook nieuwe sourcing mogelijkheden in India openen.

In een context van stijgende personeelskosten (zie 'Evolutie van het bedrijfsmodel en kostenbeheersing' hieronder) zou het Proximus belemmeren in zijn vermogen om zijn strategisch plan uit te voeren indien de vaardigheden van het huidige personeel niet zouden worden aangepast aan de steeds evoluerende behoeften. Dankzij een programma voor strategische workforce planning en het in kaart brengen van de vaardigheden kan Proximus anticiperen op de rekruteringsbehoeften, bijscholing en herscholing op korte en lange termijn. Om over de vaardigheden van de toekomst te beschikken en de huidige medewerkers duurzame tewerkstelling te garanderen, investeert Proximus op grote schaal in opleidingsprogramma's en interne mobiliteit, waarbij tal van mogelijkheden voor bijscholing en ontwikkeling worden geboden. In 2023 werd een speciaal project opgestart om het gebruik van generatieve AI te optimaliseren en zo op een veilige en ethische manier productiever te worden.

Dankzij onze focus op interne mobiliteit zijn 683 medewerkers in 2023 intern van job veranderd. Met de evolutie van Proximus als Groep en zijn internationalisering werden initiatieven voor synergieën tussen de rekruteringsteams opgestart (gemeenschappelijke jobbeurzen, gemeenschappelijke projecten zoals stages). Die zullen verder ontwikkeld worden (Referral Program binnen de Groep, internationalisering van het Graduate Program). Mobiliteit binnen de Groep wordt steeds belangrijker en er wordt een speciaal kader opgezet dat tegen 2024 klaar zal zijn.

Om de betrokkenheid van de medewerkers te vergroten, stimuleert onze Think possible- bedrijfscultuur agile manieren van werken voor meer empowerment, klantgerichtheid, vereenvoudiging en innovatie. De transformatie wordt ondersteund door specifieke opleidingen, doorgedreven interne communicatie en de dagelijkse ondersteuning van agile coaches, scrum masters en change managers. In oktober 2023 werden in lijn met de gewenste culturele transformatie een nieuw evaluatiesysteem en een nieuw verloningssysteem (een eenvoudiger systeem voor loonsverhoging om beter af te stemmen op de markt en een geoptimaliseerd bonussysteem) voorgesteld aan de medewerkers van Proximus NV.

Deze systemische veranderingen, die in 2024 van kracht worden, vergroten de focus op prestaties op basis van wederzijds vertrouwen en duidelijke feedback.

De medewerkers van Proximus NV die hiervoor in aanmerking komen, mogen tot drie dagen per week thuiswerken. Proximus biedt zijn medewerkers een samenhangend geheel van gebruiksvriendelijke en veilige digitale tools die op elk toestel kunnen worden gebruikt, wat meer flexibiliteit en hybride manieren van werken toelaat. In de context van de verhuizing uit het hoofdkantoor van Proximus in het laatste kwartaal van 2023 ging er speciale aandacht naar effectief hybride werken (meer informatie in 'Campus-programma'). Policies en initiatieven op het gebied van diversiteit, gelijkheid en inclusie dragen verder bij tot het welzijn van de medewerkers en een gevoel van verbondenheid (meer informatie in het 'Sociaal verslag').

Evolutie van het bedrijfsmodel en kostenbeheersing

In een uitdagende sociaaleconomische en geopolitieke context en met inflatieniveaus die hoog blijven vergeleken met de afgelopen decennia, moeten de kosten stevig onder controle worden gehouden.

Joint ventures, partnerschappen en een steeds groter wordende wereldwijde voetafdruk vormen een kans om op te schalen en de bedrijfskosten te verlagen in vergelijking met standalone activiteiten. Deze ontwikkeling maakt de structuur van de Groep echter complexer voor Proximus, met hogere risico's op het vlak van compliance en derden als gevolg. De Proximus Groep past zijn governance structuur en controlemechanismen geleidelijk aan om beter te kunnen omgaan met deze toegenomen complexiteit.

Om de algemene effecten van de inflatie te compenseren, hanteert de Proximus Groep een strikte discipline inzake kostenbeheersing en kostenbesparingsprogramma's. Hoewel we op schema liggen om onze ambitie inzake kostenbesparingen voor 2019-2025 waar te maken, zou het niet-realiseren van bijkomende kosten efficiënties ten koste van de winstgevendheid gaan. Proximus is voortdurend op zoek naar manieren om de besparingen te verhogen en te versnellen zonder de klantenervaring in het gedrang te brengen, bijvoorbeeld via generatieve AI-oplossingen. Langetermijnrelaties met leveranciers, contractuele bescherming, een geavanceerd bestelsysteem, multisourcing en hedging mechanismen zijn allemaal manieren die we gebruiken om de druk van de inflatie te beperken.

Voor Proximus NV en zijn Belgische filialen heeft het unieke Belgische systeem van automatische loonindexering om de koopkracht van de werknemers te beschermen, en de verplichting van Proximus om te indexeren zodra de spilindex wordt bereikt, tot twee loonindexeringen geleid in 2023. Proximus NV vangt deze impact op via prijsindexeringen en kostenbesparingsprogramma's. Als het merk Proximus niet sterk genoeg zou zijn, zou het onvermogen om een deel van de kostenstijging te compenseren door gerichte prijsverhogingen wegen op de marges. De potentiële impact van de prijsindexeringen op de churn wordt beperkt door een more-for-more-strategie. De commerciële resultaten bleven sterk na eerdere prijsindexeringen.

Door onderdelen van de mobiele netwerkinfrastructuur met Orange te delen profiteert Proximus van efficiëntere netwerkoperaties en wordt de duurzaamheid van investeringen in nieuwe netwerktechnologieën gewaarborgd. Proximus streeft naar 100% 5G-dekking in de periode 2025-2026. Naast de onverwachte extra kosten voor het onderhoud van het traditionele netwerk en de modernisering ervan om aan de vraag naar meer capaciteit te voldoen, zouden aanzienlijke vertragingen bij de vervanging van RAN-apparatuur de mobiele leiderspositie van Proximus kunnen verzwakken. Proximus volgt de vorderingen met zijn partners en leveranciers op de voet.

Hoewel de telecomsector de voorbije jaren veerkracht heeft getoond, kan een verslechterend economisch klimaat leiden tot dalende uitgaven van de klanten op zowel de residentiële als de bedrijvenmarkt en tot hogere oninbare vorderingen. Sociale tarieven en aanbiedingen zonder franjes helpen om essentiële telecomdiensten betaalbaar te houden voor iedereen. Klanten die het moeilijk hebben krijgen betalingsfaciliteiten aangeboden. De evolutie op het vlak van churn en oninbare vorderingen wordt door het management van zeer nabij gevolgd; tot dusver zijn er geen zorgwekkende ontwikkelingen vastgesteld.

Inflatie kan ook een positieve commerciële impact hebben doordat klanten van Proximus NXT of BICS op zoek gaan naar digitaliserings- of outsourcingoplossingen om hun eigen bedrijfskosten te verlagen.

Concurrentiedynamiek op de Belgische telecommarkt - residentiële markt

De Belgische markt is een evoluerende markt met een veranderende concurrentiedynamiek die de marktwaarde in de toekomst zou kunnen beïnvloeden. Proximus heeft in het verleden bewezen dat het zich kan aanpassen aan veranderende marktomstandigheden.

Als Proximus er niet zou in slagen zich voortdurend aan te passen en de gevolgen van een veranderende marktstructuur en prijsdynamiek te beperken, kan dit een aanzienlijke impact hebben op zijn EBITDA op de thuismarkten.

Zoals hierboven vermeld (zie 'Evolutie van het bedrijfsmodel en kostenbeheersing'), is het voor Proximus van cruciaal belang dat het zijn merksterkte en het daaruit voortvloeiende vermogen om investeringen te laten renderen en prijzen te indexeren ter compensatie van kostenstijgingen, kan handhaven.

De omzet van Proximus uit connectiviteit in België loopt gevaar door de verhoogde concurrentie, vooral in Wallonië en Brussel, waar Proximus een groot marktaandeel heeft. Orange Belgium heeft een meerderheidsbelang verworven in VOO. Telenet en Orange hebben respectievelijk commerciële wholesale overeenkomsten die gedurende 15 jaar toegang bieden tot elkaars HFC- en FTTH-netwerken, wat leidt tot meer convergente concurrentie in het hele land.

Na de spectrumveiling van 2022, waarbij de voorwaarden gunstig waren voor een nieuwkomer, bundelden Citymesh en DIGI hun krachten om spectrum te verwerven en een joint venture op te richten voor het netwerkbedrijf waarmee ze zich respectievelijk tot bedrijven en particulieren kunnen richten. DIGI Communications Belgium kondigde aan dat het in 2024 commercieel van start zou gaan. DIGI zou de prijzen voor consumenten van telecomdiensten in België onder druk kunnen zetten om marktaandeel te verwerven. Ook zou DIGI de verwachtingen m.b.t. de digitale klantenervaring in de sector kunnen verhogen. In augustus 2023 bereikte Proximus een akkoord met DIGI Communications Belgium en Citymesh Connect over mobiele wholesale diensten en mobiele infrastructuur. Deze overeenkomst beperkt de potentiële impact op de omzet van de Proximus Groep via de omzet uit wholesale.

De fibertechnologie van Proximus, die superieur is aan de kabel, zal helpen om het risico van klantenverloop in fiberzones te verminderen, het merk te versterken, prijsverstoringen te verminderen en het prijszettingsvermogen te handhaven. Proximus heeft ook consequent zijn multiplay aanbod verbeterd en de klantenervaring en klantenservice structureel verbeterd, wat zich vertaalt in een stijging van de NPS en een daling van de churn.

Proximus wil zijn klanten de beste mobiele ervaring bieden en heeft daarom de volledige controle over zijn corenetwerk en spectrum behouden. Proximus is erin geslaagd om tijdens de spectrumveilingen in 2022 meer spectrum, in alle banden, te verwerven dan andere mobiele spelers. Deze slagkracht vermindert het churn- en prijsrisico voor Proximus omdat het

Proximus in staat stelt zich te onderscheiden en voor de komende 20 jaar een superieure mobiele ervaring te garanderen.

Naast de concurrentiedynamiek kunnen veranderende klantenbehoeften, zoals de versnelling van de 'cord cutting' trend, d.w.z. klanten die hun digitale tv-abonnement opzeggen, een impact hebben op de omzet en de klantenbinding, evenals op de kosten per digitale tv-klant vanwege de hoge vaste kosten. Over-the-top concurrentie (streamingdiensten) drijft de kosten voor exclusieve content op. De hoge kwaliteit van het digitale tv-aanbod van Proximus, de contentsharingstrategie voor sportrechten en de partnerschappen met streamingdiensten beperken deze risico's. De superioriteit van onze netwerken en producten en ons aanbod van relevante digitale diensten via de Proximus-app helpen het risico op het vlak van klantenbinding en merkrelevantie te beperken.

De multimerkenstrategie van Proximus draagt ook bij tot de risicobeperking. Scarlet en Mobile Vikings hebben zeer hoge NPS-scores en een convergent aanbod dat het Proximus-merk aanvult. Scarlet richt zich op het prijsbewuste segment en Mobile Vikings biedt jonge (en zich jong voelende), digitaal onderlegde klanten aantrekkelijk geprijsde mobiele telefonie en internet.

Tot slot kunnen de financiële prestaties van Proximus op de thuismarkten de impact ondervinden van disruptieve technologieën en nieuwe bedrijfsmodellen. Als Proximus zich niet snel en voldoende kan aanpassen, kan dit gevolgen hebben voor de marktaandelen en de winstgevendheid. Proximus ontwikkelt nieuwe omzetstromen in ICT op de thuismarkten en in sneller groeiende regio's op de markt van de digitale communicatie om te diversifiëren en het risico voor de omzet en de winst van Proximus te beperken.

Concurrentiedynamiek op de Belgische ICT-markt – bedrijvenmarkt

Op de thuismarkten heeft Proximus een stevig marktaandeel voor mobiele B2B. Een intensievere prijsconcurrentie zou kunnen leiden tot een lagere omzet en marges in de segmenten Corporate en Small & Medium Business. Als onderdeel van het Europese IT-bedrijf Cegeka wil Citymesh zijn investeringen in het mobiele spectrum, dat het heeft verworven in een joint venture met DIGI, rentabiliseren. Het verlies van belangrijke klanten zou een impact kunnen hebben op de merkperceptie en het prijszettingsvermogen van Proximus.

Qua vaste connectiviteit wordt het gamma Explore- (convergent dienstenplatform) en SD-WAN-oplossingen beheerd om in te spelen op de veranderende klantenbehoeften en tegelijk de impact op de omzet te beperken door gerichte en proactieve migraties naar next-gen oplossingen. De erosie van de vaste telefonie zou nog kunnen versnellen en een groter dan verwachte impact kunnen hebben op de omzet en marges. Proximus beperkt de risico's van churn en waarde-erosie door zijn netwerklederschap, goed klantenbeheer en een sterke portfolio van convergente ICT-oplossingen.

In de onoverzichtelijke en competitieve ICT-markt creëerde de lancering van Proximus NXT in juni 2023 een sterk merk om een leiderschapspositie in de Benelux uit te bouwen. Proximus NXT wil de technologische voorkeurspartner worden die bedrijven helpt om aan hun behoeften inzake cybersecurity te voldoen, en de kansen te grijpen die cloudificatie, geavanceerde data analytics, generatieve AI, enz. bieden. Proximus NXT combineert de telecomfundamenten van Proximus met unieke ICT-expertise en een ecosysteem van partners.

Als Proximus NXT er niet in slaagt doeltreffend en tijdig in te spelen op veranderende klantenbehoeften, opkomende technologieën en marktontwikkelingen binnen de bedrijvensector, of als het er niet in slaagt concurrerende producten of diensten op de markt te brengen, kan dit leiden tot een lagere omzet en een lagere winst voor Proximus NXT. Deze risico's zouden, indien ze werkelijkheid worden, uiteindelijk een negatieve impact hebben op de algemene financiële prestaties van Proximus en zowel de omzet als de winst beïnvloeden.

In het licht van de evolutie van de EU richtlijn inzake duurzaam ondernemen en de toenemende focus van bedrijfsklanten op ESG, kan het feit dat indien Proximus er niet in zou slagen om aan de vereiste normen te voldoen ertoe leiden dat Proximus NXT bepaalde contracten niet kan binnenhalen of zelfs niet kan deelnemen aan een selectieprocedure. Het duurzaamheidsbeleid van Proximus garandeert voortdurende verbeteringen inzake ESG, legt hoge normen op aan de interne teams en zorgt voor een correcte communicatie van de ESG-prestaties en -verbintenissen van Proximus aan de markt.

Regelgevende en juridische risico's

De policies en procedures van Proximus worden zo ontworpen dat zij in overeenstemming zijn met de toepasselijke wetten, boekhoudkundige en rapporteringsvoorschriften, regulatoire en fiscale voorschriften, met inbegrip van deze in het buitenland, de EU, alsook met de toepasselijke sociale wetgeving. De complexiteit van de wettelijke en regulatoire omgeving waarbinnen Proximus opereert, alsook de kosten om compliant te zijn, nemen beide toe ten gevolge van de eveneens

toenemende verplichtingen. Daarenboven zijn de buitenlandse en supranationale regels soms tegenstrijdig met de nationale wetgeving. De niet-naleving van de verschillende wetten en reglementen, wijzigingen aan deze wetten en reglementen of de wijze waarop ze worden geïnterpreteerd of toegepast kan leiden tot schade aan de reputatie, burgerlijke en strafrechtelijke aansprakelijkheid, boetes en strafbepalingen van Proximus, evenals een stijging van de fiscale last of regulatoire conformiteitskost en impact op de jaarrekening. Proximus is onderworpen aan een grote mate van regelgeving en toezicht, waardoor het mogelijk bijkomende uitgaven zal moeten doen, of zijn flexibiliteit kan worden beperkt, zijn financiële resultaten in het algemeen kunnen worden beïnvloed en zijn activiteiten op een andere manier ongunstig kunnen worden beïnvloed.

Proximus kan door derden worden vervolgd op basis van schendingen van eigendomsrechten. De telecommunicatiesector en aanverwante dienstverlenende bedrijven worden gekenmerkt door het bestaan van een groot aantal octrooien en handelsmerken. Geschillen gebaseerd op basis van beschuldigingen van octrooi-inbreuk of andere schendingen van de intellectuele eigendomsrechten zijn gebruikelijk. Naarmate het aantal nieuwkomers in de markt groeit en de overlapping van productfuncties toeneemt, neemt de mogelijkheid van vorderingen voor inbreuk op intellectuele eigendomsrechten tegen Proximus toe. Daarnaast kan de Groep worden vervolgd voor schendingen van auteursrechten of handelsmerken bij de aankoop en het verspreiden van inhoud via verschillende vaste of draadloze communicatiemiddelen en andere media, zoals zijn portals. Ongeacht of ze al dan niet gegrond zijn, kunnen dergelijke vorderingen of rechtszaken leiden tot tijdverlies en dure geschilvoering, de reffectatie van technisch en managementpersoneel, vertragingen bij de verzending van producten of de toekenning van octrooiaanvragen, of de Groep verplichten om technologie te ontwikkelen die geen inbreuk pleegt of om royalty- of licentieovereenkomsten af te sluiten. Dergelijke royalty- of licentieovereenkomsten, indien vereist, zijn mogelijk niet beschikbaar tegen commercieel redelijke voorwaarden of helemaal niet beschikbaar. Als er een succesvolle vordering wegens productschending wordt ingediend tegen de Groep of als de Groep niet in staat zou zijn om niet-schendende technologie te ontwikkelen of een licentie te verkrijgen op de geschonden of gelijkaardige technologie en dit tijdig te doen, op een kosteneffectieve manier en onder commercieel redelijke voorwaarden, kunnen de bedrijfsomzet en de nettowinst hieronder lijden.

De uitkomst van hangende geschillen waarbij Proximus betrokken is met of voor Belgische overheidsinstanties kan een nadelige invloed hebben op de bedrijfsomzet en de nettowinst van Proximus.

Milieurisico's en klimaatverandering

In 2022 is Proximus begonnen met de structurele integratie van het klimaatrisico in de ERM-processen (Enterprise Risk Management) en heeft het ervoor gekozen een afzonderlijk klimaatrisicoproces uit te voeren in de jaren zonder ERM-oefening. Ter voorbereiding op de richtlijn met betrekking tot duurzaamheidsrapportering door ondernemingen (CSRD - Corporate Sustainability Reporting Directive) hebben we een dubbele materialiteitsbeoordeling uitgevoerd en versterken we onze processen met betrekking tot het klimaatrisico.

Proximus heeft een duidelijke strategie om de CO₂-uitstoot te verminderen en heeft een wetenschappelijk gevalideerd actieplan opgesteld op basis van de nieuwe net zero-norm van het Science Based Targets initiative om tegen 2040 net zero uitstoot van broeikasgassen te bereiken.

Hoewel acties om de klimaatverandering te beperken essentieel zijn, moet Proximus ook maatregelen nemen om zich aan te passen aan de huidige en toekomstige klimaatveranderingen. Inzicht in, en (financiële) beoordeling van onze risico's met betrekking tot de klimaatverandering en potentiële kwetsbaarheden zijn essentieel om de verstoring van ons netwerk en onze klanten te voorkomen. Tegelijk is het een goede gelegenheid om na te denken over de manier waarop we de samenleving en onze klanten meer waarde kunnen bieden. Beide aspecten verstrekken informatie over onze algemene bedrijfsstrategie.

We hebben zowel de fysieke risico's als de risico's die voortvloeien uit de transitie naar een koolstofarme economie onderzocht. Ze werden geanalyseerd voor drie klimaatscenario's die uitgaan van drie verschillende temperatuurtrajecten: divergent net zero (+1,5°C), vertraagde transitie (+1,8°C) en huidig beleid (+3°C). Ze werden bovendien geanalyseerd voor drie tijdshorizonten: korte termijn (0-3 jaar), middellange termijn (3-10 jaar) en lange termijn (10-25 jaar) overeenkomstig de aanbevelingen van de TCFD (Task Force on Climate-related Financial Disclosures). De schalen die bij de risicobeoordeling werden gebruikt om de omvang van de impact aan te duiden, varieerden van 'laag' voor een impact met een waarde van minder dan 100.000 EUR tot 'zeer hoog' voor een impact van meer dan 12,5 miljoen EUR.

In de context van de risico's van de klimaatverandering wordt de standaardmethode voor risicobeheer van Proximus toegepast (1. research en workshops voor het identificeren van risico's en kansen; 2. analyse van financiële, operationele en reputatie-impact; 3. prioritering en actieplannen) met de inbreng van relevante stakeholders uit de domeinen Technical, Tax, Legal, Regulatory, HR, Procurement, Strategy, Business Operations en Facilities.

Overzicht van de risico's van klimaatverandering die een wezenlijke financiële impact kunnen hebben:

Oorzaken van het risico	Klimaatgebonden risico	Beleids ambities	Korte termijn tot 2025	Middel lange termijn 2025-2035	Lange termijn 2035-2050
Beleidswijzigingen	1. Invoering van een beleid inzake klimaatverandering door de overheid Dit beleid kan leiden tot een prijsverhoging, bijvoorbeeld door een prijskaartje te hangen aan de CO ₂ -uitstoot. Een bijkomende vlaktaks behoort ook tot de mogelijkheden.	1,5°C	Laag	Hoog	Hoog
		1,8°C	Laag	Hoog	Hoog
		3°C	Laag	Laag	Laag
Markt	2. Concurrentie om het schaarse aanbod van groene energie De energieprijzen zijn om geopolitieke redenen enorm gestegen. Het afstappen van fossiele brandstoffen heeft ook een invloed op de energieprijzen van groene energie, aangezien er veel vraag naar is.	1,5°C	Gemiddeld	Hoog	Hoog
		1,8°C	Gemiddeld	Hoog	Hoog
		3°C	Laag	Laag	Laag
Markt	3. Verhoogd risico voor outsourcing en de bevoorradingsketen, aangezien die ook blootstaan aan de gevolgen van de klimaatverandering De klimaatverandering is een van de factoren die een impact hebben op de economie. De klimaatverandering kan leiden tot pandemieën, politieke onzekerheid, grondstoffentekorten, ... met gevolgen voor onze partners.	1,5°C	Gemiddeld	Gemiddeld	Hoog
		1,8°C	Laag	Gemiddeld	Hoog
		3°C	Laag	Gemiddeld	Gemiddeld
Reputatie	4. De perceptie van externe stakeholders stemt mogelijk niet overeen met de inspanningen van Proximus Gepercipieerde inactiviteit/inconsistentie van een bedrijf met betrekking tot de klimaatverandering kan leiden tot klantenverloop, gemiste verkoopkansen, een lagere vraag naar producten en diensten, boetes op grond van de regelgeving, ... Voorbeeld: het debat over de uitrol van 5G en de gevolgen voor het klimaat.	1,5°C	Gemiddeld	Hoog	Hoog
		1,8°C	Laag	Gemiddeld	Hoog
		3°C	Laag	Laag	Gemiddeld
Extreme weersomstandigheden	5. Schade aan de infrastructuur Extreme weersomstandigheden zullen vaker en op grotere schaal voorkomen, zelfs in gebieden waarvan we dit niet verwachten. Deze gebeurtenissen zullen zware verstoringen en schade aan IT-systemen en -uitrusting veroorzaken.	1,5°C	Laag	Laag	Laag
		1,8°C	Laag	Gemiddeld	Gemiddeld
		3°C	Laag	Gemiddeld	Hoog

Overzicht van de kansen op korte termijn m.b.t. de klimaatverandering die een wezenlijke financiële impact kunnen hebben

"Ecoslimme" producten en diensten	Ontwikkeling van emissiearme goederen en diensten Er is een groeiende belangstelling van de markt voor 'Products as a Service' en producten met een kleinere voetafdruk wat koolstofuitstoot en materiaalgebruik betreft.
"Ecoslimme" producten en diensten	Ontwikkeling van nieuwe producten en diensten door innovatie waarmee klanten hun CO₂-uitstoot kunnen verminderen Oplossingen om andere sectoren koolstofvrij te maken creëren bestaande en nieuwe businessopportunities. Het gebruik van fiber en 5G als enablers voor IoT, big data en cloudoplossingen met het potentieel om de koolstofuitstoot te verminderen, zoals slimme landbouw, slimme gebouwen, energiebesparing, ...

Markten	Groene financiering Nieuwe kansen kunnen ook worden benut door in te tekenen op groene obligaties of groene infrastructuur te financieren (bv. koolstofarme energieproductie, energie-efficiëntie, netwerkconnectiviteit of transportnetwerken).
Reputatie	Aantrekken van talent Talent trekt naar duurzame bedrijven: de meeste jongeren willen werken voor een bedrijf met sterke acties op het gebied van duurzaamheid/ESG.

Aanpak van Proximus met betrekking tot de geïdentificeerde risico's:

1. Invoering van een beleid inzake klimaatverandering door de overheid

We volgen de ontwikkeling van de regelgeving op om aan de bestaande wetgeving te kunnen voldoen, zoals de relevante aspecten van de green deal van de EU. We beoordelen de gevolgen van deze opkomende regelgeving voor alle activiteiten, bevoorradingsketens en rechtsgebieden. In 2023 hebben we vooruitgang geboekt met de beoordeling van de afstemming op de EU taxonomie en zijn we begonnen met de uitvoering van de aanbevelingen van de Task Force on Climate-related Financial Disclosures. Deze informatie staat respectievelijk op p. 70 en 76.

De belangrijkste maatregel om dit effect te verzachten is ervoor te zorgen dat ons net zero-actieplan volledig wordt uitgevoerd. Proximus is er trots op dat zijn doelstellingen voor de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen op korte en lange termijn zijn gevalideerd door het Science Based Targets initiative (SBTi). Proximus verbindt zich ertoe zijn totale uitstoot van broeikasgassen voor scope 1 en 2 tegen 2030 met 95% te verminderen en de vermindering met ten minste 95% aan te houden tot 2040 (tegenover het basisjaar 2020). Met het oog hierop zal Proximus fossiele brandstoffen uit zijn wagenpark en gebouwen weren en 100% hernieuwbare elektriciteit blijven inkopen. Tegelijk werkt Proximus aan energie-efficiëntie in al zijn technische gebouwen, mobiele en vaste netwerken en datacenters. Proximus verbindt zich er ook toe om zijn totale uitstoot van broeikasgassen voor scope 3 verder te verminderen met 60% tegen 2030 en met 90% tegen 2040 (ten opzichte van het basisjaar 2020). Dit zijn zeer ambitieuze doelstellingen in de wetenschap dat de broeikasgasemissies voor scope 3, die alle onrechtstreekse activiteiten in de hele waardeketen omvatten, vorig jaar 94% van de CO₂-uitstoot van het bedrijf uitmaakten. Om deze ambitieuze doelstelling waar te maken, richt Proximus zich tot zijn leveranciers om hen

aan te moedigen door het SBTi gevalideerde doelstellingen vast te leggen, over te schakelen op hernieuwbare energie en een decarboniseringstraject door te voeren. De circulaire aanpak van Proximus en de toepassing van circulaire principes, zoals ecodesign, herstelling, renovatie en verlenging van de levenscyclus zullen verder de weg effenen voor de verwezenlijking van zijn net zero-ambitie.

2. Concurrentie om het schaarse aanbod van groene energie

De elektriciteitsprijzen zijn de afgelopen maanden wereldwijd omhooggeschoten als gevolg van geopolitieke factoren. De klimaatverandering is ongetwijfeld ook één van de factoren die de prijs beïnvloeden. Het gedwongen afstappen van fossiele brandstoffen betekent bovendien een lagere waarborg dat de elektriciteit doorlopend wordt geleverd. Proximus heeft zich ertoe verbonden uitsluitend groene elektriciteit te gebruiken en doet dit vandaag al voor 100%. Om het bevoorradingsrisico te beperken, zullen we tegen 2026 meer lokale elektriciteitsbronnen aanboren via investeringen in stroomafnameovereenkomsten en partnerschappen op lange termijn met Belgische wind- en zonnecentrales die aansluiten bij onze verbruikspatronen. We zullen blijven investeren in energie-efficiëntiemaatregelen. Zo zal in de komende vijf jaar het dataverkeer naar verwachting met 400% toenemen, een groei met circa 35% per jaar, met een hoger energieverbruik tot gevolg. Om het elektriciteitsverbruik ondanks de groeiende vraag op hetzelfde peil te houden, zullen we initiatieven nemen om het netwerk energiezuiniger te maken.

3. Verhoogd risico voor outsourcing en de bevoorradingsketen, aangezien die ook blootstaan aan de gevolgen van de klimaatverandering

Proximus is afhankelijk van partnerschappen met zijn leveranciers voor de levering van het materiaal dat nodig is om de bedrijfscontinuïteit en een duurzame bevoorradingsketen te garanderen. Wanneer het werkt met leveranciers die mogelijk niet aan zijn behoeften kunnen voldoen of te sterk afhankelijk van enkele specifieke leveranciers, kan dit leiden tot vertraagde of gebrekkige leveringen, omzetverlies, boetes of reputatieschade. Daarom analyseren we tendensen in vraag en aanbod voor producten en diensten en passen we ons aanbod dienovereenkomstig aan. We speuren de markt af naar producten en diensten die Proximus kunnen helpen bij het bereiken van zijn klimaatdoelstellingen. In dit verband evalueren we toekomstige overnames. We werken ook samen met leveranciers en klanten. Aangezien het grootste deel van onze resterende koolstofvoetafdruk zich in onze waardeketen bevindt, zullen we nauw blijven samenwerken met onze leveranciers om tegen 2040 onze zero waste-ambitie te realiseren. We zullen hen aanmoedigen om hun koolstofvoetafdruk te verkleinen en zelf duurzamere bevoorradingsketens in gebruik te nemen. We screenen de duurzaamheidsprestaties van onze leveranciers al via de Joint Alliance for CSR (JAC) en EcoVadis. We volgen de contractuele aansprakelijkheid van kritieke leveranciers strikt op via een holistische gedragscode voor leveranciers (Supplier Code of Conduct - SCoC) en strikte clausules in Service Level Agreements (SLA's). We kopen duurzaam in: de duurzaamheidscomponent telt voor 20% mee in de aanbestedingen die we uitschrijven. Tot slot leggen we, via ons Supplier Engagement Program, gedetailleerde verwachtingen en KPI's voor onze leveranciers vast en leggen we duidelijke, bindende engagementen op.

4. De perceptie van externe stakeholders stemt mogelijk niet overeen met de inspanningen van Proximus

We volgen de evolutie van onze reputatie regelmatig op via marktonderzoek. In onze bedrijfscommunicatie, reclame en shops en op onze verpakkingen, enz. zetten we onze inspanningen op het gebied van circulariteit en koolstofvermindering in de verf. Duurzaamheid is ook een hoeksteen van ons imago als werkgever. Door interne communicatie maken we van onze medewerkers ambassadeurs. En ten slotte communiceren we ook op periodieke basis (ten minste jaarlijks) met investeerders en

analisten over onze vorderingen met betrekking tot de milieu-KPI's.

De hierboven vermelde validering van onze doelstellingen door het Science Based Targets initiative (SBTi), ons intern duurzaamheidsbeleid en het toezicht door de Raad van Bestuur (meer informatie in 'Duurzaamheidsbeleid') dragen bij tot onze geloofwaardigheid. Dankzij een regelmatige dialoog met de stakeholders kunnen we onze acties en communicatie-inspanningen richten op de thema's die voor onze stakeholders het meest relevant zijn.

Via MyFootprint in onze MyProximus-app zetten we onze residentiële klanten ertoe aan om hun eigen koolstofvoetafdruk op te volgen en te verkleinen. We werken samen met sectorgenoten, overheden, Belgische federaties van ondernemingen (bv. Agoria) en internationale vakverenigingen (bv. ETNO) om aan te zetten tot collectieve actie en de positieve rol van onze sector te onderstrepen doordat we bedrijven en overheden helpen hun ecologische voetafdruk te verkleinen. Sprekende voorbeelden zijn onze oplossingen op het vlak van slimme energie, slimme gebouwen en slimme mobiliteit. Om onze reputatie te beschermen moeten al deze claims i.v.m. de vermindering van de koolstofuitstoot worden gestaafd met geloofwaardige en geverifieerde berekeningsprocedures.

5. Schade aan de infrastructuur

Klimaatverandering is één van de hoofdoorzaken van extreme weersomstandigheden. In de komende jaren zullen extreme weersomstandigheden steeds vaker en op grotere schaal voorkomen. Gebieden die daar normaal niet mee te maken krijgen, zullen de vernietigende gevolgen ervan ondervinden en in gebieden die er wel mee te maken krijgen, zullen de vernietigingen nog zwaarder zijn.

Deze omstandigheden kunnen leiden tot grote verstoringen en schade aan IT-systemen en -apparatuur. Datacenters kunnen zwaar worden getroffen en kritieke infrastructuur kan in gevaar komen. Om te anticiperen en maatregelen te treffen om de infrastructuur van Proximus tegen deze extreme weersomstandigheden te beschermen, maken we gebruik van de inbreng van wetenschappers van bijvoorbeeld het OFDA/CRED (zoals de International Disaster Database - <http://www.emdat.be>) en de Université Catholique de Louvain, en voeren we zelf jaarlijks een risicoanalyse uit op basis van scenario's voor de klimaatverandering.

Operationele risico's

Onder de noemer van operationele risico's vallen alle risico's die het gevolg zijn van systemen, processen, mensen en externe gebeurtenissen die een invloed kunnen hebben op de activiteiten van Proximus. Dit omvat de levenscyclus en uitvoering van producten, de veiligheid en kwaliteit van producten, informatiebeheer, gegevensbescherming en cybersecurity, bedrijfscontinuïteit, bevoorradingsketen, en andere risico's, inclusief human resources en reputatie. Afhankelijk van de aard van het risico in kwestie en de activiteit of functie die getroffen wordt, hanteert Proximus een brede waaier van risicobeperkingsstrategieën, inclusief stresstests met ongunstige scenario's, back-up/bedrijfscontinuïteitsplannen, doorlichtingen van de bedrijfsprocessen en verzekeringen.

De meting en het beheer van de operationele risico's van Proximus berust op de AMA-methode (Advanced Measurement Approach). Er werd een vast risicoregister van ongunstige 'wat als'-scenario's ontwikkeld om de stresstests relevant te maken.

Proximus weet zich gedekt door uitgebreide verzekeringen voor algemene en beroepsaansprakelijkheid, materiële schade en onderbreking van de activiteiten in combinatie met een vast verzekeringsprogramma voor cyberbeveiliging.

Toch is het mogelijk dat deze verzekeringspolissen geen vergoeding voorzien wanneer de traditionele uitsluitingen (niet-accidentele gebeurtenissen) van toepassing zijn.

Hierna overlopen we de belangrijkste voorbeelden van operationele risicofactoren:

- Veerkracht en bedrijfscontinuïteit
- Veiligheid (vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid)
- Gegevensbescherming en privacy
- Betrouwbare sourcing en bevoorradingsketen
- Klassieke netwerkinfrastructuur

Veerkracht en bedrijfscontinuïteit

Business Continuity Management ontwikkelt zijn capaciteit om versturende gebeurtenissen op te sporen, te voorkomen, tot een minimum te beperken en de gevolgen ervan op te vangen, zodat bedrijfskritische diensten en functies op een aanvaardbaar niveau kunnen worden uitgebraat. De aanpak is in overeenstemming met de normen voor 'good practices' en de

Belgische regelgeving inzake telecommunicatie en kritieke infrastructuur. Dit gebeurt via de uitwerking van bedrijfscontinuïteitsplannen op bedrijfsniveau voor bedreigingen zoals stroomonderbrekingen, ransomware-aanvallen of natuurrampen als gevolg van de klimaatverandering. De veerkracht van ons netwerk, onze platforms en IT-systemen opbouwen en verzekeren blijft een topprioriteit om de gevolgen voor de klant in geval van incidenten tot een minimum te beperken. Deze prioriteiten worden beheerd door de overeenkomstige businessunits. De Business Continuity Board is de stuurgroep die de prioriteiten en de reikwijdte bepaalt en het resultaat valideert. Het voorbereidingsniveau wordt elk jaar voorgelegd aan het Audit- en Toezichtscomité.

Beveiliging

De toenemende wereldwijde cyberbedreigingen en meer gesofisticeerde, doelgerichte cybergerelateerde aanvallen vormen een risico voor de veiligheid van Proximus en voor de producten, diensten, bedrijfsstromen, systemen en netwerken van zijn klanten, partners, leveranciers en derde dienstverleners. Hierdoor worden ook de vertrouwelijkheid, beschikbaarheid en integriteit van de gegevens van Proximus en zijn klanten bedreigd.

We nemen de nodige maatregelen en investeren om deze risico's te beperken door middel van onder meer sensibilisering en opleiding van het personeel, security by design, veiligheidstests, beschermende maatregelen, detectiemaatregelen en onderhoud van rampenplannen.

Het cyberbeveiligingsprogramma van Proximus legt sterk de nadruk op Identity & Access Management, voor geprivilegieerde gebruikers, zakelijke gebruikers, partners en leveranciers, op de beveiliging van de kritieke infrastructuur, zoals API's, private en publieke cloud en bescherming tegen DDoS-aanvallen, op de bescherming tegen geavanceerde ontwrichtende malware (zoals ransomware) en op de uitbreiding van de monitoring- en detectiemogelijkheden. Bij de cyberbeveiliging van Proximus wordt er steeds vaker gebruikgemaakt van artificiële intelligentie en machine learning.

Daarnaast investeert Proximus in inlichtingen over bedreigingen en de reactie op veiligheidsincidenten. Bovendien beheert Proximus verschillende Malware Information Sharing Platforms (MISP) die het mogelijk maken gestructureerde informatie over cyberbeveiligingsbedreigingen te verzamelen en te delen. Proximus neemt actief deel aan verschillende sectoroverschrijdende en internationale expertgroepen om op de hoogte te blijven van de laatste bedreigingen. Er wordt samengewerkt in de expertgroepen van het European Telecom

Operators platform (ETIS), de GSMA, de Belgian Cyber Security Coalition en FIRST.

Verder beschermt Proximus zijn klanten ook tegen fraude. Met de steun van de overheid investeert Proximus in antiphishing- en antifraudeplatformen (sms, e-mail, interconnectiebeveiliging).

Gegevensbescherming en privacy

Regelgeving inzake gegevensbescherming is bedoeld om een evenwicht te vinden tussen het recht op privacy van individuen en de mogelijkheid voor ondernemingen om persoonsgegevens voor zakelijke doeleinden te gebruiken. Persoonsgegevens vertrouwelijk en veilig houden blijft voor Proximus een topprioriteit.

Proximus startte zijn traject voor GDPR-compliance met een GDPR Readiness Assessment die in 2016 door een extern bedrijf werd uitgevoerd. Sinds deze oefening is Proximus zijn GDPR-compliance verder blijven verbeteren.

Proximus maakte gebruik van de functies en mogelijkheden van de data governance tool Collibra om te voldoen aan bepaalde vereisten in het kader van de GDPR, zoals het opmaken van een register van verwerkingsactiviteiten.

Om de privacyoverwegingen te integreren in zijn bedrijfsactiviteiten heeft Proximus binnen de verschillende businessunits Privacy-ambassadeurs aangesteld om de juridische afdeling en het DPO te ondersteunen bij het screenen van privacygevoelige initiatieven. In het kader van het privacy by design-principe verbetert Proximus voortdurend zijn Privacy Review Process om ervoor te zorgen dat privacy risico's in een vroeg stadium worden geïdentificeerd en snel worden aangepakt.

Met het oog op een efficiënter beheer van de aanvragen van de betrokkenen heeft Proximus het gebruik van semi-automatische oplossingen ingevoerd. Onze klanten kunnen hun privacy voorkeuren blijven aangeven in de privacy instellingen van de MyProximus-app en -website.

Proximus behandelt en documenteert zorgvuldig de klachten die het ontvangt i.v.m. de bescherming van de gegevens van zijn klanten. Deze klachten komen van:

- De betrokken klanten zelf
- Consumentenorganisaties zoals Test Aankoop
- Instanties zoals de Belgische Gegevensbeschermingsautoriteit of de Belgische Ombudsdienst voor Telecommunicatie.

Sourcing en bevoorradingsketen

Proximus is afhankelijk van partnerschappen met zijn leveranciers voor de levering van het materiaal dat nodig is om de bedrijfscontinuïteit en een duurzame bevoorradingsketen te garanderen. Wereldwijde instabiliteit, logistieke verstoringen, de energiecrisis, door het klimaat veroorzaakte natuurrampen, enz. vergroten het risico voor de veerkracht van onze bevoorradingsketen.

Elke inbreuk op de toepasselijke wetgeving of niet-naleving van de internationale normen inzake mensenrechten door onze leveranciers kan leiden tot rechtszaken en een negatieve invloed hebben op de reputatie van Proximus.

Risicobeperking gebeurt via multi-sourcing, tier 2-beheer, een beter voorraadbeheer (geavanceerde orders, betere prognoses, enz.), de vermindering van de vraag en product en proces re-engineering. Dankzij een verbeterd Supplier Relationship Management (SRM) beoordelen we voortdurend de risico's samen met de partner-leverancier, waardoor de kwetsbaarheid wordt verminderd en de continuïteit wordt gewaarborgd. De relatie met belangrijke leveranciers wordt beoordeeld en gedocumenteerd door middel van notulen van vergaderingen en enquêtes, waarin de gemeenschappelijke strategieën worden vastgelegd.

We doen voortdurend aan risicomonitoring via een SCRM van Sphera, en waarschuwen de juiste stakeholders in geval van een verstoring in de bevoorradingsketen.

EcoVadis voert duurzaamheidsprestatie- en risicobeoordelingen en audits uit voor nationale directe leveranciers, terwijl de Joint Alliance for CSR (JAC) dit doet voor de grote internationale leveranciers.

We volgen de contractuele aansprakelijkheid van belangrijke leveranciers strikt op via onze gedragscode voor leveranciers en clauses in onze Service Level Agreements.

Dankzij onze actieve monitoring en risico mitigerende acties is de bevoorradingsketen van Proximus in eerdere crises veerkrachtig gebleken en bleven de financiële gevolgen binnen de perken.

Klassieke netwerkinfrastructuur

In 2004 was Proximus de eerste operator in Europa die een ambitieus fiber-to-the-curb-programma lanceerde en zo de weg effende voor de latere uitrol van het nationale Fiber-To-The-Home-netwerk.

Vandaag behoort Proximus tot de top vijf operatoren in de wereld wat het aandeel van fiber in zijn VDSL-netwerk betreft, met tienduizenden kilometers fiber die de straatkassen verbinden en een massale toename van het aantal kilometers in het toegangsgedeelte van het netwerk.

Door de groeiende behoeften van de klanten zien we voor het komende jaar een voortdurende toename van het dataverbruik op onze netwerken, met veel hogere snelheden dan in het verleden. Daarom volgt Proximus een agressieve multigigabit strategie, met de ambitie om steeds meer fiber en 5G te gebruiken om relevante diensten te leveren aan onze klanten. In deze context zal het belang van koper geleidelijk afnemen.

Dankzij de snelle ontwikkeling en adoptie van fiber kunnen we overwegen ons kopernetwerk in de toekomst buiten gebruik te stellen om zo aanzienlijke besparingen te realiseren op het gebied van energieverbruik en onderhoud, en te voorkomen dat we deze verouderde technologie moeten vervangen.

Risk Management & Compliance Committee

In 2023 kwam het Risk Management & Compliance Committee (RMC) viermaal bijeen. De genomen beslissingen werden gerapporteerd aan de Leadership Squad en het Audit- en Toezichtsc comité. De vergaderingen van het RMC behandelen dossiers waarin beslissingen moeten worden genomen door een juist evenwicht te vinden tussen risico's en kosten, rekening houdend met de risico's die de Groep bereid is te nemen.

Proximus heeft algemene responsstrategieën inzake risicobeheer, die de risico's indelen in categorieën: risico's die de onderneming wil vermijden, overdragen, verminderen of aanvaarden. Deze responsstrategieën zijn zo ontworpen dat ze ervoor zorgen dat de risico's binnen de aanvaardbare risico- en compliance richtlijnen vallen.

De doelstellingen van het RMC:

Toezien op de meest kritieke ondernemings- en operationele risico's en op de manier waarop het management deze risico's opvolgt en beperkt

Verbeteren van hangende/openstaande interne-audit actiepunten die langer dan zes maanden open blijven

Een beheerste aanpak van risico's is doorslaggevend in een snel evoluerende technologie- en concurrentieomgeving. Proximus aanvaardt enkel die risico's waarvoor het bedrijf een gepaste compensatie krijgt (optimale verhouding risico/omzet).

Sedert 2022 worden duurzaamheidsthema's, waaronder risico's in verband met de klimaatverandering, op de agenda van het Risk Management Committee geplaatst.

Interne Audit

Conform de internationale vereisten inzake best practices maakt de interne auditfunctie van Proximus deel uit van het systeem voor intern risicobeheer en controle en biedt ze het Audit- en Toezichtsc comité de garantie dat alle segmenten/units/entiteiten en processen van de Proximus Groep in orde zijn. De Interne Audit biedt zowel het Audit- en Toezichtsc comité als de directie van Proximus onafhankelijke analyses, evaluaties, aanbevelingen, advies en informatie. Daarom moeten de objectieven van de Interne Audit op basis van het COSO-model, de normen van het Instituut van Interne Auditoren en andere professionele kaders de volgende garanties bieden:

- Effectiviteit en toereikendheid van interne controles
- Operationele effectiviteit ('doing it right') en/of efficiëntie ('doing it well')
- Conformiteit met de wet, regelgeving en beleidslijnen
- Betrouwbaarheid en correctheid van de verschaft informatie

De Interne Audit helpt de Proximus Groep deze objectieven te verwezenlijken met een systematische, gedisciplineerde benadering voor het evalueren en verbeteren van de effectiviteit van het risicobeheer en de controle- en governanceprocessen.

De Interne Audit werkt met een permanente evaluatie van waargenomen bedrijfsrisico's en heeft volledige en onbeperkte toegang tot alle activiteiten, documenten/bestanden, goederen en personeel. De Internal Audit Lead heeft een rapporteringslijn naar de Voorzitter van het Auditcomité.

Er worden trimestriële activiteitenverslagen ingediend en besproken met het Audit- en Toezichtsc comité.

Vanaf 2020 werd de Interne Audit van Proximus, in overeenstemming met IIA Standard 1312 - External Quality Assessment, gecertificeerd door het IFACI/IIA.

Risico's m.b.t. financiële rapportering

In het domein van de financiële rapportering zijn de belangrijkste risico's, naast de algemene ondernemingsrisico's die ook een impact hebben op de financiële rapportering (bv. personeel), onder meer: nieuwe transacties en evoluerende boekhoudnormen, wijzigingen in de fiscale wet- en regelgeving en de procedure voor het afsluiten van de financiële staten.

Nieuwe transacties en evoluerende boekhoudnormen

Nieuwe transacties kunnen een significante impact hebben op de financiële staten, zowel rechtstreeks op de resultatenrekening als op de toelichtingen. Een onjuiste boekhoudkundige verwerking kan resulteren in financiële staten die geen waarheidsgetrouw beeld geven. Wijzigingen in de wetgeving (bv. pensioenleeftijd, bescherming van de klanten) kunnen ook een significante impact op de gerapporteerde financiële cijfers hebben. Nieuwe boekhoudnormen kunnen het vergaren van nieuwe informatie en het aanpassen van complexe (facturatie-)systemen vereisen. Indien hier niet adequaat op wordt geanticipeerd, kunnen de tijdige afhandeling en de betrouwbaarheid van de financiële rapportering in gevaar komen.

Het is de verantwoordelijkheid van het departement Corporate Accounting om de evolutie op het vlak van de veranderende normen (zowel lokale General Accepted Accounting Principles (GAAP) als International Financial Reporting Standards (IFRS) te volgen.

De veranderingen worden in kaart gebracht en de impact op de financiële rapportering van Proximus wordt proactief geanalyseerd.

Voor elk nieuw type transactie (bv. een nieuw product, nieuw werknemersvoordeel, businesscombinatie) wordt een grondige analyse gemaakt vanuit het oogpunt van financiële rapportering, risicobeheer, thesaurie en belastingen. Bovendien worden de ontwikkelingsvereisten voor de financiële systemen tijdig gedefinieerd en, in overeenstemming met de interne en externe normen, systematisch geanalyseerd. De nadruk ligt op het uitwerken van preventieve controles en het opzetten van rapporteringstools die controle achteraf mogelijk maken. Het Audit- en Toezichtscomité (A&CC) en de Leadership Squad worden regelmatig geïnformeerd over nieuwe aankomende normen voor financiële rapportering en de potentiële impact ervan op de financiële cijfers van Proximus

Wijzigingen in de fiscale wet- en regelgeving

Wijzigingen in de fiscale wet- en regelgeving (vennootschapsbelasting, btw, ...) en de toepassing ervan door de fiscus kunnen een significante impact hebben op de financiële staten. Om de conformiteit ervan te verzekeren, moeten vaak op korte termijn bijkomende administratieve procedures worden opgezet om relevante informatie te verzamelen of moeten updates van bestaande IT-systemen worden doorgevoerd (bv. facturatiesystemen).

Het fiscaal departement volgt mogelijke veranderingen in de fiscale wet- en regelgeving, en interpretaties van bestaande fiscale wetten door de fiscus, voortdurend op. Op basis van wetgeving, doctrine, rechtspraak, politieke verklaringen, beschikbare wetsontwerpen, enz. wordt een financiële en operationele impactanalyse uitgevoerd. Het resultaat van de analyse wordt weerspiegeld in de overeenkomstige financiële staten in lijn met het toepasselijk kader.

De complexiteit van de wettelijke en regulatoire omgeving waarbinnen we opereren, alsook de kosten om compliant te zijn, nemen beide toe ten gevolge van de eveneens toenemende verplichtingen. Daarenboven zijn de buitenlandse en supranationale regels soms tegenstrijdig met de nationale wetgeving. De niet-naleving van de verschillende wetten en reglementen, wijzigingen aan deze wetten en reglementen of de wijze waarop ze worden geïnterpreteerd of toegepast kunnen leiden tot schade aan onze reputatie, aansprakelijkheid, boetes en strafbepalingen, een stijging van de fiscale last of regulatoire conformiteitskost en impact op de jaarrekening.

Procedure voor het afsluiten van financiële staten

De voorlegging van tijdige en betrouwbare financiële informatie blijft afhankelijk van een procedure voor het adequaat afsluiten van financiële staten.

Voor de procedure m.b.t. het afsluiten van de financiële staten werden duidelijke taken en verantwoordelijkheden vastgelegd. Tijdens de procedures voor de maandelijkse, driemaandelijke, halfjaarlijkse en jaarlijkse afsluiting van de rekeningen worden de verschillende stappen voortdurend gemonitord. Daarnaast worden nog verschillende controles uitgevoerd om te waken

over de kwaliteit en de conformiteit met de interne en externe vereisten en richtlijnen.

Voor Proximus en zijn belangrijkste filialen wordt een heel gedetailleerde kalender voor de afsluitingen opgemaakt, met een gedetailleerd overzicht van de divisieoverschrijdende voorbereidende vergaderingen, de deadlines voor het afsluiten van specifieke procedures, de exacte datum en het uur waarop IT-subsystemen worden vergrendeld, valideringsvergaderingen en de vereiste elementen voor de rapportering.

Voor elke procedure en subprocedure worden verschillende controles uitgevoerd, zoals preventieve controles, waarbij de

informatie wordt getest vooraleer ze wordt verwerkt. Daarnaast zijn er ook opsporende controles, waarbij het resultaat van de verwerking wordt geanalyseerd en bevestigd.

Bijzondere aandacht gaat uit naar redelijkheidstests, waarbij financiële informatie wordt geanalyseerd versus onderliggende operationele drivers, en coherentietests, waarbij financiële informatie van verschillende domeinen wordt samengevoegd om resultaten, trends e.d. te bevestigen. Voor belangrijke of niet-terugkerende transacties worden testen op de individuele opnames in de boekhouding gedaan. De combinatie van al deze tests biedt voldoende zekerheid over de betrouwbaarheid van de financiële cijfers.

Interne controle

De Proximus Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor de evaluatie van de doeltreffendheid van de systemen voor interne controle en van de systemen voor risicobeheer.

Proximus heeft zijn systeem van interne controle gebaseerd op het COSO model, d.i. een geïntegreerd referentiekader voor interne controle en ondernemingsrisicobeheersing zoals opgesteld door het Committee of Sponsoring Organisation of the Treadway Commission ("COSO") voor de eerste maal in 1992 en geactualiseerd in mei 2013. Dit COSO referentiekader is opgesteld rond 5 componenten: de controleomgeving, de risicoanalyse, de controleactiviteiten, de informatie en communicatie en tot slot de monitoring.

Het systeem van interne controle van Proximus wordt gekenmerkt door een organisatie met duidelijk gedefinieerde verantwoordelijkheden, naast voldoende middelen en kennis, alsook aangepaste informatiesystemen, procedures en praktijken. Uiteraard kan Proximus niet garanderen dat dit interne controle systeem afdoende zal zijn onder alle omstandigheden. Misbruik van activa en vergissingen kunnen immers nooit volledig worden uitgesloten. Proximus organiseert wel een doorlopend nazicht en opvolging van al de componenten van zijn systemen van interne controle en risicobeheer, teneinde zich ervan te vergewissen dat ze adequaat blijven.

Proximus beschouwt het tijdig verstrekken van volledige, betrouwbare en relevante financiële informatie in overeenstemming met IFRS en BGAAP. Daarom heeft Proximus zijn interne controle en risicobeheerssystemen over zijn financiële verslaggeving zodanig georganiseerd dat hieraan wordt voldaan.

De controleomgeving

De organisatie van de interne controle

Overeenkomstig de statuten beschikt Proximus over een Audit- en Toezichtscomité (Audit and Compliance Committee). Het Audit- en Toezichtscomité heeft als taak de Raad van Bestuur bij te staan en te adviseren met betrekking tot (i) het proces van financiële rapportering, (ii) de efficiëntie van de systemen voor interne controle en risicobeheer van Proximus, (iii) de interne-auditfunctie van Proximus en de efficiëntie ervan, (iv) de kwaliteit, de integriteit en de wettelijke controle van de statutaire en geconsolideerde jaarrekeningen van de

onderneming, waaronder de opvolging van de vragen en de aanbevelingen geformuleerd door de commissarissen, (v) de relatie met de commissarissen van de Groep en de evaluatie van en het toezicht op de onafhankelijkheid van de commissarissen, (vi) de conformiteit van Proximus met de juridische en regelgevingsvereisten, (vii) en de conformiteit binnen de organisatie met de Gedragscode en de Dealing Code van Proximus.

Het Audit- en Toezichtscomité vergadert minstens eenmaal per kwartaal.

Ethiek

De Raad van Bestuur heeft een Handvest van Deugdelijk Bestuur en een Gedragscode "Onze manier van verantwoord ondernemen" goedgekeurd. Alle werknemers moeten hun dagelijkse activiteiten en hun zakelijke objectieven volgens de meest strikte ethische standaarden en principes uitvoeren, met daarbij de Groepswaarden (Wendbaarheid, Verantwoordelijkheid en Samenwerking) als leidinggevende principes in het achterhoofd.

De Code "Onze manier van verantwoord ondernemen", beschikbaar op www.proximus.com, legt de bovenvermelde principes uit en heeft als bedoeling iedere werknemer te inspireren in zijn of haar dagelijks gedrag en houdingen. Het ethisch gedrag is niet beperkt tot de tekst van de Code. De Code is een samenvatting van de hoofdprincipes en is dus niet exhaustief.

Bovendien hecht Proximus in het algemeen en de Finance divisie in het bijzonder veel belang aan het zich strikt houden aan een tijdige en kwalitatieve rapportering.

Reglementen en procedures

De principes en de regels in de Code "Onze manier van verantwoord ondernemen" zijn in verschillende interne reglementen en procedures verder uitgewerkt. Deze groepsreglementen en -procedures zijn beschikbaar op het Proximus intranet. Ieder reglement wordt door een verantwoordelijke op regelmatige basis herbekeken en aangepast indien nodig. Op regelmatige tijdstippen en in geval van aanpassingen wordt hierover op gepaste wijze gecommuniceerd.

Op het vlak van de financiële rapportering zijn algemene en meer gedetailleerde boekhoudprincipes, -richtlijnen en -instructies samengebracht in referentiedocumenten, die alle beschikbaar zijn op het Proximus intranet. Bovendien organiseert het departement Corporate Accounting regelmatig boekhoudkundige seminaries, met de bedoeling medewerkers uit financiële en niet-financiële departementen op de hoogte te houden van boekhoudkundige reglementen en procedures.

Bevoegdheden en verantwoordelijkheden

Dat bevoegdheden en verantwoordelijkheden duidelijk bepaald zijn doorheen de hele organisatie, komt het interne controlesysteem van Proximus ten goede. Iedere business unit, divisie en departement heeft haar visie, missie en verantwoordelijkheden. Op individueel vlak heeft elke werknemer een duidelijke taakomschrijving en objectieven.

De voornaamste rol van de Finance divisie bestaat erin de andere divisies en filialen te steunen door hen accurate, betrouwbare en tijdige financiële informatie te bezorgen (met het oog op het nemen van beslissingen), de rendabiliteit op te volgen en op een efficiënte manier de financiële diensten te beheren.

De accounting teams van het Corporate Accounting departement zijn boekhoudkundig verantwoordelijk voor het moederbedrijf Proximus en voor de grote Belgische dochterondernemingen. Zij geven ook ondersteuning aan de andere dochterondernemingen. Voor deze gecentraliseerde ondersteuning is de organisatie opgesplitst volgens de belangrijkste (financiële) processen. Deze processen omvatten investeringen en activa, voorraden, werken in uitvoering en omzeterkenning, financieel boekhouden, bedrijfsuitgaven, voorzieningen en juridische geschillen, personeelskosten, voordelen na actieve dienst en belastingen. De gecentraliseerde ondersteuning, opgebouwd rond specifieke processen en IFRS standaarden, laat toe een diepgaande accounting expertise op te bouwen en draagt op die manier bij tot de naleving van de richtlijnen van de Groep.

De consolidatie van de verschillende legale entiteiten in de geconsolideerde financiële rapporteringen van de Proximus Group wordt centraal gerealiseerd. Het consolidatiedepartement bepaalt en verdeelt de informatie over de implementatie van boekhoudkundige standaarden, procedures, principes en regels. Het volgt de regelgeving op, zodat dat de financiële verslaggeving in lijn blijft met IFRS zoals aangenomen door de Europese Unie. De maandelijks consolidatie-instructies bepalen niet alleen de financiële informatie die nodig is voor de externe rapportering, maar

bevatten eveneens gedetailleerde deadlines en aandachtspunten (zoals complexe problemen of nieuwe interne richtlijnen).

Bekwaamheden en ervaring

Proximus hecht veel belang aan haar personeelsbeleid. Niet alleen zijn er voldoende mensen nodig, zij moeten ook de juiste skills en ervaring hebben. Met deze vereisten wordt al rekening gehouden tijdens het aanwervingsproces, en ook nadien in de coaching en opleidingsactiviteiten die georganiseerd worden door de Proximus Corporate University.

Op het vlak van de financiële rapportering werd er een specifieke opleidingscyclus uitgewerkt, waaraan junior en senior personeelsleden verplicht deelnemen. Deze seminaries, intern en extern georganiseerd, bestrijken niet alleen het domein van IFRS, maar ook de lokale wetgeving en normen op het gebied van boekhouding, belastingen en vennootschapswetgeving. Bovendien wordt de kennis en ervaring up to date gehouden en verder uitgebreid in meer specifieke domeinen (omzeterkenning, pensioenadministratie, financiële producten, enz.) door het bijwonen van seminaries en zelfstudie. Daarnaast nemen de werknemers ook deel aan algemene opleidingen over de nieuwe producten en diensten van Proximus.

Risicoanalyse

De risicoanalyse werd uitvoerig besproken vanaf punt 'Risicobeheer'.

Risico beperkende factoren en controlemaatregelen

Beperkende factoren en controlemaatregelen worden besproken in de rubriek 'Risicobeheer'.

Informatie and communicatie

Financiële IT-rapporteringssystemen

De boekhouding van Proximus en van de meeste van haar dochterondernemingen wordt gevoerd op grote geïntegreerde IT-systemen. Operationele processen zijn vaak geïntegreerd in hetzelfde systeem (bv. het toeleveringsproces, de salarisadministratie). Voor de facturatiesystemen, die niet geïntegreerd zijn, zijn aangepaste interfaces en opvolgingstools ontwikkeld. Voor het financiële consolidatieproces wordt gebruik gemaakt van een specifieke consolidatietool.

Het organisatorische opzet en toegangsbeheer van deze systemen ondersteunen een adequate functiescheiding, en voorkomen niet-geautoriseerde toegang tot gevoelige informatie en niet-geautoriseerde verandering van gegevens. Regelmatig worden de systemen nagekeken door de interne en de externe audit.

Effectieve interne communicatie

De meeste boekhoudregistraties worden zowel volgens IFRS als de lokale regelgeving gedaan. In het algemeen wordt financiële informatie die aan het management geleverd wordt en gebruikt wordt voor budgettering, forecast en controleactiviteiten, opgemaakt volgens IFRS. Een uniforme financiële taal, gebruikt doorheen de organisatie, draagt op een positieve manier bij tot de effectiviteit en de efficiëntie van de communicatie.

Rapportering en validering van de financiële resultaten

De financiële resultaten worden intern gerapporteerd en op verschillende niveaus gevalideerd. Op het niveau van de processen zijn er validatievergaderingen met de verantwoordelijke van elk business proces. Op het niveau van de belangrijkste filialen wordt een validatievergadering georganiseerd met de accounting en controlling verantwoordelijke. Op Proximus groepsniveau worden de geconsolideerde resultaten opgesplitst per segment. Voor elk segment bevat de analyse en validatie gewoonlijk een vergelijking met historische cijfers, en ook een analyse van de vergelijking budget-actual en forecast-actual. Validering vereist de analyse en afdoende verklaring van (de afwezigheid van) afwijkingen.

Daarna wordt de financiële informatie gerapporteerd en uitgelegd aan het Executief Comité (maandelijks) en voorgesteld aan het Audit- en Toezichtscomité (per kwartaal).

Toezicht en monitoring van de interne controle

De effectiviteit en efficiëntie van de interne controle worden regelmatig op verschillende manieren en door verschillende partijen geëvalueerd:

- Elke verantwoordelijke van een business activiteit controleert en verbetert deze regelmatig. Dit omvat o.a. de documentatie van het proces, de rapportering over indicatoren en de bijsturing hiervan.
- Om te komen tot een objectieve controle en evaluatie van de activiteiten van elk departement in de organisatie, voert het Interne Audit departement van Proximus regelmatig audits uit over gans de Groep. De onafhankelijkheid van de Interne Audit is verzekerd door haar directe rapporteringslijn naar de Voorzitter van het Audit- en Toezichtscomité. Uitgevoerde auditopdrachten kunnen een specifiek financieel proces betreffen, maar zullen ook de effectiviteit en de efficiëntie van de operaties evalueren, alsook de naleving van de wetten en regels die van toepassing zijn.
- Het Audit- en Toezichtscomité kijkt de tussentijdse kwartaalrapportering en de specifieke boekhoudmethodes na. Zij analyseert de belangrijkste geschillen en risico's waarmee de Groep geconfronteerd wordt, zorgt voor de opvolging van aanbevelingen gedaan door de Interne Audit, en bespreekt regelmatig de naleving binnen de Groep van de Gedragscode en de Dealing Code.
- Alle legale entiteiten van de Proximus Groep, met uitzondering van enkele kleine buitenlandse filialen, zijn het voorwerp van een externe audit. In het algemeen omvat deze audit een evaluatie van de interne controle en leidt ze tot een opinie over de statutaire jaarrekeningen en over de (halfjaarlijkse en jaarlijkse) cijfers die voor de consolidatie aan Proximus gerapporteerd worden. Indien de externe audit een zwakte aan het licht brengt of van mening is dat de interne controle kan worden verbeterd, dan worden aanbevelingen gemaakt aan het management. Deze aanbevelingen, het daaraan gerelateerde actieplan en de implementatiestatus worden minstens jaarlijks gerapporteerd aan het Audit- en Toezichtscomité.

Deskundigheid van de leden van het Audit- en Toezichtscomité

Proximus beschikt over een Audit- en Toezichtscomité (Audit & Compliance Committee), dat bestaat uit vijf niet-uitvoerende bestuurders, waarvan de meerderheid onafhankelijk moet zijn. Overeenkomstig zijn charter wordt het voorgezeten door een onafhankelijke bestuurder.

De meerderheid van de leden van het Audit- en Toezichtscomité heeft uitgebreide accounting- en

auditexpertise. De Voorzitster van het Audit- en Toezichtscomité, mevrouw Catherine Vandenborre, heeft naast een master in de toegepaste economie, behaald aan de UCL, bijkomende diploma's in fiscaal recht en financieel risicomanagement. De Voorzitster en de meerderheid van de leden hebben diverse bestuurs- of uitvoerende mandaten in grote Belgische of internationale bedrijven uitgeoefend.

Evolutie in de research & development-activiteiten

Proximus legt zich toe op het onderzoek en de ontwikkeling van baanbrekende technologieën voor de toekomst. We zijn actief betrokken bij research & developmentprojecten en hanteren een open innovatiebenadering, waarbij we nauw samenwerken met klanten, leveranciers en partners. Via partnerschappen verbreden en stimuleren we voortdurend onze onderzoek- en ontwikkelingsactiviteiten, uitgevoerd in diverse Proximus labs onder leiding van onze innovatieteams.

Proximus Ada

In 2023 evolueerde Proximus Ada verder tot een **center of excellence in kunstmatige intelligentie (AI) en cybersecurity**. Proximus Ada wil de drijvende kracht voor innovatie en een centrum voor expertise zijn voor alle bedrijven binnen de Proximus Groep.

In het domein van AI maakte Proximus Ada gebruik van de ontwikkeling van Generative AI en onderzocht de verschillende toepassingen van Large Language Models (LLM) voor zowel Proximus als externe klanten.

Meer informatie in: 'Technologische instrumenten ontwikkelen om digitale ecosystemen te creëren'.

AI en Generative AI

Met de AI-ervaring van Proximus Ada en de cloudexpertise van Cudit heeft Proximus een AI-aanbod gelanceerd voor bedrijfsklanten via open innovatie. We ondersteunen klanten bij het ontwikkelen van AI-projecten in drie belangrijke domeinen: **Generative AI, anomaly detection & forecasting en computer vision**. Wij bieden ondersteuning op verschillende manieren, van

het organiseren van introductietrainingen tot de implementatie van complexe AI-oplossingen. Zie bijvoorbeeld hieronder in de tekst het voorbeeld over het magazijnbeheerproject dat gebruik maakt van computer vision.

Proximus heeft ook **Generative AI-apps** geïmplementeerd om de productiviteit van zijn medewerkers te ondersteunen, de klantervaring te verbeteren en innovatie te stimuleren. Meerdere projecten die gebruikmaken van Generative AI-technologie omvatten het verbeteren van zoekmachines van interne toepassingen en het bijstaan bij verschillende taken, zoals het schrijven, de correctie en het samenvatten van teksten en vertalingen. Daarnaast verbeteren we voortdurend de Proximus Digital Assistant-chatbot om een betere klantervaring te bieden.

5G, een motor van innovatie

Op het gebied van 5G ontwikkelen we technologische innovaties die zullen leiden tot nieuwe mogelijkheden voor onze klanten. Een voorbeeld hiervan is **5G slicing**, dat we hebben ontwikkeld met onze partners Nokia & Ericsson. In 2023 heeft ons 5G-innovatielab de eerste use case van 5G slicing succesvol getest, waarbij het potentieel werd aangetoond voor concrete toepassingen zoals voor de hulpdiensten.

We ondersteunen onze klanten en partners in de ontwikkeling van innovatieve 5G use cases door ze toegang te geven tot onze 5G innovatiehubs voor het testen van hun projecten.

Naast onze bestaande 5G-innovatiehubs - A6K in Wallonië, de hogeschool Howest en Fabriek Logistiek - heeft Proximus ook een nieuwe 5G hub opgezet in samenwerking met de hogeschool VIVES in juli 2023. In 2023 hebben we 12 nieuwe 5G use cases ontwikkeld en getest.

Een opmerkelijke use case die we in 2023 hebben ontwikkeld, is de lancering van het eerste magazijnbeheerproject in Wallonië met een **drone gekoppeld aan 5G en kunstmatige intelligentie**. Proximus heeft samengewerkt met verschillende partners om een oplossing voor computer vision-ondersteund voorraadbeheer te ontwikkelen, waardoor het voor het eerst mogelijk is om een drone in een overdekt opslagmagazijn te gebruiken, zodat relevante, realtime informatie naar de magazijnbeheerder kan worden gestuurd.

Op het gebied van **drones** blijven we onze samenwerking met Helicus voortzetten voor de toekomstige lancering van medische dronevluchten Beyond Visual Line of Sight (BVLOS).

We zullen ons blijven toeleggen op de implementatie van use cases op het gebied van beeld- en videobewerking, analytics en edge computing.

Kwantumtechnologie

Kwantumtechnologie zal een essentiële rol spelen in cybersecurity. Vandaag maakt Proximus deel uit van een ecosysteem van industriële partners en academische experts gericht op het inzetten van kwantumonderzoek voor het verbeteren van gegevensbescherming en netwerkbeveiliging. Dit ecosysteem streeft er ook naar stakeholders uit verschillende domeinen van kwantumtechnologie te verenigen en de markt te informeren over de mogelijkheden van deze veelbelovende technologie.

Proximus stimuleert de ontwikkeling van **Quantum Safe Networks** via Quantum Communications. Onze aanpak combineert Quantum Key Distribution (QKD) en Post-Quantum-cryptografie (PQC) om de netwerkbeveiliging verder te versterken. In 2023 hebben we een belangrijke mijlpaal bereikt door het eerste kwantumveilige netwerk op een bestaand fibernetwerk in België succesvol te testen, wat onze leiderspositie op het gebied van kwantumtechnologie aantoont.

Om de vaardigheden van de toekomst van onze medewerkers te ontwikkelen, hebben we het leerprogramma 'Quantum Discovery Track' gelanceerd. In 2023 hadden meer dan 70 medewerkers van Proximus vaardigheden op het gebied van kwantumtechnologie ontwikkeld.

Slimme oplossingen

Samen met onze partners levert Proximus end-to-end oplossingen waarmee onze klanten kunnen innoveren door het verbinden van toepassingen en apparaten, door verschillende datastromen te bundelen en door inzicht te geven in hun data en automatiseringsprocessen.

Slimme gezondheid

Proximus neemt deel aan verschillende innovatieve projecten in de gezondheidszorg. Dit omvat monitoring van patiënten met hartproblemen in het ASZ-ziekenhuis, preventieve zorg bij de IDEWE Groep en onderzoek op het vlak van extended reality met projecten in virtual reality voor trainingsdoeleinden en augmented reality om ondersteuning op afstand mogelijk te maken. Een opmerkelijke use case is de lancering van een ziekenwagen van UZ Brussel verbonden met het 5G-netwerk, waar zorgverleners een slimme bril dragen om telegeneeskunde te ondersteunen. Chirurgen gebruiken ook slimme brillen om operaties via een Proximus 5G-verbinding te streamen.

Slimme gebouwen en slimme energie

Als antwoord op de uitdagingen van de klimaatverandering biedt Proximus IoT- en data-analyseoplossingen om klanten te helpen op een slimme manier met energie om te gaan en hun ecologische voetafdruk te verminderen. Onze focus op de energietransitie, met name de rol van gebouwen bij het creëren van een duurzamere wereld, staat centraal in onze initiatieven. Daarom werken we samen met ervaren partners zoals Digital HQ en Aug.e om een breed scala aan slimme gebouwoplossingen aan te bieden aan onze klanten. Bovendien dragen onze oplossingen bij aan het creëren van slimme werkplekken voor klanten, waardoor het comfort en welzijn van hun medewerkers worden verbeterd.

Soevereine Cloud

Als antwoord op de nood van klanten om hun data te beschermen, heeft Proximus zijn strategische focus op soevereine cloudoplossingen versterkt. Dankzij deze oplossingen kunnen klanten gebruik maken van de voordelen van de cloud, terwijl de bescherming van hun data aanzienlijk wordt verhoogd en toegang door derden wordt voorkomen, inclusief toegang door de cloudprovider.

In 2022 was Proximus een van de eerste operatoren ter wereld die door Microsoft werd geselecteerd om een soevereine cloud te creëren.

In maart 2023 bundelden Proximus en Google Cloud hun krachten om een zeer veilige soevereine cloud op te zetten, een primeur in Europa. Dit Google-platform, dat niet verbonden is met de public cloud of het internet, wordt gehost in de datacenters van onze partner LuxConnect en wordt uitgebaat door Proximus, via de Clarence joint venture.

Interne initiatieven ter ondersteuning van innovatie

Het **Design Thinking Center of Excellence** is een team van Design Thinking-specialisten. Ze vertalen deze methodologie voor de medewerkers en ontwerpen gestandaardiseerde applicaties die bij Proximus worden geïmplementeerd. Jaarlijks trainen ze meer dan 900 medewerkers en bieden coaching voor gemiddeld 16 strategische projecten.

De **Innovation Accelerator** identificeert en ondersteunt innovatieve initiatieven die het potentieel hebben om nieuwe inkomsten te genereren in domeinen die aansluiten bij onze kernactiviteiten. Dit team legt de nadruk op initiatieven met potentieel op lange termijn.

Het **Proximus Innovation Committee** is een centrale hub voor innovatie en bevordert interne alignering, samenwerking en kennisdeling. Het team bekijkt ook samenwerkingsmogelijkheden en behandelt financieringsverzoeken van externe organisaties. Dankzij deze dubbele rol fungeert de hub als een belangrijke factor in de innovatiestrategie van Proximus, waarbij zowel interne als externe innovatie-inspanningen worden gecombineerd.

De **Customer Experience Challenge** is een jaarlijkse hackathon binnen het bedrijf, die samenwerking tussen verschillende afdelingen bevordert om innovatieve ideeën te genereren en de klantenervaring te verbeteren. Het thema van 2023 was 'Onze klanten verbluffen, de NPS boosten', met de focus op de residentiële en kmo-segmenten.

De **Proximus Innovation Challenge** is een reeks hackathons waarbij medewerkers met diverse profielen samenwerken om nieuwe ideeën te bedenken, een leertraject te delen en prototypes met bedrijfswaarde te ontwikkelen in slechts enkele dagen. In 2023 werd HackaWatt, de hackathon gewijd aan energie-efficiëntie, georganiseerd in samenwerking met MolenGeek.

Internationaal

BICS

BICS blijft voortdurend investeren in het verbeteren van zijn communicatieoplossingen, gericht op zowel de telecom-, bedrijfs- als cloudsegmenten wereldwijd. Vandaag ligt de focus op zijn research & developmentactiviteiten om 5G-diensten, (e)SIM- en IoT-technologie, digitale communicatiediensten en een sterk aanbod op het vlak van fraude, beveiliging en analyse te leveren. BICS blijft de evolutie van de markt en de behoeften van klanten op de voet volgen om zijn diensten, oplossingen en algemene productportfolio's te verbeteren.

Er worden verschillende innovaties ontwikkeld bij BICS, waaronder de 5G Standalone Roaming Hub, die een eerste volledige 5G Standalone-verbinding tot stand bracht in oktober 2023.

Meer informatie in: 'Nationaal en internationaal winstgevend groeien dankzij onze sterke merken'.

Telesign

De research & developmentactiviteiten van Telesign zijn er vooral op gericht om toonaangevende digitale identiteitsoplossingen te ontwikkelen, het ontwikkelen van belangrijke use cases, de flexibiliteit bij de uitrol van oplossingen verbeteren en naadloze integratie te bieden voor cloud- en on-site applicaties. Telesign doet regelmatig updates van zijn diensten om de kwaliteit ervan te verbeteren.

In 2023 heeft Telesign zijn inspanningen op het gebied van onderzoek en ontwikkeling vergroot met de lancering van de oplossing Breached Data. Deze vernieuwende toevoeging aan de Identity-productlijn van Telesign doorzoekt het Dark Web om inbraken op te sporen en identiteiten te beschermen. Breached Data stelt klanten in staat om te bepalen of en wanneer een telefoonnummer, samen met alle bijbehorende gegevens, betrokken is geweest bij een inbraak. Het hoofddoel is klanten actief bij te staan in het voorkomen van accountovernames, het weren van valse gebruikers en het tegengaan van synthetische identiteitsfraude, nog voordat er sprake is van financiële, operationele of reputatieschade.

Andere inlichtingen

Rechten, verbintenissen en voorwaardelijke verplichtingen per 31 december 2023

Toelichtingen bij rechten, verbintenissen en voorwaardelijke verplichtingen zijn opgenomen in toelichting 34 van de geconsolideerde jaarrekening.

Diversiteit & Inclusie

De verklaring inzake diversiteit en inclusie is opgenomen in hoofdstuk CH3 Governance & Compliance van het jaarverslag.

Gebruik van financiële instrumenten

Toelichting bij het gebruik van financiële instrumenten is opgenomen in toelichting 32 van de geconsolideerde jaarrekening.

Gebeurtenissen welke een belangrijke impact kunnen hebben op de ontwikkeling van de Groep

Namens de Raad van Bestuur,

Brussel, 22 februari 2024

Guillaume Boutin
Gedelegeerd Bestuurder

Gebeurtenissen welke een belangrijke impact kunnen hebben op de ontwikkeling van de Groep worden opgenomen in de hoofdstukken « Risicobeheer » en « Interne Controle » van dit jaarverslag.

Eigen aandelen

Toelichtingen bij eigen aandelen zijn opgenomen als toelichting 18 van de geconsolideerde jaarrekening.

Beheer van kapitaal

Het doel van de Groep inzake het kapitaalbeheer bestaat erin een netto financiële schuldenlast en eigen vermogen-ratio's te behouden, die zorgen voor voldoende liquiditeit op elk moment via een flexibele toegang tot de kapitaalmarkten, en dit om strategische projecten te kunnen financieren en een aantrekkelijke vergoeding aan de aandeelhouders te bieden.

Over de twee voorgestelde jaren, heeft de Groep geen nieuwe aandelen of andere verwaterende instrumenten uitgegeven.

Gebeurtenissen na balansdatum

Toelichting bij de gebeurtenissen na balansdatum is opgenomen in toelichting 39 van de geconsolideerde jaarrekening.

Stefaan De Clerck
Voorzitter van de Raad van Bestuur

Verlagen van de auditors

Verslag van het college van commissarissen aan de algemene vergadering van Proximus NV van publiek recht over het boekjaar afgesloten op 31 december 2023 - Geconsolideerde jaarrekening

In het kader van de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van Proximus NV van publiek recht (de “vennootschap”) en haar filialen (samen “de groep”), leggen wij u ons commissarisverslag voor. Dit bevat ons verslag over de geconsolideerde jaarrekening alsook de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Dit vormt één geheel en is ondeelbaar.

Wij werden benoemd in onze hoedanigheid van commissaris door de algemene vergadering van 20 april 2022, overeenkomstig het voorstel van het bestuursorgaan uitgebracht op aanbeveling van het audit- en toezichtscomité. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die beraadslaagt over de jaarrekening afgesloten op 31 december 2024. Deloitte Bedrijfsrevisoren BV heeft de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van Proximus NV van publiek recht uitgevoerd gedurende 14 opeenvolgende boekjaren. Luc Callaert BV heeft de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van Proximus NV van publiek recht uitgevoerd gedurende 2 opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de geconsolideerde jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de geconsolideerde jaarrekening van de groep, die de geconsolideerde balans op 31 december 2023 omvat, alsook de geconsolideerde resultatenrekening, de geconsolideerde staat van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, het mutatieoverzicht van het geconsolideerd eigen vermogen en het geconsolideerd kasstroomoverzicht over het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting, met de belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige informatieverschaffing, waarvan de geconsolideerde balans 11 153 miljoen EUR bedraagt en waarvan de geconsolideerde resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van 357 miljoen EUR.

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en van de financiële toestand van de groep op 31 december 2023 alsook van zijn geconsolideerde resultaten en van zijn geconsolideerde kasstromen over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor het oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) zoals van toepassing in België. Wij hebben bovendien de door IAASB goedgekeurde internationale controlestandaarden toegepast die van toepassing zijn op huidige afsluitdatum en nog niet goedgekeurd op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden op grond van deze standaarden zijn verder beschreven in de sectie “Verantwoordelijkheden van het college van commissarissen voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening” van ons verslag. Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

Kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die naar ons professioneel oordeel het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode. Deze aangelegenheden zijn behandeld in de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover, en wij verschaffen geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Kernpunten van de controle	Hoe onze controle de kernpunten van de controle behandelde
<p>Opbrengsterkenning voor telecommunicatieactiviteiten</p> <p>De accuraatheid van inkomsten is een inherent risico in de telecommunicatiesector. Dit wordt gedreven door de complexiteit van facturatiesystemen, de hoeveelheid data in combinatie met verschillende producten en diensten op de markt en prijswijzigingen tijdens het jaar. De correcte toepassing van de boekhoudnormen voor de erkenning van opbrengsten op de afzonderlijke elementen van het contract met een klant is complex en vereist oordeelsvorming door het management.</p> <p>De details over de erkenning van opbrengsten zijn opgenomen in toelichtingen 2 ‘Materiële opname- en waarderingsregels’, 14.2 ‘Contractactiva’, 22 ‘Andere kortetermijnschulden en contractverplichtingen’ en 23 ‘Netto-omzet’.</p>	<p>Wij behandelden dit kernpunt van onze controle door het uitvoeren van volgende controle- en substantieve testprocedures voor de materiële omzetstromen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wij testten het ontwerp en de operationele effectiviteit van de belangrijkste controles in de inkomstencyclus, evenals in de IT-omgeving waarin de facturatie, tarifiering en andere relevante ondersteuningssystemen zich bevinden, inclusief de bestaande controleprocedures op wijzigingen in de systemen die materiële inkomstenstromen ondersteunen. • Wij hebben detailtesten uitgevoerd voor een steekproef van individuele inkomstentransacties door deze te reconciliëren met de onderliggende besteldocumentatie en de betaling. • Wij deden een substantief analytisch nazicht. <p>Daarnaast hebben wij het passend karakter van de grondslagen voor financiële verslaggeving van de vennootschap met betrekking tot de erkenning van opbrengsten alsook de overeenstemming met de van toepassing zijnde boekhoudnormen beoordeeld.</p>
<p>Toetsing op bijzondere waardevermindering van goodwill</p> <p>Per 31 december 2023 bedroeg de totale goodwill 2.592 miljoen EUR en bevatte goodwill voor de drie kasstroomgenererende eenheden (“CGU”) van de Groep, respectievelijk Domestic CGU (2.188 miljoen EUR), International Carrier Services (“ICS”) CGU (299 miljoen EUR) en Telesign CGU (105 miljoen EUR)</p>	<p>Wij hebben inzicht verkregen in de relevante interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot het bepalen van de bijzondere waardevermindering van goodwill en hebben het ontwerp van de relevante controles getest.</p>

De jaarlijkse toets op bijzondere waardevermindering was belangrijk voor onze controle omdat de toetsing gebaseerd is op een aantal kritische oordelen, zoals het bepalen van de CGU, evenals schattingen en veronderstellingen die zijn gebruikt in een model met verdisconteerde vrije kasstromen om de realiseerbare waarde te bepalen, voornamelijk met betrekking tot het lopende project voor de uitrol van glasvezel dat de vrije kasstromen beïnvloedt over een langere periode dan de typische prognoseperiode van drie jaar. De groep hanteert een businessplan dat de toekomstige strategie weerspiegelt en maakt gebruik van externe bronnen voor macro-economische assumpties zoals de inflatie en het groeipercentage van de industrie op lange termijn, alsook bedrijfsspecifieke aannames inzake belastingtarieven, kapitaaluitgaven en disconteringsvoeten.

De details over de verwerking van goodwill en de informatievereisten onder IAS 36 – *Bijzondere waardevermindering van activa* zijn opgenomen in toelichting 2 ‘Materiële opname- en waarderingsregels’ en 3 ‘Goodwill’ van de geconsolideerde jaarrekening.

We hebben controlewerkzaamheden uitgevoerd, waaronder het evalueren van de geschiktheid van de bepaling van de geïdentificeerde CGU’s en het testen van de toewijzing van activa en passiva aan de boekwaarde van elke CGU.

We hebben de beschikbare informatie beoordeeld met referentie naar de realiseerbare waarde van de CGU:

- Wij hebben de belangrijkste veronderstellingen, methodologieën, belangrijkste oordelen en gegevens die door de groep werden gebruikt kritisch beoordeeld, bijvoorbeeld door sensitiviteiten in het verdisconteerde kasstromen-model van de groep te analyseren en te benchmarken met externe macro-economische gegevens om te bepalen of ze redelijk en consistent waren met het huidig economisch klimaat.
- We hebben de methodologie van het management om de realiseerbare waarde te bepalen kritisch beoordeeld, alsook de manier waarop de aan glasvezel gerelateerde vrije kasstromen zijn opgenomen, de mechanische nauwkeurigheid van het model en de geschiktheid van andere toegepaste veronderstellingen.
- We hebben onze waarderingsspecialisten ingeschakeld om de bepaling van de disconteringsvoet kritisch te beoordelen, gezien de gevoeligheid van het Domestic model.
- We hebben ook de historische accuraatheid van de schattingen van het management beoordeeld.
- We beoordeelden de gevoeligheden van veronderstellingen met betrekking tot de headroom van de CGU en verifieerden of een redelijke mogelijke wijziging in veronderstellingen ertoe zou kunnen leiden dat de boekwaarde de realiseerbare waarde overschrijdt.
- We hebben ook de gepastheid beoordeeld van de toelichtingen van de groep in de geconsolideerde jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met de *International Financial Reporting Standards* (IFRS) zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening is het bestuursorgaan verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de groep om haar continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuursorgaan het voornemen heeft om de groep te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Verantwoordelijkheden van het college van commissarissen voor de controle van de geconsolideerde jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de geconsolideerde jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van deze geconsolideerde jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader na dat van toepassing is op de controle van de geconsolideerde jaarrekening in België. De wettelijke controle biedt geen zekerheid omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de vennootschap, noch van de efficiëntie of de doeltreffendheid waarmee het bestuursorgaan de bedrijfsvoering van de vennootschap ter hand heeft genomen of zal nemen.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de groep;
- het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;

- het concluderen dat de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, en het concluderen, op basis van de verkregen controle-informatie, of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de groep om haar continuïteit te handhaven. Indien wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening, of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de groep haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de geconsolideerde jaarrekening, en van de vraag of de geconsolideerde jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld;
- het verkrijgen van voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsactiviteiten binnen de groep gericht op het tot uitdrukking brengen van een oordeel over de geconsolideerde jaarrekening. Wij zijn verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. Wij blijven ongedeeld verantwoordelijk voor ons oordeel.

Wij communiceren met de met het audit- en toezichtscomité onder meer over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die wij identificeren gedurende onze controle.

Wij verschaffen aan het audit-en toezichtscomité tevens een verklaring dat wij de relevante deontologische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd, en wij communiceren met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en, waar van toepassing, over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Uit de aangelegenheden die aan het audit- en toezichtscomité zijn gecommuniceerd bepalen wij die zaken die het meest significant waren bij de controle van de geconsolideerde jaarrekening van de huidige verslagperiode, en die derhalve de kernpunten van onze controle uitmaken. Wij beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit jaarverslag en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening.

Verantwoordelijkheden van het college van commissarissen

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit jaarverslag en de andere informatie opgenomen in het jaarrapport te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheid uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening en andere informatie opgenomen in het jaarrapport over de geconsolideerde jaarrekening

Na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij van oordeel dat dit jaarverslag overeenstemt met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar en is opgesteld overeenkomstig het artikel 3:32 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

In de context van onze controle van de geconsolideerde jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, in het bijzonder op basis van de kennis verkregen tijdens de controle, of het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dienen wij u geen afwijking van materieel belang te melden.

De niet-financiële informatie zoals vereist op grond van artikel 3:32, § 2 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, werd opgenomen in een afzonderlijk verslag gevoegd bij het jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening. Dit verslag van niet-financiële informatie bevat de door artikel 3:32, § 2 van het Wetboek van vennootschappen vereiste inlichtingen en is in overeenstemming met de geconsolideerde jaarrekening voor hetzelfde boekjaar. De vennootschap heeft zich bij het opstellen van deze niet-financiële informatie gebaseerd op de GRI standaarden rapporteringsprincipes. Overeenkomstig artikel 3:80 § 1, 5° van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen spreken wij ons niet uit over de vraag of deze niet-financiële informatie is opgesteld in overeenstemming met de in het jaarrapport vermelde GRI Standards – Core Option.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

- Er werden geen opdrachten verricht die door de wet als onverenigbaar beschouwd worden met de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening en onze bedrijfsrevisorenkantoren en, in voorkomend geval, onze netwerken, zijn in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de groep.
- De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle bedoeld in artikel 3:65 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.

Europees uniform elektronisch formaat (ESEF)

Wij hebben ook, overeenkomstig de ontwerpnorm inzake de controle van de overeenstemming van de financiële overzichten met het Europees uniform elektronisch formaat (“ESEF”), de controle uitgevoerd van de overeenstemming van het ESEF-formaat en de markeertaal met de technische reguleringsnormen vastgelegd door de Europese Gedelegeerde Verordening nr. 2019/815 van 17 december 2018 (“Gedelegeerde Verordening”).

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen, in overeenstemming met de ESEF vereisten, van de geconsolideerde financiële overzichten in de vorm van een elektronisch bestand in ESEF-formaat (“digitale geconsolideerde financiële overzichten”) opgenomen in het jaarlijks financieel verslag.

Het is onze verantwoordelijkheid voldoende en geschikte onderbouwende informatie te verkrijgen om te concluderen dat het formaat en de markeertaal van de digitale geconsolideerde financiële overzichten in alle van materieel belang zijnde opzichten voldoen aan de ESEF-vereisten krachtens de Gedelegeerde Verordening.

Op basis van de door ons uitgevoerde werkzaamheden zijn wij van oordeel dat het formaat van en de markering van informatie in de digitale geconsolideerde financiële overzichten opgenomen in het jaarlijks financieel verslag van Proximus NV van publiek recht per 31 december 2023 in alle van materieel belang zijnde opzichten in overeenstemming zijn met de ESEF-vereisten krachtens de Gedelegeerde Verordening.

Als gevolg van technische beperkingen, inherent aan de blok-markering van geconsolideerde jaarrekeningen in ESEF-formaat, is het mogelijk dat de inhoud van bepaalde tags in de toelichtingen niet op dezelfde wijze wordt overgenomen als de geconsolideerde jaarrekening die bij dit verslag is gevoegd.

Andere vermeldingen

Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Getekend te Brussel, 13 maart 2024.

Het college van commissarissen

Deloitte Bedrijfsrevisoren BV
Vertegenwoordigd door Koen Neijens

Luc Callaert BV
Vertegenwoordigd door Luc Callaert

Onafhankelijk assurance rapport over geselecteerde milieu-, sociale en bestuurlijke prestatie-indicatoren gepubliceerd in het “Geïntegreerd Jaarverslag 2023” van Proximus NV van publiek recht voor het jaar afgesloten op 31 december 2023

Aan de raad van bestuur

We hebben de opdracht gekregen van Proximus NV van publiek recht ("de Vennootschap") om een beperkte assurance opdracht uit te voeren op geselecteerde milieu-, sociale en bestuurlijke prestatie-indicatoren ("Geselecteerde Informatie") gepubliceerd in het Geïntegreerd Jaarverslag van de Vennootschap voor het jaar eindigend op 31 december 2023. Bij het opstellen van de Geselecteerde Informatie heeft de Vennootschap gebruikt gemaakt van de Toepasselijke Criteria, die uiteengezet zijn in de toelichting "GRI en SASB" in de sectie “Niet-financiële verslagen” van het Geïntegreerd Jaarverslag. De Geselecteerde Informatie dient gelezen en begrepen te worden samen met de Toepasselijke Criteria.

De Geselecteerde Informatie in het kader van onze opdracht is vermeld in onderstaande tabel en is geïdentificeerd met ✓ in de sectie "Niet-financiële verslagen" van het Geïntegreerd Jaarverslag.

Geselecteerde Informatie	Toepasselijke Criteria
<i>Totaal brandstofverbruik binnen de organisatie uit niet-hernieuwbare bronnen (inbegrepen verwarming aardgas, verwarming stookolie, wagenpark diesel, wagenpark benzine, wagenpark CNG)</i>	GRI 302-1
<i>Totaal brandstofverbruik binnen de organisatie uit hernieuwbare bronnen</i>	GRI 302-1
<i>Elektriciteitsverbruik binnen de organisatie</i>	GRI 302-1
<i>Energie-efficiëntieverhouding (op basis van de omzet)</i>	GRI 302-3
<i>CO2e-uitstoot scope 1 - verwarming</i>	GRI-305-1
<i>CO2e-uitstoot scope 1 - koeling</i>	GRI-305-1
<i>CO2e-uitstoot scope 1 - brandstof wagenpark</i>	GRI-305-1
<i>CO2e-uitstoot scope 2 - elektriciteit -marktgebaseerde methode</i>	GRI-305-2
<i>Scope 3 (12 relevante categorieën inbegrepen - categorie 1,2,3,4,5,6,7,9,11,12,13 en 15)</i>	GRI-305-3
<i>Koolstofintensiteit</i>	GRI-305-4
<i>Totaal afval - België</i>	GRI-306-4
<i>Niet-gevaarlijk afval - gerecycleerd of hergebruikt - België</i>	GRI-306-4
<i>Gevaarlijk afval - gerecycleerd of hergebruikt - België</i>	GRI-306-4
<i>% hergebruikt/gerecycleerd afval - België</i>	GRI-306-4
<i>% gevaarlijk afval - België</i>	GRI-306-4
<i>Niet-gevaarlijk afval – met energierterugwinning - België</i>	GRI-306-4
<i>Totaal ingezamelde mobiele telefoons en opgeknapte vaste apparaten - België en Proximus Luxembourg</i>	Eigen indicator – gelinkt aan GRI 301
<i>Aantal werkzoekenden die gesteund worden door onze initiatieven in België</i>	Eigen indicator
<i>Percentage toegankelijkheid-geteste apparaten (voor minstens 5 invaliditeits - categorieën)</i>	Eigen indicator – gelinkt aan GRI 413
<i>Aantal door Investigations onderzochte gevallen wegens overtreding van de policy's/de Gedragscode</i>	Eigen indicator – gelinkt aan GRI 205

<i>Aantal gevallen van klokkenluiders</i>	<i>Eigen indicator – gelinkt aan GRI 205</i>
<i>Weerbaarheidsindex voor cybersecurity</i>	<i>Eigen indicator</i>
<i>% van de totale uitgaven gedekt door duurzaamheidsscorecards van EcoVadis voor leveranciers - Proximus NV</i>	<i>Eigen indicator – gelinkt aan GRI-308</i>
<i>Aantal onsite-audits uitgevoerd in samenwerking met JAC</i>	<i>Eigen indicator – gelinkt aan GRI-414</i>
<i>% van de totale uitgaven bij Proximusleveranciers onderworpen aan audits op locatie in samenwerking met JAC – Proximus NV</i>	<i>Eigen indicator – gelinkt aan GRI-308</i>

Op basis van ons werk zoals beschreven in dit verslag, is niets onder onze aandacht gekomen dat ons doet geloven dat de bovengenoemde Geselecteerde Informatie, zoals gepubliceerd in het “Geïntegreerd Jaarverslag 2023” van de Vennootschap, niet is opgesteld, in alle materiële opzichten, in overeenstemming met de Toepasselijke Criteria.

Verantwoordelijkheid van de raad van bestuur

De raad van bestuur van de Vennootschap is verantwoordelijk voor het opstellen van de Geselecteerde Informatie en de verwijzingen ernaar in het “Geïntegreerd Jaarverslag 2023” alsook voor de verklaring dat de rapportering voldoet aan de vereisten van de Toepasselijke Criteria.

De raad van bestuur is ook verantwoordelijk voor:

- Het selecteren en vaststellen van de Toepasselijke Criteria.
- Het opstellen, berekenen, presenteren en rapporteren van de Geselecteerde Informatie in overeenstemming met de Toepasselijke Criteria
- Het ontwerpen, implementeren en onderhouden van de interne processen en controles over informatie die relevant zijn voor het opstellen van de Geselecteerde Informatie en die vrij is van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten;
- Het verstrekken van voldoende toegang en het beschikbaar stellen van alle benodigde verslagen, correspondentie, informatie en uitleg om de succesvolle voltooiing van de diensten mogelijk te maken.
- Door middel van schriftelijke verklaringen aan ons te bevestigen dat alle verstrekte informatie, die relevant is voor onze diensten waarvan u op de hoogte bent, en dat de beoordeling of evaluatie van de onderliggende informatie aan de hand van de Toepasselijke Criteria, inclusief dat alle relevante zaken, worden weerspiegeld in de Geselecteerde Informatie.

Onze verantwoordelijkheid

Het is onze verantwoordelijkheid om op basis van onze procedures een conclusie te formuleren over de Geselecteerde Informatie. Wij hebben onze opdracht uitgevoerd in overeenstemming met ISAE 3000 (herzien) met betrekking tot assurance opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie, uitgegeven door de *International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB)*, om aan te geven of iets onder onze aandacht is gekomen dat ons doet vermoeden dat de Geselecteerde Informatie, in alle materiële opzichten, niet opgesteld zou zijn in overeenstemming met de Toepasselijke Criteria.

Door deze standaarden toe te passen, zijn onze werkzaamheden gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid dat de Geselecteerde Informatie in het jaarverslag geen afwijkingen van materieel belang bevat. De werkzaamheden die worden uitgevoerd bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid variëren qua aard en timing van, en zijn minder omvangrijk dan bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid, en als gevolg daarvan is het niveau van zekerheid dat wordt verkregen bij een opdracht

met een beperkte mate van zekerheid substantieel lager dan de zekerheid die zou zijn verkregen als een opdracht met een redelijke mate van zekerheid was uitgevoerd.

Ons werk werd uitgevoerd op basis van de gegevens die door de Vennootschap werden verzameld en behouden in de rapporteringsscope zoals hierboven vermeld. Onze conclusie heeft daarom alleen betrekking op de bovengenoemde Geselecteerde Informatie en niet op alle informatie die is opgenomen in het "Geïntegreerd Jaarverslag 2023". De beperkte assurance op de Geselecteerde Informatie is enkel uitgevoerd op de Geselecteerde Informatie gerelateerd aan het boekjaar eindigend per 31 december 2023.

We zijn verplicht om ons werk te plannen en uit te voeren om de gebieden aan te pakken waar we hebben vastgesteld dat er waarschijnlijk een materiële afwijking van de beschrijving van activiteiten met betrekking tot de Geselecteerde informatie zal ontstaan. De procedures die we uitvoerden waren gebaseerd op ons professioneel oordeel. Bij het uitvoeren van onze beperkte assurance opdracht over de beschrijving van activiteiten die zijn ondernomen met betrekking tot de Geselecteerde Informatie, bestonden onze werkzaamheden voornamelijk uit volgende elementen:

- Het uitvoeren van analytische procedures en in overweging nemen van het risico van materiële afwijkingen van de Geselecteerde Informatie.
- Door middel van besprekingen met leidinggevenden, een goed begrip verkrijgen van de Vennootschap, haar omgeving, processen en informatiesystemen die relevant zijn voor het opstellen van de Geselecteerde Informatie, voldoende om de risico's van een afwijking van materieel belang in de Geselecteerde Informatie te identificeren en te beoordelen, en een basis te bieden voor het ontwerpen en uitvoeren van procedures om beperkte mate van zekerheid te verkrijgen om een conclusie te ondersteunen.
- Procedures uitvoeren over de Geselecteerde Informatie, die betrekking hebben op de herberekening van relevante formules gebruikt in manuele berekeningen en beoordeling of de gegevens op de juiste manier zijn geconsolideerd.
- Procedures uitvoeren op onderliggende gegevens op basis van een statistische steekproef om te beoordelen of de gegevens zijn verzameld en gerapporteerd in overeenstemming met de toepasselijke criteria, inclusief het verifiëren aan de hand van brondocumentatie.
- Procedures uitvoeren over de Geselecteerde Informatie inclusief het beoordelen van de assumpties en schattingen van het management.
- Onjuistheden en tekortkomingen in de controle verzamelen en beoordelen of ze van materieel belang zijn.
- Lezen van de bijhorende toelichting gerelateerd aan de Geselecteerde Informatie en de Toepasselijke Criteria voor consistentie met onze bevindingen.

We passen de *International Standard on Quality Management 1* toe en onderhouden dienovereenkomstig een uitgebreid systeem van kwaliteitscontrole, inclusief gedocumenteerde beleidslijnen en procedures met betrekking tot naleving van ethische vereisten, professionele standaarden en toepasselijke wettelijke en regelgevende vereisten.

Bij het uitvoeren van onze opdracht hebben wij de onafhankelijkheid en andere ethische vereisten nageleefd van de *Code of Ethics for Professional Accountants* uitgegeven door de *International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA)*, die gebaseerd is op de fundamentele principes van integriteit, objectiviteit, professionele competentie en zorgvuldigheid, betrouwbaarheid en professioneel gedrag, en met het Belgische wettelijke en reglementaire kader.

Inherente beperkingen van de Geselecteerde Informatie

We hebben een beperkte mate van zekerheid verkregen over het opstellen van de Geselecteerde Informatie in overeenstemming met de Toepasselijke Criteria. Inherente beperkingen bestaan in alle assurance opdrachten.

Elke interne controlestructuur, hoe effectief dan ook, kan de mogelijkheid niet uitsluiten dat fraude, fouten of onregelmatigheden kunnen optreden en onopgemerkt blijven en omdat we selectieve testen gebruiken bij onze opdracht, kunnen we niet garanderen dat fouten of onregelmatigheden, indien aanwezig, zullen worden gedetecteerd.

De zelf gedefinieerde Toepasselijke Criteria, de aard van de Geselecteerde Informatie, en het ontbreken van consistente externe normen maken het mogelijk om verschillende maar aanvaardbare meetmethoden te hanteren die kunnen leiden tot verschillen tussen entiteiten. De aangenomen meetmethoden kunnen ook van invloed zijn op de vergelijkbaarheid van de Geselecteerde Informatie die door verschillende organisaties en van jaar tot jaar binnen een organisatie wordt gerapporteerd naarmate de methodologieën zicht ontwikkelen

Gebruik van ons rapport

Dit verslag wordt uitsluitend gericht aan de raad van bestuur van Proximus NV van publiek recht in overeenstemming met ISAE 3000 (Herzien) en met onze opdrachtbrief. Ons werk is ondernomen zodat we aan de raad van bestuur de zaken kunnen melden die we in dit rapport aan hen moeten melden en voor geen ander doel.

Zonder enige verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot dit rapport op zich te nemen of te aanvaarden aan een andere partij dan de Vennootschap en haar raad van bestuur, erkennen wij dat de raad van bestuur ervoor kan kiezen om dit rapport openbaar beschikbaar te maken voor anderen die er toegang toe willen hebben, wat geen invloed heeft en zal hebben of zal uitbreiden voor welk doel of op welke basis dan ook op onze verantwoordelijkheden. Voor zover toegestaan door de wet, accepteren of aanvaarden wij geen verantwoordelijkheid jegens iemand anders dan de Vennootschap en de bestuurders van de Vennootschap als orgaan voor ons werk, dit rapport of voor de conclusies die we hebben getrokken.

Getekend te Zaventem.

De commissaris

Deloitte Bedrijfsrevisoren BV

Vertegenwoordigd door Koen Neijens

Deloitte.

Deloitte Bedrijfsrevisoren/Réviseurs d'Entreprises BV/SRL
Registered Office: Gateway building, Luchthaven Brussel Nationaal 1 J, B-1930 Zaventem
VAT BE 0429.053.863 - RPR Brussel/RPM Bruxelles - IBAN BE86 5523 2431 0050 - BIC GKCCBEBB

Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited